

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

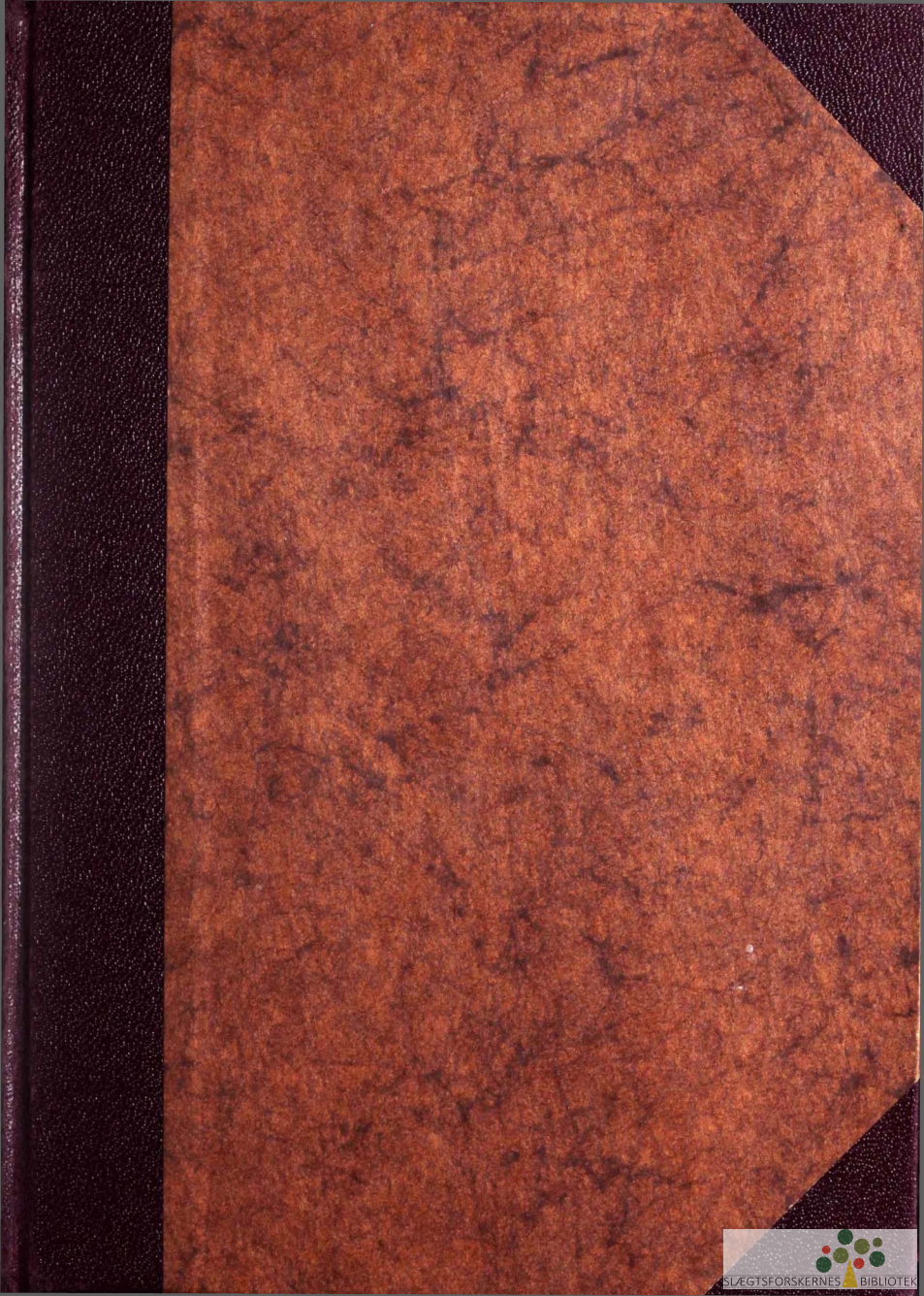
Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

TESTAMENTER

FRA

DANMARKS MIDDELALDER

INDTIL 1450

UDGIVNE FOR

DET KONGELIGE DANSKE SELSKAB FOR
FÆDRELANDETS HISTORIE OG SPROG

AF

KR. ERSLEV

KØBENHAVN

DEN GYLDENDALSKE BOGHANDEL
(F. HEGEL & SØN)

TRYKT HOS NIELSEN & LYDICHE

TESTAMENTER
FRA
DANMARKS MIDDELALDER
INDTIL 1450

UDGIVNE FOR

DET KONGELIGE DANSKE SELSKAB FOR
FÆDRELANDETS HISTORIE OG SPROG

AF

KR. ERSLEV

KØBENHAVN
DEN GYLDENDALSKE BOGHANDEL
(F. HEGEL & SØN)

TRYKT HOS NIELSEN & LYDICHE

1901

Fortale.

Denne Samling af Testamenter fra Danmarks Middelalder staar i nær Sammenhæng med det af mig udgivne Værk: »Repertorium diplomaticum Daniæ mediævalis«, og deri ligger det ogsaa, at Samlingen slutter med Aaret 1450; ud over det Tidsrum, for hvilket hint Værk sikrer Fuldstændigheden, har jeg ikke vovet at gaa, og de faa Testamenter, der er bevarede fra den senere Del af Middelalderen, vil ogsaa let kunne faa Plads i en mulig Fortsættelse af Repertoriet. For Tiden indtil 1450 haaber jeg derimod, at alt skal være kommet med, hvad der falder ind under Begrebet Testamente; med Vilje er dog forbigaaet en lille Gruppe fra Femern, som allerede er udgivet samlet i »Urkundensammlung der Schleswig-Holstein-Lauenburgischen Gesellschaft«, Bd. III, og som ved sin hele Karakter skiller sig meget ud fra Testamenterne fra det egentlige middelalderlige Danmark.

Testamenterne er aftrykte bogstavret, saaledes dog at man ikke har fulgt Originalernes Brug af u og v, langt og kort i og s. Af de Afskrifter, der er lagte til Grund ved Trykningen, har jeg taget de fleste; andre skyldes mine Medarbejdere ved Repertoriet, Arkivsekretær Dr. phil. Will. Christensen og Dr. phil. Anna Hude, og nuværende Højskolelærer, cand. mag. Marius Kristensen har afskrevet en Del her i Byen bevarede Originaler. Selv har jeg dog i alle Tilfælde sammenlignet Afskrifterne med Kilden, naar da ene undtages Testamentet Nr. 16, og det er saaledes mig alene, som staar til Ansvar for Nøjagtigheden. Under Trykningen er Originalerne atter blevet eftersete, for saa vidt de opbevares i vore egne Arkiver; dette lod sig derimod ikke gøre ved den store Mængde Testamenter, hvis Originaler gemmes i det svenske Rigsarkiv eller som kun kendes fra Afskrifter i Lunderegistret, der opbevares sammesteds; hvor der ved disse under Trykningen viste sig tvivlsomme Punkter, maatte jeg da søge Hjælp i

Stockholm, og denne blev med stor Redebonhed ydet af Lektor, nu Rigsarkivar Emil Hildebrand.

Af største Betydning for Værket har det været, at Prof. Dr. M. Cl. Gertz har gennemgaaet Texterne i Korrektur; hans store Kyndighed i Middelalderslatin har ikke alene bidraget meget til at undgaa Tryk- og Læsefejl, men i mange Tilfælde, hvor Testamentet kun kendtes fra en Afskrift, er det ved hans Hjælp lykkedes at berigtige den overleverede Text eller at udfylde Huller deri, ligesom han ogsaa har givet værdifulde Bidrag til Sagregistret. — Paa Selskabets Vegne har Rigsarkivar Dr. Bricka læst en Korrektur paa Værket, og ogsaa ham skylder jeg Tak for gode Vink.

Samlingen er ledsaget af et fuldstændigt Navneregister, ved hvis Udarbejdelse Arkivar Thiset efter Sædvane har hjulpet til at bestemme de adelige Personers Slægter. Endnu mere Vægt maa der dog ved en Samling af denne Art lægges paa et Sagregister, og jeg har anvendt megen Umage paa ad denne Vej at gøre det store kulturhistoriske Stof, som findes i Testamenterne, let tilgængeligt. Sagregistret er ordnet sagligt, hvorved man opnaar at faa de sammenhørende Sager opført jævnsides; jeg tror, at denne Ordning frembyder størst Fordel, men en tilføjlet, bogstavordnet Ordliste vil i alt Fald tillade let at finde alt i den systematiske Oversigt.

København i Novbr. 1901.

Kr. Erslev.

I.

1183 Aug. 27. Biskop Sven af Aarhus.

Testamentet har i Øm Klosters Arkiv foreligget i to Udfærdigelser, hvoraf den første (A) kendes fra en Afskrift i Klosters Mindebog (Haandskrift paa Universitetsbibliotheket); den anden (B) er ved Aar 1600 afskrevet i Anne Krabbes Kopibog (Kgl. Bibl., Gml. kgl. Saml. Fol. 844, Bl. 343). Medens den første er den oprindelige, er den anden en senere Fornyelse, idet Vidnerne viser, at den først er udfærdiget i Valdemar Sejrs Tid. Rep. 41. Nedenfor er det i B, som kun gengiver, hvad der staar i A, sat med Petit.

I Øm Klosters Mindebog findes desuden et tidligere, udateret Testamente, som drejer sig om de samme Godser; de kaldes her: Attethorp, Øgethorp, Rezmose, Eningruthe og Hildestattheruthe. Det er trykt SRD. V, 249 og medtages ikke her.

A.

Preteritorum memoriam occupat oblivionis erugo, cum id, quod 1
factum est, evidentis testimonii non apparet inditio, sicque facti
ignorantia veritati nonnunquam prejudicium parit, cum in argu-
mentum ipsius aliquam certitudinem priorum negligentia non relin-
quit. Igitur ad vitandum erroris hujus obstaculum, ego Sveno
Dei gratia Arusiensis ecclesie vocatus episcopus, fragilitatis mee et 2
excessuum non immemor, quod pro remissione peccatorum meorum,
ecclesia teste rectoribusque ecclesie presentibus quidem et consen-
tientibus, feci, quo minus a memoria exideret, presenti cartule in-
scriptum reliqui. Noverit itaque presentium posterorumque devotio,
quod ego, cum in bonis ecclesie multiplicandis sedulus satis et 3
sollicitus laborassem, aliquam saltem particulam prediorum pauperum
Christi, grisiorum videlicet monachorum de Carainsula, usibus assign-
nare consultum duxi. Predictis igitur fratribus et loco villulam
quandam nomine Karleby, quam ab eis antea necessitate quadam
compulsis obtinui, iterum assignando reddidi. Predia etiam qualia 4
cunque in villulis istis, scilicet Attethorp, Øgethorp, Røzmose,
Eninge, Hageethuet, Hildestat, que patrimonii jure aut emptionis

1 titulo optinui, quecunque in predictis villulis tam in silvis quam
 in agris a me in obitu inveniuntur possessa, omnia quidem numero
 multa, sed precio pauca, quia sunt maritima et paganorum incursi-
 bus exposita, memoratis fratribus et loco assignavi. Preterea eorum-
 dem fratrum usibus jumenta indomita, quecunque michi attinere
 2 noscuntur in Sundrehereth, assignando tradidi. Ego episcopus Sueno
 hoc testamentum feci anno ab incarnatione Domini m^oc^olxxx^oiiij^o vi.
 kal. septembris, presentibus regni principibus et ecclesie prelati-
 istis videlicet: Kanuto reverent[!]issimo rege Danorum et fratre ejus
 Waldemaro duce necnon Absalone venerabili Lundensis ecclesie
 3 archiepiscopo, Romane sedis legato, Waldemaro Sleswicensi electo,
 Omero Burlanensi episcopo, Stenaro Wexioensis ecclesie episcopo,
 Walberto abbate de Esrom. Quod si quis forsitan infringere aut
 quolibet modo turbare temptaverit, ex auctoritate Dei omnipotentis
 a fidelium communionem sequestratus, donec cessaverit, excommuni-
 4 cationis sententie subjaceat et, nisi resipuerit, eterno supplicio de-
 putatus succumbat.

B.

In nomine Domini, sanctæ et individuae trinitatis, patris, filii
 et spiritus sancti. Sveno Dei gratia Arhussiensis ecclesie vocatus
 episcopus omnibus hoc scriptum cernentibus presentibus et futuris
 5 in perpetuum salutem. Præteritorum memoriam occupat oblivionis ærugo,
 quum id, quod factum fuerit, evidentis testimonii non apparet indicio^a, sicque
 facti ignorantia veritati nonnunquam præjudicium parit, cum in argumentum
 ipsius aliquam certitudinem priorum negligentia non relinquit. Igitur ad vi-
 tandum hujus erroris obstaculum, ego Sueno Arhussiensis episcopus, fragilitatis
 6 meæ et excessuum meorum non immemor, quod pro remissione peccatorum
 meorum, ecclesia teste rectoribusque^b ecclesie presentibus et consentientibus,
 feci, quo minus a memoria excideret, presentem cartulæ inscriptum reliqui. No-
 verit igitur presentium posterorumque devotio, quod ego, cum in bonis ecclesie
 multiplicandis sedulus satis ac sollicitus apud alios laborassem, aliquam etiam
 7 prædiorum meorum particulam pauperum Christi, griseorum videlicet mona-
 chorum, usibus conferre consultum duxi. Prædictis itaque fratribus et loco de
 Cara insula willulam quandam nomine Karlebye, quam ab eis necessitate quadam
 antea compulsus de bonis propriis emeram, iterum assignando liberam
 reddidi pleno jure. Prædia etiam villarum istarum, scilicet Attetorp,
 8 Agetorp, Roszemosze, Enningh, Hagetuedt och [!] Hylldestadt, quæ bona patrimonii
 jure aut emptionis titulo de meis propriis obtinui, cum omnibus eorum

^a) *Afskr.*: iudicio. ^b) *Afskr.*: lectoribusque.

attinentibus, agris, sylvis, aquis, pratis, pascuis, memorato loco et fra- 1
tribus in Christo pro remedio animæ meæ assignavi integraliter per-
petuo libere possidenda. Præterea et jumenta indomita, quæcunque in
prædictis prædiis in Synderherridit noscuntur, eorundem fratrum[!] usibus
assignavi. Ego Sueno episcopus hoc testamentum condidi anno ab incarna- 2
tione Domini 1183 vi. cal. septembris, præsentibus regni principibus et eccle-
siarum prælatis, hisce videlicet: reverendissimo Danorum rege Valde-
maro nec non venerabili Andrea Lundensis ecclesiæ archiepiscopo
et Petro Roschildensis[!] episcopo, illustrissimi regis Danorum can-
celario, Omero Burlaneo electo, Alberto abate de Esserom. Qui-
cunque hæc imminuerit vel mutaverit, immutet Deus partem ejus 3
de regno suo. Amen. Amen.

2.

[1201.] *Ærkebiskop Absalon.*

*Orig., som fandtes i Sorø Kloster, kendes kun fra en Gengivelse i et
Papirshaandskrift, der tilhørte Hvitfeld og senere kom til Universitetsbiblio-
theket (Capsa Cypriani Ordo 4, Nr. 72), med hvilket det brændte 1728. For-
inden var det udgivet i et særligt Skrift af Otto Sperling (Kbhvn. 1696),
hvorefter det optryktes i SRD. V, 422. Noget nøjagtigere er en Afskrift,
rettet af Arne Magnusson, i Bartholins Collectanea D, 497. Rep. Udat. 44.*

Testamentum, quod pius pater noster Absolon archiepiscopus
ante obitum suum confecit.

Quæ præsentī pagina continentur, ex testamento legavit et 4
donavit venerabilis dominus Absolon Lundensis ecclesiæ archiepisco-
pus, Svetiæ primas, ad hoc vocatis et præsentibus domino Esberno
fratre suo *et Alexandro nepote suo* et domino Gaufrido abbate
de Sora et Tochone et Achone præpositis et magistro Johanne et
Thordone capellano suo, Lundensis ecclesiæ canonicis, et Anfrido 5
presbitero et Haquino camerario suo et Paulo et Simone, pueris
suis, et Henrico converso de Sora. Totum videlicet patrimonium
suum, excepto Fialensleve^b, quod fratri suo contulit, monasterio
de Sora donavit. Monasterio de Aas in Hallandia Vathby^c cum
omnibus attinentiis suis excepto molendino donavit et scotavit. 6
Ad mensam canonicorum Lundensis ecclesiæ Esbiruth cum molen-
dino in Roge^d et coeteris suis attinentiis, sylvis omnibus et terris

*) *Fattes hos Sperling.* b) *Bartholin:* Fialenshue. c) *Sstds.:* Vathbi.
d) *Sstds.:* Rog:

1 donavit et scotavit. Similiter Saxulstorp in Ruma cum ecclesia et
 coeteris suis attinentiis eisdem fratribus ad mensam donavit et
 scotavit. Ad candelas cereas utriusque coronæ et ad cereum noc-
 turnum in monasterio beati Laurentii quatuor marcas argenti sin-
 gulis annis de censu civitatis, qui vulgariter dicitur midsommers
 2 gielddt^e, dedit. Venerabili domino Erico Nidrosiensi archipræsuli
 propter justitiam exulanti centum marcas argenti. Martino Ber-
 gensi episcopo quinquaginta marcas argenti. Nigello episcopo
 Staffengrensi quinquaginta marcas argenti. Ivaro Hamarcopensi
 episcopo quinquaginta marcas argenti. Nicolao Aslonensi episcopo
 3 ciffum argenteum et scutellas argenteas, quas idem episcopus ei quon-
 dam dederat, donavit. Domino regi ciffum argenteum mirabiliter
 fabrefactum, quem dominus Nidrosiensis ei quondam dederat, ^fet
 annulum aureum, quem singulis diebus portare solebat^f, et vascu-
 lum aureum cum musco dedit. Dominus Suno ei tenebatur red-
 4 dere cxxx marcas argenti, et illud debitum domino Petro Roskil-
 densi episcopo et fratribus suis reliquit. Episcopo Roskildensi
 quinquaginta marcas argenti, duabus minus, concesserat ad emendum
 Altertofta^g, quas idem episcopo remisit, et ciffum argenteum, quem
 eidem quondam dederat, donavit. Fratri ejus domino cancellario
 5 ciffum argenteum, quem ei dominus Suno quondam dederat, lega-
 vit. Domino Esberno ciffum argenteum, quem Hildebrand fecerat,
 et parvum ciffum, de quo pater ejus potiones accipere solebat, et
 cuilibet filiorum suorum ciffos argenteos de majoribus ciffis dedit.
 Domino Alexandro ciffum argenteum de melioribus et loricas,
 6 quas habebat, et duobus filiis suis duos ciffos argenteos modicos
 dedit. Dominæ Margaretæ duos ciffos Rujanorum idolorum. Ca-
 nonicis de Paraclito ciffum argenteum de plano opere, ponderan-
 tem circiter decem marcas argenti. Majorem ciffum argenteum,
 quem Sora[!] habuit, capellæ de Sora dedit ad calicem faciendum.
 7 De scutellis suis argenteis jussit calices fieri in monasterio beati
 Laurentii fortes et sufficientes. Quod vero his prædictis de ciffis
 argenteis et scutellis superfuerit, ad perficiendas coronas in templo
 reservari præcepit. Dominus Alexander habuit octo marcas auri et
 dimidiam ad opus casulæ et coronarum, ex quo auro magnam par-
 8 tem casulæ jam apponi feci. Eschillus presbiter annulos aureos
 habet ad opus eorundem reservandos. Argentum, quod Liuthgerus

e) *Sperling*: gyld. f) *Fattes hos Sperling*. g) *Sperling*: Alstofta.

ei tenebatur persolvere, totum pauperibus jussit erogari. Dominus 1 archidiaconus de argento, quod accepit pro decimis et a presbyteris, et de argento, quod habet dominus Alexander, domino archiepiscopo Nidrosiensi et episcopis prædictum argentum persolvat, et quod residuum fuit, inter monasteria Scaniæ et Selandiæ fideliter distri- bui præcepit. Dominus Alexander autem argentum suum non 2 habet, nisi quantum conflari poterit ex septingentis marcis dena- riorum Schaniensium veteris monetæ, et ex eodem argento præcepit domino Alexandro, ut xvi marcas Soræ mitteret quibusdam persol- vendas. Argentum, quod Hericus^h filius Harine et Sveno frater ejus et Conradus de Tumetoorp ei tenentur persolvere, cujus debiti 3 summam archidiaconus novit, præcepit reservari. Debitum, quoⁱ Bondo filius Gamalielis ei pro donatione exactionum tenebatur, heredibus ipsius Bondonis totum pro anima sua remisit. Henrico^k Batti cappam forratam de pellibus marturum dedit. Magistro Petro capellano archiepiscopi Nidrosiensis cappam forratam de pel- 4 libus griseis dedit. Decano Lundensi pallium marturum dedit. Thordoni capellano suo superpellicium cum pellicio de marturibus et cappam vario forratam et juppam vario forratam dedit. Simoni minorem juppam de griseo forratam dedit. Petro Stamma griseum pallium quotidianum. Marsilio coco coopertorium vulpinum dedit. 5 Petro stabulario equum, quem filius Biørn ei donavit, dedit. Fratri ejus Wlf loriam, quam Esbernus Mule ei dedit, donavit. Haquino camerario suo 1equum, quem Bondo ei dederat, donavit^l. Equum brunei coloris Haquino Normanno dedit. Nigrum equum, quem Soræ habuit, eidem monasterio reliquit. Equum blaccatum domino 6 archiepiscopo Nidrosiensi dari præcepit. Eschillum bathsven libertate donavit. Mulieres, quas Nicolaus stabellarius de libertate in servitutum suscepit, ubicunque reperiantur, cum filiis suis libertate donentur. Mulierem acceptam de Biargahered in Scania cum filiis suis libertati donavit. Saxoni clerico suo duas marcas argenti 7 et dimidiam concessit, quas sibi donavit. Saxo debet duos libros, quos archiepiscopus ei concesserat, ad monasterium de Sora referre. Magistro Johanni bicarium argenti dedit. Magistro Walthero pallium griseum, quo in natali^m Domini vestiebatur, dedit. Annulos aureos

^h) *I Bartholin rettet fra*: Henricus; *Sperling*: Henricus. ⁱ) *Bartholin*: quod. ^k) *Sperling*: Herico. ^l) *Sperling*: equum dederat, quem Bondo ei dedit. ^m) *Sperling*: nativitate.

1 quindecim cum lapidibus et sedecimum sine lapide monasterio beati Laurentii dedit ad plenarium faciendum. Præposito Achoni minorem ciffum argenteum, quem Soræ habuit, dedit. Argentum, quod apud Cluniacum habuit, dimidium eidem monasterio contulit, medietatem vero ad Claram Vallem transmitti præcepit. Ecclesiæ
 2 de Wellinge tenebatur argentum reddere, cujus summam archidiaconus novit. Ecclesiæ de Stangbyⁿ tenebatur mansum unum reddere, quem dedit pro manso in Køpingh, et jussit, ut ecclesia de^o Stangby habeat mansum in Køpingh, donec de episcopatu reddatur. Præbendæ cuidam tenebatur dimidium mansum in Huphakre, et
 3 jussit, ut in Arlef haberet dimidium mansum, donec de episcopatu reddatur. Præbendæ Nicolai monialis dimidium mansum in Asmundatorp, et jussit, ut in Nybyle^p haberet in parrochia de Saxulstorp, donec reddatur^a de episcopatu. Magister Hugo proprium præbendæ suæ habeat, donec de episcopatu persolvatur.
 4 Archidiacono dedit pallium magnum de lækatt, si sit ibi, et si ibi non sit, lectisternium forratum de marturibus ei donavit. Jofrido coco duas cappas pluviales, alteram forratam. Præcipue archidiacono præcepit, ut campanam, quam facere proposuerat, consumaret. Magistro Hugoni lectisternium vario forratum. Nicolao filio archidiaconi superpellicium vario forratum. Eschillo presbytero cappam forratam, quæ est in castro de Haffn. Christianum cocum, qui injuste captus erat in servitutem, libertate donavit. Achoni magistro laterum et Achoni lapicidæ præcepit, ut archidiaconus beneficeret. Pixidem argenteam cum reliquiis monasterio de Sora dedit.
 6 Retribuat ei Dominus mercedem æternam in vita æterna. Amen.

3.

1257. *Ingerth, Grev Konrad af Regenstens Enke.*

Orig. paa Pergament, nu uden Segl. Roskilde Claræ Klosters Arkiv, nu Arnemagn. Dipl. LI, 15. Dipl. Arnemagn. I, 229; Rep. 271.

Cum vita hominis instabilis sit et brevis, ad salutem anime necessarium est, ut taliter in temporalibus procedamus, ut per usum terrenorum non amittamus eterna, sed potius laudabili com-

ⁿ⁾ Bartholin: Stangbi. ^{o)} Sperling: in. ^{p)} Bartholin: Nibyle. ^{q)} Sperling: solvetur.

mercio eterna cum temporalibus acquiramus. In nomine patris et ¹ filii et spiritus sancti. Anno domini m^occ^olvij^o. Ego Ingerht, relicta comitis Conradi de Regensten, presentis instrumenti paginam ordinatione testamenti sive ultime voluntatis digestam omnibus inspecturis legendam et domino Petro episcopo Roschildensi, quem executorem mei testamenti constituo, quicquid in eo continetur ² absque omni contradictione effectui mancipandam derelinquo. Noverint igitur universi tam presentes quam posteri, quod teneor solvere fratribus predicatoribus pro claustrum de Byrthingi xxiiij marcas denariorum. Item xiiij marcas denar. eisdem pro redemptione crucis. Item teneor solvere fratri Philippo de ordine minorum ³ xl marcas denar. Item duas marcas monetario. Item unam marcā pro curia. Preterea dedi domino Paulo capellano meo xvi marcas denar. Item Nicolao Werre sunt[!] xij marcas denar. Item Conrado diacono iiij marcas puri, xij marcas denar. ad equum, xvi marcas denar. ad vestes eidem. Item Stephano xx marcas ⁴ denar. Ludolfo x marcas denar. Item Bossoni x marcas denar. Nicolao parvo x marcas denar. Johanni coco vi marcas denar. *Item Mereke iiij marcas denar. et x marcas denar. ad equum*. Item Bundoni iiij marcas denar. Item Ingerth xx marcas denar. Item Johanni filio Stephani v marcas denar. Item fratribus pre- ⁵ dicatoribus Roschildis xx marcas denar. Item fratri Astrado v marcas puri et xx marcas denar. Fratri Salomoni v marcas. Gardiano Roschildensi v marcas denar. Insuper do fratribus minoribus Roschildis, apud quos sepulturam eligo, meum scrinium argenteum tam ad edificacionem monasterii quam eorum usus. Item ⁶ eisdem pixidem argenteum, in quo servatur corpus dominicum. Item psalterium meum majus eisdem et optima preparamenta mee capelle. Totam autem capellam preter hec dedi monialibus de sancta Clara, quibus etiam dedi crucem auream et pater noster aureum et ymaginem appendentem et ymaginem sancti Francissi[!]. ⁷ Item eisdem omnia attinencia ad coquinam, pistrinum et braxatorium; omnes etiam meas culcidas do eisdem. Item ad ecclesiam sancti Lucii do pomum argenteum. Item fratribus predicatoribus Roschildis draconem argenteum et pixidem. Item parvo scolari Thorberno marcā denar. Ceterisque pueris in curia servientibus

*) Tilføjet over Linien.

1 cuilibet dimidiam marcam denar. Ceterum vendideram Svenstorp
 pro centum marcas puri. Ex eo argento solvi in Theutonia lx
 marcas puri. Item dedi ad adducendas moniales de claustro sancte
 Clare x marcas puri. Id autem, quod superest, volo, ut divi-
 datur inter eos, quibus purum argentum erogavi superius in littera
 2 prenotatis. Ad denarios autem prescriptos persolvendos assigno
 equos indomitos in Svenstorp, sed residui denarii, si qui fuerint
 persolvendi, de bonis meis solvantur, secundum quod domino epi-
 scopo visum fuerit expedire. Super hec autem, que prescripta sunt,
 teneor solvere pro curia vi marcas denar., item pro alia curia ij
 3 marcas denar. Item stupam, quam de meis denariis in predicta
 curia edificari feceram, dedi ad claustum sancte Clare. Hujus
 autem ordinacionis sive voluntatis testes sunt decanus Roschilden-
 sis, dominus Petrus Øthensun, Thuvo exactor, dominus Michabel,
 frater Astradus et alii fratres minores, Stephanus, Conradus,
 4 Mereke totaque mea familia et alii quam plures. In cujus rei
 testimonium presentem litteram feci mei sigilli munimine roborari.
 Datum Roschildis.

4.

1261 Marts 22. Pætær Olafsun af Kalwæris.

*Orig. paa Perg. [med 5 Segl: 2. Ingwars (A. 18)]. Roskilde Clarae Klosters
 Arkiv, nu Arnemagn. Dipl. I, 1. Suhm X, 97A; Weinwich, Stevns Her-
 red 8. — Af Testamentet haves en Vidisse fra 1527. Rep. 304.*

5 In nomine patris et filii et spiritus sancti, amen. Cum nichil
 cercius morte, hora mortis nichil incercius, ego Pætær Olaf sun
 de Kalwæris, licet eger corpore, sanus tamen mente et spiritu,
 non immemor salutis anime mee, lego et condo testamentum meum
 in hunc modum: In primis autem debita mea, que sunt hec: Thru-
 6 gillo dicto Nynkil[?]^a pro injuria sibi illata v marcas denar.,
 Thruun relicte Nicolai dicte Paue i marcam denar., Tocke Rumpæ
 unum polidrum, ecclesie Hælgæstathæ xxix marcas denar., domino
 Ingwaro Hastens sun vij marcas denar., domino Gerardo de Næst-
 with dicto hanskæmakæræ iiij marcas denar. et tres horas denar.,
 7 Hugnild in Stæthiumshæræth iiij marcas denar. pro Jacobo Astrathæ
 sun, x marcas denar. pro quodam equo, et ipsi denarii debentur

^a) N̄ȳkil.

episcopatuī. Eligo vero sepulturam in ecclesia mea Kalwæris, cui 1
 confero xij marcas denar. ad ejus consecracionem. Item claustris
 Æsghærum, Hæpplæholt, claustro sancte Marie Roskildis, predica-
 toribus ibidem, Ringstadis, Soræ, monæ[!]chis in Næs[t]with,
 fratribus predicatoribus in Hordthn[!]gæburgh, in Hasts[!]b fratri-
 bus minoribus, fratribus minoribus in Kalundæburgh, cuilibet 2
 istorum x marcas denar. Item dominabus in claustro Sla[n]ggæ-
 thorp, fratribus minoribus Roskildis, fratribus minoribus in Næst-
 with. cuilibet istorum xv marcas denar. Item hospitali in Hafn,
 hospitali Roskildis et hospitali sancti spiritus ibidem, hospitali
 Ringstadis, hospitali Slauløsæ, hospitali Athorp, cuilibet predicta- 3
 rum x marcas denar. Item ecclesie sancti Nicolai in Hafn omnes
 naves meas, quas habeo ibidem. Item ad redimendum crucem
 meam centum marcas denar. Item cuilibet ecclesie in Stæthiums-
 hæræth et Faxahæræth unam marcam denar., et similiter cuilibet
 sacerdoti ibidem unam marcam denar. Item sacerdoti meo in 4
 Kalwæris domino Hæmingo v marcas denar., dyacono ibidem i
 marcam denar. Item unam oram scyld, quam habui a Jacobo
 Astrathæ sun in Holtøighiæ, libere relinquo eidem ad redimendum
 pro xx marcas denar. ad testamentum meum redimendum. Item
 filiis domine Justinæ, Magno et Laurencio, Petro Johannis Kæsyiæ 5
 sun, Ysac filio Ysac, Gnæmær Harwasthæ sun, Aki Esgi sun,
 cuilibet istorum xxx marcas denar. Magno Ingwari filio xx marcas
 denar. Item cuilibet puero meo unum polidrum. Item si debita
 mea sunt plura, quam scripta sunt, ad ea redimenda assigno ccc
 marcas denar. Quicquid superfuerit, consilio executorum meorum 6
 pauperibus viduis et orphanis distribuatur. Insuper bona mea, que
 habeo in Hagnælef. silicet vi oras° scyld et dimidium solidum, in
 Scyrpingi i oram scyld, in Hædingi maklæ xiiij solidos scyld, item
 quicquid habeo in Flæthiæ, in Siggærslæwæ ij oras scyld, in Holt-
 hoiæ iij oras scyld et tres denarios, in Arnughæ iiij solidos scyld, 7
 in Hællestatthæ x oras scyld, solido minus, in Warppælæwæ dimi-
 dium octavum solidum scyld, in Thrygiwællæ xvj solidos scyld, in
 Lyndæ i marcam scyld, in Jurslæwæ dimidium septimum soli-

b) *Vistnok Fejlskrift for:* Hafnis. c) *Eller:* orarum. *Om der her og i det følgende bør bruges Genstands- eller Ejeformer, kan paa Grund af Forkortelser ikke afgøres med Sikkerhed.*

1 dum scyld, Alslewæ vij solidos scyld, predicta omnia cum suis
 attinenciis, mobilibus et immobilibus, lego, do et scoto claustro
 dominarum sancte Clare Roskildis, ita tamen quod provisos ejus-
 dem claustri omnia predicta tam debita quam legata de predictis
 bonis persolvant, et quicquid residuum fuerit, cedat ad usus ejus-
 2 dem claustri. Testes autem hujus mee ultime voluntatis sunt dilec-
 tus frater meus dominus Ingwarus, dominus Hastæn, dominus Jo-
 hannes Ranis sun, dominus Petrus Hind Ingwarsun, dominus
 Hæmingus sacerdos, frater Astradus et frater Laurencius de ordine
 minorum Roskildis et alii quam plures milites et famuli. Execu-
 3 tores autem hujus testamenti constituo venerabilem patrem, domi-
 num archiepiscopum Lundensem, dominum episcopum Roskilden-
 sem, dominum Ingwarum fratrem meum, dominum Olauum Rani
 sun et fratrem ejus dominum Johannem et dilectum cognatum
 nostrum fratrem Astradum de ordine fratrum minorum, quorum
 4 sigilla fecimus apponi. Quicumque autem contra hanc ultimam
 meam voluntatem contrahere persumpserit nutu, consilio vel assensu,
 anathematis vinculo sit ipso facto innodatus. Actum in Kalwæris
 anno domini m^occ^olx^oi^o xi. kalendas aprilis.

*Til dette Testamente hører en samtlig Optegnelse paa en Pergaments-
 strimmel (Arnemagn. Dipl. I, 2):*

5 Noverint universi, hec esse bona, que dominus Petrus Olæfsun de
 Calwæriis assignavit ad persolvendum testamentum suum in Stehthims-
 hæret, et ea emit dominus Johannes Ranæ sun sub eadem condicione,
 videlicet ut solveret idem testamentum. In Hæddinge maglæ censum
 xiiij solidorum et duas curias ibidem cum mobilibus et immobilibus et
 6 unum balneum, quod omni anno valuit octo marcas et in estimacione
 sexaginta marcas. Item Hæddingæ quatuor wættehrmølnæ, quodlibet
 annuatim valet octo marcas denar., in estimacione autem xx marcas
 quodlibet eorum. In Skyrpingæ censum unius hore et unam curiam
 cum suis attinenciis. In Holttohæ censum trium horarum et unam
 7 curiam cum suis attinenciis. In Warpælef censum octo solidorum, et
 quilibet solidus valet octo marcas, et unam curiam cum suis attinenciis.
 In Arnhogh censum duarum horarum. Quilibet solidus preterquam in
 Warpælef valet x marcas denar. Item Flæthiæ terram pro xl marcis.
 Fratribus minoribus in Kalundæburg x marcas denar. contulit, quibus
 8 non persolverit. Caluæriis x marcas. Duas marcas solvit frater Astra-
 dus in panno blauio, que est sub casula de baldechino, et in lineo

panno ad conservandam casulam. Item claustro beate virginis Roskil-1
dis x marchas, predicatoribus ibidem tantum, hospitali sancti spiritus
ibidem tantum. Hæbblæholt x marcas. Soræ promisit x marchas, ut
habuerit vestitum. In boskap ducente marche. Summa septingente
marche in terra et boskap et in molendinis. De istis septingentis
marchis persolverat dominus Johannes Ranæ ducentas et quatuor
marchas.

5.

1262 Maj 28. Estrid, Hr. Nils Alexandersens Datter.

Orig. paa Perg. med [3] Segl i Silkesnore: 1. Ærkebiskop Jakobs (Brudst.; G. 3 og 4); [2. Ærkekegn Erlands (Brudst.; G. Side 41)]. Roskilde Claræ Klosters Arkiv, nu Arnemagn. Dipl. I, 3. Suhm X, 978 (hvorefter Dipl. Svec. I, 709); Rep. 311. — Testamentet er optaget i en Stadfæstelse af Ærkebiskop Jakob 1262 Juni 8: Rep. 313. — Samme Dag som Testamentet udfærdigede Estrid et andet Brev om de deri trufne Ejendomsdispositioner: Rep. 312; 1268 udstedte hun som Priorisse i Børringe Kloster to Dokumenter om det St. Claræ Kloster overdragne Gods: Rep. 369—70.

In nomine patris et filii et spiritus sancti, amen. Ego Estridis 2
filia domini Nicolai filii Alexandri, presentis vite ambigue et mor-
tis affuture inambigue non immemor, liberam mearum disponen-
darum rerum habens potestatem, nulla urgente egritudine, sed de
bona voluntate et plena prehabita deliberatione *testamentum meum
condidi* in hunc modum: In primis igitur ad Dei et beate Marie 3
virginis honorem ac meorum peccaminum remissionem contuli et
scotavi in die sancto pentecostes coram clericis et laicis, qui ibidem
aderant, omnia bona mea, que in Sçania possedi, in domibus, in
terris et^b nemoribus claustro sanctimonialium in Byrthingi, insuper
in Selandia^c Salby et Asum cum omnibus suis attinentiis ibidem 4
contuli perfecte et donavi. Preterea ^dKalslunde et Gøterleuæ^d, que
in Selandia^e possedi, cum omnibus suis attinenciis contuli et scotavi
claustro dominarum sancte Clare Roskildis sub hac forma, ut ex
eisdem bonis solvantur ducente marce denariorum, que locis rell[!]ji- 5
giosis, hospitalibus et ecclesiis secundum dispositionem dilecti cog-
nati mei fratris Astradi ^fde ordine fratrum minorum^f distribuuntur.

a) Stadfæstelsen: statui testamentum meum condere. b) Sstds.: in. c) Sstds.: Sialandia. d) Sstds.: Kalfunde et Gøterlæuæ. e) Sstds.: Selendia. f) Udeladt sstds.

1 Istis autem rite ordinatis vovi et in continenti reddidi me ipsam clauastro sanctimonialium in Byrthingi, quamdiu^a superstes sum, Deo et beate Marie virgini servituram, habitum secularem coram omnibus deponendo et habitum sancti Benedicti induendo. Exequutores autem presentis facti mei et testamenti ordinavi dominum
 2 Jacobum archiepiscopum Lundensem et dominum Erlandum ejusdem loci archidiaconum et dominum Nicolaum Øndæ sun, supplicans eisdem in Domino, quatenus viriliter et veraciter se intromittant, ut hec presens donatio mea, seposita omni contradictione, possit stare firmiter et teneri^b, quorum etiam sigillis deliberavi et
 3 elegi presentem paginam consignari. Rogo autem omnes et singulos, quod huic donationi mee sint favorabiles et benigni, quod possit vim roboris et firmitatis optinere. Quicumque autem huic donationi mee nisus fuerit contrariari vel impedire, obligatus sit Deo et beate^k virgini super hiis^l in die novissimo^l respondere. Actum Byrthingi anno Domini m^occ^ol^oxij^o quinto kalendas junii.

6.

1263 Maj 17. *Margareta, Hr. Johannes Gunnisøns Efterleverske.*

Testamentet foreligger i to Udfærdigelser: A. Perg. med 5 Segl: 1. Dronning Margretes, afbildet Dipl. Arnemagn. I, Tab. IV, 4; 2. Kannik Peders i Aarhus (G. 746); 3. Provst Peders (G. 197); 4. Roskilde Minoriterklosters (G. 440); 5. Roskilde Claræ Klosters (G. 424). — B. Perg. med [2] Segl: 1. Roskilde Claræ Klosters, forskelligt fra ovennævnte (G. Side 33). Roskilde Claræ Klosters Arkiv, nu Arnemagn. Dipl. LII, 6 og 7. Suhm X, 979 (efter B.); Rep. 318.

4 In nomine patris et filii et spiritus sancti, amen. Quoniam humane fragilitatis conditio ad mortis januas prolabitur incessanter, nec quicquam incercius sit mortis hora, utile, immo necessarium est indesinenter manu valida et constanti meritis cumulandis instare in tempore, unde bravium retributionis divine percipiatur in eternitate.
 5 Ideoque ego Margareta relicta domini Johannis Gunnisø, anime mee salubriter^a modis omnibus^a providere disponens et spretis mundi divitiis transitoriis in habitu sancte religionis meo creatori de cetero deservire decernens pro deliciis eternaliter permansuris, in

g) *Sstds. indskydes*: in hac vita. h) *Sstds.*: roborari. i) *Sstds. indskydes*: ot. k) *Sstds. indskydes*: Marie. l) *Fattes sstds.*

a) *Fattes B.*

bona mentis et corporis valetudine constituta, de bonis michi a Deo 1 collatis ordinare decrevi in hunc modum: In primis noverint universi, me in communi placito Wibergensi cuilibet heredum meorum, quibus debui, de bonis meis portionem competentem et debitam assignasse, scotatione mediante, quam libere voluntatis arbitrio acceptabant et se habebant pro pacatis, michi et meis omnibus ab 2 omni ipsorum impetitione in posterum libertatem omnimodam publice et firmiter promittentes. Me autem et omnia bona mea residua do plenarie et confero clastro sororum sancte Clare ordinis sancti Damiani Roschildis reclusarum, cum quibus et recludi volo et in ipsarum habitu pro divini nominis honore disciplinis regularibus 3 ^b deinceps^b insudare. Bona vero predicta sunt hec: Terra in Winklæ^c valens novem marcas auri; terra in Riinzmark valens xvij marcas auri; in Scoghtorp v marcas auri; in Rumælund mark duas marcas auri et dimidiam; in Breeziismark vi marcas auri; in Kirkæbek^d mark marcam auri et duas marcas argenti. 4 Preterea in remedium anime mee et meritum lego et confero clastro monialium sancte Marie de Randrus x marcas denar. de proventibus bonorum jam dictorum persolvendas. Item fratribus minoribus ibidem v marcas denar. Item domui leprosororum ibidem marcam denar. Item clastro sancti Botolfi Wibergis v marcas 5 denar. Item fratribus predicatoribus ibidem ij marcas denariorum. Item fratribus minoribus ibidem v marcas denar. [Item^e] domui leprosororum ibidem ij marcas denariorum. Item fratribus minoribus in Sleswich^f x marcas denar. [Item^e] clastro monialium ^b beate virginis^b ibidem iij marcas denar. [Item^e] sorori mee, 6 moniali ibidem, tantum. [Item^e] cuidam pauperi clerico nomine Høu^g v marcas denar. Item ecclesie Winklæ dimidiam marcam denar., persone ejusdem ecclesie tantum. Item ecclesie Riind ij horas^h denar., sacerdoti ibidem tantum. Item ecclesie Fiskæbekⁱ duas horas^h denar., sacerdoti ibidem tantum. Item Roschildis fratribus 7 minoribus ij marcas denar. [Item^e] fratribus predicatoribus ibidem marcam ^bdenar.^b Item duabus begginis^k ibidem, videlicet Thore et Thruen, marcam denar. Item novo hospitali ibidem marcam denar. [Item^e] domui^l leprosororum ibidem marcam denar. In-

^b) *Fattes B.* ^c) *B:* Winclæmark. ^d) *B:* Kirkibek. ^e) *Saaledes B.* ^f) *B:* Sleswiik. ^g) *B:* Høy. ^h) *B:* oras. ⁱ) *Saaledes B;* *A:* Viskebæth. ^k) *B:* begginis. ^l) *B:* hospitali.

1 super c marcas denar. mee dispositioni volo infra annum reser-
vari pro debitis meis persolvendis et restitutionibus faciendis, si
forsan de aliquibus michi suggesserit in posterum dictamen con-
scientie ordinate. Ad majorem vero ^mpredictorum^m certitudinem ac
firmitatem presentem litteram sigillis illustris domine M. regine
2 Dacie, domini Petri prepositi Roschildensis et fratrum minorum
ibidem ac meo proprio et aliorum feci consignari. Actum Roschil-
dis anno Domini millesimo ducentesimo sexagesimo tercio xvi.
kalendas junii.

I B er tilføjet efter Brevets Slutning:

3 Unde ne aliquibus detur erroris vel malignandi facultas presens tran[s]-
scriptum fecimus sigillis domini Petri prepositi Roskildensis et sororum inclu-
sarum ibidem consignari;

paa Bagsiden staar:

Testamenta domine Margarethe quondam abbatisse, relicte prius
domini Johannis Gunnisß.

7.

1268 Nov. 18. Gro, Hr. Esbern Wagnsuns Efterleverske.

Perg. med [9] Segl: 3. Magister Vilhelms (G. Side 18); 4. Kannik Jakob Tukonis (G. 198); 6. S' FRM..... om Helgenbillede; 8. Roskilde Claræ Nonners (G. 425); 9. Gros (A. 37). Roskilde Claræ Klosters Arkiv, nu Arnemagn. Dipl. LII, 24. Suhm X, 995; Rep. 382. — Esbernus Wængsun giver i et Brev, dateret 1268 uden Dagsangivelse, sin Hustru Tilladelse til at indtræde i Claræ Kloster: Rep. 384.

4 In nomine patris et filii et spiritus sancti, amen. Quoniam
humane fragilitatis condicio ad mortis januas prolabitur incessanter,
nec quicquam incircius sit mortis hora, utile, immo necessarium
est indesinenter manu valida et constanti meritis cumulandis in-
stare in tempore, unde bravium retributionis divine percipiatur in
5 eternitate. Ideoque ego Gro, uxor quondam domini Esberni Wagn-
sun, anime mee salubriter omnimodis providere disponens et spretis
mundi diviciis transitoriis in habitu sancte religionis meo creatori
decetero deservire decernens pro deliciis eternaliter permansuris,
in bona mentis et corporis valitudine constituta, de bonis michi a
6 Deo collatis, de licencia plena et assensu benivolo dilecti quondam
mariti mei predicti, ordinare decrevi in hunc modum: In primis

^m) *Fattes i B.*

noverint universi, me in placito, quod dicitur Ymbersusyl, taliter ¹ disposuisse cum michi attinentibus titulo parentele, quod se habebant pro pacatis, michi et meis omnibus ab ipsorum omni impetitione in posterum libertatem omnimodam publice et firmiter promittentes. Me autem et quinque curias meas cum omnibus suis attinenciis, mobilibus et immobilibus, quarum scilicet curiarum una ² est in Styhfnø, alia in Bahrthorp ad orientem, tertia in Styfhring, cum molendino ibidem, relique due in Thyud villa Høstrlid, do libere et confero, quas et scotavi in predicto placito et super altare sancte Clare Roschildis, presentibus dominis Petro preposito, Petro archydyacono, magistro Wilhelmo, magistro Nicolao Thru- ³ goti, Jacobo Tuconis et Arnwido, canonicis Roschildensibus, et aliis quampluribus clericis et laycis, dedi inquam et scotavi clau- stro sororum ordinis sancte Clare Roschildis reclusarum, cum quibus et recludi volo et in ipsarum habitu pro divini nominis honore disciplinis regularibus vite mee tempore insudare. Preterea dilecta ⁴ soror mea domina Margareta, relicta domini Iwari Thachisun, tenetur michi persolvere centum marcas monete usualis, quas sibi relinquo libere et condono. Alteri dilecte sorori mee domine Bøtheld, uxori Nicholai Croc, dedi curiam meam in Budorp, valentem cen- ⁵ tum marcas denariorum, exceptis duobus longis rathelangi, que sibi non dedi. Nam illud rathelang ad occidentem curie confero monialibus in Alburg, illud vero, quod stat ex opposito, monialibus in Hunslund. Nicolaus vero Croc, dilectus socer meus, duas curias a me comparavit, unam in Budorp ad austrum et aliam in Gra- ⁶ welhøu pro precio competenti. Unam curiam meam in Gunørstorp dedi ancille mee Katherine, valentem ^al marcas monete usualis. Insuper xiiij hospitalibus in Jucia confero xiiij marcas denariorum. Item claustro Westerwich duas marcas denar. Claustro Sybørhu tantum. Claustro Hø tantum. Claustro Wrælehf tantum. Clau- ⁷ stro Bøurlaund tantum. Claustro monialium in Alburg tantum. Fratribus minoribus ibidem tantum. Claustro Glønstorp duas mar- ⁸ cas denar. Claustro monialium in Randrus tantum. Fratribus minoribus ibidem tantum. Claustro Hescønbbec tantum. Fratri- ⁹ bus predicatoribus in Arus tantum. Claustro canonicorum Wi-

^a) *I det nedennævnte, udaterede Brev stod her oprindeligt: sexaginta mar- cas denariorum.*

1 bergis duas marcas denar. Fratribus predicatoribus ibidem tantum. Fratribus minoribus ibidem tantum. Claustro monialium ibidem tantum. Claustro Hasmønd^b ultra stagnum tantum. Claustro Al-
 2 fting tantum. Claustro Twilum duas marcas denar. Fratribus minoribus in Horsnes tantum. Claustro Høm tantum^c. Claustro
 2 Wising tantum. Claustris in Hafhesilh^d, Stubthorp et Ghuthum, cuilibet eorum duas marcas denar. Claustro monachorum in Høtøn-
 søn^e duas marcas denar. Claustro Dalum tantum. Fratribus minoribus in Svyneburg tantum. Altari in Welø, quod construxit
 maritus meus, quondam dominus Esbernus Wagnsun, duas marcas
 3 denar. Claustro Grindescløt tantum. Hospitali sancti spiritus Roschildis tres marcas denar. Fratribus predicatoribus ibidem duas
 marcas denar. Fratribus minoribus ibidem tantum. Fratribus minoribus in Hafen tantum. Fratribus minoribus in Nøstwet tantum.
 Fratribus minoribus in Kalundeburg tantum. ^fHospitalariis sancti
 4 Johannis in Anduordskøh viij marcas denar.^f Ecclesie Høstrøld marcā denar. Ecclesie Grafløf tantum. Ecclesie Wifø duas mar-
 cas denar. ^gPro predictis vero persolvendis dedi et scotavi tres curias alias, unam videlicet in Barthorp ad occidentem et duas in
 Wipthorp, claustro sancte Clare memorato, quas quidem curias
 5 dictum claustrum recepit, hac tamen conditione, ut de redditibus annuis harum trium et aliarum quinque, quas ipsi claustro contuli,
 dictarum curiarum mee expense in ingressu meo et mea debita ac
 mea donatio hic conscripta de anno in annum fideliter persolvantur, exceptis duntaxat xij marcis denariorum vel circa de eisdem
 6 redditibus summendis, qui ad sustentationem mei cedent in usus claustris. Nec volo ipsum claustrum in clamari a quoquam vel
 molestari occasione hic conscriptorum, sed bona fide de anno in annum, ut dictum est, solventur omnia, prout facultas claustris
 suppetet et sororum necessitates patientur, sed et sicut terra dederit
 7 fructus suos. De predictis etiam curiis tribus deputo xx marcas denariorum pro debitis dilecte matris persolvendis^g. Ceterum Petro

^b) *Sstds.*: Hasmøld. ^c) *Sstds. indskydes*: Claustro Hoør. ^d) *Sstds.*: Hafhesilh; *over t er skrevet*: r. ^e) *Sstds.*: Høtønsø. ^f) *Staar sstds. som en Tilføjelse med anden Haand allersidst efter*: Amen. ^g) *Sstds. staar i Stedet*: Tres curias meas, unam videlicet in Barthorp et duas in Wipetohtp, pono pro debitis meis et expensis et debitis matris mee; de precii dictarum curiarum pono viginti marcas denariorum pro persolvendis debitis matris mee.

Palnisun, dilecto germano meo, do terram in Thyudh valentem ¹ xx marcas denar. Putativo fratri meo Thorkillo Gunnerson terram in Thyudh valentem xvi marcas denar. Consanguineo meo Gunni Kethelsun xij marcas denar. ^h Dominus Nicolaus Croc gener meus tenetur michi in iiij marcis denar. pro annona, quarum duas confero nutrici mee Thyry in Thudessusyl, alias duas in Thostorp ad sanctam ² crucem. Ad majorem vero predictorum certitudinem ac firmitatem presentem litteram sigillis supradictorum dominorum prepositi, archydiaconi et canonicorum ac sororum dictarum ordinis sancte Clare Roschildis et fratrum minorum ibidem necnon meo proprio sigillo feci consignari. Actum Roschildis anno domini millesimo ducentisimo lxxviii^o xiii^o kal. decembris.

Paa Brevets Bagside staar med jævnaldrende Haand:

Tantum est solutum de testamento isto sororis Gro: Gunni filio Ketillo[!] vi marcas denar., Nicolao dicto Pyping iiij marcas denar., ecclesie Budethrop iiij marcas denar., ecclesie Graneloes unam marcam denar., fratribus minoribus in Randros unam marcam denar., fratribus ⁴ minoribus in Neswit duas marcas denar., fratribus minoribus in Svineburg due[!] marcas denar.

De samme Bestemmelser, om end i afvigende Form og Rækkefølge, er desuden indførte i et andet Brev af Gro, Rep. Udat. 156, hvis Begyndelse og Slutning lyder saaledes:

Omnibus presentes litteras inspecturis Gro filia domini Gunni dicti Wint salutem in Domino sempiternam. Nullus discretorum juste poterit criminari, quod aliquis velit pro transsitoriis eterna sibi com- ⁵ mutari, quia omnis homo moritur et nullus plus in alia vita recipit, quam hic pro Deo dedit. Hinc vestre universitati notifico per presentes, quod ego Gro, que fui uxor domini Esberni Wowensun, non timore afficta, nec suavione aliter inducta, sed inspiratione spiritus sancti, auxiliante Dei genitrice Maria, in modum subscriptum pro mea volun- ⁶ tate distribui bona mea: Claustro sororum sancte Clare Roschildis contuli v curias . . .

Per omnia benedictus Deus in secula seculorum. Amen.

^h) *Det følgende fattes sstds.*

8.

1269 Okt. 21. *Erland, Ærkedegn i Lund.*

Tabt Orig. i Lunde Kapitels Arkiv. Afskrift i Lundebogen S. 205 med Overskrift: Super altari domini electi Erlandi, quod presentabit dominus archidiaconus, et testamentum ejusdem. Dipl. Svecanum I, 449; Rep. 391. Jfr. Lunde Domkapitels Gavebøger S. 210 ff.

- 1 Cum diem vocacionis sue Deus omnibus velit esse incertam, ne per repentinum ejus adventum impediri valeat, quod misericorditer largiendum decrevit, ultime voluntatis, qui non redit, pius affectus, ego Erlandus Lundensis archidiaconus in nomine patris et filii et spiritus sancti meum in hunc modum condo testamentum:
- 2 Ad edificacionem cujusdam altaris in ecclesia sancti Laurentii, ubi capitulo Lundensi congruum videbitur, et ad victum sacerdotis, qui illud officabit, mansum integrum, quem [*emi?*] per Felicem fratrem meum in Fiæløge, in quo presidet villicus Trugotus, cum omnibus mobilibus et immobilibus ad me in dicto manso pertinentibus,
- 3 item tres quadrantes in Øndæthorp, quos tenet Ako villicus, in oriente ipsius ville cum omnibus mobilibus ad me pertinentibus ibidem, item mansum integrum, quem habeo in Skræplingæ orientali, ubi sunt duo villici, cum omnibus mobilibus ad me pertinentibus ibidem, item curiam Lundensem, quam emi de heredibus
- 4 Twonis sacerdotis, et fundum, in quo sita est stupa, in qua cum sociis meis et familia balneare consuevi, cum omnibus et singulis domibus sitis in fundis utrisque, in primis do et lego sub hoc modo, quod dictus sacerdos singulis diebus dominicis [*per se*] vel per alios, nisi legitimo et canonico impedimento fuerit impeditus, missam
- 5 teneatur dicere de sancta trinitate, singulis secundis feriis alternatim de angelis et de apostolis, singulis terciis feriis alternatim de beato Laurencio, sancto Stephano et beato Vincencio, singulis quartis feriis alternatim de beato Nicolao et sancto Francisco, singulis quintis feriis de beata Katerina et sancta Margareta, singulis sextis
- 6 feriis alternatim pro peccatis et pro defunctis, singulis sabbatis de beata Dei genitrice virgine Maria, et quod dictus sacerdos diebus festivis et sollempnibus chorum frequentare teneatur et interesse matutinis, misse et utrisque vesperis. Item dicti sacerdotis institutio ad prenomiatum altare ad archidiaconum pertineat, qui pro tempore fuerit, statuo. Item unum quadrantem terre, quem emi in Flætøghe a Sægut, cum omnibus mobilibus ad me pertinentibus

ibidem, item dimidium quadrantem in Thothathorp cum omnibus 1
 mobilibus ad me pertinentibus ibidem do, lego sub hoc modo,
 quod de redditibus, qui proveniunt de terrulis memoratis, una
 marcha denar. deducatur ad pitanciam canonicorum Lundensium
 die anniversarii mei, dimidia marcha ad sacrificium et marcha denar.,
 modo quo potest equiori, dividatur inter vicarios et scolares, qui 2
 interfuerint misse anniversarii mei; xij[?] ore volo quod dividantur
 inter predicatores, fratres minores, hospitale leprosororum et hospi-
 tale spiritus sancti et alios pauperes, sicut domino decano, qui pro
 tempore fuerit, equum videbitur, cujus ordinacioni eo^a modo, quo
 dictum est, dictas terrulas committo, et si plus solverint, quam 3
 dixi, volo, quod residuum cedat usibus decani. Item molendinum,
 quod habeo in Flætoghe, lego mense canonicorum, equicium, quod
 habeo ibidem, archiepiscopatu. Omnia prata ad me spectancia
 in Stangby lego claustro monialium sancti Petri Lundis; item
 pratum, quod habui de magistro Felice et quod interjacet pratis 4
 spectantibus ad Raby maglæ, decanatu. Item Siwithruth, quod
 est in parrochia Withingi in Hallandia, lego mense fratrum de
 Hærwado. Item omnibus constare volo, quod tota terra, quam
 emi in Fiæløghe, scilicet duo mansi et tertia pars mansi, item tota
 terra, quam emi in Øndæthorp, que continet quinque quadrantes, 5
 empte sunt de denariis pertinentibus ad archiepiscopatum; unde
 volo modis omnibus, quod cedant archiepiscopatu. Preterea ad
 fabricam Lundensis ecclesie lego quatuor marchas denar., ecclesie
 omnium sanctorum duas marchas denar., claustro monialium Lundis
 duas marchas denar., fratribus predicatoribus duas marchas denar., 6
 fratribus minoribus Lundis duas marchas denar., hospitali sancti
 spiritus duas marchas denar., hospitali leprosororum duas marchas
 denar., singulis ecclesiis parrochialibus Lundis oram denar., singulis
 sacerdotibus parrochialibus Lundis duas oras denar., ecclesie Flæ-
 tøghe quatuor marchas denar., presbitero ibidem marcham, ecclesie 7
 Fialøghe duas marchas, presbitero ibidem marcham denar., ecclesie
 Malmøge superiori duas marchas denar., ecclesie Malmøgh inferiori
 quatuor marchas denar., ecclesie Hæding duas marchas denar., mona-
 sterio Dalby duas marchas denar., Tumæthorp duas marchas denar.,
 Ewith duas marchas denar., Bækisæskogh duas marchas denar.,

a) *Afskr.*: et.

1 Sirithkepeng duas marchas denar., claustro As in Hallandia duas marchas denar. Ut ergo omnia et singula, que premissa sunt, firma permaneant atque rata et ne propter inopiam probacionum et testium, dum discedunt, super premissis calumpnia inposterum valeat suboriri, presens meum testamentum sigillo Lundensis capituli, domini Joon Litle et proprio atque dominorum Jacobi Bransß, Petri Torlakß, Nicolai dilecti fratris mei et aliorum amicorum meorum sigillis feci consignari. Actum Lundis anno domini mclx nono xij. kalendas novembris. Exsequutores autem testamenti mei constituo dominum Joon Litle et dilectos concanonicos meos magistrum Nicolaum Thorchilli et magistrum Trygotum Tukonis.

9.

1272 Okt. 17. Broder Ønderus, Søn af Fadher af Karsthorp.

Orig. paa Perg. med [3] Segl: 1. Nils Absalonsøns (A. 40); 3. Minoriterbrødrenes ved St. Claræ (G. 428). Roskilde Claræ Klosters Arkiv, nu Arnemagn. Dipl. LII, 29. Rep. 407.

3 Viris honestis et discretis omnibus presentem litteram auditoris frater Ønderus quondam filius Fadheri de Karsthorp^a, nunc vere (!) dictus gardianus fratrum minorum apud sorores sancte Clare Roskildis reclusarum (!) commanentium, salutem sempiternam in omnium salvatore. Quoniam gesta fidelium obfuscare solet malitia per-
4 versorum, nisi litterarum testimonio receperint firmamentum, ad noticiam igitur universorum tam futurorum quam presentium devenire cupio et affecto, quod in seculari statu et habitu existens, compos omnium sensuum meorum, nulla molestia, injuria aut egritudine coactus, set ut spero sola divine bonitatis gratia et clemen-
5 tia ad statum religionis me vocante, bona temporalia michi a Deo collata et concessa et que post parentes meos felicitis recordationis me jure hereditario contingerant, disposui et ordinavi, prout in subscriptis continetur: In primis germano meo nomine Kanuto bone memorie dedi, que habui in Karsthorp, silicet terram et domos
6 sine pecoribus et supellectili, et scotavi in manus suas. Aghoni filio meo dedi omnia, que mea fuerunt in Lufxæthorp et in Vlke-
thorp, terram et domos cum pecoribus et universo supellectili, quod inibi erat. Sororibus vero sancte Clare Roskildis reclusis

^a) *Orig.*: Karthorp eller: Karthorp.

legavi in remedium anime mee terram totam, quam possedi in 1
 Gufærud^b, videlicet census decem soll[!]idorum, et scotavi cuidam
 earum villico nomine Petrus[!] Bo sun, set domos ibidem et cetera
 mobilia vendidi sororibus supradictis pro certis denariis, cum quibus
 persolvi debita, que contraxeram. Hec omnia dedi, feci et scotavi
 una et eadem die, nullo reclamante aut contradicente, multis viris 2
 providis, honestis et fidedignis presentibus in placito Tusæ hæret
 et videntibus. Ne igitur prefatis sororibus super hac donatione
 mea possit a[liqua] infestatio aut molestia suboriri, predicta bona
 eisdem proprio et rathabitionem presto libere pro sue voluntatis
 arbitrio disponenda. Actum anno Domini m^occ^olxx^oij. in profesto 3
 beati Luce ewang[el]iste. In cujus facti robur et evidentiam pre-
 sentem litteram sigillis domini Nicolai Absolonis advocati Roskil-
 densis et meo personali, quod habui in statu seculari, et quod
 nunc habeo ex offo[!]tio gardianie, memoratis sororibus confero
 communitam.

10.

1274 Aug. 16. *Magister Nicolaus Thorkilli, Kannik i Lund.*

*Tabt Orig. i Lunde Kapitels Arkiv. Afskrift i Lundebogen S. 223 med
 Overskrift: Testamentum magistri Nicolai Thorkilli super anniversario suo de
 bonis in Saxtorp. Dipl. Svecanum I, 477; Rep. 419. Jfr. Gavebøgerne S. 203 ff.*

In nomine patris et filii et spiritus sancti, amen. Ego Nicolaus 4
 Thorkilli dictus magister, canonicus Lundensis, mee compos mentis
 ac sanus corpore, meum in hunc modum condo testamentum: In
 primis ad terram sanctam lego xx marcas denariorum, ad fabricam
 Lundensis ecclesie sex marcas denar., ad mensam communem cano-
 nicorum Lundensium xx marcas denar. de rebus mobilibus, quas 5
 habeo in Aby ultra estimacionem, quam canonicis Lundensibus ex-
 hibere teneor de bonis ibidem. Ad sustentacionem cujusdam sacer-
 dotis, qui chorum diebus ac noctibus sollempnibus et festivis fre-
 quentat, lego et scoto per presentes totam terram in Saxtorp,
 que jure hereditario post dilectum avunculum meum dominum Thu- 6
 conem Cristiarni quondam filium michi cessit, ac medietatem terre
 ibidem, quam habui de domino Thorkillo Billæ, ut singulis septi-
 manis dictus sacerdos tres missas celebret pro defunctis, ita videlicet

^b) *I en omtrent samtidig Paaskrift: Gythærth.*

1 ut una die missam celebret pro anima mea, sequenti die pro anima
 patris mei dilecti domini ^a Thorkilli dicti Billæ et dominorum Thu-
 chonis et Ebbonis avunculorum meorum, tertia die pro anima
 dilecte matris mee domine Benedicte et sororum mearum domina-
 rum Margarete, Cecilie atque Johanne, et hoc ad altare sancte
 2 Marie Magdalene et beati Nicolai in cripta, si placet capitulo Lun-
 densi. Et ante incepcionem singularum missarum volo et statuo,
 quod sacerdos memoratus affectuose et humiliter hortetur circum-
 stantes, ut singuli suum dicant pater noster pro animabus, quibus
 missam celebraturus est. Volo eciam, quod dictus sacerdos aliis
 3 tribus diebus alternatis septimanis celebret missam de sancta Maria,
 de sancto Michael, de beata Maria Magdalena, de beato Nicolao,
 de sancta Katerina, de sancta Margareta, cum se sibi facultas
 obtulerit. De pensione autem relique terre, quam habeo in Sax-
 4 torp, volo, quod inde singulis annis in choro Lundensi meus aga-
 tur anniversarius et patris mei et matris mee, ita quod in singulis
 anniversariis dimidia marca denar. offeratur, quam volo dividi inter
 canonicos et vicarios, qui vigiliis et misse interfuerint, prout do-
 mino decano et capitulo equum visum fuerit. Item volo, quod de
 ea ad pitanciam canonicorum die anniversarii mei ex parte mea
 5 detur dimidia marca denar., pauperibus scholaribus due ore denar.,
 aliis pauperibus due ore denar. Si quid autem residuum fuerit de
 pensione memorata, volo, quod inde procurent necessaria ipsius
 altaris. Item ecclesie omnium sanctorum marcam denar., ecclesie
 sancti Petri ad moniales marcam denar., ecclesie predicatorum
 6 marcam denar., ecclesie minorum marcam denar., ad ornatum
 sancte crucis, que est in cripta, quatuor marcas denar., sin-
 gulis sacerdotibus Lundis parrochiis deservientibus oram denar.,
 ecclesie Dalby ij marcas denar., ecclesie Tumæthorp ij marcas denar.,
 ecclesie Brysethorp^b marcam denar., ecclesie Wæmundelef marcam
 7 denar., ecclesie Saxtorp marcam denar., ecclesie Halmstathe in Hal-
 landia marcham denar. et sacerdoti dimidiam marcham^c . . . Datum
 Lugduni anno domini mcelxxiiij. in crastino assumptionis beate
 virginis.

^a) *I Dipl. Svec. staar efter dette Ord urigtigt: 1.* ^b) *Dipl. Svec. læser urigtigt: Krysethorp.* ^c) *Herefter bemærker Skriveren: De hoc testamento amplius legere non potui nisi interpolatim per pauca verba. In fine sic habetur:*

II.

1283 Aug. 1. *Haquinus, Ærkedegn i Lund.*

Tabt Orig. i Lunde Kapitels Arkiv. Afskrift i Lundebogen S. 164 med Overskrift: Fundacio et dotacio altaris beati Vincencii per dominum Haquinum archidiaconum cum suo anniversario, og med Tilføjeelse: Hujus testamenti est unum vidisse in V (d. e. anført i Registraturen under Bogstavet V). Denne Vidisse findes endnu i det svenske Rigsarkiv og er udstedt 1350 Marts 12: Dipl. Svec. VI, 175; Rep. 2239. I Kapitlets Registrant fra 1425 siges om dette Brev: Item anniversarium ejus teneatur de una curia in Tattarp et alia in Litlæhamer. Item anniversarium patris sui Karoli tenebit fabrica de bonis in Lokkarp. Nedenfor gengives Testamentet væsentligst efter Vidissen (V); enkelte bedre Læsemaader er dog indsat efter Afskriften i Lundebogen (L.). Dipl. Svecanum I, 629; Rep. 486. Jfr. Gavebøgerne S. 75.

In nomine patris et filii et spiritus sancti, amen. Ego Haquinus ¹ Lundensis archidiaconus, sanus mente et corpore, diligenter advertens humano generi nichil morte certius et nichil incertius hora mortis, ideoque anime mee providere deliberans, de bonis michi a Deo concessis testamentum meum seu^a ultimam voluntatem condo et ordino in hunc modum: In primis de consensu confratrum ² meorum dilectorum dominorum, scilicet prepositi et decani totiusque capituli Lundensis, eligo sepulturam in ecclesia beati Laurentii inferius juxta gradus ante ^baltare beati ^bVincencii martiris, et ad honorem Dei et sancte virginis matris ejus ac meorum in remissionem delictorum ad altare ejusdem sancti martyris sacerdotem ³ instituo, et bona, que possideo in Hæmminxdyngæ, scilicet decem quadrantes terre, locum molendini juxta ripam maris et quatuor fundos cum domibus et attinenciis suis ac estimacione triginta trium marcharum usualis monete, que consistit in predictis fundis ibidem, videlicet in fundo Nicholai dicti Kul x marchis, in fundo ⁴Petri dicti Romær x marchis, in fundo Thorth totidem marchis et in fundo Petri Gythæß iij marchis denar., eidem sacerdoti confero et per scotacionem trado jure perpetuo possidenda, ut redditus ex eis provenientes percipiat et pro sue voluntatis arbitrio libere disponat, hiis condicionibus adjectis, quod omni die dominico, ⁵quando fieri potest, per se vel per alium missam de sancta trinitate dicat, ^cincipiendo ipsam post completum officium ad altare sancte virginis^c, secunda feria de sancto spiritu, tertia feria de sancto Laurentio et de sancto Vincencio alternatim, quarta feria pro peccatis, quinta feria de sancto Nicholao et de^d sancta Katerina

a) L: et. b) V: choro sancti. c) *Fattes L.* d) *Fattes V.*

1 alternatim, feria sexta pro fidelibus Dei defunctis, sabbato de beata
virgine. Item ad predicta^e bona adicio et appono curiam, quam
emi de Swenone Stumpæ, cum omnibus domibus in ea existentibus,
solo excepto pomerio, ut sacerdos ad dictum altare canonicè insti-
tutus ipsam curiam cum predictis bonis pacifice possideat et resi-
2 denciam faciat in eadem. Item quia supradicto altari providi de
calice, missali ac ceteris ornamentis et indumentis sacerdotalibus
et rebus divino officio necessariis, volo, ut hec omnia in cista magis
firma^f, quam ad hoc specialiter deputavi, caucius conserventur.
Dictus eciam sacerdos in festis duplicibus et in^f diebus dominicis,
3 quando potest, chorum in missa et in^f vespers frequentabit. Volo
insuper domino decano, qui pro tempore fuerit, jus instituendi
sacerdotem ydoneum, cui altare predictum canonicè conferat, atque
ob delictum ejus, si forte contigerit, destituendi salvum et integrum
remanere. Sacerdos vero ad idem altare institutus super bonis
4 ipsi altari attinentibus liberam ^get plenam^g habeat ordinacionem,
ita tamen quod per se de ipsis bonis immobilibus nichil vendere
vel commutare seu quocumque tytulo alienare audeat, nisi hoc
forte capitulo vel decano ^hvisum fuerit^h commodius expedire. De
supradictis eciam fructibus antedicto altari apposis debet sacerdos
5 quolibet anno dimidiam marcham denar. reponere ad reparacionem
vestimentorum, librorum et ornatus dicti altaris secundum discre-
cionem ipsius decani reservandam. Preterea ad fabricam ecclesie
Lundensis lego duas curias meas in Lokkathorp, quas emi de Tu-
chone Sægut ß, cum domibus et estimacione earundem, de quarum
6 censu omni anno deducatur, quantum sufficiat ad oblationes in
anniversario patris mei Karoli filii Decaniⁱ. Item ipsi ecclesie lego
unum becarium^k de auro, quem emi de Hethikkæ^l sartore, cive
Lundensi, et volo ipsum transformari in calicem et ad decorem
domus Dei et in mei memoriam conservari. Item mense canoni-
7 corum lego curiam meam in Thorthæthorp in parrochia Thyrnæ-
thor[p] ^mcum composicione et attineneciis^m. Item ad tenendum
anniversarium meum in ecclesia memorata lego et per scotacionem
trado curiam meam in Tathæthorpⁿ cum estimacione et omnibus

e) L: predias. f) *Ordet fattes V.* g) *Fattes L.* h) L: viderint. i) *V indskylder her atter: deducatur.* k) *V: bicariuum.* l) L: Echikkke. m) *Disse Ord staar i L tilskrevne i Randen, men wrightigt indføjede ovfr. efter: calicem.* n) L: Cathathorp.

suis attinenciis et aliam curiam in Hammær litlæ, hiis condicionibus annexis, quod de annuis ipsarum proventibus deducatur primo, quantum sufficiat ad offerenda ipso die anniversarii mei, deinde vicariis, qui misse et vigiliis affuerint^o, et pauperibus scolariibus dimidia marcha denar. detur, canonicis ad pitanciam marcha denar., et decano, sub cujus ordinatione predicta bona esse volo,² pro labore suo marcha denar. similiter deputetur^p, residuum vero inter canonicos tam residentes quam non residentes, qui vigiliis et misse interfuerint, dividatur. Item ad altare beate virginis in ecclesia memorata lego curiam meam in Byrkæryth^q cum estimacione, silva et omnibus pertinenciis suis. Item quia venerabilis³ pater dominus Johannes Lundensis archiepiscopus tenetur michi viginti duas marchas argenti puri, sicut in suis patentibus literis continetur; medietatem hujus pecunie lego episcopatui, et de medietate partis residue confero terre sancte octo marchas puri et domino Nicholao Bassæbæk concanonico meo et socio iij marchas⁴ puri. Item predicto episcopatui racione bonorum ejus, que diu habueram inter manus, lego omnia et singula, que possideo in Wyrtingæ. Item ad augmentum reddituum de Howesthorp, qui sunt ad usus pauperum scolarium deputati, confero bona in Threøhe^r, que emi de Olauo dicto Wal^s pro centum xl marchis denar.;⁵ bona insuper iu Særesleph, que emi pro xl marchis usualis monete de domino Stigoto quondam concanonico meo, terram eciam, quam emi ibidem pro xiiij marchis denar., equicium quoque^t meum, quod habeo in dicto Howesthorp, predictis adicio, ut proinde plus mercedis et premii merear apud Deum. Item quadrantem terre, quam⁶ habeo in Wygethorp, cum pomerio, ubi residet Conradus, lego ad mensam presbiteri in Hørtlyftæ sub hac forma, quod^u omni anno teneat anniversarium matris mee, scilicet in vigiliis, missa et offerenda. Item terram, quam habeo in Berhingæ, confero mense presbiteri in Saxelthorp^v. Item vij festis in choro Lundensi per⁷ dominum Jacobum institutis appono terram in Billinghæ cum estimacione et domibus ibidem, quam habui de Asmundo per commutationem terre in Raby lithlæ. Item Branthoni dyacono, clerico meo, curiam meam in Lokæthorp^x cum dimidio^y manso terre, esti-

o) L: interfuerint. p) L: deponetur. q) V: Byrkyryth. r) L: Treøghe.
s) L: Wale. t) V: que. u) L: ut. v) V: Saxolthorp; L: Saxeltorph. x) L: Lochothorp. y) L: medio.

1 macione et domibus et ceteris pertineniis suis et pratis in Vintær-
 hohæ, quam videlicet curiam emi de Vffone Guzerthß^z, in qua re-
 sidet Kanutus, lego jure perpetuo possidendam. Item Andree
 dyacono librum decretalem et curiam meam in Vlfstorp cum esti-
 macione et ceteris eidem curie adjacentibus. Item curiam meam
 2 in Baræ, in qua residet Eskillus, cum estimacione et terra adja-
 cente lego Nicholao dicto Bek. Item domino Thorth Thaat meum
 søem^æ cum tentorio et eciam summario, valente ad minus x mar-
 chas denar. Item Magno dicto Ast^ø cognato meo equicium meum,
 quod habeo in Saxthorp. Fratribus predicatoribus Lundis v mar-
 3 chas denar., fratribus minoribus ibidem v marchas denar.^a, claustro
 sanctimonialium Lundis duas marchas denar. Tribus consanguineis
 meis, monialibus ibidem, videlicet Margarete, Towæ et Lucie, vi
 marchas denar. Monasterio omnium sanctorum Lundis ij marchas
 denar. Hospitali infirmorum Lundis ij marchas denar. Hospitali
 4 sancti spiritus ibidem curiam, quam habeo in parrochia sancti Ste-
 phani, et lectum meum, in quo jacere consuevi, cum suis pertineniis.
 Singulis parrochialibus ecclesiis Lundis duas oras denar., presbiteris
 earundem tantum, ministrorum cuilibet oram denar. ^bSingulis eccle-
 siis ruralibus, in quarum parrochiis aliquas possessiones habeo, duas
 5 marchas denar., presbiteris earundem tantum, ministrorum cuilibet
 oram denar.^b Item Nicholao Scanung nepoti meo pratum, quod
 dicitur Hæsteng, quod emi de Ernkee^c cive Lundensi, et unum
 hæmeth melius, quod habeo. Item Petro Kyr curiam unam in
 Ertyftæ, quam emi de Achone Wypæ. Item domino Laurencio
 6 sacerdoti ij marchas denar. et collobium cum pellibus martirinis.
 Item domino Petro ad altare beate virginis iiij marchas denar. et
 collobium blavium cum serico forratum sive polidrum de equicio
 meo, valentem iiij marchas denar.^d Singulis famulis meis mecum
 equitare consuetis polidrum ij marchas denar. ad minus valentem.
 7 Item ^efamulis meis^e in curia mea Lundis ij marchas denar. inter
 se dividendas. Gerardo Godefridi iiij marchas denar. aut polidrum
 equivalentem. Domini Johanni parrochiali, sacerdoti meo, polidrum
 de equicio, ij marchas denar. valentem. Thorth Æseß unum poli-
 drum. Item Asæ matertere mee ij marchas denar. et unam vaccam.

^z) L: Gurethß. ^æ) L: lsem. ^ø) L: Æst. ^a) Fattes L. ^b) Fattes L. ^c) L.
 Ernkæ. ^d) Ordet fattes L. ^e) V: familie mee.

Merde procuratrici mee vaccam unam in curia mea Lundis meli-
 orem. Viduis, orphanis et aliis pauperibus in Ertyftæ ij oras
 annone inter se distribuendas. Item Nicolao Knutß fratrueli meo
 curiam meam in Øthæløf cum estimacione et ceteris^f ad ipsam
 spectantibus. Item sorori sue curiam unam in Grytby meliorem,
 in qua residet Petrus, quam volo sub ordinacione domini Thorth²
 Thaat permanere, donec eidem puelle, «sorori sue», de viro legitimo
 sit provisum. Item Jacobo clerico meo breviarium meum et unum
 librum, leges patrie continentem. Item ad emendum librum mis-
 salem, de quo superius memoravi^h, providi xij marchas denariorum
 novorum et legalium conferendas. Exsecutoresⁱ hujus testamenti³
 constituo dominos Nicholaum Bassebæk et Petrum Thrugoti, dilec-
 tos concanonicos meos, et dominum Thord Thaat, consanguineum
 meum supradictum. Ut autem premissa omnia et quodlibet pre-
 missorum^k robor optineat firmitatis, presenti scripto sigillum meum
 apposui, quod eciam sigillis Lundensis capituli et dominorum dic-⁴
 torum mei testamenti exsecutorum pecii roborandum ad cautelam
 et evidenciam firmiorem^l. Actum Lundis anno domini mclxxxij⁰
 in ad vincula sancti Petri.

12.

1285 Aug. 23. *B[enedikt], Degn i Lund.*

*Tabt Orig. i Lunde Kapitels Arkiv. Afskr. i Lundebogen S. 224 med
 Overskrift: Super bonis in Bielthorp, que habet decanus. Langebek har set
 Orig. i Stockholm, men har ikke rettet sin efter Lundebogen tagne Afskrift
 derefter. Dipl. Svecanum I, 666; Rep. 509. Jfr. Gavebøgerne S. 265.*

In nomine patris et filii et spiritus sancti, amen. Universis⁵
 presentes literas inspecturis B. decanus Lundensis in Domino
 salutem. Noverit universitas vestra, quod ego, licet eger corpore,
 sanus tamen mente, volens ad majorem certitudinem et cautelam
 meam voluntatem ultimam declarare, presens scriptum meum volo
 esse testamentum: In primis igitur in remedium anime mee et⁶
 salutem lego de bonis et rebus michi a Deo concessis terram,
 quam habeo in Bialthorp, instructam cum xij marcis denari-
 orum, ecclesie Lundensi, ita quod fructus inde annuatim pro-

^f) L: terris. ^g) Fattes V. ^h) V: dixi. ⁱ) V: exsecutores. ^k) Fattes
 V. ^l) L: ampliore.

1 venientes taliter distribuuntur, videlicet fabrice dicte ecclesie dimidia
 marca, canonicis autem et vicariis, qui vigiliis et missis
 animarum in anniversario meo interfuerint, dimidia marca, ad of-
 ferendum due ore et pauperibus scholaribus ij ore, item ad recrea-
 tionem canonicorum ibidem eodem die dimidia marca, predicatori-
 2 bus etiam Lundis ij ore et fratribus minoribus tantum; decanus
 autem Lundensis, qui pro tempore fuerit, quem dictorum bonorum
 volo esse procuratorem, residuum percipiat. Item singulis v altari-
 bus inferioribus Lundensis ecclesie lego ij oras denar. et pres-
 biteris singulis ibidem tantum. Beate Marie Magdalene in cripta
 3 ij marcas, presbitero ibidem ij oras denar. Terre sancte pro
 redemptione crucis mee xij libras Thuronensium nigrorum. Ec-
 clesie omnium sanctorum Lundis ij marcas denar. Sanctimoni-
 alibus Lundis ij marcas denar. Cuidam moniali ibidem, dicte
 Ættæ, marcam denar. Fratribus minoribus ibidem bibliam meam.
 4 Hospitali sancti spiritus dimidiam marcam. Hospitali leprosorum
 dimidiam marcam. Singulis ecclesiis parrochialibus Lundis ij
 oras, singulis presbiteris tantum. Ecclesie Stangby ij marcas,
 vicario ibidem marcam. Ecclesie Hwitinge nørre quatuor mar-
 cas denar. et omnes domos, quas possideo in ejus fundo; pres-
 5 bitero ibidem sorcocium meum; ministro ecclesie ibidem marcam.
 Singulis ecclesiis in Hartagre hæret ij oras denar. et singulis pres-
 biteris ibidem tantum. Pauperibus illius hæret marcam ordei.
 Ecclesie Ørghe dimidiam marcam, presbitero ij oras. Ecclesie
 Thorløse ij oras et presbitero tantum. Ecclesie Ask marcam et
 6 presbitero ij oras. Ecclesie Billinge ij oras et presbitero tantum.
 Item monasterio de Heruado ij marcas. Monasterio de Aas mar-
 cam. Monasterio de Øwith marcam. Monasterio in Tumrop mar-
 cam dimidiam et monasterio in Bækæskow tantum. Item pre-
 dicatoribus in Hælsinburg dimidiam marcam. Fratribus minori-
 7 bus in Træleborg dimidiam marcam. Fratribus minoribus in Ystath
 tantum. Hospitali leprosorum apud Tumorp ij oras. Predicatoribus
 [in] Aas dimidiam marcam et hospitali ibidem ij oras. Item Inge-
 man famulo meo jugum jumentorum cum ij oris annone. Springi-
 mile famulo meo nigrum equum, in quo equitat, cum ij oris an-
 8 none. Haquino famulo meo marcam cum ora annone. Petro
 famulo meo marcam denar. Item Towe consanguinee mee ij mar-
 cas. Omnia supradicta preter legatum terre sancte volens solvi de

bonis estimalibus, que possideo in fundis ecclesie Stangby. Item 1
 liberis sororis mee Gertrud estimaciones cum domibus, que ad me
 pertinent in fundis prebende mee. Petro dicto Tonneß consanguineo
 meo curiam, quam habeo in Ask, cum omnibus mobilibus et im-
 mobilibus. Michaeli parvo polidrum trium annorum. Jarpulpho
 consanguineo meo duas equas meliores de equicio meo. Tonne 2
 consanguinee mee annulum aureum. Item convivio caritatis bica-
 rium meum argenteum. Gamalieli marcam denar. Gunnero in
 Hastath, consanguineo meo, estimacionem, quam habet de me,
 et debita, que michi debet, sibi remitto. Item magistro Henrico
 canonico Lundensi decretum meum. Domino Petro sacerdoti de 3
 Akathorp exposiciones epistolarum beati Pauli apostoli et unum
 cornu. Domino Gunnero sacerdoti cappam meam choralem. Domino
 Ødder presbitero summam meam Regmundi. Domino Benedicto
 ad sanctum Paulum tabardum meum, foratum cum albo panno.
 Domino Laurencio ad sanctum Thomam cappam meam blaviam 4
 rotundam. Olauo scolari meo itinerarium meum in duabus parti-
 bus. Concanonicis meis volo distribuere res meas, prout dederit
 dominus Deus. Item magistro Laurencio dimidiam marcam sili-
 ginis desiccate. Domino Petro Trugoti ambulatorem meum nigrum.
 Domino Nicolao Gregorii summam Gaufredi et dimidiam lestam 5
 brasii desiccati. Item domino Gunnero antedicto superpellicium
 meum novum. Domino Jacobo vicario botas meas cum caligis
 albis. Ad pontem amnis Dysiæ marcam denar. Ad omnia igitur
 et singula premissa perficienda et inviolabiliter observanda viros
 discretos, dominos magistrum Henricum, Petrum Trugoti, concano- 6
 nicos meos, una cum Petro Tonneß consanguineo meo presentis
 testamenti mei constituo et ordino executores, volens et precipiens,
 ut per ipsos cuilibet in premissis satis fiat, sicut coram Deo volu-
 erint respondere, et ut antedicta per omnia plenum habeant robur
 firmitatis, ob majorem et pleniorum certitudinem presens scriptum 7
 cum sigillis venerabilis patris domini Johannis archiepiscopi Lun-
 densis, Suecie primatis, et capituli ejusdem loci una cum meo feci
 communiri in testimonium mee ultime voluntatis. Actum Lundis
 anno domini mēclxxxv. in vigilia beati Bartholomei apostoli.

13.

1288 Aug. 14. Petrus Withadrssun.

Orig. paa Perg. med [4] Segl: 1. A. 68 (Thott); 2. Brudst. af gejstligt. Rigsark. (Skaane 1 a). Möller, Fornhandl. rör. Hall. S. 25; Rep. 549. — Testamentet er optaget i en Stadfæstelse af 1289 Aug. 9: Rep. 573.

¹ In nomine patris et filii et spiritus sancti, amen. Ego Petrus Withadrß^a, sanus mente, licet eger corpore, sciens nichil esse cercius morte, nichil incercius hora mortis, de bonis michi a Deo concessis testamentum meum condo et ordino in hunc modum: Primo igitur lego ad mensam 'presbiteri in Drængsryt^b, qui nunc ² est vel pro tempore fuerit et ibidem residenciam fecerit personalem, curiam meam, quam habeo Vtansio^c, cum omnibus pertinenciis^d, tali condicione, quod dictus presbiter in quolibet anno celebret viginti missas pro defunctis, pro anima mea et pro animabus omnium fidelium defunctorum, tali modo, quod quinque misse di- ³ centur^e ante natale Domini, quinque ante pascha, quinque ante festum beati Johannis baptiste et quinque ante festum beati Micaelis annuatim, ita tamen, quod una ex supradictis missis in anniversario meo cum vigiliis precedentis diei proximi, pulsantibus campanis, sollempniter observetur. Volo eciam, ut sacerdos, qui nunc ⁴ est vel pro tempore fuerit, mei^f memoriam habeat continue in predicacione dominica coram parochia. Item idem sacerdos de dictis bonis ministro ecclesie ibidem, qui nunc est et qui pro tempore fuerit, assignet oram denariorum annuatim, ut ipse in quolibet anniversario meo legat michi unum psalterium et eo magis sit ⁵ benivolus mei memoriam habere et supradictis vigiliis et missis interesse. Item quilibet sacerdos post se debet in dicto fundo dimittere domos, valentes septem marchas in estimacione, in presencia tutorum ecclesie et meorum consanguineorum, si qui fuerint tunc viventes. Quicumque sacerdos predictam curiam in possessione ⁶ sua habuerit, suprascriptas condiciones ita teneat, sicut coram Deo omnipotente in die iudicii valuerit^g respondere. Item confero ecclesie Drængsryt marcham denar., domino Benedicto decano ^h unam marcham vel unam vaccam^h, domino Thuroni ij oras denar., domino Petro in Væsoghæ vaccam vel marcham denar., ecclesie ibidem

^a) Stadfæstelsen: Withær ß. ^b) Sstds.: Drængsryth. ^c) Sstds.: Vtænsyø.

^d) Sstds. tilføjes: suis. ^e) Orig.: discentur. ^f) Stadfæstelsen: meam. ^g) Sstds.: valuerit. ^h) Sstds.: unam vaccam vel marcham denar.

oram denar., ministro ij solidosⁱ, cuilibet ecclesie in provincia¹ Arestathæ^k, exceptis supradictis, oram denar., sacerdotibus earundem cuilibet oram denar., ecclesie Thorthathorp^l oram denar., presbitero ibidem tantum. Exequutores hujus testamenti ordino et constituo dilectos michi dominum Benedictum decanum et filios meos, rogans eos, quod ista ita rata et firma habeant et procurent, sicut anime² mee diligunt commodum et salutem. In cujus rei evidenciam sigilla dominorum Thordonis Akæ ß, Benedicti decani una cum meo proprio et Kanuti filii mei presentibus sunt appensa. Datum anno domini m^oc^olxxx^oviiij^o in vigilia assumptionis beate virginis.

14.

1289 Nov. 25. Magister Thrugot, Provst i Lund.

Tabt Orig. i Lunde Kapitels Arkiv. Afskr. i Lundebogen S. 173 med Overskrift: Testamentum prepositi Trugoti, in quo est fundacio altaris ipsius, cujus presentacio pertinebit ad fabricam, et ejus anniversarium tenebitur de bonis in Sandby. *Dipl. Svecanum II, 83; Rep. 577. Jfr. Gavebøgerne S. 321 f.*

In nomine patris et filii et spiritus sancti, amen. Ego ma-³ gister Trugotus prepositus Lundensis, sanus mente et corpore, horam mortis inevitabilem, que michi magis ac magis, diebus suo cursu pretereuntibus, appropinquat, piis operibus caute cupiens prevenire, in hunc modum condo testamentum: Lego igitur in primis ad altare per me constructum in ecclesia beati Laurentii⁴ Lundis in honorem sancte Marie virginis et beati Johannis ewangeliste et sancte Katerine, juxta quod meam eligo sepulturam, omnia bona mea in Østre Othørsleff, ^amobilia et immobilia, item curiam meam in Wæstre Øtherslef^a, quam emi de domino Allone presbitero, cum omnibus mobilibus et immobilibus ad me pertinen-⁵ tibus in eadem, item tres curias meas in Rasryth in parrochia Æspingæ cum omnibus suis mobilibus et immobilibus, sub hoc modo scilicet ut presbiter, qui ipsum altare officiauerit pro tempore, redditus ex jam dictis bonis provenientes libere percipiat annuatim, excepta una sola marcha, quam ad ornatum altaris⁶ supradicti singulis annis volo reservari. Item ut idem presbiter missam omni die dicere teneatur, unam videlicet in septimana de

¹⁾ I Stadfæstelsen tilføjes: denariorum. ^{k)} Sstds.: Aræzstathæ. ^{l)} Sstds.: Thorthæthorp.

^{a)} Oversprunget i Dipl. Svec.

1 beata virgine, secundam et terciam de sancta Katarina et beato
 Johanne ewangelista vicissim; alias vero dicat, de quibuscumque
 sibi placuerit, in quibus omnibus mei memoriam habeat specialem.
 Item ut idem chorum in diebus festiuis frequentet et intersit
 utrisque vesperis atque misse. Volo insuper, ut procurator fabrice
 2 ecclesie Lundensis memorato altari de presbitero provideat et in-
 stituat, quem tunc velit. Preterea lego fabrice ecclesie Lundensis
 omnia bona mea in Sandby cum mobilibus et immobilibus michi
 attinentibus ibidem, ita tamen quod ex redditibus exinde proveni-
 entibus xij ore deducantur, quarum una marcha canonicis, dimidia
 3 vero marcha vicariis, qui in anniversario meo vigiliis et misse inter-
 fuerint, dividuntur, modo quo poterit equiori. Item dimidia marcha
 ad offerendum. Item dimidia marcha pauperibus scolaribus erogetur.
 Residuum vero fabrice, ut pretactum fuit, libere cedat. Item lego
 claustro in Dalby iij marchas, claustro in Øwith marcham, claustro
 4 in Tumæthorp marcham, claustro in Bækæskough marcham, griseis
 monachis de Hærwado iij marchas, claustro in Bosæ marcham,
 claustro in Byrthingæ marcham, claustro de Asilo marcham,
 claustro omnium sanctorum Lundis marcham, cuilibet ecclesie
 parrochiali ibidem duas oras, presbiteris earundem cuilibet tantum,
 5 excepta ecclesia in lata platea, cui confero ij marchas, sacerdoti ejus
 marcham et dyacono ibidem duas oras. Claustro monialium sancti
 Petri Lundis marcham. Ecclesie Aos marcham. Ecclesie Ællæ-
 køpinge marcham. Ecclesie Asum duas marchas. Cuilibet hospi-
 tali leprosorum in Skania duas oras. Hospitali sancti spiritus Lun-
 6 dis duas oras. Fratribus predicatoribus Lundis dimidiam marcham.
 Fratribus minoribus ibidem tantum. Fratribus minoribus in Trælæ-
 burgh dimidiam marcham. Fratribus minoribus in Ystathæ tan-
 tum. Fratribus predicatoribus in Aos dimidiam marcham. Fra-
 tribus predicatoribus in Hælsingburgh tantum. Ad horum solutionem
 7 obligo omnia bona mea mobilia, que habeo in fundis prepositure
 et canonie et ecclesiarum in Scania. Item confero ecclesie sancti
 Lucii Roskildis x marchas denar. Syalensium, claustro Æsærum
 duas marchas denar. Sialensium, ecclesie Wik marcham denar.
 Sialensium. Ad hec solvenda obligo curiam meam in Færsløf.
 8 Exsequutores autem testamenti hujus constituo dilectos michi nepotem
 meum dominum Joon dictum Billæ et dominum Nicolaum Gre-
 gorii, concanonicos meos, et dominum Nicolaum Magnuss, rogans

eos, ut hiis omnibus observandis intendant diligenter et ea ordi-
 nent, quemadmodum anime mee viderint expedire, et sicut coram
 summo iudice in die iudicii voluerint respondere. Ut autem hec
 omnia robur habeant firmitatis, feci presentes literas [*sigillis*] discre-
 torum dominorum capituli Lundensis nec non et exsequorum testa-
 menti hujus infrascriptorum[!] una cum meo proprio communiri.²
 Actum Lundis anno Domini mclclxxxix. in festo sancte Katerine
 virginis.

15.

1291 Marts 14. *Laugho Laughsun.*

Den nu tabte Orig. fandtes i Sorø Klosters Arkiv (jfr. SRD. IV, 491), senere i Jens Rosenkrans' Museum. Afskr. af Arne Magnusson, dog med et Par større Udeladelser, i Bartholins Collectanea K, 166. Rep. 587.

In nomine patris et filii et spiritus sancti, amen. Cum in³
 rebus humanis nichil morte sit certius, nichil incertius hora mortis,
 consultum est mortis incertudinem certis bonis operibus prevenire.
 Hinc est, quod ego Laugho Laughsun, licet captus et impeditus
 corpore, spiritu tamen expeditus et mente, ob remedium anime
 mee testamentum meum ordino in hunc modum: In primis igitur⁴
 confero monasterio beate Marie in Sora, ubi sepulturam post mor-
 tem eligo, ubicumque in Dacia me mori contigerit, omnia bona, que
 habui de Illugh Tomæssun juxta commutatione[m] in Oxænsough,
 Stenløse maclæ, Nythorp et Ascerthorp in agris, pratis, silvis, pas-
 cuis, piscariis et molendinis cum omnibus mobilibus et immobili-⁵
 bus ceterisque attinentiis suis, resignando ea predicto loco in pre-
 senti. Item ad terram sanctam pro redemptione crucis mee triginta
 marcas puri. Item ecclesie sancti Lucii Roskildis quinque marcas
 denariorum. Item fratribus predicatoribus ibidem quinque marcas,
 fratribus minoribus ibidem quinque marcas denar. Item claustro⁶
 sancte Marie ibidem quinque marcas denar. Item claustro sancte
 Clare ibidem quinque marcas denar. Item claustro sancte Agnetis
 ibidem quinque marcas denar. Item hospitali sancti spiritus
 ibidem tres marcas denar. Item cuilibet hospitali leprosororum in
 Selandia tres marcas denar. Item monasterio in Esrom quinque⁷
 marcas denar. Item ecclesie beate virginis Kopændæhafn quinque
 marcas denar. Item fratribus minoribus ibidem quinque marcas
 denar. Item claustro in Slangæthorp tres marcas denar. Item

1 fratribus minoribus in Nestweth quinque marcas denar. Item predicatoribus ibidem quinque marcas denar. Item claustro monachorum in Nestweth tres marcas denar. Item claustro monachorum Ringstadis tres marcas denar. Item claustro in Andworthæscough quinque marcas denar. Item fratribus minoribus Kalændæburg
 2 quinque marcas denar.^a Item ecclesie sancti Kanuti in Othænsø quinque marcas denar., fratribus minoribus ibidem quinque marcas denar., fratribus predicatoribus ibidem quinque marcas denar. Item hospitali leprosorū ibidem tres marcas denar. Item claustro in Dalum tres marcas denar. Item claustro in Holm quinque marcas
 3 denar. Item fratribus minoribus in Swinæburg quinque marcas denar. Item hospitali leprosorū ibidem tres marcas denar.^b Executores autem hujus testamenti constituo et ordino viros reverendos dominum episcopum Roskildensem, dominum Ericum ducem Halandie, dominum abbatem de Sora, dominum Esgerum prepositum
 4 de Amungursyslæ, contestans eos per aspersionem sanguinis Jhesu Christi, ut hec omnia suprascripta, prout saluti anime mee expedit et ipsi in die judicii respondere voluerint, fideliter exequantur. Insuper volo, ut predictus dominus abbas de Sora legata in testamento matris mee, prout de hoc verius comperire et intelligere
 5 poterit, de fructibus etiam predictorū bonorum, quibus legata sunt, satisfaciat et persolvat. Ne autem prescripta donatio ab aliquo in posterum impediri poterit quoquomodo, sigillis predictorū executorum necnon domini Nicholai, domini Absalonis filii, et domini Herlugh Jopsun presens testamentum feci consignari, et quia
 6 captivitate impeditus usum mei proprii sigilli habere non potui, utor sigillis supradictorum Nicholai et Hærlugh Jopsun loco mei. Actum Kalændæburgh anno Domini m. cc. nonagesimo primo pridie idus martii, presentibus domino Nicholao Absalonsun, domino Hærlug Jopsun, domino Jacobo sacerdote ibidem, Hænikæ Smith,
 7 Joon Tovæbondæ, Hildebrando, villanis^c ejusdem civitatis, Nicholao Aughæsun, Joon Whit, Ærre Tuvæsun, Rimmær Crusæ, Thorworth Kanuti, Johanne Andree filio, armigeris de castro, ac aliis pluribus fidedignis.

^a) *Her antyder et etc. i Afskriften, at der er udeladt en Del.* ^b) *Ligeledes.* ^c) *Afskr.: villanorum.*

16.

1291 Aug. 30. Petrus Uth.

Tabt Orig. i Roskilde Kapitels Arkiv. Samtidig Gengivelse med Udeladelse af Begyndelsen i Roskildebispens Dombog, nu i Linköpings Gymnasialbibliothek, med Overskrift: Testamentum Petri Vth, quondam stabularii domini Johannis episcopi Roskildensis. Testamentet er ikke optaget i Udgaven af Dombogen i SRD. VI, 255 ff.; det trykkes her efter en Afskrift, der velvillig er meddelt af Professor Montelius og kollationeret med Haandskriftet af Bibliothekar Segersteen i Linköping. Rep. 597.

Primo lego ecclesie sancte trinitatis et beati Lucii Roskildis 1
xx marchas denar. et ibidem eligo sepulturam. Item fratribus
minoribus ibidem marcham denar. Item fratri Suenoni ibidem
marcham. Item claustro fratrum predicatorum ibidem marcham
denar. Item decem ecclesiis in Stæthinssheret cuilibet dimidiam
marcham. Item xij sacerdotibus ibidem cuilibet duas oras. Item 2
xij dyaconis ibidem cuilibet i oram. Item ecclesie Harbæræ v mar-
chas denar. Item ecclesie Frøsef sex marchas denar. Item ecclesie
Skamsthørp poledrum unum. Item ecclesie Vggerberga unum pole-
drum. Item hospitali in Aathørp unum poledrum. Item hospitali
leprosorum Ringstadis unum poledrum. Item hospitali antiquo 3
Roskildis poledrum unum. Item hospitali leprosorum Hafnis unum
poledrum. Item Asgoto famulo meo unum equum de illis, qui
sunt in curia mea, vel poledrum. Item Petro Herlogi famulo meo
poledrum unum. Item Karæ famulo meo unum poledrum. Item
Johanni Clipping, hospiti meo Roskildis, vestes meas et unum 4
poledrum. Item Gunnæ ij marchas denar. Item Vnæ ij marchas
denar. Item Cristine duas marchas denar. Item puero meo Jo-
hanni, qui etiam diu michi servierat, poledrum. Item Zætæn dimi-
diam marcham denar. Item fratri Kr. . . . dimidiam marcham
denar. Item Petro Vnæson dimidiam marcham denar. Item 5
Guthæ dimidiam marcham. Item ecclesie beate virginis Hafnis,
scilicet ad fabricam, marcham denar. Item ad fabricam ecclesie
beati duas marchas. Item ad fabricam ecclesie Caluæris
juvenem bovem, de cujus precio volo quod sacerdos habeat duas
oras et dyaconus oram. Item dyacono ecclesie Hælgæstæthæ juven- 6
cum unum. Item viduis singulis unam vaccham, quibus
uxor mea velit illas dare, hoc sicut de mea voluntate. Item Joon
Grimulfson, hospiti meo Hafnis, equum meum et sellam meam.
Item domino meo episcopo Roskildensi poledrum grisii coloris

1 ambulantem, quem eq[uiti]o meo admisi. Item duabus filiabus meis, non tamen de thoro legitimo natis, curias, in quibus resident, et fundos usque ad dies vite earundem concedo, ita tamen, quod dictas curias et fundos non alienent nisi de voluntate puerorum meorum, qui veri sint heredes mei. Item Baggoni, cursori meo, tunicam unam. Exe-
 2 quutores autem testamenti mei constituo et facio dominum meum episcopum suprascriptum, etiam nobilem virum dominum Nicholaum dictum Ranæ et filios meos Magnum et Albertum, rogans humiliter eosdem et devote, ut Deum pre oculis habentes testamentum meum, prout anime mee saluti expedire viderint, fideliter exequan-
 3 tur et legata in eo . . . persolvant . . . ad hujus facti evidenciam sigilla sua presentibus una cum sigillo meo apponant. Datum Hafnis anno Domini m^occ^oxc^o primo tercio kalendas septembris.

17.

1292 Marts 4. Gythæ, Hr. Skielm Bangs Datter.

Orig. i Sorø Kloster, omtalt i Klosters Gavebog (SRD. IV, 522), er tabt; afskrevet, dog med nogle Udeløselser, af Arne Magnusson i Bartholin K, 164. En dansk Oversættelse fra o. 1600 med Paaskrift: „Thine breff lyuder paa enn gaardt y s. Mortens sogen, huilcke wii wed ingen beskiedtt paa“, findes i Langebeks Diplomatarium i Rigsarkivet. Efter denne meddeles ndfr., hvad der fattes i Afskriften. Rep. 600.

4 In nomine patris et filii et spiritus sancti, amen. Cum natura humana semper mutabilis [*est*] nec mortis horam valet agnoscere, saluti fidelium in hoc salubriter est provisum et a divina providentia omnibus hominibus misericorditer concessum, quod de bonis ipsis a Deo in seculo concessis in animarum remedium et peccatorum
 5 redemptionem sibi provideant, dum vivunt et possunt. Ego igitur Gythæ, domini Skielm Bang filia, relicta quondam domini Esberni Karlssun, mente sana et incolumis, licet corpore debilis et infirma, volens saluti anime mee providere, de bonis michi a Deo concessis testamentum meum testimonio bonorum facio et ordino in hunc
 6 modum: In primis ergo confero pro redemptione crucis mee ad terram sanctam x marcas denariorum. Item fratribus predicatoribus Roskildis tres marcas denar. ad fabricam ecclesie et duas ad mensam ipsorum. Item fratribus minoribus ibidem ad fabricam ecclesie tres marcas et duas ad mensam eorum. Item claustro
 7 sancte Marie ibidem tres marcas denar. Item claustro sancte Agnetis ibidem unam marcam denar. Item claustro sancte Clare

ibidem unam marcam denar. [^aItem frue Ingerd, som wor priorisse 1
 udi wor frue closter ibidem, enn guldring, som staaer ith crucifix
 paa.^a] Item fratribus minoribus Nestweth tres marcas denar. ad
 fabricam ecclesie et duas ad mensam eorum. Item fratribus pre-
 dicatoribus ibidem tres marcas denar. ad fabricam ecclesie et duas
 ad mensam eorum. Item claustro monachorum nigrorum ibidem 2
 tres marcas. Item ecclesie sancti Petri ibidem unam marcam,
 sacerdoti duas oras, dyacono unam oram. Item ecclesie beati Mar-
 tini ibidem unam marcam, sacerdoti duas oras, diacono unam
 oram. Item fratribus minoribus Kopændæhafn unam fibulam pon-
 derantem duas marcas puri. Item fratribus predicatoribus in Holæ- 3
 bæk et fratribus minoribus Kalændæburg unum ornamentum man-
 telli, continens quinquaginta tres denarios deauratos, in ipsos
 equaliter dividendos. Item claustro Æplæholt quatuor marcas
 denar. Item claustro Slangæthorp tres marcas denar. Item hospi-
 tali sancti spiritus Roskildis unam marcam denar. Item hospitali 4
 leprosororum Ringstadis unam marcam denar. Item hospitalibus
 leprosororum Kopændæhafn, Slaulosie, Kalændæburg, cuilibet ipsorum
 dimidiam marcam. Item ecclesie in Hammær dimidiam marcam,
 sacerdoti duas oras. Item ecclesie Magnustorp dimidiam marcam,
 sacerdoti duas [oras^b]. Item fratri Petro quondam episcopo Wi- 5
 bergensi unam marcam denar. [Item broder Gerløff, broder Ascer
 och broder Lydick, minoriter, huer enn march. Item mynn dather-
 sønn Hanns en poledrum griseum. Item hanns broder Innguor
 Hiort ith guldspennde, giort som enn stierne. Item hans broder
 Sthiig unum poledrum. Item her Haubart enn guldrinng, Peder 6
 Aszersenn enn rødt hest. Dethe forskreffnne er aff mig self udi
 mynn welmue bethalit och huert hiemskickit thill sith stedt.
 Menn thette epherfølennde lader jeg mine arffuinnge bethale, som
 er: S. Lucii kircke udi Roschiille ith psalterium, som er x march
 werdt och schall legis udi chorit udi enn jernn lenncke. Item 7
 wor frue closter udi Sore, ther som jeg uduelger mit leyer stedt,
 xx march pendinghe och mynn gaardt, som jeg haffuer udi Ros-
 chiille udi s. Morthens sogenn, och thet fløgell, som leggis paa
 mynn ligbør, thill enn hagell. Item Anderschow iij march. Item
 her Matzs canicke udi Roschille enn sølff sche och en guldt rinng.^c] 8

^a) *Saaledes Oversættelsen.* ^b) *Glemt i Afskriften; Oversættelsen: iij øre.*
^c) *Saaledes Oversættelsen.*

- 1 Item leprosis in Athorp apud Nestweth, singulis viris viij ulnas vatmalli, singulis feminis tres ulnas tele. Item ad sanctum Jacobum tres solidos sterlingorum. Item ad sanctum Olavum tres solidos sterlingorum. Ad sanctam crucem in Strømbyærgh tres solidos. Item monasterio in Esrom duas marcas denar. Item
- 2 clauastro monachorum Ringstadis x marcas denar. Item clauastro Eskibek in Jucia unum calicem cum patena. [S. Nicolai kirke udi Aarhus iij march. Thill Braabye kirke ij øre jordt thill schiildt, huor aff holdis schall thill euight iij wax lius, ith paa wor frue alther, ith paa s. Nicolai och ith paa s. Margrethe althere
- 3 ibidem. Item kirckenn ij march, prestenn j march och degnenn i øre. Item Ladbye kirke i march. Item udi huer sogenn, som jeg haffuer godtz, schall prestenn haffue j march och deinen i øre. Item broder Boye minorite i march, broder Matz j march. Item mynn datther Inngefridt enn mannthell aff brunert med lækat
- 4 schinndt. Item Kirstine, hinndhis dather, enn guldring, Karinne, hinndhis andden dather, enn guldringh. Item Inngefridt, Karines datther, enn guldring och ith schrinn. Item minn dather Cecilie enn manthel aff scharlagenn med adschiillige schinndt. Item hinndhis datther Jehanne enn guldring och ith guldspenne.
- 5 Item Innguor Hiort ith sølstoff och sølffsche. Item Peder, Innguor Hiortis broder, unum poledrum. Item therris syster Cristiane udi wor frue closter udi Roschiille enn kiste och ij march penndinghe och een gryde. Margrethe Boils dather enn guldring och ith guldspenne. Item her Niels Knudtzens sønn Peder unum pole-
- 6 drum. Item Margrethe mynn søster udi Rindkloster enn guldringh. Item giffuer jeg x march thill ath schiiffthe bland fathiige. Item Cecilie Krummers udi Braabye enn guell colobium forit medt schinndt. Item Peder Ascersen enn koe. Item Cecilie Suentz dather enn rø kobe aff scharlagenn och enn hellsenngh.
- 7 Boill Niels dather enn blaa kiorthill och enn senngh. Item Lucii y Risbye enn koe. Item Gyde Mem[?]kes y Schielby enn koe. Item Cristine Anndersis enn koe.^{d)} Ad hec omnia persolvenda relinquo heredibus meis omnia vadia michi a domino Petro, quondam dapi-fero^{e)}, inignorata et duas curias meas in Thythæbyærgh maclæ et
- 8 Thythæbyærgh litlæ, rogans ipsos et adjurans per aspersionem

d) *Saaledes Oversættelsen.* e) *Oversætt.: bitzere.*

sanguinis Jhesu Christi, ne de dictis bonis sive redditibus omnino ¹ sibi aliquid usurpare presumant, donec omnia fuerint persoluta, prout coram summo iudice respondere voluerint in ultimo iudicii die. Executores hujus testamenti mei constituo nobiles viros et honestos dominum Skielm, illustris regis Danorum dapiferum^f, nec non dominos Johannem Barthæsun, Nicholaum Knutsun, Nicolaum ² Myffæl, milites, ac Ingwarum Hiort, monens ipsos ac exhortans, ut hec omnia fideliter exequantur. Ne igitur super hoc facto aliquod in posterum dubium oriatur, presens scriptum sigillis dictorum executorum una cum sigillo domini abbatis de Sora nec non sigillo dilecti quondam mariti mei, quo loco mei usa sum, feci roborari. ³ Actum Broby anno Domini m. cc. nonagesimo secundo in die sancti Lucii pape et martiris, presentibus domino Svenone presbitero de Broby, fratre Laurentio, fratre Eggardo, monachis de Sora, et Ingvaro Hiort ac aliis pluribus fidedignis.

18.

1294 Nov. 24. *Nicolaus Øthessøn, Kannik i Lund.*

Tabl Orig. i Lunde Kapitels Arkiv. Afskrift i Lundebogen S. 236 med Overskrift: Testamentum domini Nicolai Øthesß canonici Lundensis super bonis in Insyø ad suum anniversarium. *Rep. 635.*

In nomine patris et filii et spiritus sancti, amen. Ego Nico- ⁴ laus Øthesß canonicus Lundensis, sanus mente et corpore, sciens nil cercius morte et nil incercius hora mortis, testamentum meum condo et ordino in hunc modum: In primis lego ecclesie sancti Laurentii Lundis omnia bona mea, que habeo in Insyø in Gæres heret, tali condicione, quod redditus seu fructus ex ipsis provenientes annuatim in anniversario meo, prout sequitur, dividantur vel etiam ordinentur, ita videlicet quod semper in dicto die anniversarii mei primo tres misse pro defunctis celebrentur, nisi forte causa domi- nice vel sollempnitatis occurrentis in crastinum differantur, una videlicet in choro medio ad summum altare pro anima mea, se- ⁶ cunda ad altare sancti Stephani pro anima patris mei, tertia vero ad altare sancti Vincencii pro anima matris mee; in quibus quidem missis volo quod xij ore denariorum de fructibus dictorum bonorum sacrificentur, quibus oblati cuilibet sacerdoti altare in ecclesia

^f) *Oversætt.:* smasuendt.

1 Lundensi habenti et missam pro anima mea ipso die celebranti ex ipsis xij oris unus solidus tribuatur, residuum vero inter canonicos tam residentes quam non residentes, qui vigiliis et misse interfuerint, equaliter dividatur. Item ipso die anniversarii dividatur dimidia marca inter vicarios de bonorum ipsorum fructibus separa-
 2 tim; item fabricae ecclesie sancti Laurentii dimidia marca, item mense canonicorum dimidia marca, item claustris omnium sanctorum, monialium sancti Petri, fratrum predicatorum et m[i]norum Lundis, cuilibet ij ore denar., dummodo anniversarium meum missarum sollempniis servaverint ipso die. Item cuilibet parrochiali
 3 sacerdoti Lundis, qui eodem die missam pro anima mea celebraverit, solidus denar. donetur, item pauperibus scolariis marca. Si vero predicta bona in redditibus annuis plus sufficere valeant quam ad dicta omnia persolvenda, quod residuum fuerit de redditibus ipsis, pauperibus erogetur. Dispensatorem vero seu ordinatorem
 4 in perpetuum, quicumque fuerit archidiaconus Lundensis, bonorum constituo predictorum, volens ut semper ipso die anniversarii sine protractione in presencia decani Lundensis solvat singula singulis, ut superius est expressum. Exsequtores autem hujus testamenti constituo discretos viros dominos Henricum Lundensem archi-
 5 diaconum, Petrum Trugoti, Juris Magnus, canonicos Lundenses, et Astradam Katil, laicum, salvo nichilominus michi jure addendi ad dictum testamentum vel ipsum diminuendi seu ipsa bona vendendi et alienandi aut mutandi in alia seu ordinandi diebus vite mee, prout michi visum fuerit expedire. In cujus rei testimonium
 6 sigilla dictorum exsequtorum una cum sigillo capituli Lundensis et meo proprio presentibus sunt appensa. Datum Lundis anno Domini mcc nonagesimo quarto in profesto beate Katerine virginis et martiris.

19.

1295 Apr. 1. *N[icolaus] Hamundson.*

Testamentet kendes fra en Vidisse af 1296 i Ribe Kapitels Arkiv (nu i Bigsarkivet). Rep. 640.

7 Universis presens scriptum cernentibus capitulum Ripense salutem in Domino sempiternam. Noverint universi, nos testamentum Domini N. Hamund non abolitum, non cancellatum nec in aliqua parte sui viciatum sub sigillis dominorum dicti N., Hamundi

Litlæ, conventus fratrum minorum Otthonie, N. sacerdotis et Jo-
hannis Takæ ß vidisse in hec verba:

In nomine patris et filii et spiritus sancti, amen. Ego N. Hamundß, licet debilis corpore, compos tamen mei, testamentum meum condo in hunc modum: Primo confero ad quoddam altare edificandum in loco debito, quo dilecto fratri meo domino H. Litlæ² visum fuerit, in quo missa animarum in remedium anime mee diebus licitis debeat in perpetuum celebrari, in parochia Kauæs-
lund curiam meam in Skrilling sitam, ad quam jacent tres marce auri in terris, duabus marcis argenti minus, cum marca annone ad censum ejusdem curie et quatuor bobus, vacca enim[!] una. de quo-³ libet pecore dabitur dimidia marca denar.; duas curias in Kauæs-
lund, ad quas jacent decem et octo marce argenti in terris cum duobus bobus, quatuor jumentis et vacca una, de quolibet dabitur dimidia marca; ambe curie habent ad estimacionem decem et novem solidos annone; curiam meam in Wolby, ad quam jacent quatuor-⁴ decim marce argenti cum dimidia in terris et quatuordecim marce argenti in Kuzstorpmarck cum silva sua in Gunnæskogh et marca annone ad estimacionem dictarum terrarum, in quibus bonis sunt vi boves, unus equus et una vacca; et unam marcam auri in terris in Wæthælby in parochia Nybøl cum duabus oris annone, quas⁵ tenet Andreas Gythæß, duobus bobus et una vacca, et cum duabus oris annone, quas habet Mæret in Ryclæ, uno bove et una vacca; necnon viginti marcas denariorum ad ornamenta dicti altaris. Item pro redempcione mee crucis ad terram sanctam viginti libras sterlingorum novorum confero ad consilium dominorum Arusiensis⁶ episcopi Johannis nomine et dilecti fratris mei Hamundi, si via peregrinacionis libere[!] fuerit infra breve; si autem non, in salutem anime mee salubriter disponantur per eosdem; que quidem libre de subscriptis recipiantur, videlicet de domino N. sacerdote, dicto Ego, septem libre nove et due libre antique, de Karulo civi Ri-⁷ pensi tres libre nove et due libre antique, de Josæp Frans tres libre nove cum dimidia, de Petro Rak decem et octo solidi sterlingorum novorum et de Hennik Pungger due libre antique, et recipiantur due libre antique cum dimidia de Thorkillo Aekæ ß ad faciendos denarios novos integraliter suprascriptos. Item fratribus⁸ minoribus Otthonie, apud quos elegi sepulturam, xx marcas denariorum vel dextrarium meum Grabist, si Wernero puero meo pro

1 dictis denariis redimere non placuerit, et eisdem unum baldekinum.
 Item fratribus predicatoribus ibidem quatuor marcas denar., leprosis
 ibidem tres marcas, ecclesie beati Kanuti ibidem quatuor marcas,
 ecclesie Albani ij marcas, ecclesie beate virginis ibidem tantum,
 ecclesie beati Michaelis ibidem tantum. Item ecclesie Kerte x mar-
 2 cas. Item ecclesie Mæthelby sexdecim marcas. Item domui sancti
 spiritus in Asnæs omnes terras meas cum mobilibus in Mactekbølø
 et Skalebyargh sitas cum uno equo nigro currente cum jumentis
 ejusdem domus in Sandakernæs. Item cuilibet ecclesie in Bochæret
 marcam denariorum, cuilibet sacerdoti ibidem dimidiam marcam et
 3 cuilibet diacono ibidem ij oras. Item cuilibet ecclesie in Wæn-
 desclæthæret, sacerdotibus et diaconis ibidem tantum. Item ecclesie
 in Asnæs ij marcas; et dictam ecclesiam necnon villanos ibidem pro
 mea nave, que dicitur praam, liberos dimitto et penitus excusatos.
 Item fratribus minoribus in Swinæburgh iij marcas, leprosis ibidem
 4 tres marcas. Item omnia bona mea, que habeo in Suenstorp, con-
 fero Wernero armigero meo et eidem quatuor frustra armorum,
 que prius habuit, vel illa arma, que^a postea emi, necnon eidem
 equum unum voluntatem eligendi de omnibus equis meis in etate
 v annorum vel sex, una cum equo, in quem [!] equitat. Item domino
 5 N. sacerdoti, persone ecclesie Mæthelby, predictum altare cum atti-
 nenciis universis, ubicumque previsum fuerit a fratre meo domino
 H. esse^b faciendum, confero diebus suis libere disponendum, ita tamen
 quod ab aliquo prelato ad residenciam non cogatur. Eidem domino
 eciam unum ambulatorem rubei coloris cum anulo aureo; necnon
 6 eundem dominum N. recognosco de meis denariis vel rebus aliqui-
 bus, exceptis novem libris sterlingorum supradictis, minime per-
 cepisse. Item Petro Lafrens ß residua quatuor frustra armorum ac
 eidem unum equum fuscum^c in Flænsoftæ. Item Tuchoni Thord ß
 equum nigrum, quem habet Esbernus in Teblæthorp. Item Scaggi
 7 equum nigrum, quem solebam ad ecclesiam seu alias sepius equitare.
 Item Godefredo puero meo equum, qui vocatur^d Tolesun. Item
 Andree Thorkil ß equum, qui dicitur Grarune sun. Item Kringfoot
 puero meo equum fuscum, qui dicitur Kiker. Item Johanni parvo
 equum griseum, qui vadit cum jumentis Thorkilli Ackæ ß. Item

^a) Vidissen har wrightigt p̄ for q̄. ^b) Vidissen: est. ^c) Vidissen: suscum
 (med langt s for f). ^d) Vidissen: vacatur.

Smitunge unum polidrum ruffum stiærnaeth. Item cuilibet ser-
 vienti in curia mea Husby dimidiam marcam excepta mercede
 laboris ejus. Item Thome unum polidrum in etate unius anni.
 Item Mæreth procuratrici dimidiam marcam denar. Item Otthen-
 karlo sacerdoti polidrum nigrum, quem pascebat Friso. Item N.
 Nasæ unum polidrum. Item Thorkillo Nase polidrum. Item Gunner 2
 Eskils equum pro vi marcis. Item Touæ dæy unam vaccam. Item
 Aggoni Lang unum polidrum vel unum stuut. Item fratribus
 minoribus Otthonie equum pro v marcis. Item pauperibus in casis
 degentibus xij marcas denar. Item fratribus minoribus Otthonie
 xl marcas denar. ad unam lampadem pro corpore Christi in perpe- 3
 tuum jugiter ardentem. Item Johanni Takæ ß equum griseum,
 quem pascebat Gummi Tuli ß. Exequatorem enim hujus testamenti
 dominum Hamundum dilectum fratrem meum una cum domino
 N. sacerdote, rectore ecclesie Mæthelby, constituo, rogans eosdem 4
 per aspersionem sanguinis Jhesu Christi, ut hanc ultimam volun-
 tatem meam ad effectum ducant et ducere procurent, sicut coram
 summo iudice voluerint respondere. Insuper omnia et singula per
 me minus juste aquisita per presentes resigno, volens eadem omni-
 bus injuriam passis testimonio approbato per heredes meos omni-
 mode restitui et refundi. In cujus rei testimonium et evidenciam 5
 firmiorem sigillum meum una cum sigillis dominorum capituli
 sancti Kanuti, H. Litlæ, conventus fratrum minorum ibidem, N.
 sacerdotis supradicti et Johannis Takæ ß presentibus est appensum.
 Actum Husby anno Domini m^occ^o nonogesimo quinto in paraceve,
 testibus supradictis. 6

In cujus rei testimonium sigillum nostrum presentibus est appen-
 sum. Datum Ripis anno Domini m^occ^o nonogesimo sexto in crastino
 nativitatis beate virginis Marie.

20.

1297 Nov. 12. *Gøto, Kannik i Lund.*

*Tabt Orig. i Lunde Kapitels Arkiv. Afskrift i Lundebogen S. 226 med
 Overskrift: Testamentum Gøtonis cellerarii super una curia in Lockorp ad altare
 beati Stephani, de qua procurator fabricæ suum tenebit anniversarium. Dipl.
 Svecanum II, 243; Rep. 687. Jfr. Gavebøgerne S. 312 ff.*

In nomine patris et filii et spiritus sancti, amen. Ego Gøto 7
 canonicus Lundensis, sciens nichil esse certius morte et nichil in-

1 certius hora mortis, ipsam bonis operibus cupiens prevenire, de bonis michi a Deo concessis testamentum meum condo et ordino in hunc modum: Lego igitur et per scotacionem trado ad altare beati Stephani in ecclesia beati Laurentii Lundis curiam meam cum omnibus pertinenciis suis, mobilibus et immobilibus, quam habeo in
 2 Lockathorp, cum tali condicione, quod procurator fabrice Lundensis ecclesie, qui nunc est vel qui pro tempore fuerit, ipsam curiam sub ordinacione sua teneat et redditus inde^a provenientes singulis annis pro anima mea eroget in hunc modum: primo videlicet sacerdoti dictum altare officianti quinque marchas denariorum conferat
 3 annuatim, qui tres missas in qualibet septimana sit dicturus, unam^b videlicet de beata virgine, secundam de sancto Andrea, sancto Stephano et sancto Laurentio alternatim, terciam vero pro defunctis. Volo eciam, quod ipse procurator ad dictum altare officandum, quemcunque voluerit, ydoneum instituat sacerdotem. Item volo, quod
 4 de predictis proventibus deducantur tres marche denar., due ore denar. ad offerendum in anniversario meo et fratris mei Laghonis uno et eodem die celebrando, canonicis autem residentibus et non residentibus, qui vigiliis et misse interfuerint, dimidia marcha denar., vicariis, qui vigiliis et misse interfuerint, tres ore denar., ministro
 5 ecclesie et pulsantibus^c in turri ipso die ora denar. et pauperibus scolaribus ij ore denar. erogentur. Item volo, quod ad ornatum dicti altaris media marcha reservetur annuatim. Et si quid residuum fuerit, memoratus procurator pro voluntate sua [hoc^d] ordinet et disponat, prout anime mee viderit expedire. Ne igitur super hujus
 6 ordinacione testamenti aliqua valeat inposterum dubitacionis et contradictionis materia suboriri, sigilla venerabilium dominorum capituli Lundensis, conventus omnium sanctorum, conventus fratrum predicatorum et conventus fratrum minorum Lundis necnon et Cristiarni et Aslonis ejusdem loci canonicorum unacum meo proprio
 7 presentibus sunt appensa. Dictos autem dominos Cristiarnum et Aslonem canonicos predicti testamenti constituo et ordino exsecutores. Datum et actum Lundis anno Domini mcc nonagesimo septimo in crastino beati Martini confessoris.

^a) *Dipl. Svec.*: mihi. ^b) *Gavebogerne*: primam. ^c) *Gavebogerne*: ministris ecclesie, pulsantibus. ^d) *Saaledes Gavebogerne*.

21.

1299 Juni 13. Jakob Herbørnsøn.

Tabt Orig. i Esrom Klosters Arkiv. Afskrift i Esrombogen Bl. 139 med Overskrift: Super bonis in Gresholte. O. Nielsen, Codex Esrom. S. 170.

In nomine patris et filii et spiritus sancti. Ego Jacobus Her-
børnsøn^a, considerans in rebus humanis nichil firmum, nisi quo
saluti anime consulatur, ex rebus michi a Deo collatis testamentum
meum condere disposui in hunc modum: Inprimis monasterio de
Esrom, ubi etiam eligo sepulturam, confero viginti marchas dena-
riorum, pro eis ipsis inpignorando duos solidos terre in censu in 2
Gresholte per heredes meos redimendos, qui si infra annum non
redemerint, licitum sit eidem monasterio possidere vel alienare
ipsam terram pro suo libito voluntatis. Item singulis ecclesiis in
Holmbohærath dimidiam marcham denar., singulis earum sacerdoti-
bus duas oras, singulis earum diaconibus oram, domino Nicholao de 3
Walby excepto, qui debet habere dimidiam marcham. Item ecclesie
mee proprie unum equum griseum, sacerdoti ibidem unam marcham
de equi pretio supradicti, diacono dimidiam marcham. Item claustro
de Æplæholt unam marcham. Item monialibus in Slangethorp
marcham. Item minoribus fratribus in Haffn ij oras, hospitali
ibidem ij oras. Item fratribus minoribus Roskildis ij oras, hospitali
leprosorum ibidem ij oras, predicatoribus fratribus ibidem unum
solidum ordei et unum solidum siliginis. Item fratri Petro^b ibidem
predicatori, confessori meo, unum salmi[?]. Item ecclesie de Nøthæ-
bothe ij oras, sacerdoti oram, diacono solidum. Item Gyurth 5
v modios siliginis. Item Olauo Gris ovem cum agno et dimidium
solidum annone. Item Toue iiij modios annone. Item puelle
Gunner vaccam rubeam. Item Inguaro et Cristine pueris vaccam.
Exequutores hujus testamenti constituo dominum Nicolaum de Walby
supradictum^c, Petrum Jonæsß in Ørby, Herbernum Samundæsß in 6
Aggebothe, sub obtestacione divini iudicii fratrem meum Nicolaum
adjurans, ut cum eorum consilio hec omnia fideliter exequatur; et
quoniam sigillum proprium ad manus non habeo, presenti testa-
mento sigilla domini abbatis de Esrom, domini Mathie plebani^d mei
et domini Nicolai de Walby, virorum venerabilium, sunt appensa. 7
Actum anno Domini m^occ^oxc^o nono in sabbato trinitatis.

^a) *I Haandskriftets Rand med nyere Haand: Jacop Biørnsß.* ^b) *Afskr.:*
Petri. ^c) *Afskr.:* supradicti. ^d) *Rettet i Afskr. fra:* plebauo.

22.

1299 Aug. 20. *Kristiarn, Kannik i Lund.*

Tabl Orig. i Lunde Kapitels Arkiv. Afskrift i Lundebogen S. 233 med Overskrift: Testamentum domini Cristiarni canonici super una curia in parrochia beati Pauli pro anniversario suo. Dipl. Svecanum II, 294; Rep. 718. Jfr. Gavebøgerne S. 220 f.

1 In nomine sancte et individue trinitatis, patris et filii et spiritus sancti, amen. Ego Cristiarnus presbiter, canonicus Lundensis, mente et corpore sanus, volens *de bonis michi a Deo* collatis, licet non digne, tamen devote Deo et humiliter famulari; nichil enim habet homo, unde digne suo possit respondere creatori;
 2 ad anniversarium meum singulis annis tenendum do, lego et scoto capitulo Lundensis ecclesie curiam meam, quam habeo Lundis in parrochia beati Pauli juxta cimiterium, ita quod fructus sive pensiones de eadem curia provenientes annis singulis taliter dividantur: primo videlicet deducatur dimidia marcha [denar.^b] ad offerendum in die anniversarii mei; canonicis residentibus et non residentibus, qui vigiliis et misse interfuerint, detur dimidia marcha denar.; item ad pitanciam canonicorum dimidia marcha denar.; item vicariis, qui similiter misse et vigiliis interfuerint, due ore denar.; pauperibus scholaribus chorum frequentantibus ij ore
 4 denar.; item fratribus predicatoribus ij ore denar.; fratribus minoribus dimidia marcha denar.; item ad dividendum inter pauperes publice mendicantes dimidia marcha denar. erogetur. Totum vero residuum, quod de redditibus dicte curie poterit provenire, cedat fabrice ecclesie beati Laurentii et mense canonicorum, inter se equaliter dividendum,
 5 dum, ita tamen quod procuratores bonorum dicte mense canonicorum, sub quorum ordinatione volo dictam curiam post dies meos in perpetuum permanere, debent reparacioni dicte curie providere. Concedo eciam et volo, si capitulum Lundense viderit et prospiciat expedire, de consensu domini archiepiscopi predicta curia vendatur
 6 et pro aliis bonis commutetur, unde majores [redditus^b] vel equales poterint provenire. Item confero fabrice ecclesie beati Laurentii sex marchas denar., apud quam intencionis mee est sepeliri, si Deus dederit ante mortem meam interdictum relaxari. Sed si nunc durante interdicto me mori contingat, apud minores eligo

a) *Afskr.* a Deo de bonis michi. b) *Saaledes Gavebøgerne*

sepulturam, quibus tunc sex marchas denar. confero et fratribus¹ duas marchas ad eorum recreationem et ecclesie beati Laurentii ij marchas denar. Item confero et lego monasterio de Herivado ij marchas denar. Monasterio omnium sanctorum Lundis ij marchas denar. Monasterio Dalby ij marchas denar. Monasterio in Asilo ij marchas denar. Item cuilibet monasterio Premonstraten-² sium in Scania dimidiam marcham denar. Item fratribus predicatoribus Lundis ij marchas denar. Item fratribus predicatoribus in Halmstathe et Hælsinborgh, cuilibet claustro eorum marcham denar. Fratri Swenoni Cincopa, socio meo condam, dimidiam marcham denar. Item fratribus minoribus in Ystath et Træleborgh,³ cuilibet claustro eorum marcham denar. Item claustro monialium Lundis et claustro monialium in Byrthinge, cuilibet marcham denar. Item claustro sanctimonialium in Bosø marcham denar. Item priorisse et monialibus ibidem ad suam collacionem marcham denar. Item hospitali sancti spiritus Lundis ij oras denar.⁴ Cuilibet hospitali leprosororum in Scania ij oras denar. Item confero ecclesie beate virginis in Hælsingborgh curiam meam, quam emi et construxi funditus, sub hac forma: ij oras det fabricæ et ij oras pauperibus et teneat anniversarium meum annuatim; sed si persona vel vicarius in dicta curia residere noluerit, tutores ecclesie⁵ ordinacionem predictæ curie habeant cum condicionibus supradictis. Item lego ecclesie Withingsløff ij marchas denar. Item ecclesie Rethersløff marcham denar. Item ecclesie beati Pauli Lundis marcham denar. Item cuilibet ecclesie parrochiali ibidem oram denar., sacerdotibus earum cuilibet tantum. Item ministris eccle-⁶ siarum pro pulsacione, cessante interdicto, cuilibet dimidiam oram denar. Constituo exequutores testamenti mei dominos Jon Litle, magistrum Laurentium, Aslonem, concanonicos meos, ut ipsi de rebus meis ordinent bene et honeste, sicut anime mee viderint expedire. Ad que solvenda deputo decretales meas proprias et dena-⁷ rios, quos michi tenetur dominus Johannes Hwith Ripensis canonicus pro decreto inpignerato et pro aliis. Si quis autem voluntatem meam hanc ultimam infringere vel contraire presumpserit causa odii vel amoris, iram Dei omnipotentis et sanctorum apostolorum Petri et Pauli se noverit incursum. In cujus rei testi-⁸ monium presentem literam sigillis capituli Lundensis, abbatis monasterii omnium sanctorum, prioris ordinis predicatorum, gardiani

1 ordinis fratrum minorum et predictorum exsequtorum una cum
meo proprio facio communiri anno Domini mcccix. tercio decim
kalendas septembris.

23.

1300 Maj 12. *Nicolaus Attisen, Sognepræst i Blystorph.*

*Tabl Orig. i Esrom Klosters Arkiv. Afskrift i Esrombogen Bl. 133
med Overskrift: Super bonis Lucøu, Vnnæthorp, Ørby et Dwnæwælle per Nico-
laum Atti ß de Blystorp. O. Nielsen, Codex Esrom. S. 162.*

2 In nomine patris et filii et spiritus sancti, amen. Ego Nico-
laus Atti ß, persona ecclesie de Blystorph, corpore quidem infirmus
et debilis, mente [*tamen*] validus, considerans, nichil aliud venturum
tocius humani generis iudicem placare posse nisi vita religiosa ac
de substantia terrena exhibita piis locis opera pietatis, ante annos
3 triginta et amplius, devotum animum gerens erga monasterium
sancte Marie de Esrom Cisterciensis ordinis exemplo meorum
omnium progenitorum, quorum ibidem corpora requiescunt frater-
nitate recepta, disposui me ac omnia mea bona, mobilia et im-
mobilia, in terris, pratis, pascuis, silvis, domibus, agris, pecoribus
4 ac suppellectili universa dicto loco tradere ac conferre, quod et jam
in presenti infirmitate correptus, juramento ac promissione factis
super corpus dominicum inter manus meas positum, testamento
meo in hunc modum ordinato anno domini m^occc^o in commemo-
ratione sanctorum Nerei et Achillei martirum, in fundo et domo
5 ecclesie mee supradicte opere complevi, tradens me supradicto loco
religioso Esrom ad convivendum cum eis ibidem perpetuo, secun-
dum quod abbas et conventus dicti loci michi tam in habitu, quem
ego tollerare potuero, quam in victu disposerint, conferens simul
et assignans in presenti dictis abbati et conventui omnia bona
6 mea supradicta, sive hereditario jure vel alio tytulo acquisita: primo
in Lucøu duodecim oras terre in censu in agris, pratis, pascuis,
nemoribus, domibus, pecoribus, suppellectili universa cum omnibus
pertinentiis suis et juribus, in Vnnæthorp duas oras terre in censu
cum omnibus circumstantiis supra proximo nominatis, in Dune-
7 wælde quinque solidos terre in censu, duobus denariis et dimidio
minus, cum omnibus supradictis pertinentiis et circumstantiis uni-
versis, in Ørby quicquid michi provenit jure hereditario post Jo-
hannem Ingæsun, filium sororis mee, item quicquid habeo in peco-

ribus, in equitiis ac diversa alia substantia mobili acquisita in 1
 fundo ecclesie mee, ubi residenciam habui, confirmans presenti
 scripto ac ratam habens omnem suprascriptam donacionem dicto
 loco Esrom, abbati et conventui ibidem Deo servientibus in perpe-
 tuum, sive de hac infirmitate convalescens cum eis vivere potero,
 sive etiam ad presens me contigerit de eadem mori, in habitu 2
 eorum desiderans toto cordis affectu de presenti seculo emigrare.
 Item confero supradicte ecclesie mee in Blysthorp ad suam repa-
 rationem decem marchas denariorum. Item Botildi, muliercule
 servienti michi, unam culcitram majorem, duo pulvinaria, duo
 lintheamina et unam cupream ollam mediocrem. Hanc autem vo- 3
 luntatem meam ultimam peto per Dei misericordiam in salutem
 mee anime confirmari et sigillis dominorum, videlicet abbatis dicti
 loci de Esrom, Johannis Litle, Nicolai sacerdotis de Waldby, qui
 presens fuit, et fratris Atti sacerdotis necnon et Tuuonis Jacob ß,
 advocati in Syøburgh, una cum meo sigillo proprio roborari. Con- 4
 stituo insuper fratres dicti loci de Esrom exequutores donacionum^a
 mearum in hac pagina loci ultimo positarum, adjurans omnes et
 singulos, ad quos presens scriptum pervenerit, sub districtione divini
 iudicii et sub optentu^b gracie Dei, ne presens testamentum ultime
 mee voluntatis aliquo modo infringere audeant vel ei ausu teme- 5
 rario contraire. Actum in fundo ecclesie mee predicte Blysthorp
 anno Domini et die superius memoratis.

24.

1302 Apr. 22. *Henrik, Søn af Johannes kaldet Brunswich.*

*Tabt Orig. i Lunde Kapitels Arkiv. Afskrift i Lundebogen S. 225 med
 Overskrift: Testamentum domini Henrici Brunswich super una taberna Lundis
 pro anniversario suo, cujus ordinacio erit apud prepositum. Dipl. Svecanum II,
 359; Rep. 745. Jfr. Gavebøgerne S. 93.*

In nomine patris et filii et spiritus sancti, amen. Ego Henricus 6
 filius Johannis dicti Brunswich, sciens nichil esse cercius morte et
 nichil incercius hora mortis, licet corpore debilis, sanus tamen
 mente, de bonusculis michi a Deo datis testamentum meum condo
 et ordino in hunc modum: In primis lego ecclesie beati Andree
 Lundis, apud quam eligo sepulturam, duas marchas denariorum, 7

a) *Afskr.*: donacionem. b) *Afskr.*: optenti.

Erslev, Testamenter.

1 sacerdoti ibidem dimidiam marcham denar. et ministro oram denar.
 Item fabrice ecclesie Lundensis marcham denar. Item fratribus
 minoribus Lundis dimidiam marcham denar. Item fratribus predi-
 catoribus tantum. Item singulis ecclesiis Lundis oram denar.,
 sacerdotibus earundem tantum, ministrorum cuilibet solidum denar.
 2 Item ecclesie beati Petri monialium Lundis ij oras denar. Item
 ad mensam earundem tantum. Item puero meo Petro cappam
 meam griseam et unam marcham denar. Item Ascero braxatori
 dimidiam marcham denar. Item Attoni duas ocreas. Item Lucie
 unum lectum. Item Botilde tunicam meam bruneticam. Item
 3 Ketoløgh unum pellicium. Item ad laudem omnipotentis Dei et
 cultum ipsius ampliandum ac anime mee animarumque parentum
 meorum remedium lego ad anniversarium meum anno quolibet in
 Lundensi choro perpetuo celebrandum quandam tabernam, quam
 4 jure hereditario habui post patrem meum dilectum, que est inter
 tabernas mercatorum ad partem fori orientalem sita, media inter
 tabernam Mathei Joonß civis Lundensis et tabernam Mathei fratris
 mei uterini, de cujus pensione volo quod quolibet anno deducuntur
 5 due ore denar., inter scolares pauperes dividende, et due ore ad
 commodum fabrice ecclesie Lundensis convertende; residuum autem
 pensionis taberne supradicte volo quod inter canonicos et vicarios,
 qui vigiliis et misse interfuerint, dividatur, hoc proviso, quod me-
 6 moria animarum dilectorum michi patris et matris in predicto
 anniversario meo annuo habeatur. Volo insuper quod prepositus
 Lundensis, quicumque pro tempore fuerit, curam predicte gerat
 taberne et in sua ordinacione disponat, prout superius est expres-
 sum. Exsequtores autem hujus testamenti constituo et ordino
 dilectos michi in Christo Matheum Joonsß, Hartleuum et Johannem
 Brochos, cives Lundenses, rogans ipsos humiliter et devote, ut hanc
 meam ultimam voluntatem prosequi velint ad effectum, prout coram
 7 Deo audeant respondere. In cujus rei testimonium sigillum capituli
 Lundensis una cum sigillo meo et sigillis exsequtorum meorum
 necnon sigillo Nicolai fratris mei uterini presenti testamento rogo
 apponendum. Datum Lundis anno Domini m^occc^o secundo decimo
 kalendas maji^a.

a) *I Kapitlets Gavebog er Kannik Henriks Død indført med Aaret 1302 under 20. April; der er da maaske en Fejl i Testamentets Dagsangivelse.*

25.

1304 Marts 12. Cecilia, Marsk Johannes Kalfs Efterleverske.

Orig. paa Perg. med [3] Segl: [1. Cecilias, afbildet i Langebeks Seglsamling i Rigsark., Fasc. 6b]; 2. Kannik Johannes Kalfs (G. S. 86); 3. Peders, Søn af N. Absalonson (A. 85). Lunde Kapitels Arkiv, nu i det svenske Rigsarkiv. Dipl. Svecanum II, 409; Rep. 788. Jfr. Gavebøgerne S. 186 f.

In nomine patris et filii et spiritus sancti, amen. Ego Cecilia,¹ relicta domini Johannis Kalf quondam marscalci illustris Danorum Sclauorumque regis, sciens pietatis opera per homines in hac vita exhibita ipsos sequi post mortem, et quod nichil de rebus temporalibus secum auferent, nisi quod in pios usus expendere curaverint, pro remedio anime mee de bonis michi a Deo collatis testamentum meum ordino in hunc modum: Lego in primis pro redemptione^a crucis ad terram sanctam viginti marcas denariorum Jutensis monete. Item locum sepulture mee eligo apud fratres predicatores in viciniori conventu loco mortis mee, in quacumque terra me mori contigerit, et eidem conventui lego viginti marcas³ denariorum illius terre et crucem auream, quam habeo, in qua est lignum Domini. Item omnia bona mea mobilia et immobilia in Wrahæthorp^b, que jure hereditario habui post matrem meam, confero Lundensi ecclesie sub hac forma, quod de redditibus inde convenientibus deducatur una marca denar. ad fabricam ecclesie, et una⁴ marca denar. distribuatur inter canonicos, qui vigiliis et missis interfuerint in die anniversarii mei, et due ore inter vicarios dividantur, due ore ad offerendum in die anniversarii mei, residuum vero inter pauperes dividatur. Ordinationem autem istorum bonorum et curam committo decano Lundensi, qui pro tempore fuerit,⁵ ordinandam. Item fratribus predicatoribus Lundis sex marcas denar., si ibidem sepulta non fuero. Fratribus minoribus ibidem v marcas denar. Ecclesie sancte trinitatis ibidem .xij oras denar., sacerdoti ij oras. Monialibus apud sanctum Petrum iij marcas denar. inter eas distribuendas. Ecclesie omnium sanctorum ibidem i marcarn⁶ denar. Hospitali sancti spiritus ibidem i marcarn denar. Hospitali leprosorurn ibidem i marcarn denar. Ecclesie sancti Johannis i marcarn, sacerdoti i oram. Ecclesie sancti Pauli i marcarn, sacerdoti

a) *Orig.*: redepmpcione. b) *Gavebogen*: Wrahæthorp.

- 1 i oram. Ecclesie sancti Petri monialium i marcam. Ecclesie sancti Petri, que dicitur litlæ, dimidiam marcam, sacerdoti i oram. Ecclesie sancti Andree dimidiam marcam, sacerdoti ibidem i oram. Ecclesie sancti Magni dimidiam marcam, sacerdoti i oram. Singulis aliis ecclesiis Lundis a jam dictis ij oras, sacerdoti i oram.
- 2 Item fratribus predicatoribus in Helsingburgh ij marcas denar. Ecclesie in Lummæ ij marcas, sacerdoti dimidiam marcam. Nicholao ministro dimidiam marcam. Ecclesie in Burlef dimidiam marcam. Ecclesie in Asmundæthorp dimidiam marcam, sacerdoti ij oras. Claustro in Tummæthorp noviter combusto i marcam
- 3 denar. Item fratri Andree lectori ordinis fratrum predicatorum in Aosia i marcam denar. Item lego marcam annone cum dimidia inter pauperes viduas et alios indigentes distribuendam. Item ecclesie Andwordskou in Syalandia quinque marchas denar. Ecclesie Jarlæsæ dimidiam marcham. Ecclesie Gyslingæ dimidiam marcam.
- 4 Ecclesie Munkæbierby dimidiam marcham. Fratribus predicatoribus Roskildis i marcham. Fratribus minoribus ibidem i marcham. Item sororibus Cristine et Ælizef, filiabus sororis mee apud sanctam Claram Roskildis, cuilibet i marcham. Item ecclesie Winningæ in Feonia dimidiam marcham denar. Ecclesie Niærthou i marcham
- 5 denar. Ecclesie Lundæ dimidiam marcham denar. Ecclesie Aby dimidiam marcham denar. Fratribus predicatoribus Otthonie unam marcham. Fratribus minoribus ibidem i marcham denar. Item lego sex marchas denar. dandas pauperibus scholaribus. Item fratribus predicatoribus Ripis v marchas denar., si ibidem sepulta non
- 6 fuero, et psalterium, quod dedit michi dilectus maritus meus, sive ibidem sepulta fuero sive non. Ecclesie Byartæ in Jucia unam marcham denar. Ecclesie Stenthorp unam marcham denar. Domino Bondoni presbitero in Dalby unam marcham denar. Ecclesie beate virginis Wibergis quinque marchas denar. Ad altare sancti
- 7 Ketilli ibidem i marcham denar. Fratribus predicatoribus Wibergis quinque marchas denar. Fratribus minoribus ibidem ij marchas denar. Ecclesie sancte trinitatis unam marcham denar. Item ecclesiis sancti Mathei, sancti Johannis, sancti Nicolai, sancti Mikaelis ibidem, cuilibet unam marcham denar. Monialibus ad sanc-
- 8 tum Botulfum ibidem ij marchas denar. inter eas distribuendas. Item ecclesie sancti Botulphi et singulis aliis Wibergis a jam dictis dimidiam marcham denar. Monialibus in Asmeld unam marcham

inter eas distribuendam et ecclesie i marcham. Ecclesie sancti 1
 Petri in Skiue ij marchas denar. Item ad altare sancti Thiudgeri
 in Westerwik ij marchas denar. Ecclesie Mambæ ij marchas
 denar. Fratribus predicatoribus Arusie unam marcham. Fratri
 Thorstano seniori ibidem i marcham. Claustro Øm ij marchas
 denar. Domino Thorkillo quondam capellano meo x marchas denar. 2
 Es[!]equacionem autem hujus mee ordinacionis, diligenti delibera-
 cione prehabita confecte, committo dilecto filio meo Johanni Kalf
 decano Lundensi et aliis suis fratribus, filiis meis, et domino Petro
 de Eliæryth, fratri meo, ut ipsi de hiis se fideliter intromittant et
 debito effectui mancipent, secundum quod voluerint in extremo 3
 examine coram altissimo iudice respondere. In hujus autem ordina-
 cionis et facti evidenciam et confirmacionem pleniorum sigillum
 meum una cum sigillis dictorum, videlicet Johannis Kalf filii mei
 et domini Petri de Eliæryth fratris mei presentibus sunt appensa.
 Actum anno Domini m^occc^o quarto in die beati Gregorii pape.

26.

1304 Aug. 8. Johanna, Hr. Gudmund Lilles Efterleverske.

*Tabl Orig. i Lunde Kapitels Arkiv. Afskrift i Lundebogen S. 110 med
 Tilføjelſe: Extat de hac litera unum vidisse, quod Ysarnus archiepiscopus E.
 regi Danorum miserit; Afskriften er dog ret mangelfuld. Dipl. Sveca-
 num II. 425: Rep. 794. Jfr. Gavebøgerne S. 309 f.*

In nomine patris et filii et spiritus sancti, amen. Ego Jo- 4
 hanna, relicta quondam domini Gudmundi Lille, sensu docente
 ewangelico, qui dicit: Vigilate, quia nescitis diem neque horam,
 diligenter premonita, ne presentis vite exitum, cujus hora et die
 nichil incertius, incaute dormiendo preventa penitus obliviscar, ad
 laudem et gloriam creatoris, qui me dignatus est pluribus dotare 5
 graciis, omnia bona mobilia et immobilia, que habeo in Staffnstorp
 in parrochia Næweshøg in Bareheret, sana mente et corpore pro
 salute anime mee lego, secundum leges patrie et consuetudines
 scoto et ordino in hunc modum: In primis volo, quod in exsequiis
 meis tres misse, una ad summum altare ecclesie beati Laurentii, 6
 secunda ad altare sancti Stephani, tertia ad altare sancti Vincencii
 cum nota celebrentur. Preterea legatur una missa ad quodlibet
 altare in ecclesia memorata. In octavo quoque et tricesimo die
 missa animarum juxta morem ad summum altare prout in exsequiis

1 celebretur. In vero missis omnibus volo quod oblationes de dic-
 torum bonorum redditibus ministrentur, et de oblationibus hujus-
 modi vicarii in choro Lundensi percipiant duas oras, reliquum vero
 inter canonicos, qui predictis [*missis*] interfuerint, equaliter divi-
 datur. Item eodem die per totam civitatem Lundensem debet
 2 communiter pro anima mea cum campanis pulsari. Item eodem
 die exsequiarum de predictis redditibus fratribus predicatoribus
 una lagenam tranisie, altera fratribus minoribus, tertia sancti Petri
 monialibus ministrentur. Si quid vero remanserit de dictorum
 bonorum redditibus, pauperibus scolaribus et aliis publice men-
 3 dicantibus erogetur. Insuper volo, quod [*pro*^a] animabus patris
 et matris ac dilecti quondam mariti mei domini Gudmundi in
 singulis anniversariis meis due marche denariorum de [redditibus
 e dictis bonis provenientibus *pro*^b] fabrica Lundensis ecclesie depu-
 tentur; ad offerendum vero dimidia marcha, pauperibus scolaribus,
 4 scolas et chorum frequentantibus, due ore, aliis pauperibus publice
 mendicantibus due ore, vicariis vero, qui vigiliis et misse inter-
 fuerint, due ore largiantur. Item ministris, qui die exsequiarum
 [et^c] anniversarii in turri ecclesie predictae campanas pulsaverint,
 ora denariorum tribuatur. Quidquid autem residuum fuerit, inter
 5 canonicos sive residentes sive non, qui vigiliis et misse interfuerint,
 equaliter dividatur^d. Item volo, ut quicumque pro tempore ordi-
 nationem bonorum mense communis canonicorum habuerit, dicta
 bona in Staffnstorp, ut premissum est, habeat ordinanda. Ceterum
 discretos viros dominos Andream prepositum, Johannem decanum,
 6 Aslonem et Petrum dictum Holmbo, canonicos Lundenses, omnium
 rerum mearum mobilium, que^e post obitum meum in curia mea
 reperte fuerint, erogatores, dispensatores et distributores exnunc
 facio, ordino et constituo, volens, ne quis heredum meorum seu
 quisquam alius se de ipsis aliquo modo intromittat, sed ipsi res meas
 7 predictas inter familiares meos erogent, dispensent et distribuunt,
 prout in testamento meo seu ultima voluntate fuerit ordinatum.

^a) *Mulig ligger Fejlen snarere deri, at Ordene: animabus fratris . . . domini Gudmundi hører hjemme ovfr. i L. 6 mellem cum og campanis; det foregaaende communiter kunde tyde herpaa.* ^b) *Oversprunget i Afskriften og her tilføjet efter Kapitlets Gavebog.* ^c) *Saaledes Gavebogen.* ^d) *Sætningerne: Item ministris osv. og Quidquid autem osv. er ombyttede i Afskriften; Gavebogen har dem i den rette Orden.* ^e) *Afskr.: qui.*

In quorum omnium evidenciam et certitudinem pleniorum sigilla ¹ dominorum Nicolai Magnusi, Petri Jonæsi quondam prefecti, Petri filii N. prefecti, Andree de Høghby, Andree dicti Gagge, militum, Petri Vffæsi et Nicolai Tuuefi de Harabiærgh una cum meo proprio presentibus sunt appensa. Actum et datum Lundis in communi placito Scaniensi anno Domini m^occc^o quarto die sabbati ² proxima ante festum beati Laurentii martiris.

27.

1304 Dec. 9. Præsten Henzæ [Baggy^a].

Orig. paa Perg. med 3 Segl: 1. Præsten Ebbos (G. 360); 2. Kannik Peders (G. 338); 3. Kannik Johannes' (G. 339). Københavns Kapitels Arkiv, nu Rigsark., Kbhvns. Gejstlighed 34. Rørdam, Kbhvns. Kirker og Klostre, Tillæg S. 4; Rep. 797.

In nomine patris et filii et spiritus sancti, amen. Ego Henzæ sacerdos, sanus mente, licet eger corpore, de bonis michi a Deo concessis in salutem anime mee condo testamentum meum in hunc modum: In primo lego dimidietatem porcionis mee sub hac forma: ³ Ecclesie beate virginis Hafnis decem marchas denariorum, in qua michi eligo sepulturam. Item eidem ecclesie tabernam unam cum fundo sibi subjacente, in qua residet Arnoldus sartor, sub hac conditione, quod tutores dicte ecclesie aniversarium meum cum duabus marchis annuatim observabunt, quarum xij oras canonici, qui inter- ⁴ fuerint vigiliis et misse, habere debeant, vicarii ij oras et pauperes scolares ij oras. Item ad mensam canonicorum tres marchas. Item ecclesie beati Petri Hafnis ij marchas, sacerdoti dimidiam marcham et dyacono ij oras. Item ecclesie beati Nicholai ibidem ⁵ ij marchas, sacerdoti dimidiam marcham et dyacono ij oras. Item ecclesie beati Clementis ij marchas, sacerdoti dimidiam marcham et dyacono ij oras. Item domino Ebboni sacerdoti ij marchas. Item domino Johanni Odiliæ ij marchas et unum par linearum vestium. Item ministro ecclesie beate virginis ij oras. Item ecclesie fratrum minorum Hafnis marcham. Item ad mensam ipsorum marcham. ⁶ Item domui sancti spiritus marcham. Item hospitali ij marchas. Item domine Margarete relicte Gerikæ unum choclear argenteum et iij marchas denar. Item Cristine nepti mee unam tabernam cum fundo, in qua residet Gotskalcus, et tunicam meam blaveam

f) *Afskr.*: Tunesi.

a) *Saaledes efter en Paaskrift paa Brevet.*

1 cum capucio et balteo meo cum suis appendentibus. Item Matheo
 genero meo capam meam et pellicium. Item uxori sue culcedram
 magnam cum alia minori. Item Botildi Tannæ ij marchas. Item
 Cristine mō marcham. Item cuidam Botildi marcham. Item ij
 2 fratribus meis in Esrom ix marchas. Item dominis Petro et Jo-
 hanni, canonicis Hafnensibus, sex marchas, quos constituo exequ-
 tores testamenti mei, ut ipsi quicquid residuum fuerit de media
 porcione mea preter ea, que jam nominatim expressa sunt, inter
 pauperes distribuunt, ut coram summo iudice voluerint respondere.
 Siquis autem hanc ultimam voluntatem meam infregerit, iram Dei
 3 omnipotentis et sanctorum suorum omnium se noverit incursum.
 In cuius rei testimonium sigillum domini Ebbonis confessoris mei.
 quia sigillum personaliter non habeo, una cum sigillis dominorum
 Petri et Johannis, canonicorum Hafnensium, apposui presenti testa-
 mento. Actum anno Domini m^occc^o quarto feria iiij. proxima
 ante Lucie.

28.

1307 Okt. 9. *Cecilia, Sevi Joonsøn Litlæs Datter.*

*Tabl Orig. i Esrom Kloster. Afskrift i Esrombogen Bl. 108. O. Niel-
 sen, Codex Esrom. S. 130.*

4 In nomine patris et filii et spiritus sancti, amen. Ex delicto^a
 primi parentis cunctis infligitur, quod humana memoria labilis sit
 et caduca, nisi rei geste series litterarum testimonio roboretur. ^bQua-
 propter^b ego Cecilia, filia domini Sevi Joonß dicti Litlæ bone
 memorie, graviter in lecto egritudinis detenta. sana tamen mente
 5 et conscientia bona, considerans, ut, cum magni iudicii dies advenerit,
 nichil salubrius sive utilius in hoc seculo invenitur quam terrena
 vitare. elemosinam facere et de leticia regni celestis continue cogi-
 tare, idcirco de bonis et prediis michi a Deo concessis meum con-
 st[it]uo testamentum in hunc modum: Inprimis omnium lego et con-
 6 fero monasterio Esrom, ubi meam eligo sepulturam, curiam meam,
 quam habeo in Smørem, cum omnibus agris, pratis ac aliis dicte
 curie adjacentibus et sexaginta marchas denariorum, tali tamen
 prehabita condicione, quod, cum conventus predicti monasterii anni-
 versarium meum in quolibet anno habuerit, extunc proventus et

^a) *Afskr.*: dilecto. ^b) *Afskr.*: eya pp (*med Forkortelsesstreg*); O. Nielsen
læser: eya perpetuo.

redditus dicte curie pitantie memorati conventus^b annuatim ad-
 jacebunt. Item domino Johanni Albo abbati ibidem x marchas
 denar., fratri Henzæ dicto Krabbæ iiij marchas denar. Item ecclesie
 beate virginis Haffnis v marchas denar., pauperibus scolaribus ibidem
 iij marchas denar., ecclesie fratrum minorum ibidem v marchas
 denar., conventui v marchas denar. Nicholao dicto Grøning iiij mar-²
 chas denar., fratri Laurentio iiij marchas denar., fratri Johanni
 dicto Paschæ iiij marchas denar., fratri Petro dicto Fugimus[[?]]
 ij marchas denar., fratri Augustino ij marchas denar., fratri Boo
 layco marcham denar. Item ad domum sancti spiritus Haffnis
 marcham denar., infirmis ibidem marcham denar., hospitali lepro-³
 sorum ibidem marcham denar., leprosis duas marchas denar. Item
 monasterio in Æplæholt iiij marchas denar. Item ecclesie in Hæl-
 singe ij marchas denar., presbitero ibidem marcham denar., ministro
 dimidiam marcham denar. Ecclesie Birkeryth ij marchas, presbitero
 ij marchas denar., ministro marcham. Item ecclesie monialium in ⁴
 Slangethorp vi marchas denar., monialibus ibidem vi marchas denar.
 Item domine Cecilie Salmødoter x marchas denar. Ælsebe ibidem
 iij marchas denar. Item ecclesie Smørem marcham denar., pres-
 bitero dimidiam, ministro ij oras denar. Item ecclesie beati Lucii
 Roskildis v marchas denar., pauperibus scolaribus ibidem iij mar-⁵
 chas denar., ecclesie fratrum minorum ibidem v marchas denar.,
 conventui ibidem v marchas denar., ecclesie beate virginis ibidem
 iiij marchas denar., domine Ingæ moniali ibidem iiij marchas denar.,
 ecclesie fratrum majorum ibidem iij^d marchas denar., ecclesie beate
 Agnetis ibidem v marchas denar., conventui monialium v marchas,⁶
 sorori Katerine Martensdotter ibidem viij marchas denar. et unum
 salterium sibi per me concessum. Item ecclesie sancte Clare ibidem
 iiij marchas denar., hospitali leprosorum ibidem marcham denar.,
 leprosis ij marchas denar. Item infirmis in domo sancti spiritus
 ibidem ij marchas denar., ecclesie beati Laurenti[^z] ibidem marcham ⁷
 denar., ecclesie beati Olai ibidem marcham denar., ecclesie beati
 Martini ibidem marcham denar. Item ecclesie Hersleff marcham
 denar. Ecclesie Lywngby in Walburhæret marcham denar. Ecclesie
 Sælsø marcham denar. Item ecclesie in Stixwithby ij marchas
 denar. Item monasterio in Ryngstædæ ij marchas denar. Fratri-

c) *Afskr.*: conventui. d) *Rettet fra*: iiij.

¹ bus predicatoribus in Holæbæk marcham denar. Fratribus minori-
 bus in Kalendæburg iij marchas denar. Item monasterio in Soræ
 v marchas denar. Item fratribus minoribus in Nestwæth iij mar-
 chas denar., fratribus majoribus ibidem ij marchas denar. Item
 monasterio sancti Petri juxta Næstwet ij marchas denar. Item
² hospitalibus leprosorum [*in*] Kalændæburgh^e, Ringstæthæ et Slagh-
 løsia, cuilibet horum marcham denar. Item in Norjucia ecclesiis
 Allestorp, Gethstathæ et Bøligh, in quibus parrochiis bona mea
 sunt sita, confero cuilibet earum marcham denar., cuilibet pres-
 bitero ibidem dimidiam marcham denar. et cuilibet ministro in
³ dictis ecclesiis ij oras denar. Item fratribus minoribus in Wiburg
 v marchas denar. et ad fabricam ecclesie eorum iij pund annone:
 fratribus majoribus ibidem ij marchas denar. Item ecclesie beati
 Mathei ibidem marcham denar. Item ecclesie beate virginis Ripis
 iij marchas denar., pauperibus scolaribus ibidem iij marchas denar.,
⁴ fratribus minoribus ibidem v marchas denar., fratribus majoribus
 ibidem iij marchas denar., ecclesie beati Johannis ibidem marcham
 denar., ecclesie beati Clementis ibidem marcham denar. Item ad
 domum sancti spiritus ibidem marcham denar. Item domine Thyre
 in ipsa domo existenti^f x marchas denar. Item in Syndærjwcia
⁵ ecclesie beati Petri in Hethæby iij marchas denar., pauperibus
 scolaribus ibidem iij marchas denar., fratribus majoribus ibidem
 iij marchas denar., fratri Woghn ibidem iij marchas denar., moni-
 alibus ibidem iij marchas denar. Item hospitali in Syndræburgh
 Alsø vij marchas denar. Item in Scania ecclesie in Qwithingi
⁶ marcham denar. Scaniensium, presbitero ibidem dimidiam mar-
 cham denar., ministro ij oras. Fratri Swenoni in Hælsyngburgh
 ij marchas denar., fratri Petro Towæß ordinis fratrum minorum
 iij marchas denar., fratri Olavo ejusdem ordinis marcham denar.
 Scaniensium. Item ecclesie in Brunæstæthæ marcham denar.
⁷ Scaniensium, domino Nicholao presbitero ibidem, quondam clerico
 et capellano meo, breviarium meum. Item confero ad beatam vir-
 ginem in Takæn ij marchas puri argenti. Item de lx marchis
 denar. Siælændensium, michi a quodam amico meo speciali com-
 missis pro anima ejus conferendis, lego ad fabricam ecclesie in
 Slængæthorp xx [*marchas*] denar., item ecclesie beate Agnetis Ros-

^e) *Afskr.*: Lalændaburgh. ^f) *Afskr.*: existente.

kildis xx marchas denar., item ad fabricam ecclesie fratrum mino-¹
rum Haffnis xx marchas denar. Item confero dilecte consanguinee
mee domine Æthlæ, uxori domini Nicholai dicti Ranæ, unum
serineum cum reliquiis et unam tabulam. Insuper confero familie
mee in curia mea existenti, primo Andree dyacono, clerico meo,
x marchas denar. et unum polidrum de melioribus, quos habeo in ²
Jucia, de equiciis meis. Item Johanni dicto Hwit, jam famulo
filii mei Nicholai predilecti, tam pro denariis, in quibus sibi teneor
obligata, quam eciam pro diſtino et fideli servitio suo michi im-
penso, xxx marchas denar. Item Laurentio famulo meo xv mar-
chas denar. et majorem griseum equum^s in curia mea. Item Hilde-³
brando dicto Jutæ v marchas denar. et minorem griseum equum
meum. Item Johanni Parvo iij marchas denar. et unum bruneum
equum. Item Magno unum nigrum equum^g. Item Vilikino medico
Haffnensi unum polidrum de Jucia, Hartbo cursori meo unum
polidrum ibidem. Item Johanni procuratori in Hælsingi unum ⁴
bovem et unam vaccam. Item Boo Æsæ son ibidem unum bovem
et unam equam. Item Botildi^h ancille mee xvi ulnas boni panni
Gentæst cum una foratura de variis pellibus, in cista mea jacente,
unum lectum cum linthiaminibus et koltæ necnon et unam capam
manicatam blavii coloris. Item Margarete Niclis dotter meam ⁵
capam et tunicam de nigro panno moræth et unum lectum cum
linthiaminibus et koltæ et blavia capa manicata. Item Margarete
Clementis filie xiiij ulnas boni panniⁱ Nøvælst, ij vaccas. ij pund
annone, unum lectum cum lectisternio et linthiaminibus. Item
Cristine Pauli meam blaveam capam et tunicam cum una vacca. ⁶
Item Cristine Johannis filie, pauperi^k vidue, unam vaccam. Item
cuidam Cecilie, pauperi^k vidue, unam vaccam. Item cuidam
pauperi^k relicte Cullfet de curia Hirnixholm iij oves. Item Inge-
burgh lotrici ibidem unam vaccam. Item Cristine Pæthers dotter,
quondam ancille mee, x marchas denar., Margarete Jacobs doter, ⁷
quondam eciam ancille mee, v marchas denar. Item Petro dicto
Sporgh, cursori Andree dyaconi, marcham denar. Item Michaeli
Kary unam equam, Petro dicto Buuk unum bovem, Tuconi ceco
unum lectum cum lintheaminibus et lectisternio. Item Iacobo
piscatori, quondam famulo meo, unum polidrum in Hælsyngæ.

s) *Afskr.*: equum. h) *Afskr.*: Botilde. i) *Afskr.*: panni. k) *Afskr.*: paupere.

1 Preterea¹ hec subsequencia sunt debita, in quibus teneor obligata:
 Primo de debitis predilecti mariti mei, domini Tukonis Juræs ß
 bone memorie, ecclesie in Stixwithby xij marchas denar. pro ij
 bobus, ecclesie in Sælsø viij marchas, que^m restabant pro quadam
 decima ejusdem ecclesie. Item teneor ex parte dicti mariti mei xl
 2 marchas denar. per heredes meos exolvendas et xx marchas inter
 pauperes ecclesias et egenos circumquaque distribuendas. Item
 domine Æthlæ supradicte vi marchas denariorum, Iacobo dicto
 Lang v solidos Scanienses. Item teneor nobili domine Major no-
 mine, uxori domini Johannis dicti Dampæ in Syndærjucia, vi
 3 solidos sterlingorum. Ceterum isti tenentur michi solvere denarios
 subscriptos: Primo Nicholaus Tymbræ Haffnis xvij oras denar.,
 Kætælugh ibidem vi marchas denariorum. Exequutores autem hujus
 testamenti constituo dominum Petrum Niclis ß de Thoslandia, Ni-
 cholaum filium meum predilectum de heredibus meis et dominum
 4 Petrum dictum Wæthær, consangwineum meum predilectum, ad
 hec instanter per me rogatos et inductos, quibus committo et in
 manus assigno absque omni mea sive heredum meorum revocacione
 vel contradictione omnia bona mea mobilia et immobilia in Jucia
 sita ad solucionem istius testamenti atque debita suprädicta per-
 5 solvenda, monens eos et exortans per aspersionem sanguinis domini
 nostri Ihesu Christi, ut ipsi cum proventibus et redditibus predic-
 torum bonorum omnia dicta solvant integraliter et perfecte, prout
 coram Deo et summo iudice voluerint respondere. Ne igitur de
 presentis testamenti confectione aliqua in posterum possit dubitacio
 6 suboriri, presentem literam cum sigillis venerabilium patrum ac
 dominorum Olai miseracione divina episcopi Roskildensis, fratris
 Johannis abbatis in Æsrom, quos cum instantia peto, necnon
 et cum sigillis militum predictorum Petri Niclis ß, Petri dicti
 Wæther et Nicholai filii mei supradicti ac meo proprio sigillo feci
 7 communiri. Insuper humiliter et obnixè peto ab heredibus meis
 predilectis, quos in egritudine mea attingere non potui, videlicet
 a dominis Johanne dicto Møltekæ juniore, Henrico Albrechß et
 Petro filio meo dilecto, ut omnia suprädicta firma habere velint
 atque rata et cum eorum sigillis presentes literas sigillare. Actum
 Hyrnixholmæ anno Domini m^occc^o septimo in die beati Dyonisii,

1) *Afskr.*: preteria. m) *Afskr.*: qui.

presentibus viris religiosis dominis Alberto, quondam abbate in
Esrom, fratre Nicholao dicto Grønningh ordinis fratrum minorum
et Nicholao filio meo sepedicto cum aliis fidedignis. Amodo rogo
exequutores hujus testamenti suprascriptos et nominatos amore Ihesu
Christi et gloriose virginis matris ejus, Marie, ut viriliter astare
nituntur, ne bona ad hujus testamenti solucionem assignata ad
heredes meos devolvantur, antequam infra[!]scripta locis et per-
sonis supra memoratis integraliter fuerint persoluta.

29.

1308 Maj 23. *Cristina, Hr. Jakob Blaphoots Efterleverske.*

Orig. paa Perg. med [6] Segl: 1. Bisp Olafs (G. 156); 6. Cristinas (A. 90). Roskilde Claræ Klosters Arkiv, nu Arnemagn. Dipl. LIV, 24. Rep. 869.

In nomine patris et filii et spiritus sancti, amen. Ego Cristina relicta domini Jacobi dicti Blaphoot, considerans id solum de bonis transitoriis non transire, quod in opera pietatis erogatur, mente³ valida, licet viribus corporis destituta, de bonis michi a Deo concessis in remedium anime mee testamentum meum condo et ordino in hunc modum: In primis igitur lego et confero sororibus apud sanctam Claram Roskildis duas curias meas in Hafnæleuæ, in quibus demorantur Nicolaus Gris et Petrus Jutæ, apud quas sorores⁴ immutabiliter eligo sepeliri. Item pro edificio monasterii dictarum sororum lx marcas denariorum. Item sorori Hildeburg ibidem vi solidos sterlingorum. Item filie mee, sorori Margarete ibidem, meliorem fibulam meam auream et iiij anulos aureos et balteum meum ornatum argento, cui etiam teneor obligata in xxvi marcis⁵ denar., que ab amicis suis extiterunt sibi date. Item pro vestibus sororum in communi ibidem xviiij ulnas rubei scarleti, cistam meam meliorem, unum sabel, unum mensale novum consutum et lxxx ulnas de gracili tela linea. Item fratri Henrico Stalburgh iiij marcas denar. Item fratri Bernardo tantum. Item fratri Martino⁶ tantum. Item fratri Bo laico i marcam. Item monialibus apud beatam virginem Roskildis x marcas denar.; sororibus Gerthrudi Joons doter et Cristine germane sue ibidem iiij marcas. Item fratribus minoribus Roskildis viij marcas denar. Item fratribus predicatoribus ibidem tantum. Item sororibus apud sanctam Agnetem

1 ibidem vi marcas denar., sorori Alikæ majori ibidem i marcam
 denar. Item hospitali sancti spiritus Roskildis i marcam de-
 nar., hospitali leprosum ibidem tantum. Item fratribus predi-
 catoribus in Arus x marcas denar., fratri Andree ibidem ij marcas.
 Item domino Thiderico in Sieløue ij marcas denar. Item fratri-
 2 bus minoribus in Randrus x marcas denar., fratri Lytberto ibidem
 iiij marcas denar. Item sorori Ingæ Jacobs doter et germane sue
 apud monasterium monialium ibidem vi marcas denar. Item fra-
 tribus minoribus Wibergis x marcas denar. Item fratribus mino-
 ribus in Alæburg tantum. Item monialibus apud beatam vir-
 3 ginem ibidem tantum. Item domine Cristine Thorkils doter ibidem
 vi marcas denar. Item sorori mee domine Ethlæ unum anulum
 aureum. Item cuilibet filiarum suarum unum anulum aureum.
 Item Margarete Thruuts doter mantellum meum de bruneto, variis
 pellibus sufforatum, blaveam tunicam meam, omnes culcitras,
 4 pulvinaria, cussinos, lintheamina, colther et cappam meam mani-
 catam ac x marcas denar. Item Gretæ ancille mee blaveum collo-
 bium meum. Item Petro Thordun ij marcas. Item Johanni
 Wadde tantum. Item Cecilie uxori Johannis Paulß juxta Randrus
 viij marcas denar. Item domui seu hospitali Andwarscogh vi
 5 marcas denar. Item Osæ Helmici, que est cum uxore dapiferi
 Ivari, x marcas denar. Item Margarete Laurens doter iiij marcas
 denar. Item pauperibus viduis, pupillis et orphanis penuriose
 viventibus unam lestam ordeï, dividendam inter ipsos. Hujus autem
 mee voluntatis ultime et testamenti executores constituo dominum
 6 Nicolaum Rany, dilectum generum meum, et cognatum meum
 dilectum Nicolaum Bondi per hunc modum, ut scilicet omnia ero-
 ganda in Sialendia dominus N. Rany predictus exequatur et exolvat,
 pro quibus cicuis expediendis assigno eidem domino N. curiam
 meam in Hafnæleue cum omnibus bonis contentis in ea, in qua
 7 residet villicus meus Alban. Que vero in Jutia fuerint persolvenda,
 cognatus meus Nicolaus Bondi predictus eroget et exolvat, pro qui-
 bus expediendis erogandis ac debitis meis persolvendis eidem in
 Jutia tres meas curias cum bonis contentis in eis assignavi. In-
 super assigno domino N. Rani prefato tres marcas ordeï in Hafnæ-
 8 leue, ut et inde testamentum plenius exolvatur. Adjuro autem
 executores predictos per aspersionem sanguinis Jhesu Christi, ut
 hanc meam ultimam voluntatem et testamentum taliter et tam

cito ordinent et exequantur, ut saluti anime mee consulatur et ipsi 1
 periculum suarum vitare possint animarum. Ad certitudinem
 autem et stabilitatem firmiorem sigilla venerabilis in Christo patris
 ac domini O. Dei gracia episcopi Roskildensis ac honorabilis viri
 domini O. decani et discreti domini Johannis Thythæberg canonici
 Roskildensis necnon et nobilium dominorum N. dicti Rany et Petri 2
 Wæther cum meo proprio sigillo huic littere apponi supplico humi-
 liter propter Deum. Actum et datum Roskildis, presentibus reli-
 giosis fratribus Henrico Stalbug et Bernardo ac aliis fidedignis,
 anno domini m^occc^oviii^o in die ascensionis Domini.

30.

1309 Aug. 9. Tuvo Atenmark.

Tabl Orig. i Ribe St. Johannes' Kirkes Arkiv. Trykt af Terpager, Ripæ Cimbr. S. 377, i hvis Aftryk der dog er flere Huller og uforstaaelige Steder. Rep. 895.

In nomine patris et filii et spiritus sancti. Ego Tuvo dictus 3
 Atenmark, licet debilis corpore, sanus tamen mente, cupiens anime
 mee salubriter providere, testamentum meum condo in hunc modum:
 In primis unum fundum jacentem ex opposito ad introitum fratrum
 predicatorum, xij ulnas in latitudine continentem, longitudinem
 vero habentem^a sicut alii fundi circumjacentes, quem emi de Henkino 4
 Haredo, lego ad tenendum et servandum in perpetuum [*lampadem?*]
 sive cereos ad illuminandum coram corpore Christi in ecclesia beati
 Johannis Ripis; item unum fundum contiguum fundo supradicto
 ad partem borientalem, quem emi de domino Ribone sacerdote et
 Jacobo Røeth, eciam xij ulnas habentem in latitudine, ad tenendum 5
 cereos coram corpore Christi in ecclesia beate virginis Ripis in perpe-
 tuum ad majus altare; ita videlicet, quod heredes mei dictos fun-
 dos in manibus habeant, quam^b diu prefatos cereos honeste tenuerint
 annuatim; si vero ipsi in hujusmodi cereis per negligentiam vel
 alio modo defecerint, tunc domini archidiaconus et cantor, qui pro 6
 loco et tempore fuerint, cum consilio capituli ordinationem dicti
 fundi libere habeant^c ad usus supradictos^c cum edificiis inibi con-
 structis II[!]. Item unum pratium in Risby mark, in duobus locis
 [*situm?*], quatuordecim plaustr[at]orum feni juxta antiquam esti-

^a) *Terpager*: hunc. ^b) *Sstds.*: quia. ^c) *Sstds.*: a usu supradicto.

1 mationem, ad illuminaturam super altare beati Johannis in ecclesia
sua Ripis et super altare sancti Michaelis Ripis in perpetuum,
redditus ejus prati inter dicta altaria dividendo; et intelligo altare
sancti Michaelis in ecclesia sua noviter per dominum Christiarnum
episcopum constitutum^d II [I]. Item, quia bona mea inter heredes
2 dividantur, dilecte uxori mee Margarete centum viginti marcas
denariorum usualis monete et pro parte sua^e solvo et pro bonis
suis propriis levatis, pro quibus centum viginti marcis curiam totam,
in qua solebam residere, in pignore trado, ^fdonec integraliter ipsa
M[argareta] habuerit dictam summam[?]^f. In cujus rei testimonium
3 vel ultime mee voluntatis presens testamentum sigillis reverendi
patris domini C. Ripensis episcopi et capituli ibidem una cum
sigillo meo duxi roborandum. Presens vero instrumentum volo
habere duplicatum, ut videlicet heredes mei unum exemplar^g habeant,
et aliud sub custodia capituli sit ad cautelam. Testes hujus testa-
4 menti, qui presentes fuerunt^h, sunt domini Johannes Herod [et]
magister Fatherusⁱ, canonici Ripenses, Wilkinus Grastop, Gerard
Nyborg, Henik Hedding, Laurentz Beltesloer et Johannes Petersen.
Exequutores hujus testamenti constituo dominos Johannem archidia-
conum et magistrum Fatherum, canonicos Ripenses, rogans^k, ut
5 faciant hac in parte, quasi coram Deo volu[er]int respondere. Actum
anno Domini m^occc^o nono vigilia beati Laurentii.

31.

1310 Juli 30. *Cristiarn, Præst i Harthsysæl.*

*Orig. paa Perg. med [6] Segl: 1. Bisp Johannes' (Brudst.; G. 806);
4. Kantor Petrus' (G. 839); 5. Johannes Nicolaisuns (A. 91); 6. Provst Cri-
stiarns (G. 899). Ribe Kapitels Arkiv, nu i Rigsarkivet. Hasse, Regesten
u. Urk. III, 142 (wrightigt under 1313 Aug. 1); Rep. 926.*

In nomine patris et filii et spiritus sancti, amen. Ego pre-
positus Cristiarnus in Harthsysæl, sanus mente et corpore, volens
anime mee providere, testamentum meum condo in hunc modum:
6 A primo do et lego ducentas marchas denariorum usualium pro
ornamentis ecclesie beate virginis Ripis emendis. Item racione
unius misse quolibet die in dicta ecclesia perpetuo dicende confero

^d) *Sstds.*: constituta. ^e) *Sstds.*: seu. ^f) *Sstds.*: ... tori integraliter ipsam
m. hunrit dictam summam. ^g) *Sstds.*: par. ^h) *Sstds.*: fuerint. ⁱ) *Sstds.*:
Fathenus. ^k) *Dette Ord staar hos Terpager foran: constituo.*

et, si michi aliquid humanitus interim contigerit, extunc sc̄oto¹ omnia bona et immobilia in Horshaaghæ in parochia Skragh, item omnia bona mobilia et immobilia in Hygingmark in parochia Nybæl, fratri meo Nicholao dicto Haac et michi communia et indivisa, ita quod ipse de bonis nobis communibus in parochia Bork recom-pensacionem recipiat; quod si forte pro parte sua de dictis bonis² in Skraghæ et Hyging ratificatum non fuerit, extunc quam^a exnunc addo ad partem meam in predictis bonis terras^b viginti marcharum auri in Nørbork de bonis nobis communibus et indivisis. Item ad anniversarium meum per canonicos in dicta ecclesia beate virginis perpetuo tenendum omnia bona mea in Kiærgarth. Item ducentas³ marchas denar. ad emendum bona, quorum redditus annuatim in anniversario meo pauperibus per cantorem Ripensem perpetuo distribuuntur. Item domino meo Cristerno Ripensi episcopo vas argenteum cum pede deauratum, secundum valorem suum computandum. Item monialibus in Guthum ad mensam earum sex marchas de⁴ nar. Item ad mensam monialium Ripis tantum. Item fratribus minoribus ibidem tantum. Item fratribus majoribus ibidem tantum. Item infirmis in domo sancti spiritus Ripis quatuor marchas. Item leprosis ibidem tantum. Item cuilibet sacerdoti parochiali Ripis^c dimidiam marcham^c, cuilibet ministro ibidem duas oras. Item⁵ cuilibet ecclesie parochiali Ripis unam marcham. Item domino Johanni, stabulario domini Ripensis, unum polidrum, domino Johanni archidiacono Ripensi unum polidrum, domino Petro cantori Ripensi unum polidrum, magistro Astrato canonico Ripensi unum polidrum. Item domino Jacobo preposito in Warwithsysæl unum polidrum.⁶ Item Nicholao fratri meo dilecto partem meam de bonis in Hawang et in bonis emptis Nørbork de domino N. Erik ß. Item cuilibet ecclesie in Nørbyholm duas marchas, item ecclesie Nørbork marcham, item ecclesie Ykost tantum; cuilibet sacerdoti dictarum ecclesiarum^d dimidiam marcham^d. Item domino Michaeli sacerdoti,⁷ qui mecum fuerat, decem marchas. Item Haski procuratori meo viginti marchas et unum polidrum. Item Thordoni filio suo decem marchas. Item domino N. dicto Prior, nunc officiali in Harthsysæl, unum polidrum. Item pauperibus scholaribus in Pukhus decem

^a) *Hasse wrightigt*: quod. ^b) *Hasse*: terris. ^c) *Hasse*: duas marcas.
^d) *Ligeledes*.

1 marchas. Pro hiis autem omnibus adimplendis obligo omnes fructus omnium bonorum meorum ubicumque sitorum, ita quod nichil de eis levetur, antequam de premissis omnibus in hoc testamento contentis fuerit satisfactum. Exequutores autem hujus testamenti facio et constituo prefatum dominum meum Ripensem et dominos
 2 Johannem archidiaconum et Petrum cantorem Ripenses et Johannem stabularium dicti domini Ripensis, supplicans, ut coram Deo hec fideliter et efficaciter exequantur. In quorum omnium testimonium presens scriptum sigillis dictorum exequutorum et capituli Ripensis rogavi et feci una cum sigillo meo consignari. Actum et datum anno Domini m^occc^o decimo iij. kalendas augusti.

32.

1319 Nov. 13. Kong Erik (Mændved).

Testamentet, der formodentlig fandtes i Ringsted Klosters Arkiv, kendes kun af et Udlog hos Hvitfeld, Chronologiens anden Part S. 276 (Folioudg. S. 409). Rep. 1276.

3 »Dette Aar døde Konning Erich Mendued til Roskilde, efter hand haffde regerit 33 Aar idib. novembris. Samme dag gjorde hand sit Testamente, oc gaff hand til Ringstedkloster for hans Leyersted Munckeholm oc Munckeholmfang, som er Vinderup, Tordrup, Bretued, Drauerup oc Arnacke. Hand gjorde til Testamenterer Her
 4 Loduig Albretssøn Marsk, Guidonem Canonicum Lundensem, hans Cantzeler, Her Inguor Hiort og Broder Suend Lector til Næstved, hans Scrifftefader. Der foruden gaff hand til hans Venner Guld, Sølf, Penninge, Drickekar, Ringe, Skeeder, som ikke giøres ibehoff her at repetere.

33.

[1334?] Ærkebiskop Karl.

Tabt Orig. i Lunde Kapitels Arkiv. Ufuldstændig Afskrift i Lunde-bogen S. 216 med Overskrift: Testamentum domini Karoli archiepiscopi ex publico instrumento descriptum. Dipl. Svecanum IV, 373; Rep. 1687.

5 In nomine patris et filii et spiritus sancti, amen. Cum mors humano generi certa pateat et ejus eventus utique sit incertus, providum est, ut quisque suorum deposito peccatorum onere contra incautos necis insultus se operibus muniat virtuosis. Nos igitur

Karolus archiepiscopus Lundensis, licet corpore debiles, sani tamen 1 mente, anime nostre salutem providere volentes, testamentum nostrum de bonis nobis a Deo concessis condimus in hunc modum: Primo conferimus et legamus fabrice nostre Lundensis ecclesie crucem argenteam per nos emptam et dimidietatem ornamentorum, que redemimus pro magna summa pecunie post mortem predecessoris 2 nostri, tam pro salute anime nostre quam pro debitis sepius ab ipsa ecclesia per nos contractis^a. Item capelle sanctorum Mathie apostoli et Dionisii, ubi, si capitulo nostro placuerit, nostram eligimus sepulturam, pannum dictum hethet stykke et unum baldekin. Item altari beate Margarete per nos de novo constructo^b 3 bona omnia, que emimus de Johanne Scaning in Allethorp in parochia Sersleff. Item altari beate Marthe in choro borentali ecclesie nostre Lundensis duas curias in Ygeløse cum suis omnibus pertinentiis, per nos emptas de preposito Holmgero et Johanne Karlsø, pro sustentacione vicarii altaris ejusdem. Item ad tumbam 4 beati Andree ibidem unum baldekin. Item ad altare beati Laurentii in medio ecclesie nostre Lundensis fundatum unum baldekin. Item successori nostro dimidietatem ornamentorum predictorum et librum nostrum, qui legitur in mensa, tentorium nostrum magnum et jumenta indomita Fliking existencia cum dextrario. Item domino 5 Karolo episcopo Lincopensi unum polidrum griseum. Item canonicis nostris Lundis residentibus quinque ciphos nostros argenteos et tres marchas annone cum dimidia, in quibus Uffo Pethersø pro decimis suis nobis per patentes literas suas obligatur. Item fratribus predicatoribus Lundis marcham argenti et unum baldekin. 6 Item ad fabricam ecclesie eorundem sex marchas argenti exponendas per magistrum Petrum^c Thorkilli. Item pro ornamentis et necessariis emendis ad altare sancte Margarete predictum sex marchas argenti exponendas per eundem magistrum Petrum. Item fratribus minoribus Lundis marcham argenti et unum baldekin. 7 Item sanctimonialibus Lundis duas marchas argenti et unum baldekin; et si repertum fuerit, quod redditus earum in Borendholm per nos vel predecessores nostros indebite sunt ablati, fiat eis restitucio de bonis ecclesie nostre Lundensis, et Johannes Galen de bonis earum in Køpinge, que eis libere resignamus, dimidiam mar-

^a) *Afskr.*: contracta. ^b) *Sstds.*: constructum. ^c) *Sstds.*: Paulum (*Magister Petrus Thorkilli døde 1335; jfr. Gavebøgerne S. 295*).

1 cham annone nostro nomine assignabit. Item sanctimonialibus in Byrtinge duas marchas argenti. Item sanctimonialibus in Bosø ij marchas argenti. Item domui sancti spiritus Lundis marcham argenti. Item domui leprosorum Lundis marcham argenti. Item domui leprosorum in Aaos ij marchas denariorum Scaniensium.

2 Item domui leprosorum in Borendeholm xx marchas denar. Scaniensium. Item capelle sancte Margarete in castro Hammarensi de novo constructe pro bonis ad sustentacionem vicarii ejusdem capelle emendis x marchas puri argenti. Item ecclesie sancti Nicolai in Aaos marcham argenti et unum baldekin. Item predicatoribus

3 ibidem marcham argenti. Item predicatoribus in Hælsinborg marcham argenti. Item predicatoribus in Othens marcham argenti et unum baldekin. Item restituimus ecclesie beate virginis in Gammelstoffte pro decima ejusdem per nos recepta, cum prepositus essemus ibidem, sex marchas argenti. Item fabrice ecclesie beate

4 Marie virginis in Ottonia marcham argenti. Item cuilibet ecclesie parrochiali Lundis dimidiam marcham denar. Scaniensium, presbitero dimidiam marcham [*denar.*] Scaniensium, dyacono ^d duas oras denar. ^d Scaniensium. Item monasteriis Dalby, Hæreswade, Øwith, Bekkeskogh et Tummorp, cuilibet marcham argenti. Item vicariis in

5 choro Lundensi x marchas denar. Scaniensium. Item ecclesie omnium sanctorum Lundis pro sua fabrica marcham argenti. Item fratribus minoribus in Trælæborg iij marchas denar. Scaniensium. Item fratribus minoribus in Ystath tantum. Item heredibus Ludekini de Monte amore Dei et in remedium anime predecessoris

6 nostri et nostre sexaginta marchas argenti, quas levavit minor Ludekinus de Monte noster famulus de villanis nostris in Aaos, si dicti heredes de hoc voluerint contentari, licet sedes apostolica nos, successores nostros et ecclesiam nostram ab impetitione eorundem absolvit, prout in instrumentis super hoc confectis evidenter apparet. Et si dicti heredes de Scania racione debitorum, que exigunt, aliquos impediverint, extunc ipse Ludekinus ipsas sexaginta marchas argenti exsequtoribus nostri testamenti hujusmodi integre refundat pro debitis nostris persolvendis. Item domino nostro regi Svecie unam amphoram argenteam, cui devote supplicamus, ut famulos nostros velit colligere et saltem istis infrascriptis satisfacere in du-

^d) *Afskr.*: duas den. or.

centis marchis argenti, et ut, cum poterit, velit nobis attinentes ¹ respicere graciore; primo de dictis ducentis marchis argenti assignare dignum ducat domino Petro Laxman x marchas puri argenti, Saxoni Pethersß x marchas puri argenti, Johanni Geet x marchas argenti, Petro Finsß x marchas argenti, Petro Niclæsß x marchas argenti, Sivekino Zelekong x marchas argenti, item Tuyoni Pæling ² x marchas argenti, item Andree Kelsß x marchas argenti, item Joop Jonisß x marchas argenti, Johanni Pæthersß x marchas argenti, Johanni Hæring x marchas argenti, Johanni Kaa x marchas argenti, Alexandro x marchas argenti, Johanni Jacobsß x marchas argenti, Iuaro Ericsß x marchas argenti, Ingemaro Karlsß x marchas ar- ³ genti, Bundoni Jønisß x marchas argenti, item Esgero Esgeß x marchas argenti, item Nicolao Wind x marchas argenti et Paulo Jacobß x marchas argenti. Item legamus matri nostre dilecte quinque bicaria argentea, de quibus constat magistro Petro. Item sorori nostre pannum blavium, pannum glaucum et duas pecias de ⁴ sayen ac res, si quas alias sibi commisimus conservandas. Item Kanuto fratri nostro jumenta nostra indomita in Glumstorp. Item Cristerno et Johanni Ericsß, fratribus nostris, jumenta nostra indomita in Særsleff et Suartheasthe. Item Johanni Ericsß predicto quatuor cornua nostra, que habet dominus Trugillus canonicus ⁵ noster Lundensis, et res, si quas eidem Johanni assignavimus et quas habuerit nomine nostro in quibuscumque. Item eidem Johanni Ericsß polidrum griseum, quem emimus de Hinrico Orsefole. Item domino Holmgero preposito Lundensi unum cornu operatum cum argento. Item domino Petro Johannis decano Lundensi ⁶ palefredum rubeum, in quo equitavimus. Item domino Petro cellerario nostro Lundensi equum rubeum, quem habemus in Suartheasthe, et sermones Gwidonis de litera minori, quos habet frater Nicolaus Kolp. Item domino Trugillo canonico sermones Gwidonis de majori litera, quos habet magister Petrus. Item domino Jo- ⁷ hanni Hwiting librum unum breviarium. Item magistro Petro Torkilli librum confessorum, quem habet personaliter. Item domino Jacobo Esberni xx marchas Scaniensium. Item domino Petro de Ystath unum librum Manipulum florum. Item domino Swenoni Pethersß equum ad valorem x marcharum Scaniensium et mar- ⁸ cham argenti. Item domino Nicolao Westerstathe equum valentem x marchas denar. Scaniensium et marcham argenti. Item domino

1 Hennekino equum ejusdem valoris et marcham argenti. Item domino Matheo Petri^e equum valentem x marchas denar. Scanien-
sium et marcham argenti. Item Rolando librum narrationum et
bona nostra, que emimus in Tummæthorp in Feonia. Cetera alia
bona nostra in Feonia cedant heredibus nostris. Item nobili do-
2 mine domine Elzef, relicte domini marskalci Ludowici, unum vas
lapideum cum coopertorio argenteo et pede argenteo, quod sibi do-
minus cellerarius et magister Petrus assignabunt. Item Johanni Geet^f
predicto cingulum argenteum, quod habet dominus Trugillus cano-
nicus. Item uxori ejusdem unum pannum de Gandavo et ciphum
3 argenteum. Item uxori Strangonis Jønesß annulum aureum, quem
habet dominus Sweno sacerdos. Item Thordoni Jønesß ciphum
argenteum. Item relicte Twonis Orß xvi ulnas langelaken. Item
filiabus sororis nostre et filiabus domini Ketilli Pethersß, cuilibet
earum peciam de Gandavo. Item Elezef sorori Petri Finß xvi ulnas
4 panni dicti langelagen. Item úxori Gynteri Thomesß annulum
aureum. Item fratri Nicolao Kolp duas marchas argenti. Item
Cristine moniali in Byrthinge cognate nostre duas marchas argenti.
Item Katerine moniali in Bosø cognate nostre duas marchas argenti.
Item Mæyæ Wernekes mantellum nostrum cum suffoderatura alba.
5 Item Johanni Wnkerß puero equum nigrum dictum Holsten. Item
Petro Poulß polidrum. Item Karolo Perst polidrum. Item tribus
monialibus Lundis, videlicet Une, Elene et Cecilie, unum pannum
de Gandavo. Item magistro Johanni Coco sex marchas puri. Item
uxori ipsius unum kylt viridis coloris. Item cuilibet famulo de
6 stabulo nostro jumentum de Borgheby. Item Swenoni Oleffß equum
rubeum, quem habuimus de Petro Nitæ. Item magistro Petro
Gervasii nuncio domini nostri pape palefredum nostrum majorem
rubeum. Item Saxoni Petærß^g unum cornu. Item domino Haquino
presbitero polidrum rubeum, quem habet Trugotus. Item domino
7 Olavo parvus [!] polidrum de Flikinge. Item Karolo dyacono, clerico
domini cellerarii, equum griseum, quem habuimus de Blekungia.
Item Johanni Danß et Nicolao Oleffß de camera nostra, cuilibet
eorum polidrum de Borgheby. Item Jone Gudmunß quatuor mar-
chas puri argenti cum tapeto et linteaminibus nostris. Item sagit-
tariis, cuilibet eorum marcham argenti. Item Pirt et Snukerhænke,

e) *Afskr.*: Petro. f) *Afskr.*: Seet. g) *Afskr.*: Petær.

cuilibet eorum marcham argenti. Item Johanni Brodthersß, Jo-
 hanni Takæß et Akoni quondam in Borgeby, cuilibet eorum di-
 midiam marcham annone. Item Petro Wnkersß, Tuuoni Bene-
 dicti^h et Nicolao Hennikeß sagittariis, cuilibet eorum marcham
 argenti. Item Skhorn[!] duas marchas denar. Scaniensium. Item
 Kanuto Stubbe duas marchas denar. Scaniensium. Item domino²
 Magno de Strypelsthorp tunicam nostram cum capa. Item Lude-
 kino de Monte famulo nostro polidrum dictum gangfole, quem
 habet dominus Trugillus in Køpinge. Item Ketillo Jønesß parvo
 scolari curiam, quam emimus de Johanne Daughß in Luddekøpinge,
 et unum psalterium. Item Marine nepoti nostre bona, que emimus³
 de Suenone Jønesß in Akathorp pro ducentis quadraginta marchis
 denar. Scaniensium. Item libri nostri omnes exceptis illis, quos
 legavimus, ut premittitur, heredibus nostris cedant. Item Nicolao
 Jutæ in Borgheby ij boves. Item Petro Moyeß ij boves. Item
 Johanni Hallensfar ij boves. Item Magno Gardener ij vaccas.⁴
 Birte vaccam. Item Thore Haffreseks vaccam. Item Ebboni fesker
 bovem. Item Matarask polidrum nigrum, quem habuimus de do-
 mino Michaele. Item magistro Johan barbitonsori griseum soma-
 rium. Item Hennikino barbitonsori equum griseum, quem habuimus
 de domino Ingemaro. Item Efrardo sartori equum nigrum, quem⁵
 habet Matrask. Item Trugoto de stabulo equum nigrum. Item
 Ascero in stabulo quinque marchas denar. Scaniensium. Item pro
 missis dicendis pro anima nostra et ad distribucionem faciendam
 inter pauperes centum marchas denar. Scaniensiumⁱ

34.

1337 Sept. 19. *Thorbernus Laurencii, Kannik i Lund.*

Orig. paa Perg. [med 4 Segl]. Lunde Kapitels Arkiv, nu i det svenske Rigsarkiv. Afskr. i Lundebogen S. 227; herefter udfyldt ndfr. Dipl. Svecanum IV, 574; Rep. 1792. Jfr. Gavebøgerne S. 256 f.

In nomine patris et filii et spiritus sancti, amen. Ego Thor-
 bernus Laurencii presbiter, canonicus Lundensis, sanus mente, licet
 eger corpore, sciens nichil morte cercius et nichil incercius hora
 mortis, de bonis michi a Deo collatis testamentum meum condo et

^h) *Afskr.*: Benedicto. ⁱ) *I Afskriften tilføjes*: De illo testamento amplius legere non potui.

1 ordino in hunc modum: In primis do et lego omnia bona mea in
 Lindæknæpæl in honorem Dei omnipotentis et beati Jacobi apostoli
 ad altare sub organis, quod constr[uxit] dominus Ascerus bone
 memorie, apud quod meam eligo sepulturam, si placet domino
 2 meo archiepiscopo et capitulo, ita quod persona illius altaris cele-
 brabit in qualibet septimana duas missas, unam de [sancto Ja]cobo
 apostolo et aliam pro anima mea, et cum hoc dabit in die anni-
 versarii mei annuatim unam marcæ canonicis, duas oras vicariis
 et pauperibus duas oras, ut vigilie et missa illo die pro anima mea
 [in choro solle]mpniter habeantur. Item domino meo archiepiscopo
 3 ambulatorem meum subrubeum. Fabrice ecclesie beati Lau[rencii]
 marcæ argenti. Cuilibet canonicorum Lundis residencium dimi-
 dium soll[!]idum grossorum. Domino Nicholao Kyrning unum vas
 argenteum et unum cornu, quod habui de domino Petro Columba.
 Domino Petro Laxman melius cornu, quod habeo, cum bursa me-
 4 liori. Ecclesie beati Pauli Lundis marcæ denariorum, presbitero
 tantum, ministro duas oras. Monasterio omnium sanctorum mar-
 cæ denar. Monasterio monialium marcæ denar. Fratribus predi-
 catoribus marcæ denar., lectori ibidem marcæ denar. Fratribus
 minoribus marcæ denar. [Fratr]i Petro Johannis ibidem marcæ
 5 denar. Domui sancti spiritus marcæ denar. Hospitali leprosorum
 marcæ denar. Cuilibet ecclesie parrochialium ecclesiarum Lundis
 preter premissas oram denar., presbitero tantum, ministro dimidiam
 oram. Eccle[sie Hwalange in Hallandia v mar]cas denar., presbitero
 ibidem vestes meas blvias, ministro duas oras. Ecclesie Ønæstathæ
 6 [duas] marcas denar., presbitero ibidem tantum, ministro duas oras.
 Ecclesie [Geesløf marcæ denar., presbitero tantum, ministro duas
 oras. Domino] Petro Kanuti sufforaturam et capucium de variis
 pellibus cum bursa et uno lath. Andree Jensß unum balteum
 [arge]nteum. Jacobo Jensß unum [cultellum. Andree Nielsß unum
 7 florenum. Altari presbiterorum marcæ] argenti. Nicholao dya-
 cono polidrum ambulatorem, quem habui de domino Petro Laxman.
 Domino Nicholao [Petherß unam] equam indomitam cum duobus
 polidris. [Domino David presbitero] de sancto Andrea [unum
 coclear] argenteum et meum kylt. Domino Haluuardo unum coclear
 argenteum et unum cornu. Domino Nicholao Lauuernsß^a unum

^a) *Lundebogen*: Laurenß.

coclear argenteum. Domino Hincichino^b unam bursam. Domino 1
 Laurencio Pætarß unum coclear argenteum et unum cultellum.
 Domino Magno vicario meo sorcocium meum et capucium cum
 serico. Domino Arnaldo de Saxthorp duas oras annone. Domino
 Brothero de Wathensio unum cornu, quod dedit michi dominus
 Daud. Dilecte matri mee viginti marcas denar. Cuilibet sororum 2
 mearum quinque marcas denar. Olauo Tithærß equam, quam habet.
 Petro Nage bovem, quem habet. Uxori sue juvenem equam, quam
 habet °Olauus Tithærß^c. Bondoni Jacobß balteum meum et
 unum cornu. Hincichino de Saxthorp unum cornu. Vicariis et
 duodecim scolaribus prebendalibus in die sepulture mee lagenam 3
 trannisie, pauperibus quinque marcas denar. eodem die, pulsantibus
 in turri duas oras denar. Laurencio Magnusß breviarium meum,
 quem habui de domino Haluuardo. Swenoni Pætarß scolari meo
 breviarium meum, quem habui post cancellarium Gwidonem, cum
 ceteris libris meis et cum capa et capucio. Andree famulo meo 4
 quatuor marcas denar. Ræuæungæ^d quatuor marcas denar. Jo-
 hanni Fathurß quatuor marcas denar. Nicholao Knutß equum,
 quem equitat. Laurencio nepoti meo unum polidrum. Olauo
 timbærman duo pund ordeï. Tuconi Olaffß unum pund ordeï.
 Thuroni famulo meo unum pund ordeï. Lotrici unum pund ordeï. 5
 Petro Baggæ tunicam, capucium et caligas de boræello, calceos et
 lineas vestes. Puero in coquina duas oras denar. Exequutores hujus
 testamenti constituo honorabiles viros dominos Nicholaum Kyrning
 militem, Petrum Kanuti canonicum Lundensem, dilectum cognatum
 meum, ac Nicholaum dyaconum, rogans eos humiliter, ut hoc 6
 fideliter exequantur, facientes debita mea, si qua inventa fuerint,
 bene solvi. Volo tamen, quod heredes mei de bonis meis preter
 ea, que sunt in Hallandia, se nullatenus intromittant, antequam
 testamentum meum et debita mea integraliter fuerint persoluta.
 In cujus rei testimonium sigillum meum et sigilla predictorum 7
 hujus testamenti mei exequutorum presentibus sunt appensa. Da-
 tum Lundis anno Domini m^occc^oxxx^o septimo feria sexta proxima
 ante festum beati Mathei apostoli.

Paa Plica med samtidig Haand: Summa denariorum promptorum testa-
 menti c marce cum ij oris preter florenum, summa annone vij pund cum xij modiis.

b) *Lundebogen:* Hennikino. c) *Tilføjet over Linjen; ikke medtaget i Lundebogen.* d) *Lundebogen:* Fæuævngæ.

35.

1338 Maj 25. Præsten Vilhelm i Ribe.

Orig. paa Perg. med [4] Segl: 1. Kannik Johannes Bruns (G. 841); 2. Kannik Michaels (G. 840, nu løst); 3. Præsten Haquinus' (G. 902); [4. Vilhelms (G. 903)]; Paaskrift fra 16. Aarh.: Paa then gamell scholhussz i Pugardsgade. Ribe Kapitels Arkiv, nu i Rigsarkivet. Hasse, Regesten u. Urk. III, 567; Rep. 1808.

1 In nomine patris et filii et spiritus sancti, amen. Ego Wilhelmus sacerdos, provisor pauperum scolarium in Puukhws, licet corpore infirmus, mente tamen Deo concedente sanus, testamentum meum condo et ordino in hunc modum: Primo lego et do in remedium anime mee curiam meam totam, quam habui de Jacobo
2 Haarth, cum domo lapidea ibidem tali modo, quod domini cantor et scolasticus Ripenses, qui pro tempore fuerint, dicte curie ordinationem habeant et aniversarium meum cum sex solidis sterlingorum per canonicos Ripenses de censu ejusdem anuatim celebrari faciant, reliquum vero census in usum pauperum scolarium Ripis juxta
3 discrecionem eorum convertatur. Sed si forte dicta curia ab executoribus meis seu heredibus evincatur, fundum, quem post mortem domini Jone juxta Puukflo ad meridiem habui, et fundum, quem in Farthorp emi, pro aniversario meo per canonicos tenendo cum sex solidis sterlingorum deputo; si quid vero de pensione residuum
4 fuerit, pauperibus scolaribus erogetur. Sed si dicta curia evicta non fuerit, dictos fundos domui Puukhws confero, ita quod provisor ibidem aniversarium meum per scolares de domo cum una lagena cervisie bone faciat celebrari. Item lego domino meo episcopo Ripensi quatuor coclearia argentea. Item fabricæ ecclesie beate virginis,
5 ubi eligo sepulturam, textum decretalium. Item ecclesie beati Johannis duos solidos sterlingorum, sacerdoti ibidem, qui pro tempore fuerit, sermones de beato Johanne et dedicatione ecclesie specialiter compilatos, et dyacono ibidem dimidium solidum sterlingorum. Item cuilibet ecclesie aliæ parochiali Ripis solidum sterlingorum, sacerdoti dimidium solidum et dyacono Thuronencem.
6 Item fratribus predicatoribus, minoribus, monialibus, leprosis, domui sancti spiritus, cuilibet illorum solidum sterlingorum. Item domui Puukhws omnes ollas meas cuprias. Item domino archidiacono cornu melius et mensam plicabilem. Item cantori pelvem cum

ydria^a meliori, domino Johanni Bruun canonico psalterium glosatum¹ cum sermonibus, quos habui de heredibus Henrici Bruun, domino Michaeli scolastico gresismum meliorem cum sermonibus, quos habui de magistro Jacobo, domino Haquino superpellicium cum almucio^b et pelvi cum ydria, domino Jacobo preposito scolarium compotum cum anexis, Ovidium de remedio cum Theodolo glosato, domino² Ketillo breviarium meum cum sermonibus, quos habui post archidiaconum, cum notabilibus sermonum, que incipiunt: Estote fortes. Item sorori mee dilecte duas vaccas, quas habet Leeth, unam, quam habeo in Thueth, sorcocium meum et capucium, subducta variis, capam meliorem cum culcetra cervicali et toregmate melioribus et³ sistam, quam de tribus elegerit meliorem. Item Laurencio scolari lectum, supra quem dormit, et Cenece^c autoritates. Preterea pro solutione contentorum in testamento meo et aliorum debitorum meorum specialiter deputo decretales meas, sermones, quos habui de heredibus Henrici Bruun, quos et ipse de fratribus habuit, tabernas⁴ cum fundo in vico sancti Johannis, tres equas, tria vasa argentea cum cocleario bono et cericia cultra. Istis eciam teneor in debitis obligatus: primo^d fabrice ecclesie beate virginis in duabus marchis argenti, domino Johanni Kryl in viginti solidis sterlingorum cum xxij sterlingis, domino Ketillo in duabus marchis argenti^e ac domino⁵ Jacobo preposito scolarum in octo solidis sterlingorum. Item pro anniversario Topæ Meyr et uxoris sue libram sterlingorum. Item ecclesie beati Michaelis xvij solidos sterlingorum ex parte uxoris Henrici Dylmær pro emendis ibidem ornamentis. Lego eciam domino Jacobo gresismum minorem cum liberis supradictis. Exe-⁶ quutores hujus testamenti constituo viros discretos dominos Johannem Bruun et Michaellem scolasticum, canonicos Ripenses, ac dominum Haquinum sacerdotem, supplicans, ut hec benigniter prosequantur, prout salutis anime mee noverint expedire. In quorum omnium testimonium sigilla dictorum exequutorum meorum una cum sigillo⁷ meo presentibus sunt appensa. Actum anno Domini m^occc^oxxx^o octavo in die beati Vrbani pape.

^a) *Hasse*: ydera; *længer nede staar utvetydigt*: ydria. ^b) *Hasse*: alumnicio. ^c) *Hasse*: senece. ^d) *Orig.*: p^o; *Hasse*: pro. ^e) *Oversprunget af Hasse*.

36.

1338 Juni 1. *Magister Esger, Kantor i Ribe og Kannik i Aarhus.*

Orig. paa Perg. [med 4 Segl]. Ribe Kapitels Arkiv, nu i Rigsarkivet. O. Nielsen, Harsyssels Dipl. 4; Rep. 1809.

1 In nomine patris et filii et spiritus sancti, amen. Ego magister Esgerus, cantor Ripensis et canonicus Arusiensis, testamentum meum condo in hunc modum: Primo lego domino meo Ripensi duos boves et equum meliores. Item ad fabricam ecclesie beate virginis vi solidos sterlingorum, ubi eligo sepeliri. Item volo, ut
2 tres marche denariorum terre usuales solvantur ad aniversarium meum de bonis, que scotavi in placito justiciario pro quodam altari pro missa cotidiana in ecclesia beate virginis, et addo decretales meas cum sexto ad augmentandum redditus ejusdem misse. Item domino Arusiensi marcham argenti vel duo meliora pecora, que
3 posui in estimacione, sicut constat Michaeli villico. Item ad fabricam ecclesie Arusiensis ij oras annone et marcham argenti, in qua tenetur michi dominus Petrus Prior, canonicus ibidem. Item ad aniversarium meum ibidem deputo* bona prius scotata cum redditibus v annorum, de quibus nichil levavi. Item ad mensam canonicorum ibidem ij lagenas trafnisie et vicariis i lagenam trafnisie.
4 Item magistro Petro archidyacono Ripensi majorem amphoram de stanno cum meliori olla nova de cupro et cornu. Item domino Gøtoni canonico aliam ollam meliorem cum meliori mensali et manutergio consuto. Item domino Petro Niclæsß canonico i amphoram et i ollam cupriam. Item domino Michaeli sellam meam cum instrumentis, amphoram de stanno et ollam de cupro. Item aliis canonicis in exequiis meis manentibus vi Turonenses vel ij solidos annone. Item fratribus minoribus Ripis breviarium meum, lagenam trafnisie et solidum siliginis in panibus cum pistore. Item
5 majoribus i lagenam cervisie et solidum siliginis in panibus. Item domui sancti spiritus oram siliginis in festo beati Michaelis. Item domui leprosorum tantum, inter eos dividendum. Item scolaribus in Puukhuus lagenam cervisie cum ij oris annone. Item singulis aliis ecclesiis Ripis solidum sterlingorum vel solidum annone.
6 Item ecclesie Hæmeth i vaccam, estimandam pro sterlingis, perpe-

* *Rettet fra: resigno.*

tuo duraturam; persone ibidem oram annone. Item ecclesie Weling¹
 tantum et persone tantum. Item ecclesie Stabby et persone tan-
 tum. Item ad fabricam ecclesie Stathæl terras, quas Johannes Fliri
 habet, valentes ij solidos ordei annuatim cum c piscibus duris.
 Item sacerdoti ibidem residenti, persone vel vicario fundum, quem
 Tuko Tært edificavit prope fundum puerorum N. Marsß, cum²
 medietate colonatus in Kalby, ut faciat aniversarium meum, patris
 et matris, fratrum et sororum meorum uno die in quadragesima
 insimul pro omnibus, et habeat secum duos sacerdotes in missis et
 vigiliis, in expensis suis dando cuilibet ij sterlingos. Item paupe-
 ribus ibidem aliam medietatem. Item ecclesie Skasteth oram annone³
 et ministro solidum annone. Item ecclesie Smythsthorp ij oras
 annone, et sacerdoti ibidem remitto x solidos sterlingorum, in qui-
 bus michi tenetur. Item ecclesie Hallum Arusiensis dyocesis oram
 annone et vicario ibidem tantum. Item vi marcas cere ad altaria
 beate virginis et sancte crucis pro candelis. Item Aughoni Kraak,⁴
 si in pace redierit, duo pecora bona. Item Johanni fratri meo
 sellam meam minorem. Item uxori sue Ingæ capam meam meli-
 orem. Item domino Johanni archidyacono Arusiensi superpellicium
 melius cum almucio meliori. Item Johanni Niclæsß fratrueli meo
 oram annone in festo beati Michaelis. Item domine Mæræt sup-⁵
 priorisse oram annone. Item domine Mald ibidem capam meam
 choralem meliorem. Item domino Johanni Røth, plebano ecclesie
 beate virginis, ij solidos sterlingorum. Item domino Aughoni super-
 pellicium antiquum et oram annone. Item ad tenendum ligna ad
 spangæ in Skyern omnia bona mea in Alrum cum bonis, que habui⁶
 de Arnst et sorore sua ibidem. Item Laurencio famulo meo equum
 et ij oras annone. Item uxori sue Ingærth tapetum novum et
 vaccam. Item Petro Ræf ij oras annone. Item Thorkyl oram
 annone. Item Plather ij solidos annone vel ij solidos sterlingorum.
 Item Griis tantum. Item uxori Esgeri Peterß, Cecilie, sorocium⁷
 meum cum pellibus varibus. Item quitto Esgerum Pauli pro solido
 grossorum, in quo michi tenetur, ut solvat lagenam butiri, in qua
 michi tenetur. Executores hujus testamenti instituo discretos viros
 magistrum Petrum archidyaconum Ripensem, dominos Gøtonem,
 Michaelem scolasticum, canonicos ibidem; heredes autem meos in-⁸
 stituo Johannem fratrem meum, Elsyfh et Margaretam, sorores
 meas, rogans eos executores et heredes humiliter, quantum possum,

1 ut causa Dei omnipotentis et sancte Marie ac omnium sanctorum
ista omnia supradieta velint efficaciter expedire. In cuius rei testi-
monium sigillum meum una cum sigillis predictorum dominorum
archidyaconi, Gøtonis et Michaelis scolastici presentibus est appen-
sum. Datum anno Domini m^occc^oxxx octavo secunda feria pentec-
costes.

37.

1338 [?] Sept. 3. *Thuco [Hemmingsøn] Diacn, Kannik i Lund.*

*Tabt Orig. i Lunde Kapitels Arkiv. Afskrift i Lundebogen S. 225 med
Overskrift: Testamentum domini Tychonis Diegn canonici, cujus anniversarium
tenebitur de una curia in Køpinge. Dipl. Svecanum I, 292; Rep. 1820. Jfr.
Gavebøgerne S. 223 f.*

2 In nomine patris et filii et spiritus sancti, amen. Ego Thuco
dictus Diacn canonicus Lundensis, licet corpore debilis, mente tamen
sanus, considerans, quod ea, que in tempore fiunt, cum tempore
labuntur, ideo anime mee providere intendo et de bonis michi a Deo
collatis testamentum meum ordino et condo in hunc modum:
3 Primo lego ecclesie beati Laurentii, ubi meam eligo sepulturam,
unam marcam argenti. Item ecclesie beati Clementis Ar[usien]s[is]
ij solidos grossorum. Item ecclesie Køpingh solidum grossorum,
sacerdoti dimidium solidum, ministro ibidem ij oras denariorum
Scaniensium. Item fratribus predicatoribus Lundis solidum grosso-
4 rum ad pictanciam, minoribus ibidem solidum grossorum pro
edificiis ecclesie. Item ecclesie beati Clementis ibidem tantum,
ecclesie beati Jacobi tantum, ecclesie beati Pauli tantum, sacerdoti
solidum grossorum, ministro ibidem ij oras denar. Scaniensium.
Item pro anniversario meo annuatim in choro Lundensi tenendo
5 curiam meam, quam emi in Køpingh in Ingelstetheret, cum omni-
bus attinenēis suis dilectis confratribus meis canonicis Lundensibus
scoto et ad manus assigno, ita quod redditus ex ea provenientes,
videlicet tres marce denar., taliter dividuntur, videlicet ij ore
denar. canonicis pro offerendo, item canonicis residentibus et non
6 residentibus, qui vigiliis et misse interfuerint, xiiij ore denar.,
vicariis, qui eciam vigiliis et misse interfuerint, ij ore denar.,
item pauperibus scholaribus chorum frequentantibus dimidia marca
et pulsantibus in turri ora denar. Item domino meo episcopo
duo cornua meliora, que habeo. Item domino preposito unum

klo cum argento. Item domino archidiacono ibidem unum cornu. 1
 Item canonicis unam marcam argenti ad pictanciam. Item domino
 Petro [*de*] Nym unum librum cum viridi coopertorio, quem habet, cum
 xvi ulnis linee tele. Item domino Hinrico dicto Bokholti unum
 librum, quem habet. Item fratri Johanni confessori meo iij solidos
 grossorum cum uno libro, quem habet. Item domino Hinze vicario 2
 meo meum kore kappe, superpellicium cum alamuzio[?]. Item
 domino Andree dicto Fortuna xx agnos cum sella mea et freno.
 Item Lucie sorori mee unum gartkors, tunicam cum capucio brun-
 neti coloris cum suffuratura variarum pellium. Item nepti mee
 sororis capam meam cum capucio blavii coloris et serico ruffo. 3
 Item uxori Dagh capam, tunicam cum capucio mixti coloris cum
 serico viridi. Item Dagh famulo meo x agnos. Item Paulo scolari
 meo libellum unum. Item Krulle vi marcas denar. vel unum
 equum. Item Olavo lectisternia mea. Item uxori Perdix meliorem
 sistam, quam habeo, cum xij ulnis linee tele. Item Perdici capam 4
 meam bruneti coloris. Exequutores hujus testamenti constituo vene-
 rables viros dominum Petrum de Nym et Henricum Bokholt, cano-
 nicos Lundenses, rogans eos, ut ad hoc testamentum et meam ulti-
 mam voluntatem ita fideliter exequantur, prout noverint anime mee
 expedire. Ad solvendum dictum testamentum et curiam, quam 5
 emi in Køpingh, deputo omnes estimaciones meas et omnes libros
 meos. In cujus rei testimonium sigillum meum una cum sigillis
 discretorum virorum, videlicet domini Petri de Nym et domini H.
 dicti Bokholt, presentibus est appensum anno Domini mccc[c]xxxviii. a
 quinta feria post Egidii abbatis.

38.

[1339 Febr. 16.] *Margareta, Jakob Bassæs Hustru.*

*Orig. paa Perg. [med 3 Segl]. Snøde Kirkes Arkiv, nu i Rigsarkivet.
 Rep. 1334. — Testamentets Udstedelsesdag angives 1341 (Rep. 1921) som:
 1339 3. Dagen [c: feria 3.] efter Invocavit.*

In nomine Domini, amen. Ego Margareta, uxor Jacobi Bassæ, 6
 licet debilis corpore, tamen sana mente, volo, dum valeo, de bonis
 michi a Deo temporaliter concessis saluti anime mee providere. In

a) Aarstallet 1238 kan ikke være rigtigt; Henrik Bokholt, der her nævnes
 som Kannik, var Dekan i 1350. Jfr. Gavebøgerne S. 224 Anm.

1 primis lego ecclesie beati Andree in Snøwith, ubi eligo sepulturam, omnia bona mea in Lilæsnowith ad mensam sacerdotis ejusdem tali condicione, quod idem sacerdos iij missas, videlicet primam de sancto spiritu, secundam de sancta cruce, terciam de beata virgine, quartam pro animabus in remedium anime mee, mariti mei et
 2 parentum meorum qualibet septimana et omni anno celebrare teneatur. Item ad lumina beate virginis ibi bona, in quibus residet G. Smith. Item ecclesie Stugnes^a ad lumina beate virginis ^bet ad mensam sacerdotis i[bz]^b bona, in quibus residet P. Friis. Item ecclesie eidem ad mensam sacerdotis xij oras terrarum in Westre-
 3 mark, bovem in estimacione cum i ora annone tali condicione, quod omni septimana i missam pro anima mea celebrare teneatur. Item ad edificacionem ejusdem unam rubeam equam cum aliis duobus. Item diachono ibi unum pecus trium annorum et Johanni diachono tantum. Item ecclesiis Simundebølæ, Foslæth et Fugl-
 4 bølæ^c, cuilibet earum vaccam in estimacione. Item singulis aliis ecclesiis hujus terre, cuilibet earum unum pund annone. Item cuilibet sacerdoti i solidum. Item cuilibet dyachono dimidium solidum. Item ad lumina sancti Sørin^d in Stunenes i pecus. Item fratribus in Swineburg et Nystæth unum paar vestimentorum
 5 scarlaken cum variis pellibus. Item hospitaly in Swineburg ij oras annone. Item fratribus ordinis predicatorum in Otthonia i pund annone. Item ecclesie Hunzeby ad mensam sacerdotis bona empta de P. Kætils. Item marito predilecto omnia bona, que habeo in Bokælund, quem etiam rogo pro caritate, quam inter nos habuimus,
 6 ut familiam in bonis per me legatis residentem prevideat et pro posse defendat tempore, quo presens est, et post eum in dictis bonis familiam instituendi et destituendi nullus nisi sacerdos, qui levabit veros redditus, cum tutoribus ecclesiarum aliquam habeat facultatem. Item N. Buzæ ij jumenta. Item P. Rus tantum.
 7 Item domine Cristine mantellam cum variis pellibus, item i strikæt glycing cum uno par ærnespennelsæ. Item Margarete puelle mantellam cum ^evariis, i par vestimentorum yrist et lectum cum omnibus pertinenciis. Item domine Margarete Tykis rubeam ærmekepæ. Item uxori Petri Rus i strykæt. Item Thorsten i fibulam cum

^a) Orig.: Stūgnes. ^b) Skrevet over Rasur. ^c) Orig.: Fūglbølæ. ^d) Der er rettet ved Ordet, saa at det oprindelige er usikkert. ^e) Foran et Ord ud-raderet.

lapidibus. Item Johanni Bassæ tantum. I[tem] germanis Erico,¹ Cristiærno et Nicolao, cui libet eorum pollidrum. Item uxori N. Buzæ i strykæt. Item Man i pollidrum. Item Grymel i vaccam cum talento annone. Item cui libet famulo meo i pecus. Item Nytholm i jumentum cum i pund annone. Item Krac tantum. Item Gunild i vaccam cum viridi capa. Item Margarete Andree i capam.² Item Olauo Bondæ vaccam cum talento annone. Item Jo. Jutæ solidum ordeï cum pecude[?]. I[tem] Tuchoni Stœc[?] ij pecora juvenilia. Item pauperibus ij pund annone. Proibeo districte sub effusione sanguinis Jhesu Christi, quod cognatorum vel aliorum aliquis quicumque de premissis impedire presumat. Ad exequutores³ hujus testamenti eligo viros discretos videlicet Jacobum Bassæ, dominum N. sacerdotem et Nicholaum Buzæ et rogo eosdem, quod ita expediant, prout coram summo Deo voluerint respondere.

39.

1341 Marts 7. Sweno Olefsøn.

Tabt Orig. i Lunde Kapitels Arkiv. Afskrift i Lundebogen S. 110 med Overskrift: Testamentum Swenonis Olai super anniversario suo de una curia in Holmby. Dipl. Svecanum V, 20; Rep. 1913. Jfr. Gavebøgerne S. 49.

In nomine patris et filii et spiritus sancti, amen. Ego Sweno⁴ Oleffs, licet aliquali corporis debilitate depressus, gaudens tamen animi et consciencie sanitate, bona michi a Deo concessa volo distribuï in hunc modum: In primis ergo lego et confero canonicis ecclesie Lundensis decem marchas puri argenti, pro quibus teneo unam curiam in Holmby sitam, in qua residet Benedictus Saxs, michi⁵ per dominum Johannem Erickss pro ipsa summa argenti impigneratam, que in redditibus dimidiam marcham annone valet annuatim, condicione tali, quod dicti canonici anniversarium meum omni anno in choro Lundensi celebrabunt ipsamque curiam in sua possessione tenebunt, donec ab eis per dictum dominum Johannem vel suos⁶ heredes legaliter redimatur. Annona vero de dicta curia proveniens dividatur in hunc modum, videlicet quod canonici, qui vigiliis et misse interfuerint, octo solidos annone, vicarii duos solidos, pulsantes in turri et pauperes duos solidos sublevabunt. Cum vero prefata curia ab eis redempta fuerit, extunc predicti canonici cum consilio⁷ domini archiepiscopi, qui nunc est vel qui pro tempore fuerit, alia

1 bona pro dicta summa argenti emere debeant pro dicto anniversario meo annuatim celebrando. Item fratribus predicatoribus Aosie, ubi meam eligo sepulturam, x marchas denariorum. Item ecclesie parrochiali ibidem marcham denar., presbitero tantum et ministro dimidiam marcham denar. Hospitali leprosororum ibidem marcham

2 denar., presbitero tantum et ministro dimidiam marcham denar. Item domino meo karissimo domino Petro archiepiscopo Lundensi xx marchas puri, in quibus michi tenebatur. Item ad fabricam ecclesie beati Laurentii Lundis duos solidos grossorum. Item fratribus predicatoribus ibidem duos solidos grossorum. Item fratribus mi-

3 noribus ibidem quinque solidos grossorum ad eorum fabricam et duos solidos grossorum ad eorum mensam. Item monasterio omnium sanctorum ibidem duos solidos grossorum. Item ad mensam monialium beati Petri ibidem duos solidos grossorum. Item domui sancti spiritus ibidem ij solidos grossorum. Item hospitali

4 leprosororum ibidem tres solidos grossorum. Item cuilibet ecclesie parrochiali ibidem ij solidos sterlingorum, presbitero tantum et ministro solidum sterlingorum. Item domino Kanuto archidiacono Lundensi x marchas denar. de xxvij marchis, in quibus michi tenebatur. Item domino Andree Niclæsß unam novam balistam.

5 Item domino Johanni Erichß x solidos cum dimidio annone, in qua michi tenebatur. Item fratri Nicolao Tuonis unum solidum grossorum. Item Henrico hospiti meo in Aos unum solidum grossorum. Item Ingerdi Laurentii ibidem unum solidum grossorum. Item domino Tukoni Malmøye unam marcham denar. Item Petro

6 Fynß unam marcham argenti, in qua michi tenebatur. Item Johanni Petherß marcham argenti. Item Lagoni Niclæsß xij oras denar., in quibus michi tenebatur. Item Nactergale solidum grossorum, in quo michi tenebatur. Item junkker Benniche solidum grossorum. Item Paulo Hæliesß tantum. Item Pirt tantum, Jo-

7 hanni Danß tantum, Alberto tantum et Hennichino barbitonsori tantum. Item Joon Gudmundsß solidum grossorum. Item Johanni Friis v solidos grossorum. Item Kanuto Thomaß v solidos grossorum. Item Nicholao Bendichsß promo in Aos dimidium solidum grossorum. Item Jacobo Køpwik, Laloni doreswen, Esgero

8 et Torberno Sæk, cuilibet unum solidum sterlingorum. Item domino Petro de Ystath unum polidrum, quem habet prior Dalbyensis, et marcham argenti. Item domino Magno Boß unum polidrum,

quem habet Johannes Niclæß de Ygheløse. Item domino Swenoni¹ Pethersß quinque solidos grossorum. Item pauperibus xv marchas denar. Item Olauo filio meo xx solidos grossorum et dimidiam lastam annone. Item Christine filie mee tantum. Item fratri meo Petro Oleffß ambulatorem meum griseum cum freno et cella, meum panzeer et meum kraghe. Item Jacobo Oleffß fratri meo² unum nigrum equum meum, skøzsel, flækker et armlæther. Item Hwith famulo meo unum griseum equum. Item Ascero famulo meo unum griseum equum. Item Martino famulo meo unum ambulatorum blakketh^a. Item Arnoldo unum rubeum polidrum, quem habet Stenckel. Item Singe cursori meo unum griseum equum,³ quem habet idem Stenckel. Item Olauo Pethersß unum polidrum, quem habet Benedictus Saxß in Holumby. Item Nisse unum polidrum, quem habet Hinzse de Saxtorp. Item Stænckel unum bovem. Exequutores autem hujus testamenti constituo viros discretos dominos Petrum de Ystath, cognatum meum, Magnum Boß plebanum⁴ ecclesie sancti Michaelis Lundis et Swenonem Petri, presbiteros, supplicans et petens humiliter, ut premissa mea omnia una cum consilio et auxilio reverendi domini mei domini Petri archiepiscopi supradicti ita fideliter exequantur, prout anime mee saluti viderint expedire. In istorum autem evidenciam secretum domini mei⁵ archiepiscopi predicti una cum sigillis predictorum exequutorum meorum huic testamento est appensum. Datum Aosye anno Domini mccccx primo quarta feria proxima ante diem beati Gregorii pape.

40.

1341 Sept. 13. *Ingerd Pætersdotter, Øtrik Skafts Hustru.*

Tabt Orig. i Esrom Klosters Arkiv. Afskrift i Esrombogen Bl. 172 med Overskrift: Super curiam in Uppesundby. O. Nielsen, Codex Esrom. S. 221.

In nomine sancte et individue trinitatis. Cum temporis cursui⁶ subjecta brevi peryodo mensurantur, et labuntur omnia, que labenti seculo sunt innixa, ideoque stabiliri non valeant eterna, nisi cum mentis intentio fini firmissimo soli Deo in usu eorundem pie et salubriter est infixæ, horum ego Ingerdis Pætersdotter, conthoralis

^{a)} *Afskr.*: bkakketh.

1 dilectissimi mei Ølrici Skaftt, verborum consideratione deifice animata, volens, dum valeo, de bonis michi a Deo indultis saluti anime mee salubriter providere, testamentum meum et hanc ultimam meam voluntatem ac legacionem condo, ordino et fatio in hunc modum: In primis igitur lego monasterio Esrom, ubi corpusculum
 2 meum terre peto instantius commendari, curiam unam in Uppesundby et ornamenta unius sacerdotis pro missis celebrandis cum uno calice argenteo. Item monasterio Eplolt dimidiam marcam puri. Item monasterio in Slangethorp unum par vestium de serico et unum solidum grossorum. Item cuilibet monasterio Roskildis
 3 unum solidum grossorum. Item monasteriis fratrum predicatorum et minorum Nestwedis duos solidos grossorum. Item ecclesie beate virginis Haffnis unum solidum grossorum. Item ecclesie Syøburgh unum solidum grossorum. Item fratri Nicholao confessori meo dimidiam marcam puri. Item domino Esberno solidum grossorum.
 4 Item domino Suenoni sex grossos. Item tribus dyaconibus ecclesie Syoburgh sex grossos. Item ecclesie Gunnersleff solidum grossorum. Item ecclesie Byerby solidum grossorum. Item cuilibet hospitali Syelandie solidum sterlingorum. Item matri mee pannum pro uno pare vestium. Item sorori mee dilecte in monasterio sancte Clare
 5 tantum panni, quantum sibi sufficit pro una tunica et uno mantello. Item convivio sancte Gertrudis solidum grossorum. Item Ingerth Paulsdotter unum par vestium. Item Telseke unum par vestium. Item ancille mee in Gunnerslef sex grossos. Item Katerine unam tunicam blaveam. Item Nicholao Petri solidum grossorum. Item Scar solidum grossorum. Item Olauo sex grossos.
 6 Item coquo in Gunnersleff dimidium solidum grossorum. Exequutores autem hujusmodi mei testamenti constituo michi in Deo dilectos Ølricum maritum^a meum dilectum, de quo fidutiam gero omnis boni, et Frendonem Karlß, rogans eos instanter, ut hoc meum
 7 testamentum sic procurent^b, ordinent et exequantur, ne anime mee dispendium inde generetur, et prout ipsi coram summo iudice voluerint respondere. Ceterum ordino et volo, ut curia prius dicta pro usibus mense conventus deputetur. Actum Syoburgis anno Domini m.ccc.xl. primo profesto exaltacionis sancte crucis sub sigillo exequutorum predictorum.

^a) *Afskr.*: meritum. ^b) *Afskr.*: procurant.

41.

1342 Maj 17. Magister Henrik, Provst i Roskilde.

Orig. paa Perg. med [3] Segl: 1. Magister Henriks (G. 216); [2. Jakob Pauli (G. 214)]; 3. Johannes de Capella (G. 220); Paaskrift: Nichil facit, quia nulla mencio fit in testamento de bonis immobilibus. Roskilde Kapitels Arkiv(?), nu Arnemagn. Dipl. XXI, 2. Dipl. Svecanum. V, 106; Rep. 1953.

In nomine patris et filii et spiritus sancti, amen. Cum nichil¹ certius est morte et nichil incertius hora mortis, idcirco ego magister Henricus prepositus Roskildensis, Lundis in lecto egritudinis constitutus, licet debilis corpore, sanus tamen mente, de bonis meis michi a Deo collatis volens anime mee providere, testamentum meum prius per me factum et Roskildis repositum cum omnibus² et singulis suis condicionibus, articulis et clausulis confirmo, ratifico et approbo in hiis scriptis, et hec, que infrascripta sunt, in anime mee remedium superaddo, si contigerit me hic diem claudere extremum. In primis lego domino meo reverendo domino Petro archiepiscopo Lundensi unum hethet stykæ et unum annulum aureum³ preciosius, quod habeo. [Item dilecto cognato meo Magno Johannis altare meum, quod dotavi et fundavi juxta continenciam literarum mearum super hoc confectarum^a.] Item ad fabricam beati Laurentii Lundis unam marcham denariorum Skaniensium et vicariis chori ibidem unam lagenam tranfnisie. Item fratribus predicatori-⁴ bus ibidem lagenam tranfnisie et fratribus minoribus ibidem tantum. Item ecclesie beati Martini ibidem unam marcham denar. Skaniensium, sacerdoti ibidem dimidiam marcham et dyacono duas oras. Item domui leprosorum ibidem unam marcham denar. Skaniensium. Item monialibus beati Petri ibidem unam lagenam⁵ tranfnisie. Item fratri Ingiello, cum domino meo episcopo Roskildensi existenti, dimidiam marcham argenti; domino Johanni Niclesß, qui michi prius servivit, capam meam choralem, et domino Alberto, clerico domini cantoris Roskildensis, superpellicium meum de tela et novum meum amusæ. Item dilecto famulo meo Laurencio, qui⁶ michi diu bene servierat, pro rebus et equo, quas in servicio meo amiserat, committo in recompensam bona inpignerata de Johanne Niclesß Testorp in Hielsmyo litlæ et bona michi inpignerata de abbate Nestwediensi in Haubyrthæ, que habere debeat in sua ordi-

a) Overstreget i Orig.

1 nacione, donec redempta fuerint ab ipso pro summa in literis aper-
 tis eorum contenta, quas quidem literas heredes mei utique sibi
 dabunt. Item famulo meo Petro Nicless, qui eciam in servicio
 meo ammisit res suas, solvo quinque marchas puri argenti. Item
 Matheo Riislef puero meo tres marchas argenti. Item Karolo fa-
 2 mulo meo polidrum brogeth. Item cursori meo Muus i polidrum
 rubeum. Item Rask promo meo Roskildis ij oras annone. Item
 Johanni Ubbeß civi Lundensi, hospiti meo, griseum meum equum,
 quem habet Gørikæ meus gener. Item dilecte uxori sue domine
 Elene decem ulnas brunei panni et xvij paria ærmæspennæ de
 3 brunea tunica; domicelle Ingeburgi ibidem blaveum meum warthe-
 kors cum suffuratura de variis pellibus; domicelle Agneti marcham
 denar. Skaniensium; Benedicte ancille ibidem dimidiam marcham
 denar. Skaniensium; Æstreth ibidem tantum. Item Helie clerico
 ejusdem Johannis Ubbæß dimidiam marcham denar. Skaniensium;
 4 Gerikæ ibidem tantum; Petro dicto Dyakn tantum et coquo ibidem
 tantum. Exequutores autem hujus testamenti et mee ultime volun-
 tatis constituo et ordino illos, qui in alio testamento sunt constituti,
 una cum venerabili viro domino Johanne de Capellæ cantore Ros-
 kildensi, rogans attente, ut omnia et singula tam in priori testa-
 5 mento quam presenti contenta fideliter exequantur, prout coram
 summo judice valuerint respondere. In cujus rei evidenciam sigil-
 lum meum una cum sigillis venerabilium virorum dominorum Ja-
 cobi Pauli decani et Johannis de Capellæ cantoris ecclesie Roskil-
 densis presentibus duxi apponendum. Actum et datum Lundis in
 6 domo Johannis Ubbæß predicti anno Domini m^occc^oxl^o secundo
 sexta feria proxima ante pentechosten.

Item hec sunt debita mea: Primo teneor fabrice ecclesie beati
 Lucii Roskildis in decem marchis argenti, quas recepi de suo in
 prompta pecunia ad usum domini mei regis Dacie Waldemari, pre-
 7 sentibus dominis magistro Hemmingo archidyacono et Andrea
 sacristæ ecclesie Roskildensis. Item Johanni Ubbæß teneor in
 viginti marchis denar. Skaniensium, et ipse tenetur michi in duabus
 marchis argenti.

42.

1345 Apr. 15. Petrus Jønæssøn af Nym, Kannik i Lund og Aarhus.

Orig. paa Perg. med [8?] Segl: 1. Petrus Jønæssøns (G. Side 87); 2. Holmger Pæterssøns (G. 41); 3. Benekins (G. 44); 7. Nicholaus Magnussons (G. S. 87); 8. Magnus Nicholai (G. S. 86—87). Lunde Kapitels Arkiv, nu i det svenske Rigsarkiv. Dipl. Svecanum V, 434; Rep. 2045. Jfr. Gavebøgerne S. 93 f.

In nomine patris et filii et spiritus sancti, amen. Ego Petrus 1
 Jønæssø de Nym, Lundensis et Arusiensis ecclesiarum canonicus,
 sciens corporis mei debilitatem, de bonis meis michi a Deo concessis in remedium anime mee testamentum meum in modum, qui sequitur, ordino et dispono: In primis igitur ad anniversarium meum annuatim in choro Lundensi innovandum do, lego et scoto 2
 omnia bona mea et singula in Sacerthorp in parrochia Espingæ sita, videlicet duas curias valentes quatuor marchas et duas oras denariorum in redditibus annuatim, de quibus fabrice ecclesie Lundensis dimidia marcha cedat, vicariis vero dimidia marcha, pauperibus scholaribus et aliis pauperibus dimidia marcha denar., et pul- 3
 santibus in turri ora denar. ipso die anniversarii mei erogentur, residuum autem inter canonicos, qui vigiliis et misse interfuerint, distribuatur. Item fabrice ecclesie Lundensis predictæ, in qua quidem ecclesia eligo sepeliri, marcham argenti. Item pro anniversario meo in ecclesia sancti Clementis Arusie tenendo unam curiam 4
 meum in Thrybyærgh in Nymhæret in Jucia sitam, valentem sex oras annone in hunc modum distribuendas: primo canonicis, qui vigiliis et misse interfuerint, due ore annone cedant, vicariis et pauperibus scholaribus et aliis pauperibus residuum exsolvatur. Item domino meo archiepiscopo unum annulum aureum, sextum librum 5
 decretorum cum cornu. Item domino abbati claustrum omnium sanctorum Lundis unum cornu. Fabrice ecclesie ibidem marcham puri argenti. Monacis in conventu ibidem lagenam trafnsie. Item cripte ecclesie mee parrochialis dimidium pund cere, id est ad altare sancti Blasii; presbitero marcham denar. et ministro oram denar. 6
 Item fabrice ecclesie beati Petri monialium Lundis marcham denar. Item ad mensam monialium lagenam humuli. Item dominabus Unæ et Cristina[!] Tulæsdoter marcham denar. Item fratribus predicatoribus ibidem dimidiam marcham. Item fratribus minori-

- 1 bus tantum. Item hospitali sancti spiritus duas oras. Item hospitali leprosororum duas oras. Item cuilibet ecclesie parrochiali Lundis, prescriptis dumtaxat exceptis, oram denar., presbitero tantum, item ministro solidum denar. Item ecclesie Harthløsa dimidiam marcham, presbitero ij oras et ministro dimidiam oram denar.
- 2 Item ecclesie Wram dimidiam marcham, presbitero duas oras et ministro dimidiam oram. Item in Jucia ecclesie Nym dimidiam marcham argenti, presbitero solidum sterlingorum et ministro dimidium solidum sterlingorum. Item ecclesie Gasæmær omnia edificia nova in fundo ecclesie in Gasæmærholm ibidem per me constructa,
- 3 presbitero solidum sterlingorum et ministro dimidium solidum sterlingorum. Item ecclesie Byørkye in Horæhæret solidum sterlingorum, presbitero solidum sterlingorum et ministro dimidium solidum sterlingorum. Item ecclesie Undorp in Nymhæret solidum grossorum, presbitero solidum sterlingorum et ministro dimidium
- 4 soll[!]idum sterlingorum. Item ecclesie in Tummæthorp in Jucia tantum, presbitero tantum et ministro tantum. Item domino Holmgero preposito Lundensi unum cornu. Item domino Kanuto archidyacono unum cornu. Item domino Henrico decano unum cornu. Item domino Johanni Jønæsß cantori unum cornu. Item
- 5 domino Johanni Dws archidyacono Arusiensi unum cornu. Item domino Petro Kanuti i cornu. Item domino Jacobo Esberni unum cornu. Item domino Petro Swenonis cellerario unum cornu. Item domino Thorkillo Byærnæsß unum cornu. Item domino Cristyerno unum cornu. Item domino Benekino unum librum sermonum,
- 6 qui incipit: Exquisitis inspirante Domino. Item domino Nicholao Magnusß unum cornu. Item domino Josep Nielæsß i cornu. Item domino Haquino i cornu. ^aItem domino Magno Nielæsß unum cornu^a. Item domino Joon Litlæ unum librum sermonum, qui incipit: Abiciamus opera tenebrarum. Item domino Gunnaro unum
- 7 librum, qui dicitur Tonarius, cum canone et aliis in eodem et librum legis Scanie. Item domino Andree Hallandensi unum librum de vita et miraculis beati Martini. Item domino Nicholao Brok militi unum cornu. Item domino Joseph Botulfß sartaginem cum doleis et unum librum, qui intytulatur Lucidarius. Item ad mensam. canonicorum Arusie unum librum sermonum, qui incipit:

^a) *En Tilfejelse i Randen, dog med samme Haand.*

Dicite filie Syon. Item domino Joon Been breviarium meum. 1
 Item domino Andree Bunkaflø unum breviarium incompletum in
 quaternis. Item Gyntero Thomæsß unum cornu. Item Eskillo
 Niclæsß unum cornu. Item Cristine dilecte uxoris[!] sue i coclear
 argenteum. Item Johanni dyacono dicto Tinddelamb i cornu. 2
 Item Ingefridi uxori domini Tuuonis Galen militis annulum aureum. 2
 Item nepti mee Ingefridi sedecim ulnas panni Bryggist. Item do-
 mine Katerine priorisse in Rind et sorori sue domine Botildi solidum
 grossorum. Item dominabus Margarete Uffesdoter et Cecilie Aughes-
 doter in claustro Wisingæ solidum grossorum. Item Michaeli in
 Nybøle vaccam. Item Johanni braxatori unum pollidrum. Item 3
 Fynbo unum pollidrum. Item Petro Finsß marcham denar. Item
 Johanni Scanigh famulo meo unum pollidrum. Item Francisco
 clerico meo unum pollidrum. Pro solucione autem omnium et
 singulorum predictorum legatorum in hujusmodi testamento meo
 contentorum omnia jumenta mea indomita dicta stothors cum equo 4
 nigro eunte cum illis, existencia cum domino Magno sacerdote,
 vicario meo in Wram, deputo ac facio, constituo et ordino vene-
 rables viros dilectos michi dominos exequutores dicti testamenti do-
 minum Holmgerum Pæterß prepositum Lundensem, Benekinum,
 Joseph Botulphi, concanonicos meos, et Joon Been presbiterum, 5
 ipsis supplicans instancia, qua possum, ut premissa omnia ita
 fideliter procurare velint, prout in eis fiduciam gero specialem,
 prout eciam anime mee noverint expedire et coram Deo voluerint
 respondere. Actum et datum Lundis anno Domini millesimo
 ccc^oxl^o quinto sexta feria proxima post dominicam, qua cantatur 6
 misericordia Domini, sub testimonio sigilli mei et exequutorum
 meorum predictorum ac dominorum Nicholai Magnusß et Magni
 Nicholai, canonicorum.

Paa Bagsiden med samtidig Haand: Summa denariorum legatorum in
 hoc testamento contentorum xl quatuor marche cum tribus oris denariorum
 Skaniensium.

43.

1346 Sept. 28. *Nicholaus Bunkaflø, Kannik i Lund og Roskilde.*

*Orig. paa Perg. [med 6 Segl]. Lunde Kapitels Arkiv, nu i det svenske
 Rigsarkiv. Dipl. Svecanum. V, 608. — Ufuldstændig Afskr. i Lundebogen
 S. 220 med Overskrift: Sequitur testamentum domini Nicolai Bunkaflø, in quo*

quam multa per pennam deleta sunt; que integra et indeleta sunt et necessaria, hic descripsi; *ved Slutningen tilføjes*: Iste dominus Nicolaus Bunkafo duo fundavit altaria in ecclesia Lundensi, primum est istud, de quo in hoc testamento, secundum in honorem sanctorum apostolorum Petri et Andree, quod nunc dicitur beati Ypoliti, de cuius fundacione supra in litera S (*herved henvises til et Brev af 1346 Aug. 23: Dipl. Svecan. V, 601; Rep. 2083*). *Enkeltte utydelige Steder i Orig. er ndfr. udfyldte efter denne Afskrift. I Registranten 1425 staar herom*: Testamentum domini N. Bunkafo canonici super aniversario suo de bonis in Lindaknepel. — *Rep. 2086. Jfr. Gavebøgerne S. 263 f.*

1 In nomine sancte et individue trinitatis, sancte Marie virginis matris Dei, beatorum Andree apostoli, Laurentii martiris, Nicholai confessoris [et] episcopi [et] omnium sanctorum. Ego Nicholaus Bunkafo, Lundensis et Roskildensis ecclesiarum canonicus, sanus mente et corpore, sciens et considerans nichil esse cercius morte et
2 nichil incercius hora mortis, jugi mecum meditatione preambula testamentum meum condo et facio in hunc modum: In primis igitur lego ^adomino meo domino Petro archiepiscopo Lundensi
^bunum bonum ambulatorem et unum librum, qui vocatur Ostiensis vel copiosa, qui est valens et bonus^a. Item domino Holmgero
3 preposito Lundensi unum parvum hanap pro vino bibendo de argento et unum cornu. Item lego domino Kanuto archidyacono Lundensi unum melius cornu, quod habeo, et duos utres meos majores, quos habeo, de corio nigro. ^cItem domino Jacobo Bælingæryth canonico Lundensi lego librum unum, qui vocatur Clemen-
4 tina sine glosa, et duos utres meos de corio nigro, qui minores sunt. Item lego domino Thorkillo Byernonis canonico Lundensi unam majorem ollam, quam habeo, et duos utres de stanno. Item domino Benechino canonico Lundensi unum librum ligatum duobus asseribus bene longis et latis sine coopertorio, qui continet appa-
5 ratum Ostiensis pro aliquibus partibus decretalium. Item lego domino Joon Litle canonico Lundensi parvum volumen legum et codicem meum bene apparatus. Item lego domino Joseph Niclesß canonico Lundensi duos libros meos, scilicet digestum novum pro parte glosatum et insorciatum non glosatum. Item
6 cuilibet canonicorum Lundensium residencium, quibus specialiter non legaveram, lego unum solidum grossorum Turonensium. Item lego domino Matheo Petri canonico Lundensi, capellano et notario

^a) *Overstregtet i Orig.* ^b) *Det følgende indtil S. 92²: declaratum er udeladt i Lundebogen.* ^c) *Overstregtet i Orig.*

domini mei archiepiscopi, unum librum, qui vocatur summa dicta- 1
 minum, et unum librum de sermonibus ligatum duobus asseribus,
 supertectum corio viridi vel rubeo. Item lego ecclesie beati Lucii
 Roskildis librum meum Hugucionem super decretum. Item lego
 capitulo Roskildensi librum meum Innocentium super decretales^c.
 Item lego capitulo Dalbyensis ecclesie apparatus decurtatum Osti- 2
 ensis super omnes libros decretalium, quem composuit magister
 Sampson, et unum librum meum, qui vocatur digestum vetus, ut
 celebrent anniversarium meum, quociens velint, in anno quolibet.
^dItem lego monasterio omnium sanctorum Lundis psalterium meum
 glosatum. Item monasterio monachorum Cisterciensis ordinis in 3
 insula Hiddinse Roskildensis dyocesis in remedium anime mee et
 pro anniversario meo semel in anno quolibet celebrando lego bibiam
 meam in duobus voluminibus et librum confessorum et librum
 sententiarum in uno volumine et librum, quem fecit frater Thomas
 de Haquino super omnes quatuor libros sententiarum, qui vocatur 4
 Hanibaldus^d. Item lego domino Jacobo Pauli decano Roskildensi,
 ad quemcunque statum devenerit, unum librum meum, qui vocatur
 manipulus florum. Item lego domino Petro Swenß canonico et
 cellerario Lundensi ^eunum librum de medicina, qui vocatur the-
 saurus pauperum^e, et unum librum, qui continet in se officium de 5
 corpore Christi, videlicet matutinas et vespas et totam hystoriam
 cum legenda et cum nota cantandi. ^fItem in remedium anime
 mee lego decretales meas cum sexto libro eis incorporato, duplici
 glosa, scilicet Johannis cardinalis et Johannis Andree, glosato, et
 ipse decretales apparate sunt apparatu Bernardi ordinario cum 6
 omnibus addicionibus, que eciam continent in se Innocentianas et
 Gregorianas cum glosa Garsce et cum quibusdam aliis extravaganti-
 bus glosatis, necnon lego librum meum decretorum cum glosa ordi-
 naria Johannis et cum omnibus addicionibus ecclesie beati Lau-
 rentii Lundis simul et capitulo ejusdem ecclesie sub hac condicione, 7
 quod ipsi domini canonici Lundenses debent quolibet anno usque
 ad extremum diem judicii duabus diebus in summo altari beati
 Laurentii cum cantu celebrare vel facere celebrari unam missam
 animarum pro anima mea et facere legi vigiliis pro ipsa anima
 mea illo die et sic in aliis subsequentibus diebus supradictis; istam

d) *Overstreget.* e) *Overstreget.* f) *Overstreget.*

1 condicionem approbaverunt et acceptaverunt reverendus pater do-
 minus meus dominus Petrus archiepiscopus Lundensis, Swevie pri-
 mas, dominus Holmgerus prepositus, dominus Kanutus archidya-
 conus et plurimi alii canonici Lundenses tunc presentes, et istud
 2 debet fieri preter directum anniversarium, sicut hic inferius in te-
 stamento meo hoc eodem constat esse declaratum^{b. f} Item ad unum
 altare edificandum et construendum in remedium [anime mee et]
 parentum meorum in ecclesia beati Laurencii Lundis coram yma-
 gine beate Marie virginis ad partem borealem in honore ipsius
 beate Marie virginis, matris Dei, et beati Nicholai episcopi do-
 3 t lego atque confero sub condicionibus infrascriptis omnia [bona
 mea] mobilia et immobilia cum omnibus eorum pertinentiis in
 siccis et humido, in quibuscumque rebus existunt seu existant,
 primo videlicet [omnia] bona mea, que habeo in Wæggæthorp et
 Yrtøftæ, ubi habeo quatuor^g curias cum [estimacionibus et] duos
 4 colonatus sine estimacionibus, item omnia bona mea, que habeo
 in Kætlostorp in Skøzhæret cum fundis, domibus, pratis, pascuis,
 [agris], silvis et høkælæye cum omnibus aliis pertinentiis et
 estimacionibus, item unam [curiam meam cum] estimacionibus,
 quam habeo in Myæthlestægrewøyæ, et cum omnibus ejus per-
 5 tinentiis in Ossøgehæret, item unam curiam meam, quam habeo
 Lundis juxta ecclesiam beati Mikaelis, in qua nunc residet Johan-
 nes Eschilß. Ex fructibus vero, solucionibus et pensionibus predic-
 torum bonorum primo volo facere deduci triginta marchas denari-
 orum pro sustentacione presbiteri dicti altaris, et unam marcham
 6 denar. volo facere deponi in tuto loco ad consilium capituli Lun-
 densis pro ornato reparando dicti altaris, cum defectus notabilis
 affuerit, et sex marchas denar. volo quolibet anno deduci et deponi
 de fructibus et pensionibus dictorum bonorum pro distributione
 facienda pauperibus mendicantibus, scolariis et aliis, ita quod
 7 medietas illarum detur annuatim in vigilia festi assumptionis beate
 Marie virginis, et reliqua medietas detur in profesto beati Nicholai
 episcopi. Item dimidia marcha, que superest, dabitur annuatim pro
 media parte ejusdem fabrice ecclesie beati Laurencii Lundis, et
 media pars ejusdem dabitur fabrice ecclesie beatorum Petri et
 Pauli apostolorum in Malmøghe inferiori juxta mare quolibet anno.

^g) *Lundebogen*: duas.

Sacerdos autem, cum ad dictum altare fuerit institutus, quicumque 1 fuerit, missam celebrare debet singulis diebus in dicto altari, salva honestate debita, videlicet in qualibet dominica de sancta trinitate, exceptis diebus natalis Domini, pasche, pentecostes et festivitibus beate Marie virginis, omnium sanctorum, omnium apostolorum necnon quatuor doctorum beatorum Gregorii, Ambrosii, Augustini 2 et Jeronimi, beatorum Laurentii martiris et Nicholai episcopi, qualibet eciam secunda feria pro defunctis, tertia feria de sancto Andree apostolo, quarta feria de sancto Nicholao episcopo, quinta feria de sancto spiritu et de sancto Laurencio vicissim, sexta feria de sancta cruce et pro peccatis vicissim, in quolibet sabbato de beata 3 virgine Maria, Dei genitrice, proviso quod in omnibus missis preterquam in summis festivitibus memoria beatorum apostolorum Petri et Pauli et Andree et beati Nicholai episcopi, beatarumque Marie Magdalene, Katerine, Margarete virginum vicissim, et una collecta pro peccatis per se et alia pro anima mea et pro anima- 4 bus parentum et benefactorum meorum conjunctim et vicissim continue habeatur. Et quociens idem sacerdos in una septimana dictas missas celebrare omiserit forsitan propter causam aliquam rationabilem, has in sequenti seu in sequentibus septimanis proximis per se vel alium seu alios debeat supplere, et si corporis debilitate 5 vel alia causa rationabili fuerit prepeditus, alium loco sui ad celebrandum medio tempore debet substituere. Preterea sacerdos, qui fuerit institutus ad dictum altare, pro sua sustentacione habere debet summam pretaxatam post dies meos, et in diebus meis juxta ordinacionem, quam ego et ipse fecerimus justo modo et legali, et 6 ego personaliter, coad vixero^h, interim predicti altaris onera supportabo, quod quidem altare intendo, cum primo commode potuero, conferre persone ydonee et circumspecte. Post dies autem meos dominus meus archiepiscopus, qui nunc est et qui pro tempore fuerit, dictum altare per se conferet sacerdoti honesto et circum- 7 specto, et sepulturam michi eligo juxta idem altare. Insuper ordino et statuo, ut in singulis vacationibus dicti altaris fiat certum et circumspectum scrutinium de bonis ejus mobilibus et immobilibus et de redditibus eorum, et si defectus aliquis inventus fuerit in eis uno modo vel alio propter culpam sive desidiam vel negligenciam

^h) *Lundebogen*: quoad vixero.

1 illius, qui fuerit institutus ad ipsum altare, restauracio illius de-
 fectus exigetur et haberi debet de bonis dicti instituti rectoris vel
 heredum suorum juxta provisionem et discrecionem summi prepo-
 siti et capituli Lundensis et illius presbiteri, qui in illa vacacione
 fuerit institutus. Preterea retineam michi collacionem dicti altaris
 et ordinationem omnium bonorum predictorum in diebus meis
 liberam et totalem, nisi ante mortem meam aliter ordinare decre-
 vero de eisdem. Collacio vero predicti altaris post dies meos et
 omnium bonorum predictorum ordinacio, ut premittitur, ad domi-
 num archiepiscopum Lundensem, quicumque fuerit, et ad rectorem
 3 ipsius altaris, qui pro tempore fuerit, libere et perpetuo divolvantur;
 presbiter autem dictum altare officians nichil omnino de dictis
 bonis nisi cum voluntate et consilio dictorum dominorum archi-
 episcopi et capituli, eciam ex causa legitima et necessaria, alienare
 debet nec permutacionem facere aliquo modo de eisdem; sed ego in
 4 mea propria persona in diebus meis retineo michi permutacionem
 in melius et melioracionem bonorum omnium predictorum; et si
 rector ipsius altaris, qui pro tempore institutus fuerit. in altari
 predicto celebrare vel predictorum bonorum fructus commode ordi-
 nare, sicut premissum est, omiserit vel neglexerit, supplico venera-
 5 bili patri domino Lundensi archiepiscopo, qui est et qui pro tem-
 pore fuerit, ut ipsum corrigat et castiget, et si fuerit incorrigibilis,
 ipsum ammoveat ab altari ipsumque altare alteri persone conferat
 ydonee et discrete. Item ut anniversarium meum in uno die et
 parentum meorum in sequenti die in ecclesia beati Laurentii Lun-
 6 dis sollempniter celebretur cum vigiliis usque [in extremum] diem
 judicii, item ad hoc, ut anniversarium meum uno die similiter
 celebretur annuatim in ecclesia beati Lucii Roskildis et in ecclesia
 Malmøgh nunc mea ac in ecclesia Bunkaflo quolibet anno in per-
 petuum celebretur, do et lego omnia bona mea in Rythæ [et in]
 7 Erikstorp in parrochia Wram in Gæreshæret cum omnibus eorum
 pertineniciis in sicco et humido ac omnia bona mea secularia in
 Malmøgh inferiori juxta mare sita necnon curiam, quam per-
 sonaliter Lundis inhabito, cum omnibus ejus pertineniciis [preter
 partem] orientalem ejusdem; ex quibus bonis deduci debent viginti
 8 marche denar. novorum Scaniensium ad faciendum celebrari dicta
 anniversaria per modum, qui sequitur: Primo die anniversarii mei
 in ecclesia beati Laurentii Lundis ad summum altare [faciendi]

quatuor marche denar. distribuentur hoc modo: dominis canonicis 1
 Lundensibus, qui vigiliis et misse animarum interfuerint, dentur
 due marche, vicariis adherentibus dimidia marcha, pulsantibus in
 turri ora, pauperibus scholaribus ora et fabrice ecclesie Lundensis
 due ore, et una marcha denar. inter presbiteros, missas ad altaria
 privata illo die ibidem celebrantes, dividatur. In sequenti vero die 2
 post anniversarium meum, nisi fuerit dominica vel alia festiva dies,
 ex qua occasione in sequentem feriam deferatur, celebrari debet
 sollempniter in choro Lundensis ecclesie cum vigiliis et missa anni-
 versarium patris mei, matris mee, fratrum, sororum, parentum et
 familiarium, in quo tres marchas denar. distribui volo, ut prefertur. 3
 In meo eciam anniversario in choro Roskildensis ecclesie sollemp-
 niter annuatim celebrando tres marche denar. vel tres solidi gros-
 sorum Turonensium simili modo distribuentur, sicut jam est dictum,
 preterquam sacerdotibus celebrantibus ad altaria privata. Item de
 bonis in Malmøghe predictis deduci debent octo marche denar. 4
 Scaniensium ad faciendum anniversarium meum annuatim in ecclesia
 mea parrochiali ibidem, taliter quod sacerdos, rector ipsius ecclesie,
 quolibet anno debet habere de eisdem septem marchas et celebrabit
 annuatim anniversarium die obitus mei, et deinceps in quolibet
 mense anni semel missam et vigiliis pro anima mea ad summum 5
 altare sollempniter celebrabit, et de octava marcha denar. fabrica
 ipsius ecclesie sex oras et pauperes duas oras annis singulis sor-
 ciantur. Item due marche denar. de aliis bonis predictis pro anni-
 versario meo faciendo in ecclesia Bunkaflø quolibet anno deducen-
 tur, de quibus sacerdos, rector ipsius ecclesie, unam marcham, pul- 6
 santes oram et fabrica ecclesie vij oras percipient annuatim. Item
 de predictis bonis preter in Malmøgh deducuntur sex marche denar.
 novorum Scaniensium, quarum medietas in vigilia assumptionis
 beate Marie virginis et reliqua medietas in festo beati Nicholai
 episcopi in anime mee remedium pauperibus scholaribus et aliis 7
 pauperibus Lundis hostiatim mendicantibus ad arbitrium domini
 [decani] Lundensis annis singulis erogetur. Provisionem autem
 bonorum omnium predictorum ad anniversaria hujusmodi deputa-
 torum rector altaris in ecclesia Lundensi ad partem borientalem
 ante ymaginem beate Marie virginis constructi habere debeat cano- 8
 nice institutus et pecuniam predictam juxta consilium dicti domini
 decani Lundensis anno quolibet erogare, exceptis bonis in Mal-

1 moughe inferiori, quorum ordinacio spectabit ad rectorem altaris secundi, quod in ecclesia Lundensi edificare propono in honorem Petri et Andree apostolorum beatorum. ⁱItem lego ecclesie Gyefnætoftæ Roskildensis dyocesis unam marcham argenti. Pauperibus in Worthinborgh ij solidos grossorum Turonensium. ^kItem ecclesie

2 Øfræmalmøggh marcham argenti^k. Item sacerdoti ecclesie Bunkaflø marcham denar. Scaniensium, campaniste ibidem iij oras denar. Item ecclesie Fosøghe iij marchas denar., presbitero ibidem dimidiam marcham denar., campaniste ibidem oram. Item cuilibet ecclesie rurali in Ossoghæhæret preter ecclesias jam dictas solidum

3 grossorum Turonensium. Item domine Botildi uxori Herberti vel suis heredibus quatuor marchas argenti, de quibus habuit iij marchas Scanienses. Item Petro filio Martini Jonæsß vel heredibus suis Roskildensis dyocesis tres marchas argenti. Item mulieri relicte Jonæ Gunnildæß in Heruithstathe Lundensis dyocesis ij

4 solidos grossorum Turonensium. Item domino Johanni Ka sacerdoti^l, quondam vicario meo in Brusæthorp, si errores suos abjurerit et absolucionem ab excommunicatione obtinuerit et dispensacionem habuerit ab eo, qui poterit cum eo dispensare pro dictis erroribus, viginti marchas denar. novorum Scaniensium, dum

5 tamen [me] et heredes meos quitos et disbrigatos dimiserit. Item Johanni Andersß equum meum Blisgaas vel alium equum equivalentem et cingulum meum argenteum. Item Nicolao Gagge equum meum griseum, in quo consuevi equitare, et unam equam cum pullo suo. Item uxori Johannis Andresß, domine Botildi, unam

6 telam serici et filie sue Lucie tantum. Item uxori Nicolai Gagge, domine Elene, equam cum pullo et filie sue Benedicte sorcocium meum et capucium rubei coloris, sufforata variis pellibus. Item Magno Erikß genero meo equam cum pullo et uxori sue domine Thore, nepti mee, octo ulnas panni skønelaken. Item Achoni Jonæsß in Fyelkind, genero meo, et Katerine, uxori sue, nepti mee, tantumdem per omnia. Item domino Jone Pæterß sacerdoti, vicario perpetuo ecclesie beate Marie majoris Lundis, unum librum, qui vocatur liber sermonum ad status et unum equum ambulatorem. Item domino Nicolao ^mdicto Lummæ sacerdoti ecclesie beati Clementis Lundis quatuor solidos grossorum Turonensium^m. Item

ⁱ) *Det følgende indtil S. 98¹: equicio meo er udeladt i Lundebogen.*

^k) *Overstreget.* ^l) *Orig.: facerdoti.* ^m) *Overstreget.*

Gothrico Jacobß in Malmøgh cognato meo polidrum meliorem de 1
 equicio meo. Item Alberto filio suo unum polidrum. ⁿItem
 Eschillo Tuvæß cognato meo unum hemmethe, quod habet penes
 se, et unum bonum equm. Item Johanni Thruhilsß unum fyl
 hoc anno natum. Item cuilibet famulo meo servienti michi tem-
 pore mortis mee unum jumentum domitum vel indomitum, valens 2
 tres marchas denar.ⁿ Item ecclesie beate Marie majoris Lundis
 ij marchas denar. novorum Scaniensium., presbitero marcham de-
 nar., campanario ij oras denar. Item ecclesie beati Mikaelis Lundis
 ij marchas denar., et domino Magno rectori . . . mar dyækn
 ministro . . . v oras denar. Item cuilibet ecclesie civitatis Lun- 3
 densis preter jam nominatas lego unam oram denar., presbitero
 tantum, ministro ij solidos denar. Item hospitali leprosorum Lun-
 dis ij oras annone ^oet domui sancti spiritus ibidem tantum. Item
 Klaus Brunswiikß civi Lundensi ij solidos grossorum Turonensium
 et uxori sue tantum. Item Strangoni Jonesß et uxori sue quatuor 4
 solidos grossorum Turonensium. Item domine Margarete uxori
 Gynteri civis Lundensis ij solidos grossorum Turonensium. Item
 cognate mee Cecilie moniali in Byrthinge capam choralem et super-
 pellicium meum, octo ulnas tele linee et dimidiam marcham denar.
 Item mulieri Ætta nomine in Vintroghe unam oram annone et 5
 filie sue Cristine unum pund annone et sorori ejus Unæ nomine
 oram annone. Item domino Magno Niklesß decano in Ossøgæhæret
 equam cum pullo et mortarium meum. Item domino Johanni
 dicto Bunkaflo presbitero in Akathorp unum polidrum de equicio
 meo^o. Item Petro Fyunbo campanario ecclesie mee Malmøgh 6
 marcham denar. et Paulo Pæterß campanario ibidem tantum.
^pItem ecclesie Kætilstorp restituo unum librum missalem, quem
 habeo pro tribus marchis denar. in pignore, et lego fabrice ejusdem
 ecclesie iij solidos grossorum Turonensium. Item vicario meo per-
 petuo ibidem unum pund annone et campanario dimidium pund 7
 annone^p. Item ad fabricam ecclesie Brusæthorp in Albohæret ij
 marchas denar., vicario meo ibidem unum pund annone, camp-
 nario dimidium pund annone. ^qItem Andree Thyreß in Høkøpinge
 equam cum pullo. Item Aggæ Tubbeß in Natfarathorp unum
 jumentum de equicio meo. Item matri ejus Agathe iij solidos

ⁿ) Overstreget. ^o) Overstreget. ^p) Overstreget. ^q) Overstreget.

Erslev, Testamenter.

1 annone, et sorori ejus Cecilie in Hindby iiij solidos annone, et sorori earum Elene in Fosøghe iiij solidos annone. Item fratri Petro Drukken de domo sancti spiritus unum jumentum de equicio meo^a.ⁱ Item omnia bona mea mobilia et immobilia preter jam legata, que habeo in parochia Bunkaflø, cum omnibus eorum pertinentiis cupio
2 bona voluntate veris heredibus meis, ita quod ipsi anniversarium meum et parentum meorum semel in anno quolibet faciant in perpetuum in ecclesia Bunkaflø et unam tantum marcham in hoc expendant quolibet anno tam pro missis quam pro elemosinis pauperum. Item volo quod in omnibus legatis et bonis supradictis
3 equipollens detur in rebus vel valore, si ipsorum legatorum vel bonorum aliquid in rerum natura non existat. Item lego ^aAndree Atteß unum jumentum de equicio et duabus sororibus suis unam marcham denar. cuilibet. Item Ingemanno dicto Fughlækonung unam marcham denar.^a Item ad hujus testamenti mei executionem
4 omnimodam juxta meam ultimam voluntatem penitus exequendam ordino et constituo viros discretos et amicos Dei dominum Thorkillum Byærnonis canonicum Lundensem, dominum Nicolaum rectorem ecclesie beati Clementis Lundis, dominum Joon Petri perpetuum vicarium ecclesie beate Marie majoris parochie Lundis et
5 Gothricum Jacobß laycum, villanum in Malmøgh, rogans ipsos et exhortans propter misericordiam Jhesu Christi, ut hoc testamentum meum et contenta in ipso juxta id, quod Deo noverint esse gratum et anime mee proficuum, fideliter exequantur, prout in supremo judicio coram Deo altissimo voluerint respondere. Ad solvendum
6 autem hoc testamentum meum deputo et constituo omnia bona mea mobilia in morte mea exstancia ac omnes proventus et obvenciones, que proveniant michi vel heredibus meis in anno gracie post mortem meam de beneficiis meis, que nunc teneo, ita tamen quod medietas eorundem, que superfuerint, cedat heredibus meis et medietas reliqua, que superfuerit, detur pauperibus in remedium anime mee. In quorum omnium evidenciam et testimonium sigillum meum una cum sigillis predictorum executorum meorum et domini Magni presbiteri, curati ecclesie beati Mikaelis Lundis, presentibus literis est appensum. Actum et datum Lundis anno Domini millesimo ccc^o quadragesimo sexto in profesto beati Michaelis archangeli.

^r) Udeladt i Lundebogen. ^s) Overstregtet.

Paa Bagsiden: Testamentum domini N. Bunkæflo et ordinatio sua de 1 anniversario suo tenendo de curia, in qua residebat, et aliis bonis per rectorem altaris per ipsum constructi ad partem borialem ante ymaginem beate virginis.

44.

1350 Marts 17. Nicolaus Magnussøn, Kannik i Lund.

Tabt Orig. i Lunde Kapitels Arkiv. Ufuldstændig Afskr. i Lundebogen S. 239 med Overskrift: Testamentum domini Nicolai Magnusß canonici Lundensis super una curia in Keylinge, quod ita est lesum, quod parum ex eo legi potuit, quod sic incipit. *Dipl. Svecanum VI, 177; Rep. 2241. Jfr. Gavebøgerne S. 65 f.*

In nomine Domini, amen. Cum omnia, que usibus humanis 2 temporaliter adherent, decedente vita hominis simul omnia dilabuntur nichilque homini suffragatur, ego Nicolaus Magnusß canonicus Lundensis, sanus mente et corpore, de bonis michi concessis ad ipsius honorem et in mee anime remedium testamentum meum condo et ordino in hunc modum: Primo igitur lego capitulo Lundensi curiam meam in Kæklinge in parrochia Aræghø in Ossøgehæret, quam de Uffone Niclesß de Othenstrøø emi, cum attinenciis suis universis pro anniversario meo annuatim in choro Lundensi tenendo, ita quod de redditibus dicte curie canonicis, qui vigiliis et misse interfuerint, marcha denariorum erogetur, vicariis due ore, fa- 4 brice ecclesie predictæ dimidia marcha, pauperibus scolaribus ora denar. et pulsantibus in turri ora denar. ac eciam pro missis dicendis in dicta ecclesia eodem die marcha denar. Item domino meo archiepiscopo cingulum meum argenteum. Item capelle beati Dionisii ibidem, per dominum Karolum quondam archiepiscopum Lundensem 5 constructe, in qua meam eligo sepulturam, iij marcas. Item ecclesie mee parrochiali, videlicet beati Pauli apostoli, dimidiam marcham^a Datum Lundis anno Domini mccccl. die beate Gertrudis virginis.

^a) *Afskriveren*: De hoc testamento amplius promte legere non potui. In fine:

45.

1350 Maj 13. *Biskop Jakob af Roskilde.*

Tabt Orig. i Roskilde Kapitels Arkiv. Afskr. af Arne Magnusson i Bartholins Collectanea F VI, 98. Rep. 2256.

1 In nomine Domini; amen. Divina sapientia, que suaviter disponit omnia mortalibus hominibus, ita pie providit, ut de terrenis, que transeunt, mercari valeant eterna, que subsistunt. Eapropter nos Jacobus divina providentia episcopus Roskildensis, volentes de bonis a Deo amministrationi nostre commissis, licet debiles corpore, 2 sani tamen mente, salubritati anime nostre providere, testamentum nostrum condimus in hunc modum: In primis igitur legamus illustrissimo principi domino nostro Waldemaro regi Dacie annulum aureum et duas balistas. Item inclite domine nostre domine Heyl- wigi regine Dacie annulum aureum et unum hethenstykke. Item 3 inclite domine nostre domine Ingeburgi ducisse Hallandie amphoram argenteam. Item domino nostro domino Petro archiepiscopo Lundensi annulum aureum et unum hethenstykke. Item fabrice ecclesie nostre Roskildensis quatuor curias nostras in Utlerthe et Rørbek sitas cum omnibus suis pertinentiis perpetuo possidendas, et 4 *[in]* earundem curiarum liberatione *[m]* pro xv marchis argenti, pro quibus impignerate sunt, viginti march *[as]* argenti, percipiendas de Magno Nicholai, pro quibus bona sua in Skyelenstwet impignoraverat, deputamus, ita quod dimidietas *[reddituum]* dictarum quatuor curiarum, cum redempte fuerint, fabrice ecclesie nostre cedat; de reliqua 5 vero dimidietate anniversarium nostrum in dicta ecclesia annuatim celebretur, et in dicto anniversario de redditibus superscriptis distributiones fiant in perpetuum canonicis, vicariis perpetuis et non perpetuis, qui presentes interfuerint, et pauperibus, secundum quod infrascripti exeutores testamenti nostri ordinandum duxerint et kal- 6 lendario mortuorum inscribendum. Item domino Nicholao decano Roskildensi unam nucem cum pede et coopertorio, mensale, manutergium cum uno cornu. Item domino Johanni *[de]* Capella preposito ibidem i par boreknive, i bathelagen et i kloo. Item domino magistro Hemmyngo archidyacono i par boreknive, i kloo. Item domino 7 Michaeli cantori i cyphum argenteum cum ymagine majestatis et i cornu. Item domino Nicholao Leembek nostram snække cum suis instrumentis. Item domino Evertardo Moltike i par stæketyw

cum i balista. Item domino Jacobo Olau i annulum aureum, 1
i cornu et unam balistam, et cum hoc dimittimus sibi exactionem
Lællinge, donec per redditus ejusdem sibi satisfactum fuerit pro
deperditis et expensis factis in reysa cum domino nostro rege in
Marchiam, que rationabiliter in capitulo nostro poterit edocere^a.
Item domino Petro Nielessen unum par preparamentorum et orna- 2
mentorum nostrorum parvorum, quod nobis dedit frater Matheus,
cum parvo missali nostro, sermones Jacobi de Losanna, et ambula-
torem nostrum brunum sibi solvimus pro equo suo griseo, quem
domino nostro regi dedimus. Item domino Lamberto i par boreknye
et unum kloo. Item domino Johanni Gulsjø nepoti nostro decre- 3
tales et sextum in uno volumine, librum Exameron cum pluribus
libris aliis insertis, summam Henrici de Gandavo, mensale et unum
manutergium. Item domino Olauo i bathelagen et i cornu. Item
domino Petro Thorwastssen quatuor marchas argenti; item depu-
tamus sibi sex marchas argenti, pro quibus ab ipso duos equos 4
emimus, percipiendas de domino Petro de Ørsleef, si ipse tantum vel
hujusmodi habet de nostro; reliquum vero illarum sex marcharum
argenti, quod sibi dictus dominus Petrus non solverit, solvant exe-
quutores infrascripti. Item cuilibet canonico ecclesie nostre Roskil-
densis residenti prius non nominato i solidum grossorum. Item do- 5
mino Boecio decano Hafuensi i koltam. Item claustro fratrum
predicatorum Sundis, ubi nostram eligimus sepulturam, donec capi-
tulum nostrum vel amici nostri corpus nostrum duxerint traducen-
dum, l marchas Sundenses. Item pro refectione fratrum ibidem
x marchas. Item domino priori ibidem cyphum argenteum cum 6
coeliari de argento. Item lectori ibidem pellicium de mardsfeld.
Item fratri Hermanno Meppen pellicium de variis pellibus et i coeliar
argenti. Item fratri Johanni de Campen, qui nobis in infirmitate
servivit, tunicam et scapulare de bono panno. Item fratribus mino-
ribus ibidem x marchas Sundenses. Item fratribus predicatoribus 7
Roskildensibus i lestam annone. Item fratribus minoribus ibidem
tantum. Item claustro beate Agnetis et sororibus ibidem tantum.
Item claustro beate virginis ibidem dimidiam lestam. Item claustro
sancte Clare ibidem tantum. Item fratribus predicatoribus Nest-
wed i lestam annone. Item fratribus minoribus ibidem tantum.

^a) *Afskr.*: edoceri.

1 Item fratribus predicatoribus in Holbek dimidiam lestim annone.
 Item fratribus minoribus Hafnis tantum. Item cuilibet domuum
 leprosororum Syellandie duas oras annone. Item domino Henrico
 Knolle breviarium, quod habet, et dimidiam lestim annone. Item
 domino Nicholao Niclessen dimidiam lestim annone et librum de
 2 summa vitiorum. Idem domino Johanni Eskilli librum quendam
 de auctoritatibus sanctorum. Item Johanni Dyekn unum annulum
 aureum et i cornu. Item domino Petro de Ørsleef marcam annone
 et vi ulnas panni. Item domino Olauo de Meonia tantum. Item
 Kanuto notario nostro cinctorium nostrum cotidianum, et de con-
 3 fidentia capituli nostri bona nostra, que tenet domina Ingeburgh in
 Hemmeløvæ, pro servicio suo nobis facto concedimus libere ad
 utilitatem suam ordinanda ad dies suos, vel quousque in beneficio
 competenti in dyocesi nostra provisum fuerit, ita quod salva si[n]t
 dimissione nostra ipsi domine Ingeburgi ad duos annos, quibus
 4 dictus Kanutus redditus percipiet de eisdem, et postea, ut premis-
 sum est, bona eadem libere ordinabit. Item domino Johanni Felix
 sorkocium et capucium de variis pellibus, que portavimus. Item
 domino Henrico Budde tunicam, capam et capucium, quos in hyeme
 portavimus. Item domino Johanni sacriste ecclesie nostre Roskil-
 5 densis tunicam, capam et caputium, quos fieri fecimus pro estate.
 Item domino Wernero, plebano nostro ad sanctum Olauum, dimi-
 diam lestim annone. Item Magno Thomessen i balistam et i cornu.
 Item domine Cristine, uxori sue, sorori nostre dilecte, fibulam
 auream, quam de domino Jacobo Niclessen emimus, quando Sun-
 6 dis de pignore fuerit liberata. Item Jacobo Pawelssen dimidie-
 tatem bonorum, que secum habemus in Towethorp, et unum fun-
 dum cum uno molendino nostro in Kinby. Item Olauo Pæterssen
 unam marcham annone et balistam cum duobus cornibus. Item
 Andree Olæfsen de confidentia capituli nostri dimittimus exactionem
 7 nostram Roldorp ad dies suos pro pensione, quam dixerint decanus
 et archidyaconus Roskildensis esse competentem. Item bona nostra
 in Draugby, que nos Skelmero concesseramus, eidem et suis here-
 dibus damus et legamus perpetuo possidenda. Item Petro Hekle
 lestim annone cum uno cornu. Item Karolo Niclessen dimidiam
 8 lestim annone. Item Petro Syundi, Butze, Paulo Bitte et Petro,
 cuilibet eorum iij marchas argenti. Item Nicholao Unit unam
 marcam annone, et cum hoc dimittimus sibi exactionem nostram

Hastørp pro viginti marcis argenti, in quibus sibi tenemur, donec¹ per redditus ejusdem sibi integre fuerint persoluto, et postea ad dies suos de confidentia capituli pro pensione competentis. Item cuilibet armigerorum nostrorum non prius nominato dimidiam lestim annone. Item domine Wendele Smid unum annulum aureum. Item Martino Strazeborgh hospiti nostro ibidem i sconelaken. Item² Hennichino Jungfrowe vi marcas argenti, quas sibi deputamus in literis nostris percipiendas in Scanøør de decimis nostris Meonie. Item uxori sue xix ulnas de panno Bryggensi ad i par vestimentorum. Item camerariis nostris Offoni, Absoloni et Jacobo Niclessen, cuilibet eorum equum de ij marcis argenti. Item cuilibet³ aliorum camerariorum nostrorum equum de una marca argenti. Item Rusleef marcam annone et meliorem equum, quem in Syelsø habemus. Item Meretzlavo preter equum de marca argenti dimidiam lestim annone. Item Esberno Jonssen i marcam annone, ij vaccas et ij jumenta; item quatuor marcas argenti, in quibus⁴ eidem tenemur, deputamus sibi percipiendas de familia nostra in Syelsø festo sancti baptiste Johannis. Item fratri suo Petro Jonssen ij pund annone cum una vacca. Item matri eorum duas vaccas, ac ad hoc concedimus sibi de confidentia capituli nostri unum fundum de pensione trium pund annone in exactione Syelsø ad dies⁵ suos gratis inhabitandum. Item Johanni Siøburgh sartori nostro dimidiam marcam annone. Item Tukoni Pæterssen dimidiam marcam annone, et cum hoc deputamus sibi quatuordecim marcas argenti percipiendas de decimis nostris in Halsnees, quas sibi tenemur. Item magistro Johanni coco nostro dimidiam marcam annone.⁶ Item Laurentio Galen, Pibestok, Jacobo Længere et Thorberno in stabulo nostro, cuilibet eorum iij pund annone cum tunica et caputio. Item Bunggeren iij pund annone et vi ulnas panni. Item Olauo naute nostro tunicam et caputium. Item cuilibet servientium in navi nostra tunicam et caputium de sylfaar. Item cuilibet cur⁷ sorum nostrorum brifdravere tunicam, togam et caputium et x pund annone. Item Stæchelmus tunicam, togam et caputium cum una ora annone. Item Johanni Fyunbo in Guthensio dimidiam marcam annone. Item promo in Draughsholm equum de marca argenti et ij oras annone. Item cuilibet laborantium in coquina, cellario et⁸ curiis nostris in Syelland i pund annone. Item monasterio Epplo[?]t calicem quandam ipsius monasterii, quem redemimus pro quinque

1 marcis argenti. Exeutores autem hujus testamenti nostri constituimus et ordinamus honorabiles viros dominos Nicholaum Johannis decanum, Johannem de Capella prepositum, Hemmingum archidiaconum, Petrum Nicholai canonicum ecclesie nostre Roskildensis et Magnum Toddæ, obsecrantes eosdem per viscera misericordie
 2 domini nostri Jhesu Christi, ut, quantum in eis sit, faciant et procurent, ut hec nostra ultima voluntas effectum consequatur, necnon ut debita nostra justa et rationabilia persolvantur. Bona vero infrascripta, videlicet curiam et exactionem nostram in Syelsø cum omnibus et singulis suis pertinentiis, et decimas episcopales in
 3 Loweherrit et Flakkebjergherrit predictis exeutoribus tradimus et assignamus pro solutione testamenti nostri et debitorum rationabilium et justorum, donec predicta omnia fuerint persoluta, ad usum predictum libere ordinanda. In cujus rei testimonium sigillum nostrum et sigilla predictorum exeutorum nostrorum presenti-
 4 bus duximus apponenda. Datum Sundis anno Domini mccc quinquagesimo in octavo ascensionis ejusdem.

46.

1350 Aug. 29. *Matheus Petri, Kannik i Lund og Roskilde.*

Tabt Orig. i Lunde Kapitels Arkiv. Et større Stykke af dette Testamente blev optaget i et Brev af Abbed Benedikt o. fl., der ligeledes er tabt, men som er afskrevet i Lundebogen S. 220 med Tilføjelse: Extat testamentum domini Mathei, Lundensis et Roskildensis ecclesiarum canonici, de quo tractum est precedens vidisse, concordans in predictis articulis, ut oportet. Vidissen har i Afskriften faaet Aarstallet 1458; men Ustederne af dette Brev levede alle ved Midten af 14. Aarh. (jfr. Gavebøgerne S. 227, 25, 61, 319), og Aarstallet er da sikkert fejlskrevet, vistnok for 1358. Rep. 2271.

5 Omnibus presens scriptum cernentibus Benedictus electus in abbatem omnium sanctorum prope Lundis, Henricus Bocholt decanus, Petrus Botulphi et Paulus Laurencii, canonici ecclesie Lundensis, salutem in Domino. Noverint universi, nos infrascriptos articulos de testamento quondam domini Mathei Petri, Lundensis et
 6 Roskildensis ecclesiarum canonici, bone memorie, non cancellatos nec rasos nec viciatos, sed omni suspicione carentes, vidisse, diligenter inspexisse, perlegisse in hunc modum:

Item ecclesie beati Laurencii in Kætilsthorp ad suam fabricam dimidiam marcam denariorum, vicario ibidem ij oras denar., dya-

cono ibidem oram, item pauperibus ipsius parrochie marcam denar. 1
 Item ecclesie beati Thome Lundis dimidiam marcam denar., item
 domino Andree ibidem plebano dimidiam marcam denar., dyacono
 ibid. oram denar., pauperibus ipsius parrochie marcam denar.
 Item Botildi sorori mee dimidium pannum Kortronxk et ij oras
 annone. Item lego ad prebendam meam, quam post mortem do- 2
 mini Nicolai Bunkaflo in ecclesia Lundensi obtinui, curiam meam
 in parrochia beati Thome apostoli Lundis sitam tali conditione,
 quod Thora soror mea predicta ipsam curiam cum domibus et
 omnibus suis pertinenciis, quamdiu ipsa in quocumque statu vixerit,
 ad suum beneplacitum retinebit, ipsam curiam vel aliquam domum 3
 manentem ibidem non alienatura*, sed me mortuo tres marcas denar.
 novorum Scaniensium de ea in hunc modum annis vite sue singulis
 solutura, videlicet dominis canonicis, qui vigiliis et misse die anni-
 versarii mei in choro Lundensis ecclesie annuatim celebrandi inter-
 fuerint, marcam denar., vicariis simili condicione dimidiam mar- 4
 cam, pauperibus scholaribus misse inherentibus ij oras denar., pul-
 santibus in turri oram denar. ac pro missis ad altaria in ecclesia
 Lundensi die anniversarii cantandis marcam denar. Cum autem
 ipsam Thoram sororem meam mori contigerit, volo et irrefragabiliter
 statuo sub Dei omnipotentis vindicta, quod eadem curia prebende 5
 predicte perpetuis temporibus sit annexa, ita quod quicumque cano-
 nicus dictam prebendam tenuerit, predictam curiam cum conditioni-
 bus habeat antedictis. Exsequutores autem hujus testamenti mei
 statuo et constituo viros honorabiles dominos Joseph Nicklæsß et
 Jacobum Jærmer, Lundensis ecclesie canonicos, supplicans eis 6
 propter Deum, ut juxta voluntatem meam prescriptam eo modo
 testamentum meum studeant exsequi, prout anime mee saluti ex-
 pedire viderint et coram Deo in ultimo judicio voluerint respon-
 dere. In cujus testamenti evidenciam sigillum meum una cum
 sigillis venerabilis in Christo patris ac domini mei predicti domini 7
 Petri Lundensis archiepiscopi, Suecie primatis, et exsequutorum me-
 orum predictorum presentibus est appensum. Datum Lundis anno
 domini mccc. die decollationis beati Johannis baptiste.

In cujus rei testimonium sigilla nostra presentibus duximus appo-
 nenda. Datum Lundis anno domini mcdlviii. sabato proximo ante
 dominicam quasimodogeniti.

* *Afskr.*: alienatam.

47.

1350 Okt. 28. *Thorchil Byernonis, Kannik i Lund.*

Orig. paa Perg. i Lunde Kapitels Arkiv, siden ført til Stockholm, hvor Langebek afskrev den i 1753; nu tabt. Et Par andre Afskrifter findes i Wessmans Samlinger i Upsala Universitetsbibliothek. — Afskr. i Lundebogen S. 232; herefter: Dipl. Svecanum VI, 231. — Ndfr. gengivet efter Langebeks Afskr. i Rigsarkivets Diplomatarium. Rep. 2284. Jfr. Gavebøgerne S. 276.

1 In nomine patris et filii et spiritus sancti, amen. Ego Thorchillus^a Byernonis canonicus Lundensis, magnam attendens Dei clemenciam, qui hoc peccatoribus inter cetera sue pietatis beneficia est largitus^b, ut per bona temporalia ab ipso eis concessa et in sui honorem per elemosinas erogata non solum peccata redimunt, 2 verum etiam acquirunt meritum, per quod ad celestia facilius pervenitur, volensque tali beneficio non privari, cum mentis mee composum, licet corpore debilis, in meorum relaxationem peccaminum et anime mee salutem et remedium de bonis, que michi Deus concesserat, testamentum meum condo et ordino in hunc modum: In 3 primis lego pro anniversario meo in choro Lundensis ecclesie quolibet anno celebrando, ubi meam eligo sepulturam, quandam curiam meam in Lokkathorp, valentem in redditibus sex pund annone, cujus curie redditus sub forma, que sequitur, decreveram dividendos, videlicet quod canonicis, qui vigiliis et misse die anniversarii mei 4 interfuerint, dabuntur duodecim ore denariorum novorum Scaniensium, vicariis autem dimidia marca, pauperibus scolaribus tres ore et pulsantibus in turri ora denar. ministretur, et si quid residuum fuerit, cedere debeat fabrice Lundensis ecclesie supradicte. Et volo quod hujus curie ordinacionem habeat tutor et procurator fabrice 5 ejusdem Lundensis ecclesie, qui pronunc est vel qui pro tempore fuerit deputandus. Item domino meo domino Petro archiepiscopo Lundensi tres marcas argenti de pecunia, in qua michi tenetur. Item monasterio omnium sanctorum Lundis solidum grossorum. Item monasterio in Dalby solidum grossorum. Item monasterio 6 sanctimonialium Lundis solidum grossorum. Item fratribus predicatoribus Lundis solidum grossorum. Item fratri Nicolao Tuvonis ibidem ij solidos grossorum. Item fratribus minoribus Lundis solidum grossorum. Item domino Petro Kanuti canonico Lundensi

^a) *Lundebogen*: Thorhillus. ^b) *Orig.*: largiturus; *L.*: largitus.

unum cornu et unum coclear argenteum. Item magistro Jonæ 1
 Litla unum cornu et unum coclear argenteum. Item domino Josep
 Niclæsson °canonico Lundensi° unum cornu et unum coclear argen-
 teum. Item cuilibet canonicorum apud ecclesiam residencium
 preter jam dictos unum cornu. Item ecclesie sancti Michaelis Lun-
 dis solidum grossorum, presbitero ibidem solidum grossorum, 2
 ministro ibidem ij oras denar. Item capelle parochiali in cripta
 solidum grossorum, presbitero ibidem dimidium solidum grossorum,
 ministro ibidem ij oras denar. Item ecclesie Lökkathorp solidum
 grossorum, presbitero ibidem dimidium solidum grossorum, mi-
 nistro ibidem duas oras denar. Item ecclesie Thoulanga solidum 3
 grossorum, presbitero ibidem dimidium solidum grossorum, mini-
 stro ibidem ij oras denar. 4Item ecclesie Andretharum dimidiam
 marcam denar., presbitero ibidem ij oras denar., ministro ibidem
 oram denar. Item ecclesie Kærithorp in Fershæret dimidiam
 marcam, presbitero ibidem duas oras denar., ministro ibidem oram 4
 denar. 4 Item ecclesie Saxeldathorp Ruma dimidiam marcam denar.,
 presbitero ibidem dimidiam marcam denar., ministro ibidem duas
 oras denar. Item dilecte sorori mee domine Botildi marcam argenti.
 Item dilecto nepoti meo Uffoni Niclæsson unum breviarium, quod 5
 habui de domino Cristyarno, et unum passionarium. Item dilecto 5
 nepoti meo Johanni Niclæsson marcam argenti. Item Petro Uffonis
 solidum grossorum. Item domino Swenoni Pæterson solidum gros-
 sorum. Item domino Swenoni Thuræson unum breviarium, quod
 habui de domino Jacobo Michaelis. Item domino Petro Magnusson
 unum breviarium. Item famulo meo Nicholao Knutson dimidiam 6
 lestam^f annone. Item Sægoto cognato meo dimidiam lestam annone.
 Item Nicholao Steen famulo meo dimidiam lestam annone. 8Petro 8
 Andree famulo meo dimidiam lestam annone. Item Akoni^h famulo
 meo dimidiam lestam annone. Item Jacobo famulo meo unum
 pund annone. Item Magno famulo meo in Wæsum duos juvenco, 7
 quos habui de Laurencio in Slakkathorpⁱ. Item Byernoni filio suo
 unum pund annone. Item Cristine puelle sororis mee duas oras
 denar. Item Cecilie ancille sororis mee dimidiam marcam denar.
 Item cuilibet puerorum in curia mea existencium duas oras denar.
 Item Magnildi in Wæsum unam vaccam. Item famulo meo ibidem

c) *Fattes L.* d) *Fattes L.* e) *L:* quam. f) *L:* lastam. g) *Fattes L.* h) *L:*
 Olauo. i) *L:* Skakkathorp.

1 Magno Niclæsson dimidium pund annone. Item cuilibet de familia^k
 in curia mea Wæsum, predictis exceptis, oram denar. Exequutores
 autem hujus testamenti mei constituo et ordino viros honorabiles do-
 minos Petrum Kanuti et Josep Niclæsson, canonicos Lundenses, rogans
 eos in Domino omni qua possum instancia, ut hanc ultimam vo-
 2 luntatem meam, prout Deo placere et anime mee expedire noverint,
 fideliter exequantur. In hujus autem legacionis signum et eviden-
 ciam sigillum meum una cum sigillis venerabilium dominorum,
 videlicet Petri Kanuti et Josep Niclæsson, canonicorum Lundensium
 predictorum, presentibus est appensum. Datum anno domini m^occc^o
 3 quinquagesimo festo apostolorum Symonis et Jude.

48.

1351 Jan. 29. Thythemannus Thythemanni af Aas, Presbyter.

Orig. paa Perg. [med 3 Segl]. Lunde Kapitels Arkiv, nu i det svenske Rigsarkiv. Rep. 2294. Jfr. Gavebøgerne S. 48.

4 Omnibus presens scriptum cernentibus Thythemannus Thythe-
 manni de Aaos presbiter salutem in Domino sempiternam. Notum
 facio universis tam posteris quam presentibus, me omnia et singula
 bona mea in Rinkæby in Withlanzhæret sita cum agris, pratis,
 pascuis, humidis et siccis, estimacionibus et omnibus suis pertinenciis
 5 mobilibus et immobilibus fabrice ecclesie Lundensis cum condicioni-
 bus infrascriptis donasse et legasse perpetuis temporibus possidenda,
 videlicet quod census et fructus exinde provenientes in tres partes
 equales dividantur, quarum una pars cedat ipsi fabrice, et alie due
 partes fructuum predictorum duabus sororibus meis, viduis silicet
 6 Gæssæ relicte Nicholai et Cristine relicte Beronis, intuitu pietatis
 et elemosine singulis annis, quoad vixerint, tempestive et absque
 fraude assignentur; ipsis vero mortuis volo quod de fructibus ante-
 dictis quatuor marche denar. pro tribus aniversariis infrascriptis in
 choro Lundensi singulis annis tenendis deducantur in hunc modum
 7 dividende: primo videlicet in die aniversarii mei canonicis, qui
 vigiliis et misse interfuerint, marcha denar., vicariis duo ore denar.,
 pauperibus scolaribus duo solidi denar.; sequenti vero die in ani-
 versario patris et matris meorum canonicis, vicariis et scolaribus

^k) *L tilføjer*: mea.

tantum similiter ut supra; tercio vero die in aniversario fratris mei¹ Efrardi bone memorie et sororum mearum antedictarum canonicis, vicariis et scolariis similiter tantum ut supra singulis annis tribuatur. Ceterum ordinacionem et provisionem omnimodam dictorum bonorum et liberam aministracionem discrecioni honorabilis viri domini Benechini canonici Lundensis, quamdiu vixerit et in quo² cumque statu fuerit, committo nunc et inantea trado et efficaciter assigno, dansque eciam illi plenam potestatem presentibus literis dicta bona per se ipsum vel per alium eidem fabrice, si necesse fuerit, scotandi et realiter assignandi cum condicionibus omnibus suprascriptis. Post mortem vero dicti domini Benechini prefata³ bona cum suprascriptis condicionibus sub ordinacione tunc procuratoris fabrice antedicte, quicumque pro tempore fuerit, venire libere teneantur; obstestans et obsecrans universos per viscera misericordie Dei nostri et sub omnipotentis ejusdem Dei vindicta, ne in aliquo hanc meam ultimam voluntatem impediunt vel immutent. In cujus⁴ rei testimonium sigillum meum et sigilla discretorum virorum dominorum Benechini predicti et Jordani presbiteri, fratris sui. Datum Lundis anno Domini millesimo ccc^o quinquagesimo primo sabbato proximo post diem conversionis sancti Pauli apostoli.

49.

1351 Febr. 14. *Cecilia, Ako Raafns Efterleverske.*

Orig. paa Perg. [med 3 Segl]. Rigsarkivet (Skaane 6), vistnok fra Lunde Ærkebispes Arkiv. Möller, Fornhandl. rör. Halland S. 73; Rep. 2296.

In nomine patris et filii et spiritus sancti. Ego Cecilia⁵ Akonis Raafn, licet corpore debilis, tamen sana mente, considerans nil fore cercius morte, nil incercius hora mortis, de bonis michi a Deo concessis volo, dum valeo, testamentum meum ordinare ordine subsequente: Primo lego ecclesie parrochiali mee Kaaryth omnem possessionem meam in Wiwæryth cum una molendina dicta Smør-⁶ millæ. Item domino Jone ibidem ij marchas denar. Item ministro ibidem dimidiam marcham denar. Item ecclesie Halmstathæ ij oras denar. Item presbitero ibidem ij oras denar. Item ministro ibidem i oram denar. Item ecclesie Othæthorp ij oras denar. Item presbitero ibidem ij oras denar. Item ministro ibidem i oram⁷ denar. Item ecclesie Quistofthæ ij oras denar., presbitero ibidem

- 1 tantum et ministro oram denar. Item ecclesie Hægby ij oras denar., presbitero ibidem tantum et ministro ibidem i oram denar. Item ecclesie Randersleef ij oras denar., presbitero ibidem tantum et ministro ibidem i oram denar. Item ecclesie Owaghstorp ij oras denar., presbitero ibidem tantum et ministro ibidem i oram denar.
- 2 Item ecclesie Skuthmansleef ij oras denar., presbitero ibidem tantum et ministro i oram denar. Item fratribus predicatoribus Helsingburgis ij oras denar. Item fratribus minoribus Lundis ij oras denar. Item cuilibet domuum hospitalium in Skania ij oras denar. Item filio meo Skelm i cornu et i anulum aureum. Item filie mee
- 3 Cristine i anulum aureum. Item genero meo Jacobo Kanuti i cornu et i anulum aureum. Item filie mee Helene i anulum aureum. Item famulo meo Johanni i equm rubeum et i marcham denar. Item Skaanigh i marcham denar. Item Gerthrudi i marcham denar. Item ancille mee Thoræ ij oras denar. Item Jone Tacchæß dimi-
- 4 diam marcham denar. Item Paulo de Wathænsyø i vaccam. Item Cecilie Erik[s]doter i vaccam. Item Styrgæ i vaccam. Item cuilibet de familia mea i oram denar. Ad cujus testamenti exsequi[o]em constituo Skelm Akonis, filium meum predilectum. In rei testimonium sigillum meum una cum sigillis prefati Skelm et Jacobi
- 5 Kanuti generi mei presentibus est appensum. Datum anno Domini m^occc^o quinquagesimo primo die beati Valentini martyris.

50.

1352 Nov. 4. *Petrus Helghonis, kaldet Kanuti, Kannik i Lund og Slesvig.*

Orig. paa Perg., nu uden Segl, stærkt medtaget. Lunde Kapitels Arkiv, nu i det svenske Rigsarkiv. Möller, Fornhandl. rör. Halland S. 77. — Afskrift i Lundebogen S. 231; herefter udfyldt ndfr. Rep. 2365. Jfr. Gavebøgerne S. 282 f.

- 6 In nomine Domini, amen. Ego Petrus Helghonis dictus Kanuti, Lundensis et Slesuicensis ecclesiarum canonicus, licet debilis corpore, sanus tamen mente, considerans jugique meditatione pertractans, quod felicissimi sit commercii terrena in celestia et momentania in eterna commutare, memorque illius verbi dulcissimi salvatoris:
- 7 Date et dabitur vobis, de bonis michi a Deo concessis testamentum meum et ultimam voluntatem deinceps nullatenus

ambulatoriam constituo et ordino in hunc modum: In primis igitur ¹ lego venerabili patri domino meo domino Petro archiepiscopo Lundensi unum balteum argenteum ^acum una mensali^a. Item lego fabrice ecclesie Lundensis, ubi meam eligo sepulturam in sepulcro domini Suenonis ante altare beati Thome martyris ex speciali licencia domini mei archiepiscopi et capituli Lundensis, prout in eorum ² literis plenius poterit comprobari, ad altare, per me prius dotatum novem curiis, et do unam curiam in Hæygbyær in parochia Arestathæ. ^bItem domino Laurencio Karls prefecto melius cornu, quod habeo. Item omnibus ecclesiis parochialibus Lundis et sodalicio presbiterorum ibidem balteum argenteum, quem habui post mortem ³ avunculi mei. Item ecclesie beati Pauli Lundensis meam sartaginem. Item fratribus predicatoribus dimidiam marcham denariorum. Item fratribus minoribus marcham denar. Item monasterio omnium sanctorum et monasterio sanctimonialium Lundis unam curiam in Norhwithingæ, ut utrobique anniversarium meum cum vigillis et ⁴ duabus missis pro defunctis in vigilia apostolorum Petri et Pauli habeatur annuatim. Item domui sancti spiritus et hospitalio^c leprosororum unam curiam in Knæthæløf, ut et utrobique anniversarium meum ordine et vigilia celebretur supradictis. Item ecclesie Arestha[t]hæ dimidiam marcham denar., vicario [ij oras], ministro ⁵ oram denar. Item ecclesie Toagær dimidiam marcham denar., presbitero ij [oras], ministro oram denar. Item ecclesie Drænxryth dimidiam marcham, presbitero ij oras, ministro oram denar. Item ecclesie Wathensyo dimidiam marcham denar., presbitero ij oras, ministro oram denar. Item ecclesie Saxthorp dimidiam marcham, ⁶ presbitero ij [oras, ministro oram] denar. Item ecclesie Humlæth dimidiam marcham, presbitero ij oras, ministro [oram] denar. Item domino decano i cornu. Item domino archidyacono [ij] pund brasii, et fratri suo domino [Cristerno i pund brasii. Item domino cantori i cornu. Item] domino Nicolao Magnusß dimidiam mar- ⁷ cham denar. Item domino Johanni Rynyng i cornu. Item domino Absoloni dimidiam marcham denar. Item domino Jon Lithlæ i cornu. Item domino Josep Niælæsß i cornu. Item domino Jacobo Niælæsß i cornu cum olla. Item domino Jacobo Jarmer

^a) Overstregtet i Orig. ^b) Det følgende lige til S. 112⁵: marcham denar. er overstregtet i Orig. ^c) L: hospitalitati.

1 unum cornu cum uno caldario. Item magistro Magno ij utres.
 Item domino Karolo [ij utres]. Item domino Petro Bothulfs i cornu.
 Item magistro Petro optimam amphoram, quam habeo. Item fratri
 Thrygillo ordinis predicatorum marcham denar. Item domino
 Esgero cappam cum wardækors et capucio viridis coloris. Item
 2 domino Stenchillo i balteum, quem soleo ipse portare. Item do-
 mino Petro Syalendensi i bathæлага. Item domino Johanni Hacunß
 i manutergium. Item domino Jacobo Pascha i manutergium.
 [Item] Ufoni dyacono i tunicam viridis coloris. Item Haquino
 campaniste i warthækors blavei coloris. Item Cristine Petri Skaft
 3 i molale. Item domine Botildi i peplum^d. Item Cicilie Petri Nag
 i cappam cum capucio blavei coloris. Item domino Michaeli Nag
 i equm. Item domine Ase^e moniali in Byringæ cappam meam
 coralem cum i pund annone. Item Margarete Æbbæs i tunicam
 cum capucio blavei coloris et vij ovis. Item Agatha[!] Knuts
 4 i warthækors blavei coloris cum graskin^f. Item Petro Baat i tapetam.
 Item Nicolao Benedicß i loricam. Item Andree Pætersß xx marchas
 denar., in quibus michi pater ejusdem Andree tenetur. Item Bene-
 dicte Ranks i pund annone cum ij gestaleлага^g. Item Hinrico
 Dyacn i cellam. Item Guidoni optimum equm, quem habeo,
 5 ^h panser^h et cum [!] cella mea. Item Bundoni vi sues, i pund ordei
 et i culcedram. Item Johanni Ystath i equm fusciⁱ coloris. Item
 Benedicto i equm nigri^k coloris cum cella. Item Gerlaco tunicam
 cum capucio de borello. Item Mathie cursori ij oras denar. Item
 Benedicte lotrici dimidiam marcham denar.^b Exsequutores autem
 6 hujus testamenti constituo honorabiles viros dominum Jacobum
 Niclæsß, dominum Jacobum Jarmar, concanonicos meos, obsecrans
 eos per misericordiam in Christo, ut hanc voluntatem meam ulti-
 mam ita fideliter exequantur, sicut coram Deo respondere voluerint
 et anime mee saluti noverint expedire. Datum sub sigillo meo una
 7 cum sigillis meorum exequutorum predictorum anno Domini mil-
 lesimo ccc^o quinquagesimo secundo dominica prima post festum
 omnium sanctorum.

Paaskrift: Testamentum Petri Helghonis, qui fundavit altare ¹ beati Thomæ
 Cantuariensis infra chorum¹.

^d) L: pelvim. ^e) *Rettet fra:* Thore; *Lundebogen:* Tore. ^f) L: grafkin.
^g) L: gestælagen. ^h) *Ordet tilføjet i Randen.* ⁱ) L: grissi. ^k) L: grisii[!].
¹) *Saaledes L; Orig.:* etc.

51.

1353 Marts 11. *Tucho Thuronis, kaldet Malmøgh, Kannik i Lund.*

Orig. paa Perg. [med 4 Segl]. Lunde Kapitels Arkiv, nu i det svenske Rigsarkiv. — Afskr. i Lundebogen S. 228. Rep. 2373. Jfr. Gavebøgerne S. 59.

In nomine Domini, amen. Cum mortis memoriam fore con-
stat amaram, expedit in eam internos oculos defigere, precipue quia
continue imminet nobis animadversio Dei. Hoc ego Tucho Thuronis
dictus Malmøgh, canonicus Lundensis, considerans testamentum
meum osy [!] Deo creatori meo placabile de bonis michi a Deo
concessis conficio in hunc modum: Primo lego fabrice ecclesie 2
beati Laurentii, ubi meam eligo sepulturam, unam marcham ar-
genti. Item domino meo archiepiscopo Lundensi librum, qui dicitur
proprietates rerum, et ambulatorem quendam rubei coloris.
Item canonicis pro anniversario meo in choro Lundensi annuatim
tenendo bona mea in Achathorp^a in parochia Lyby sita, que valent 3
in pensione marcham denar., et unam curiam in Hamerlunda, de
qua dantur due marche denar., cum estimacionibus et ceteris ipsorum
bonorum adjacenciis, tali condicione, quod canonici, qui misse et
vigiliis interfuerint, duodecim oras denar. de ipsa pensione per-
cipiant, vicarii sex oras, pulsantes in turri unam oram, reliquum 4
inter scolares pauperes et mendicantes dividatur. Item ad altare
subtus organa constructum, juxta quod desidero sepeliri, bona mea
in Beltinge sita, videlicet duas curias, quarum una valet in pen-
sione tres pund annone et altera unam marcham denar., cum esti-
macionibus et ipsorum bonorum adjacenciis, hac condicione, quod 5
persona illius altaris, que^b nunc est vel pro tempore fuerit, unam
missam in qualibet septimana in remedium anime [mee] faciat
celebrari. [Item] domino decano librum, qui dicitur breviloquium
pauperis, qui incipit: Flecto genua. Item domino archidyacono
dimidium solidum grossorum. Domino cantori extracta de sermoni- 6
bus Guidonis. Item domino Cristiarno dimidium solidum gros-
sorum. Item domino N. Magnusß dimidium solidum grossorum.
Domino Absoloni unum cornu. Domino Johanni Rynyng formu-
larium tectum rubeo coreo. Item magistro Jone Hugucionem et
tabulas cum trutinis. Item domino Joseph quaternos papireos, 7

^a) *L*: Akathorp. ^b) *Rettet fra*: qui; *L*: qui.

Erslev, Testamenter.

1 quos scripsi in Auinione. Item domino Jacobo Nielisß unam amphoram stanneam. Item magistro Magno unum solidum grossorum. Domino Jacobo Jarmar coclear argenteum. Domino Achoni Absolonis summam Lamberti cum scripto super peram. Domino Alberto tractatus cum scripto. Domino Johanni Hinrici Ovidium^e

2 de arte amandi et alios tres Ovidianos in uno volumine. Item domino Petro Botulphi Macrum cum lapidareo. Domino Karulo^d librum continentem historiam Alexandri Magni. Domino Johanni Bunkaflo unam ollam. Item fabrice ecclesie Hulumby iij marchas denar. Item persone ecclesie ibidem et suis successoribus in perpetuum³ quandam terram juxta residenciam sacerdotis sitam, quam emi de Thrugoto Haas. Item domino Paulo vicario ibidem marcham denar., ministro ibidem dimidiam marcham. Fratri Thrygillo priori Lundensi unam marcham argenti. Fratri N. Tuonis ij marchas denar. Fratribus conventualibus ibidem ij marchas⁴ denar. Fratribus minoribus ij marchas denar. Fratri P. lectori dimidium solidum grossorum. Pro reparacione claustrum ibidem i marcham denar. Item ecclesie beati Pauli carpentum meum, quod jacet in pomerio. Domino Esgero ibidem sermones, qui incipiunt: Ecce, rex tuus venit. Ministro ibidem oram denar. Item⁵ cuilibet ecclesiarum parochialium Lundis oram denar., cuilibet presbiterorum dimidiam oram, ministro x denarios. Item domino Andree militi unum lavacrum quadrupedale, [quod] dedit michi dominus meus archiepiscopus. Item Johanni Ebbasß de Skanør unum cornu. Item domino Magno de Fosöghe breviarium meum. Item⁶ domino Fryderico coclear argenteum. Achoni Nielisß in Malmøgh i cornu. Domino Paulo Been dietam salutis. Item virgini Cristine Annadoter fibulam argenteam. Item alteri filie sue Sicilie^e vi marchas denar., pro quibus habebit situm racione pigneris, donec fuerit redemptum. Item remitto Ascero Unga iij marchas denar.

7 Item Andree Posæ genero meo equum rubei coloris. Uxori sue Cristine vij ulnas blavei Brabanz. Filio suo vaccam. Item P. Hinrici monetario ij amphoras slyndythæ et i cornu. Domino Jone Saxthorp parvum ciphum argenteum de factura Parisiensi cum formulario, quod habui post dominum Matheum, et moles sinapis. Item eidem balteum meum argenteum hac condicione, quod pro

e) L: Ovidianum. d) L: Katulo. e) L: Cecilie.

eodem exponat de suo viij solidos grossorum, quorum dimidia pars 1
inter pauperes distribuatur et pro dimidia parte missas in refrige-
rium anime mee faciat celebrari. Item Swenoni Saxthorp coclear
argenteum. Item sorori sue Cristine fibulam argenteam in forma
aquile factam. Item Andree Jacobß in Hulumby curiam meam,
quam emi de filiis P. Andresß. Uxori sue Botildi viij ulnas blavei 2
Brabanz. Item magistro Petro i pund ordei. P. Niclisß ij pund
ordei. Uxori sue Cicilie viij ulnas viridis Cortrix. Domino Swe-
noni Pætersß librum, qui dicitur Ymago mundi. Item Brothero
Adamsß partem meam in quodam polidro blan[?]ci coloris et i coclear
argenteum plicabile. Fratri suo Ottoni unum gladium. Domino 3
Jordano fagifacetum cum palpanista. Domino Alloni librum, qui
dicitur Ovidius metamorphoseos[!]. Domino Francisco tunicam meam
sufforata[m] pellibus cum novo capucio^f. Boecio Jacobß i solidum
grossorum. Domino Johanni Jonsß tapetum meum et lectisternia,
que soleam ferre mecum. Efrardo sartori lavacrum rotunde forme. 4
Item Nicholao dyacono in Silanth[?]g tunicam meam viridem cum
cappa et capucio. Cristine sorori Fatheri Pætersß i annulum.
Domino Magno priori monialium i laternam. Domino Johanni
Haquini solidum grossorum. Item remitto Marquardo Smyth pecu-
niam, in qua michi tenetur. Hæin[!]chino coquo dimidium soli- 5
dum grossorum. Lamberto dimidium solidum grossorum. Mut
dimidiam marcham. Rook ij oras. Magistro Johan marcham denar.
Uffoni Hat dimidiam marcham. P. Tuchonis scolari meo remitto
de summa pecunie, in qua michi tenetur, x marchas et confero sibi
doctrinale [et] Grecesum^h cum scriptura super illis. Item famulo 6
meo Paulo Michaelis partem meam, quam habeo in equo nigro,
quem habeo cum Andrea Jacobß, et iij marchas denar. Swenoni
Foot ij marchas. Item pauperibus in exequiis meis iiij marchas
denar. Item Johanni Danß solidum sterlingorum. Laduman i par
caligarum. Hanak iij solidos sterlingorum. Achoni Barn ij oras 7
denar. P. Jaghare ij oras denar. Item ministro cripte ij oras.
Hujus autem testamenti et mee ultime voluntatis exequutores con-
stituo viros providos dominum Jonam Saxthorp, Petrum Hinrici
monetarium et Brotherum Adamsß, rogans instantissime propter

f) *I Randen*: Paulo Dua partem meam in polidro nigri coloris. *Ikke med-
taget i L.* g) *Silath*. h) *L*: Grecismum.

1 Deum, ut premissa ita fideliter exsequantur, prout anime mee noverint expedire et in extremo iudicio voluerint respondere. Datum sub testimonio sigilli mei una cum sigillis ipsorum executorum predictorum anno Domini m^occc^o quinquagesimo tertio in profesto beati Gregorii confessoris.

52.

1358 Febr. 23. Johannes Niclison af Qvernby.

Orig. paa Perg. med [3] Segl. 1. Skjold, hvori 3 Ruder pælvis. Lunde Kapitels Arkiv, nu i det svenske Rigsarkiv. Rep. 2547. Jfr. Gavebøgerne S. 72.

2 In nomine Domini, amen. Ego Johannes Nicliß de Quernby in Ingylstathahæret, licet corpore debilis, mente tamen sanus, sciens et considerans, nichil esse cercius morte et nichil incercius hora mortis, jugi mecum meditacione preambula testamentum meum do et facio in hunc modum: In primis lego igitur fabrice ecclesie
3 beati Laurencii Lundis, ubi meam eligo sepulturam, omnia et singula bona mea in Fauraholth in parochia Østrawram in Gærezhæret sita cum agris, pratis, silvis, pascuis, piscaturis, estimacionibus, domibus ac aliis suis pertinenciis quibuscumque, humidis et siccis, nullis exeptis, condicione tali, quod tutor ecclesie, qui nunc
4 est aut qui pro tempore fuerit, duo anniversaria, meum videlicet et fratris mei Offonis Nicliß, duobus diebus, obitus videlicet mei et sui, de dictis bonis in modum, qui sequitur, annuatim in coro Lundensi cum missis et vigiliis faciat celebrari: primo dabit quolibet die dictorum duorum dierum canonicis, qui vigiliis et misse
5 interfuerint, duodecim oras denar., vicariis dimidiam marcham, ad xij altaria pro xij missis celebrandis dimidiam marcham, pauperibus iij oras et pulsantibus in turri i oram denar.; residuum vero reddituum dictorum honorum cedat fabrice Lundensis ecclesie supradicte. Item ecclesie omnium sanctorum Lundis ij solidos grossorum.
6 Item monasterio monialium ibidem ij solidos grossorum; conventui ibidem ij solidos grossorum, ita quod vigiliis et missas pro anima mea faciant celebrari. Item fratribus predicatoribus Lundis i solidum grossorum. Item fratri Matheo i solidum grossorum. Item fratribus minoribus Lundis unum solidum grossorum. Item domui
7 leprosororum prope Lundis ij solidos grossorum. Leprosis ibidem ij solidos grossorum. Item ecclesie Hooby in Ingilstathahæret dimi-

dium solidum grossorum, presbitero ibidem tantum, ministro ibidem 1
 oram denar. Item ecclesie Thouælanga* in Færzhæret iij marchas denar.,
 presbitero ibidem xij oras, ministro ibidem dimidiam marcham. Item
 ecclesie Lökkæthorp in Ossøghøhæret dimidium solidum grossorum,
 presbitero ibidem ij oras, ministro oram denar. Item pauperibus 2
 in die exequiarum mearum iij marchas denar. Item Petro Eschilß 2
 unum cornu; uxori sue Margarete i cornu. Item Westoni Akæß
 i solidum grossorum; filio suo Benedicto i solidum grossorum.
 Item Akoni Magnuß i solidum grossorum. Item Uffoni Nicliß in
 Strø i curiam in Østrawraam in Gærezhæret, quam [a] Tostone
 Thuresß pro x marchis denar. redimere debeat. Item Petro Mag- 3
 nuß dicto Mø iij solidos grossorum. Item fratri suo Laurencio
 iij solidos grossorum. Item duobus filiis Haquini Moppæ, videlicet
 Petro et Laurencio, vi solidos grossorum. Item Tuloni Addæß
 ij pund sicci orde; fratri suo Olauo i pund; Arnoni i pund. Item
 Gerlaco Tuuæß civi Lundensi i solidum grossorum. Item cuidam 4
 Botyldi v marchas denar. Item N. Knuthß solidum grossorum. An-
 dree Raasz i solidum grossorum. Laurencio Jøniss cognato meo x
 marchas denar. et unam cistam. Item domino Swenoni presbitero
 i marcham puri. Item Sægoto Sæguthß famulo meo equum meum
 griseum, sellam cum freno, omnia arma mea dicta tygh ac omnia 5
 et singula utensilia mea, que habeo in Quernby, boskaap vulgariter
 etiam nuncupata. Item Nicholao Pæterß famulo meo loricam
 meam, in vulgo panzeer. Item Byærnoni iij marchas denar. Item
 patri suo Magno marcham denar. Item ad hujus testamenti mei
 exequionem omnimodam juxta meam ultimam voluntatem penitus 6
 exequendam ordino et constituo viros discretos Tulonem Swerkeß
 et dominum Swenonem Thureß, rogans ipsos et exhortans propter
 misericordiam Jesu Christi, ut hoc testamentum meum et contenta
 in ipso juxta id, quod noverint Deo esse gratum et anime mee pro-
 ficuum, fideliter exequantur, prout in summo judicio coram Deo 7
 altissimo voluerint respondere. In quorum omnium evidenciam et
 testimonium sigillum meum una cum sigillis predictorum exequ-
 torum meorum presentibus est appensum. Datum anno Domini
 millesimo ccc octavo in vigilia beati Mathie apostoli.

*) *Rettet fra: Waløso.*

53.

1358 Marts 9. *Benechinus Henrici af Aas, Kantor i Lund.*

Orig. paa Perg. med [6] Segl: 2. Dekanen Henrik Bokholts (G. Side 5); 4. Jordan Henrici (G. 90). Lunde Kapitels Arkiv, nu i det svenske Rigsarkiv. Rep. 2550.

1 In nomine patris et filii et spiritus sancti. Ego Benechinus
Henrici de Aaos, cantor ecclesie Lundensis, sanus mente et corpore, sedule cogitans, quod, dum corpus sanitate viget, mens in semet ipsa interior collecta pleniori utitur iudicio rationis, quam rationem sepe adeo langor obnubilat, ut non solum temporalium
2 rerum, verum eciam sui ipsius nonnunquam cogat ipsa langoris vehemencia oblivisci, et quia nichil cercius morte, licet sit incerta hora mortis, nolens decedere intestatus, ymo volens saluti anime mee salubriter providere, ne forte, quod absit, dies extrema vite mee inveniatur me aut capiat inprovisum, testamentum meum condo
3 et facio, res meas et bona mea michi a Deo concessa per meum presens testamentum et meam ultimam voluntatem dispono, lego et ordino in hunc modum: Primo animam meam commendo infinite misericordie omnipotentis Dei, cum eam de hoc penali corpore providerit educendam. Item lego ad fabricam ecclesie beati
4 Laurentii Lundis, ubi corporis mei eligo sepulturam, decretum meum magnum cum apparatu ordinario et decretales meas cum apparatu ordinario, in quibus textus sexti libri decretalium est inclusus. Item eidem fabrice omnia bona mea in Benstorp sita, mobilia et immobilia, cum estimacione et singulis suis pertinentiis
5 et unam curiam meam Lundis in parrochia beati Magni sitam, condicione tali, quod procuratores ecclesie predictae, qui pro tempore fuerint, quatuor marchas denariorum novorum Scaniensium exinde singulis annis in die aniversarii mei in choro Lundensi tenendi distribuere teneantur in hunc modum, videlicet canonicis, qui vigiliis
6 et misse interfuerint, decem oras denar., vicariis dimidiam marcham, pulsantibus in turri duas oras, presbitero vicario in cripta duas oras, fratribus predicatoribus Lundis duas oras, fratribus minoribus ibidem duas oras, infirmis in domo leprosororum prope Lundis pro pitancia dimidiam marcham, pauperibus scolaribus et aliis mendicantibus sex oras; residui vero redditus de dictis bonis provenientes
7 cedere debeant fabrice ecclesie antedictae, prout in literis patentibus,

alias prius inde confectis, plenius continetur. Item do, lego et 1
scoto ad altare meum noviter constructum in ecclesia Lundensi
omnia bona mea infrascripta, videlicet duas curias in Fængilsaas,
unam curiam in Elefthorp et partem curie ibidem, in qua Petrus
Biergbo residet, unam curiam in Malæryth, unam curiam in Æwer-
lef, quatuor curias in Horthathorp, unam curiam in Barssæbek, 2
unam curiam in Øndethorp, unam curiam in Gøtherslef northen-
aa, in qua Nicholaus Petri residet, et dimidiam curiam in Akæ-
thorp in Gershæret cum omnibus estimacionibus, juribus et perti-
nenciis dictorum bonorum, videlicet domibus, agris, pratis, pascuis,
silvis, humidis et siccis, quibuscumque nominibus censeantur, sub 3
modo et condicionibus infrascriptis, in honorem sancte et individue
trinitatis, gloriose virginis Marie, beati Eustachii et omnium sanc-
torum, ita quod in quolibet festo anni de ipso festo missa celebretur,
quando vero festa non sunt, de infrascriptis sanctis missa vel saltem
memoria de ipsis, ut infra patet, habeatur, videlicet quod die lune 4
vicissim de corpore Christi et de angelis, die Martis vicissim de
sancta trinitate et de sancto spiritu, die Mercurii vicissim de apo-
stolis et de omnibus sanctis, die Jovis vicissim de sanctis Lauren-
cio et Eustachio, Blasio, Augustino et Egidio, die Veneris vicissim
de sancta cruce et pro defunctis, die sabbati vicissim de beata 5
virgine Maria et de undecim milibus virginum eximiarum, inter-
posita penultima collecta, scilicet: Presta, quesumus[?], omnipotens
Deus, ut animam famuli tui sacerdotis etc., pro anima mea in
perpetuum celebrentur, usu fructu tamen et libera ordinacione
omnium bonorum supradictorum, quoad vixero, michi omnimode 6
reservatis, hoc proviso, quod sacerdotem vicarium dictum altare
officiantem pro suo labore remunerare tenear, prout in aliis altari-
bus ejusdem ecclesie communiter sit consuetum. Post mortem
vero meam predictum altare cum bonis omnibus supradictis ad
structuram seu fabricam ecclesie Lundensis predictæ et ejus usum 7
perpetuo adjacebit, et procuratores fabricæ predictæ ecclesie, qui pro
tempore fuerint, domino Johanni Niclæsß sacerdoti, quem ad ipsum
altare officiantum, quoad vixerit, irrefragabiliter instituo, duodecim
marchas denar. novorum Scaniensium pro suo labore annuatim
solvere teneantur et predicto altari in ornamentis et aliis necessariis, 8
cum opportunum fuerit, providebunt. Ipso autem domino Johanne
sublato de medio, prefati fabricæ ecclesie procuratores alium sacer-

1 dotem ydoneum ad predictum altare officium eligant et assumant, cui tantundem pro suo labore annuatim exsolvebunt. Promotores autem dotacionis seu erectionis hujus altaris sint participes divine bonitatis, contradictores vero et impediens sint a participatione fidelium exclusi, expertes pariter et immunes. Item lego ecclesie
2 mee Screplinge in Ossøghæhæret, annexe cantorie mee, unam curiam meam in Gøtherslef northenaa, in quam[!] nunc residet Haquinus Niælæsß, et unam curiam in Røkinghe in parochia Foletoftha et unam curiam in ipsa villa Screplinghe, in qua nunc residet vidua nomine Aasæ, cum condicionibus [et] modis in aliis literis, alias super
3 hoc confectis, plenius expressatis. Item eidem cantorie mee do, trado et assigno unam curiam meam in Maklæhamer et unam curiam in Bultofthæ, in quam[!] residet Nicholaus Kul, ac eciam omnes estimaciones meas, videlicet decem oras ordeï et xij modios sili-ginis ac quinque marchas denar. novorum Scaniensium, quas de meo
4 proprio posui in fundis adjacentibus dicte ecclesie mee Screplinghe, in recompensam cujusdam summe pecunie, quam a fratribus hospitalis sancti spiritus civitatis Lundensis nomine predictæ cantorie mee litigando per justiciam optinui. Item capelle beate Marthe in choro aquilonari, predictæ cantorie annexe, calicem argenteum, quem
5 habet. Item domino meo domino Jacobo archiepiscopo Lundensi, Sweicie primati, unam cratheram argenteam. Item capitulo Lundensi quendam librum, continentem repo[!]rtorium juris, dicta Senece, glosam Garsie in uno volumine. Item remitto eis omnia debita, que michi ex parte fratris mei, condam domini Johannis
6 Kannæ canonici Lundensis, debebantur, ut in eorum apertis literis apparet. Item capitulo Roskildensi summam Hostiensem vel triginta solidos grossorum pro bonis in Sielendia emendis ad aniversarium meum singulis annis in choro Roskildensi tenendum secundum ordinacionem dominorum archidyaconi et cantoris ibidem. Item
7 domino Nicholao preposito Lundensi partem lecture Hostiensis cum asceribus, ludum skaquorum et unum cornu. Item domino decano Henrico annulum aureum, librum de verbis delectabilibus beati Bernardi et librum de transsumpcionibus privilegiorum ecclesie Lundensis et unum cornu. Item domino Johanni archidyacono
8 ludum skacorum et unum cornu. Item domino magistro Hemminggo archidyacono Roskildensi annulum aureum. Item domino Jacobo Jønesß, militi de Markøyghy, unum lath de serico blavei

coloris et unum cornu. Item domino Abs[ol]oni canonico summam Tancreti. Item domino magistro Jone Lithlæ partem Rosarii super decreto. Item domino Johanni Ryning librum continentem fragmenta de regulis juris et librum legistarum, qui sic incipit: Exactis. Item domino Joseph Niclæsß librum Mandagoti de electione et unum cornu. Item magistro Magno librum continentem plures tractatus, videlicet aureum memoriale sacerdotum, phis[i]onomiam Ypocratis cum aliis libellis, in una ligatura. Item domino Jacobo Jærmer glosam Petri de Salinis super decreto. Item domino Petro Bothulphi unum coclear argenteum dictum foldæsketh cum vagina de coreo et unum cornu. Item domino Johanni Bunkæflo librum ³ sacramentorum metricè compilatum, librum alegoricum super Theodolum et partem libri sententiarum in una ligatura et Ricardum de vilitate condicionis humane. Item domino Paulo librum institutionum glosatum cum aliis septem summis in uno volumine. Item domino Holmstano librum de concordanciis, rubricarium in legibus ⁴ et librum de penitencia. Item domino Heynoni librum, videlicet Innocencium de vilitate condicionis humane. Item ecclesie omnium sanctorum prope Lundis librum de antiquis statutis sanctorum patrum. Domino Benedicto abbati ibidem quendam spissum librum sermonum, qui sic incipit: In fide et lenitate. Fratribus conven- ⁵ tualibus ibidem marcham denar. ad pitanciam. Item fratribus predicatoribus Lundis dimidiam lestam anno[n]e. Item fratribus minoribus ibidem dimidiam lestam annone. Item ad fabricam ecclesie eorum duas marchas denar. Item fratri Nicholao Holmbo gardiano ibidem solidum grossorum et librum enkiridion beati ⁶ Augustini. Item conventui sanctimonialium Lundis die sepulture mee lagenam trafnsie. Item ecclesie beati Pauli ibidem marcham denar., item presbitero ibidem solidum grossorum et ministro ij oras. Item ecclesie beati Clementis ibidem dimidiam marcham denar. Item domino Alloni presbitero, rectori ejusdem, librum legum terre ⁷ Scanie cum skraa in Danico et plures libros in uno volumine, videlicet Albertanum de doctrina dicendi et tacendi, librum consolacionis et cof[n]sillii et de dileccione Dei et proximi et partem moralium Gregorii super Job, et unum cornu. Item dyacono ibidem ⁸ oram denar. Item ecclesie beati Thome dimidiam marcham denar., ⁸ domino Andree presbitero ibidem unum coclear argenteum, dyacono ij oras. Item infirmis in hospitali leprosorum prope Lundis mar-

1 cham denar. Item cripte ecclesie mee parrochiali[s] ij marchas
 denar. et librum continentem hystorias de corpore Christi et de
 sancta Anna cum notis; presbitero, vicario ibidem, ij solidos gros-
 sorum et ministro ibidem dimidiam marcham denar. Item cuilibet
 2 alii ecclesie parrochiali civitatis Lundensis preter jam nominatas
 duas oras denar., presbitero i oram, dyacono dimidiam oram. Item
 ecclesie beati Nicholai in Aaos duas marchas denar., presbitero, vi-
 cario ibidem, ij oras, dyacono oram. Item fratribus predicatoribus
 ibidem i marcham. Item hospitali leprosorum ibidem dimidiam
 marcham. Item fratribus predicatoribus in Helsingburgh marcham
 3 denar. Item fratribus minoribus in Ystath marcham. Item fratri-
 bus minoribus in Thræleburgh marcham. Item ad fabricam ecclesie
 mee in Kætilstorp iij marchas denar. Item domino Magno, vicario
 meo ibidem, marcham, dyacono ij oras et pauperibus illius parro-
 chie marcham. Item ecclesie mee Brusæthorp marcham denar.,
 4 presbitero, vicario ibidem, dimidiam marcham, dyacono ibidem oram
 et pauperibus ibidem marcham. Item ecclesie Barkakra dimidiam
 marcham, presbitero ibidem dimidiam marcham et dyacono oram.
 Item ecclesie Horthathorp dimidiam marcham, vicario ibidem ij oras
 et dyacono oram. Item ecclesie Barssæbek ij oras, presbitero tan-
 5 tum, dyacono oram. Item ecclesie Gøtherslef ij oras, presbitero
 tantum et dyacono oram. Item ecclesie Flætoghy dimidiam mar-
 cham, presbitero ij oras, dyacono oram. Item ecclesie Foletoftha
 ij oras, domino Hennichino presbitero ibidem tunicam et capucium
 et coclear argenteum. Item matri ejus solidum grossorum. Item
 6 fratri ejus domino Andree dimidium solidum grossorum et ejus
 sorori dimidium solidum grossorum. Item domine Ellene relicte
 Johannis Ubbesß ij pund bre[!]sei et annulum aureum. Item do-
 mine Thyræ Albreztdotter annulum aureum. Item domine Mar-
 garete Strangisdotter coclear argenteum et unum pund brasei. Item
 7 Johanne Kætisdotter unum par bursarum de serico et coclear ar-
 genteum. Item magistro Petro scolastico Lundensi Ovidium de
 vetula. Item ad scholas Lundenses librum cantus, continentem
 discantus et triplata in bona litera cum literis capitalibus deauratis,
 et librum Alexandri Necam de utensilibus cum aliis quatuor a[u]ctori-
 8 bus. Item domino Jordano presbitero, fratri meo, breviarium meum
 et librum sermonum cum viridi coopertorio, qui sic incipit: Exe-
 quitis inspirante Domino, et cratheram argenteam intus deauratam.

Item domino Johanni sacriste librum continentem speculum misse ¹ et brevilogium de virtutibus antiquorum philosophorum. Item domino Swenoni Petri librum ethicorum et librum de anima. Item domino Phatero presbitero ecclesie beati Petri minoris Lundis dimidium solidum grossorum. Item domino Matheo Sivikini textum Clementinarum. Item domino Akoni presbitero in Eskils- ² torp librum de ecclesiasticis institucionibus et diversis penitentiis[?] et omeliam Origenis super cantica et incipit sic: In primitiva, et unum cultellum cum preparamento argenteo. Item domino Henrico presbitero, cappellano meo, librum de declamacione passionis Christi. Item domino Johanni Niclæsß presbitero antedicto, vicario ³ meo, sermones Guidonis et librum papireum de sermonibus per me reportatum Parisius. Item domino Johanni Hennichini presbitero ecclesie Herwithstatha, clerico meo, summam de officio tabellionatus, summam Reymundi metricæ, librum continentem summam Egidii et summam causarum, qui sic incipit: Ut nos ⁴ minores, et summam de actore et reo in uno volumine, decretum abbreviatum et aliud decretum magis abbreviatum, librum papireum de extravagantibus Johannis pape et alios sex libros papireos, continentes reportationes[!] super jure canonico, omnes projectus, registra et notabilia, que olim Parisius et alibi collegi, et summam de ⁵ officio advocationis, item balteum meum argenteum de coreo rubeo. Item Petro Cristiernß scolasticam hystoriam. Item Hennichino Niclæsß de Aos Lucidarium, librum versuum cum yrsicco cooperatorio pergameni et unam magnam rotulam, continentem abbreviacionem biblie, et dimidium solidum grossorum. Item Elauo scola- ⁶ stico ibidem massam compoti cum aliis declaracionibus tabularum et scriptum super computum manualement et algorismum. Item Jacobo ejus scolari residuos libros meos. Item magistro Petro de Flandria coclear argenteum. Item Johanni Clementis carpentario xiiij oras denar., in quibus michi tenetur, et dimidium pund ⁷ annone. Item ejus fratri Nicholao dimidium pund siliginis, in quo michi tenebatur, et dimidium pund ordei. Item Gerthrudi, relicte Arlø, coclear argenteum et unum pund brasei. Item sorori sue Walburgi i pund brasei et ejus filie Ingerdi anulum deauratum. Item Laurencio Jønesß marcham argenti et ejus sorori Walburgi ⁸ Jønesdotter anulum, in quo ymago beate virginis, et duos solidos grossorum. Item Matheo Petri de Gyorthesnæs unam equam. Item

1 Cristine Phylippisdotter unum coclear argenteum. Item Hilleke
 Jønnesdotter in Malmoy omnia debita, in quibus ipsa et maritus
 ejus michi tenebantur, et unam capam duplicatam. Item Nicholao
 Other xiiij oras denar., in quibus michi tenetur, et ejus uxori unum
 pund annone. Item Petro Gulbrandß i pund ordeï et ejus uxori
 2 unum pund brasei. Item Petro Oleffß famulo meo unam equam
 cum pullo et ij pund annone. Item Tukoni famulo meo capam
 meam blaveam cum capucio et iij pund annone. Item Laurencio
 Mikilß equam cum pullo et iij pund annone. Item Hyncekino
 puero meo decem marchas denar., dimidiam lestam annone et
 3 unam cistam cum uno pare vestimentorum, dictorum rithklathæ.
 Item Andree braxatori meo unum pund annone. Item Nicholao
 Thorn equam, duas marchas denar. et ij pund annone. Item
 pauperibus mendicantibus Lundis sex marchas denar. Item Botildi
 lotrici et ejus matri duo pund annone. Item Somer unam tuni-
 4 cam. Exequutores autem hujusmodi testamenti et ultime voluntatis
 mee, quam irrevocabiliter, etiam si aliud testamentum in posterum
 facere me contigerit, quamvis de isto non fecerit aliquam men-
 tionem, in suo robore modis omnibus volo perdurare, nisi premori-
 antur aliqui legatarii in hoc jam confecto testamento, constituo et
 5 ordino venerabiles viros, dominos videlicet Henricum Bokholth de-
 canum, Petrum Botulphi, canonicos Lundenses, Jordanum fratrem
 meum, Allonem et Johannem Hennichini, presbiteros antedictos,
 ecclesiarum beati Clementis Lundis, Horthathorp et Herwitstatha
 rectores, rogans eos et supplicans devote propter omnipotentem
 6 Deum, ut in exequcione et solucione hujusmodi testamenti mei et
 ultime voluntatis benivolos se exhibeant et efficaciter intromittant,
 premium et mercedem a summo iudice Deo recepturi. In cujus
 facti evidenciam et cautelam firmiorem sigillum meum et sigilla
 exequutorum predictorum presentibus sunt appensa. Actum et datum
 7 Lundis anno Domini millesimo tris[!]centesimo quinquagesimo
 octavo feria sexta proxima ante diem beati Gregorii pape et
 confessoris.

54.

1359 Dec. 12. Petrus Nicholai, Scholasticus i Lund.

Orig. paa Perg. [med 3 Segl]. Lunde Kapitels Arkiv, nu i det svenske Rigsarkiv. — Afskrift i Lundebogen S. 227. Rep. 2581.

In nomine Domini, amen. Quoniam proficientium ad Deum ¹ mencium est, ipsum in donis suis honorare et de substancia sua amicos sibi facere juxta illud: Facite vobis amicos de mammona iniquitatis et diviciis, proinde ego Petrus Nicholai scolasticus Lundensis, licet indignus, testamentum meum et ultimam voluntatem ordino in hunc modum: In primis igitur lego venerabili ² patri domino meo domino Jacobo, archiepiscopo Lundensi Suecique primati, ^aunum volumen^a, in quo ^aprimo continentur mirabilia Indie, consequenter gesta Alexandri^a prosaica ^aet ultimo gesta Apolonii prosaica^a. Item scoto ad altare sancti sepulcri in ecclesia Lundensi dimidietatem taberne, valentis in annuo censu ³ tres marchas denar. cum dimidia, ab Everardo sartore, dictam tabernam justo hereditatis titulo post mortem magistri Hinrici murarii assecuto, per me pro prompta pecunia ejusdem altaris coemptam. Item lego, scoto et dono donacione perpetuo duratura dimidietatem ejusdem taberne cum suis pertinenciis ad anniversarium ⁴ meum in choro Lundensi singulis annis celebrandum, ita quod de dimidietate pensionis ejusdem taberne, videlicet quatuordecim oris, canonicis in choro presentibus una marcha denar., vicariis ij ore denar., pauperibus scolaribus iij ore et pulsantibus in turri una ora cedant quovis anno. Item fratribus minoribus ⁵ Lundis, apud quos eligo sep[eliri, libros, quos habent^b]. ^cItem domino gardiano ibidem ^aij solidos grossorum^a. Item domino Johanni Øndari ^adicticas meas cum stilo argenteo. Item fratribus predicatoribus Lundis dimidium talentum^a ordei. Item domui leprosorum ^ai scrofam^a. Item domui hospitalis ^aLundis ij oras ⁶ denar. Item ecclesie beati Martini ^aLundis dimidiam marcham denar., presbitero ibidem i marcham denar., ministro ij oras^c. Item magistro Magno ^ai lavatorium ^det i molam, que dicitur krokqwærn,^d et i pelvim^a. Item ^adomino Nicholao Posæ i sedile com-

^a) Overstregtet i Orig.; saaledes ogsaa i det følgende, hvor dette Notebogstav findes. ^b) Et Hul i Orig., udfyldt efter Lundebogen. ^c) Fattes L. ^d) Fattes L.

1 plicable et i coclear argenteum^a. ^eItem ^amagistro Nicholao Hæminggi i volumen papireum, quod sepe sibi concesseram, et duos utres. Item domine Botildi Hænekis i solidum grossorum. Item fratri Haraldo i ollam^{ae}. Item scolis Lundensibus ^aGrecismum glosatum, michi pro ij solidis grossorum inpigneratum, ita quod
 2 tutores ecclesie proprietatem ejusdem libri dictis scolis acquirant de heredibus cujusdam Føltekini quondam monetarii Ottoniensis, cum ij aliis parvis voluminibus actorum^a. ^fItem ^aPetro Simonis i tapetum de Irsk. Item Yvaro terciam partem decreti et amforam meam majorem^a. Item domino [Gunn^g]^aaro laternam meam et
 3 i candelabrum cupreum^a. Item ^aLaurencio Egæ melius manutergium meum. Item Regwald[o i cornu^h]. Item filio Megnekini sutoris i cornu^a. Item Margarete consanguinee mee ^avaccamⁱ rubeam, capam meam cum tribus ovibus^a. Item ^aJohanni famulo meo i talentum ordeï, unum caner^{ka}. Item ^aJohanni Jutæ quondam
 4 famulo meo i amforam et i corpus agninum salsatum^a. Item ^aMatheo puero meo rubeam tunicam meam et lintheamen^a. Item Jacobo quondam famulo meo i talentum brasei^f. Executores autem hujus testamenti ordino michi viros in Deo dilectos dominos magistrum Magnum et Nicholaum Posæ supradictos, obsecrans eos sin-
 5 ceriter et devote, ut hoc ipsum testamentum fideliter prosequantur coram Deo. Datum anno Domini m^occc^ol^o nono in profesto beate Lucie virginis sub sigillo meo et sigillis executorum premissorum.

55.

1360 Nov. 12. *Kanutus Jønsson.*

Tabt Orig. i Aarhus Kapitels Arkiv. Afskrift i Aarhusbogen Bl. 87. SRD. VI, 500.

In nomine patris et filii et spiritus sancti, amen. Ego Kanutus Jønss, licet corpore debilis, mente tamen sanus, attendens illud
 6 sacre scripture: Vigilate, quia nescitis diem neque horam, volo enim de bonis michi a Deo concessis anime mee salubriter providere, meum per modum, qui sequitur, facio testamentum: Primo lego ecclesie sancti Clementis Arusius^a, ubi eligo sepulturam meam, ca-

e) *Fattes L.* f) *Fattes L.* g) *Et Hul i Orig.* h) *Ligeledes.* i) *vaccam er i Orig. tilføjet i Randen, strengt taget for: mee.* k) *Der kan ogsaa læses: cauer el. taner.*

a) *Afskr.: Arusi^o.*

ballum meum cum armis meis. Item pro anniversario meo ibidem 1 tenendo unam curiam in Litrælfulen, valentem annuatim duas oras annone. Item cuilibet ecclesie Arusius^b i solidum grossorum. Item ecclesie Mordslet marcham argenti. Item cuilibet ecclesie in Ningheret i solidum annone. Item ecclesie Thweth dimidiam marcham annone. Item dilecto domino episcopo ij annulos aureos. Item 2 domino archidiacono Arusiensi balteum argenteum, quem michi dedit dominus meus episcopus. Item domine Elene, sorori domini episcopi, i balteum argenteum. Item domino Thome Jænsß i polidrum. Item domino Jacobo i polidrum. Item Petro Sesteth i polidrum. Item Petro Nielsß solvo et lego i polidrum fusci coloris et 3 i rubei coloris. Item dilecto fratri meo Erico equm, quem de me habet. Item Kanuto Erikß quinque marchas argenti in bonis, que michi infigneravit, cum lorica mea. Item Paagh clipeum meum et fratri pilleum meum. Item Cristine Knutzdæ[!]tter marcham argenti^c Datum anno Domini mccc sexagesimo crastino 4 beati Martini episcopi.

56.

1360 Nov. 22. *Nicholaus kaldet Posæ, Kannik i Lund.*

Orig. paa Perg. [med 3 Segl]. Lunde Kapitels Arkiv, nu i det svenske Rigsarkiv. — Afskrift i Lundebogen S. 223 med Overskrift: Testamentum domini N. Pose canonici super una curia in Keylinge pro anniversario suo; hoc testamentum etiam in multis deplanatum est. Rep. 2615. Jfr. Gavebøgerne S. 307.

In nomine patris et filii et spiritus sancti, amen. Quia varii 5 et inexcogitabiles sunt humane fragilitatis eventus, nec quisquam scire poterit nisi divinitus inspiratus, quo die vel tempore diem suum claudat extremum, sapientis est, dum tempus habet, novissima providere. Idcirco ego Nicholaus dictus Posæ, canonicus Lundensis, sanus et incolumis mente et corpore, volens ipsum diem mortis 6 mee, quantum michi a Deo conceditur, misericordie operibus prevenire, testamentum meum ordino in hunc modum: In primis lego ecclesie beati Laurentii Lundis, ubi meam eligo sepulturam, unum peel et duo turribula, domino Jacobo Jærmer tutori ejusdem in

b) *Afskr.*: Arusi^o. c) *Her afbrydes Afskriften med*: etc. ut in eodem testamento.

1 presencia domini mei archiepiscopi per me assignata. Item domino meo karissimo domino Nicholao archiepiscopo ^acingulum meum argenteum^a. Item capitulo Lundensi pro anniversario meo in choro Lundensi annuatim tenendo omnia bona mea mobilia et immobilia in Kæylinge sita in parrochia Baarstorp in Ossyghe ²hæret, que de Martino Pæterß quondam villano in Malmøghe comparavi, in quibus Petrus Skegge residet, cum estimacionibus, videlicet ora annone et ^bij solidis grossorum^b, ita videlicet, quod redditus de dictis bonis proveni[en]tes in tres partes dividentur, quarum unam habebunt canonici, qui vigiliis et misse interfuerint, secundam ³partem vicarii et pauperes equaliter, de qua [*pulsantibus*] in turri una ora denar. deducatur; tertia vero pars ipsorum reddituum erogetur ipso die pro missis ad altaria celebrandis. ^cItem ^dMagno dechano coclear argenteum; domino Petro Jønesß coclear argenteum^d. Item domino Swenoni Saxstorp epistolas Pauli, quas michi dominus Jacobus, pie recordacionis quondam archiepiscopus Lundensis, legavit. Item ecclec[!]ie mee parrochiali marcham denar.^e Item domino ^fErico presbitero ibidem coopertorium, quod dicitur thækene, de pellibus^f; ministro ibidem quatuor solidos denar. Item cuilibet plebano Lundis oram denar. Item fratribus predicatoribus ibidem ^gdimidiam ⁵marcham denar.^g, fratribus minoribus tantum. Item conventui omnium sanctorum prope Lundis dimidiam marcham. ^hCuilibet presbitero^h oram denar. Item ecclesie majori beate virginis Lundis oram denar. Item minori ecclesie beate Marie ibidem ij oras denar. Item conventui sanctimonialium Lundis xij oras denar. ⁶Domine Margarete Niclesdoter ij oras denar. ⁱItem domine Margarete Pætersdoterⁱ capam meam coralem. Item conventui monialium in Byrthinge marcham denar. Item^k fabricæ ecclesie Bosø marcham denar. Item conventui ibidem tantum, sodalicio sancti se-

^a) Understreget i Orig. ^b) Saaledes i Randen med anden Haand, medens der i Texten staar underprikket: duabus marchis denariorum. ^c) I Stedet for alt det følgende lige til S. 129^a: dimidiam [marcham?] har Lundebogen blot: post alia. Det meste af dette Stykke er understreget i Orig. ^d) Skrevet over Rasur med anden Haand; understreget. ^e) Her udenfor i Randen har staaet noget, der atter er udvaderet. ^f) Skrevet over Rasur med den anden Haand. ^g) Tilføjet i Randen med den anden Haand i Stedet for nogle i Texten udvaderede Ord. ^h) Skrevet over Rasur med den anden Haand. ⁱ) Overstreget i Orig.; de to sidste Ord er skrevet over Rasur med den anden Haand. ^k) Herefter en Rasur paa ¹/₄ Linie.

pulchri oram, sodalicio sancti Laurentii tantum. Item hospitali 1
 leprosorum Lundis dimidiam [*marcham?*]¹. Item ecclesie mee
 Hææklinge ^msuperpellicium meum melius^m. Item persone ejusdem,
 qui pro tempore fuerit canonicè admissus, dimidietatem domorum
 in residencia sacerdotis ibidem, prout in placito justiciario ibidem
 personaliter in manus tutorum sanus et incolumis scotavi, tali con- 2
 ditione, quod presbiter ibidem in crastino beati Olai unam missam
 annuatim pro me celebrabit et ministro ibidem ipso die pro pulsa-
 cione dabit solidum denar. ⁿItem Haubarth ministro ibidem vi modios
 annone, pauperibus infra parrochiam i pund ordei. Item domino
 Andree in Rytherum syndra cingulum meum cotidianum. Item 3
 ecclesie Saxulthorp Rumæ ^ooram denar.^o, ecclesie Skræplinge
^poram denar. Item Tuchoni Paulß capam meam cotidianam, sel-
 lam cum freno et duas marchas denar. Item Jacobo Paulß brevi-
 arium meum, capam meliorem et duas marchas denar.^p Item
 Petro Paulß cistam, tunicam et duas marchas denar. ^qItem Petro 4
 Gregorii unum pund annone^r. Johanni Posæ culcedram majorem
 et minorem, duo lintheamina ^q meliora^s. Item Johanni Øghiarß ^ttuni-
 cam cum capucio de albo panno^t. Uxori Thome in Nybøle ^v modios
 annone. Tukoni Thomesß coopertorium^u. ^vCristine filie Petri
 Kryp sistam in summo choro stantem parvam^v. Exeutores hujus 5
 [*testamenti*] constituo viros discretos dominos^x Swenonem Saxstorp
 canonicum et Petrum Jønsß^v, supplicans eis humiliter propter Deum,
 ut meam in premissis perficiant voluntatem, sicut anime mee
 noverint expedire. Datum sub sigillo meo una cum sigillis exe-
 quutorum meorum predictorum anno Domini millesimo ccc^o lx.^z die 6
 beate Cecilie virginis et martiris.

1) Rasur i Orig. m) Understreget i Orig.; herefter en Rasur paa $\frac{1}{6}$ Linie.
 n) I Stedet for alt det følgende lige til Aarstallet staar i Lundebogen kun:
 etc. o) Understreget i Orig. p) Ligeledes. q) Ligeledes. r) Herefter Rasur
 paa $1\frac{1}{4}$ Linie. s) Herefter en lille Rasur. t) Understreget. u) Herefter
 Rasur paa 2 Linier. v) Skrevet i Randen med den anden Haand, uden at
 man ret kan se, hvor det skal indføjes. x) Herefter en lille Rasur. y) Lige-
 ledes. z) Herefter er et enkelt Ord udraderet.

57.

1360 Dec. 5. Nicolaus Frenдонis, Præst.

Tabl Orig. i Lunde Kapitels Arkiv. Afskrift i Lundebogen S. 196 med Overskrift: De anniversario Nicolai Frenдонis, tenendo per personam altaris Gudmundi Lucie de curia in Arsyø. Rep. 2618. Jfr. Gavebøgerne S. 315.

1 In nomine patris et filii et spiritus sancti. Ego Nicolaus Fren-
donis sacerdos, considerans presentis status fragilitatem, et quia
statutum est hominibus semel mori, et quod secundum apostolum
non habemus hic manentem mansionem, volo, dum valeo, de bonis
michi a Deo concessis testamentum meum in hunc modum ordi-
2 nare: In primis lego unam curiam in Arsyø sitam, pensantem
quatuor marchas annuatim, ad altare meum in ecclesia beati Lau-
rencii tali ratione, quod due marche cedant persone altaris et due
marce quolibet anno pro anniversario meo in choro Lundensi
tenendo taliter dividende: primo dabuntur canonicis decem ore,
3 vicariis due ore, scholaribus due ore et aliis mendicantibus due ore.
Item domino archiepiscopo unum coclear argenteum. Ad criptam
dimidiam marcæ denariorum, sacerdoti ibidem unum librum ser-
monum in rubeo coopertorio, ministro ibidem oram denar. Item
domino Michaeli de Nøbele unum missale, quod habui de domino
4 Jacobo priore monialium. Item domino Johanni Niclesß bibliam
meam cum condicione tali, quod xi marcas denar. ad necessitatem
mearam exsequiarum erogabit. Item Laurencio unum pulvinar.
Item Petro Symonis unam ollam. Item fratri Johanni Yndersß
unum librum sermonum, qui incipit: Nunc propinquior est nostra
5 salus. Item Esberno unam latulam cum pellicio. Item famulo meo
Boecio unam blaviam tunicam. Item famulo meo^a ij oras. Item
alii[!] puero duas oras. Item mendicantibus marcham denar. Exse-
quutores vero hujus testamenti viros honestos constituo, scilicet do-
minum Suenonem sacristam^b, ut et ipsi ista fideliter exsequantur,
6 prout coram summo iudice voluerint respondere. Datum Lundis
sub sigillo meo una cum sigillis meorum exsequutorum, anno Domini
m ccc lx. in profesto beati Nicolai confessoris gloriosi.

^a) Her synes noget oversprunget i Afskriften. ^b) Ogsaa her er noget over-
sprunget.

58.

1361 Marts 15. Johannes Stighsøn, Ærkedegn i Lund.

Orig. paa Perg. [med 4 Segl]. Lunde Kapitels Arkiv, nu i det svenske Rigsarkiv. — Afskrift i Lundebogen S. 236. Rep. 2635. Jfr. Gavebøgerne S. 62 f.

In nomine Domini, amen. Ego Johannes Stighs archidyaco-
 nus Lundensis, licet corpore debilis, mente tamen sanus, jugi me-
 ditacione digesta et pervigili cura res[!]ensita didiceram experientia
 perdocente in humana condicione nichil esse, quod perpetuo stare
 possit, sed de esse necessario fit non esse, quia corrupcio nature
 corrupcio cujuslibet est persone; quocirca diem mortis mee summo 2
 cautele studio prevenire cupiens et animam meam piis et virtuosis
 operibus adornare, de bonis, rebus et possessionibus michi a Deo
 temporaliter concessis testamentum meum et ultimam voluntatem
 meam sub modo et forma, qui sequitur, ordino et dispono, et volo,
 ut hec presens faccio vim et vigorem habeat perfecti testamenti, 3
 eciam si aliud facere me contingat, cum voluntas hominis est de-
 ambulatoria usque ad supremum vite eventum. Lego igitur primo
 fabrice ecclesie sancti Laurentii Lundis, in qua meam eligo sepul-
 turam juxta altare, quod pater meus construxit et dotavit, unam
 curiam in Elefstorp, quam habui de Johanne Folkæf. Item lego 4
 ecclesie predictæ beati Laurentii pro anniversario meo annuatim in
 choro ejusdem ecclesie celebrando unam curiam in Almær cum
 pertinentiis omnibus mobilibus et immobilibus, valentem annuatim
 in redditibus vij pund cum iiij modiis ordeï, ita quod canonici, qui
 vigiliis et missis interfuerint, levent dimidietatem dictorum reddi- 5
 tuum inter ipsos dividendam, vicarii mediam partem relique dimi-
 dietatis, de qua deducantur ij ore denar. pro pulsantibus in turri,
 pauperes vero scolares et alii mendicantes reliquam dimidietatem
 equaliter levabunt. Deinde reverendo domino domino electo Lun-
 densi Nicholao Jønesß ciphum argenteum et unum cornu melius, 6
 quod habeo. Domino preposito Lundensi i cornu. Domino Hen-
 rico Bokholt decano i cornu, annulum aureum et librum canonis,
 quem habet. Domino Johanni Ryning cantori i cornu. Domino
 Josep Niclisß i cornu. Domino Jacobo Jærmer i cornu. Magistro
 Magno i marcham puri et vestes chorales. Domino P. Botulphi 7
 i cornu. Domino Johanni Bunkaflo i cornu. Domino N. Pusæ

1 i cornu. Domino Hyenoni i cornu et unum hors. Magistro N. Knutß i cornu et unum stothors cum pullo. Domino Jacobo Absalonis i cornu et coclear argenteum. Domino N. Erlandß i cornu. Domino Erico i cornu. Monasterio Heriuadensi iij marchas denar. Monasterio Aas in Hallandia iij marchas denar. Monasterio omnium sanctorum Lundis ij marchas denar. Monasterio Øuith ij marchas denar. Monasterio Tummathorp ij marchas denar. Monasterio Bækiascogh ij marchas denar. Monasterio Dalby ij marchas denar. Monasterio Byrthinge ij marchas denar. Monasterio monialium beati Petri Lundis ij marchas denar. Hospitali sancti spiritus ibidem ij marchas denar. Hospitali leprosorom inibi iij marchas denar. Hospitali leprosorom in Tumathorp iij marchas denar. Hospitali leprosorom Aosie marcham denar. *Item ecclesie parochiali in Yialøsæ ij marchas, presbitero ibidem i marcham, ministro dimidiam marcham*. Ecclesie Stanby^b dimidiam marcham, presbitero ij oras, ministro oram. Ecclesie Flykinge dimidiam marcham, presbitero ij oras, ministro oram. Ecclesie Garthstangæ dimidiam marcham, presbitero ij oras, ministro oram. Ecclesie Hulumby dimidiam marcham, presbitero ij oras, ministro oram. Ecclesie Hamerlundæ dimidiam marcham, presbitero ij oras, ministro oram. Ecclesie Asum in Gærishæret ij marchas denar., presbitero i marcham, ministro dimidiam marcham. Ecclesie Skypærsløf dimidiam marcham, presbitero ij oras, ministro oram. Ecclesie Køpinge dimidiam marcham, presbitero [ij oras^c], ministro oram. Ecclesie Røthinge dimidiam marcham, presbitero ij oras, ministro oram. Ecclesie Asum in Færshæret dimidiam marcham denar., presbytero ij oras, ministro oram. Ecclesie Skypathorp dimidiam marcham, presbitero ij oras, ministro oram. Ecclesie Øthalef dimidiam marcham, presbitero ij oras, ministro oram. Ecclesie Geeslef dimidiam marcham, presbitero ij oras, ministro oram. ^dEcclesie Rængæ dimidiam^d marcham, presbitero ij oras, ministro oram. Ecclesie Hylløghe dimidiam marcham, presbitero ij oras, ministro oram. Ecclesie Hæddinge marcham denar., presbitero dimidiam marcham, ministro ij oras. Ecclesie Gøterslef dimidiam marcham, presbitero ij oras, ministro oram. Ecclesie Toftæ dimidiam mar-

* Overstreget i Orig. b) Lundebogen: Stangby. c) Et Hul i Orig., udfyldt efter L. d) Understreget i Orig.

cham, presbitero ij oras, ministro oram. Ecclesie Billebiarghæ¹ dimidiam marcham, ministro oram, presbitero ibidem ij oras. Ecclesie Wraam dimidiam marcham, presbitero ij oras, ministro oram. Ecclesie Brunby ij marchas denar., ministro ibidem dimidiam marcham. Ecclesie Jonstorp dimidiam marcham, presbitero ij oras, ministro oram. Ecclesie Hathasaas dimidiam marcham, presbitero² ij oras, ministro oram. ^eEcclesie mee parrochiali sancti Botulphi Lundis v marchas denar. Domino Johanni presbitero ibidem i par vestimentorum viridis coloris cum sufforatura de variis pellibus et breviarium majorem; ministro marcham denar.^e Ecclesie majori beate virginis marcham denar., presbitero ibidem dimidiam mar-³ cham, ministro ij oras. Omnibus aliis ecclesiis Lundensis civitatis preter jam nominatas cuilibet dimidiam marcham. Cuilibet presbitero dictarum ecclesiarum ij oras, ministris cuilibet oram. Fratribus predicatoribus Lundis iij marchas. Minoribus tantum. Fratribus predicatoribus in Aaos ij marchas denar. Fratribus predicatori-⁴ bus in Hælsingburgh ij marchas denar. Fratribus minoribus in Ystath ij marchas denar. Fratribus minoribus in Thrællæburgh ij marchas denar. Domine Rykezæ ^fambulatorem cum^f annulo aureo. Filio suo Stigoto omnes libros meos preter istos, qui habentur in testamento. P. Eskilß i cornu, uxori sue annulum aureum.⁵ Skelmero Akæß i cornu. Uxori Ingimari Karlß annulum aureum. Jacobo Hafrae i cornu, uxori sue domine Margarete i annulum aureum. Laurencio Andrisß cornu, uxori sue i ^gmarcham puri^g. Famulis meis, videlicet Thugoto[!] Thruutß i ^hpolidrum^h, Joseph Erlandß clerico meo polidrum cum breviario minori, Gøthmaro ⁶ polidrum, Johanni Thørbernß polidrum, ⁱJohanni polidrum vel xx marchas denar.ⁱ, N. Akaß x marchas denar. Nissæ sartori x marchas. P. Skanung viij marchas denar. ^ket vestes, in quibus consuevi equitare. ^lGything viij marchas denar. P. Eskilß coquo meo x marchas denar.^k Puero meo Michaeli x marchas denar.^m et ⁷ equum, quem emi de domino Jacobo Absalonß^m. Puero meo Mynst x marchas. Øndaro vi marchas denar. Henrico vi marchas denar. ⁿHyldeburgi ij marchas denar.ⁿ Ad omnia ista solvenda

^e) Overstregtet i Orig. ^f) Understregtet i Orig. ^g) Ligeledes. ^h) Ligeledes. ⁱ) Overstregtet i Orig. ^k) Ligeledes. ^l) Foran et lille Hul i Orig. ^m) Overstregtet i Orig. ⁿ) Ligeledes.

1 deputo et dispono omnes redditus de bonis meis ecclesiasticis isto
 anno provenientes et omnia bona mea mundana in Offætuun,
 Skaftarp, Byaryth et i cur[z]am in Humlathorp sitam. Item Mar-
 garete Staphinsdoter iij marchas denar. Convivio vel sodalicio °por-
 titorum ° Lundis iij marchas denar. Item pono et ordino ad sol-
 2 vendum et ad satisfaciendum fabrice Lundensis ecclesie omnia bona
 mea, videlicet i curiam in Hælgthorp, i curiam in Billebiargha,
 unam curiam in Geeslef et i curiam in Hørstatha, prohibens sub
 pena excommunicationis et severitate divini iudicii, ut nullus se de
 dictis bonis p̄intromittat^p, donec predictæ fabrice fuerit satisfactum.
 3 Exequutores autem hujus testamenti et ultime voluntatis mee facio,
 ordino et instituo reverendos viros dominos Henricum Bokholt de-
 canum et magistrum Nicholaum Knutß canonicum Lundenses,
 rogans eos obnixius in Domino, ut hanc ultimam voluntatem meam
 una cum fratre meo domino P. Stigxß exequi velint, prout coram
 4 summo Deo voluerint respondere. In cuius rei testimonium sigillum
 meum una cum sigillis predictorum exequutorum meorum. Datum
 Lundis anno Domini m^o [ccc^o] sexagesimo primo feria ij proxima
 ante diem beati Benedicti abbatis.

59.

1364 Dec. 6. *Fatherus Petri, Præst i Lund.*

*Tabl Orig. i Lunde Kapitels Arkiv. Afskrift i Lundebogen S. 239.
 Rep. 2747. Jfr. Gavebøgerne S. 309.*

5 In nomine patris et filii et spiritus sancti, amen. Ego Fathe-
 rus Petri presbiter, persona ecclesie beati Olai Lundis, sane con-
 siderans, quod nichil est morte certius et nichil incertius ejus hora,
 licet corpore debilis, sanus tamen mente, volo, dum valeo, de bonis
 michi a Deo concessis anime mee salubriter providere, quapropter
 6 testamentum meum ordino in hunc modum: In primis igitur lego
 fabrice ecclesie beati Laurentii Lundis, ubi meam eligo sepulturam,
 tres marchas denariorum. Item eidem pro anniversario meo annu-
 atim in choro Lundensi tenendo curiam meam in parrochia beati
 Olai sitam Lundis, quam de Asmundo Smith cive Lundensi justo
 empceionis titulo acquisivi, excepta parte ejusdem curie in parte

o) *Understregtet i Orig.* p) *Ligeledes.*

australi, habente in longitudine xl ulnas, in latitudine vero xiiij, 1
 cum taberna versus plateam in dicta curia situata, quam dilecto
 fratri meo Esberno lego in perpetuum possidendam. De cujus pen-
 sione annua taliter providi ordinandum: primo ad altaria pro mis-
 sis in die anniversarii mei in ecclesia beati Laurentii predicta cele-
 brandis annuatim i marcham; item vicariis dimidiam marcham, 2
 pulsantibus in turri oram denariorum et pauperibus ij oras; marca
 vero canonicis, qui vigiliis et misse interfuerint, erogetur. Item
 ecclesie mee dimidiam marcham. Item fratribus predicatoribus
 Lundis dimidiam marcham, fratribus minoribus ibidem dimidiam
 marcham. Item sanctimonialibus [*ibidem*] ij oras. Item domui 3
 sancti spiritus ibidem ij oras. Item domui leprosorum ibidem
 dimidiam marcham. Item ecclesie sancti Pauli ibidem ij oras.
 Item ecclesie sancte crucis ij oras. Item domino archidiacono
 i coclear argenteum. Item domino Jacobo Jermer majorem am-
 phoram de stanno, quam habeo. Item domino Johanni magistro 4
 scolarium unum pulvinar et unam amphoram parvam de stanno.
 Item domino Andree Haquinß i coclear argenteum, i cornu et
 mortariolum cum stempel. Item domino Petro sacriste dimidium
 pund annone et unum lavatorium. Item domino Thordoni parvum
 cingulum argenteum et unum tapetum. Item domino Johanni 5
 Niclisß i skap. Item domino Gunnaro i par caligarum, quod habet.
 Item domino Petro socio ejus i parvum psalterium. Item Erme-
 gerth i cingulum. Item Magno genero meo i tunicam cum capu-
 cio mixti coloris. Item sorori dilecte Helene vi ulnas panni. Item
 Cristine xij ulnas foodherdudch cum ix ulnis tele. Item infantibus 6
 ipsius Cristine ij pund annone. Item Magnildi in lata platea di-
 midium pund annone. Item Olauo i cornu. Item Margarete
 i pulvinar. Exsequutores hujus testamenti constituo viros discretos
 dominos Andream Haquini et Laurentium Jensß, presbiteros pre-
 dictos, supplicans eis propter Deum, ut hoc testamentum meum 7
 prosequi velint, prout saluti anime mee noverint expedire et coram
 summo Deo voluerint respondere. In cujus rei testimonium sigil-
 lum meum cum sigillis predictorum exsequutorum meorum presen-
 tibus est appensum. Datum anno Domini m^o ccc^o lxxiiij. die beati
 Nicolai confessoris.

60.

1366 Juli 10. Jakob Jærmer, Kannik i Lund.

Orig. paa Perg. [med 5 Segl]. Lunde Kapitels Arkiv, nu i det svenske Rigsarkiv. — Afskrift i Lundebogen S. 223. Rep. 2796. Jfr. Gavebøgerne S. 36, 185.

1 In nomine patris et filii et spiritus sancti, amen. Ego Jacobus Jærmer canonicus Lundensis, memor condicionis humane, quam semper imitatur[!] innata fragilitas, cui ab ipso vite principio mortis potestas dominatur, dum vite michi instat terminus, tam loquere quam memorie integritate in me vigente, mente sanus et corpore,
 2 anime mee saluti cupio providere, de bonis michi a Deo concessis testamentum meum facio et ordino in hunc modum: In primis igitur lego fabricæ Lundensis ecclesie, ubi meam eligo sepulturam, quinque marchas denariorum Scaniensium. Item fabricæ ejusdem ecclesie bona mea in Stæwighe in parrochia Rængæ sita pro anniversario meo in choro Lundensi annuatim celebrando, redditus inde
 3 provenientes secundum modum in libro canonicorum prius annotatum distribuendos. Item domino meo karissimo domino Nicholao Dei gracia Lundensi archiepiscopo, Swecie primati, ^acingulum meum argenteum deauratum et anulum aureum cum lapide viridis coloris. Preposito Lundensi i cornu. Decano ibidem cornu. Archidyacono ibidem librum, qui vocatur Johannes Beleth^a, quem dedit michi dominus Jacobus quondam Lundensis archiepiscopus. Item domino magistro Magno ^aduo pund annone^a. Item domino ^aJone Saxthorp librum, qui vocatur Mandagotus, coclear argenteum et anulum aureum cum lapide lubbæ^a. Item domino Nicholao Posæ ^acingulum argenteum, i solidum grossorum, meum amucium cum superpellicio meliori^a. Item domino Swenoni Saxthorp ^acoclear argenteum^a. Item domino Hannes Henikini ^areportata super quartum librum decretalium^a. Item domino ^amagistro Hemmingo archidyacono Roskildensi anulum aureum^a. Item domino Jacobo Pauli, domini mei archiepiscopi cancellario, ^asermones Guidonis cum rubeo corio^a. Item domino Petro Symonis librum de papiro, qui vocatur Jacob. Item domino Laurencio presbitero, vicario ^ameo, parvum breviarium^a. Item domino Ebboni, presbitero

^a) Understregtet i Orig. Saaledes ogsaa i det følgende, hvor dette Notebogstav findes.

apud sanctum Paulum Lundis, ^aij pund orde^a. Item domino Johanni, presbitero apud sanctum Botulphum ^aibidem, dimidiam marcham denar.^a Item conventui omnium sanctorum prope Lundis ^adimidiam marcham denar.^a Item conventui fratrum predicatorum Lundis ^adimidiam marcham denar.^a Fratri N. Jærmer ^aibidem ^av marchas denar.^a Item conventui minorum Lundis ^adimidiam ² marcham denar.^a Conventui monialium ^aibidem ^ai marcham denar.^a Domine priorisse ^aibidem ^ai solidum sterlingorum^a. Sorori mee Margarete moniali ^aibidem meliorem ^alectum, quem habeo, cum suis preparamentis et fibulam auream^a. Domui leprosororum Lundis ^adimidiam marcham denar.^a Hospitali sancti spiritus ^aibidem tantum^a. ³ Item ecclesie beati Nicholai Lundis ^ai marcham denar.^a, presbitero ^aibidem ^adimidiam marcham denar.^a, ministro ecclesie ^aibidem ^aij oras denar.^a Item ecclesie beati Michaelis Lundis ^adimidiam marcham denar.^a, presbitero ^aibidem ^aij oras^a, ministro ^aibidem ^aoram denar.^a Item ecclesie mee Asum ^ai marcham denar.^a, domino ⁴ Benedicto presbitero ^aibidem ^asermones cum nigro coopertorio^a, ministro ^aibidem ^aij oras denar.^a Item Margarete Hannæsæ . . . ^b ^amr. denar.^a Item Nicholao Jærmer, filio Thome, ^ablaveam tunicam cum capucio^a. Item Gerthrudi ipsius Thome filie ^aomnes vestes meas novas mixti coloris^a. Item Alferth supertonsori ^ai pund ⁵ brasei, Katerine uxori sue i pund brasei et tres oves^a. Item Andree Thorkilli ^ai pund brasei^a, uxori sue Juliane ^aiiij oves^a. Item Andree filio suo omnes libros meos prius non datos excepto breviario. Item Ølrico carnifici pecuniam, quam michi tenetur, videlicet ^av solidos cum viij grossis^a, uxori sue Cristine ^aiiij oves^a. ⁶ Item Thuroni ^aThureß i marcham denar.^a Item Margarete Tuuæsdotær ^aiiij oves^a. Item Margarete filie Beddemanni vestes ^ameas viridis coloris^a. Item Constantino ^ablaveam tunicam, Gerthrudi uxori sue ^aiiij oves^a. Item Boecio ^aRask i marcham denar.^a et i pund orde^a, uxori sue Cristine ^aiiij oves^a. Jøssæ Boß puero tu- ⁷ nicam et capucium. Andree Raos ^aiiij marchas denar.^a Petro Jønæsß famulo meo ^adimidiam marcham argenti, in qua michi tenetur, v marchas denar., gladium et sellam^a. Item Jacobo Paulß famulo meo ^acapam et tunicam, cum quibus solebam equitare, vi marchas denar., gladium et sellam cum freno^a. Andree Nicliß

^b) *Lille Hul i Orig.*

1 quondam promo meo et Benedicte uxori sue ^aiij marchas cum
 dimidia denar., in quibus michi tenebantur^a. Item Benedicto Hen-
 rici ^atunicam cum capucio^a. Item sodalicio sacerdotum parro-
 chialium ^aLundis lagenam trafnsie. Item^a Johanni Jutæ ^ai cornu,
 quod dedit michi uxor sua^a. Item pauperibus ^avi marchas denar.^a
 2 Item Thome Bylting ^atunicam, capucium et caligas de albo
 panno^a. Exequutores autem hujus testamenti et ultime voluntatis
 mee instituo honorabiles viros dominum meum karissimum archi-
 episcopum Lundensem predictum, dominos Jonam Saxthorp et Ni-
 cholaum Posæ, canonicos Lundenses prefatos, et Thomam Jærmer,
 3 fratrem meum dilectum, supplicans eis humiliter propter Deum, ut
 meam in premissis ita perficiant voluntatem, sicut anime mee
 noverint expedire. In cujus rei testimonium et evidenciam firmi-
 orem sigillum meum una cum sigillis exequutorum predictorum
 presentibus est appensum. Datum anno Domini millesimo ccc^olx^o
 4 sexto die beati Kanuti regis et martiris.

61.

1368 Okt. 5. *Magister Macharius, Ærkedegn i Roskilde.*

*Orig. paa Perg. [med 4 Segl]. Roskilde Kapitels Arkiv, nu Arnemagn.
 Dipl. XXI, 24. Rep. 2857.*

5 In nomine patris et filii et spiritus sancti, amen. Ego magister
 Macharius archidiaconus Roskildensis, in lecto extreme mee egri-
 tudinis constitutus, meam ultimam voluntatem ordino in hunc mo-
 dum: Primo lego fabrice ecclesie Roskildensis, ubi meam eligo se-
 pulturam, duo jumenta meliora de equicio meo cum pullis suis.
 6 Item lego et confero ad anniversarium meum in eadem ecclesia
 Roskildensi perpetuo faciendum curiam meam villicalem in vill[a
 Te]sthorp in Ringstæthehæret sitam, cui adjacent xiiij solidi terrarum
 in censu, una cum tribus mansionibus inquilinorum, qui gartte[?]
 vulgariter appellantur, una cum omnibus et singulis juribus et
 7 pertinentiis curie et mansionum predictarum, quam quidem curiam
 u[na] cum mansionibus inquilinorum predictis jure hereditario post
 mortem patris mei acquisivi. Item domino meo episcopo unam
 bibliam, quam Parisius emi, una cum lectisternio uno blavio. Item
 Helsef uxori Petri Bonde, michi secunda consanguinitatis linea
 attinenti, quam meam in hiis scriptis instituo heredem, dimidietatem

bonorum meorum, que dicuntur bohawe; dimidietatem vero residua¹ lego et confero amicis et famulis meis, inter eos per infrascriptos mee hujusmodi ultime voluntatis exequutores dividendam, et ita quod Gerlacus Mac[?]us . . ., qui michi diu servierat, prerogativa de residua parte bohawe predicta gaudeat speciali; librorum autem meorum de juribus omnium, necnon omnium bonorum meorum residuorum² mobilium, exequutorum infrascriptorum dispositioni et ordinacioni committo et relinquo, obsecrans eosdem per viscera misericordie Jhesu Christi, ut hanc meam ultimam voluntatem, sicut de eis fiduciam in Domino obtineo specialem, ^asecuti[?] exequ[?]tioni^a necnon ordinacioni et dispositioni bonorum meorum, quam ipsis, ut supra³ dictum est, committo, sic intendant, ut premium ob hoc in ultimi judicii die [in] altissimo consequantur. In quorum omnium testimonium sigillum meum una cum sigillis venerabilium virorum Johannis Cristierni et Jacobi Johannis, canonicorum Roskildensium, et Esberni Nicolai laici, [quos^b] predictae mee ultime voluntatis ac⁴ premissorum omnium et singulorum exequutores constituo per presentes, presentibus duxi apponendum. Actum et datum Roskildis in domo habitacionis mee anno Domini m^occc^olx^o octavo mensis septembris^c die quinta, in crastino videlicet sancti Francisci confessoris, presentibus et ad hoc specialiter vocatis Nicolao Basse⁵ presbitero ac famulis meis Abraham et Gerlaco.

62.

1369 Jan. 20. Hinrik Bokholt, Dekan i Lund.

Orig. paa Perg. [med 4 Segl]. Lunde Kapitels Arkiv, nu i det svenske Rigsarkiv. — Afskrift i Lundebogen S. 231. Rep. 2861. Jfr. Gavebøgerne S. 25 f.

In nomine Domini, amen. Ego Hinricus Bokholt decanus⁶ Lundensis, considerans diligencius status humani circumstancias et eventus varios, perpendensque, nichil morte cercius esse et nichil incercius ejus hora, mente et corpore sanus, testamentum meum de bonis michi a Deo concessis condo et ordino in hunc modum: In primis igitur lego pro sepultura mea in ecclesia sancti Laurentii⁷ prope sepulcrum venerabilis in Christo patris domini Petri, condam archiepiscopi Lundensis, i marcham argenti. Item pro anniversario

a) Tilføjet over Linien. b) Rasur i Orig. c) Fejlskrevet for: octobris.

1 meo annuatim more solito in choro ipsius ecclesie tenendo ^aunam curiam meam in Litlakøpinge et unam curiam meam in Aalstorp^a sitas, ^bita quod dimidietas reddituum de ipsis bonis cedat canonicis, qui in die anniversarii mei vigiliis et misse interfuerint, et reliqua dimidietas inter vicarios et pauperes equaliter dividatur, ²deducta ex ea i ora denariorum pro pulsantibus in turri^b. Item ^adomino meo karissimo domino Nicholao Dei gracia archiepiscopo Lundensi, Swecie primati, unum vas argenteum. Item domino P. archidyacono unum cornu et unum superpellicium. Item domino cantori i cornu et i librum de dictis beati Bernardi. Item domino ³Johanni Hinriksß i cornu cum libro sermonum, qui incipit: Cum consumasset Jhesus. Item domino N. Posæ i mensale cum^a manutergio. Item domino ^amagistro N. i cornu. Item domino Magno preposito Othoniensi i par cultellorum ad mensam aptorum, i mensale et i manutergium. Item domino Swenoni Saxthorp i amucium, ⁴i cornu et parvum librum cum rubeo coopertorio. Item domino Jo. Sommer i cornu cum flascone stanneo. Item domino P. Jønsß amucium meum cum serico et librum, qui dicitur sacramentale Guillelmi de monte Laughduno. Item domino abbati apud omnes sanctos i mortariolum. Item domino Clementi priori apud sanctimoniales Lundis i superpellicium. Item domino P. Symonis i cornu cum flascone stanneo. Item domino P. Magni vicario meo i magnam ollam et i amphoram^a. Item ad criptam ij marchas denar. Item vicario ibidem marcham denar. Item ministro ibidem dimidiam marcham denar. Item cuilibet ecclesie parrochiali Lundis ij oras et ministro dimidiam oram denar. Item fratribus predicatoribus ibidem i pund annone, priori ibidem i solidum grossorum et lectori ibidem tantum. Item fratribus minoribus ibidem i pund annone et gardyano i solidum grossorum. Item monialibus apud sanctum Petrum i pund annone. Item domui leprosorum ⁷tantum. Item domui sancti spiritus tantum. Item ^adomino Alloni i cornu. Item Jacobo Gulbrandß i cornu. Item Jacobo famulo meo ij ollas, i amphoram, i culcedram, i caldarium et i cistam. Item Kanuto i togam cum sufforatura viridi^a et ij marcas denar. Item ^aTukoni i culcedram mayorem cum minore et i polidrum.

^a) Understreget i Orig. Saaledes ogsaa i det følgende, hvor dette Notebogstav findes. ^b) Tilføjet i Randen.

Item Segoto promo meo iij pund siliginis, ij culcedras, i ollam^a et 1
 ix sues. Item pauperibus v marchas denar. Exequutores autem
 hujus testamenti constituo viros honorabiles, amicos meos, dominos
 Johannem Sommer canonicum Lundensem, Swenonem Saxthorp
 ibidem canonicum et P. Magnusß predictos, rogans eos humiliter
 propter Deum, ut omnia et singula premissa ducant fideliter in 2
 effectum, prout anime mee noverint expedire. In quorum omnium
 testimonium sigillum meum una cum sigillis predictorum exequutorum
 meorum presentibus est appensum. Datum anno Domini m^occc^olx^o
 nono die beatorum Fabiani et Sebastiani martirum.

63.

1372 Marts 12. *Nicholaus Erlandsøn, Kannik i Lund.*

*Orig. paa Perg. med [4] Segl: 4. Petrus Laurentii (G. 108). Lunde
 Kapitels Arkiv, nu i det svenske Rigsarkiv. — Afskrift i Lundebogen S. 230.
 Rep. 2973. Jfr. Gavebøgerne S. 77.*

In nomine Domini, amen. Ego Nicholaus Erlandsß canonicus 3
 Lundensis, licet debilis corpore, sanus tamen mente, jugi medi-
 tatione digesta et pervigili cura recensita didiceram experientia per-
 docente in condicione humana nichil esse, quod perpetuo stare
 possit, sed de esse necessario fit non esse, quia corruptio nature
 corruptio cujuslibet est persone; quocirca diem mortis mee summo 4
 cautele studio prevenire cupiens et animam meam piis et virtuosis
 operibus adornare, de bonis michi temporaliter concessis testamen-
 tum meum sub modo, qui sequitur, ordino et dispono: Primo igitur
 lego et confero ecclesie beati Laurentii Lundis, ubi meam eligo
 sepulturam, unam marcham argenti ad fabricam. Item ad anni- 5
 versarium meum in choro Lundensi annuatim tenendum unam
 curiam in parrochia majoris ecclesie beate Marie virginis Lundis
 sitam, in qua residet pronunc Nicholaus Asæson, daturus ij solidos
 grossorum annuatim pro pensione, et unum fundum juxta eam ad
 occidentem, quem emi de Johanne Lodevikß, valentem pro pen- 6
 sionem[!] annuali marcham denariorum, una cum uno fundo in
 Malmøygis ad partem occidentalem curie capituli Lundensis sito,
 quam legavit domina Ætlæ pro anniversario suo, valente xij oras
 denar., tali ratione, quod canonicis dicte Lundensis ecclesie, qui die
 anniversarii mei vigiliis et misse interfuerint, dentur xij ore denar.,

1 fabricae dicte ecclesie dimidia marcha denar., vicariis dimidia marcha denar., ad missas animarum i marcha denar., pulsantibus in turri ij ore denar. Item domino meo dilecto domino Nicholao divina miseratione archiepiscopo Lundensi, Swecie primati, unum longum mensale cum gausape suo. ^aItem domino Folquino preposito unum librum

2 de jure canonico. Item domino decano Lundensi unum cornu et coclear argenteum. Item domino archidyacono ibidem unum coclear argenteum et unum librum, qui vocatur opus astrolabii^a. Item domino Johanni Henriks i pernam lardi. ^aItem domino Nicholao Posæ unum cornu. Item magistro Nicholao Kanuti brev-

3 arium meum, quod habui post dominum Karolum, unum coclear argenteum et^a i marcham argenti. ^aItem domino Swenoni Saxthorp unum librum, qui incipit: In primitiva ecclesia, quem dedit michi dominus Jonas Saxthorp. Item domino Johanni Sommer unum cornu. Item domino Petro Johannis unum librum, qui in-

4 cipit: Abstinencia est virtus. Item domino Benedicto de Kadorp^b unum breviarium, quod possedit frater meus Johannis[!] Erlands^a, et i ollam meam majorem. Item domino Petro Symons solidum grossorum. ^aItem domino Clementi unum cornu. Item domino Andree Næze i librum, qui incipit: Juste judicate^a. Item do-

5 mino Laurencio unum cornu. Item domino Nicholao Achonis unum cornu. ^aItem domino Johanni Falster unum librum, qui vocatur de papis et imperatoribus. Item domino Petro Johannis sacriste i solidum grossorum^a. Item domino Laurencio custodi chori sex grossos. Item dilecto cognato meo Petro Laurens, pre-

6 visori domus sancti spiritus Lundis, unam tabernam in Scanør cum fundo, quam habui de Jacobo Niclæsß ibidem, prope forum curruum sitam, et meas apes in Heyghæholt^c ^acum cocleari argenteo. Item Petro Tuuæß clerico unum librum, qui incipit: De multiplicitate trinitatis. Item domino Nicholao Offæß, presbitero in cripta, unam

7 togam brunei coloris sufforatam^a. Item olaustro omnium sanctorum i pund annone. Item abbati ibidem unum coclear argenteum. Item predicatoribus ^aLundis i pund annone^a, priori ibidem i solidum grossorum. Item minoribus ibidem i pund annone, lectori ibidem sex grossos. Item monialibus ibidem i modium buturi et i mar-

^a) Overstreget i Orig. Saaledes ogsaa i det følgende, hvor dette Notebogstav findes. ^b) L: Kærdorp. ^c) L: Eghæholt.

cham denar., inter eas dividendam. Item eisdem monialibus i mo-
 dium buturi ex parte matris mee. Item domui sancti spiritus Lund-
 dis i lectum paratum. Item domui leprosorum i pund annone.
 Item claustro Dalbiensi i marcham denar. Domino Cristierno ibidem
 i solidum grossorum. Item claustro Boseyghæ i pund annone. Domine
 Agathe moniali ibidem viij ulnas panni brunei coloris et i vaccam. 2
 Domino Thorstano priori ibidem i solidum grossorum. Item domino
 Alloni in curia Lundensi i mensale. *Item ecclesie beate Marie
 virginis Lundis majori i marcham denar., presbitero ibidem i soli-
 dum grossorum, ministro ibidem dimidiam marcham* denar. Item
 ecclesie beate Marie virginis minori i marcham denar., *presbitero 3
 ibidem tunicam meam sufforata griseam cum capucio*, ministro
 ibidem ij oras denar. Item cuilibet ecclesie parrochiali Lundis
 preter predictas ij oras denar., presbitero oram denar. Item ecclesie
 Quithinghe in Gythinghe hæret, Gumlæsæ et Vislætoftæ, cuilibet
 earum i marcham denar., presbiteris earundem dimidiam marcham 4
 denar. et ministris cuilibet ij oras denar. Item Petro Pætersß, filio
 fratris mei, x solidos grossorum vel equum tanti valoris. Item
 Erlando, filio sororis mee, tantum. Item Margarete Jønissæ doter,
 uxori fratris mei condam, unum annulum aureum. Item Trugoto
 Haas juveni de Ørtoftæ i marcham argenti. Item sorori sue Cri- 5
 stine viij ulnas boni panni et unam scistam. Item Jacobo Niclasß
 de Watnstathæthorp unum equum de x solidis grossorum. Item
 uxori ejus unum annulum aureum et scistam. Item Elene filie ejus
 i curiam in Nybølæ desolatam prope Lundis in Thornnæhæret,
 unum annulum aureum cum lapide viridi et togam meam viridem 6
 cum furræ[!]tura de variis. Item Petronille, condam uxorem[!] Ni-
 cholai Josepß, i scistam. Item Petro Eghesithæ filio ejus unam
 galeam cum huva. Item Karulo Niclasß dimidiam marcham ar-
 genti. Item Margarete Niclassæ doter unum annulum aureum.
 Item Josep Niclæsß bona mea in *Kersthorp cum molendino*, ab 7
 ipso prius per me empta. Item Kættilo Tuuæsß i marcham denar.,
 uxori ejus i marcham denar. Item famulo meo Kanuto unum
 equum de xij solidis grossorum. *Item Michaeli puero meo unum
 equum de x solidis grossorum. Item famulo meo altero[!] Kanuto
 i marcham argenti. Item Jacobo in curia mea unam amforam, 8
 uxori sue Katerine i ollam. Item* famulo meo Nicholao carpen-
 tario i pernam lardi, dimidium pund annone *et i pund buturi.

- 1 Item Hildæburgh i capucium et i marcham denar. Item Cecilie in curia mea dimidiam marcham denar. Item pauperibus scolari-
bus ij marchas denar. Item aliis pauperibus quinque marchas
denar^a. Exequutores autem hujus testamenti constituo viros discre-
tos dominum Petrum Frost archidyaconum Lundensem, Josep
2 Erlandß fratrem meum dilectum, magistrum Nicholaum Kanuti
canonicum Lundensem et Petrum Laurenß, previsorum domus
sancti spiritus Lundis, rogans eos causa Dei, ut istud testamentum
taliter exequantur, in quantum possunt, prout coram summo Deo
voluerint respondere. In cujus legacionis testimonium sigillum
3 meum una cum sigillis exequutorum predictorum presentibus est
appensum. Datum anno Domini m^o ccc^o lxx^o secundo feria sexta,
videlicet die beati Gregorii pape.

Paa Plica er tilføjet: Domino P. Symonis solidum grossorum. Item sacriste solidum grossorum. Item priori priori[!] predicatorum i solidum
4 grossorum. Item domino Thorstano i solidum grossorum. Item domino Cri-
stiarno in Dalby i solidum grossorum. Item lectori minorum et custodi chori
i solidum grossorum.

Paaskrift: Testamenti N. Erlandi canonici Lundensis de quibusdam bonis
Lundis et Malmøgis. Nunc vero in Wyrkie suum tenebitur anniversarium.

64.

1377 Marts 26. Nicolaus Petri kaldet Ellyng af Faaborg.

Tabt Orig. paa Perg. [med 1 Segl] i Faaborg Bys Arkiv. Afskr. af Langebek fra 1753: Rigsark. Diplomatarium; herefter trykt ndfr. Tidligere afskrevet af Thomas Broder Bircherod i Ny kgl. Saml. Fol. 402; dertil andre Bircherodske Afskrifter; trykt efter en saadan i Pontoppidan, Annales II, 224. Rep. 3155.

- 5 Omnibus presens scriptum cernentibus Joseph Johannis pres-
biter Lundensis diocesis salutem in Domino. Noveritis^a, ^b me sub
anno Domini m^o ccc^o lxxvij^o cena Domini^b presentem fuisse, vidisse
et audivisse, quod honestus skolaris^c Nicolaus Petri dictus Ellyng
de Fobburgh Othoniensis diocesis, laborans in extremis, testamen-
6 tum suum disposuit in hunc modum: In nomine Domini, amen.
Ego Nicolaus Petri, licet debilis corpore, tamen sanus mente, anime
mee saluti de bonis^d mihi a Deo concessis volens utiliter previ-

^a) *Pontoppidan*: Noverint universi. ^b) *Bircherod*: sub anno Domini m^o ccc^o lxxvij; *Pontoppidan udfylder Lakunen med*: me. ^c) *Bircherod*: scholarus; *Pontoppidan*: scorarus. ^d) *B. og P. tilføjer*: meis.

dere^e, lego in primis et confero convivio beate virginis in Fobburgh 1 duas tabernas a^f curia capitali disjunctas cum parvo fundo ab ^eisdem^g tabernis in ^hcommunem plateam situato^h, tali ratione prehabitaⁱ, quod nomen meum cum nominibus aliorum convivarum ejusdem convivii in libro suo^k dicto skra utique conscribatur, et ut ^lquedam missa in altari beate virginis prescripte septimanatim cele-²bre^lretur^l. Item^m domino Johanni plebano in Hornnæ, ⁿmihi predilecto, duoⁿ lintheamina bona cum cervicali parvo^o dicto puthæ. Item sorori mee Cecilie dimidiam curiam, quam inhabitat suo cum marito. Item domino Petro Eskilli, plebano ecclesie beati Dionisii Roskildis^p, meo penitenciaro^q, tres grossos. Ultimatim autem^s socio meo dilecto Joseph Johanni^r meum superpellicium^r, meum parvum gladium, ^ssingulis cum meis rebus Roskildis habitis quibuscumque^s. Datum Roskildis anno^t, die quibus supra meo sub signeto.

65.

1377 Maj 25. Trugillus Olavi.

Tabt Orig. i Lunde Kapitels Arkiv. Afskrift i Lundebogen S. 238 med Overskrift: Testamentum Trugilli Olavi super una curia in Lyongsjø, secundum librum anniversariorum pro ejus anniversario, licet idem testamentum secundum litteram sue scripture continet curiam in Lyungby, in qua Nicolaus Tychonis pronunc residet; sed suppletum est in margine et supero notula in Liungsjø, in qua Laurentius Jutho etc. Rep. 3163. Jfr. Gavebøgerne S. 129.

In nomine Domini, amen. Ego Trugillus Olavi, licet corpore ⁴debilis, mente tamen sanus, testamentum meum de bonis michi a Deo concessis dispono et ordino in hunc modum: Primo lego ecclesie beati Laurentii Lundis, ubi meam eligo sepulturam, xij marchas argenti. Item venerabili in Christo patri, domino meo dilecto, domino Nicolao, archiepiscopo Lundensi, Suecie primati, ⁵meum panzer cum i cornu. Item ecclesie mee parrochiali in Staffwie i marcham puri; item presbitero ibidem unam equam cum

^e) B. og P.: providere. ^f) B.: et. ^g) B. har i Stedet Prikker, P. intet. ^b) B. og P. har i Stedet Prikker; Langebek: c. p. situatam. ¹) B.: prohibita; P.: adhibita. ^k) B.: sui; P.: suo. ^l) B. og P.: quamdam missam etc. celebrant. ^m) B. og P. indskyder: dono. ⁿ) B. og P.: meo perdilecto domino. ^o) B. har i Stedet Prikker; hos P. fattes Ordet. ^p) B. og P.: Roschildensis. ^q) P.: penitenciaro. ^r) B. og P.: suppellicium. ^s) B. og P. har i Stedet Prikker. ^t) P. og B. indskyder: et.

1 pullo dicto føll; item ministro ibidem i solidum grossorum. Item
 clauastro predicatorum i marcham puri; priori ibidem i solidum
 grossorum; item cuilibet fratri sacerdoti ibidem dimidium solidum
 grossorum. Item clauastro fratrum minorum Lundis i marcham puri;
 item gardiano ibidem i solidum grossorum; item cuilibet fratri
 2 sacerdoti dimidium solidum grossorum. Item monialibus sancti
 Petri Lundis ij solidos grossorum. Item domui leprosorum Lun-
 dis ij solidos grossorum. Item ecclesie Liungio et presbitero
 ibidem oves meas, quas habeo ibi, inter se equaliter dividendas.
 Item ecclesie Æwerthe ij solidos grossorum; item presbitero ibidem
 3 i solidum grossorum. Item venerabili capitulo Lundensi unam
 curiam meam in ^aLiungio, in qua Laurencius Jutho pronunc
 residet^a, pro anniversario meo annuatim in choro Lundensi faciendo.
 Item dilecte consorti mee x marchas puri cum nave dicta skutæ.
 Item fratri meo dilecto Uffoni Oleffs i circulum aureum. Item
 4 Johanni Bing curiam meam paternam in Lyngio. Item domino
 Petro Simonis^b i psalterium. Item domino Petro Johannis i mar-
 cham puri. Item Grubbæ vij solidos grossorum. Item Jacobo
 Jøniss^b vi solidos grossorum. Item Petro Nicolai j marcham puri.
 Item domino Johanni Pauli ij solidos grossorum. Item Johanni
 5 Strangeß ij modios butiri cum una perna lardi. Item uxori ejus
 i coclear argenteum. Item Elzef i bovem et unam vaccam, meli-
 ores quos habeo, i coclear argenteum, i tunicam meam meliorem
 cum capucio et nodulis argenti. Item Torstano famulo meo i poli-
 drum rubei coloris, i balistam, i crawæ, i gladium, i par stalhanske
 6 ac tunicam varii coloris cum capucio. Item Skaning famulo meo
 i polidrum grisei coloris, i par rytheskynær, i krawæ, unam togam
 cum capucio et diploidem albam. Item Cecilie Pauli et filiis ejus
 iij solidos annone. Item Anne duas vaccas. Item filiis ejus i cu-
 riam in Grynnilstathe, in qua Sweno Petri residet. Item Anne
 7 ancille mee i vaccam cum ij ovibus. Item Swenoni Stinnæ x modios
 siliginis, i pernam lardi et annonam seminatam in uno agro. Item
 Petro Olau i polidrum et i unghnøth. Item Jøsse puero meo
 vi modios avene seminate. Item cognate mee Cristine, uxori Johannis
 Bok, i coclear argenteum. Item Nakkaskogh ij solidos grossorum,

^a) *Saaledes i Randen; i Texten, men overstreget: Lyngby, in qua Nicolaus Tychonis pronunc residet.* ^b) *Afskr.: Sunonis.*

quos habet. Item Petro Asceri i solidum grossorum. Item Nicho-
 lao Mynst ij sues. Item N. Akonis ij oves. Item N. Tuonis
 ij sues. Item Thrøwen i bovem. Item colonis meis in Lyngsio
 dimidietatem pensionis mee de eisdem et reliquam dimidietatem
 pauperibus ibidem. Item cuilibet pauperi in Stæffwie i modium
 farine et omnibus illis ij pernas lardi inter se dividendas. Exsequtores 2
 autem hujus testamenti mei constituo et ordino honorabiles viros
 et discretos, videlicet dominos Petrum Simonis et Petrum Johannis,
 canonicos, Uffonem fratrem meum dilectum, Grubba et Johannem
 Strangeß, rogans eos per viscera misericordie Jhesu Christi, ut hanc
 voluntatem meam ita fideliter prosequantur, prout saluti anime 3
 mee noverint salubrius expedire et coram summo iudice voluerint
 respondere. In cujus exsecucionis testimonium sigillum meum una
 cum sigillis dictorum exsequtorum presentibus est appensum. Da-
 tum sub anno Domini m^occc^olxx^ovij^o die beati Urbani pape et
 martiris.

66.

1379 Febr. 3. *Ærkebiskop Nicholas.*

Orig. paa Perg. med [7] Segl: 1. Ærkebispens (G. 20); 3. Petrus Frosts (G. foran 47); 7. Johannes Ufs (A. 785). Lunde Kapitels Arkiv, nu i det svenske Rigsarkiv. Rep. 3249. Jfr. Gavebøgerne S. 33 f.

In nomine Domini, amen. Nos Nicholas divina miseracione 4
 archiepiscopus Lundensis, Swecie primas, licet corpore debilis,
 mente tamen sanus, considerantes nichil cercius morte et nichil
 incercius hora ejus, testamentum nostrum de bonis nobis a Deo
 collatis facimus, constituimus et ordinamus in hunc modum: Primo
 ad fabricam nostre Lundensis ecclesie et dilecto capitulo nostro 5
 Lundensi bona nostra in Gyorthalykkæ sita cum omnibus suis per-
 tinenciis, que de domino Petro Nicholai milite de Hamundahøgh
 justo empconis titulo habuimus, damus et assignamus, prout etiam
 ipsis prius assignavimus in perpetuum possidenda, pro festo glorio-
 sorum martirum sanctorum Georgii et Laurencii semel in anno, 6
 die scilicet sancti Georgii, cum missa de sancto Georgio et memoria
 de sancto Laurencio sollempniter tenendo ante altare sancti Lau-
 rencii in medio ecclesie constitutum, tali condicione, quod tutores
 fabricæ predictæ Lundensis ecclesie, qui pro tempore fuerint, eadem

1 bona sub sua ordinacione libere habeant et de ipsis dabunt sex
solidos grossorum canonicis pro dicto festo, inter canonicos, vicarios
et scolares secundum ordinacionem capituli singulis annis dividen-
dos; reliquum vero cedat fabrice. Ipso eciam die beati Georgii
habeant collectam in missa pro remedio anime nostre, et apponatur
2 super sepulcrum nostrum purpura, quam fabrice offerimus pro
presenti, inhibentes sub pena excommunicacionis et maledictionis
eterne, ne aliquis sine situ [!] tutorum ecclesie predictorum se de ipsis
bonis intromittat. Item pro anniversario nostro omni anno in
choro Lundensis ecclesie sollempniter tenendo damus ad mensam
3 archiepiscopalem Lundensem omnia bona nostra sita in Luddo-
køpinge cum suis pertinenciis universis, que de domino Petro Kyr-
ningh milite, Petro Spaldener armigero ac monasterio monialium
Lundensium eciam justo empcionis titulo acquisivimus, ita tamen
quod dominus archiepiscopus, quicumque pro tempore fuerit, dabit
4 canonicis singulis annis unum pund sterlingorum, dividendum secun-
dum ordinacionem capituli inter canonicos presentes in choro in
missis et vigiliis, vicarios, pauperes et scolares et pro missis inferius
in ecclesia ac pulsantibus in turri, ad cuius summe solucionem
annuam volumus racione dictorum bonorum successores nostros in
5 perpetuum obligari et ipsorum consciencias onerare; super quibus
festo et anniversario ac bonis dicto capitulo nostro literas nostras
apertas contulimus in testimonium omnium premissorum. Item
ecclesie sancti Laurentii, ubi nostram eligimus sepulturam ad capud
condam predecessoris nostri archiepiscopi Petri, viginti marchas
6 argenti pro fabrica ecclesie et structura; item *unam cappam
pluvialem novam, quam met parari fecimus* et habemus in sacri-
stia nostra Lundensi. Item dicte fabrice *scolasticam hystoriam,
decretales et chorale nostrum novum dictum kølt kølt [!] pro ornatu
parietum*. Item successori nostro, cui Deus gratiam infundat,
7 pro suis et suorum successorum usibus bibliam nostram in duobus
voluminibus per nos Flandrie emptam, missale sollempne per totum
annum cum nota, racionale divinorum officiorum, proprietates
rerum, moralia Gregorii cum omeliis suis et dyalogum in uno vo-
lumine, magnum antipha[!]narium cum nota, majus breviarium

^{a)} *Understreget i Orig.; ligesaa i det følgende, hvor dette Notebogstav findes.*

nostrum cum nota, item aliud missale sollempne cum nota in 1
 duobus voluminibus pro capella sua Lundensi, calicem ^bdeauratum ^b,
 canonem novum, benedictionarios, item duos ordinarios, quos Bo-
 randaholmis scribi fecimus, et psalterium nobile cum rubea cooper-
 tura. Item reverendo capitulo nostro Lundensi ^aquatuor libros sen-
 tenciarum. Item scolis ^aLundensibus ^aPapiam, S[ic]erone[m], di[sc]ri- 2
 vaciones Preciani, Solinum de mirabilibus mundi ^a, qui per diligen-
 ciam capituli exponi debent scolastico et resumi singulis annis
 tempore capituli generalis, ne subtrahantur. Item pauperibus sco-
 laribus, scolas ibidem visitantibus, ^amarcham argenti ^a. Item do-
 mino Folquino preposito Lundensi ^aunum cornu argentatum de- 3
 auratum ^a. Item domino Magno decano ibidem similiter ^ai cornu
 argentatum deauratum ^a. Item domino Petro Frost archidyacono
^abreviarium nostrum novum, quod condam habuimus de episcopo
 Slesvicensi ^a, loco cujus debet breviarium, quod sibi prius dedimus,
 ad nostram voluntatem inferius exprimendam disponere et ordinare. 4
^aItem sibi psalterium glosatum, decretum nostrum emptum ^aFlan-
 drie et ^aJohannem Andree super Sextum ^a. Item domino Mathie
 Syvichini cantori ^apassionarium nostrum ^a, quem nobiscum semper
 duci fecimus, ^ainstituta, unam tymbriam variarum pellium ^a, decimas
 nostras alecium Helsingborgis levatas et restantes apud dominum 5
 Johannem ibidem de anno proximo jam transacto et pensionem
 nostram de exaccione nostra ibidem anno de eodem, videlicet ij
 marchas argenti similiter apud ipsum dominum Johannem restan-
 tes, prout cantant litere nostre de premissis sibi prius date. Item
 domino Swenoni Saxthor[*p*] ^c ^acronicam Martini ^a. Item domino 6
 P. Symonis ^abibliam nostram majorem et unam archam ^a. Item
 domino P. Johannis ibidem ^acopiosam ^a. Item domino Clementi
 canonico ibidem ^ai cornu ^a. Item domino Laurencio officiali nostro
^ai balistam novam ^a. Item domino N. Achonis canonico ^ai cornu ^a.
 Item domino Alloni ^adyetam salutis ^a. Item domino P. Nicholai 7
 canonico ibidem librum ^ade mirabilibus sacre scripture ^a. Item
 domino Mathie Andree canonico ibidem ^aunum skaap ^a, quod posui-
 mus Lundis in capella, ^apsalterium, quod nobiscum duci ^a fecimus,
^alibrum, quem habuimus de domino Jacobo Jarmar, nigro cooper-

^b) *Overstregtet i Orig.* ^c) *Ovenover Linien tilføjes: c. l. [d. e. canonico Lundensi?].*

1 tum^a, item unum librum viridem de papiro, item sibi choralia
 nostra, amuciam scilicet et superpellicium^a. Item domino Erlando
 Absolonis ^aunum sathilfaat^a. Item domino Petro Dua ^aunam
 laternam manualementem^a. Item Johanni Uf ^amajus cornu nostrum
 2 argentatum deauratum cum^a duobus flasconibus, clipeo nostro
 depictis. Item tenemur sibi ex parte nostra et ecclesie nostre pro
 necessariis emptis et adductis in farina, braseo et aliis necessariis
 ad conservacionem castri Hammarensis per ipsum, postquam Bo-
 randaholmis venimus ista vice, xl marchas argenti, pro quibus sibi
 inpigneravimus sex tabernas, quas ipse personaliter construxerat
 3 nostro nomine in porticu Lysta Borandaholmis, valentes sex mar-
 chas argenti in pensione, cum suis juribus et pertinenciis secun-
 dum condiciones in literis suis super hoc contentis, donec redimantur.
 Item sponse sue ^aduas tymbrias variarum pellium cum uno ludo
 scacorum, quem^a habuimus de domina regina Norvegie. Item filie
 4 Johannis Uf virgini Cecilie ^aunum anulum aureum^a. Item uxori
 sue domine ^aMarine meliorem sistam et mantellum nostrum cum
 magno capucio variis^a sufforata. Item filie Takonis Mus virgini
 Marine ^acappam nostram blaveam variis sufforata^a. Item Petro
 Laurencii fratrueli nostro ^aambulatore nostrum griseum. Item^a
 5 tenemur sibi et couterinis suis in viginti sex marchis argenti, quas
 pater eorum dominus Laurencius Jøniss quondam miles, frater
 noster, nobis concessit versus curiam Romanam pro negociis et
 usibus nostre Lundensis[!] ibidem expeditis, inpignerans bona sua,
 que adhuc stant inpignerata pro eisdem, pro qua quidem summa
 6 nos deputavimus sibi prius per literas nostras pensiones bonorum
 in Gemnethoptha et Skenckilsø in terra Syalandie sitas[!] de anno
 jam instanti et proximo sequenti levandas et percipiendas de quodam
 Johanne legha, videlicet quolibet annorum dictorum octo marchas
 argenti et unam marcham annone, prout in literis nostris ipsis
 7 datis continetur. Item pro debitis, in quibus domino Jacobo Swer-
 sliper consuli Sundensi tenemur, videlicet l marchis denariorum
 Sundensium pro farina et potu almanico ad manus domini Bene-
 dicti canonici Lundensis missis, deputamus decem boves, in quibus
 idem dominus Benedictus nobis pro defectu compoti sui tenetur
 8 persolvendos[!], antequam a sententia excommunicationis absolvatur,
 prout domino Magno decano nostro Lundensi prius commisimus in
 mandatis. Item cognate nostre domine Estridi, uxori Magni Mag-

nusß, unum anulum aureum. Item nepte nostre domine Kate-¹
rine, uxori Magni Ryngsß, unum anulum aureum. ^dDomine Bot-
tildi moniali in ^aBosø ij vaccas^a, ij marchas argenti^d. Item Petro
Nicholai, magistro coquine nostre, restituimus et restitui mandamus
^acaballum suum nigrum^a, quem nobis concessit pro equicio nostro,
^adantes sibi unum polidrum de equicio nostro predicto^a. Item ²
Akoni Nielasß puero nostro ^aunum polidrum^a de eodem equicio,
si prius eum per literas nostras ad Aghonem sibi datas non habuit
vel recepit. Item Skønøf servitori nostro ^aunum caballum de sta-
bulo nostro^a dictum Gøøth in recompensam pro debitis, in quibus
sibi tenemur. Item Cristyarno Holk ^aungulam argentatam^a. Item ³
Johannem Strangonis et[!] quittum dimittimus pro pensionibus nobis
debitis de bonis nostris in Stewoghæ de anno presenti et aliis pre-
cedentibus. Item uxori sue domine Botildi ^aunum anulum aureum^a.
Item domino Petro Johannis sacriste nostre Lundensis ecclesie
^acappam nostram bruneam sufforatam cum ^adorsis variarum pellium ⁴
una cum ^atunica ejusdem robe et capucio^a. Item domino Lauren-
cio custodi chori ibidem ^asurcocium nostrum bruneum variis suffo-
ratum^a. Item dominabus monialibus Lundis ^amarcham argenti^a.
Item predicatoribus ibidem ^amarcham argenti^a. Item minoribus
^aibidem marcham argenti^a. Item sacerdotibus curatis in Boranda-⁵
holm remittimus omnia episcopalia de hoc anno. Item capitulo
dictorum sacerdotum ^aunum librum sermonum per totum annum,
quem habuimus post dominum^a Johannem Pauli. Item ecclesie
sancti Olai ibidem ^aunum coclear argenteum^a. Item capelle sancti
Salomonis ibidem ^aunum coclear^a argenteum. Item domui lepro-⁶
sorum ibidem ^aunum par missalium sacerdotalium. Item ^afratri
Benedicto de Aasia ^aprimam partem Thome^a. Item fratri Nicho-
lao Holumbo lectori Lundensi librum, qui dicitur ^asuffragium mona-
chorum, et vi ulnas albi panni^a. Item Yuaro scolari ^aSextum cum
Clementinis in uno volumine, Exameron et breviarium, quem ⁷
dominus P. Frost prius^a a nobis habuit. Item Johanni Bonda ^aBri-
tonem et xij solidos grossorum^a. Item Petro Nicholai scolari ^abal-
teum nostrum argenteum deauratum cum bursa^a sericali ^aet quatuor
marchas argenti. Ipsi^a scolaribus actores, ^alibros et poetas nostros
reliquos^a. Item Petro Nicholai puero nostro de Ystath v ^amar-

a) Tilføjet i Randen.

1 chas^a argenti de decima nostra alecium anni jam transacti, apud
 patrem suum ibidem jam collecta et reservata. Item Jacobo puero
 nostro tres marchas argenti de eadem decima. Item P. Rarys
 puero nostro i marcham de eadem decima. Item puero nostro
 Barsebek i marcham argenti de eadem decima. Reliquum vero,
 2 quantum restat de eadem decima, cedat pro exequiis nostris.
^eHaquino Petersß cubiculario nostro marcham argenti^e. Item
 Kottoni unam vaccam, unum pund farine et unum pund brasei et
 duas pernas lardi per Aghonem de Burghaby; item ^asibi unam
 sistam et unum chorale nostrum blaveum^a. Item reliquas pen-
 3 siones et decimas nostras per totam dyocesim nostram restantes de
 anno jam transacto usque in diem hodiernum deputamus pro exe-
 quiis nostris et hujusmodi debitis testamenti nostri persolvendis.
 Item successori nostro equicium nostrum in Burghaby cum debitis
 restantibus quibuscumque. Exequutores autem hujusmodi nostri
 4 testamenti et extreme voluntatis constituimus venerabilem succes-
 sorem nostrum ac reverendos viros dominos Magnum Nicholai de-
 canum, Petrum Frost archidyaconum, Mathiam Syvichini cantorem,
 Laurencium Andree officialem nostrum, Petrum Symonis, canonicos
 nostre Lundensis ecclesie, et Johannem Uf nepotem nostrum,
 5 obsecrantes [*eos*] per misericordiam Dei, ut diligenciam et fidelitatem
 exhibeant in premissis exequendis, prout de ipsis firmam gerimus
 fiduciam et anime nostre noverint expedire, premium ab eo recep-
 turi, qui omnes respicit et remunerat bene et fideliter ministrantes.
 Acta sunt hec et disposita in castro nostro Hammarensi anno Do-
 6 mini m^o ccc^o lxx nono die beati Blasii. In quorum omnium testi-
 monium sigillum nostrum una cum sigillis predictorum nostrorum
 exequutorum presenti testamento est appensum.

Ved Foden er tilføjet:

^aAltari sancti Laurentii inferiori calicem deauratam^a.

7 *Paa Bagsiden:* Testamentum domini Nicolai archiepiscopi precipue super
 festo beati Georgii et anniversario suo de bonis in Giordhelykke et Lødda-
 køpinge. Nota: Istud testamentum juraverant omnes archiepiscopi, successores
 sui, inviolabiliter observare.

^e) *Tilføjet i Randen.*

67.

1386 Marts 21. *Semundus Johannis, Kannik i Roskilde.*

Orig. paa Perg. [med 3 Segl]. Roskilde Kapitels Arkiv, nu Arnemagn. Dipl. XXII, 6.

In nomine patris et filii et spiritus sancti, amen. Ego Se-¹
mundus Johannis canonicus Roskildensis, licet corpore debilis,
mente tamen sanus, volens, dum valeo, de rebus michi a Deo con-
cessis anime mee salubriter providere, testamentum meum dispono
in hunc modum: Primo lego ad fabricam ecclesie beati Lucii Ros-
kildensis unam marcarn argenti. Venerabili capitulo ibidem Gesta²
Danorum in duobus voluminibus. Item domino decano unum
coclear argenti. Item domino preposito unum cyphum dictum
sølnap. Item domino archidyacono unum cornu. Item domino
cantori unum cornu. Domino Jacobo Pauli librum, qui incipit:
Optata[?]^a detestans, et i, qui incipit: Samaritanus. Domino Bene-³
kino meum almucium. Domino Jacobo Hennikini librum de casi-
bus juris et librum de jure canonico, qui incipit: Super actionibus.
Domino Gunnaro balteum meum argenti et questiones super secun-
dum summarum. Domino Magno capam meam choralem. Domino
Johanni Aonis librum, qui incipit: Bonifacius. Domino Petro Jo-⁴
hannis librum, qui incipit: Circa tractatum, item eidem librum,
qui incipit: Delectacio^b, et questiones super logica. Domino Willemo
librum de medicinis, qui incipit: Ego. Item dicto capitulo Ros-
kildensi unam curiam meam in Kolsbek in Holmbohæret pro ani-
versario meo et parentum meorum semel annuatim faciendo, ha-⁵
bentem in pensione quatuor pund, in qua nunc quidam Tholf
habitat. Item sex prebendis in ecclesia Roskildensi duas curias
meas in Kolsbek predicto, habentes in pensione duo pund. Item
domino Thome sacriste i coclear argenti. Domino Erico seniori
superpellicium meum. Domino Erico juniore de regulis juris librum.⁶
Item domino Josep et Jacobo germanis breviarium meum. Item
vicariis, qui vigiliis et misse exequiarum mearum interfuerint, duos
solidos grossorum. Item monasterio beate virginis Roskildis por-
cionem juris mei in curia, quam mater mea et ego habemus in

^a) ota med Forkortelsestegn over. ^b) delcacio med Forkortelsestegn over.

1 parrochia beati Olai Roskildis, condicione tamen tali, quod dicta porcio mea in dicta curia sit libere sub ordinacione matris mee, coad vixerit; ipsa vero matre mea de medio sublata, predictum monasterium beate virginis faciat aniversarium meum[?] annuatim de pensione porcionis mee curie antedictae. Item claustro sancte Clare i pund siliginis. Item sorori Viviane ibidem i pund brasei. Item sororibus Sophie, Ethle et Anne ibidem tres vaccas. Item monasterio cuilibet Roskildis c panes et lagenam cervisie. Item ecclesie beati Olai Roskildis i solidum grossorum, sacerdoti ibidem tantum, ministro ibidem vi grossos, campa[na]rio ibidem quatuor
3 grossos. Item ecclesie Blystop i pund annone. Item ecclesie Kongesthwet sex solidos grossorum, in quibus dominus Hermannus presbiter ibidem michi tenetur. Item dicto domino Hermanno i marcam argenti, in qua michi tenetur. Item ministro ibidem octo grossos et campa[na]rio ibidem quatuor grossos, quos nomine meo levabit
4 de predicto domino Hermanno, ita tamen quod tutores dicte ecclesie cum dicto domino Hermanno racione dicte pecunie sibi legate faciant quater anno instanti aniversarium meum in ecclesia antedicta. Item pauperibus scolaribus Roskildis lagenam cervisie. Item fratri Petro Olai custodi i solidum grossorum. Item fratri
5 Nicolao Thyderici i pund brasei. Item Laurencio Krakhß i polidrum. Item Snøfugel i cornu, item uxori sue i annulum aureum. Item cognato meo Thruweth i panzer, quod melius est. Item famulo meo Johanni Petri i panzer. Item famulo meo Petro Judhe i tunicam. Item N. Galmanß togam meam cum sex modiis farine.
6 Exequutores autem hujusmodi testamenti mei constituo discretos viros Hemmingum Jenß armigerum et Nicolaum Petri dictum Snøfugel, cives Roskildenses, supplicans eis humiliter propter Deum, ut hoc presens testamentum meum ita fideliter exequantur, prout anime mee viderint expedire et coram Deo voluerint respondere.
7 Actum et datum Roskildis anno Domini m^occc^olxxx^ovi^o die sancti Benedicti abbatis et confessoris sub sigillis mei[!] et predictorum meorum exequentium.

68.

1388 Dec. 2. Johannes, Biskop af Ribe.

Orig. paa Perg. [med 11] Segl: 5. Kannik Nicholaus' (G. 850); 6. Skjold med Quitzowvaabenet (nu affaldet). Ribe Kapitels Arkiv, nu i Rigsarkivet (Ribe Bisp 149). Terpager, Ripce 53; Rep. 3675.

In nomine Domini, amen. Nichil valet humana sapiencia, 1
nisi consumatur in discrecionem et finalem exitum previdens anime
sue consulat sanitati. Unde nos Johannes divina providencia
episcopus Ripensis, licet quoad corporis substanciam debilitamur,
viget tamen in nobis igniculus rationis, testamentum nostrum in
modum infrascriptum ordinamus: Primo damus et legamus ad fa- 2
bricam ecclesie nostre Ripensis curiam in parochia Uxbi sitam, in
quo ad presens habitat Johannes Bechß. Item communitati capi-
tuli ecclesie Ripensis bona nostra in Gedinheret in parochia Salæ
sita, de Cristierno Luggi et Johanne Pors, armigeris, juste emp-
cionis titulo acquisita, pro cottidiana missa et aniversario nostro 3
perpetuo tenendo. Item damus reverendissime domine domine
Margarete, Dei gracia regine Norwegie et principi Dacie, annulum
auri et cornu. Item domino Magno, Dei gracia Lundensi archi-
episcopo, annulum auri cum uno cornu. Item domino Nicholao
episcopo Roskildensi annulum auri. Item episcopo Sleswicensi 4
annulum auri. Item episcopo Arusiensi cornu. Item archidiacono
nostro domino Johanni annulum. Item domino Johanni cantori
annulum auri. Item domino Laghoni canonico nostro nobilem
auri. Item domino Nicholao Brog tantum. Item domino Nicho-
lao Nicholai tantum. Item preposito Laurencio in Harsysæl annulum 5
auri. Item domino Thrugillo equam indomitam de melioribus cum
suo pullo et unum thapetum cum nigro balteo argenti. Item do-
mino Goskalco preposito in Wendlia nobilem auri. Item preposito
Eskillo balteum suum [] optimum, i nap argenteum cum vij cocle-
aribus argenteis. Item domino Nicholao Johannis scolastico nobilem 6
auri. Item domino Frederico nobilem auri. Item domino Jacobo
nobilem auri. Item domino Petro Nicholai zonam de serica deaura-
tam; item solvimus eidem domino Petro palefredum rubei coloris
pro xx marchis denariorum Lubicensium. Item domino Regnero
nobilem auri. Item domino Andree de Waret nobilem auri. Item 7
domino Esgero de Snethim scutum auri. Item domino Nicholao

1 de Husbi scutum auri. Item domino Johanni Nicholai scutum.
 Item ad ecclesiam beati Johannis Ripis marcham denar. Item
 cuilibet ecclesiarum parochialium Ripensium solidum grossorum.
 Item fratribus predicatorum Ripis polidrum. Item fratribus ordinis
 minorum Ripis polidrum. Item monialibus marcham Libicen-
 2 sem. Item domino Hermannō solidum grossorum. Item domino
 Laghoni plebano nostro marcham Libicensem. Item Cristierno
 Skram sistam ferream. Item uxori ejus domine Cristine annulum
 auri. Item Johanni Skram ij polidros, quorum unus est grisii
 coloris, alter vero eorum est coloris skymelith, prope castrum
 3 Brynkke ammu[!]bulantes. Item Elizabet uxori ejus annulum auri.
 Item Ottoni Bundonis cornu. Item Cristierno Jacobi cornu. Item
 Johanni Nanneß ^a. Item Petro Nicholai ij boves et marcham
 annone, quos sibi Cristiernus Jacobi assignabit. Item Magno ministro
 nostro polidrum. Item domine Cristine, priorisse in monasterio
 4 Stubthorp, mantellum subductum variis. Item Kyter polidrum
 unius anni. Item pauperibus scolaribus ij marchas denar. Libi-
 censium. Item pauperibus aliis iij marchas Libicensium denar.
 In hujus testamenti executores eligimus et constituimus venerabiles
 viros dominos Johannem Helt archidiaconum, Johannem Petri can-
 5 torem ecclesie Ripensis et Johannem Scramb armigerum, commit-
 tentes et mandamus[!] eis, ut ipsi presens testamentum ita fideliter
 ducant in effectum, sicuti in districto examine coram summo iudice
 voluerint respondere.

Item solvimus personis infrascriptis: Primo domino Petro Ni-
 6 cholai gradarium rubei coloris cum ornamentis pro x marchis puri
 argenti. Item domino Thrugillo vi marchas puri argenti, quas
 exponet uxor Nicholai Mathie de Haneheret; Johannes Skram
 percepit fidejussionem pro eisdem. Item Ottoni Skriuer gradarium
 grisii coloris cum sella pro xvi marchis argenti. Item Johanni
 7 Friis ij polidros, unus est nigri coloris, alter vero est coloris
 blacchith; isti polidri sunt apud castrum Brincchæ. Item Gamel
 Judæ polidrum unius anni. Item priori fratrum predicatorum
 Ripis lagenam buttiri, que jacet in ecclesia Fillingh. In cujus
 testamenti evidens testimonium et cautelam firmiorem sigillum
 nostrum una cum sigillis virorum honorabilium, videlicet dominorum

^a) *Saaledes aabent i Orig.*

Johannis Helt archidiaconi, Johannis Petri cantoris, Laughonis¹ Mathie, Nicholai Nicholai, Thrugilli Nicholai, Eskilli prepositi in Waretsysæl, Nicholai Johannis, canonicorum ecclesie Ripensis, Johannis Scramb, Johannis Nanneß et Johannis Friis, armigerorum, presentibus duximus apponendum. Datum Ripis anno Domini m^o ccc^o lxxx^o octavo quarta feria infra octavas beati Andree apostoli.

69.

1391 Dec. 30. *Ærkebiskop Petrus.*

Orig. paa Perg. [med 5 Segl]. Lunde Kapitels Arkiv, nu i Upsala Universitetsbibliothek. Rep. 5837.

In nomine Domini, amen. Nos Petrus Dei gracia archi-² episcopus Lundensis; Swecie primas et apostolice sedis legatus, licet propter infirmitatem corporis viribus naturalibus enervatus, mente tamen sani, testamentum nostrum ac ultimam voluntatem ordinamus et disponimus in hunc modum: Primo enim ad fabricam ecclesie nostre Lundensis decem marchas argenti legamus, ubi³ nostram eligimus sepulturam. Item magnifice principi ac domine nostre gracie domine Margarete, Dei gracia regine Dacie, Swecie et Noruegie, unum ciphum deauratum et unum anulum aureum cum saphiro precioso et unum gradarium, licet eum sibi antea dedimus. Item domino preposito Lundensi unum anulum aureum.⁴ Item domino Swenoni decano anulum aureum. Item domino Gerardo archidiacono anulum aureum, quem prius dedit nobis. Item cuilibet canonico nostro Lundis residenti dimidiam marcham argenti. Item priori Dalbyensi unum anulum aureum, in quo de ligno sancte crucis reliquie sunt reposite, ita tamen quod non alienetur,⁵ sed perpetuis temporibus cum reliquiis observetur, [et] unum cornu. Item conventui ibidem mediam marcham argenti. Item cuilibet abbati aliorum monasteriorum et electis mediam marcham argenti, et fratribus cujuslibet monasterii dictorum abbatum j marcham argenti. Item domino Jacobo Mus militi, amico nostro⁶ sincero, unum cornu preciosum argentatum. Item domino Abram militi unum cornu argentatum. Item priori fratrum predicatorum Lundis ij solidos grossorum, lectori ibidem i solidum grossorum et fratribus ibidem vi grossos. Item priori Helsingburgis et fratribus suis j lagenam butiri. Item domino custodi fratrum minorum,

1 amico nostro sincero, i marcham argenti *et fratribus suis sex grossos^a. Item gardiano fratrum minorum Lundis ij solidos grossorum, lectori ibidem i solidum grossorum et fratribus sex grossos. Item monialibus Lundis i lagenam butiri. Item monialibus Bosø unum annulum aureum cum saphiro, quem reponi volumus cum
 2 reliquiis, positum tangibiliter Rome supra veronicam Domini. Item monialibus in Byrthinge j lagenam butiri. Item domino sacriste seniori i solidum grossorum. Item sacriste juniori j marcham argenti. Item custodi chori ij solidos grossorum. Item cuilibet vicario non habenti aliud beneficium sex grossos. Item cuilibet
 3 plebano Lundis non visitanti chorum sex grossos. Item cuilibet ecclesie parochiali Lundis iiij grossos et ministro ij grossos. Item campanario ecclesie nostre Lundensis j marcham argenti. Item domui sancti spiritus Lundis i solidum grossorum. Item domui leprosorū ibidem i solidum grossorum. Item domui sancti Jo-
 4 hannis Lundis i solidum grossorum. Item domui sancti spiritus in Malmø i solidum grossorum. Item cuilibet altariste ecclesie nostre Lundensis non officianti ecclesias sex grossos. Item domino Eskillo perpetuo vicario i solidum grossorum. Item domino Laurencio Achonis canonico nostro Lundensi ambulatorem nostrum
 5 bruneum, in quo equitavimus, cum sella et freno, item almucium nostrum cum superpellicio et breviario nostro antiquo. Item Nicolao Tuonis, canonico Lundensi et consanguineo nostro, breviarium nostrum meliorem et sextum decretalium ac formularium nostrum. Item domino Johanni cancellario nostro unum par vestimentorum
 6 de panno rubeo Gallicano cum sufforatura de pellibus hermelinis, item ambulatorem griseum et passionarium, ita quod non alienet eum ab ecclesia. Item domino Paulo capellano nostro gradarium brunei coloris cum tunica et sufforatura de pellibus mardalinis et capucio de eodem panno. Item Petro Nicholai avunculo nostro
 7 xx marchas argenti, i jugum boum de melioribus et iiij vaccas, item equicium, quod emimus de domino Laurencio presbitero. Item uxori sue dilecte i peciam panni, que jacet in camera nostra Lundensi. Item Michaeli Dyakn unum clenodium de valore duarum marcharum argenti. Item deputamus pro ipso soluciones nostras in prompta pecunia restantes in Blecongia ad solvendum

^a) *Tilføjet i Randen.*

primo Hennikyno Achonis et Benedicto Unge, villanis in Malmøø, ¹
 xiiij marchas argenti, in quibus tenemur eisdem ex parte cujusdam
 Petri civis Lubyensis, et postea aliis, quibus nostro nomine obliga-
 tur. Item officiali nostro committimus sub primo, ut sibi pro sex
 marchis argenti, in quibus sibi tenemur, satisfaciat, eciam aliis,
 quibus ex parte nostri tenetur, de hiis coram districto iudice raci- ²
 onem redditurus. Item Laloni famulo nostro sex marchas argenti
 et unum annulum aureum. Item sorori Petri Nicolai et matri
 domini Nicholai Tuonis x marchas argenti. Item sorori domini
 Nicolai Tuonis cappam nostram blaviam. Item Nicolao Petri
 ij marchas argenti et unum jugum boum. Item cuilibet familiarium ³
 nostrorum de cotidianis ij marchas argenti. Item Cristerno pro
 servicio suo i jugum boum. Item Une vidue longam tunicam cum
 sufforatura et capucio de eodem panno, subducto blavio serico.
 Item Absoloni puero nostro caballum albi coloris. Item puero
 nostro Hermanno x marchas argenti pro caballo suo, quem dedimus ⁴
 domine nostre regine. Item committimus domino successori nostro
 ceteros pueros nostros et familiares et specialiter illos, qui fuerunt
 in Swecia ex parte ecclesie, quatinus ipsos amore Dei, sancti Lau-
 rencia et nostri recommendatos habeant[!]^t, redditurus de hoc summo
 iudici rationem. Item cubiculario nostro vestimenta nostra cubicu- ⁵
 laria^b. Exequutores hujusmodi testamenti ac ultime voluntatis nostre
 constituimus et ordinamus venerabiles viros et amicos nostros sin-
 ceros dominos Suenonem Saxthorp decanum, Petrum Symonis cano-
 nicum, dominum Kanutum officialem nostrum et Petrum Nicolai
 avunculum nostrum, rogantes et obsecrantes humiliter propter Deum, ⁶
 quatinus in hiis se amore nostri benivole[!]^s ostendant, facturi in
 singulis, prout saluti anime nostre expedire noverint et in di-
 stricto examine futuri iudicii coram summo Deo voluerint re-
 spondere. Datum Helsingborgis anno Domini mccc nonagesimo
 primo pre[!]^festo sancti Silvestri pape, nostro sub secreto una ⁷
 cum sigillis dominorum predictorum. Item Nicolao Tempelman
 i polidrum.

b) *Foran* cubicularia er *Ordet* lectisternia *overstreget*.

70.

1394 Maj 7. Johannes Petri, Kantor i Ribe.

Orig. paa Perg.: højre Side og Underdelen delvis ødelagte. Ribe Kapitels Arkiv, nu i Rigsarkivet (Ribe Bisp 150). Terpager, Ripæ 55; Rep. 3950 (her under fejl Datum).

In nomine patris et filii et spiritus, amen. Ego Johannes Petri, 1 cantor ecclesie Ripensis, licet indignus^a, corpore et m[ente adhuc? b] per Dei gratiam sanus, timens mortis periculum semper sub incerto tempore in homines irruentis, anno Domini m^occc^o[.^c die] beati Michaelis archangeli testamentum meum de bonis michi a Deo prestitis condo in hunc modum, quod t[estamentum] anno Do- 2 mini m^occc^oxc^oiiij^d quinta feria, videlicet crastino beati Johannis ante portam Latinam, licet corpore debilis, mente tamen sa[nus, nichil] mutans, sed ratum et gratum habens coram testibus infra-scriptis feci publicari: Primo do et lego domino meo E[skillo episcopo] Ripensi meliorem equum, quem habeo, annulum aureum 3 et cornu argento ornatum. Item recognosco me ten[eri^e ecclesie] Ripensi ad fabricam suam in ducentis marchis puri argenti per me pro veris usibus meis ultra ^ferogata [persolvendis^f], pro quibus reddo et solvo predictæ fabrice equas meas indomitas cum polidris et pullis suis, excepta u[na equa, de] qua fit mencio inferius. Item reddo et 4 solvo predictæ fabrice pro pecunia antedicta omnia bona michi impigne-rata [sive per me^g] empta in Calfslundhæryth, Jællingsysel, Almindsysel, Harthsysel et Warwithsysel, una cum omnibus stru[cturis in] eisdem bonis ex parte mei erectis, et balteum meum argenteum, non per me, sed per dominum episcopum Ripensem Lubek in- 5 pign[eratum], ac duas marchas siliginis, quas tenentur michi et prefate ecclesie beate virginis Nicholas Swenß, alias dictus Johan-nes Skyth, habitans in Syøgaarth parochia Breethsteen, et Mathias Smyth, villanus in Wæthel, quas promiserunt pro segete siligineo sumpto per dominum Yuarum Lykke militem, quibus idem ex- 6 posuit xxx oves in ejusdem siliginis recompensam. Item cuilibet

a) *Terpager urigtigt: infirmus.* b) *Terpager, paa hvis Tid Orig. aabenbart har haft de samme Lakuner som nu, læser her kun: mente, men der synes at fattes noget mere.* c) *Terpager har her: xciiij; dette er dog en umulig Udfyldelse af Lakunen, da det i Maj 1394 publicerede Testamente jo ikke kan være oprindeligt vedtaget 29. Sept. samme Aar; Johannes Petri døde ogsaa 9. Maj 1394 (SRD. V, 548).* d) *Terpager: mcccxc.iiij.* e) *Terpager: templo.* f) *Terpager: erogatandis.* g) *Terpager: et.*

aliarum ecclesiarum Ripis unum solidum sterlingorum ad structuram¹ suam^b. Item solvo et reddo prefate ecclesie cathedrali ad fabricam suam in predicta summa pecunie, quam sibi teneor, omnia utensilia mea exceptis hiis, que in hoc testamento distribuero cognatis et amicis meis. Item lego ecclesiis Skasteth, Smisthorp et Gadbergh ij oras annone, ipsis equaliter distribuendas. Item ecclesie Wæthelby² lapidem jacentem ante ostium australe, emptum per me pro ix solidis sterlingorum coronatorum, et i agrum dictum Hylaager. Item ecclesie Wæthel forensi terras, quas emi de quadam Yngæ relicta Tuonis Dieghn, ad aquilonarem partem molendini immediate juxta ampnem situatas, non obstantibus premissis terrarum in-³ pigneracionibus suprascriptis. Item lego archidyacono Johanni Helt breviarium meum. Item recognosco me teneri eidem archidiacono Johanni in xxx marchis Lubyconsibus bone monete racione veri mutui, michi per ipsum ad solvendum domino Kanuto preposito in Jællingsysel concessi, pro quibus xxx marchis Lubyconsibus in-⁴ pignero sibi hos libros meos, videlicet passionarium [et] compendium Thome, et ij ciphos argenteos et dimidiam patellam braxatoriam, cujus altera dimidietas sua propria est. Item magistro Ottoni preposito in Warwithysel annulum aureum et coclear argenteum, habens signum manus benedictis. Item domino Kanuto preposito⁵ in Jællingsysel cornu bestiale. Item domino Nicholao Syøbo concanonicali ij scuta aurea, sibi per me ad studium Pragense concessa; terciū vero scutum aureum cum predictis duobus concessum solvat et reddat aliis erogandum; pro hiis tribus scutis aureis prefatis fidejussit Poppo Attef. Item domino Petro Johannis con-⁶ canonicali summam Monaldi. Item cuilibet aliorum concanonicalium, residenciam personalem apud ecclesiam Ripensem facienti et missas celebranti, unum solidum grossorum vel equivalentens. Item deputo ad anniversarium meum per canonicos ibidem annuatim tenendum ij solidos grossorum usualis monete, qui sic annuatim distribu-⁷ tur, videlicet canonici habeant iiij solidos sterlingorum, vicarii vero ij solidos sterlingorum; et istos predictos ij solidos grossorum previsores fabricæ ecclesie Ripensis, qui pro tempore fuerint, tamdiu annuatim erogabunt et anniversarium meum tamdiu teneatur, ut

^h) *Her ligesom efter Ordet recompensam (S. 160) staar et x[?], der gættages udenfor i Randen; det antyder vel, at den hele Sætning: Item cuilibet er indkommet paa et galt Sted.*

1 predicitur, quamdiu predicti previsoresh de omnibus et singulis mobilibus seu immobilibus antedictesh fabricesh per me deputatish percipere annuatim potuerint vi marchash Lubicensesh in redditibus vel valoreme earundesh. Item ecclesies beate virginis Marie in Breestheen i equam indomitam cum fundo et aliis terris, michi per
 2 Elizabet relictam Clawys Friis pro xvi marchis Lubicensibus, domino Nicholao Martini sacerdoti in Jallingh nomine meo et ad manus meas, in placito Thorildhæret inpigneratis. Item domino Hermanno plebano solidum grossorum. Item domino Michaeli sacerdoti dimidiam marcham argenti vel equivalens. Item domino Nicholao
 3 Hermanni sacristesh vi grossos. Item domino Johanni Jul presbitero balteum meum cotidianum, argento reparatum, cum trusorio et i polidrum. ⁱItem Petro Iwersß famulo meo et matri sue, quamdiu alter eorum vixerit, i oram annone, annuatim de previsoribus fabricesh ecclesies Ripensish sublevandam. Item sorori sue Elsyf vij ulnas
 4 panni. Item antedicto Petro Iwersß omnes vestesh meas, in quibus equitare sum consuetus. Item Jacobo Johannis famulo meo meliorem equm, quem habeo post equm, datum domino episcopo, cum venabulo. Item domino Symoni sacerdoti i polidrum. Item Margarete ancille mee lagenam butiri, pro qua fidejusserat Lagho Nicholai de
 5 parochia Hyghingh. Item Esgero Petri i bovem sumendum in curia ecclesies Skastet vel Smisthorp. Item fratribus predicatoribus, minoribus et sanctimonialibus ccc panesh et iij lagenas cervisie. Item domine Elizabet sanctimoniali tunicam meam duplam. Item pauperibus, inediash patientibus et bene viventibus, caldarium de
 6 magnitudine unius lagene ad braxandum, ita quod previsoresh fabricesh Ripensish ecclesies ipsum caldarium in possessione habebunt et ipsis pauperibus illud juxta necessitatem ministrabunt. Item scolis Ripensibus iij[?] libros. videlicet Grecismum et ij doctrinalia cum glosis suis, tali condicione, quod capitulum eosdem libros in pos-
 7 sessione sua habebit ^ket [scolari]bus[?] vel[?] ipsarum scolarum rectori juxta necessitatem cum preaccepta caucione de salva ipsorum librorum restitutione illos ministra[bit]^k¹ Item Iwaro Thome annulum aureum et lances dictas sathelfaath. Item relinquo heredibus

ⁱ) Her er i Orig. anbragt et: b, der gentages udenfor i Randen; det svarer til et a længer nede og antyder vel en Ombytning af nogle Sætninger.

^k) Terpager har i Stedet: et distribuet. ¹) Udenfor i Randen staar: a; jfr. næstforrige Anmærkning.

meis, videlicet Johanni Petri in Ploghmaan in Tunder ¹
 omnes terras meas patrimoniales in parochia Randbool, villis Daldower
 et Vand[al] ^mi lectum paratum, ij ollas, ij amphoras,
 ij navales cistas et x marchas Lubicenses, quas executores testa[menti
 mei]^m et eisdem reddant. Item Marienne Thomisdatter
 archam novam. Executores hujus testamenti volo esse predictos ²
 dominum Johannem Helt archidiaconum, magistrum Ottonem pre-
 positum in W[arwithsysel], Iwarum Thome armigerum, intime
 rogans, ut istam ultimam voluntatem meam taliter exequantur et
 expedi[ant, sicut coram di]strictissimo iudice, ultimo die iudicii sin-
 gula iudicatu, voluerint respondere. Acta sunt [hec coram viris] ³
 prenomatis, presentibus pluribus fidedignis testibus convocatis,
 videlicet dominis Thrug[illo], Nich[olao Syøbo, Petro] Johannis,
 Thetlao, concanonicis meis, dominis Hermanno plebano, Nicholao
 Hermanni sacriste, presbiteris, et Poppone Atteß cive
 Ripensi, quorum sigilla una cum sigillo meo presenti huic testa- ⁴
 mento sunt ap[ensa in] testimonium premissorum.

71.

1396 Febr. 1. *Agho Astradi, Væbner.*

Tabt Orig. i Ribe Kapitels Arkiv. To Vidisser af 1396 Marts 13: Rep. 4032-33. Terpager, Ripæ 57; Rep. 4023.

In nomine Domini, amen. Ego Agho Astradi armiger, licet ⁵
 carne invalidus, compos tamen rationis, testamentum meum de
 bonis meis ordino in hunc modum: Primo do et lego ad ecclesiam
 beate Marie Ripis, ubi meam eligo sepulturam apud fratrem meum,
 caballum meum grisei coloris cum freno, sella et suis ornamentis.
 Item capitulo Ripensi omnia bona mea sita in parochia^a Wæthelby, ⁶
 que a quodam Finnik nomine armigero juste empcioniis titulo
 acquisivi, et cum hoc curiam unam, quam similiter emi de quadam
 vidua et Nicholao ^bTostiß ac Thrugillo^b Tostiß, filiis ejus^c, in
 termino Eldnd^d dicto situatam, cum omnibus suis pertinenciis, michi
 in placito Broskughæreth scotata, pro anniversariis mei^e, uxoris mee ⁷
 dilecte Margarete Jensdatter, filiorum et fratrum meorum annuatim

^m) *Fattes hos Terpager.*

^a) *Terpager wrightigt: oppido.* ^b) *Oversprunget af Terpager.* ^c) *Ordet fattes i den anden Vidisse.* ^d) *Sstds.: Eldn.* ^e) *Terpager: meis.*

- 1 in ecclesia Ripensi secundum quantitatem reddituum bonorum eorundem fideliter observandis, ita tamen quod dominus Petrus Jenß canonicus Ripensis habeat hujusmodi bona ad dies suos et exinde anniversaria nostra, prout superius est expressum, faciat celebrari. Item fratribus predicatoribus Ripis marcam argenti. Item
- 2 ecclesie beati Clementis ibidem dimidiam marcam argenti, et commendatori ordinis sancti Johannis tantum. Item ecclesie beati Nicholai solidum grossorum. Item monialibus ibidem tantum. Item cuilibet ecclesie Ripis prius non nominate solidum grossorum. Item pauperibus scolaribus marcam argenti. Item monasterio Nørkloster
- 3 sito in Amorsysel quatuor marcas argenti. Item ecclesie trium Mariarum ibidem duas marcas argenti. Item ecclesie Swenstorp, ubi natus sum, ij marcas argenti. Item ecclesie sancti Andree in Seem ij marcas argenti. Item fratribus minoribus in Randrus ij marcas argenti. Item ecclesie beate virginis ibidem i marcam
- 4 argenti. Item ecclesie beati Nicholai in 'parochia Ensleff' marcam argenti. Item monasterio Æsenbec ij marcas argenti. Item domino Nicholao Johannis canonico Ripensi, penitenciaro meo dilecto, ij marcas argenti. Item fratribus minoribus in Horsnes ij marcas argenti. Item fratribus sancti Johannis ibidem marcam argenti.
- 5 Item cuilibet ecclesiarum ibidem solidum grossorum. Item do fratribus minoribus Ripis ij marcas argenti. Item domino Petro Jenß hospiti meo iij florenos. Item domine Marienne Piksteens iij florenos. Item Thitmaro Tidemanni ij marcas argenti. Item domine Elene uxori ejus marcam argenti. Item Talik filie ejusdem
- 6 Thytmari marcam argenti. Item do et lego Johanni Thuris famulo meo dimidium frustum panni brunei coloris et cum hoc quatuor marcas argenti, quas sibi^g quidam Wendelbo ad manus promisit^h; si vero solute sunt, nichilominus eas sit habiturus. Item cuidam Swenoni nomine palefridum meum nigri coloris cum sella et freno.
- 7 Item cuidam Magno nomineⁱ, famulo meo, equum brunei coloris. Item cuidam Stoor nomine, famulo meo, solvo xx marcas Lubicenses. Item Nicholao Jacobi^k solvo tantum. Item cuidam Hiort nomine solvo tantum. Item Nicholao Heggidal solvo tantum. Item solvo Swenoni Glinder x marcas Lubicenses. Item solvo

f) *Terpager*: pago Crislef. g) *Ordet glemt hos Terpager*. h) *Terpager*: permittit. i) *Ordet fattes i den anden Vidisse*. k) *Sstds.*: Jacobo.

Nicholao Myrk tantum. Si vero isti duo sunt mortui, extunc in-¹ jungo heredibus meis ipsorum exequias fideliter operari. Ad istius testamenti executores eligo discretos viros, videlicet Jonam Niclæsß, Aughonem Thome, quendam Heggidal nomine et Aghonem Petri, armigeros, committens¹ eis, ut ipsi presens testamentum adeo fideliter et efficaciter exequantur, prout coram summo giudice in² districto examine^m voluerint respondere. In cujus rei testimonium et cautelam firmiorem presenti testamento sigillum meum una cum sigillis venerabilis patris et domini domini Eschilli, divina providencia episcopi Ripensis, ac aliorum dominorum et fidedignorum, videlicet Laghonis Mathie, Nicholai Johannis, Petri Johannis, canonicorum³ Ripensium, Johannis Asceri ejusdem domini episcopi capellani, Thytmari Tidemanni proconsulis Ripensis et Laghonis Nicholai armigeri, duxi apponendum. Datum et actum anno Domini m^occc^oxc sexto in profesto purificationis beate Marie virginis gloriose.

72.

1398 Aug. 11. *Yda Pethersdother, Thorkil Nielssøns Efterleverske.*

Tabt Orig. i Lunde Kapitels Arkiv. Afskr. i Lundebogen S. 208 med Overskrift: Testamentum domine Yde de Gladsaxe, in quo tantum fit mencio de fundacione altaris ipsius in ecclesia Lundensi et presentacio persone ad illud. Rep. 4212.

In nomine Domini, amen. Ego Yda Pethersdother, relicta⁴ Thorkilli Nielssøns, licet in lecto egritudinis constituta, mentis mee tamen per gratiam Dei compos et incolumis, ex pluribus evidentissimis signis experta tempus hominis super terram umbre fore trans-
itum fugitive, liquideque patet, nullum omnino hominem quicquam de universis opibus temporalibus abhinc secum translaturum nisi⁵ ea dumtaxat, que in pietatis opera misericorditer largiuntur, idcirco de bonis michi a Deo collatis saluti anime mee cupiens providere, testamentum meum in hunc modum ordino et dispono: Primo lego claustrum minorum Roskildis, ubi in capella progenitorum meorum meam eligo sepulturam, xx marchas argenti sub tali condicione,⁶ quod anniversarium meum ipso die obitus mei per fratres conventuales ejusdem claustrum cum missis et vigiliis annuatim perpetue

1) *Sstds.*: committentes. m) *Sstds.*: iudicio.

- ¹ celebretur. Item predicatoribus ibidem i marcham argenti. Item claustrorum monialium, videlicet beate virginis, beate Agnetis et sancte Clare ibidem, cuilibet i marcham argenti. Item infirmis domus sancti spiritus ibidem i marcham argenti. Item leprosis in hospitali ibidem i marcham argenti. Item minoribus fratribus
- ² Haffnis i marcham argenti. Item ecclesiarum beate virginis et sancti Nicolai ibidem, cuilibet i marcham argenti. Item infirmis domus sancti spiritus ibidem i marcham argenti; leprosis ibidem unam marcham argenti. Item sanctimonialibus in Slangorp i marcham argenti, predicatoribus in Holbeck^a i marcham argenti. Item
- ³ minoribus in Kalendeborgh i marcham argenti. Item predicatoribus in Næstwith i marcham argenti. Item minoribus ibidem i marcham argenti. Item infirmis domus sancti spiritus ibidem i marcham argenti. Item leprosis ibidem i marcham argenti. Item ecclesiis beatorum Petri et Martini ibidem ij solidos grossorum.
- ⁴ Item plebanis earundem ij solidos grossorum. Item ministris earum i solidum grossorum. Item monasterio sancti Petri de ordine sancti Benedicti Næstwed x marchas argenti. Item monachis conventualibus ibidem iij marchas argenti. Item domino Matheo abbati ibidem balteum meum argenteum. Item monasteriorum,
- ⁵ videlicet Sore, Esrom, Eblolt, Knardorp, Ringstathe et Antworskow, cuilibet i marcham argenti. Item ecclesie Jæthensløff i marcham argenti. Item ecclesie sancti Laurentii Lundis x marchas argenti in redempcionem tabule, in ornamentum summi altaris noviter fabricate. Item monasteriorum, videlicet predicatorum, minorum,
- ⁶ monialium, Benedictinorum ibidem, cuilibet marcham argenti. Item infirmis domus sancti spiritus ibidem marcham argenti. Item leprosis^b ibidem i marcham argenti. Item predicatoribus in Hælsinborg i marcham argenti. Item minoribus in Trælaburg i marcham argenti. Item minoribus Ystadis i marcham argenti et
- ⁷ domui sancti spiritus ibidem tantum. Item monasteriorum Byrdinge, Boosø, Hæriswade, Beckeskow et Øuith cuilibet i marcham argenti. Item predicatoribus Aosie i marcham argenti. Item monasterio beati Petri in Tummorp x marchas argenti. Item fratribus conventualibus ibidem quatuor marchas argenti. Item Bertoldo fratri converso ibidem, quondam fideli servitori patris et maritorum meorum,

^a) *Afskr.*: Holbrek. ^b) *Afskr.*: repositis.

curiam unam in Stigby, in qua Olaus Howeth residet, cum omnibus pertinenciis suis, mobilibus et immobilibus, humidis et siccis, omnibus diebus vite sue libere possidendam, quo defuncto ad manus heredum meorum libera revertatur. Item hospitali leprosorum prope Tummorp duas marchas argenti. Item ecclesiarum Skipperløff, Maglehiem, Brusarp, Hundæby, Lunkænde, Jærlæstathe, Stigby,² Borby, Qweristathe, Smisthorp, Rykinge, Æwerløff, Gøtheløff, Ingelstathe, Hardagre, Redhersløf et Thorløse, in quarum parrochiis bona possideo, cuilibet i solidum grossorum; plebanorum earum cuilibet unum solidum grossorum; ministrorum earundem cuilibet vi grossos. Item ecclesie Hærestathe, ubi infantes mei sunt sepulti,³ iiii marchas argenti^c. Item monasterio sanctimonialium, per Dei gratiam de novo in Gladsaxe fundando, curiam meam in Sybershaffn dictam Thorkil Nielß storegard cum suis pertinenciis universis, mobilibus et immobilibus, cultis et incultis, humidis et siccis, perpetue possidendam, sub tali condicione, quod due misse, videlicet⁴ una de domina et alia pro defunctis, in remedium animarum dilectorum maritorum meorum, videlicet Thorkill Nielß et domini Johannis Snakenborgis militis, ac progenitorum suorum et anime mee et parentum meorum ibidem omnibus et singulis diebus annuatim perpetue celebrentur. Item eidem monasterio molendinum dictum⁵ Lawerwatsmølle, situm in parrochia Maglekøpinge, cum aggere suo dicto dam et cum suo damsbond necnon cum omnibus et singulis suis pertinenciis, prout predictus Thorkillus Nielß ipsum post obitum progenitorum suorum legitime hereditavit. Item eidem monasterio totum opidum meum Raskerum et totum Raskerumsfang et molen-⁶ dinum aquaticum dictum Raskærumsmølle in parrochia Lunkende, provincie Albohæret, cum universis ac singulis suis pertinenciis, videlicet silvis, piscaturis, humidis et siccis, nullis exceptis ad ipsa bona spectantibus, item totum opidum meum, Thoordorp videlicet, cum curia sua capitali, cum omnibus curiis suis colonariis et in-⁷ quilinariis ejusdem opidi ac cum fundo molendini pronunc desolati, sito ibidem, cum aggere suo dicto dam et cum suo damsbond necnon cum universis et singulis suis pertinenciis, videlicet silvis, piscaturis, humidis et siccis, nullis ipsa bona concernentibus exceptis, que bona sita sunt in parrochiis Hwidæby et Rafflunde in predicta

^c) Herefter i Afskr. et Afsnitmærke.

1 provincia Albohæret, sub tali condicione, quod predicte due misse
 in remedium animarum nostrarum predictarum annuatim et quoti-
 die perpetuis temporibus cantando solempnius celebrentur. Item
 eidem monasterio duas curias meas colonarias cum duabus curiis
 inquilinariis, dictis fæster, in parrochia Jærlestathe sitas, in quarum
 2 curiarum colon[ar]iarum una Nicolaus Jensß et in alia Tulo pronunc
 resident, cum omnibus et singulis predictarum curiarum pertinenciis,
 mobilibus et immobilibus, humidis et siccis, nullis ad ipsa bona
 spectantibus exceptis, quibuscumque censeantur nominibus, perpetue
 possidendas, sub tali condicione, quod vinum, oblate et facule pro
 3 pensionibus et redditibus curiarum predictarum annuatim compa-
 rentur ac in eodem monasterio ad missas in honorem Dei quotidie
 et perpetue ministrentur. Item eidem monasterio equicium^d meum
 dictum stood sub tali condicione, quod polidri de predicto equicio^d
 provenientes pro panno, habitui sororum ibidem conventualium con-
 4 venienti, annuatim vendantur, qui pannus eis in vestimenta annue
 et perpetue ministretur. Item eidem monasterio annulum meum
 aureum ciphumque meum argenteum cum tectura sua argentea, per
 dominam meam reginam Margaretam et dominum meum episcopum
 Roskildensem dominum Petrum caritative collatos, sub tali condi-
 5 cione, quod predicti annulus aureus et ciphus argenteus cum tectura
 in memoriam dicte domine mee ac prefati domini mei episcopi
 Roskildensis pro clenodiis abbatisse ejusdem monasterii perpetue
 conserventur. Item pauperibus ubicumque locorum Deo devotis
 x marchas argenti. Item domino Johanni Falster cantori Lundensi
 6 gradarium quatuor marcharum argenti. Item fratri Hinrico gardi-
 ano Næstwedis gradarium quatuor marcharum argenti. Item do-
 mine mee regine gracieuse Margarete ac michi in Christo carissime
 gradarium meum nigrum. Item domino meo episcopo Roskildensi
 domino Petro unum polidrum caballinum. Item consanguinee
 7 mee domine Anne Geretsdother unum annulum aureum. Item con-
 sorti mee domine Margarete unum annulum aureum. Item domine
 Katerine, relicte fratris mei domini Eskilli Falk, unum annulum
 aureum. Item Henrico Offeß curiam meam in Ammarp cum omni-
 bus adjacenciis suis, per fratrem meum Boetium Falk pro x mar-
 chis argenti sibi prius impigneratam, lego et scoto perpetue possi-

^d) *Afskr.*: equirium.

dendam. Item cuilibet quatuor filiarum ejusdem x marchas argenti. 1
 Item Sophie filie domini Gerardi Snageburgis militis x marchas
 argenti. Item cuilibet filiarum domini Heynonis Snakenburgis mi-
 litis x marchas argenti. Item monasterio beate Brigide in Wastene
 quinque marchas argenti. Item claustro minorum in Junacopia
 quinque marchas argenti. Item Beroni Petri quondam advocato 2
 meo equum viij marcharum argenti. Item cognato meo Haquino
 Jenß equum iiij marcharum argenti. Item Yde matri ejusdem
 duas marchas argenti. Item Tidichino Bend, uxori et pueris suis
 x marchas argenti. Item Jacobo Skaal et uxori sue x marchas ar-
 genti. Item hospiti meo in Malmoghe duas tunnas butiri et uxori 3
 sue unum annulum aureum. Item consanguinee mee Mette Jænesß-
 dather x marchas argenti, unum lectum paratum cum suis perti-
 nenciis, togam meam nigram, pellibus speri[?]olinis subductam, duas
 vaccas, x oves, duo pund brasii, ij pund farine et quatuor pernas
 lardi. Item filie sue Sophie Knutsdother x marchas argenti, unum 4
 lectum paratum, tunicam meam nigram cum pellibus speriolinis
 subductam, duas vaccas, x oves, ij pund brasii, duo pund farine et
 quatuor pernas lardi. Item Yde Themmesdother cognate mee
 ij marchas argenti. Item filie sue maritate ij marchas argenti.
 Item filie sue innupte nomine Yde sex marchas argenti. Item 5
 Jone Magni, scolastico in Skowkloster, iij marchas argenti. Item
 puelle mee Cristine Pethersdother togam meam griseam cum pelli-
 bus marskin subductam, unum lectum paratum et x marchas ar-
 genti, quibus sibi proventam in aliquo monasterio valeat com-
 parare. Item Lucie nane, dicte dwerghinæ, octo ulnas panni, unum 6
 lectum paratum et x marchas argenti, quibus sibi proventam in
 aliquo claustro sanctimonialium valeat comparare. Item puelle mee
 Ingemoot quatuor marchas argenti, tunicam meam griseam, unum
 lectum paratum, unam vaccam et x oves. Item puelle mee Heem-
 frydi ij marchas argenti, tunicam meam parvam nigram, unam 7
 vaccam et x oves. Item ancille mee Cecilie iij solidos grossorum.
 Item servo meo Hiort quatuor solidos grossorum. Item cursori
 meo Martino i marcham argenti. Item puero Petri Diægn, Gud-
 mundo, ij solidos grossorum. Item puero meo Andree i marcham
 argenti. Item puero meo Aggoni Jensß equum octo marcharum 8
 argenti. Item scriptori meo Petro Diægn intuitu longiturni servicii
 sui omnia bona mea in Glemmyngistogorp in parrochia Glæmminge

¹ in provincia Ingelstathehæret situata, que sunt tres curie, cum omnibus et singulis pertinenciis suis, mobilibus et immobilibus, cultis et incultis, humidis et siccis, omnibus diebus vite sue libere possidenda; sed eo defuncto bona eadem ad manus heredum meorum libera revertantur. Item presento Johannem Andree, filium
² Andree Thoordß, quondam famuli dilectorum maritorum meorum et mei, ad acceptandum altare cum prebenda in ecclesia sancti Laurentii Lundis de propriis bonis meis dotatum juxta articulos et condiciones in litteris meis apertis super dotacione et bonis ejusdem prebende contentos; quas quidem litteras apertas domino Johanni
³ Falster cantori Lundensi una cum litteris originalibus omnium bonorum ejusdem prebende ad manus fideles tradidi conservandas. Ne igitur in vanum laborasse videar in premissis, exsequutores et distributores testamenti hujus et ultime voluntatis mee eligo et constituo illustrissimam principem ac dominam dominam Margareta,
⁴ Woldemari Danorum regis filiam, et reverendissimum in Christo patrem dominum Petrum episcopum Roskildensem tamquam specialissimos amicos meos, in quos majorem pre ceteris aliis viventibus gero confidenciam, qui se in exsequendo et distribuendo supradictum testamentum meum favorabiles et sollicitos reddant, prout
⁵ anime mee noverint expedire necnon prout coram summo et districto judice, dum ultima discussio venerit meritorum, voluerint respondere. Ut autem ad exsequendum et distribuendum predictum testamentum, cujus summa universalis in trecentas quadraginta septem marchas argenti et in duos solidos grossorum se extendit, et ad
⁶ solvendum debita mea, quorum valoris summa est ducente sedecim marche argenti et unus solidus grossorum, devotis precibus meis inclinati amore omnipotentis Dei ob remedium anime mee favorabiliores et attentiores reddantur, sibi omnia bona mea et singula in Hæræstathe, omnia bona mea in Tundby, omnia bona mea in
⁷ Lundorp in Ingelstathehæret sita, omnia bona mea in Borgby, omnia bona mea in Kamstathe, cum molendino meo aquatico ibidem, in Jær læstathehæret sita, unam curiam meam in Brusorp in Albhæret sitam, omnia bona mea in Tapheem, omnia bona mea in Løneholt ac omnia bona mea in Frørom cum omnium jam
⁸ dictorum bonorum ac ejusdem molendini in Kamstathe pertinenciis universis, mobilibus et immobilibus, cultis et incultis, humidis et siccis, nullis ad ipsa bona spectantibus exceptis, quibuscumque

censeantur nominibus, nisi duntaxat bonis per apertas litteras meas 1 quibuscumque ecclesiis vel personis qualicumque modo dimissis vel scotatis, perpetue vel ad tempus possidendis, que in suo pleno vigore maneat effi[ca]cia, per presentes per modum impigneracionis committo regenda et in manus ipsorum trado et assigno libere possidenda, quousque annuis pensionibus ac legitimis serviciis omnium 2 predictorum bonorum meorum supradictum testamentum meum una cum debitis meis prelibatis per eosdem exseutores meos fuerit plenarie et integraliter persolutum. Persolutis vero debitis meis et testamento meo supradictis, omnia et singula jam predicta bona mea ac molendinum cum eorum pertinentiis et specialiter estima- 3 cionibus dictis holtzpenninge, ut premittitur, universis absque omni diminucione eorundem ad manus filiorum fratris mei libera revertantur. Si autem filios fratris mei infra veram, justam et legitimam predictorum testamenti et debitorum meorum persolucionem mori contigerit, extunc omnia et singula bona mea jam premissa cum 4 ipsorum pertinentiis universis, mobilibus et immobilibus, humidis et siccis, nullis ad predicta bona spectantibus exceptis, quibuscumque censeantur nominibus, cedant monasterio sanctimonialium in Glad-saxe de novo fundando, perpetue et libere possidenda; proviso eciam summopere, quod si predictam dominam meam reginam Marga- 5 retam et dominum meum episcopum Roskildensem dominum Petrum infra plenariam exsequcionem ac distribucionem predicti testamenti mei ac predictorum debitorum meorum integram persolucionem mori contigerit, quod Deus avertat, extunc "loco eorum" ad exsequendum, distribuendum et persolvendum restancias testamenti 6 et debitorum meorum dilectos consanguineos meos dominos Gerardum Snakenborgis et Johannem Falk, milites, substituo ac subdelego, qui in supplendo restancias premissorum, prout in ipsos confido, salutem animarum suarum et anime mee fideliter operentur. In quorum omnium premissorum testimonium et evidenciam firmiorem 7 sigillum meum una cum sigillis honorabilium virorum, dominorum videlicet Mathei abbatis monasterii beati Petri Næstwed, Erici Bydelsbagis, Petri Fynkenows, militum, ac Johannis Gyrstingis, iudicarii placiti generalis terre Selendie, presentibus est appensum. Datum in Skowkloster anno Domini mccc nonagesimo octavo crastino beati Laurencii.

e) *Afskr.*: locorum.

73.

1400 Marts 2. Henrik Soniksøn.

Orig. paa Perg. [med 4 Segl]; Paaskrift: De Vyerløf. Logum Klosters Arkiv, siden i Oldnordisk Museum, nu i Rigsarkivet. — Begyndelsen afskrevet i Løgumbogen: SR.D. VIII, 80. Rep. 432A.

1 In nomine Domini, amen. Anno ab incarnatione Domini m^occcc^o die martis in carnisprevio, considerans carnis infirmitate detentus, quod homo mortalis nichil de mundo aufert preter opera, quibus vel justificetur vel dampnetur, dum adhuc michi facultas superest atque de rebus meis secundum divinam voluntatem disponere atque anime mee providere, testamentum ergo meum dispono per hunc modum: Primo lego monasterio Loci Dei, ubi cum parentibus meis meam eligo sepulturam, omnia bona mea, que habeo in Apald in Tønderhæret^a, et omnia mea bona in Byarkaløf parochie Ader in Hwidinghæret^b ea condicione, quod fratres dicti monasterii semel quolibet anno meum et parentum meorum anniversarium cum viginti sacerdotibus tenere debeant honesto modo atque competu[.]nti^c. Item ecclesie beate virginis Marie Ripis i marcham argenti. Item ecclesie beati beati[!] Vincencii in Graam solvere teneor duas marchas Lybicensis. Item parochiali ecclesie mee in Tyslund teneor in ij marchis Lybicensibus et duas marchas Lybicensis sibi dono. Item unicuique ecclesie in Nørrærangstorphæret i solidum grossorum. Item domino Johanni Galen presbitero i marcham Lybicensem. Item domino Johanni Pynzdagh presbitero teneor in i marcha Lybicensi et do sibi polidrum duorum annorum de equicio meo. Item fratribus minoribus Ripis i oram annone. Item fratribus predicatoribus ibidem i oram annone. Item fratribus minoribus Tundris i oram annone. Item unicuique sacerdotum in Løghm claster solidum grossorum. Item teneor claustro Løghm in xvij marchis Lybicensibus racione pensionis de bonis eorum, quos locacionis titulo teneo. Item teneor Hennikino Amun[?] Ripis vij marchis cum xij solidis Lybicensibus. Item magistro Johanni ibidem xi marchis et v oris annone. Item Laghoni tymberman Ripis in nullo teneor, ut credo, et si ille credit, quod sibi teneor,

^a) *Afskr.*: Abyld in Tunder herret. ^b) *Afskr.*: Bierkeleff parochiæ Wodher.
^c) *Afskr.*: competenti. *Her standser Afskriften.*

cum heredibus meis computabit. Hoc autem testamentum meum, ¹ quod ego Henricus Sonikß condo secundum ultimatam voluntatem meam, volo, ut mei heredes exequantur, secundum quod volunt coram Deo respondere; reliquam autem computationem meam habet dominus abbas de Løghm, cui volo ut credatur.

Paa en ved Seglremmene tilhæftet Seddel: Et ego Petrus Sturæ, ² gener dicti Henrici Sonikß, donacioni et testamento hiis presentibus expressis et annexis consencio, sigillum meum tamquam ipsius verus heres apponens et volens dictum testamentum inviolabiliter conservare, et ego Petrus Erikß de Koxbølæ tamquam testis et presens, dum hujusmodi testamentum conficeret idem Hynricus, sigillum meum appono, et ego ³ Petrus Ughæ eciam sigillum meum appono tamquam verus testis, quia presens premissis interfui. Anno et die in testamento hic annexo prelibatis.

74.

[o. 1400] Aug. 24. *Nicholaus Jenssøn af Knestorp.*

Orig. paa Perg. [med 4 Segl]. Lunde Kapitels Arkiv, nu i det svenske Rigsarkiv.

In nomine Domini, amen. Ego Nicholaus Jensß de Knestorp, ⁴ licet corpore sum debilis, mente tamen sanus, de bonis mundanis michi a Deo concessis et collatis testamentum meum ordino et dispono in hunc modum: Primo do, lego et libere assigno ecclesie et capitulo Lundensi curiam meam in Malmøghæ cum omnibus ⁵ suis pertinenciis juxta balneum ecclesie ibidem sitam, quam quidem curiam justo empcionis tytulo de domino Andrea Martini legaliter acquisivi, pro anniversario meo in dicta ecclesia Lundensi annuatim tenendo per hunc modum, videlicet quod redditus de dicta curia provenientes in tres partes dividantur; prima cedat fabricæ ecclesie predictæ pro structura sua, secunda canonicis, tertia vicariis, paupe- ⁶ ribus et pro missis, de qua in turri ora. Item uxori mee dilecte Botildi curiam meam in parrochia beati Botolphi juxta cimiterium ad austrum situatam cum uno lecto parato meliori. Item ecclesie Knestorp i vaccam. Item curato ibidem i vaccam. Item ministro ibidem vi grossos. Item ecclesie sancti Botolphi i solidum gros- ⁷ sorum. Item curato ibidem i vaccam. Item ministro ibidem vi grossos. Item ecclēsie sancti Martini ij tyllth asserum. Item

1 ecclesie Stephani i solidum grossorum. Item fratribus predicatorum i solidum grossorum. Item fratribus minorum i solidum grossorum. Item claustro monialium i solidum grossorum. Item infirmis in domo leprosorum i lectum paratum. Item pauperibus mendicantibus i pernam lardi, ij lagenas potus cum i centenario
 2 panum. Item filio meo dilecto Johanni Nicholai i anulum aureum. Item genero meo dilecto Parogh i anulum aureum. Item uxori ipsius, filie mee Benedicte, i coclear argenteum. Item Johanni Petri, nepoti meo in Raby, i anulum aureum. Item uxori ipsius i coclear argenteum. Item Magno institori Lundis
 3 i anulum aureum. Item uxori ipsius i coclear argenteum. *Item Gødekino sutori i solidum grossorum et uxori sue i coclear argenteum. Item Hermanno sutori vi grossos^a. Item domino Thorstano i pernam lardi. Item Johanni famulo meo i equum rubei coloris et blesiith cum sella et freno. Item Nicholao famulo meo
 4 i vaccam. Item Elene condam ancille mee i vaccam cum vi ovibus. Item Cristine ancille mee i juvencam. Item matri uxoris mee Arine i vaccam. Item nepti mee Cristine Stenkwis i amphoram. Exequutores autem hujus testamenti mei constituo honorabiles viros et discretos, videlicet dominos Nicholaum Tuonis et dominum Siuidum,
 5 canonicos Lundenses, et Johannem apud sanctum Botolphum presbiterum, rogans eos propter Deum, ut presens testamentum meum sic ducant in effectum, prout coram summo Deo voluerint respondere ac saluti anime mee noverint expedire. In cujus rei testimonium sigillum meum una cum sigillis predictorum exequutorum
 6 meorum presentibus est appensum. Actum et datum Lundis ipso die beati Bartholomei apostoli gloriosi.

75.

1404 Maj 1. *Sven Saxstorp, Degn i Lund.*

Perg. [med 6 Segl]. Lunde Kapitels Arkiv, nu i det svenske Rigsarkiv. Svenskt Dipl. från 1401, I, 339. — Afskrift i Lundebogen S. 234. Rep. 4627. Jfr. Gavebøgerne S. 55.

7 In nomine Domini, amen. Ego Sweno Saxstorp decanus Lundensis, considerans verbum beati Augustini in quadam omelia de

^a) Tilføjet ved Foden af Brevet.

senectute et senis hominis diversis incommodis sic dicentis: Quamvis 1
 morbus adesse non videtur, tamen tota vita senis egritudo est,
 cujus veritatem habeo non minus experientia quam scriptura, in-
 venioque, quod cum omnibus generaliter et indifferenter, maxime
 tamen senibus, quibus mors est in foribus, extrema insania est
 negocium anime in necessitatis articulum protrahere et differre, 2
 redeunte igitur spiritu meo ad Dominum, qui dedit illum, testa-
 mentum meum de bonis michi a Deo concessis ad ejus honorem
 et laudem ac anime mee remedium feceram et ordinaveram in
 hunc modum: Primo ad fabricam Lundensis ecclesie, in qua meam
 eligo sepulturam, do et lego unam curiam in Syndra Hwidinge cum 3
 omnibus suis adjacenciis et pertinenciis universis, quam primo redemi
 de Tukone Olsß de hospitali pro viginti solidis grossorum ac viginti
 solidis Lybicensibus et postea de Laurencio Trugilli et matre sua
 Margareta juste empcionis et scotacionis tytulo coram venerabili
 patre domino Nicholao archiepiscopo Lundensi, felicitis recordacionis, 4
 acquisivi, in qua residet Olauus Andree, dans nunc pro pensione
 quatuor solidos annone et habens in estimacione tres marchas de-
 nariorum bonorum et unam oram annone, cujus redditus sive pensio
 libere cedat ecclesie supradicte. Item confero ad fabricam dicte
 Lundensis ecclesie curiam meam in Malmøghæ sitam, quam habet 5
 in conductu Gyslæ, relicta condam Jacobi Alfß, pro annua pen-
 sione quinque marcharum argenti, omni anno certo termino sol-
 vendarum, tali condicione, quod tutores dicte fabrice, qui nunc sint
 vel qui pro tempore fuerint, duo aniversaria de prefate curie pen-
 sione [*teneant*], unum pro me cum una marcha argenti, in choro 6
 Lundensi et inferius in ecclesia per modum, qui sequitur, dividenda:
 primo canonicis, qui ipso die anniversarii mei vigiliis et misse ani-
 marum interfuerint, dabuntur duo solidi grossorum, vicariis, qui
 similiter interfuerint, viginti quatuor sterlingi^a, celebrantibus missas
 inferius in ecclesia octo grossi, prebendariis in choro, qui similiter 7
 interfuerint, ij grossi, pauperibus scolaribus et aliis mendicantibus
 decem grossi, ^bitem predicatoribus ij grossi, item fratribus minori-
 bus ij grossi, item monialibus Lundis ij grossi^b, pulsantibus in turri
 ij grossi; item secundum anniversarium, videlicet Bertholdi Piil et

^a) *Gavebogen angiver: 8 grossi.* ^b) *Staar ved Foden af Orig., men med et Mærke, der angiver, at det skal indsættes her.*

1 Benedicte, uxoris sue et sororis mee, dicti tutores consimili modo
 ut meum de antedicta curia teneant; residuum vero pensionis curie
 pro usibus dicte fabrice Lundensis ecclesie reservetur. Item con-
 fero ad collegium sacerdotum parochialium Lundis tabernam meam
 juxta lapidem piscium ad partem orientalem sitam, contiguam
 2 taberne Nicholai Hemmingsß, quam emi et habui de Eskillo Nielsß
 condam cive Lundensi, cum adjacenciis et pertinenciis suis
 universis, hac condicione, quod dicti sacerdotes duo anniversaria
 tenere debeant omni anno apud altare eorum in dicta Lundensi
 ecclesia, unum pro anima fratris mei domini Jone Saxtorp, sequenti
 3 die post anniversarium suum habitum in choro, cum una missa
 cantata et duabus missis lectis cum recommendacionibus, ut moris
 est, ad ejus sepulcrum, alterum vero pro me et parentibus meis,
 eciam sequenti die post anniversarium meum in summo choro
 celebratum, consimili modo et cum totidem missis, ut superius est
 4 expressum; pensio vere dicte taberne in tres dividatur partes equales,
 prima cedat ipsis sacerdotibus, qui in anniversario et missis pre-
 dictis presentes interfuerint et ad offerendum, secunda pauperibus
 scolaribus et aliis me[n]dicantibus erogetur, et tertia usibus dicti
 collegii reservetur. Item domino meo generoso domino Jacobo
 5 archiepiscopo Lundensi unam crateram argenteam cum uno missali.
 Item capitulo Lundensi librum, qui dicitur repertorium juris, cum
 pluribus libris in uno volumine, quem condam possedit dominus
 Nicholaus Bunkæflo. Item domino preposito unum cornu deargent-
 tatum. Item domino archidiacono i cornu. Item domino cantori
 6 i coclear argenteum, signatum cum veronica. Item domino Petro
 Duæ compendium theologie, item sibi x lances Pragensis fac-
 ture cum totidem parvis scutellis stanneis. Item domino Jo-
 hanni Jacobi i coclear argenteum. Item domino Uffoni i pund
 brasei. Item domino Hartuico i par flaskonum. Item domino
 7 Johanni Most partem de rosario a[r]chidyaconi. Item domino
 Laurencio Achonis librum, qui dicitur Mandagotus. Item domino
 Eskillo unum par cultrorum facture Pragensis. Item domino Siuido
 i candelabrum cupreum. Item domino Nicholao Tuonis rationale
 divinatorum officiorum. Item domino Petro Michaelis librum de
 8 doctrina christiana, qui incipit: Moyses, cum quo loquebatur Do-
 minus, et glosam super psalterium. Item domino Michaeli Thursß
 librum de viciis et remediis contra vicia. Item domino Petro

Th[r]ygilli lecturam quandam super decretales. Item domino Bene- 1
dicto encherideon beati Augustini cum expositione genesis. Item
domino Petro Ysacsß legisterium in latino. Item domino Jacobo
de Høghby formam judicalem. Item domino Mathie Benedicti
questiones ethicorum. Item domino Jacobo Magni scolastico
i librum sermonum de adventu Domini, quem habet. Item domino ²
Nicholao Stephani sacriste unum mantellum subductum cum variis.
Item domino Laurencio custodi chori laternam meam manualem.
Item domino Johanni Boß i librum sermonum, qui incipit: Contra
Faustum, et librum beati Augustini de vera innocencia. Item
domino Petro Fugl epistolas cum evangeliis, extractum biblie et ³
summam Johannis Beleth. Item domino Johanni Jacobi juniore
i extractum biblie. Item domino Thrygillo Benedicti i librum
sermonum, qui incipit: Aspiciebam in visione noctis. Item deuto
breviarium meum vendendum pro prompta pecunia taliter dividenda:
primo fabricæ ecclesie Lundensis i marcham argenti, vicariis unam ⁴
marcam argenti, pauperibus scolaribus et aliis mendicantibus i mar-
cam argenti, item monasteriis omnium sanctorum, monialium, pre-
dicatorum et minorum, cuilibet eorum ij solidos grossorum pro
ipsorum monasteriorum reparacione, item fratri Ingemaro lectori
predicatorum i solidum grossorum, cuilibet fratri sacerdoti ibidem ⁵
iiij grossos, item ^{c)}fratri Petro Sommær in Ystadh i solidum gros-
sorum^{c)}, item fratri Recharo, lectori fratrum minorum Lundis,
i solidum grossorum, item infirmis in domo leprosorum Lundis
i solidum grossorum et domui sancti spiritus Lundis i solidum
grossorum; et si dominus Johannes Most pecuniam superius expres- ⁶
sam solvere et erogare voluerit, in redimendo ipsum breviarium
omnibus aliis preferatur. Item ecclesie mee parochiali, videlicet
beati Michaelis, cui teneor i marcham argenti, iij solidos grossorum;
item presbitero ibidem i tunicam dublatam. Item ecclesie sancte
crucis, ecclesie minori beate virginis et ecclesie beati Nicholai ⁷
Lundis, cuilibet earum i solidum grossorum. Item ecclesiis meis
infrascriptis, videlicet Arestathæ in Hallandia, Strø in Gythinga
hæret, Skarby, Stangby et ecclesie beati Olavi in Skanør, cuilibet
earum i solidum grossorum, item cuilibet vicario apud easdem
ecclesias vi grossos, item cuilibet ministro apud easdem ij grossos,

^{c)} *Overstreget.*

1 quam quidem pecuniam quilibet vicarius de ecclesia sua ex pensione
 mea solvere [teneatur]. Item ecclesie Saxtorp i par vestium missalium,
 presbitero ibidem domino Fathero i tunicam duplatam, item ministro
 ibidem iij grossos. Item domino Petro in Borandaholm i parvum
 balteum argenteum, item sibi passionarium meum cum aliis libris
 2 meis, quos prius habuit in concessio. Item scolari Achoni Magni,
 quem penes se habet idem dominus Petrus, formularium meum de
 modis dictaminum cum aliis libris gramaticalibus. Item domino
 Petro Asceri i caldarium braxatorium cum una magna olla. Item
 domino Johanni Segoti cognato meo unum par vestium brunei
 3 coloris, canonem meum et sellam meam cum freno. Item Michaeli
 Diagn parvas libras argenteas cum trutinis. Item amico meo dilecto
 Throgoto Haas i cornu deargentatum, quod habet. Item domine
 Cristine uxori sue i circulum aureum. Item Esberno Knutß
 i cornu. Item uxori sue Cristine i literam auream dictam S. Item
 4 Jone Saxtorp caldariam meam braxatoriam cum doleis et aliis
 instrumentis ad hoc requisitis, i mortarium cum pila, i nigram
 ollam, lavatorium cum pelvi et legisterium meum in Danico, item
 sibi omnes sues meas et i magnum candelabrum. Item Hannes
 Scriwære in Skanør i cornu, quod habet. Item uxori sue i coclear
 5 argenteum. Item Thrugillo Petri i cornu. Item uxori sue Agneti
 i coclear argenteum. Item sorori sue Cecilie Ingemars i solidum
 grossorum. Item domine Benedicte, moniali apud sanctum Petrum
 Lundis, i fibulam auream. Item Aconi Magni i cornu. Item Pe-
 tro Thorsß de Fylestathæ ij pund ordei. Item mendicantibus in
 6 Saxtorp i oram annone. Item Aconi Gunnarsß i cistam. Item
 Cecilie virgini, filie ejus, quinque ulnas panni blavii coloris. Item
 Petro famulo meo iij solidos grossorum. Item ad scolas Lundenses
 i librum de cantu. Item uxori Petri Thorsß i tunicam rubeam.
 Exsecutores hujus testamenti et persecutores ultime mee voluntatis
 7 constituo honorabiles viros et discretos, videlicet dominos Johannem
 Most, N. Tuonis, concanonicos meos Lundenses, dominum Petrum
 Asceri de Rethersløf, Jonam Saxtorp et Aconem Gunnærß, rogans
 eos propter Deum, ut sic testamentum predictum deducant ad
 effectum, ut in oculis omnipotentis Dei complaceat et eis cedat ad
 meritum et michi ad vitam eternam. In cujus rei testimonium
 sigillum meum una cum sigillis predictorum exsecutorum meorum

presentibus est appensum. Datum anno Domini m^ocd^o quarto ipso 1
die beatorum apostolorum Philippi et Jacobi.

^dItem [omnes?] sues meas et i magnum candelabrum^d.

Paaskrift: Testamentum domini Swenonis Saxtorp, condam decani Lun-
densis, super anniversario suo de una curia in Synderhwidinge et una curia
Malmøgis.

76.

1408 Sept. 7. *Ebbo Johannis, Kannik i Ribe og Sogne-
præst i Aal.*

Perg. [med 6 Segl]. Ribe Kapitels Arkiv, nu i Rigsarkivet. Rep. 5007.

In nomine Domini, amen. Ego Ebbo Johannis, canonicus Ri- 2
pensis et rector parochialis ecclesie in Aal, licet indignus, novissima
hominis considerans, volo michi divina suffragante gracia in meorum
expurgacionem peccatorum de bonis michi a Deo et sua sancta
ecclesia concessis testamentum meum juxta terre consuetudinem
ordinare, volens et mandans, ut, quandocumque me de hoc seculo 3
migrare contigerit, sine contradiccione tam heredum meorum quam
aliorum michi quocunque titulo attinencium inconcusse vigorem
habeat firmitatis, salvo michi jure aliud testamentum condendi:
Primo ergo confero, do et lego venerabili in Christo patri ac do-
mino domino meo Eskillo, Dei gracia episcopo Ripensi, meos duos 4
equos cum sellis et frenis. Item fabrice ecclesie Ripensis, ubi eligo
sepulturam, x marchas Lybicensis. Item ad aniversarium meum
in ecclesia Ripensi per canonicos tenendum xl marchas Lybicensis.
Item domino Johanni Helt archidiacono Ripensi florenum Lybicen-
sem. Item domino Nicholao Johannis cantori florenum Rinensem. 5
Item domino Jacobo de Husby florenum. Item domino Esgero
florenum. Preposito Kanuto florenum. Preposito Ottoni i nobyl et
manutergium meum melius. Item domino Nicholao Syøbo i nobyl
cum almucio meo. Item domino Petro Johannis florenum. Item
domino Thetlao florenum cum ludo skacorum. Item domino Ja- 6
cobo Iuari florenum. Item preposito Thome i nobyl et viaticum
meum, ita quod omni anno pro anima domini Nicholai Tholß
celebret iij missas, et post mortem suam leget alicui sacerdoti, cui

^d) *Staar umiddelbart efter Testamentets Slutning med et Mærke, der ikke
genfindes ovenfor.*

1 injunget idem faciendum. Item domino Johanni Petri preposito in
 Witha i scutum Francorum. Item domino Boecio coclear argenteum
 meum melius. Item domino Hermanno Decn i scutum Francorum
 cum pectine de ebure. Item domino Johanni Galn sellam novam
 cum idria et pelvi. Item domino Johanni Aseri manutergium cum
 2 pectine de ebure. Item domino Henrico Thydisk superpellicium
 meum. Item sorori mee dilecte xxx marchas Lybicensis in bona
 moneta, vestimenta mea aliis non legata et lectisternia cum cista,
 et volo quod in hiis pro hereditate sit contenta. Item Cristine
 cognate mee tunicam meam de Araas cum capucio et antiquo palio.
 3 Item filio ejusdem Cristine ij marchas Lybicensis, quas sibi pro
 necessitatibus suis soror mea ministrabit. Item quantum restat de
 pensione istius anni ad dotem ecclesie in Aal reparandam. Item
 ad fabricam dicte ecclesie in Aal iiij marchas Lybicensis. Item
 ad fabricam ecclesie parrochialis in Wethel iiij marchas Lybicensis.
 4 Item ad fabricam ecclesie in Emmerløf ij marchas. Item domino
 Petro Swenonis plebano ecclesie beate virginis dimidium nobyl.
 Item domino Nicholao Petri sacriste i pelvim cum quartali nobyl.
 Item cuilibet monasterio Ripis i solidum grossorum. Item cuilibet
 ecclesie parrochiali Ripis i solidum sterlingorum. Item cuilibet
 5 vicario sacerdoti choralis prius non nominato i solidum sterlingorum
 et aliorum cuilibet vi sterlingos. Item domino Nicholao Thorß
 vi marchas Lybicensis cum cultello argento ornato. Item capellano
 meo in Aal i florenum. Item cuilibet infirmorum in domo sancti
 spiritus i grossum. Item sororio meo libros meos, si et quando
 6 apparuerit testamentariis meis. Item fratri Johanni Michaelis i
 nobyl. Item Laghoni, promo curie episcopi Ripensis, i solidum ster-
 lingorum. Item Johanni Kok servitori meo i marcham Lybicensem.
 Item Ebboni Tagyß cussinum cum manubrio de cypresso. Item
 Iwaro Tagyß cervical serico foderatum. Item ea, que ultra sunt
 7 in promptis, disponantur ad pios usus juxta voluntatem testamen-
 tatorum meorum. Exequutores autem testamenti mei ordino hono-
 rables viros dominos magistrum Ottonem prepositum in Wareth-
 sysel, Nicholaum Syøbo, Thomam Petri prepositum in Harizysel et
 Johannem Galn, petens eos et in Domino rogans, quatenus de pre-
 8 missis taliter ordinent, prout coram Deo voluerint respondere. In
 hujus testamenti testimonium et cautelam firmiorem sigillum [!] meum
 una cum secreto capituli Ripensis et sigillis testamentariorum me-

orum supradictorum hoc presens testamentum feci et jussi roborari. 1
Actum et scriptum Ripis anno Domini m^ocd^ovii^o septimo ydus
septembris.

77.

1408 Okt. 19. *Michael Ingemarsøn kaldet Dyekn, Notar i Lund.*

Perg. med 4 Segl, alle med Bomærker. Lunde Kapitels Arkiv, nu i det svenske Rigsarkiv. Svenskt Diplom. från 1401, II, 64; Rep. 5013. Jfr. Gavebøgerne S. 267.

In nomine Domini, amen. Ego Michael Ingemari dictus Dyekn, 2
notarius curie Lundensis, licet corpore debilis, tamen mente sanus,
ex rebus michi a Deo concessis testamentum meum ordino in hunc
modum: Primo lego ecclesie beati Laurentii Lundis, ubi meam
eligo sepulturam, curiam meam in parochia ecclesie minoris beate
Marie virginis sitam pro anniversario meo in dicta ecclesia sancti 3
Laurentii anno quolibet celebrando, quam quidem curiam a veris
heredibus ante plures annos retroactos justo empconis tytulo legaliter
acquisivi, tali condicione prehabita, quod Magnus Benedicti, gener
meus, et Helena Mathessedother, cognata mea et uxor sua, pronunc
dictam curiam ad dies suos sub sua habeant ordinacione cum ad- 4
jacenciis suis universis, daturi annuatim, coad vixerint, tres mar-
chas denariorum pro dicto anniversario meo tenendo, et illis
ambobus de medio sublatis predicta curia, prout tunc inventa fuerit,
cum edificiis cedat ecclesie sancti Laurentii, ut premittitur, jure
perpetuo possidenda, ita quod tutores, qui tunc pro tempore fuerint, 5
anniversarium meum sic in perpetuum teneant annuatim, sicuti
coram Deo voluerint respondere. Item reverendo in Christo patri
ac domino domino Jacobo archiepiscopo, domino meo gracioso,
coclear argenteum. Item sodalicio sacerdotum Lundis tabernam
meam institoriam in Skanør sitam pro anniversario meo et paren- 6
tum meorum, ita quod una pars pensionis cedat presbiteris paro-
chialibus in dicto sodalicio, alia ad potum eorundem, tertia vero
inter pauperes distribuatur. Item ecclesiis infrascriptis Lundis
situatis, videlicet beate Marie virginis minoris et beatorum trinitatis
Michaelis, Andree, Jacobi, item monasteriis Katerine et Marie 7
Magdalene, cuilibet illorum et illarum vi grossos. Item vicariis in
choro unam lagenam trafnisie, ita quod celebrant exsequias una

1 vice. Item pauperibus scolaribus ꝑ solidum grossorum. Item pauperibus ꝑ marcham denariorum. Item monialibus i solidum grossorum. Item Petro Sten circulum aureum. Item domino Jacobo officiali legisterium. Item Cristerno, promo domini archiepiscopi, coclear argenteum. Item domino Laurencio plebano meo
 2 i solidum grossorum. Item ministro ibidem iiij grossos. Item Magno Benedicti genero meo lectum meum optimum cum suis pertinenciis, duas ollas, ij amphoras cum i capsa, et Helene, uxori sue, coclear argenteum. Item predicto Magno dolia mea cum caldaria dicta bœstækæthælæ. Item sorori mee Benedicte coclear
 3 argenteum cum annulo aureo, et marito suo coclear argenteum. Item domino Jone in Bunkghello coclear argenteum. Item domino Inguaro de Wram coclear argenteum. Item domino Nicholao Stephani sacriste Lundensi mortarium cum uno libro. Item domino Johanni apud sanctum Botulphum coclear argenteum cum i libro.
 4 Item ad usum scolarium ij libros. In cujus testamenti mei testimonium sigillum meum una cum sigillis virorum discretorum minorum Nicolai Stephani, Laurencii de Guthmethorp, Johannis Ingemari apud sanctum Botulphum Lundis presentibus est appensum sub anno Domini millesimo quadingentesimo octavo sexta feria ante festum undecim millium virginum.

78.

1409 Febr. 28. *Eskil, Biskop af Ribe.*

Perg. med [6] Segl: 1. Biskoppens Sekret (G. 812); 2. Kapitlets Sekret (G. 837); 4. Ebbo Nicholai (G. 914); 5. Petrus Scenonis (G. 915); 6. Johannes Asceri (G. 916). Ribe Kapitels Arkiv, nu i Rigsarkivet. Rep. 5030.

5 In nomine Domini, amen. Quia nichil morte cercius in hac vita nec hora mortis incercius invenitur, hinc est, quod nos Eskillus, Dei et apostolice sedis gracia episcopus Ripensis, diem mortis volentes de gracia Dei misericordie operibus prevenire, de bonis nobis a Deo concessis nostrum in hunc modum facimus, constituimus et
 6 condimus testamentum: In primis legamus ad structuram ecclesie nostre Ripensis i balteum argenteum. Item ad capitulum Ripense pro perpetua nostra memoria omnia et singula bona nostra in parrochia Wandburgh situata, que nos emimus a Wangoto Nicolai cive Wiburgensi necnon Petro Høøgh armigero, cum omnibus juri-
 bus

et pertinenciis suis, item curiam in Hyghum, quam emimus a 1 domino Paulo pro lx marchis puri, cum omnibus juribus et pertinenciis suis. Item illustrissimo Dacie, Swecie et Norwegie regi Erico monile aureum cum margaritis et aliis gemmis politum. Item serenissime domine regine Margarete annulum aureum. Item domine regine Philippe annulum aureum. Item venerando in 2 Christo patri domino Petro episcopo Roskildensi annulum aureum et ciphum argenteum. Item magistro Ottoni preposito in Warethszel coclear argenteum. Item cuilibet canonico Ripis residenti coclear argenteum. Item domino Johanni Strandingh preposito Eyderstedensi coclear argenteum, quod ipse nobis obtulit. Item 3 cuilibet vicario choralis sacerdoti Ripis vi solidos Lubicenses; cuilibet vicario non sacerdoti iij solidos Lubicenses. Item cuilibet sacerdoti seculari Ripis non nominato iij solidos Lubicenses. Item cuilibet monasterio Ripis i marcam Lubicensem. Item ecclesie parochiali sancti Johannis Ripis i legendam. Item ecclesie parochiali 4 in Graam i legendam. Item ecclesie parochiali beate virginis Marie in Flensburgh i calicem cum patena. Item dilectissime sorori nostre* Thyre fibulam auream, optimum lectum, paratum cum melioribus paramentis, et optimum ciphum argenteum. Item domino Magno Munk militi annulum aureum. Item domino Erico Krumme- 5 diko militi annulum aureum. Item Sifrido Krook coclear argenteum, uxori ejus Ingeburgi annulum aureum. Item domino Thome Petri preposito in Harthsyzel optimam tunicam nostram foderatam variis. Item dilecto capellano nostro domino Johanni Asseri aliam tunicam, foderatam cum mart. Item domino Johanni Petri pre- 6 positio in Witha optimum mantellum meum et parvam bibliam. Item domino Petro Johannis par vestimentorum nostrorum et i balteum argenteum. Item fratri Johanni Michaelis i librum, qui vocatur Scala. Item domino Johanni Galn annulum aureum, quem dedit nobis. Item domino Johanni Scraam militi annulum aureum. 7 Item Cristine Detmari annulum aureum. Item Mette Winters annulum aureum. Item domino Henrico Thydesch summam Pisani. Item Katherine Ebbonis pannum ad tunicam. Item Iwaro Tagonis poledrum griseum in Brynk. Item Petro Boß equum. Item Johanni Asseri par vestimentorum nostrorum et i balteum argenteum.

a) *Rettet fra: mee.*

1 Item Thome Actorp coclear argenteum. Kanuto Nicolai coclear argenteum. Esgero Nicolai annulum aureum. Item Nicolao Jacobi coclear argenteum. Item domino Petro Kanuti coclear argenteum. Item Edele annulum aureum. Item domino Kanuto Petri passionale sanctorum. Item cuilibet armigero servitorum nostrorum viij solidos
 2 Lubicenses non nominato superius. Item Ebboni Tagonis i ciphum argenteum. Item pauperibus centum paria calciamentorum. Item vestimenta alia et libri dividantur inter pauperes amicos nostros secundum conscienciam testamentariorum nostrorum, quos eligimus, videlicet dominos Thomam Petri prepositum in Harthszyl, Johan-
 3 nem Scraam militem et Johannem Petri prepositum in Witha, tamquam amicos dilectos ad hujusmodi nostrum testamentum taliter exequendum, prout coram summo iudice velint et debeant respondere. Acta sunt hec Ripis in curia nostra episcopali anno a natiuitate Domini millesimoquadringentesimo nono feria quinta proxima
 4 post dominicam quadragesime, qua cantatur officium Invocavit, presentibus tunc ibidem honorabilibus et discretis viris dominis Johanne Helt archidiacono totoque capitulo ecclesie nostre Ripensis ac Johanne Galn, Ebbone Nicolai dicto Roose, Petro Swenonis et Johanne Asseri, presbiteris, ac Ebbone Tagonis et Iwaro, fratribus, laicis
 5 dicte diocesis, testibus ad premissa vocatis specialiter et rogatis. In quorum omnium et singulorum fidem et testimonium premisorum nostrum et dilecti capituli nostri dictorumque testium sigilla presentibus sunt appensa. Item legamus magistro Ottoni ciphum argenteum. Item Erico Jone ciphum argenteum, quem pater suus nobis in suo legaverat testamento.

79.

1410 April 17. *Ærkebiskop Jakob.*

Perg. [med 6 Segl]. Lunde Kapitels Arkiv, nu i det svenske Rigsarkiv. Svenskt Diplom. från 1401, II, 288. — Afskrift i Lundebogen S. 218; her- efter udfyldt ndfr. Rep. 5086. Jfr. Gavebøgerne S. 80.

6 In nomine patris et filii et spiritus sancti, amen. Cum secundum mire paciencie virum beatum Job homo, natus de muliere, brevi vivens tempore, repletur multis miseriis, qui quasi flos egreditur et conteritur et fugit velud umbra et nunquam in eodem statu permanet, in parentum pudore concipitur et cetera, mundum

ingreditur a [vi]libus ortum inchoando, dein progreditur in labore 1 mundi tempestatibus fluctuando, sed tandem in dolore egreditur cum vermibus habitando, avis enim ad volandum nascitur et homo ad laborandum, unde psalmus: Exhibet homo ad opus suum et ad operationem suam usque ad vesperam, ad vesperam demorabitur fletus, sed, benedictus Deus, ad matutinum consurget leticia, et quia 2 milicia est vita hominis super terram, et secundum beatum Paulum et Augustinum non habemus hic [civita]tem manentem, sed futuram inquirimus tanto magis, ac prudenter hujus seculi cad[uc]i civitatem ruentem exstat transeundum, ut homo ad eterne felicitatis perveniat civitatem ma[nentem], hiis igitur consideratis nos Jacobus 3 Dei gracia archiepiscopus Lundensis, Swecie primas et apostolice sedis legatus, etsi corpore debilis, mente tamen sanus, testamentum nostrum et ultimam voluntatem de bonis nobis a Deo collatis ordinamus et condimus in hunc modum: Primo ecclesie sancti Laurentii Lundis, in qua nostram eligimus sepulturam, xx marcas 4 argenti. Item domino nostro karissimo domino Erico regi Dacie etc. unum cornu argenteum dictum gripsklo ^aet annulum aureum^a cum lapide saphirio. Item domine nostre gracie domine regine Margarete i ciphum argenteum, i anul[um] aureum cum saphiro et i caballum. Item domine nostre Philippe regine i cornu deauratum 5 dictum gripsklo et i anulum cum saphiro. Item domino Petro episcopo Roskildensi i anulum cum lapide bruneo. Item domino Petro episcopo Ripensi i anulum cum ymagine crucifixi. Item successori nostro disponimus et damus pro mensa archiepiscopali ix lances argenteas, ij parva salseria, ij pelves argenteas et i 6 magnum nap argenteum, quod domina Margareta regina dedit mense archiepiscopali, ij amphoras argenteas, Nesby et Nesbylom^b cum eorum adjacenciis, item xi chratheres argenteos dictos skale cum ij yrtekar de argento. Item damus altari nostro in ecclesia Lundensi constructo omnia bona, que redemimus de domino Nicolao 7 Yvari milite, jacencia in Linby Vemundehøyshæreth, edificata et desolata, i curiam in Sandagra, de qua curia pro pensione datur marca argenti, omnia bona nostra in Ønarp, Tulestorp et Vestrevemundehøy, item i curiam in Uggløse, molendinum Laremølle et magnam curiam nostram in Malmøye, quam emimus a domino

^a) Tilføjet i Randen. ^b) L: Nesbyholm.

- 1 Folquino preposito Lundensi. Item pro anniversario nostro in choro Lundensi annuatim tenendo iij curias in Borby, quas emimus de Olauo Tuesß de Eegby. Item monasteriis Lundis predicatorum, minorum, omnium sanctorum, predicatorum in Aus, minorum in Ystat, predicatorum in Helsingborgh, minorum in Threleborgh,
- 2 Becceskow, Øvith, Tummarp, Herizwathe, Byringe, Bosie, monialium Lundis, predicatorum Halmstathe et monasterio Aas, cuilibet istorum monasteriorum marcam argenti. Item in [!] domibus infirmorum leprosorum Lundis, Aus, Ystath, Tummarp, cuilibet ipso[!]rum marcam Lybicensem inter infirmos dividendam. Item domino Johanni
- 3 Oolsß militi i nigrum gradarium, quem dedit nobis dominus Roskildensis, et i anulum aureum, in quo crucifixus habetur. Item domino Beroni Oolsß i anulum aureum, uxori sue anulum aureum. Item domino Lydero Cabel anulum aureum cum dyamante, uxori sue anulum aureum cum ymagine beate virginis. Item domino
- 4 Absoloni Andersß anulum aureum, uxori sue anulum aureum. Item domine Jese mar[!]tertere nostre langam^c tunicam, subductam cum variis. Item domino Hinrico Da anulum aureum, uxori s[ue] cornu deargentatum. Item domino Alberto langam^d togam, subductam cum marthskin, uxori sue anulum aureum. Item domino Thrugo[*to*]
- 5 Has i nap deauratum et uxori sue i parvum nap deauratum. I[tem] domino Hinrico Jerardi i nap de argento et i ciffum deauratum. Item domino Habrahe anulum aureum et uxori sue ^eanulum aureum. Item Hermanno Ørz equicium nostrum prope[?] . . p . . ge . . ciffum argenteum, uxori sue^e ciffum argenteum cum pede. Item
- 6 Laurencio x marcas argenti, uxori sue i anulum aureum. Item Steen Basse i cornu deargentatum et uxori sue [i anulum aureum. Item] Petro Steen i ciffum argenteum cum veronica et uxori sue ij cratheres argenteos. Item domine Cicilie de Harebyerghe i anulum aureum. [Item] cuilibet prelatorum ecclesie [nostre Lundensis
- 7 i nobilum]. Item domino Petro Due i nobilum. Item domino Jacobo officiali nostro i nobilum. Item domino Martino Thuronis i nobilum. Item cuilibet canonicorum i florenum Ungarilem. [Item sacriste florenum Ungarilem. Item custodi chori ij] florenum Ungarilem. Item domino Johanni Jacobi juniori florenum Ungarilem. Item cuilibet vicar[io ij] solidum grossorum. Item domino Benedicto

c) *L*: longam. d) *L*: longam. e) *Oversprunget i L*.

priori monialium [i] nobilum. Item cuilibet e[cclesiarum parrochi-
 alium Lundis i marcam] Lybicensem. Item Tuloni Bøge ij marcas
 argenti. Item Nicolao Kanuti advocato nostro cratherem argenteum.
 Item Cristiarno promo nostro i nobilum. Item Johanni H[enichini,
 T]yrgillo Petri et Arnesto, cuilibet florenum Ungarilem. Item
 Jerardo Petri sororio nostro v bicaria argentea, que pater suus dedit 2
 nobis. Item Hinrico, qui est in fisco nostro, [xij] marcas argenti,
 cui eciam tenemur in xvij marcis argenti. Item cuilibet presbitero
 parochiali Lundis i^f solidum grossorum. Item Paulo Dyegn Bo-
 rundeholmis equicium nostrum, quod emimus a Tuone Nicolai,
 una cum anulo cum saphiro. Item Johanni Laghesß x marcas 3
 argenti cum anulo aureo, et uxori sue annulum aureum. Item
 Olauo Jensß iiij nobilos cum annulo aureo, et uxori sue annulum
 aureum. Item domino Hartvico Lang i gradarium, quem habuit
 Aosie. Item ymagini beate Marie virginis in medio pavimenti
 ecclesie nostre Lundensis crucem nostram auream cum cathenis. 4
 Item cuilibet castrensi in Hammershus ij marcas argenti. Item
 cuilibet ministro parochiali Lundis vi grossos. Item cuilibet pauperi
 mendicanti Lundis iiij grossos. Item domino Laurencio militi,
 servitori nostro, i nigrum gradarium, quem nobis dedit Paulus
 Dyegn, et i nobilum. Item domino Johanni Nicolai i nobilum. 5
 Item domino Hermanno i parvum librum decretalium. Item Ma-
 thee Andree i nobilum. Item Cristarno Kløf i nobilum. Item
 Benedicto Thrugilli in fisco nostro i nobilum. Item Hinz Kok i
 florenum Ungarilem. Item cuilibet ecclesie per Scaniem prius non
 nominate iiij grossos. Exsequutores testamenti hujus et nostre ultime 6
 voluntatis constituimus, facimus et ordinamus^g infrascriptos, vide-
 licet dominos Hinricum Jerardi et Thrugotum Haas milites, Her-
 mannum Ørz armigerum et dominos Johannem Jacobi decanum
 et Petrum Due canonicum ecclesie nostre Lundensis, supplicantes
 instantissime ac eorum consciencias onerantes, ut in premissis ita 7
 se exhibeant, sicut in districti iudicii examine voluerint et habeant
 respondere. In cujus rei testimonium secretum nostrum una cum
 sigillis exequutorum nostrorum predictorum presentibus est appensum.
 Datum in curia Lundensi anno Domini m^ocd^o decimo feria quinta
 proxima post Tyburti et Valeriani [martirium].

f) Saaledes L; i Orig. er Tallet utydeligt, maaske: j. g) Orig.: ordinanus.

- 1 ^bIstis tenemur: Primo Knøkel in Gripswald lxvij marcas Sundenses; item Eyler van der Mølæ iiij marcas argenti, item i marcām Sundensem cum xij albis; item Thidekø Hoppe l marcas Sundenses; item Regnardo van Lutten xxiiij marcas Lybicensēs; item Boo Hinzeß x marcas Lybicensēs; item ecclesie sancti Lucii Roskildis l marcas Lybicensēs.

80.

1413 Sept. 6. *Anders Jensson kaldet Tangæbierth.*

Tabt Orig. i Haderslev Kapitels Arkiv. Kopi i det nu tabte Haderslev-register med Overskrift: Testamentum Andree Tangæbierth, in quo inter cetera legavit capitulo possessionis sue proprietatem in Beyerholm et i curiam in Fielstorp ad fabricam. Afskrift herefter af Langebek 1762: Rigsarkivets Diplomatarium. Aarsberetn. fra Geheimearch. II, Tillæg S. 7; Rep. 5285.

- 2 In nomine Domini, amen. Ego Anders Jensson dictus Tangæbierth, licet corpore debilis, tamen mente sanus, attendens, quod breves dies hominis sunt, et nihil certius morte et ejus hora nihil incertius, ideo de bonis mihi a Deo collatis testamentum facio et ordino in hunc modum: Primo lego ecclesie beate Marie virginis
3 in Hadersløff unam curiam in Fielstorp, in qua residet Johannes Petri, et nigrum equum meum Rawenwilde cum armis meis. Item domino Johanni Michaelis canonico Haderslevensi nigrum equum in valore xvi marcarum Lubicensium. Item parochiali ecclesie mee iiij marcas Lubicensēs. Item ecclesie Fielstorp iij marcas Lubicenses. Item ecclesie Odensbek i marcām Lubicensem. Item claustris in Hadersløff et in Koldingh, cuilibet i marcām Lubicensem. Item capelle beati Georgii in Hadersløff i oram annone. Item pauperibus i oram annone. Item domino Andree in Heghels cappam meam nigram. Item Erico Petri griseam equam. Item
5 Tostoni i nigrum polidrum cum equicio eunte[m] Item Mettæ Henrikes ij marcas Lubicensēs. Item Gretæ i marcām Lubicensem. Item Cristine i marcām Lubicensem. Item Esberno j marcām Lubicensem. Item Tostoni tunicam meam. Item proprietatem possessionis in Beyerholm ad usum canonicorum Haderslevensium, si dominus Johannes Michaelis et alii canonici voluerint ipsa bona

^b) *Ved Foden af Brevet.*

redimere. Item Hinrico Scroder i marcam Lubicensem. Item 1
 Petro Land i balistam. Item Johanni Jepsson unam balistam.
 Item Petro Hyrdhæ unum jumentum. Item Johanni Nielsson
 viij solidos Lubicenses. Item sorori mee in claustro i marcam
 argenti. Item sorori mee in Fyen pannum ad sufficienciam unius
 tunice. Item Nicolao Deghen capucium meum. Item Nicolao 2
 Andersson i balistam, quam dedit mihi dominus Magnus Lawson,
 et i par caligarum. Item domino Magno Lawson militi unum
 annulum aureum. Item Andree Knudsson i oram annone. Exe-
 cutores hujus testamenti constituo dominum Johannem Michaelis
 canonicum Haderslevensem et Ericum Peæron. Scriptum anno 3
 Domini mcdxij. quarta feria ante festum nativitatis beate Marie
 virginis. In cujus rei evidenciam sigillum meum una cum sigillis
 virorum discretorum domini Johannis Michaelis canonici Haders-
 levensis, Eri Petri armigeri predictorum necnon Andree parochialis
 in Heyels presentibus est appensum. Item convivio beate Marie 4
 virginis in Hadersleff lego i oram annone.

81.

1415 Juli 3. *Katerinæ Laurensstedoter, Laurens Jenssøns Husfrue.*

*Orig. paa Perg. med [3] Segl: 1. S' BE . . . IOH . . . om Bogstavet b ;
 2. . . . RI . . . ERI PB . . om en Kalk. Lunde Kapitels Arkiv, nu i det
 svenske Rigsarkiv. Svenskt Diplom. från 1401, III, 53; Rep. 5526.*

In nomine Domini, amen. Jak Katerinæ Laurensstedoter, Lau- 5
 rens Jenssøns hosfru, thothwærmæn jak ær wanskelich til mit
 likamæ, thok ær jak meth Gudz hiælp helbrethæ til min siæl; tha
 skikkær jak mit testament aff thet gootz, som Gudh hafwer mik
 læænt, i swadanæ mathæ æfter min kæræ hosbondes wilæ fornæfnde
 ok flere bæggens waræ wennærs: Først tha gifwer jak sancte Lau- 6
 rensse kirke i Lund eet halft stenhus, liggendes i Malmøghæ, thet
 som rænter thre lødighæ mark, hwilket jak ærfde skællighæ ok
 rætellighæ æfter forældernæ, swa som father ok mother, som heeth
 Lasse Skyttæ ok Katerinæ Laurensse, meth swadant skæl, at een
 aartidh scal haldes i sancte Laurensse kirkæ forsagdhæ foræ mik 7
 ok minæ forældernæ fornefnde nææst æfter sancte Knuts konnungs
 dagh, swa at een lødigh mark til aartithæn aff thet fornefnde sten-

1 hus landgildæ scal uthgifwis i swadanæ mathæ, at canike sculæ hafwæ thre skilling grot, vicarii vi grot, til mæssær viij grot, fattight folk viij grot, klokkeræn ij grot, ok hwat ther ofwer løpær aff thet forsagdhe stenhus landgildæs halfdeel, thet scal til kirkens bygning. Item gifwer jak minæ soknækirkæ sancte Olaffs iij mark
 2 sconiskæ pænninge. Item min skriptæfather herræ Benedict Jenss præst i sylfskeeth. Item hwart closter i Lund iij grot. Item fru Benedicte i nunnecloster i s̄ grot. Item i Landescronæ closter, bykirkæ ok hæliægesthus, hwart iij grot. Item swartæbrøthræ i Hælsingborgh iij grot. Item min søster i røth kiurtæl meth een
 3 swart ærm meth smithær. Item min søsterdoter Æstridh i røth kobæ ok i hættæ meth smithær. Thættæ ær mit testament ok ytherstæ wiliæ, hwilket jak befalær min kæræ hosbonde Laurens Jenss fornefnde ok Pæther Saxthorp a wapn foræ at stande til min siæls nyttæ, som jak them wæl tiltroor ok the wilæ andswaræ
 4 foræ Gudh. Til meræ wissæ ok forwaring, tha æræ skællighæ mæns insiglæ hær foræ hængdæ, swa som hær Benedicts, min skriptæfathers, hær Pæther i Rethersløff ok Pæther Saxthorps a wapn fornefnde. Datum Agordh in parrochia Billebyærg hæ anno Domini m^ocd^oxv. crastino visitacionis beate Marie virginis gloriose.

82.

1418 Marts 21. Johannes Jacobi, Dekan i Lund.

Orig. paa Perg., hvoraf nu den venstre Tredjedel fattes. [med 3 Segl]. Lunde Kapitels Arkiv, nu i det svenske Rigsarkiv. — Afskrift i Lundebogen S. 237; herefter udfyldt ndfr. — Svenskt Dipl. från 1401, III, 306; Rep. 5705. Jfr. Gavebøgerne S. 280 f.

5 [In nomine Domini, amen. Cum mors humano generi ce]rta pateat et ejus adventus utique sit incertus, providum est, ut quisque suorum deposito peccatorum onere contra incautos necis [insultus se operibus munit virtuosus; hiis consid]eratis ego Johannes Jacobi decanus Lundensis, licet corpore debilis, mente tamen sanus, testa-
 6 mentum meum de bonis michi a Deo concessis [ad ejus honorem et laudem et anime mee reme]dium facio et ordino in hunc modum: Primo commendo Deo, creatori meo, animam et terre corpus, unde erat. Item lego fabricæ ecclesie Lundensis, [ubi meam eligo sepulturam ante ymaginem beate] Marie virginis in medio

pavimenti juxta sepulchrum archiepiscopi Magni ad aquilonarem 1 partem, equas meas indomitas [existentes in Foletoffte cum pullis earundem, item x] nobilianos, quos habet. Item predicte fabrice do, lego et scoto balneum meum dictum Pelæbatstughæ in parochia sancte trinitatis [Lundis cum curia et omnibus aliis pertinentiis sui]s jure perpetuo possidendum, tali condicione, quod tutores 2 antedictæ fabrice ecclesie Lundensis, qui pro tempore fuerint, duo anniversaria in choro [Lundensi cum vigiliis et missis, ut moris est, quolibet ann]o de pensione dicti balnei teneant, unum pro me cum iij marchis denariorum Scaniensium, aliud vero pro parentibus meis, videlicet pro patre et matre, [similiter cum iij marcis denar. 3 Scaniensium per modum], prout in libro anniversarii capituli est notatum. Item domino meo gracioso domino Petro archiepiscopo Lundensi bibliam meam in duobus voluminibus et unum [cipium argenteum cum ij bobus. Item fabrice ecclesi]e Roskildensis unum nobilianum. Item domino preposito Lundensi i krunære. Item 4 domino archie[!]dyacono ibidem i krunære. Item domino Hartwico [i florenum. Item domino Nicolao Tuonis i coclear argenteum]. Item domino Johanni Fynsß in Phyonia ij florenos. Item domino Nicholao Ysaacsß i florenum. Item domino Johanni Nicholai, cognato meo, v marchas ar[genti. Item cuilibet canonico Lundensi 5 Lundis residenti, prius] non nominato, i florenum. Item domino Johanni Jønsß officiali curie Lundensis i florenum. Item domino Vinaldo i marcham Lybicensem. Item domino Nicholao Stephani [sacriste i pund annone et i pernam lardi. Item domino Ma]theo custodi chori i pund annone. Item vicariis chori Lundensis i mar- 6 cham argenti. Item ecclesie sancti Petri in Malmøghe x mar[cas argenti, in quibus tenebatur michi dominus Andreas Martini i]bidem, passionarium meum, epistolas Pauli et ewangelia beati Luce. Item [sodalicio] sacerdotum Lundis i cornu deargentatum cum una magna [pelvi. Item conventui predicatorum Lundis v marcas 7 ar]genti, in quibus tenebatur michi idem dominus Andreas Martini. Item conventui [minorum ibidem] ij solidos grossorum. [Item mona]sterio omnium sanctorum ij solidos grossorum. [Item moniali]bus apud sanctum Petrum ij solidos grossorum. Item ec]clesie mayori beate Marie virginis i marcham argenti. [Item ecclesie 8 beati Johannis baptiste i pund annone. Item ecclesie] sancti Andree unum florenum, [quem habet. Item ecclesie sancti Thome

- 1 i florenum, quem habet. Item] ecclesie sancti Martini ij solidos grossorum, [quos habet. Item omnibus aliis ecclesiis Lundis, prius non nominatis, cuilibet vi grossos. Item cuilibet eadem offician]ti iij [grossos. Item domino Johanni apud sanctum Botulphum i pund annone]. Item domino Johanni Segoti i pund annone.
- 2 Item conventui Bosæ ij p[und annone et ij pernas la]rdi. Item monialibus ibidem [ij] marchas [argenti. Item priorisse ibidem i florenum. Item domine Estrid]i ibidem i marcham Lybicensem. Item in[!] ecclesie Myæthilby in Lystria ij solidos grossorum. [Item ecclesie] Sylvisburgh ij solidos grossorum. Item ecclesie
- 3 Føløtofta [i solidum grossorum. Item curato ibidem i solidum grossorum. Item ecclesi]e Strø in Gythinge heret ij solidos grossorum, quos exsolvat vicarius ibidem. Item ecclesie Skarby ij solidos grossorum, quos exsolvat vicarius [ibidem. Item ecclesie Stangby ij solidos grossorum, quos ex]solvat vicarius ibidem. Item ecclesie
- 4 beati Andree in Væsby ij solidos grossorum, quos exsolvat vicarius ibidem. Item domino Jacobo Petri [canonico Roskildensi, cognato meo, breviarium] meum, decretales meas, Sextum et Clementinas, tali condicione, quod predicti libri juris post mortem ipsius ad ecclesiam Lundensem libere [revertantur. Item Botildi sorori mee
- 5 dilecte] ij marchas argenti. Item Andree Kløf nepoti meo do, lego et scoto curiam meam in Fyonia in villa Kaverbølæ in parrochia Fiæ[lstathe cum omnibus suis pertinenciis jure perp]etuo possidendam et i marcham argenti cum ij bobus. Item Petro Stephani consanguineo meo i marcham argenti. Item Petro Jacobi ij solidos
- 6 grossorum. [Item Petro Iwari cognato meo i marc]am argenti. Item] Nicholao Jønsß famulo meo i marcham argenti et i pund annone. Item Joseph familiari meo i pund annone et i pernam lardi. Item Nicholao [Jacobi puero meo i marc]am argenti. Item Hanis scolari] meo ij solidos grossorum^a. Item Katerine Hennikini
- 7 ibidem iij solidos grossorum^b. Paulo Pusæ i pund annone et i pernam lardi. Item Laurencio Petri vicario meo i solidum grossorum. Item pauperibus mendicantibus Lundis [ij marcas argenti.

^a) *Herefter i Orig.:* Item domino Nicholao Diægn in Malmøysæ i pund annone; *men overstreget og ikke medtaget i Lundebogen.* ^b) *Herefter i Orig.:* Item Petro Posæ. *Ordene synes overstregede og er ikke medtagne i Lundebogen.*

Item infirmis in domo leprosorum i pund] annone cum i perna 1
 lardi. Item domui sancti spiritus i lectum cum preparamentis suis
 pro infirmis et peregrinis. Exsecutores autem hujus tes[tamenti et
 perfectores ultime voluntatis me]e constituo honorabiles viros, vide-
 licet dominos Nicholaum Tuonis et Johannem Nicholai, concanoni- 2
 cos meos Lundenses, rogans eos propter Deum, ut sic [illud te-
 stamentum deducant ad effectum, ut in oculis] Dei omnipotentis
 placeat et eis cedat ad meritum et michi ad vitam eternam. In
 cujus rei testimonium sigillum meum una cum si[gillis predic-
 torum exsequtorum meorum presentibus est appe]nsum. Datum
 et actum Lundis anno Domini mcdxviiij. ipso die beati Benedicti 3
 confessoris.

Paaskrift paa Bagsiden: Testamentum domini Johannis Jacobi super
 anniversario suo de balneatorio parochie trinitatis Lundis, e quod erat, ubi nunc
 habitat Jens Clemits³c.

83.

1421 Juli 15. *Petrus Steegh, Kannik i Roskilde.*

*Orig. paa Perg. med 2 Segl: 1. Peder Steeghs (G. 260); 2. Kirstine
 Pedersdatters (Thiset Lxlv 1). Roskilde Kapitels Arkiv, nu Arnemagn. Dipl.
 XXXVI, 15. Rep. 5936.*

In nomine Domini, amen. Cum nichil morte cercius et hora 4
 mortis nil incercius, quisque pro modulo suo ex bonis sibi a Deo
 in hac vita concessis anime sue providere diligenciam sollicitam
 habeat atque curam. Hinc est, quod ego Petrus Steegh canonicus
 Roskildensis, licet corpore debilis, mente tamen sanus, testamentum
 et ultimam voluntatem meam condo et ordino in hunc modum: 5
 Primo videlicet ad quoddam altare in majori capella beate Marie
 virginis ecclesie Roskildensis, quod ego una cum dilecta genetrice
 mea Cristina Awonis fundavimus, in honorem beati Bartholomei
 apostoli dedicandum, ubi meam ac dilecta genetrice mea eligimus
 sepulturam, do et in perpetuam possessionem assigno omnia bona 6
 mea in Gambleby provincie Faxehæret ac omnia bona mea in
 Uglestorp provincie Walburgshæret sita cum omnibus et singulis

c) *Tilføjelse med Haand fra o. 1500.*

1 dictorum bonorum pertinenciis humidis et siccis, nullis penitus
exceptis, prout in literis fundacionis dicti altaris super hoc confectis
plenius continetur. Item monasterio beate Marie virginis Roskildis
centum panes, i lagenam cervisie et i pernam lardi. Item claustro
sancte Agnetis ibidem c panes, i lagenam cervisie et i pernam
2 lardi. Item claustro sancte Clare ibidem c panes, i lagenam cer-
visie et i pernam lardi. Item claustro predicatorum ibidem c panes,
i lagenam cervisie et i pernam lardi. Item claustro minorum ibidem
c panes, i lagenam cervisie, i pernam lardi. Item domui lepro-
sororum in monte ibidem c panes, i lagenam cervisie et i pernam lardi.
3 Item dilecte generici mee Cristine supradicte duo vasa argentea
dicta sølffscale. Item dilecto swagero meo Conrado Massow unum
coclear argenteum. Item dilecte sorori mee Mætte unum annulum
aureum et unum coclear argenteum. Item dilecte sorori mee Helene
togam meam nigram. Item domino Efrardo canonico Roskildensi
4 unum coclear argenteum. Item fratri meo Petro Awonis tunicam
meam griseam cum foderatura. Item Andree Wilhelmi unum
polidrum rubeum. Item Johanni Michaelis equm meum bruneum.
Item Petro Nicolai unam vaccam cum uno talento annone. Item
Johanni Michaelis stabulario meo equm meum rubeum. Exequutores
5 hujus testamenti ac ultime voluntatis mee constituo et ordino dilec-
tam matrem meam Cristinam predictam ac nobiles viros dominum
Efrardum Jacobi canonicum Roskildensem et Conradum Massow
swagerum meum supradictos, ipsos in Domino requirendo, quatenus
in omnibus et circa omnia et singula premissa effectualiter exe-
6 quenda fideliter se exhibeant, prout in ipsis fiduciam repono spe-
ciale et coram summo jūdice voluerint respondere. Datum Ros-
kildis anno Domini millesimo quadringentesimo vicesimo primo
tercia feria proxima ante festum beate Margarete virginis et mar-
tiris, meo ac dilecte matris mee supradicte sub sigillis, presentibus
7 honorabilibus viris dominis Suenone Tuonis canonico Roskildensi,
magistro Petro Boecii perpetuo vicario ibidem et Jacobo Hem-
mingi rectore ecclesie Biergby, testibus ad premissa vocatis specialiter
et rogatis.

84.

1424 Juli 23. *Nicholaus Laurentii.*

Tabt Orig. i Ribe Kapitels Arkiv. Terpager, Ripæ Cimbricæ 59, hvorefter ndfr. Rep. 6130.

In nomine Domini, amen. Ego Nicholaus Laurentii, licet 1 corpore debilis, mente tamen sanus, testamentum meum de bonis mihi a Deo concessis ordino in hunc modum: Primo do et lego ecclesie beate virginis cathedrali Ripis, ubi meam eligo sepulturam, dimidietatem domus mee et dimidietatem fundi eidem domui annexi ad salutem anime mee. Item claustro predicatorum i ørti 2 korn. Item claustro mynorum i ørti korn. Item domino Iwaro plebano meo i solidum grossorum. Item domino Euerhardo capellano i solidum grossorum. Item fratribus beati Anthonii ij solidos sterlingorum. Item ecclesie beati Nicholai Ripis i solidum sterlingorum. Item monialibus i solidum sterlingorum. Item vi ster- 3 lingos cuilibet ecclesie Ripensi non prius nominate. Item i grossum ad quamlibet ecclesiam in Hwidingherrit. Item ecclesie Ruthager i koo til lyus. Item plebano ibidem i vaccam, que semper vivat. Item pauperibus Ripis i stykki [o: flykki?] flesk, i ørti myel, i [o: c?] brooth. Item ecclesie Horstrop i solidum grossorum. Item ecclesie Gul- 4 ager i solidum grossorum. Item dilecte uxori i kethæl aff æn tynnæ, i dynæ, allæ sennæ klether ok silff tilfornæ och een kobærsyllæ. Item Martino Jone i ny sort hettæ. Item uxori Benedicti ny alnæ sort klæthæ. Hec est mea ultima voluntas, quam co[mmit] to Benedicto et uxori mee, ut eam impleant, prout coram 5 summo iudice voluerint respondere. In cuius rei testimonium sigilla discretorum domini Euerhardi presbiteri, Cristierni Broderssen et Johannis Hennikini, civium Ripensium, presentibus sunt appensa. Datum anno Domini m^ocdxxiiij^o crastino beate Marie Magdalene.

85.

1424 Dec. 1. *Ærkebiskop Petrus Lyckæ.*

Orig. paa Papir med [6?] paa Bagsiden trykte Segl: 1. Ærkebispens (G. 26); 2. Petrus Absolonis (G. 1023); 3. Johannes Pauli (G. 51); 4. Utydeligt; 6. Nicolaus Ysacssøns (G. 64). Lunde Kapitels Arkiv, nu i det svenske Rigsarkiv. Rep. 6151.*

Nos Petrus Lyckæ Dei gracia archiepiscopus Lundensis, per 6 Dei gratiam ad presens mente et corpore sanus et incolumis, testa-

1 mentum nostrum condimus in hunc modum: Primo donamus et legamus fabrice ecclesie sancti Laurentii Lundis decem marchas argenti. Item ad capellam, quam nuper de novo edificare incepimus, bona nostra patrimonialia in Trangillde omnia et singula, eciam duas curias nostras in villa Hafnensi, item curiam nostram in
 2 Swaghersløff, dictam Næthragarth, item duas curias in Esløff, quas habuimus de domino Berone Suenß milite, item unam curiam in Sundra Wram, quam habuimus de honesta matrona Elena, relicta Eskilli Clementis. Item serenissimo domino nostro regi unum nigrum gradarium. Item domine nostre regine Philippe unum
 3 griseum gradarium. Item successori nostro in ecclesia Lundensi unam cappam cum coopertorio, quam optulit nobis dominus rex in prima nostra missa, una cum decem ciphis argenteis ad mensam suam archiepiscopalem pro inventariis successoribus suis relinquendis. Item cuilibet canonicorum apud ecclesiam sancti Laurentii
 4 residençium unam marcham argenti. Item ecclesie sancti Lucii Roskildis decem marchas argenti. Item ecclesie beate virginis Ripis decem marchas argenti. Hujus autem testamenti nostri exeutores constituimus honorabiles viros dominos Petrum Absolonis prepositum, Johannem Pauli archidyaconum et Johannem Wilhelmi
 5 cantorem nostre Lundensis ecclesie ac Benedictum Bille, dilectum fratrem nostrum, necnon dominos Nicolaum Ysacsß et Petrum Nicolai, canonicos Lundenses, requirentes eos sub obstestacione divini iudicii, quatinus nostram in premissis velint fideliter exequi voluntatem. In quorum evidenciam secretum nostrum una cum sigillis
 6 predictorum executorum presentibus ad dorsum est impressum. Actum Lundis anno Domini mcdxx quarto crastino beati Andree apostoli.

86.

1427 Aug. 1 (1429 Maj 6). *Otto Boecii, Kannik i Ribe, Slesvig og Lübeck, Provst i Varde Syssel.*

Orig. paa Perg. med [3] Segl: 2. Otto Boetii (G. 855); 3. Ribe Kapitels (G. 836). Ribe Kapitels Arkiv, nu i Rigsarkivet. Rep. 6392.

7 In nomine Domini, amen. Anno nativitatis ejusdem millesimo quadringentesimo vicesimo nono, indictione septima, mensis maji die Veneris sexta, hora vesperorum vel quasi, pontificatus sanctissimi in Christo patris et domini nostri domini Martini divina providencia pape quinti

anno duodecimo, in mei, notarii publici, testiumque infrascriptorum ad 1 hoc specialiter vocatorum et rogatorum presencia personaliter constitutus honorabilis vir dominus et magister Otto Boecii, presbiter, Ripensis, Sleswicensis Lubicensisque ecclesiarum canonicus ac prepositus in Warethysel in predicta ecclesia Ripensi, quamdam papiri cedulam in medium produxit dixitque, quod contenta in eadem vellet habere pro suo testamento et sua ultima voluntate, cujus quidem cedule tenor de verbo ad verbum sequitur et est talis :

In nomine Domini, amen. Cum nichil certius sit hominibus morte et nichil incertius mortis hora, ego Otto Boecii, presbiter, Ripensis, Sleswicensis Lubicensisque ecclesiarum canonicus ac prepositus in Warethysel in predicta ecclesia Ripensi, Deo propicio mente et corpore sanus, mortis horam incertam, in quantum Dominus dederit, in dispositione rerum michi ab ipso largiter concessarum cupiens prevenire, animo testandi et ordinandi de ipsis rebus testor, ordino et dispono de ipsis rebus meis, prout infra scribitur et exprimitur: Primo do et lego cuilibet dominorum meorum episcoporum ecclesiarum predictarum unum florenum Renensem. Item cuilibet ecclesie ad fabricam decem marcas Lubicenses. Item pro memoria mea, parentum, fratris et sororum meorum lego capitulo Ripensi curiam meam in Høøm in parrochia Zeem Ripensis 5 diocesis, super qua idem capitulum habet literas scotacionis, cum omnibus juribus et pertinenciis suis, et volo, quod de redditibus dicte curie teneat tria anniversaria, unum crastino Gregorii, secundum profesto Olavi et tercium die obitus mei pro me et memoratis superius. Item bona, que habeo in parrochia Emerloof Ripensis 6 diocesis, lego et do dyacono et subdyacono cottidie ad majorem missam ministrantibus. Item do et lego xx marcarum redditus de illis redditibus, quos habeo in consolatu Luneburgensi, et xij marcarum redditus, quos habeo Stadis in domibus duabus, scilicet Stegheman et Johannis van den Costen, octo vicariis presbiteris 7 servientibus choro Ripensi die ac nocte continenter viventibus sub condicione: si per capitulum dantur cuilibet eorum novem marce Lubicenses, ut noviter ordinatum est, tunc ultra dictas ix marcas quilibet ipsorum habebit de predictis redditibus xxxij marcarum quatuor marcas, sed publice incontinenter viventibus nichil detur, sed 8 illorum pars convertatur in alios pios usus. Et volo, quod predicti octo presbiteri debeant tenere duas missas qualibet septimana in

1 capella beati Andree in ecclesia Ripensi et duas missas ad altare
 xi milium virginum sub turri majori, sic quod faciant ordinem
 inter se, quod unus teneat duas missas ad altare beati Andree in
 septimana et alius alia septimana, et similiter de alio altari fiat,
 sic quod tantum sint due misse in quolibet altari in septimana,
 2 et sic ordo completur in quatuor septimanis. Et volo, si dictus
 modus seu ordinacio dicta, scilicet de dando vicariis illis cuilibet
 ix marcas Lubicenses, minueretur per capitulum vel mutaretur vel
 non servaretur, tunc de predictis redditibus nichil detur ipsis vicariis,
 sed de eis teneantur tres misse cottidie, una summo mane in altari
 3 sancti Andree, alia post ewangelium sub missa majori sub turri et
 tertia ante missam beate Marie in estate et post eam in hyeme.
 Et volo, quod ad istos xxxij marcarum redditus recipiendos et sic
 distribuendos, ut prescribitur, deputentur duo de capitulo et duo de
 consulatu, qui respiciant, ut omnia fideliter fiant. Item do et lego
 4 de residuis xx marcarum reddit[ib]us, quos habeo in consulatu Lune-
 burgensi, vij marcas annuatim, dyacono et subdyacono misse majoris
 Ripensis equaliter inter se dividendas, quibus etiam supra legavi,
 et volo quod illi dyaconus et subdyaconus non sint de numero
 vicariorum choralium, ne minuatur officium chori, et propter hoc
 5 do eis tantum. Residuos vero xij marcarum redditus do canonicis
 continue Ripis^a residentibus ad talem usum videlicet, quod quilibet
 eorum per ordinem teneatur cantare majorem missam per ebdoma-
 dam et recipiat pro ebdomada iiij solidos de dictis pecuniis, et sic
 per totum annum fiat distribucio, ita quod nullus cantet missam
 6 majorem nisi canonicus sic sallariatus. Quod si quis in ordine suo hoc
 facere non potest vel non [vult], ordinet alium canonicum pro se, qui
 faciat, et sic vicarii sunt exonerati et liberi omnino de missa majori
 per totum annum. Item do et lego capitulo Sleswicensi omnia
 bona mea immobilia, que habeo in Frisia in parrochia Berneken-
 7 herde, que valent in redditibus x marcas Lubicenses, et unam
 coloniam circa curiam sitam quondam patris mei, dictam Borch,
 valentem in redditibus circa iiij marcas, item redditus xvij mar-
 carum Lubicensium in Wismaria, videlicet in domo seu hereditate
 Hinrici Aarnesberch vi marcas annuatim et in hereditate cujusdam
 Boyenstorp circa fossatum sancti Nicolai vi marcas et in hereditate

a) *Orig.*: Ripen̄.

cujusdam Hans Ghunter ad orientem ecclesie sancti Nicolai vi mar- 1
 cas; hec predicta omnia, videlicet redditus xxxij marcarum, cum suis
 summis principalibus, pro quibus empti sunt, recipiet capitulum
 Sleswicense, de quibus ante omnia dabit uni vicario presbitero,
 residenti circa ecclesiam, habenti vicariam tenuem in redditibus,
 viij marcas Lubicenses, pro quibus tenetur cottidie tenere primam 2
 missam in ecclesia Sleswicensi summo mane, sic quod sit finita
 ante illas duas missas, que solent ibidem de mane celebrari, sic
 quod a festo Philippi et Jacobi incipiat hora quarta horologii et
 sic per estatem continuet, in hyeme vero tardius secundum exigen- 3
 tiam temporis; et sit dictus presbiter continenter vivens, alias reici- 3
 atur. Residuum vero dictorum reddituum distribuatur singulis
 sabbatis per annum canonicis et vicariis in medio ecclesie in pro-
 cessione tali, sicut fit in ecclesia Ripensi cantando responsorium:
 Sancta et immaculata, et anthiphonam: Inviolata et integrata et-
 cetera, modo quo fit Ripis^b, et distribuatur secundum ratam sic, 4
 quod canonicis detur duplum et vicariis simplum. Spero, quod
 aliquis bonus augebit hanc distribucionem successu temporis; propter
 hoc cum hoc modico incipio. Ad quos redditus eciam addo cen-
 tum marcas Lubicenses, in quibus dominus Ericus Dozenrode michi
 tenetur, si quid ab heredibus suis potest extorqueri. Item do et 5
 lego vicariis ecclesie Lubicensis l marcas, pro quibus emanant reddi-
 tus pro memoria mea, ut moris est, pera[g^c]enda. Item do capelle
 beati Johannis Lubicensi, in qua celebrare consuevi, vi marcas pro
 ornamentis meliorandis. Item ad altaria Ripensia, de quibus supra
 fit mentio, do cuilibet unum missale, i calicem et preparamenta mis- 6
 salia cuilibet duplicita cum aliis correquisitis, de quibus, si non in
 totum providero, testamentarii compleant. Item volo, quod de bonis
 meis Ripis^d repertis testamentarii mei dent competentia legata
 monasteriis et ecclesiis aliis ibidem, canonicis, vicariis et pres-
 biteris aliis, pauperibus scolaribus et aliis pauperibus, prout eis 7
 visum fuerit expedire. Item do et lego domino Nicolao Zyobo
 canonico Ripensi cyphum deauratum, duo coclearia argentea et vi
 cussinios meliores. Item domino Mathie Roosk canonico ibidem ma-
 jorem ollam eneam, duo coclearia argentea cum amphora stannea
 proxima post majorem. Item domino Nicolao Petri vicario Ripen-

^b) *Orig.*: Ripen̄. ^c) *Et Hul i Orig.* ^d) *Orig.*: Ripen̄.

1 sis ecclesie amphoram majorem stanneam et ij nobilianos. Item
do et lego ecclesie Aldensward, in qua pater meus est sepultus,
omnes terras in parrochiis Offenbula et Ghertrisleed, que ad me
pertinent jure hereditario post eum. Item do Toky Ebbisß, con-
sanguineo meo, in Bluesbula, si post me vixerit, ungulam griphonis
2 deargentatam, quam dedit michi domina M. regina Dacie. Item mo-
ralia Gregorii, que simul fecimus scribi dominus Johannes de Steen
presbiter et ego, do ecclesie Ripensi. sic quod ponantur allieubi in
loco apto, ut possint studere volentes habere paratum accessum ad
ea perpetuo, et incathenentur, et orent studentes eciam pro dicto
3 domino Johanne, qui dedit ad hoc partem suam. Item illam
marcam Lubicensem, quam habeo et emi Ripis in fundo domini
Arfasti prope molendinum, qui fuit quondam vidue dicte Herlich
Peterskis, cum summa, pro qua empta est, scilicet xvi marcis
Lubicensibus, do custodienti horologium Ripense, qui pro tempore
4 fuerit. Item volo, quod si ultra legata in presenti testamento possit
reppere[!]ri de meis aliqua notabilis summa sive in Dacia sive in
Almania, quod de ea emanatur redditus decem marcarum et distri-
buantur Ripis sabbatis in anthiphona: Inviolata, singulis sabbatis
pro rata, sic quod non habeant, nisi qui fuerint in vesperis pre-
5 sentes, sic quod vicarii chorales habeant quartam, residuum cano-
nici. Item volo quod testamentarii mei deputati Ripenses faciant
feri exequias meas Ripis^e et in Sleswicus, et illi de Lubek faciant
in ecclesia Lubicensi. Item volo, quod, si qua de meis in Dacia vel
Almania ultra predicta fuerint reperta, si se extendant ad notabilem
6 summam, de eis cultus divinus in ecclesia Ripensi augeatur, quia
pauper est; modica in pios usus convertantur. Item habeant testa-
mentarii mei plenam potestatem recipiendi, exigendi et exponendi
omnia mea secundum prescripta, prout eis videbitur secundum
Deum expedire. Item do unum missale ad altare summum Ripis,
7 et eidem ecclesie do cyphum unum deauratum cum pede, emptum
pro xx marcis, quem modo habet Albertus Grote, ut fiat inde vas
pro corpore Christi portando ad infirmos, quia quod ibi jam est
cupreum est. Executores hujus testamenti deputo in hiis, que sunt
in Almania, dominos meos dominum Bertoldum Lubicensem et
dominum Nicolaum Sachowem Sleswicensem prepositos et dominum

^e) *Orig.*: Ripen̄.

Hermannum Koningh vicarium sancte Marie et Wernerum Grote¹ civem Lubicensem, et in partibus Dacie dominos Nicolaum Zyoboo et dominum Mathiam Roosk, canonicos Ripenses, et dominum Nicolaum Petri vicarium Ripensem, quorum cuilibet, quibus non est datum supra, do et lego duos florenos Renenses et ij coclearia argentea. Item filio Weneri Grote, cujus compater sum, lego² i nobilem. Item volo, quod vestes mee dentur pauperibus presbiteris et clericis. Item libros tres, scilicet dicta incomen . . . [?], dicta Armachani episcopi et decretum abbreviatum, do ad librariam Lubicensem inferiorem. Item libri in legibus, qui sunt capituli Ripensis, et alii libri mei mittantur Ripas, ut testamentarii mei ibidem³ eos vende[!]nt seu alias de eis disponant, ut eis videbitur expedire. Item sciendum, quod redditus alii in Wismaria michi asscripti, de quibus non fit hic mentio, non sunt mei, sed spectant ad dominum Nicolaum Z[y]oboo canonicum Ripensem, cum cujus pecunia sunt empti. Istud testamentum, si non valet legis rigore ut testamentum,⁴ valeat ut codicillus etcetera, ut in forma ipsum scripsi propria manu anno Domini millesimo cdxxvij. prima die augusti, et volo, quod huic ultimo testamento stetur non obstantibus prius factis. Item do fabrice ecclesie Lubicensis omnia, que debentur michi post obitum ratione prebende Lubicensis ultra decem marcas superius⁵ datas.

Et protestans, si non valet jure testamenti, valet tamen jure codicillorum vel alterius ultime voluntatis cujuscunque, reservans eciam potestatem, quam diu sit in humanis, minuendi, corrigendi et injungendi etcetera, volensque omnia premissa rata et grata infirmiter et incusse⁶ habere et tenere, donec notorie et expresse revocaret.

In cujus rei testimonium evidens prefati domini magistri Ottonis canonici sigillum suum presentibus est appensum, super quibus omnibus et singulis premissis predictus magister Otto me notarium publicum infrascriptum requisivit, ut sibi super hiis unum vel plura publi-⁷ cum vel publica conficerem instrumentum seu instrumenta. Acta sunt hec in ecclesia Lubicensi anno, indictione, mense, die, hora, pontificatu et aliis quibus supra, presentibus discretis viris dominis Paulo Crumzee et Gotfrido Homo[?]ed, perpetuis vicariis in ecclesia Lubicensi, testibus ad premissa vocatis specialiter et rogatis.⁸

[Notarmærke.] Et ego Bertoldus Lodder, clericus Halberstaden-
sis diocesis, publicus imperiali auctoritate notarius, quia predictae ce-
dule presentacioni, productioni, protestacioni et requisicioni omnibusque

1 aliis et singulis premissis, dum sic, ut premittitur, fierent et agerentur, unacum prenominatis testibus presens fui eaque sic fieri vidi et audivi, ideoque presens publicum instrumentum per alium fideliter scriptum exinde confeci, quod signo et nomine meis solitis unacum appensione sigilli prefati domini et magistri Ottonis signavi in fidem et testimonium omnium premissorum rogatus et requisitus.

1429 Dec. 9. Stadfæstelser af Ribe Bisp, Ærkedegn og Kapitel.

a. *Paa en løs Seddel, der har været fasthæftet ved det nu tabte første Segls Rem.*

2 Nos Cristiernus Dei gracia episcopus Ripensis admittimus et approbamus auctoritateque nostra episcopali confirmamus presens testamentum ipsius magistri Ottonis et ipsum, quo ad omnia contenta in eodem, ecclesiam nostram et personas ipsius concernentia, volumus inviolabiliter in perpetuum observari. In cujus rei evidenciam presentibus 3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100
101
102
103
104
105
106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200
201
202
203
204
205
206
207
208
209
210
211
212
213
214
215
216
217
218
219
220
221
222
223
224
225
226
227
228
229
230
231
232
233
234
235
236
237
238
239
240
241
242
243
244
245
246
247
248
249
250
251
252
253
254
255
256
257
258
259
260
261
262
263
264
265
266
267
268
269
270
271
272
273
274
275
276
277
278
279
280
281
282
283
284
285
286
287
288
289
290
291
292
293
294
295
296
297
298
299
300
301
302
303
304
305
306
307
308
309
310
311
312
313
314
315
316
317
318
319
320
321
322
323
324
325
326
327
328
329
330
331
332
333
334
335
336
337
338
339
340
341
342
343
344
345
346
347
348
349
350
351
352
353
354
355
356
357
358
359
360
361
362
363
364
365
366
367
368
369
370
371
372
373
374
375
376
377
378
379
380
381
382
383
384
385
386
387
388
389
390
391
392
393
394
395
396
397
398
399
400
401
402
403
404
405
406
407
408
409
410
411
412
413
414
415
416
417
418
419
420
421
422
423
424
425
426
427
428
429
430
431
432
433
434
435
436
437
438
439
440
441
442
443
444
445
446
447
448
449
450
451
452
453
454
455
456
457
458
459
460
461
462
463
464
465
466
467
468
469
470
471
472
473
474
475
476
477
478
479
480
481
482
483
484
485
486
487
488
489
490
491
492
493
494
495
496
497
498
499
500
501
502
503
504
505
506
507
508
509
510
511
512
513
514
515
516
517
518
519
520
521
522
523
524
525
526
527
528
529
530
531
532
533
534
535
536
537
538
539
540
541
542
543
544
545
546
547
548
549
550
551
552
553
554
555
556
557
558
559
560
561
562
563
564
565
566
567
568
569
570
571
572
573
574
575
576
577
578
579
580
581
582
583
584
585
586
587
588
589
590
591
592
593
594
595
596
597
598
599
600
601
602
603
604
605
606
607
608
609
610
611
612
613
614
615
616
617
618
619
620
621
622
623
624
625
626
627
628
629
630
631
632
633
634
635
636
637
638
639
640
641
642
643
644
645
646
647
648
649
650
651
652
653
654
655
656
657
658
659
660
661
662
663
664
665
666
667
668
669
670
671
672
673
674
675
676
677
678
679
680
681
682
683
684
685
686
687
688
689
690
691
692
693
694
695
696
697
698
699
700
701
702
703
704
705
706
707
708
709
710
711
712
713
714
715
716
717
718
719
720
721
722
723
724
725
726
727
728
729
730
731
732
733
734
735
736
737
738
739
740
741
742
743
744
745
746
747
748
749
750
751
752
753
754
755
756
757
758
759
760
761
762
763
764
765
766
767
768
769
770
771
772
773
774
775
776
777
778
779
780
781
782
783
784
785
786
787
788
789
790
791
792
793
794
795
796
797
798
799
800
801
802
803
804
805
806
807
808
809
810
811
812
813
814
815
816
817
818
819
820
821
822
823
824
825
826
827
828
829
830
831
832
833
834
835
836
837
838
839
840
841
842
843
844
845
846
847
848
849
850
851
852
853
854
855
856
857
858
859
860
861
862
863
864
865
866
867
868
869
870
871
872
873
874
875
876
877
878
879
880
881
882
883
884
885
886
887
888
889
890
891
892
893
894
895
896
897
898
899
900
901
902
903
904
905
906
907
908
909
910
911
912
913
914
915
916
917
918
919
920
921
922
923
924
925
926
927
928
929
930
931
932
933
934
935
936
937
938
939
940
941
942
943
944
945
946
947
948
949
950
951
952
953
954
955
956
957
958
959
960
961
962
963
964
965
966
967
968
969
970
971
972
973
974
975
976
977
978
979
980
981
982
983
984
985
986
987
988
989
990
991
992
993
994
995
996
997
998
999
1000

b. *Løs Seddel, fasthæftet ved Kapitlets Segl.*

4 Et nos Ivarus archidiaconus totumque capitulum Ripense matura deliberacione prehabita acceptavimus, admisimus et approbavimus et presentibus acceptamus, admittimus et approbamus presens dicti magistri Ottonis Boecii testamentum et promittimus pro nobis et successoribus nostris bona fide ipsum testamentum quo ad omnia, que 5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100
101
102
103
104
105
106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200
201
202
203
204
205
206
207
208
209
210
211
212
213
214
215
216
217
218
219
220
221
222
223
224
225
226
227
228
229
230
231
232
233
234
235
236
237
238
239
240
241
242
243
244
245
246
247
248
249
250
251
252
253
254
255
256
257
258
259
260
261
262
263
264
265
266
267
268
269
270
271
272
273
274
275
276
277
278
279
280
281
282
283
284
285
286
287
288
289
290
291
292
293
294
295
296
297
298
299
300
301
302
303
304
305
306
307
308
309
310
311
312
313
314
315
316
317
318
319
320
321
322
323
324
325
326
327
328
329
330
331
332
333
334
335
336
337
338
339
340
341
342
343
344
345
346
347
348
349
350
351
352
353
354
355
356
357
358
359
360
361
362
363
364
365
366
367
368
369
370
371
372
373
374
375
376
377
378
379
380
381
382
383
384
385
386
387
388
389
390
391
392
393
394
395
396
397
398
399
400
401
402
403
404
405
406
407
408
409
410
411
412
413
414
415
416
417
418
419
420
421
422
423
424
425
426
427
428
429
430
431
432
433
434
435
436
437
438
439
440
441
442
443
444
445
446
447
448
449
450
451
452
453
454
455
456
457
458
459
460
461
462
463
464
465
466
467
468
469
470
471
472
473
474
475
476
477
478
479
480
481
482
483
484
485
486
487
488
489
490
491
492
493
494
495
496
497
498
499
500
501
502
503
504
505
506
507
508
509
510
511
512
513
514
515
516
517
518
519
520
521
522
523
524
525
526
527
528
529
530
531
532
533
534
535
536
537
538
539
540
541
542
543
544
545
546
547
548
549
550
551
552
553
554
555
556
557
558
559
560
561
562
563
564
565
566
567
568
569
570
571
572
573
574
575
576
577
578
579
580
581
582
583
584
585
586
587
588
589
590
591
592
593
594
595
596
597
598
599
600
601
602
603
604
605
606
607
608
609
610
611
612
613
614
615
616
617
618
619
620
621
622
623
624
625
626
627
628
629
630
631
632
633
634
635
636
637
638
639
640
641
642
643
644
645
646
647
648
649
650
651
652
653
654
655
656
657
658
659
660
661
662
663
664
665
666
667
668
669
670
671
672
673
674
675
676
677
678
679
680
681
682
683
684
685
686
687
688
689
690
691
692
693
694
695
696
697
698
699
700
701
702
703
704
705
706
707
708
709
710
711
712
713
714
715
716
717
718
719
720
721
722
723
724
725
726
727
728
729
730
731
732
733
734
735
736
737
738
739
740
741
742
743
744
745
746
747
748
749
750
751
752
753
754
755
756
757
758
759
760
761
762
763
764
765
766
767
768
769
770
771
772
773
774
775
776
777
778
779
780
781
782
783
784
785
786
787
788
789
790
791
792
793
794
795
796
797
798
799
800
801
802
803
804
805
806
807
808
809
810
811
812
813
814
815
816
817
818
819
820
821
822
823
824
825
826
827
828
829
830
831
832
833
834
835
836
837
838
839
840
841
842
843
844
845
846
847
848
849
850
851
852
853
854
855
856
857
858
859
860
861
862
863
864
865
866
867
868
869
870
871
872
873
874
875
876
877
878
879
880
881
882
883
884
885
886
887
888
889
890
891
892
893
894
895
896
897
898
899
900
901
902
903
904
905
906
907
908
909
910
911
912
913
914
915
916
917
918
919
920
921
922
923
924
925
926
927
928
929
930
931
932
933
934
935
936
937
938
939
940
941
942
943
944
945
946
947
948
949
950
951
952
953
954
955
956
957
958
959
960
961
962
963
964
965
966
967
968
969
970
971
972
973
974
975
976
977
978
979
980
981
982
983
984
985
986
987
988
989
990
991
992
993
994
995
996
997
998
999
1000

1436 Maj 15. Tillæg til Testamentet.

Skrevet paa Bagsiden af Originalen.

7 In nomine Domini, amen. Anno a nativitate ejusdem millesimo quadingentesimo tricesimo sexto, indictione quartadecima, die quintadecima mensis maji, hora terciarum vel quasi, pontificatus sanctissimi in Christo patris et domini nostri domini Eugenii divina providencia

pape quarti anno quinto, in mei notarii publici et testium infrascriptorum presencia personaliter constitutus honorabilis vir magister Otto Boecii, canonicus ecclesiarum retroscriptarum, habens et tenens in suis manibus quandam papiri cedulam manu sua propria conscriptam, quam in medium exhibuit, dicens contenta ibidem velle addere ad testamentum suum retroscriptum, prout realiter addidit et ea sic servari voluit² omnibus modis. Tenor vero cedule hujusmodi sic exhibite sequitur et est talis:

Item nota, quod ecclesia et capitulum Sleswicensia nichil habebunt de omnibus asscriptis sibi in testamento, quia jam dedi eis realiter, que debent habere, in promptis dedi eis. Sed illa, que³ asscripta sunt eis in testamento, cedant ecclesie Ripensi, exceptis bonis venditis, quorum precium jam realiter perceperunt. Item executores testamenti erunt in istis partibus dominus prepositus Lubicensis dominus N. Sachow et in ejus absencia dominus Nicolaus Bodeker, dominus magister Nicolaus Weneri pro domino Her-⁴manno Koningh et Wernerus Grote civis Lubicensis.

Qua quidem cedula sic exhibita dictus magister Otto me notarium retro et infra scriptum requisivit, ut ea in notam reciperem et inde conficerem publica documenta tocians, quociens fuerit oportunum. Acta fuerunt hec in ecclesia Lubicensi anno, indictione, die, hora et pontificatu quibus[?] supra, presentibus ibidem honorabilibus viris dominis Hinrico Seghebergh canonico Lubicensi et Nicolao Watermord presbitero ibidem, testibus ad premissa vocatis specialiter et rogatis.

[*Notarmærke.*] Et ego Bertoldus Lodder, clericus Halb[er]staden-⁵sis diocesis, quia premissis omnibus et singulis, dum sic, ut premittitur, fierent et agerentur, unacum prenomnatis testibus presens fui eaque sic fieri vidi et audivi, ideoque hoc presens publicum instrumentum exinde confeci, quod signo et nomine meo consuetis signavi in fidem et testimonium omnium premissorum requisitus.

87.

1432 Febr. 10. *Andreas Strangonis, Kannik i Lund.*

Orig. paa Perg. med Andreas Strangonis Segl (Skjold med Bjørnehoved). Lunde Kapitels Arkiv, nu i det svenske Rigsarkiv. — Afskrift i Lundebogen S. 227. — Rep. 6542.

In nomine Domini, amen. Ego Andreas Strangonis canonicus⁷ Lundensis, licet corpore debilis, tamen mente sanus, considerans

1 illud, cum [!] nichil est cercius morte et nichil incercius hora mortis,
 de bonis a Deo michi collatis testamentum meum dispono in hunc
 modum: Primo lego omnipotenti Deo animam meam et terre cor-
 pus meum. Item ecclesie sancti Laurencii, in qua meam eligo
 sepulturam, i marcam argenti. Item domino meo archiepiscopo
 2 cortinam meam Flandrensem. Item venerabili capitulo curiam
 habitacionis mee pro tenendo anniversarium meum et parentum
 meorum. Item sodalicio sacerdotum majus meum dolium cum
 rennæ. Item ecclesie sancti Jacobi i caldariam, capientem iij urnas,
 sub ea condicione, ut ecclesia redimet ea[m] pro i solido grossorum,
 3 datura ministro iij grossos. Item domino Jacobo Petri cantori
 i scrinium^a. Item domino Nicolao Ysaacsß canonico Lundensi
 extractus proprietatum rerum et flores philosophie. Item domino
 Petro Danmark pelvim, ministro suo Jacobo librum. Item domino
 Mathie^b custodi chori i ollam meliorem. ^cItem plebano meo i por-
 4 cum meliorem^c. Item fratri meo dilecto crucem meam deauratam
 cum suo appendiculo. Item domino Nicolao Johannis breviarium
 meum. Item Nicolao Gaggæ sororio meo gravarium meum. Item
 vicario meo i librum de camera mea. Item clientulo meo i tunicam^d
 cotidianam cum capucio^e. Item hustru Cecilie v anseres^f.
 5 Item Johanne cognate mee i vaccam cum vitulo. Item domine
 Johanne moniali, filie fratris mei^g, i lectum cum suis preparamen-
 tis cum cista thorali. Item Benedicte ancille mee i amphoram.
 Exequutores autem hujus testamenti mei et mee ultime voluntatis
 constituo ^hhonorabiles viros dominos Jacobum Petri cantorem [et]
 6 Nicolaum Ysaacsß canonicum^b; hoc meum testamentum necnon
 levanda de anno gracie erga pauperes Christi et creditores meos ita
 fideliter exequantur, erogent et dispensent, sicut in eos gero fidu-
 ciam specialem. Datum anno Domini mcdxxxij^o die beate Scolastice
 meo sub sigillo una cum sigillis dictorum exequutorum.

Paaskrift: Testamentum domini Andree Strangonis super una curia in
 parrochia beati Jacobi Lundis, in qua est domus lapidea.

^a) *L.*: sternium. ^b) *L.*: Jacobo Mathie. ^c) *Fattes L.* ^d) *Orig.*: tunicam.
^e) *Orig.*: capicio. ^f) *Orig.*: anceres. ^g) *L.*: mee. ^h) *Tilføjet ved Foden af
 Orig.* (og i Lundebogen sat sidst som *Apposition til*: exequutorum).

88.

1434 Juli 8. *Laurencius Nicolai, Dekan i Roskilde.*

Orig. paa Perg. [med 6 Segl]. Roskilde Kapitels Arkiv, nu Arnemagn. Dipl. XXIV, 8. Rep. 6703.

In nomine Domini, amen. Cum nichil cercius morte et nichil¹ incercius hora mortis, que plurimos occupat et prevenire solet, ne testari valeant, sic preventi decedunt intestati. Ideo ego La[*u*]rencius Nicolai decanus Roskildensis, corpore et mente sanus. illam incertam horam mortis prevenire cupiens, testamentum meum de bonis michi a Deo concessis ordino et in hunc modum dispono: Primo² lego et confero fabrice ecclesie Roskildensis, ubi meam eligo sepulturam, quatuor marchas argenti. Item venerabili domino meo episcopo Roskildensi meum nap argenteum, michi per venerabilem patrem dominum Johannem, predecessorem suum, in testamenta[!]to collatum. Item venerabili capitulo Roskildensi libros meos, vide-³ licet bibliam, decretales, Sextum, Clementinas cum distinctionibus Henrici Boych super secundum, tercium, quartum et quintum libros decretalium, pro anniversario meo quolibet anno die obitus mei in choro Roskildensi de tribus solidis grossorum sollempniter celebrando. Item cuilibet monasterio Roskildis, videlicet predicatorum,⁴ minorum, Clare, beate virginis et Agnetis, unum talentum brasii, ut in die obitus mei exequias meas in suis ecclesiis faciant sollempniter celebrari. Item infirmis in monte leprosorum unam lagenam cervisie, i pernam lardi et centum panes. Item pauperibus mendicantibus in Fundersbroo ij lagenas cervisie, ij pernas lardi cum⁵ cc panibus. Item ad fabricam ecclesie sancti Johannis Roskildis i marcam argenti; item plebano ibidem i marcam Lybicensem; item ministro ecclesie i solidum grossorum, campanario viij grossos. Item cuilibet ecclesie in civitate Roskildensi i solidum grossorum. Item fabrice ecclesie Lundensis ij marcas argenti. Item ecclesie⁶ Medhelby in Albohereth Lundensis dyocesis, in qua baptismum suscepi, i marcam argenti. Item ecclesie beate virginis Hafnis i marcam argenti. Item omnia bona mea, michi impignorata in Krumbrop per nobilem virum Claws Bolsß et Ethlæ ejus conthoralem, confero ad altare sancti Johannis ewangeliste in ecclesia⁷ Roskildensi, tali condicione quod possessor ejus altaris pro salute anime mee et parentum meorum unam missam omni septimana die

¹ de predictis bonis infallibiliter perpetuis temporibus celebrabit et unum anniversarium per perpetuos vicarios Roskildenses in crastino obitus mei [in quolibet] monasterio Roskildensi de duobus solidis grossorum omni anno in perpetuum faciat celebrari tali condicione, quod idem perpetui vicarii percipiant i solidum grossorum, cho-
² rales viij grossos et scolares cum superpelliciis iiij grossos. In quo si, quod absit, idem possessor in predictis articulis defecerit, extunc dictum v[e]nerabile capitulum prenominata bona ad unum aliud de tribus altaribus, que spectant ad collacionem decani, cum jam dicta condicione applicando liberam habeat facultatem, hoc
³ eciam adjecto, quod, si decanus Roskildensis, qui pro tempore fuerit, se cum dictis bonis intromittere aut sub sua ordinacione quovis quesito colore vel modo usurpare presumpserit, propter quod dictam missam omitti contingat, eo ipso dictum venerabile capitulum de suprascriptis bonis disponendi et ordinandi pro predicte
⁴ misse celebracione coram uno altare de tribus, ut premittitur, in ecclesia Roskildensi plenariam habeat potestatem, super quo ipsorum onerare volo consciencias singulorum. Item domino Johanni Petri archidiacono Roskildensi balteum meum deauratum. Item decano Lundensi domino Johanni Laxman i coclear argenteum, quod con-
⁵ tulit michi venerabilis archydiaconus Lundensis. Item domino meo abbati in Ebelholt iiij boves, iiij vaccas et decem sues. Item domino Johanni Jone in Slaulosia unum coclear argenteum cum uno polidro. Item domino Ascero Hafnis i florenum Rinensem, i pondus brasii cum uno pondere farine pro domo sua reparanda. Item
⁶ cuilibet canonico Roskildis residenti unum florenum Arnensem. Item domino Johanni Tyrionis i florenum Rinensem cum i polidro. Item domino Johanni Wele margritam meam decreti meliorem cum cocleare argenteo. Item domino Suenoni Tuonis i coclear argenteum cum i floreno Rinensi. Item Katerine Hansse i florenum
⁷ Rinensem. Item Olauo Gladheri et uxori ejus in insula Eskilsø ij boves et ij vaccas. Item cuidam juveni virgini Cicæ nomine ij vaccas pro labore suo. Item Kusæ ij boves, ij vaccas cum i marca argenti. Item Hemmingo i marcam Lybicensem cum [annu]lo. Item Petro famulo meo in insula i marcam Lybicensem cum
⁸ i vacca. Item domino Johanni Bondæ i coclear argenteum cum i floreno Rinensi. Item successori meo, futuro decano, rubeas cortinas sive [ante?]pendia lecti mei. Item consorcio kalendarum.

Roskildis i ciphum argenteum. Item Johanni Trugoti in Malm-¹
 øve i pondus brasii, i pondus siliginis cum ij bobus et ij vaccis.
 Item Johanni Johannis i balistam nigram. Item cuilibet sorori
 mee x marcas argenti. Item pauperibus scolaribus Roskildis i lage-
 nam cervisie, i pernam lardi, c panes et iij solidos grossorum tem-
 pore exequiarum. Item venerabili domino meo archiepiscopo Lun-²
 densi i annulum aureum. Item Petro Sweyæ i polidrum. Item
 domino Esgero militi crucem auream cum reliquiis sancti Lau-
 rencii et cum cathenis. Item Lavoni Jenssøn in Gresweth i sarta-
 ginem dictum fyrpanne. Item domino Erico i longam tunicam
 nigram cum foderatura. Item Magno Hillebrandß breviarium meum,³
 si vult presbiterari. Item domino Jacobo Nicolai, capellano meo,
 i nigram tunicam cum pellibus vulpinis et unam griseam togam.
 Item domino Hemmingo, capellano meo, i tunicam cum pellibus
 vulpinis cum i capucio. Item Nicolao Petri, nepoti meo, i tunicam
 cum foderatura et i balistam. Item domino Olauo Bosæsß i men-⁴
 sam seratam. Item altari meo beate Katerine in ecclesia Roskil-
 densi i cistam meliorem. Exequutores hujus testamenti mei et ul-
 time voluntatis venerabiles viros dominos Johannem Laxman decanum
 Lundensem, Johannem Petri archydiaconum Roskildensem, nobilem
 virum dominum Esgerum Broc militem, Olauum Bosesß et Johan-⁵
 nem Wele, canonicos Roskildenses, ordino et dispono per presentes.
 Datum anno Domini mcdxxx^o quarto feria quinta infra octavas
 visitacionis beate virginis Marie meo sub sigillo una cum sigillis
 honorabilium virorum dominorum Johannis Wele et Olai Bosæsß,
 canonicorum Roskildensium, testamentariorum meorum, necnon Sue-⁶
 nonis Tuonis canonici, Johannis Tyrionis, et Nicolai Lund[?], perpe-
 tuorum ecclesie Roskildensis vicariorum, in fidem et testimonium
 omnium premissorum presentibus est appensum.

89.

1437 Aug. 10. *Henneke Mule.*

Orig. paa Perg. [med 3 Segl]. Roskilde Kapitels Arkiv, nu Arnemagn. Saml. XXXVII, 27. Rep. 6890.

I Guz nafn amen. Men enctæ er wissere en døthen och enctæ⁷
 uvissere en døzens tyme, jech Henneke Mule vyl, men jech sund
 och karsk er och heel tel myn hugh, gøre myth testæment aff thet

1 goz, som Guth mich læth haver, i sadane mathe: Først tha gyver
 jech tel gra brødre closter i Roskilde, hvor som jech udvel myn
 læyerestædh, myn gardh i Roskyld, i hwylden jech snyrest bothe,
 meth sadane wykor, som myne breff udvise, ther pa ære gyfne.
 Item gyver jech myn sogne kirkæ i skylingh grot. Item sogne-
 2 presten i sameded i skylingh grot. Item gyver jech dyegnen
 vi grot. Item gyver jech klockeren iij grot. Item gyver jec hver
 kyrke och kloster i Roskyld i j grot. Item Serkløse kyrke iij grot.
 Item gyver jech fatet[!]ykt folk i Roskilde i tønne øll, i hundret
 brød, i bastuægang, i fløkeflesk. Item gyver jech fateke pæblinge
 3 i tønne øll. Item gyver jech søsterne i sanctæ Klare kloster i tønne
 øll. Item gyver jech myn kære husfræ myth bryggerede, i sølf-
 bælte, i sølfskal, i j gulfyngeræ, i sølfsked, i then bæste oprede
 syengh^a, i j the beste kanner och i j the beste gryther. Item gyver
 jech myn husfræ i myn gard i Serkløse och i gard, hwylden som
 4 hether Jonstrop, meth alle thesse tuo gardes telhørelsæ, sa lenge
 hun lever, och første hun ær døth, Cristine Nielsædater myn hus-
 fræ, tha skal the same to fornefnde garde Jonstrop og i i Særk-
 løse genest pa stædet komme til sanctæ Karine altere meth all
 telhørelsæ, ænctæ unnen thaget, uten hver mans gensyelsæ, hwyket
 5 sancta Karine altere, som Niels Esbernß, ther man kaller Bylle,
 i Haldeløff haver latet bygt i sancti Lucii kirke i Roskyld. Item
 gyver jech Bylle Esbernß i sølf sked och i lyusækrune. Item
 gyver jech her Ingemer i gyllene. Item gyver jech her Efwert
 i gyllene. Item gyver jech her Jens Wele i gyllene. Item gyver
 6 jec Jens Hanß i gyllene. Item gyver jech søster Lucie Hennekes
 dater i sanctæ Klare kloster i skyling grot. Item gyver jech Lasse
 Pæters aff Serkløse i grøn traye. Exequutores autem hujus et ultime
 voluntatis mee constituo et ordino viros discretos et nobiles, vide-
 licet dominum Ingemarum canonicum Roskildensem, Nicolaum
 7 Esberni dictum Bylle i Haldeløff, verum heredem meum, et dilec-
 tam uxorem meam, ipsos summo opere exortans et exorans, qua-
 tenus istud testamentum meum et ultimam voluntatem exequi
 faciant et procurent, uti anime mee noverint expedire et coram
 altissimo reddere voluerint rationem. In cujus testamenti cau-
 cionem evidenciosem sigilla predictorum exequutorum ad hoc sigil-

^a) Foran staar overstreget: slengh.

landum per me specialiter requisitorum meo cum sigillo presentibus sunt appensa. Datum et scriptum anno Domini m^ocd^oxxx^ovij^o die beati Laurentii martiris gloriosi.

90.

1442 Apr. 7. Jonas Petri. Kannik i Ribe.

Orig. paa Perg. med 4 Segl: 1. Jonas Petri (G. 866); 2. det samme Segl; 3. Andreas Brocks (G. 859); 4. Nicholaus Petri (G. 874). Ribe Kapitels Arkiv, nu i Rigsarkivet.

In nomine Domini, amen. Ego Jonas Petri canonicus Ripensis, licet corpore debilis, mente tamen sanus, testamentum meum de bonis michi a Deo concessis pro salute anime mee condo in hunc modum: Primo do et lego reverendo domino meo episcopo Cristierno Ripensi tres florenos Lubicenses cum coeliari argenteo. Item capitulo Ripensi omnia bona mea, empta per me nomine capituli, in Vestherwesteth sita, et bona, empta per me de domina Ingierdh, in Gaarsløff sita, pro una missa cottidiana in ecclesia Ripensi in perpetuum pro salute anime mee et parentum meorum, prout coram summo iudice voluerint respondere. Item bona, empta per me de Johanne Skellæ, in Søndhernes in parrochia Brødens sita, deuto et do capitulo Ripensi pro anniversario meo in perpetuum tenendo more solito et consueto. Item bona, que emi a domina Ingierdh, in Høwethgardh sita in Hersløff soghen, Grawengardh dicta, deuto et do capitulo eidem pro anniversario parentum meorum perpetuo tenendo in ecclesia supradicta. Item ecclesie sancti Johannis unam marcham Lubicensem. Item plebano ibidem i solidum grossorum. Item cuilibet ecclesiarum Ripensium, prenotatis ecclesiis exceptis, ij solidos sterlingorum. Item ecclesie sancti Petri x solidos Lubicenses. Item domino archidiacono i florenum Rinensem cum coeliari argenteo. Item domino cantori annulum aureum. Item domino Hinrico Stangæbergh vi marcas Lubicenses. Item domino Nicholao preposito in Wardæysel i co-clear argenteum cum floreno Rinensi. Item domino Andree Brok ij marcas Lubicenses. Item cuilibet canonico restanti preter prescriptos i solidum grossorum. Item vicariis ij marcas Lubicenses. Item domino Jacobo Kanuti vi solidos Lubicenses cum pari calligarum. Item domino Hinrico Tydisk et fratri suo ij solidos grossorum. Item pauperibus x paria sotularium. Item scolaribus

- 1 pauperibus i lagenam servisie cum panibus solidi siliginis, ac aliis pauperibus i solidum siliginis. Item Thowæ Jonsdætter i solidum grossorum. Item Jacobo Esgeri Blaman tunicam meam longam cum capucio et duos libros sermocinales, videlicet Peregrinum et alium de sanctis et dominicis, scriptum in papiro. Item domino
- 2 Johanni Thuonis coclear argenteum et pelvim cum lavacro. Item omnia lectisternia mea vendantur pro denariis, quorum dimidietas ad usum pauperum et altera ad usum pauperum in domo spiritus sancti et leprosorum. Item fratri meo dilecto breviarium meum, si me supervixerit, et post mortem ejus annuo et do dicto Jacobo
- 3 Esgeri scolari eundem breviarium. Item cista mea in capella sancti Andree vendatur pro denariis et distribuantur inter pauperes. Item omne debitum, in quo tenetur michi ecclesia Risby, quittam dimitto et excusatam. Ad ista fideliter exsequenda constituo honorabiles viros dominos Petrum Petri fratrem meum necnon dominos An-
- 4 dream Brok et Nicholaum Petri, canonicos Ripenses, ut de istis ordinent et ordinari faciant, sicut coram Deo voluerint respondere. Datum anno Domini m^ocd^oxlj^o sabbato ante dominicam Quasimodogeniti meo sub sigillo una cum sigillis dilecti fratris mei domini Petri necnon dominorum predictorum Andree et Nicholai presentibus appenso in fidem omnium et singulorum premissorum.

91.

1447 Okt. 14. *Anders Nilsson, Ridder i Dronningholm.*

Orig. paa Perg. med 4 Segl, paatrykte Bagsiden. Nu i det svenske Rigsarkiv.

- 5 I Guds naffn, amen. Jæk Anders Nielsß, ridder i Drotningholm, thoch at jæk ær skrøbelich til mit lægome, tha ær jæk heel til min hugh oc samwidh, thenkendis upa the øordh, at encte ær wißsere en døthen oc encte uwissere en timen, til min arme siels hielp oc bestand setter jæk mit testament aff thet gotz, som Gudh
- 6 mik haffuer tilføgit, at giffue for min siæl oc mine wener. I wors herre Jhesu Christi naffn gifuer jæk til Æsroms kloster, som jæk haffuer utwalt mit legerstedh, min hellichdom oc min gylden stycke kope met fotheret, som hun ær, oc then troiæ, ther til hørær. Item giffuer jæk til then samme stedh till kirkene bygning lxxx lubiskæ mark. Item abbeten i thet samme stedh een sylff skaal,

hwær prest i klosteret i ð grot, hwer ung brother iiij grot. Item 1
 giffuer jæk min rødhe flowels kope, ^asom hun ær^a, till sancti Lucii
 kirke at gøre een hagel aff till høghealtere. Item giffuer jæk bi-
 scop ^bJens i Rosk. een so[!]lfskall, een guldring^b oc een graa hest,
 som jæk købte aff Jes Thorbernsß, um han bliffuer ufordærst. Item
 giffuer jæk til Æbelholtz kloster xl lubiske mark til kirkene byg- 2
 ning oc min sworte damaskis kiortel met foderith till messe rethe
 oc min pærlekrantz til een alterliste. Item abbeten i thet samme
 stedh een sølfskaal, hwer prest i closteret i ð grot, hwer ungbrother
 iiij grot. ^cGiffuer jæk min nathughe herre koningen een liden sølf
 nap met eet trint logh^c. Item giffuer jæk min sogne kirke Kre- 3
 gom i lødigh mark. Item Winderøds kirke i lødigh mark. Item
 giffuer jæk til Hærloffue kirke, som jæk ær kristneth, mine sølf-
 knappe, som sede i min skarlagns kiortel, til een kalk eller til eet
 monstrantium. Item giffuer jæk min ælskeligh husfru Margarete
 min halffue booslodh uden alle henne ræthicheet, henne kan til- 4
 falle aff arff æfter mik. Item giffuer jæk fornefnde min ælschelike
 husfru xx engilsche noble fore the peninge, som jæk haffuer for-
 tærith, som jæk solde henne gotz fore i Swerige. Item giffuer jæk
 min kiære brother her Jens Grim een sølf skaal. Item min kære
 søster Citzele een sølf skaal oc een guldring. Item giffuer jæk min 5
 søster Katherine i kloster i sølfskall oc een noble. Item min kiære
 husfru søster Ingeburgh i Wæstene kloster iiij noble. Item giffuer
 jæk min systerdoter Brigitte een guldbordhe beslaghen. Item
 giffuer jæk Marine, min systerdotter, een sølfskaal. Item her Jens
 Due, min systerson, een sølf skaal. Item her dægen i Roskilde eet 6
 sølf stobb. Item her Hans Pæthersen i Køpmendehaffn een be-
 slaghen silke boordh ^doc i sylff skeet^d. Item hellichgestishus i
 Køpmendehaffn eet pund rugh, i pund byugh, eet fet swin. Item
 sancto Jurian i thet samme stedh eet pund byug, eet pund rugh,
 eet fet swin, i lødigh mark till kirkene bygning. Item til Marieboo 7
 kloster j lest jærn. Item giffuer jæk Jep Jensß oc Jes Andr. min
 bordze met alle retzkap. Item giffuer jæk Anders Thørbernsß all
 min ræticheet met min brothers ræticheet i hoffuet gordhen i
 Nødhelinge. Item Anders Thorbernsß min rødhe mordh skins

^a) Tilføjet i Randen. ^b) Overstreget og underprikket. ^c) Overstreget.
^d) Tilføjet i Randen.

1 kiortel met fodheret. Item Jep Jensß min rødhe skarlagens kobe
 met fodheret. Item min sogne prest her Claus eet beslagit belte
 forgylt. Item Knudh Pæthr. i Drotningeholm ij lødigh mark.
 Item Herman Benekesß i folæ. Item Herman Pædhr. iij lødighe
 2 mark. Item giffuer jæk Hans Jensß, som jæk oc min husfru
 haffue upfød for Guds skyld, thet gotz, som jæk haffuer i pant aff
 her Fræderik Wardenberch i Hornsherret, swo længe thet worther
 min husfru eller hanum rettelich affløst eller hwem min husfru
 thet befalett upa hans wegne. Item fru Kirstine Ebbes een sølf-
 skeedh, ther stander sancte Ursule bellide upa. Item giffuer jæk
 3 Kerstine, min husfrus m^{øø}, x lødigh mark oc pantsetter henne fore
 the x lødigh mark then gaardh, som Anders boor i i Uppesundby.
 Item giffuer jæk Jes Attesß min ræfschins kiortel oc min graa hengst,
 muremesteren. Item Kætherine Jensdotter, min husfrus m^{øø}, myn
 rødhe skarlagens kiortel met foderith. Item Jes Pæthersß mit
 4 harnisk, min smo swen, undertagit mit pantser; thet giffuer jæk
 Karll, min husfrus smoswen, oc een folæ. Item Lasse Stolswen
 een folæ. Item Staffen x lubiske mark. Item Jes Nielsß i lødigh
 mark. Item her Claus i Hunlith i sølfskaall. Item fattich folk
 j lest korn oc xx flycke flæsk. Item befaler jæk min kiære hus-
 5 fru at gøre een man till Rom fore mik ^eet ad terram sanctam^e.
 Thette testament ud adkomme, thet befaler jæk biscop Jens i Ros-
 kilde, min kiære husfru oc min syster Citzele, at the stande thet
 swo fore, som the wille antsware for Gudh. Datum anno Domini
 m^ocd^o quadragesimo septimo ipso die beati Calixti confessoris,
 6 ^fsiggillis discretorum virorum impressis, videlicet sub^f siggillo meo
 cum siggillis honestorum virorum, videlicet Johannis Andree in
 Eghelycke, Henrici Pors, armigerorum, et domini Nicolai in Hum-
 lich presentibus impressis.

Nedenfor er skrevet:

7 Item notabene ij nob. et ij lødhic mark ad claustrum et ad
 sorores.

Item her Folwerdh een sylffskall.

Item Knut Thruetsß en sylffskal.

Item fru Gisell en sylffskall.

Item min kiære nabo Clawes Henrici en gulring.

^e) *Tilskrevet over Linien.* ^f) *Overstreget.*

92.

[1448] Jan. 4. Kong Kristoffer af Bayern.

Brudstykker af Orig. paa Pergament, brugte til Indhæftning af Fogedregnskaber for Roskildegård 1648—1649: Rigsarkivet. Danske Magazin 4 R. V, 352 ff.

I Gudhs nafn, amen. Wy Cristoffer meth Gudhs nathe Danmarks, Swerrigis, Norgis etc. koning, æn toch thet wy ære skrøbelighe til wort leghemæ, tha ære wy thoch til wore syn oc fornypst helbreythe, oc achtæ wy, at ængtæ ær wesseræ æn dødhen och ængtæ uvessære æn dødhsens tymæ; thy wele wy forsee wor siæls nyttæ meth thet gotz, som Gudh oss forlænt hauer, oc skicke wort testamënt oc yderstæ wilghe i swo made, som her efter følger:

Først giue wy oc unnæ til sancti Lucii kirkæ i Roskilde, ther som wy haue udwold wor læyerstæth, thusende Rynsche gyldenæ oc wor bæstæ kobæ aff gyldenæ samyt i swo made, at i samme kirke skall holdes wor begængelse meth mæsser oc vigiliis hwer ughæ en tiidh till euigh tiidh.

Item giuæ wy till wor frue kirkæ i Køpendhafn thusende Rynsche gyldenæ oc alt thet, som wy nu haue aff gyldenæ stycke oc sammyt i Køpendhafn, som uskaaret ær, i swo made, at udi samme kirkæ skall holdes wor begængelse meth siælæmæsser oc vigiliis hwer ughæ en tiidh til euigh tiidh.

Item giue wy til forscrefne Roskilde oc Køpendhafne kirker alle the pærler, som wy nu haue liggende udi tornet upa Køpendhafne hus, i swo made, at the schulæ skiftes i twenne lighe delæ mellem fornefnde kirker oc skulæ kommæ til kirkernes ornamentæ.

Item giue wy till alle andræ domkirker ouer wore thry righe hwer domkirkæ thry hundred Rynsche gyldenæ i swo made, at wor aartiidh skall holdes i forscrefne kirker hwært aar en tiidh upa then dagh eller annen ther næst, som wy aff thette wærden gaa.

Item giuæ wy till alle fatteghe closter, swo wiit som Danm[a]rk ær, al thet korn, jærn, kobær, clæthe, læret oc hør, som wy nu h[æue].^a
thet skal skiftes skællighe mellom thennom

^a) Prikkerne antyder her og i det følgende, at der fattes omtrent en halv Linie (Brevets højre Halvdel).

- 1 Item giue wy til Upsalæ kirkæ oc Waste[na closter]
 Podbusch, ehwor thet hælst ligger, i sw[o made]
 kirkæ och closter til lighe dele oc th
 antsware for Gudh.
 Item giue wy till graabrødhre closter
- 2 Item giuæ wy til hælge gæsthus i sam[me].
 at fuldkommæ thet ny hus meth, som ther
 Item giuæ wy til kalentæ gylde i Køpen[dhafn]
 biscop Ulric oss gaff.
 Item giuæ wy til sanctæ Bergittis clo[ster]
- 3 wort halsbond i swo made, at closter[et]
 got for wor siæll, som the wele ant[sware for Gudh]
 Item giuæ wy wor kære husfrue Doro[thea]
 guldspan, som icke hør till halsbondet
 Item giuæ wy her Frytres vamme Wolf[stein]
- 4 Rynsche gyldenæ, at huu ther meth be.
 Item giue wy her Lolæ Henricsß soghne[prest].
 [Item] befalæ wy wort ælschelighe radh
 ^b thet och thiæneste
 ^c
- 5 ^d ondeghe och forthelighe, i samme made befale
 at the gøre hannom thet bæstæ for wore skyld.
 [wor] man oc thiænere her Werner Parspergher oc
 ^c gør hanom got for wor skyld.
 wort ælschelige radh at sydæ ouer reghenskap
- 6 thiænt haue, swo at the fongæ thørris løn
 [reghe]nskap meth her Werner Parsbergher, swo at han
 [s]kyldeghe ære.
 [th]e gothe mæn, som wy haue befalet wort testa-
 [mentæ] her thette wort testamentæ til wor siæls nyttæ
- 7 [h]aue liggendes af guld oc penninge i tornet
 l at fuldkommæ wort testamentæ meth.
 oc canzeler, at the betale, hwat wy ære
 skyldeghe for sten oc lym, som wy fingæ

^b) Her fattes mellem en halv og en hel Snes Bogstaver. ^c) Her fattes et Stykke af usikker Størrelse. ^d) I det følgende fattes Brevets venstre Halvdel.

. skicke wy til oc befalæ oss ælschelighē 1
 [erc]hebiscope i Lund, herre Jens meth samme nathe
 [ca]ncelær, her Ottæ Nielsß, her Oleff Axelsß
 [s]wo fuldkomme, som wy thennom tiltro oc the
 [testame]nte haue wy giort oc fulkommet upa
 [feria] quinta proxima ante epyphaniam Domini, presentibus 2
 [Olau]o Johannis cancellario nostro, Frederico vamme
 [Wolfstein] [F]olmaro vamme Knope, Wernero Parspergher
 Imstate confessoris nostri, quod quidem testamentum nostrum
 iri.

93.

[1431—1448] Maj 3. Johannes, Biskop af Roskilde.

Orig. paa Perg. med 2 Segl: 1. Bispens Sekret (G. 173); 2. Kapitlets (G. 193); i højre Side er Skriften for største Delen ødelagt. Roskilde Kapitels Arkiv, nu Arnemagn. Dipl. XXXIX, 1. Udfyldt ved Konjektur af Professor Gertz.

Universis Christifidelibus, ad quorum noticiam deductum fuerit 3
 presens scriptum, Johannes Dei gracia episcopus [Roskildensis salu-
 tem in Domino. Vite] presen[tis cond]icio diatim visibiliter ducitur
 ad non esse, nichilque supererit homini de bonis transitoriis, [nisi
 quod expendere curaverit in pios] usus. Quod nos Johannes supra-
 dictus fidei consideracionis indagine revolventes, cupi[mus, dum 4
 vivimus ac mente et corpore sani sumus,] bona transitoria fidei
 commercio in eterna tra[nsm]utare, ut fructus centesimos Christi-
 fidelibus repromissos [eterna remuneracione possimus] expectare.
 Ideirco in honorem omnipo[tentis D]ei, summi, excellentissimi et
 magnifici sacra[menti auctoris, quod est memoriale domini nostri 5
 Jhesu] Christi, cujus memorialis continuam debemus celebrare me-
 moriam, ut ipsius, cujus ipsum s[acramentum] donum est, eo magis
 continue memores] existamus, quia, cujus donum vel munus frequen-
 cius aspicitur, hujus memoria dist[ri]nctius conservatur, quamvis hoc
 ipsum] sacramentum in cotidianis missarum solenniis frequentetur, 6
 conveniens tamen arbitramur et dignum, [ut quint]a saltem omni
 [feria] singularum ebdomadatum, qua scilicet feria ipsum ab ipso
 Christo primo dinoscitur institutum, memoria [hujus sacramenti]
 celebrior [fiat]. Necnon in honorem et laudem beate et gloriose
 virginis Marie totiusque celestis curie et remedium anime [nostre]

¹ animarum[que dilecti] in Christo fratris nostri domini Johannis felicis memorie, predecessoris nostri immediati, parentum nostrorum aliorum[que] nostrorum p[rius?] defunctorum bona nostra infra-scripta, per nostram et antedicti predecessoris nostri industriam mense nostre episcopali pre[terito tempore] acquisita, primo vide-
² licet unam curiam in Hwalsiøø nørre in Walburshæret, dantem ij pund annone; item ij curias in Thorkilstorp [in eodem hæret], dantes iij pund; item i curiam in Ølby in Biæwerskowshæret, dantem ij pund; item i curiam in Wæthleby in Tutzehæret, [dantem] iij pund; item i curiam in Lundby in Hammershæret,
³ dantem iij pund; item i curiam in Rinebek in eodem hæret, dantem .. [pund], una cum omnibus et singulis dictorum bonorum pertinenciis, videlicet agris, pratis, pascuis, piscaturis, silvis in [eis]dem bonis sitis, [n]ull[is omnino] exceptis, ac decimis episcopali-bus nobis in dictis bonis debitis, ad altare sancte crucis in ecclesia
⁴ [n]ost[ra a nobis prius fundatum et sub latus?] occidentale ad austrum situm, de consensu et voluntate capituli nostri Roskil-densis damus, deputamus, [scotamus ac donacione inter] vivos assignamus virtute presentium literarum jure perpetuo possidenda, cum condicionibus infrascriptis, [videlicet ut sacerdos, qui nunc est vel
⁵ qui] pro tempore fuerit, de ipsorum bonorum redditibus tres missas in eodem altari, unam videlicet domin[ica] de alteram tercia feria de , terciam vero quinta feria de corpore Christi, sicut in festo ipsius corporis Christi [feri solet, omni septimana in perpe-tuum celebret cum scolariis], qui scolares loco stipendii unum
⁶ album usualis monete percipiant, cum [hac condicione, quod de istis redditibus annuatim deducatur] marcha argenti, de qua iij solidi grossorum inter canonicos, i solidus grossorum inter perpetuos vicarios , [vii]j grossi inter] scolares superpeliciatos et iij grossi inter scolares pauperes in scolis Roskildensibus distri-
⁷ buantur ipso die obitus [nostri, q]uando [exierimus ex hoc] seculo, donec autem vixerimus, die obitus patris nostri dilecti Petri Petri et matris nostre predilecte Katerine. [Idem sacerdos diem sancti] Willihadi episcopi et confessoris, preter alia onera dicto altari prius debita et annexa, faciat annuatim perpetuis [celebrari honoribus].
⁸ Ceterum volumus et ordinamus, quod missam sacriste, que prout in prefato altari cotidie celebratur in altari beate [virginis?] . . . sub dicta missa corporis Christi sacrista, qui pro tempore fuerit, omni,

ut prefertur, quinta feria celebret seu faciat celebrari. Jus vero ¹
[collacionis] dicti altaris nobis in vita nostra reservamus; nobis
autem de medio sublatis, collacio predicti altaris ad memoratum
[jam capitulum] nostrum libere spectabit sine presenta-
cione cujuscunque. In quarum dotacionis, annexionis, scotacionis
[et assignacionis testimonium et evidenciam] secretum nostrum una ²
cum sigillo prenominati capituli nostri presentibus est appensum.
Datum [et scriptum Roskildis anno Domini mcd ipso die]
inventionis sancte crucis.

Navneliste.

Forkortelser: R. o: Ridder. V. o: Væbner. Bg. o: Borger.
H. o: Herred. S. o: Sogn. — Dat. o: Dateringssted. fh. o: forhen,
forhenværende. g. m. o: gift med. Hosp. o: Hospital (HHosp.
o: Helligaandshospital). Mag. o: Magister. Minor. o: Minoriterkloster.
Præd. o: Prædikebroderkloster. Test. o: Testamente. — Forfatternavne
er samlede i Sagoversigten.

- Aaby (Aby)**, Ifvetofta S., Villands H., el. Graamanstorp S., Nørre Asbo H. 21⁵.
Aaby (Aby), Vester, S., Salling H. 52⁶.
Aaderup (Aathorp, Athorp), Næstved S., Tybjerg H., Hospital 9³ 35² 38¹.
Aage (Aco, Acho, Agge, Ago, Aggo, Agho, Augho, Ako) 71¹: — 151² 152²; —, Provst, 3⁴ 6¹; —. Præst, 123²; —. Hr. 77³; —. Famulus, 107⁶: —. Bryde, 18³; —, Murmester, 6⁵: —. Stenhugger, 6⁵; — Absalonis (114¹), se Thot; — Astradisøn, V., Test. 163; — Esgesøn 9⁵; — Gunnarsøn 178⁶.⁷; — Jønsøn i Fyelkind 96⁶.⁷; — Magnussøn 117²; — Magnussøn, Skolar, 178².⁵; — Nilssøn Puer, 151²; — Nilssøn i Malmø 114⁶; — Pedersøn, V. 165¹; — Thomsøn. V. 165¹; — Tubbesøn 97⁷; — Øndersøn 20⁶.
Aaahus (Aas, Aos) 68⁶ 82⁵.⁷ 108⁴ 118¹ 123⁵ 151⁶; — Nicolai Kirke 32⁵ 68² 82¹ 122²; — Præd. 28⁷ 32⁶ 52³ 68².³ 82¹ 122² 133⁴ 166⁷ 186¹; — Hosp. 28⁷ 68¹ 82¹ 122² 132³ 186²; — Dat. 83⁵.
Aakarp (Akathorp) S., Oxie H. 29³ 97⁵ 113³.
Aakarp (Akæthorp), Linnerøds el. Vestra Vram S., Gærds H. 119².
Aal S., Vester Horne H. 179² 180³.⁵
Aalborg, Frue Kloster 15⁵.⁷ 62²; — Minor. 15⁷, 62².
Aalestrup (Allestorp) S., Rinds H. 58².
Aalstorp, Karaby S., Harjager H. 140¹.
Aarhus (Arus), Domkapitel 76²-⁴ 87¹ 88⁷; — Clemens Kirke 76³ 78³ 87⁴ 126⁶; — Sognekirke 127¹; — Nicolai Kirke 38²; — Præd. 15⁷ 53¹ 62¹; — Bisper, se Lodehat (Peder), Povl, Sven.
Aarnesberch, Henrik, Bg. i Wismar, 198⁷.
Aarsjø (Arsyø), Søfvestad S., Herrestad H. 130.
Aarstad (Arestatha) S. og H. 31¹ 111².⁵ 177⁷.
Aas Kloster 3⁵ 20¹ 28⁶ 32⁴ 47² 132¹ 186².
Aase (Ase) 26⁷; —. Enke, 120²; —. Nonne, 112³.
Aasum (Asum) S., Færs H. 132⁶.
Aasum (Asum) S., Gærds H. 132⁵.

- Aasum (Aasum) S. (et af de 2 foregaaende) 32⁵ 137⁴.
- Aathorp, se Aaderup.
- Abild (Apald) S., Tønder H. 172².
- Abraham, Famulus, 139⁵; —, se Baad.
- Abalon, Ærkebisp, se Hvide; —, Kannik, 111⁷ 113⁶ 121¹; —, Kammer-svend, 103²; —, Puer, 159³; — Andersson (186³). se Mule.
- Aby, se Aaby.
- Aco, Acho, se Aage.
- Ader S., Hviding H. 172².
- Agathe 97⁷; —, Nonne, 143²; — Knuts 112³.
- Agetorp, se Ørup.
- Agge, Aggo, Ago, se Aage.
- Aggeho (Aggebothe), Valby S., Holbo H. 45⁶.
- Agnete, Frøken, 86³; — g. m. Thrugil Pedersen 178⁵.
- Agordh, fh. Gaard, Billeberga S., Rønneberg H. 190⁴.
- Akarp (Akatorp), Fjælie S., Torna H. 71³.
- Akathorp, se Aakarp.
- Ako, se Aage.
- Aktorp, Thomas 184¹.
- Alban, Bryde, 62⁷.
- Albert 82⁷; — Hr. (186⁴), se Bydelsbak; —, Kannik, 114¹; —, Klerk, 85⁵; —, Abbed, 3²; —, Abbed, 61¹; — Gotrik-søn 97¹; —, Søn af Peder Uth, 36².
- Albo Herred 97⁷ 167⁶ 168¹ 170⁷ 205⁶.
- Aldensward, se Oldenswort.
- Alexander 3⁴ 4⁵, 7 5⁴, 2; — 69².
- Alferth, Haarskærer, 137⁵.
- Alikæ d. ældre, Nonne, 62¹.
- Allestorp, se Aalestrup.
- Allethorp, fh. By, Særsløf S., Oxie H. 67³.
- Alling (Alfing) Kloster 16¹.
- Allo, Præst, 31⁴; —, Præst, 115³ 121⁷ 124⁵ 140⁷ 143³ 149⁷.
- Almannia, se Tyskland.
- Almind Syssel 160⁴.
- Almæred (Almær), Skifarp S., Vemmenhøg H. 131⁴.
- Alrum, Stadil S., Hind H. 77⁶.
- Als (Alsie) 58¹.
- Alslev S., Fakse H. 10¹.
- Alertofta, Skaane?, 4⁴.
- Amun(?), Hennekin 172⁵.
- Amungur Syssel, se Ommer S.
- Anders (Andreas), Provst, 54⁵; —, Sakristan, 86⁷; —, Lektor, 52³; —, Hr. 122⁶; — Hr., kaldet Fortuna, 79²; —, Præst, 105¹ 121⁸; —, Præst, 129³; —, Præst, 155⁷; —, Præst, 188⁴, 189³; —, Degn, 26¹; —, Degn, 59¹, 7; —, Famulus, 73⁴; —, Puer, 169⁷; —, Munk, 62¹; — af Høghby, R. (55¹), se Galen; —, R. 114⁵; —, Brygger, 124³; —, Landbo, 212²; — (Anderssøn) 137⁵; — Attesøn 98³; — Gythæsen, Landbo, 41⁵; — Hakonsøn, Præst, 135⁴, 6; — Jakobsøn 115⁶; — Jakobsøn i Hulumby 115¹; — Jenssøn 72⁶; — Jenssøn, kaldet Tangæbieth, Test. 188; — Kelsøn 69²; — Knudsen 189²; — Mortensen, se Pæp; — Nilsson 72⁶; — Nilsson, Hr. 82⁴; — Nilsson 137⁷; — Nilsson af Dronningholm, se Jernskæg; — Olafsøn 102⁶; — Pedersen 112⁴; — Strangesøn (203), se Gagge; — Sunesen, se Hvide; — Thordsøn 170²; — Thorbernsøn 211⁷; — Thorkilsøn 42⁷; — Thorkilsøn 137⁶; — Thyresøn 97⁷; — Vilhelmsøn 194⁴.
- Andrarum (Andretharum) S., Albo H. 107³.
- Anfrid, Præst, 3⁵.
- Anna 146⁶; —, Nonne, 154²; —, Pige, 146⁶, 7; — Geretsdatter 168⁷.
- Antvorskov Kloster 16⁴ 34¹ 37⁷ 52³ 62⁴ 166⁵.
- Aos, se Aahus.
- Apald, se Abild.
- Arestatha, se Aarstad.
- Arfast, Hr. 200⁸.
- Arina 174⁴.
- Arløf (Arløf), Burløf S., Bara H. 6³.
- Arløs (Mandsnavn) 123⁷.
- Arnakke, Aagerup S., Merløse H. 66³.
- Arnest, Arnst (Mandsnavn) 77⁶ 187¹.
- Arno 117⁶.

- Arnold 83²; —, Præst, 73¹; —, Skrædder, 55³.
 Arnst, se Arnest.
 Arnvid, Kannik, 15³.
 Arneje (Arnhogh, Arnughæ), Hellested S., Stævns H. 9⁷ 10⁷.
 Arras (Araas) 180².
 Arrige (Aræghø) S., Oxie H. 99³.
 Arsyø, se Aarsjøl.
 Arus, se Aarhus.
 Ascer, se Asser.
 Ase, se Aase.
 Asgot, Famulus, 35³.
 Ask S., Onsjø H. 28⁵ 29¹.
 Aslo, Kannik, 44⁸, 7 47⁶ 54⁶.
 Asmild (Hasmønd) Kloster 16¹ 52⁸.
 Asmund 25⁷.
 Asmundtorp S., Rønneberg H. 52².
 Assens, Kirke 42³; — Hosp. 42².
 Assentorp (Ascerthorp), Stenmagle S., Alsted H. 33⁴.
 Asser (Acer), Hr. (Ærkebispem?) 72¹; — Hr. 206⁵; —, Famulus, 83²; —, Minorit, 37⁶; —, Brygger, 50²; —, Staldkarl, 71⁵.
 Ast, Magnus 26².
 Astrad, Mag., Kannik, 65⁶; —, Minorit, 11⁵; — Kættilson, Kannik, 40⁶.
 Asum (?), Sjælland, 11⁴.
 Asum, se Aasum.
 Ase, se Aase.
 Atenmark, Tuve, Test. 63.
 Athorp, se Aaderup.
 Atto 50².
 Attrup (Attethorp), Rosmus S., Sønder H. Djurs, 1⁴ 2⁷.
 Attus, Præst, 49³.
 Augho, se Aage.
 Augustinus, Munk, 57².
 Ausaas (Hathasaas) S., Sønder Asbo H. 133².
 Avignon 114¹.
 (Baad), Abraham Brodersøn, R. 151⁶ 186⁵; (—), Birgitte (Abrahamsdatter) 211⁵; —, Peder 112⁴.
 Baag (Boc) Herred 42².
 Bagge (Baggo), Løber, 36¹.
 Bagge, Henrik, Præst, Test. 55; —, Peder 73⁶.
 Bang, Skjelm, Hr. (Hvide?) 36⁵.
 Bara Herred 53⁶.
 Bara (Baræ) S., Bara H. 26².
 Barkakra S., Bjera H. 122⁴.
 Barn, Acho 115⁷.
 Barsebæk S., Harjager H. 119² 122⁴.
 Barsebæk, Puer, 152¹; —, Nils, Kannik, 25⁴ 27³.
 Barthorp, se Borup.
 Basse, Jakob 79⁶ 80³, 5 81³; —, Johannes 81¹; —, Nils, Præst, 139⁵; —, Sten 186⁶.
 Bastorp (Baarstorp), fh. S., Glostorp S., Oxie H. 128¹.
 Batti, Henrik 5³.
 Beddeman 137⁶.
 Bejerholm, Halk S., Haderslev H. 188⁵.
 Bek, Nils 26².
 Bekkeskov Kloster 19⁸ 28⁶ 32⁴ 68⁴ 132² 166⁷ 186².
 Beltesloer, Laurens, i Ribe 64⁴.
 Beltinge, se Bæltinge.
 Ben, Jon, Præst, 89¹ 5; —, Povl, Hr. 114⁶.
 Bend, Tidechin 169².
 Benechin, Hr. 153²; — Henriksøn af Aahus, Kantor, 88⁵ 89⁴ 90⁴ 109²⁻⁴. Test. 118.
 Benedikt 112⁵; — 195⁴, 5; —, Dekan. 27⁵ 30⁸ 31¹, 2; —, Kannik, 150⁷, 177¹; —, Præst, 29³; —, Præst, 137⁴ 142⁴; —, Abbed, 104⁵ 121⁴; —, Prior, 186⁷; —, Munk, 151⁶; — Henriksøn 138¹; — Jenssøn, Præst, 190², 4; — Saxsøn, Landbo, 81⁸ 83³; — Thrugilsøn 187⁵; — Vestæsøn 117².
 Benedikte 22¹; —, Nonne, 178⁵ 190² —, Pige, 86³; —, Pige, 204⁵; —, Vaskerkone, 112⁵; —, g. m. Anders Nilssøn, 138¹; —, g. m. Parogh, 174²; —, g. m. Bertold Pil, 176¹; — Ranks 112⁴; — (Ingemarsdatter) 182².
 Benniche, Junker, 82⁶.
 Benstorp, Ørtofta S., Harjager H. 118⁴.

- Berhingæ (? Børinge, Billinge S., Onsjø H.) 25°.
 Bernardus, Munk, 61° 63°.
 Bernekenherde, fh. S., Ulvsbøl S. Ejdersted, 198^{o-7}.
 Bero, se Bjørn.
 Bertold, Provst, 200⁷; —, Munk, 166⁷.
 (Bild), Laurens Jønissøn, R. 150°; (—), Nils Johansen (Jønæsøn), Ærkebisp, 128¹ 131° 136° 140° 142¹ 145° 175⁴, Test. 147; (—), Peder Laurensøn 150⁴, 5.
 Bille, Benedikt 196°; (—), Cæcilie (Thorkilsdatter) 22¹; —, Jon, Kannik, 32°; —, Nils Esbersøn 208^{o-7}; (—), Nils Thorkilsøn, Mag., Kannik, 20¹, Test. 21; (—), Peder, se Lykke; —, Thorkil, Hr. 21° 22¹.
 Billeberga (Billebyærg hæ) S., Rønneberg H. 133¹ 134² 190⁴.
 Billinge S., Onsjø H. 25⁷ 28°.
 Bing, Johannes 146⁴; (—), Thorkil Nilsson 165⁴, 167^{o-5}.
 Birkerød (Birkeryth) S., Lyng-Kronborg H. 57°.
 Birte 71⁴.
 Bitte, Povl 102°.
 Bjellerup (Biælthorp) S., Torna H. 27°.
 Bjergbo, Peder, Landbo, 119¹.
 Bjergby (Byerby) S., Alsted el. Slagelse el. Tudse H. 84⁴ 194⁷.
 Bjeverskov Herred 216°.
 Bjære (Biarga) H. i Skaane 5°.
 Bjærkelev (Byarkaløf), Vodder S., Hviding H. 172°.
 Bjørn (Bero, Byerno) 5°; — 108°; — Laurensøn 107⁷; — Magnussøn 117°; — Pedersen 169°; — Svensøn, R., se Bjørn.
 (Bjørn), Bjørn Olsøn, Hr. 186°; (—), Bjørn Svensøn, R. 196°.
 Blafoot, Jakob, Hr. 61°.
 Blamann, Jakob Egersen 210¹ = (?) 210°.
 Bleking 70⁷ 158⁷.
 Blidstrup (Blystop, Blystorp) S., Holbo H. 48° 49°, 5 154°.
 Bluesbula (?), Ejdersted 200¹.
 Bo (Boetius), Hr. 180¹; —, Dekan, 101°; —, Famulus, 180°; — Munk, 61°; —, Lægbroder, 57²; — Hinzesøn 188¹; — Jakobsøn 115°; — Æsasøn 59⁴.
 Boarød, Ask S., Onsjø H., se Byaryth?
 Boc, se Baag Herred.
 Bodeker, Nils, Hr. 203^{o-4}.
 Boil, se Botilde.
 Bok, Johannes 146⁷.
 Bokholt, Henrik, Kannik, 79¹, 4, 5, Dekan 88⁴ 104° 120⁷ 124° 131° 134°, Test. 139.
 Bokælund (? Bøgelund, Vejby S., Vends H.) 80°.
 Bonde (Bondo, Bundo) 5° 7⁴; — 112°; —, Præst, 52°; — Gamalielsen 5°; — Jakobsøn 73°; — Jønissøn (69°), se Due.
 Bonde (Bondo, Bonde), Johannes 151⁷; —, Johannes 206°; —, Nils 62°, 7; —, Olaf 81°; —, Peder, 138⁷.
 Borch (Mandsnavn) 198⁷.
 Bork S., Nørre Horne H. 65¹.
 Bornholm 67⁷ 150°, 3 151°, 6 178¹ 187°; — Olafs Kirke 151°; — Salomons Kapel 151°; — Hosp. 68° 151°.
 Borreby (Borby, Borgheby, Burghaby) S., Jærestad H. 70°, 7 71¹, 3 152°, 3 167° 170⁷ 186¹.
 Borup (Barthorp), Gravlev S., Hornum H. 15° 16⁴.
 Botilde (Boild, Bøtheld) 49° 50° 56¹; — 117⁴; —, Fru, 89° 112°; —, Nonne, 151¹; —, Pige, 59⁴; —, Vaskerkone, 124°; —, g. m. Anders Jakobsøn, 115°; —, g. m. Herbert, 96°; — Hænekis 126¹; —, g. m. Johannes Andersson, 96°; —, g. m. Johannes Strangesøn 151°; —, g. m. Nils Jenssøn, 173°; —, g. m. Nils Krok, 15⁴; — Tannæ 56¹; — (Bjørnsdatter) 107⁴; — (Jakobsdatter) 192⁴; — Nilsdatter 38⁷; — (Pedersdatter) 105¹.
 Bosjø Kloster 32⁴ 47° 68¹ 70⁴ 128° 143¹ 151¹ 158¹ 166⁷ 186⁷ 192°.
 Bosso (Mandsnavn) 7⁴.
 Boye, Minorit, 38°.

- Boyenstorp, Bg. i Wismar, 198⁷.
 Braaby S., Ringsted H. 38², 6.
 Brantho, Degn, 25⁷.
 Bredsten S., Tørrild H. 160⁶ 162¹.
 Breezriismark (? i Romlund S., Nør-
 lyng H.) 13³.
 Bretved (?), i Merløse H.?, 66³.
 Brigitte (211⁵), se Baad.
 Broby S., Alsted H. 39³.
 Broder, Præst, 73¹; — Adamsøn 115², 7.
 Brog, Nils, Hr. 155⁴.
 Brok, Anders, Kannik, 209⁶ 210³·4;
 —, Esger, R. 207², 5; —, Hartlev,
 Bg. i Lund, 50⁶; —, Johannes, Bg.
 i Lund, 50⁶; (—), Lave Jenssøn
 207²; —, Nils, R. 88⁷.
 Brun, Henrik 75¹, 4; —, Johannes, Kan-
 nik, 75¹, 6.
 Brunby S., Luggude H. 133¹.
 Brunswich, Johannes 49⁶.
 Brusik (Broskug) Herred 163⁷.
 Brynk, Bispeplot, Sønderjylland, 156³, 7
 183⁷.
 Brønnestad (Brunæstæthæ) S., Vestra
 Gønge H. 58⁶.
 Brøns (Brødens) S., Hviding H. 209⁴.
 Brøsarv (Brysethorp, Brusæthorp) S.,
 Albo H., 22⁶ 96⁴ 97⁷ 122³ 167² 170⁷.
 Budde, Henrik 102⁴.
 Buderup (Budetrop, Budorp) S., Hor-
 num H. 15⁴, 5 17³.
 Bultofta (Bultofthæ), Vestra Skräffinge
 S., Oxie H. 120³.
 Bundo, se Bonde.
 Bungere (Mandsnavn) 103⁶.
 Bunkaffo S., Oxie H. 94⁶ 95⁵ 96² 98¹, 2
 182³.
 Bunkeflod, Anders, Hr. 89¹; — Johan-
 nes, Præst, 97⁵ 114² 121³ 137⁷; —
 Nils, Kannik, 105² 176⁵, Test. 89.
 Burghaby, se Borreby.
 Burløf S., Bara H. 52².
 Butze 102³.
 Buuk, Peder 59⁷.
 Buzæ, Nils 80⁶ 81¹, 3.
 Byartæ(?) S., Jylland, 52⁶.
 Byaryth (?Boared, Ask S., Onsjø H.)
 134¹.
- (Bydelsbak), Albert, Hr. 186³; —, Erik
 171⁷; (—), Kristine (Engelbrechts-
 datter), g. m. Thrugot Has, 178³.
 Byerby, se Bjergby.
 Byerno, se Bjørn.
 Bylting, Thomas 138².
 Byærkerød (Byrkæryth), Stehag S.,
 Harjager H. 25².
 Byærkye, se Østbirk.
 (Bækman), Margrete (Henriksdatter),
 g. m. Anders Nilsson, 211³, 4
 212³, 4, 5.
 Bælingæryth, Jakob, Kannik, 90³.
 Bælinge (Beltinge), Skarhult S., Frosta
 H. 113⁴.
 Bøge, Tule 187¹.
 Bøgelund, Vejlbjy S., Vends H., se
 Bøkælund?
 Bølle (Bøligh) S., Rinds H. 58².
 (Bølle), Johannes Nannesøn, V. 156³
 157¹.
 Børinge, Billinge S., Onsjø H., se Ber-
 hingæ?
 Berglum Kloster 15⁷.
 Berringe (Byrthingæ) Kloster 7² 11³
 12¹, 3 32⁴ 47³ 68¹ 70⁴ 97⁴ 112³ 128⁶
 132² 158² 160⁷ 186².
 Bethild, se Botilde.
- C jfr. K.
 Caluæris, se Karise.
 Canutus, se Knud.
 Capella, Johannes de, Kantor, siden
 Provst 85⁵ 86⁴·5 100⁶ 104¹.
 Cara insula, se Øm.
 Cathathorp, se Tathæthorp.
 Cica 206⁷.
 Cincopa, Sven, Munk, 47².
 Citzel, se Cæcilie.
 Clairvaux Kloster 6¹.
 Cluny Kloster 6¹.
 Columba, Peder, Kannik, 72³.
 Constantin 137⁶.
 Costen, Johannes van den, Bg. i Stade
 197⁷.
 Cæcilie (Citzel) 38⁴; — 59⁶; — 98¹; —
 114³; — 144¹; — 204⁴; — (51¹), se
 Galen; —, Fru, af Harebjærg 186⁶;

- , Nonne, 70⁵ 97⁴; —, Pige, 107⁷;
 —, Pige, 169⁷; —, g. m. Aage Raafn,
 Test. 109; —, g. m. Esger Pedersen,
 77⁷; — Ingemars 178⁵; —, g. m.
 Johannes Povlsøn 62⁴; — Krummers
 38⁶; — Pauli 146⁶; —, g. m. Peder
 Nag, 112¹; —, g. m. Peder Nilsson,
 115²; — Aughesdatter, Nonne, 89²;
 — (Akosdatter) 178⁶; — Eriksdatter
 110⁴; — (Nilsdatter) 211⁵ 212⁵; —
 Pedersdatter 145²; — Salmødatter
 57⁴; — Sevidsdatter (o: Jonsdatter).
 se Litle; — Svendsdatter 38⁶; —
 Thorkilsdatter (22¹). se Bille.
- Daa, Henrik, Hr. 186⁴.**
Dagh, Famulus, 79³.
**Dalby Kloster 19⁷ 22⁶ 32³ 47¹ 68⁴ 82⁹
 91² 106⁵ 132² 143¹ 157⁴, 5.**
Dalby S., Jylland? 52⁶.
**Daldover, Randbøl S., Tørrild H.
 163¹.**
Dalum Kloster 16² 34².
Dampæ, Johannes 60².
Danmark, Peder, Hr. 204³.
David, Præst, 72⁷ 73².
**Degn (Deghen, Diakn, Dyegn, Dyakn,
 Dyekn), Henrik 112⁴; —, Herman,
 Hr. 180¹; —, Johannes 102²; —,
 Mikkel 158⁷ 178³; = (?) Mikkel Inge-
 marsøn, Notar, Test. 181; —, Nils
 189²; —, Peder 86⁴; —, Peder, Skriver,
 169⁸; —, Povl 187², 4; —, Tuve 161²;
 —, Tyge Hemmingsøn, Kannik, Test.
 78.**
Dorothea, Dronning, 214³.
Dozenrode, Erik, Kannik, 199⁴.
Draaby (Draugby) S., Horns H. 102⁷.
**Dragerup (Draverup), Granløse S.,
 Merløse H. 66⁸.**
Dragsholm Slot 103⁷.
**Dronningholm Gaard, Kregome S.,
 Strø H. 210⁵ 212¹.**
Drukken, Peder, Munk, 98¹.
**Drængsered (Drænsryt) S., Aarstad H.
 30¹, 6 111⁵.**
**(Due), Bonde Jønissøn 69³; —, Jens,
 Hr. 211⁵⁻⁸; (—), Nils Magnussøn,**
- R. 32⁹ 55¹; —, Peder, Kannik, 150¹
 176⁶ 186⁷ 187⁶; —, Povl 115 Anm.**
Dus, Johannes, Ærkedegn, 88⁵.
Dyakn, Dyegn, Dyekn, se Degn.
Dylmær, Henrik, i Ribe 75⁶.
Dysieaa, Bro, 29⁵.
**Dønnevælde (Dunewælde), Græsted S.,
 Holbo H. 48⁶⁻⁷.**
- Ebbe (Ebbo) 22¹; —, Præst, 55⁵ 56³;
 —, Præst, 136⁶; —, Fisker, 71⁴;
 — Johansen, Kannik, Test. 179; —
 Nilsson, kaldet Roose, Præst, 184⁴;
 — Tagesøn 180⁶ 184², 4.
 (Eberstein), Ludvig Albrechtsøn, Marsk,
 66⁴ 70².**
Eblott, se Æbelholt.
**Edle (Ethla, Æthlæ) 154²; — 184¹; —,
 Fru, 62³; —, Fru, 141⁶; —, g. m.
 Klavs Bolsøn, 205⁶; —, g. m. Nils
 Ranæ, 59¹ 60².**
Eegby (? Ekeby S., Luggude H.) 186¹.
Efrard, se Evert.
**Efverløf (Æverløf) S., Torna H. 119¹⁻²
 167².**
Efverød (Æwerthe) S., Gærds H. 146².
**Egelykke Gaard, Bøstrup S., Lange-
 land, 212⁶.**
Eggard, Munk, 39³.
Eghesithæ, Peder 143⁶.
Egæ, Laurens 126⁹.
Ejdersted, Provsti, 183³.
**Ekeby (Hægby) S., Luggude H. 110¹,
 jfr. Eegby?**
**Ekeshult, Orkeneds S., Gønge H., se
 Heyghæholt?**
Elav, Skolastikus, 123⁶.
Elbo Herred, se Elnd.
**Elefstorp (? Elestorp, Ekeby S., Lug-
 gude H.) 119¹ 131⁴.**
**Elene (jfr. Helene) 98¹; — 127²; —,
 Nonne, 70⁶; —, Pige, 174⁴; —, g. m.
 Eskil Klementsøn 196²; —, g. m.
 Johannes Ubbesøn, 86² 122⁶; —, g. m.
 Nils Gagge, 96⁶; —, g. m. Titmar Tide-
 mansøn, 164⁵; — Jakobsdatter 143⁶.**
Elias (Helias), Klerk, 86³.
Elisabet (Elezef, Elsyf, Elzef, Helsef,

- Ælsebe, Ælizef) 77⁸; — 146⁵; —, Nonne, 52⁴ 57⁴; —. Nonne, 162⁵; —, g. m. Johannes Skram, 156³; —, g. m. Klavs Fris, 162²; —, g. m. Marsk Ludvig (Eberstein) 70²; —, g. m. Peder Bonde, 138⁷; — (Iversdatter) 162³; —, Peter Finsøns Søster, 70⁸.
- Eljarød (Eliæryth) Gaard, Eljarød S., Albo H. 53².³
- Ellekiøpinge (Ællækøpinge), nu kaldet Ripa, Aarhus S., Villands H. 32⁵.
- Ellyng, Nicholaus Petri, Skolar, Test. 144.
- Elnd, = Elbo Herred, 163⁶.
- Emmerlev S., Tønder H. 180⁴ 197⁶.
- Enderlev (Jæthensløff) S., Bjevskov H. 166².
- Ennegaarde (Eninge), Rosmus S., Sønder H. Dyrs, 1⁴ 2².
- Enslev S., Nørre H. Dyrs, 164⁴.
- Erik 81¹; — Mændved, Konge, 53, Test. 66; — af Pommern, Konge, 183¹ 185² 196²,³; —, Hertug af Halland, 34⁸; —, Ærkebisp i Nidaros, 4²,³ 5¹,⁴,⁶; —, Kannik, 132¹; —, Præst, 128⁴; — senior og junior, Hr. 153⁵,⁶; —, Hr. 207²; — Jonæ 184⁵; — Jønsson 127³; — Pedersen, se Rosenkrans.
- Erikstorp, Vestra Vram S., Gærds H. 94⁷.
- Erland 143⁴; — (12° 18), se Galen; — Absalonis, Hr. 150¹.
- Ermegaard (Ermegerth) 135⁶.
- Ernkæ, Bg. i Lund, 26⁵.
- Ertyftæ (?Ørtofta S., Harjager H.) 26⁵ 27¹.
- Esbem 42⁶; — 130⁵; — 188⁵; — (Snare), se Hvide; —, Hr. 84³; — Jonsen 103⁸; — Karlsøn, Hr. 36⁵; — Knudsen 178³; — Nilssen 139².⁴; — Pedersen 135¹; — Vagnsøn, Hr. 14⁵ 16² 17⁵.
- Esbiruth, Skaane (?Esperød) 3⁶.
- Esger 82⁷; — 155⁷; —, Provst, 34³; —, Mag., Kantor, Test. 76; —, Kannik, 112¹ 114⁴; —, Hr. 179⁶; — Esgesen 69³; — Nilssen 184¹; — Pedersen 77⁷; — Pedersen 162⁵; — Povlsøn 77⁷.
- Eskil. Bisp af Ribe, 160³,⁴ 165² 179⁴, Test. 182; —, Sysselprovst, 155⁵ 157¹; —, Vikar, 158⁴; —, Præst, 4⁸ 6⁸; —, Hr. 176⁷; —, Baadsvend, 5⁶; —, Landbo, 26²; —, Klementson 196²; — Nilssen 89¹; — Nilssen, Bg. i Lund, 176²; — Tuvesøn 97¹.
- Eskilstorp S., Oxie H. 123².
- Eskilsø, Ø, 206⁷.
- Esløf, Sallerup S., Harjager H. 196².
- Espinge (Æspingæ) S., Frosta H. 31⁶ 87².
- Esrom (Æsghærum) Kloster 2³ 3² 9¹ 32⁷ 33⁷ 38¹ 45¹,⁶ 48³,⁵ 49¹.⁴ 56¹,⁶ 57⁷ 60¹ 61¹ 84¹ 166⁵ 210⁶.
- Essenbæk (Eskibek, Hescønbec) Kloster 15⁷ 38² 164⁴.
- Estrid (Æstreth) 86³; — 190³; — (11), se Falster; —, Nonne, 192²; —, g. m. Magnus Magnussen, 150⁸.
- Evert (Efrard, Everhard), Hr. 208⁵; —, Kannik (194³,⁵), se Krage; —, Kappellan, 195³,⁵; —, Skrædder, 71⁵ 115⁸ 129³; — (Tythemansen) 109¹.
- Ewith, se Øvid.
- Faaborg (Fobburgh) 144⁵ 145¹.
- Fader (Fadher) af Karstorp 20³; —, Mag., Kannik, 64⁴; —, Præst, 123¹; —, Præst, 178¹; — Pedersen 115⁴; — Pedersen, Præst, Test. 134.
- Fakse Herred 9³ 193⁶.
- Falk. Bo 168⁷; —, Eskil, Hr. 168⁷; (—), Ida Pedersdatter, g. m. ¹Thorkil Nilssen (Bing), ²Johan Snakenborg, Test. 165; —, Johannes, R. 171⁶.
- (Falster), Estrid Nilsdatter, Test. 11; —, Johannes, Kantor, 142⁵ 168⁶ 170².³; (—), Nils Alexandersen 11².
- Fardrup (Farthorp) S., Kalvslund H. 74³.
- Fauraholt, fh. By, Østra Vram S., Gærds H. 116³.
- Felding (Fillingh) S., Hammerum H. 156⁷.

Frøslev S., Stævns H. 35².
 Fugimus, Peder, Munk, 57².
 Fugl, Peder, Hr. 177².
 Fuglsbølle S., Langeland, 80³⁻⁴.
 Fulden (Litlæfullen), Beder S., Ning H. 127¹.
 Fulltofta (Foletoftha) S., Albo H. 120²
 122⁵ 191¹ 192³.
 Fyelkind (? Fielkinge S., Villands H.) 96⁷.
 Fylestathæ (? Fillestad S., Rønneberg H.) 178⁵.
 Fyn (Feonia, Phyonia) 52⁴ 70¹ 189¹
 191⁴ 192⁵.
 Fynbo 89³; —, Johannes 103⁷; —, Peder, Klokker, 97⁶.
 Fængilsaas (? Fejlskrift for: Tengelsaas, Hammarlunda el. Holmby S., Frosta H.) 119¹.
 Førs (Fers) Herred 107³ 117¹ 132⁶.
 Føltekin, Møntmester, 126².
 Førsløf (Førsløf) S., Bjæra H. 32⁷.

Gaarslev (Gaarsløff) S., Holmans H. 209³.

Gaarstaanga (Garthstangæ) S., Frosta H. 132⁴.

Gadbjerg S., Tørrild H. 161¹.

Gagge, Anders, R. 55¹; (—), Anders Strangesøn, Kannik, Test. 203; (—), Benedikte Nilsdatter 96⁶; —, Nils 96⁵, 6; —, Nils 204⁴.

(Galen), Anders af Høgby, R. 55¹; (—), Cæcilie (Nilsdatter), g. m. Johannes Kalf, Test. 51¹; (—), Erland Erlandsøn. Ærkedegn, 12², siden Ærkebisop, Test. 18; (—), Felix (Erlandsøn) 18²; (—), Jakob (Erlandsøn), Ærkebisop, 12² 25⁷(?); (—), Jakob Jønæssøn, R. af Markøghe 120⁸; —, Johannes 67⁷; (—), Johannes Eriksøn 69⁴, 5 81⁵ 82⁵; —, Johannes, Præst, 172⁴ 180¹, 7 183⁶ 184⁴; (—), Karl (Eriksøn), Ærkebisop, 99⁵, Test. 66; (—), Knud, Ærkebisop, 82⁴ 88⁴ 90³ 92¹; (—), Knud (Eriksøn) 69⁴; (—), Kristjern Eriksøn 69⁴; —, Laurens 103⁶; (—), Nils (Erlandsøn) 20²;

- (—), Peder (Johanson), Dekan, 69⁶.
 Ærkebisp, 72⁸ 78⁶ 82² 83⁴ 85² 87⁵
 90² 91¹ 92¹ 93⁶ 99⁴ 100³ 105⁷
 106⁵ 111¹ 148⁵; (—), Peder Jonæson,
 R., fh. Præfekt i Lund, 55¹; (—),
 Peder, R., Søn af Nils (Erlandsøn),
 55¹; (—), Peder (Nilssøn) af Eliæ-
 ryth 53² 3; (—), Peder Nilssøn af
 Taasinge 60³ 6; (—), Tuve, R. 89².
 — Jfr. Hvide, Litle.
- (Galt), Johannes Lagesøn 187³; (—),
 Magnus Lavsøn, R. 189².
- Gamaliel 5³ 29².
- Gammelby, Karise S., Fakse H. 193⁶.
- Gamtøfte (Gammelstofte) S., Baag H.
 68³.
- Gardener, Magnus 71⁴.
- Gasæmær, se Gosmer.
- Gasæmærholm, Gosmer S. 88².
- Gaufrid, Abbed 3⁴.
- Ged (Geet), Johannes 69¹ 70²; (—),
 Olaf Tuvesøn af Egby 186¹.
- Gedsted (Gethstathæ) S., Rinds H. 58².
- Gent (Gandavus) 59⁴ 70² 5.
- Gentofte (Gyefnætøftæ) S., Smørum H.
 96¹; = (?) Gemnethophta 150⁶.
- (Gere), Henrik Offesøn 168⁷; (—), Jo-
 hannes Erlandsøn 142⁴; (—), Nils
 Erlandsøn, Kannik, 132¹, Test. 141;
 (—), Peder Pedersøn 143⁴.
- Gerhard (Gerard), Ærkedegn, 157⁴;
 —, kaldet Handskemager, Hr. 8⁶;
 — Godefridsøn 26⁷.
- Gerikæ, Gørike 55⁶; — 86² 4.
- Gerlak 112⁵; — Tuvesøn, Bg. i Lund, 117⁴.
- Gerløff, Minorit, 37⁵.
- Gers Herred, se Gærds H.
- Gertrisleed, fh. S., Ejdersted, 200¹.
- Gertrud 29¹; — 110³; —, g. m. Arlæs,
 123⁷; —, g. m. Constantin, 137⁶;
 — Jonsdatter, Nonne, 61⁶; — Tho-
 mædatter 137⁴.
- Giersløf (Geesløf) S., Vemmenhøg H.
 72⁶.
- Ginding (Gedin) Herred 155³.
- Gisel (Gysla), Fru (212⁷), se Podbusk;
 —, g. m. Jakob Alfsøn, 175⁴.
- Gislinge (Gyslinge) S., Tudse H. 52³.
- Gisløf (Geesløf) S., Skyts H. 132⁶ 134².
- Giærnsnæs (Gyorthesnæs), Gaard, Østra
 Herrestad S., Ingelstad H. 123³.
- Gjorlykke (Gyorthalykke), Ifvetofta S.,
 Villands H. 147⁵.
- Gjørlev S., Løve H., se Gøterleuæ?
 Gladher, Olaf 206⁷.
- Glagsax S., Jæresta H. 167³.
- Glemmyngistogorp, se Taagarp.
- Glenstrup (Glønstorp) Kloster 15⁷.
- Glinger, Sven 164⁷.
- Glumstorp (?), Skaane, 69⁴.
- Glæmminge S., Ingelstad H. 169³.
- Gnæmær Harwastæson 9⁵.
- Godefred, Puer, 42⁷.
- Gosmer (Gasæmær) S., Hads H. 88².
- Gothrik Jakobsøn, se Rosensparre.
- Gotskalk 55⁶; —, Sysselprovst, 155⁵.
- Gram S., Frøs H. 172³ 183⁴.
- Graneloes (? Granslev S., Hovlbjærg
 H.) 17³.
- Grastop, Wilkin, i Ribe 64.
- Grawengardh, Herslev S., Brusk H. 209⁴.
- Gravlev (Grafløf, Grawelhøu) S., Hor-
 num H. 15⁵ 16⁴.
- Greifswald 188¹.
- Gresholte, se Græsted.
- Gresweth (? Græse S., Lynge-Frederiks-
 borg H.) 207².
- Grete 188⁵; —, Pige, 62⁴.
- Grim, Jens, R. 211⁴.
- Grinderslev (Grindesclø) Kloster 16³.
- Gris (Mandsnavn) 77⁷; —, Nils, Landbo,
 61⁴; — Olaf 45⁵.
- Gro, g. m. Esbern Vagnsøn, Test. 14.
- Grote, Albert 200⁷; — Verner 201¹ 2
 203⁴.
- Grubbæ 146⁴ 147⁵.
- (Grubbe), Herlug Jopsøn 34⁵ 6.
- Grydby (Grytby), Borlunda S., Harjager
 H. 27¹.
- Grymel 81¹.
- Grynnilstathæ (? Gringelsta, Køpinge S.,
 Gærds H.) 146⁶.
- Græse S., Lynge-Frederiksborg H., se
 Gresweth?
- Græsted (Gresholte) S., Holbo H. 45²
- Grønigh, Nils, Minorit, 57² 61¹.

- Gudum Kloster 16² 65⁴.
 Gufærud el. Gythæryth (?), Sjælland, 21¹.
 Guido 112⁴; —, Kannik, Kansler, 66⁴ 73³.
 Guldager S., Skads H. 195⁴.
 Gulsjø, Johannes, Hr. 101³.
 Gumløse S., Gønge H. 143³.
 Gummi Tulisøn 43³.
 Gunderslev S., Øster Flakkebjerg H. 84^{4,6}.
 Gunderup S., Flæskum H., se Gunørstorp?
 Gunner (Gunnar) i Hastath 29²; —, Præst, 29^{3, 5}; —, Kannik, 88⁶ 126² 135⁵ 153³.
 Gunner, Puella 45⁵; — Eskils 43².
 Gunni Kethelsøn 17^{1, 3}.
 Gunnild 81¹.
 Gunnæ (Kvindenavn) 35⁴.
 Gunnæskogh, Skov, Kavslunde S. 41⁴.
 Gunther, Hans, Bg. i Wismar, 199¹.
 Gunørstorp (?Gunderup S., Flæskum H.) 15⁶.
 Guthensio (? Gundsømagle S., Sømme H.) 103⁷.
 Guthmetorp S. (?Gudmuntorp S., Frosta H.) 182⁴.
 Gyde (Guthæ, Gythæ) 35⁵; —, Skjelm Bangs Datter (Hvide?), Test. 36. (Gyldenstjerne), Jerard Pedersen 187².
 Gyefnætofhæ se Gentoftø.
 Gynter, Bg. i Lund, 97⁴; — Thomæsøn 70⁴ 89¹.
 Gyorthalykke, se Gjørlykke.
 Gyorthesnæs, se Giærnsnæs.
 Gyrsting, Johannes, Landsdommer, 171⁷.
 Gysla, se Gisel.
 Gyslinge, se Gislinge.
 Gything (Mandsnavn) 133⁶.
 Gyurth 45⁵.
 Gærds (Gers, Gæris) Herred 39⁴ 94⁷ 116³ 117² 119² 132⁵.
 Gæssæ, g. m. Nils, 108⁶.
 Gødekin, Skomager, 174³.
 Gønge (Gythinge) Herred 143³ 177⁷ 192³.
 Gørike, se Gerikæ.
 Gørsløf (Gøtersløf, Gøtheløf) S., Bara H. 119² 120² 122⁵ 132⁷ 167².
 Gøterleuæ (?Gjørlev S., Løve H.) 11⁴.
 Gøthmar 133⁶.
 Gøto, Kannik i Lund, Test. 43; —, Kannik i Ribe, 76⁴ 77⁷ 78¹.
 Haarth, Jakob 74^{1,2}.
 Haas, se Has.
 Haderslev, Kapitel 188^{3, 5} 189³; — Mariæ Kirke 188^{2,3}; — Georgii Kapel 188⁴; — Kloster 188⁴; — Gilde 189⁴.
 Hadstrup (Hastørp) Fogedi, Herfølge S., Bjevskov H. 103¹.
 Haffreseks, Thora 71⁴.
 Hafhesild (?) Kloster 16².
 Hafræ, Jakob 133⁵.
 Hagethuet, se Hoed.
 Hak (Haac), Nils 65^{1, 6}; (—), Thrugot, Provst, Test. 31, (=?) Thrygot Tukonis, Mag., Kannik, 20².
 Hakon (Haquinus), Ærkedegn, Test. 23; —, Kannik, 75^{1, 6} 88⁶; —, Præst, 70⁶; —, Klokker, 112²; —, Famulus, 28⁸; —, Kammersvend, 3⁵ 5⁵; — Jenssøn 109²; — Nilssøn, Landbo, 120²; — Pedersen, Kammersvend, 152².
 Halberstadt 201⁸ 203⁵.
 Haldum (Hallum) S., Sabro H. 77³.
 Halland 3⁵ 19⁴ 20¹ 22⁷ 72⁵ 73⁶ 132¹ 177⁷.
 Hallandsfar, Anders, Hr. 88⁷; —, Johannes 71⁴.
 Hallelev (Haldeløff) Gaard, Sønderup S., Slagelse H. 208⁵.
 Halmstad, Kirke 22⁷; — Præd. 47² 186².
 Halmstad S., Luggude H. 109⁶.
 Halsnæs paa Sjælland 103⁵.
 Halvard, Hr. 72⁷ 73³.
 Hammar, Lilla (Hammer litle), Stora Hammar S., Skyts H. 25¹.
 Hammarlunda S., Frosta H. 113³ 132⁴.
 Hammenhøg (Hamundahøg) Gaard og S., Ingelstad H. 147⁵.
 Hammer Herred 216^{2,3}.
 Hammer S., Hammer H. 37⁴.
 Hammershus Slot 68² 150² 187⁴; — Dat. 152⁵.

- Han Herred 156⁶.
 Hanak (Mandsnavn) 115⁷.
 Hans (Hanis, Hannes; jfr. Johannes),
 Broder til Ingvar Hjort, 37⁵; —,
 Skolar, 192⁴; —, Skriver i Skanør,
 178⁴; — Hennikini, Hr. 136⁵; —
 Jenssøn 212¹; — Pedersøn, Hr. 211⁶.
 Har (Harth) Syssel 64⁵ 65⁷ 155⁵ 160⁴
 183⁵ 184².
 Harald, Munk, 126¹.
 Harbiæræ (?) S., Sjølland, 35².
 Hardeberga (Harebyerghe) Gaard og
 S., Torna H. 186⁶.
 Hared, Henkin, i Ribe 63⁴.
 Harestathe (?) S. 167³.
 Harina 5².
 Harjager Herred 28⁵.
 Harløse (Harthlæsø) S., Frosta H. 88¹.
 Harrie (Hardagre) S., Harjager H. 167².
 Hartbo, Løber, 59³.
 Hartvig, Hr. 176⁶ 191⁴.
 Has (Haas), Knud Thruetsøn 212⁷;
 (—), Kristine 143⁵; (—), Nils Knudsøn,
 Mag., Kannik, 132¹ 134³ 142² 144²;
 —, Thrugot 114³; —, Thrugot af Ør-
 tofte 143^{4,5}, R. 178³ 186^{4,5} 187⁶.
 Haski, Forvalter, 65⁷.
 Hasmond, se Asmild.
 Hastath, Skaane (?Hagsta, Hagstad) 29².
 Hasten, Hr. 10².
 Hastørp, se Hadstrup.
 Hat, Uffe 115⁵.
 Hathasaas, se Ausaas.
 Haubart, Hr. 37⁶; —, „Minister“, 129².
 Havbørd (Haubyrthæ), Ringsted Land-
 sogn, Ringsted H. 86⁶.
 Hawang ved Ribe 65⁶.
 Havnelev (Hafnælævæ, Hagnælæf) S.,
 Stævns H. 9⁶ 61³ 62⁸, 7.
 Heberg, se Hægbyær.
 Hedding, Hennik 64⁴.
 Heemfryd, Pige, 169^{6,7}.
 Heggedal, V. 165¹; —, Nils 164⁷.
 Hejls (Heghels, Heyels) S., Tyrstrup
 H. 188⁴ 189⁴.
 Hekle, Peder 102⁷.
 Helena (jfr. Elene) 135⁵; — Auges-
 datter 110³; — (Avesdatter Steg)
- 194³; — Mathessedotter, g. m. Magnus
 Benediktson, 181³ 182².
 Helias, se Elias.
 Hellested (Hælgæstathæ, Hællestathæ)
 S., Stævns H. 8⁶ 9⁷ 35⁶.
 Helsef, se Elisabeth.
 Helsingborg 149⁵; — Frue Kirke 47⁴;
 — Minor. 58⁶ 157⁶; — Præd. 28⁶ 32⁶
 47² 52² 68³ 110² 122² 133⁴ 157⁶ 166⁶
 186¹ 190²; — Dat. 159⁶.
 Helsing S., Holbo H. 57³ 59⁴, 7.
 Helt, Johannes, Ærkedegn, 155⁴ 156⁴
 157¹ 161³ 163² 179⁴ 184⁴.
 Helvig (Heylwig), Dronning, 100².
 Hemmed (Hæmeth) S., Nørre Horne
 H. 76⁷.
 Hemmesdyngæ (Hæminxdyngæ) S.,
 Vemmenhøg H. 23³.
 Hemming 206⁷; —, Mag., Ærkedegn,
 86⁷ 100⁶ 104¹ 120⁸ 136^{5,6}; —, Ka-
 pellan, 207³; —, Præst, 9⁴ 10²; —
 Jenssøn (154⁶), se Krag.
 Hennekin, Kannik, 70¹; —, Præst, 122⁵;
 —, Haarskærer, 71⁴ 82⁷; —, Kok,
 115⁵; — Achonis, Bg. i Malmø, 159¹;
 — Nilssøn af Aarhus 123⁵.
 Henrik 133⁷; — 187²; — i Aarhus 82⁵;
 —, Ærkedegn, 40^{4,5}; —, Dekan, se
 Bokholt; —, Mag., Provst, Test. 85;
 —, Mag., Kannik, 29^{2,3,6}; —, Præst,
 123²; —, Gardian, 168⁶; —, Conver-
 sus, 3⁵; —, Murer, 125¹; — Albrecht[t]-
 søn 60⁷; — (Gertson), Bisp af Ros-
 kilde, 138⁷; — Harinesøn 5²; — Je-
 rardi, se Ulfstand; —, Søn af Johan-
 nes kaldet Brunswich, Test. 49⁶; —
 Offesøn (168⁷), se Gere; — Soniksøn,
 Test. 172.
 Herberns Samundesøn 45⁶.
 Herbert 96³.
 Herlev (Hærloffue) S., Lyngge-Frede-
 riksborg H. 211³.
 Herlich Peterskis 200³.
 Herlug Jopsøn (34^{5,6}), se Grubbe.
 Herman, Præst, 154^{3,4}; —, Præst, 162²
 163³; —, Hr. 156² 187⁵; —, Puer,
 159⁴; —, Skomager, 174²; — Beneke-
 søn 212¹; — Pedersøn 212¹.

- Herod, Johannes, Kannik, 64⁴.
 Herrestad (Herwithstathe, Hæræstathe) S., Herrestad H. 96³ 123³ 170⁶.
 Herrisvad Kloster 19⁴ 28⁶ 32⁴ 47¹ 68⁴ 132¹ 166⁷ 186².
 Herslev (Hersløff) S., Brusk H. 209⁴.
 Herslev (Hersleff) S., Sømme H. 57⁷.
 Hescenbec, se Essenbæk.
 Hethikkæ (Echkikke) Skrædder, Bg. i Lund, 24⁶.
 Hethæby, se Slesvig.
 Heyghæholt, Eghæholt, Skaane (? Ekeshult, Orkeneds S., Gønge H.) 142⁶.
 Heyno (Hyeno), Kannik, 121⁴ 132¹.
 Hiddensee Kloster paa Rygen 91³.
 Hildeborg (Hyldeburg) 133⁷; — 144¹; —, Nonne, 61⁴.
 Hildebrand 4⁵; —, Borger, 34⁷.
 Hildestat, se Hyllested.
 Hilleke Jønesdatter 124¹.
 Himmelev (Hemmeløvæ) S., Sømme H. 102³.
 Himmer (Ymber) Syssel 15¹.
 Hind, Peder Ingvarson 10².
 Hindby, Fosie S., Oxie H. 98¹.
 Hintze (Hincichin, Hinz, Hyncekin) af Saxtorp 73² 83³; —, Vikar, 73¹ 79²; —, Kok, 187⁵; —, Puer, 124².
 Hjelmøllille (Hielsmyo litlæ), Tybjærg S. og H. 85⁶.
 Hjort (Mandsnavn) 164⁷ 169⁷.
 Hjort, Ingvar, R. 37⁵ 38⁵ 39⁵, 3 66⁴.
 Hoby (Hooby) S., Ingelstad H. 116⁷.
 Hoed (Hagethuet) S., Sønder H. Dyrs, 1⁴ 2⁸.
 Hofferup (Horthathorp) S., Harjager H. 119² 122¹; se Howerthorp?
 Holbo (Holmbo) Herred 45² 153⁴.
 Holbæk, Præd. 37³ 58¹ 102¹ 166².
 Holk, Kristjern 151³.
 Holmbo (Holumbo), Nils, Gardian, 121⁵; —, Nils, Lektor, 151⁶; —, Peder, Kannik, 54⁶.
 Holmby (Holumby, Hulumby) S., Frosta H. 81⁵ 83³ 114² 115¹ 132⁴.
 Holme Kloster 34².
 Holmger Pedersen, se Krognos.
 Holmstan, Hr. 121⁴.
 Holtug (Holtøhæ, Holtøighæ) S., Stævns H. 9⁴, 6⁷ 10⁶.
 Homoed, Gotfred, Vikar, 201⁷.
 Hoppe, Thideke 188¹.
 Hordthungæburgh, se Vordingborg.
 Horne S., Salling H. 145².
 Horns Herred 212².
 Horsens, Kirker 164⁵; — Johannes Kloster 164⁴; — Minor. 16¹ 164⁴.
 Horshaaghæ, fh. By, Skrave S., Frøs H. 65¹.
 Hostrup (Horstrop) S., Skads H. 195⁴.
 Howesthorp, Skaane (? Hofferup S., Harjager H.) 25⁴, 5.
 Howeth, Olaf, Landbo, 167¹.
 Hugnild 8⁷.
 Hugo, Mag., 6³, 4.
 Humble (Hunlith, Humlich) S., Lange-land, 212⁴, 6.
 Humlathorp, Skaane (? Hultarp, Hallarød S., Onsjø H.) 134¹.
 Humlæth S., Skaane? 111⁶.
 Hundslund Kloster 15⁵.
 Hundæby S. (? Fejlskrift for Hvidæby, o: Hvitaby S., Albo H.) 167².
 Hunseby S., Musse H. 80⁵.
 Huphakre (?) 6².
 Husby, Gaard og S., Ulvborg H. 43¹, 5 156¹ 179⁵.
 Hvalinge (Hwalange) S., Himble H. 72⁵.
 Hvalsø, Nørre, Hvalsø S., Voldborg H. 216².
 Hvid (Hwith), Famulus, 83².
 Hvid (Hwit), Johannes, Kannik, 47⁷; —, Johannes, Famulus, 59²; —, Joon 34⁷.
 Hviddinge, Nørre- (Hwittinge nørre) S., Harjager H. 28⁴.
 (Hvide), Absalon, Ærkebisp, 2², Test. 3; (—), Anders (Sunesen), Kansler, 4⁴, siden Ærkebisp, 3²; (—), Esbern (Snare) 3⁴ 4⁵; (—), Ingerd (Jakob Sunesøns Datter), g. m. Grev Konrad af Regenstein, Test. 6; (—), Nils, Søn af Tuko Juræson 60³, 6 61¹; (—), Peder (Skjælmson), Bisp af Roskilde, 7¹, 2 8²; (—), Peder (Sunesen), Bisp af Roskilde, 3² 4⁴; (—), Peder,

- Søn af Tuko Juræsen, 60⁷; (—),
 Tyge (Tuko) Juræsen, Hr. 60¹. —
 Se ogsaa Bang (Skjelm), Gyde
 (Skjeldsdatter), Margrete (g. m.
 Joh. Gunnissøn); jfr. Galen, Litle.
 Hviding Herred 172² 195³.
 Hviding (Hwiting), Johannes, Kannik,
 69⁷.
 Hvitaby (Hwiddæby) S., Albo H. 167⁷
 (? = Hundæby S. 167²).
 Hyby S., Bara H., se Høgby?
 Hyeno, se Heyno.
 Hygum (Hyghingh) S., Fræs H. 162⁴.
 Hygum (Hyging), Vester Nebel S.,
 Skads H. 65¹, 2.
 Hygum (Hygum S. el. Kollerup S. el.
 Vester Nebel S.) 183¹.
 Hylaager, Ager, 161².
 Hyldeborg, se Hildeborg.
 Hyllested (Hildestat) S., Sænder H.
 Dyrs, 1⁴ 2⁸.
 Hyllie (Hylløghe) S., Oxie H. 132⁷.
 Hyncekin, se Hintze.
 Hyrdhæ, Peder, 189¹.
 Hæddinge, Hæding, se Kyrkehæddinge.
 Hædingæmaklæ, se Storehedinge.
 Hægby, se Ekeby.
 Hæglinge (Hææklinge) S., Gønge H.
 129¹.
 Hælgatorp, Skaane (= ? Hælljarp,
 Tofta S., Rønneberg H.) 134².
 Hælgæstathæ, Hællestathæ, se Helle-
 sted.
 Hæmeth, se Hemmet.
 Hæpplæholt, se Æbelholt.
 Hæring, Johannes 69².
 Hærloffue, se Herlev.
 Hæræstathe, se Herrestad.
 Hæsteng, en Eng, 26⁵.
 Hæygbyær (= ? Heberg), Aarstad S.
 og H. 111².
 Hø, se Ø.
 Høg, Peder, V. 182⁶.
 Høgby (? Hyby S., Bara H.) 177¹.
 Høköpinge S., Oxie H. 97¹.
 Høm, Sem S., Ribe H. 197⁵.
 Høm, se Øm.
 Hørsholm (Hyrnixholm) 59⁶ 60⁷.
 Hørstad (Hørstatha), Asmuntorp S.,
 Rønneberg H. 134².
 Hørtlyftæ, se Ørtofta.
 Høstrlid(?), By, 15².
 Høstrøld(?), Kirke, Hammer Syssel 16⁴.
 Høtønsøn(?) Kloster 16².
 Høu, Klerk, 13⁶.
 Høwethgard (= ? Højrup), Herslev S.,
 Brusk H. 209⁴.
 Ida (Yda) 169²; — 169⁵; — Peders-
 datter, se Falk; — Themmesdatter
 169⁴.
 Igeløsa (Yialøsæ) S., Torna H. 132³.
 Ikast (Ykost) S., Hammerum H. 65⁶.
 Illugh Thomæsøn 33⁴.
 Inge (Yngæ), Nonne, 57⁵; —, g. m.
 Johannes, 77⁴; —, g. m. Tuve Degn,
 161²; — Jakobsdatter, Nonne, 62².
 Ingeborg, Hertuginde af Halland, 100³;
 —, Fru, 102³; —, Frøken, 86³; —,
 Nonne, 211⁵; —, Vadskerkone, 59⁶;
 —, g. m. Sifrid Krook, 183⁵.
 Ingefred 38²; — 38⁴; — 89²; — (Urup?),
 g. m. Tuve Galen, 89².
 Ingelstad Herred 116³, 7 170¹, 7.
 Ingelstad S., Ingelstad H. 167².
 Ingeman, Famulus, 28⁷; —, kaldet
 Fuglækonung, 98³.
 Ingemar, Hr. 71⁵; —, Kannik, 208⁵, 6;
 — Karlsøn, se Thot.
 Ingemoot, Pige, 169⁶.
 Ingerd 7⁴; — 123⁷; — (209³, 4), se Pen-
 now; —, Priorisse, 37¹; —, g. m.
 Konrad af Regenstein (6), se Hvide;
 —, g. m. Laurentius, 77⁶ 82⁵; —
 Pedersdatter, g. m. Ølrik Skaft,
 Test. 83; — Povlsdatter 84⁵.
 Ingel, Munk, 85⁵.
 Ingvar, Hr. 182²; —, Puer, 45⁵; —
 Hastenssøn, Hr. 8⁶; — (Olæfsøn)
 10², 3.
 Insyø, Gærds H. (? Ølsjø, Skipparsløf
 S.) 39⁴.
 Isak Isaksøn 9⁵.
 Isarn, Ærkebisp, 53.
 Iver 126²; —, Bisp af Hamar, 4²; —,
 Ærkedegn, 202⁴; —, Præst, 195²;

- , Skolar, 151⁶; —, Drost, 62⁵;
— Eriksen 69⁸; — Tagysen 180⁶ 183⁷
184⁴; — Takisen, Hr. 15⁴; — Tho-
mæson, se Lange.
- Jaghare, Peder 115⁷.**
- Jakob** (jfr. Jep) 143⁸; — 153⁶; —, Ærke-
bisp, se Galen, Kyrning, Ulfstand; (—),
Bisp af Ribe, 74⁴ 76¹; —, Bisp, se Povl-
søn; —, Official, 182¹ 186⁷; —, Skole-
provst, 75¹, 5, 6; —, Sysselprovst, 65⁶;
—, Vikar, 29⁵; —, Præst, 34⁶; —,
Præst, 177¹; —, Præst, 179⁵; —,
Hr. 127²; —, Hr. 155⁶; —, Mag., 75¹;
—, Klerk, 27²; —, Skolar, 123⁶; —,
Prior, 180⁴; —, Famulus, 107⁶ 126⁴
140⁷; —, Puer, 152¹; —, Fisker, 59⁷;
— Absalonsen, Kannik, 132¹ 133⁷;
— Alfson, Bg. i Malmø, 175⁵; —
Astradsen 8⁷ 9⁴; — Bransen 20¹;
— Esbernson, Kannik, 69⁷ 88⁵; —
Guldbrandson 140⁷; — Hemmingsen,
Præst, 194⁷; — Herbernsen, Test.
45; — Iverson, Hr. 179⁶; — Jens-
søn 72⁶; — Johansen, Kannik, 139³;
— Johansen, Famulus, 162⁴; — Jø-
næssøn R. (120⁸), se Galen; — Jø-
nissøn 146⁴; — Knudsen 110³, 4; —
Knudsen, Hr. 209⁷; — Magnussøn,
Scolasticus, 177¹; — Mikkelsen, Hr.
107⁵; — Nilsson 143⁵; — Nilsson,
Kannik, 111⁷ 112⁶ 114¹; — Nilsson,
Kapellan, 207⁵; — Nilssen, Hr. 102⁵;
— Nilssen, Kammersvend, 103²; —
Nilssen, Bg. i Skaner, 142⁶; — Olaf-
søn (Lunge?) 83²; — Olafsen, se
Lunge; — Pedersen, Kantor, 204³, 5;
— Pedersen, Kannik, 192⁴; — Povl-
søn 102⁶; — Povlsøn 129³; — Povl-
søn, Dekan i Roskilde, 86⁵ 91⁴, siden
Bisp, Test. 100; — Povlsøn, Ærke-
bispens Kansler, 136⁶, — Povlsøn,
Hr. 153²; — Povlsøn, Famulus, 137⁷;
— Tukonis, Kannik, 15³.
- Jarløse S.** (? Jernløse S., Merløse H.)
52³.
- Jarpulphus 29¹.**
- Jehanne, se Johanne.**
- Jelling Syssel 160⁴ 161⁴, 5.**
- Jelling** (Jallingh) S., Tørrild H. 162².
- Jep** (jfr. Jakob) Jenssøn 211⁷ 212¹.
- Jerard Pedersen** (187²), se Gylden-
stjerne.
- Jerlæstathe, se Jærestad.**
- Jernløse, se Jarløse.**
- (Jernskæg), **Anders Nilsson af Dronning-
holm, R., Test. 210;** (—), **Jens (Peder-
søn), Bisp af Roskilde, 205² 211¹ 212⁵
215¹, Test. 215;** (—), **Katherine
(Nilsdatter) 211⁵;** (—), **Peder Peder-
søn 216⁷.**
- Jes** (jfr. Johannes) **Andr. 211⁷;** —
Attesøn 212³; — **Nilsson 212⁴;** —
Pedersen, Smaasvend, 212³; — **Thor-
bernsøn (211¹), se Sparre.**
- Jesa, Fru, 186⁴.**
- Jofrid, Kok, 6⁴.**
- Johanne (Jehanne) 38⁴;** — 204⁵; —,
Nonne, 204⁵; —, g. m. Gudmund
Lille, Test. 53³; — **Kætisdatter 122⁷;**
— **Thorkildsdatter 22¹.**
- Johannes (Jens, jfr. Hans, Jes) 77⁴, 8;** —
133⁶; — (lille) 42⁷ 59³; — (Dros),
Ærkebisp, 25³ 29⁷; —, Bisp af Ros-
kilde, se Krag; —, Ærkedegne i
Aarhus, 77⁴; —, Ærkedegne i Lund,
120⁷; —, Ærkedegne i Ribe, 64⁴ 65⁵
66²; —, Dekan i Lund, se Kalf; —,
Kannik, 56¹⁻³; —, Sakristan i Lund,
123¹; —, Sakristan i Roskilde, 102⁴;
—, Diakon, 80³; —, Ærkebispens
Kansler, 158⁵; —, Præst, 26¹; —,
Præst, 133² 137¹ 174⁵ 192¹; —, Præst,
145²; —, Præst, 149⁵; —, Mag., 3⁴
5⁷; —, Mag., 115⁵ 135⁴; —, Mag.,
172⁶; —, Abbed, se Albus; —, Munk,
79¹; —, Brygger, 89³; —, Famulus,
110³ 126³ 174³; —, Mag., Haarskærer,
71⁴; —, Kok, 7⁴; —, Mag., Kok,
70⁵ 103⁶; —, Læge, 150⁶; —, For-
valter, 59⁴; —, Staller, se Kaas; —,
Puer, 35⁴; — Andersson, V. 34⁷; —
Andersson 96⁵; — Andersson 170¹;
— Andersson i Egelykke, V. (212⁶),
se Mylting; — Aonis, Hr. 153⁴; —
(Askerson), Biskop af Aarhus, 41⁶;

— Asceri (Asseri), Kapellan, 165³ 180¹ 183⁵, ⁷ 184⁴; — Barthæsun, R. 39²; — Bechsøn, Landbo, 155²; — Bosøn 177²; — Brodersøn 71¹; — Dansøn 70⁷ 82^{5,7} 115⁶; — Daugh-søn 71²; — Ebbesen af Skanør 114⁵; — Eriksøn, se Galen; — Erlandsøn (142⁴), se Gere; — Eskilsøn, Hr. 102²; — Eskilsøn, Bg. i Lund, 92⁵; — Fathursøn 73⁴; — Folkæson 131⁴; — Fynsøn (191⁴), se Ulfeld; — Gunnisøn, Hr. 12⁵; — Hakunsøn 112² 115⁴; — Hanssøn 208⁶; — Hennichini 187¹; — Hennichini, Præst, 123³ 124⁴; — Hennichini, Bg. i Ribe, 195⁵; — Henriksøn, Kannik, 114¹ 140³ 142²; — Ingemarsøn, Præst, 182³, ⁴; — Ingæson 48⁷; — Jakobsøn 69²; — Jakobsøn, Dekan, 187⁶, Test. 190; — Jakobsøn, Hr. 176⁶; — Jakobsøn (d. yngre), Hr. 177³ 186⁷; — Jepsøn 189¹; — Johannes 207¹; — Jonæ, Hr. 206⁵; — Jonssøn 115³; — Jønæssøn, Kantor, 88⁴; — Jønssøn, Official, 191⁵; — Karlsøn 67^{3,4}; — Klementsøn, Slagter, 123⁶; — Klemitsøn, Bg. i Lund, 193³; — Kristjernsøn, Kannik, 139³; — Lage-søn (187³), se Galt; — Ludvigsøn, Bg. i Lund, 141⁶; — Mikkelsøn 194⁴; — (Mikkelsøn), Bisp af Ribe, Test. 155; — Mikkelsøn, Kannik, 188³, ⁵ 189², ³; — Mikkelsøn, Munk, 180⁵ 183⁶; — Mikkelsøn, Staller, 194⁴; — Nannesøn, se Bølle; — Nilssøn 77⁴; — Nilssøn 107⁵; — Nilssøn 156¹; — Nilssøn 174²; — Nilssøn 189¹; — Nilssøn, Præst, 119⁷, ⁸ 123³ 130⁴ 135²; — Nilssøn, Hr. 85⁵; — Nilssøn, Hr. 187⁵ 191⁴ 193¹; — Nilssøn af Kvernby, Test. 116; — Nilssøn af Ygheløse 83¹; — Olsøn, R. 186²⁻³; — Pedersøn 64⁴; — Pedersøn 69² 82⁶; — Pedersøn 163¹; — Pedersøn 174²; — Pedersøn, Ærkedegn, 206⁴ 207⁴; — Pedersøn, Kantor, 155⁴ 156^{4,5} 157¹, Test. 160; — Pedersøn, Sysselprovst, 180¹ 183⁶ 184³; — Pedersøn,

Famulus, 154⁵; — Pedersøn, Landbo, 188³; — Povlsøn 62⁴; — Povlsen, Ærkedegn, 196⁴; — Povlsøn, Hr. 146⁴ 151⁵; — Ranisøn, se Rani. — Stefanisøn 7⁵; — Stigsøn, se Krognos; — Strangesøn 146^{4,5} 147² 151³; — Sægoti, Hr. 178² 192¹; — Takæson 71¹; — Takæson, se Saltensee; — Thorbernsøn 133⁶; — Thrugilsøn 97¹; — Thrugotsøn 207¹; — Thurrisøn, Famulus, 164⁶; — Tuvesøn, Kannik, 210²; — Tyrionis, Hr. 206⁶ 207⁶; — Ubbesen, Bg. i Lund, 86², ³, ⁶, ⁷ 122⁶; — Unkærsøn, Puer, 70³; — Vilhelmsøn, Kantor, 196⁴; — Yndersøn, Munk, 130⁴; — Øghiar-søn 129⁴; — Øndarsøn, Hr. 125⁵.

Jon, Jonas, Hr. 74³; —, Præst, 109⁶; — Hr. 182³; —, Mag., 113⁶; — Grimulfsøn i Kbhvn. 35⁵; — Gudmundsøn 70⁷ 82⁷; — Gunildesøn 96³; — Magni, Scolasticus, 169⁵; — Nilssøn (Brahe?), V. 165¹; — Pedersøn, Kannik, Test. 209; — Pedersøn, Vi-
kar, 96⁷ 98⁴; — Tacchæson 110³.

Jonstorp S., Luggude H. 133¹.

Jonstrupgaard (Jonstrop), Osted S., Voldborg H. 208⁴.

Joop Jonisøn 69².

Jordan, Præst, 109⁴ 115² 122⁷ 124⁵.

Josef 192⁶; — Hr. 113⁷ 153³; — Botulfsøn, Kannik, 88⁷ 89⁵; — Erlandsøn, Klerk, 133^{5,6} 144¹⁻²; — Johanssøn, Præst, 144⁵ 145³; — Nilssøn 143⁷; — Nilssøn, Kannik, 88⁶ 90⁵ 105⁵ 107¹ 108¹, ² 111⁷ 121¹ 131⁶.

Judæ (Jutæ, Jutho), Gamel 156⁷; —, Hildebrand 59³; —, Johannes 81²; —, Johannes 138¹; —, Johannes, Famulus, 126³; —, Laurens, Landbo, 146³; —, Nils 71³; —, Peder, Landbo, 61⁴; —, Peder, Famulus, 154².

Jul, Johannes, Præst, 162³.

Juliane, g. m. Anders Thorkilsen, 137⁶.

Jungfrowe, Henrik 103².

Juris Magnussøn, Kannik, 40⁵.

Justine, Fru, 9⁵.

Jylland 15⁶ 38² 52⁶ 59², ³ 60⁴ 62⁷.

- Jærestad (Jærlæstathe) Herred 170⁷.
 Jærestad (Jerlestathe) S., Jærestad H. 167² 168¹.
- Jærmer (Jarmar), Gertrud Thomasdatter 137⁴; —, Jakob, Kannik, 105⁸ 111⁷ 112⁶ 114¹ 121² 127⁶ 131⁶ 135⁸ 149⁷, Test. 136; (—), Margrete, Nonne, 137¹; —, Nils, Munk, 137¹; —, Nils Thomæson 137⁴; —, Thomas 137⁴, 138².
- Jæthensløff, se Endeslev.
 Jønköping, Minor. 169¹.
 Jørslev (Jurslæwæ), Karise S., Fakse H. 9⁷.
 Jørsæ Bosøn, Puer, 137⁷ 146⁷.
- Ka**, Johannes, Præst, 96⁴.
 Kaa, Johannes 69².
 Kaagerød (Kaaryth) S., Luggude H. 109⁶.
 (Kaas), Johannes, Staller, 65⁸ 66².
 Kabel, Lyder, R. 186⁸.
 Kadorp, se Kattarp.
 Kalby, se Kolby.
 Kalf, Johannes, Dekan, 53², ³ 54⁵; —, Johannes, Marsk, 51¹.
 Kalfslund Herred 160⁴.
 Kalundborg, Minor. 9² 10⁷ 16³ 34¹ 37³ 58¹ 166³; — Sped. 37⁴ 58²; — Dat. 34⁶.
 Kalvslunde S., Tune H. 11⁴.
 Kampen, Johannes af, Munk, 101⁶.
 Kamstathe, se Komsta.
 Kanne, Johannes, Kannik, 120⁵⁻⁶.
 Karise (Kalwæris) S., Fakse H. 8⁶ 9¹, ⁴ 10⁴, ⁵, ⁸ 35⁵.
 Karl, Ærkebisp, se Galen; —, Bisp af Linköping, 67⁵; —, Degn, 70⁷; —, Hr. 112¹ 114² 142³; —, Famulus, 86¹; —, Smaasvend, 212⁴; —, Bg. i Ribe, 41⁷; —, filius decani, 24⁶; — Nilsson 102⁷; — Nilsson 143⁶.
 Karleby S., Nørre H. Dyr, 1⁸.
 Kary, Michael 59⁷.
 Karæ, Famulus, 35³.
 Kastrup (Karsthorp), Hørby S., Tudse H. 20³, ⁵.
 Katherina, Karine 38⁴; — 84⁵; — 143⁸; — (211⁶), se Jernskæg; —, Priorisse, 89²; —, Nonne, 70⁴; —, Pige, 15⁶; —, g. m. Ako Jonason, 96⁷; —, g. m. Alferth, 137⁵; —, g. m. Ebbe, 183⁷; —, g. m. Eskil Falk (168⁷), se Rud; — Hanse, 206⁶; — Hennikini, 192⁶; —, g. m. Lasse Skytte, 189⁶; —, g. m. Magnus Ryngsen, 151¹; —, g. m. Peder Pederson, 216⁷; — Jensdatter, Pige, 212³; — Laurensdatter, g. m. Laurens Jenssen, Test. 189; — Mortensdatter, Nonne, 57⁸.
- Kattarp (Kadorp) S., Luggude H. 142⁴.
 Kaverbølæ, fh. By, Fjelsted S., Vends H. 192⁵.
 Kavslunde By og S., Vends H. 41²⁻³.
 Kersthorp (?), Skaane, 143⁷.
 Ketil (Kætil), Kannik, 75², ⁵; — Jønesen, Skolar, 71²; — Pederson, Hr. 70³; — Tuvesen 143⁷.
 Ketoløgh (Mandsnavn) 50⁸.
 Kinby, se Kynby.
 Kirkebæk, Romlund S., Nørlyng H. 13⁴.
 Kirstine, se Kristine.
 Kjerte (Kerte) S., Baag H. 42¹.
 Kjærgaard (Kiærgarth), ? Aal S., Vester Horne H. 65³.
 Klaus (jfr. Nils), Præst, 212¹, ⁴, ⁶; — Bolsøn 205⁶; — Brunswiksøn, Bg. i Lund, 97²; — Henriksøn (212⁷), se Skade.
 Klemens, Kannik, 142⁴ 149⁶; —, Prior, 140⁴.
 Klipping, Johannes, i Roskilde 35⁴.
 Kløf, Anders 192⁵; —, Kristjern 187⁵.
 Knardrup Kloster 166⁵.
 (Knob), Folverd, Hr. 212⁷.
 Knolle, Henrik, Hr. 102¹.
 Knop, Folmar von 215².
 Knud (Canutus) 140⁷; — VI, Konge, 2² 4³; —, Ærkedegn, se Galen; —, Sysselprovst, 161³, ⁵ 179⁴; —, Official, 159⁴, ⁵; —, Notar, 102², ⁴; —, Famulus, 143⁷; —, Landbo, 26¹; — (Eriksøn) (69⁴), se Galen; — Eriksøn 127³; — (Fadersøn) 20⁵; — Jønsson, Test. 126; — Nilsson 184¹;

- Pedersen 30²; — Pedersen, Hr. 184¹; — Pedersen 212¹; — Thomæson 82⁷; — Thruetson (212⁷), se Has. Knæstorp (Knestorp) S., Bara H. 173⁶. Knæthælof (?), Skaane, 111⁴. Knøkel i Greifswald 188¹. Kogsbøl, Gaard, Emmerlev S., Højer H. 173². Kolby (Kalby), Stadil S., Hind H. 77². Kolding, Kloster 188⁴. Koldsbæk (Kolsbek), Bliidstrup S., Holbo H. 153⁴, 5. Kolp, Nils, Munk, 69⁶, 70⁴. Komsta (Kamstathe), Stiby S., Jærestad H. 170⁷, 8. Kongsted (Kongesthvet) S., Fakse H. 154³. Koningh, Herman, Vikar, 201¹ 203⁴. Konrad, Greve af Regenstein, 7¹; —, Diakon, 7³ 8³; —, Landbo, 25⁶; — af Tumetoorp 5³. Kork, Johannes 180⁶. Kotto (Mandsnavn) 152². Kraak, Aage 77⁴. Krabbæ, Henzæ, Munk, 57¹. (Krag), Hemming Jenssøn, V., Bg. i Roskilde, 154⁶; (—), Johannes, Bisp af Roskilde, 34³ 35⁶ 36². (Krage), Efrard, Kannik, 194³, 5. Krak (Mandsnavn) 81¹. Kregome S., Strø H. 211³. Kringfoot, Puer, 42⁷. Kristjern 81¹; — 159³; —, Bisp af Ribe, 64¹, 3 65³ 66¹; —, Kannik, 44⁶, 7, Test. 46; —, Kannik, 88⁵ 107⁵ 111⁶ 113⁶; —, Hr. i Dalby, 143¹ 144⁴; —, Præst, Test. 64; —, Munk, 35⁴; —, Skaffer, 182¹ 187¹; —, Kok, 6⁵; — Brodersøn, Bg. i Ribe, 195⁵; — Eriksøn (69⁴), se Galen; — (Hemmingssøn), Bisp af Ribe, 202² 209²; — Jakobson 156³. Kristiane, Nonne, 38⁵. Kristine, Kirstine, 35⁴; — 38⁴; — 45⁵; — 55⁶; — 97⁵; — 135⁶; — 180³, 3; — 188⁵; —, Fru, 80⁷; —, Priorisse, 150³; —, Nonne, 52⁴; —, Nonne, 70⁴; —, Mø, 56¹; —, Pige, 107⁷; —, Pige, 174⁴; —, Pige, 212³; — Andersis 38⁷; —, g. m. Anders Pose, 114⁷; —, g. m. Avo Steg, 193⁵ 194³, 5, 6; —, g. m. Bero, 108⁶; —, g. m. Bo Rask, 137⁷; —, g. m. Detmar, 183⁷; —, Ebbes, Frue, 212²; —, g. m. Esbern Knutsen, 178³; —, g. m. Eskil Nilsson, 89¹; —, g. m. Jakob Blaafod, Test. 61; —, g. m. Johannes Bok, 146⁷; —, g. m. Kristjern Skram, 156²; —, g. m. Magnus Thomæson, 102⁵; —, g. m. Peder Skaft, 112²; — Pauli 59⁶; — Stenkvis 174⁴; —, g. m. Thrugot Has (178³), se Bydelsbak; —, g. m. Øriik, 137⁶; — Aagesdatter 110³; — Annadatter 114⁶; — Filipsdatter 124¹; — Johannisdatter 59⁶; — Jonsdatter, Nonne, 61⁶; — Knudsdatter 127³; —, Datter af Peder Kryp, 129⁴; — Pedersdatter 59⁶; — Pedersdatter 115⁴; — Pedersdatter, Pige, 169⁵; — Svendsdatter 83¹; — Thorkildsdatter, Nonne, 62³; — Tulæsdatter 87⁶; — Søster til Sven Saxthorp, 115¹. Kristoffer af Bayern, Konge, 211², Test. 213. (Krogno), Holmger Pedersen, Provst, 67³ 69⁵ 88⁴ 89⁴ 90² 92¹; (—), Johannes Stigsøn, Ærkedegn, Test. 131; (—), Peder Stigsøn, R. 134³; (—), Stig (Pedersen) 133⁴. Krok (Croc), Nils 15⁴, 5 17¹; —, Sifrid 183⁵. Krulle (Mandsnavn) 79³. Krummedige, Erik, R. 183⁵. Krummerup (Krumbropp) S., Øster Flakkebjerg H. 205⁶. Krumzee, Povl, Vikar, 201⁷. Krusæ, Rimmær, V. 34⁷. Kryl, Johannes, Hr. 75⁴. Kryp, Peder 129⁴, 5. Krysethorp, se Brysethorp. Kul, Nils 23⁴; —, Nils, Landbo, 120³. Kullfet (Mandsnavn) 59⁶. Kusæ (Mandsnavn) 206⁷. Kuxstorpmark, Kavslunde S., Vends H. 41⁴.

- Kvarnby (Quernby), Hoby S., Ingelstad H. 116² 117².
- Kvidinge (Qwithinge) S., Sønder Asbo H. 58⁶.
- Kvidinge (Qvithinge) S., Gønge H. 143².
- Kvistofta S., Rønneberg H. 109⁷.
- Kværryt (Queristathe) S., Ingelstad H. 167².
- Kynby (Kinby) S., Horns H. 102⁶.
- Kyr, Peder 26⁵.
- Kyrkehæddinge (Hæddinge, Hæding) S., Bara H. 19⁷ 182⁷.
- (Kyrning), Jakob (Nilsson), Ærkebispe, 120⁵ 125² 128²⁻⁴ 136⁴; —, Nils, R. 72³ 73⁵; —, Peder, R. 148³.
- Kyter (Mandsnavn) 156⁴.
- Kæglinge (Kæklinge, Kæylinge), nu Gloostorp S., Oxie H. 99³ 128¹.
- Kællstorp (Kætilstorp) S., Venmenhøgs H. 97⁶ 104⁶ 122².
- Kærrstorp (Kærithorp) S., Færs H. 107².
- Kætelstorp, fh. By, Skyts H. 92⁴.
- Kætil, se Ketil.
- Kætælugh i Kbhvn. 60³.
- København 35⁶ 55⁶ 59³ 60³ 196¹ 206³ 211⁶ 214²; — Slot 6⁵ 213⁴; — Kapitel 55⁴; — Skole 57¹; — Frue Kirke 33⁷ 35⁵ 55³, 5 57¹ 84⁸ 166² 205⁶ 213^{3,5}; — Clementis Kirke 55⁴; — Nicolai Kirke 9³ 55⁴ 166²; — Petri Kirke 55⁴; — Minor. 9¹ 16³ 33⁷ 37² 45⁴ 55⁵ 57¹ 59¹ 102¹ 166^{1,2}; — Sped. 35³ 37⁴ 55⁶ 57³ 166²; — HHosp. 9² 45⁴ 55⁶ 57² 166² 211⁶; — St. Jørgen 211⁶; — Dat. 36².
- Køpinge S., Gærds H. 132².
- Køpinge (Køpingh, Maglekøpinge) S., Ingelstad H. 78³, 5 79⁵ 167⁵.
- Køpinge, Skaane (jfr. foreg.) 6² 67⁷ 71².
- Køpvik, Jakob 82⁷.
- Laare Mølle, se Laremølle.
- Ladeby (Ladbye), fh. S., Herlufsholm S., Øster Flakkebjerg H. 38³.
- Laduman 115⁶.
- Lagho, se Lave.
- Laksmænd, Hans, Ærkedegn, 206⁴ 207⁴; —, Peder, Kannik, 69¹ 72³, 7.
- Lalo, „Doresvend“, 82⁷; —, Famulus, 159².
- Lambert 115⁵; — Hr. 101².
- Land, Peder 189¹.
- Landskrone, Kirke, Kloster, Helliggejsthus 190².
- Lang, Aggo 43²; —, Hartvig, Hr. 187³; —, Jakob 60².
- (Lange), Iver Thomæsøn, V. 162⁷ 163².
- Lare Mølle, Skaane (? Laare Mølle, Østra Venmenhøg S., Venmenhøgs H.) 185⁷.
- Lasse (jfr. Laurens), Stolsvend, 212⁴; — Pedersen 208⁶.
- Laurens (Laurentius; jfr. Lasse) 9⁵; — 73⁴; — 107⁷; — 130⁴; — 186⁶; — R. 187³; — Hr. 142⁵; —, Sysselprovst, 155⁵; —, Mag., Kannik, 29⁴ 47⁶; —, Kustos, 142⁵ 151⁴ 177²; —, Præst, 26⁵ 29⁴; —, Præst, 136⁶ 158⁷; —, Præst, 182¹ 182⁴; —, Skolar, 75³; —, Famulus, 59² 77⁶ 85⁶; —, Minorit, 10²; —, Munk, 39³; —, Munk, 57²; — Achonis, se Quitzow; — Andersøn, Official, 149⁶ 152⁴; — Andrisøn 133⁵; —, Haquin Moppes Søn, 117³; — Jenssøn, Præst, 135⁶; — Jenssøn 189⁶ 190³; — Jønissøn 117⁴; — Jønæssøn 123³; — Jønissøn (150⁵), se Bild; — Karlson, Præfekt, 111²; — Krakson 154⁵; — Magnussøn 73³ 117³; — Mikkelsen 124²; — Nilsson, Dekan, Test. 205; — Pedersøn, Hr. 73¹; — Pedersøn, Vikar, 192⁷; — Thrugilsøn 175².
- Lave (Lagho, Laugho) 44⁴; —, Præst, 156²; —, Skaffer, 180⁶; —, Temmermand, 172⁶; — Jenssøn (207²), se Brok; — Laughsøn (33), se Little; — Matthiæ, Kannik, 155⁴ 157¹ 165²; — Nilsson 82⁶; — Nilsson (162⁴ 165³), se Viffert.
- Lawerwats Mølle, fh. i Maglekøpinge S. (o: Køpinge S., Ingelstad H.) 167⁵.
- Lellinge (Lællinge) Fogedi, S., Bjevverskov H. 101¹.

Lembek, Nils 100⁷.
 Leth (Mandsnavn) 75².
 Lillekøping. Køping S., Ingelstad H. 140¹.
 Lille-Snøde (Lilæsnoewith), Snøde S., Langeland, 80¹.
 Lindaknappyl (Lindæknæpæl), Brunny S., Luggude H. 72¹.
 Lindby (Linby). Svænstorp S., Vemmenhøg H. 185⁷.
 Linde (Lyndæ), Karise S., Fakse H. 9⁷.
 Listad (Lysta) Havn, Ibsker S., Bornholm 150³.
 Lister (Lystria) 192².
 (Litle), Cæcilie Jonsdatter, Test. 56;
 —, Gudmund 53⁴ 54³; —, Hamund 40-41 41², 6 42⁵ 43³, 5; —, Johannes 49³; —, Jon Jonsen 20² 56⁴ („Sævi“);
 — Jon, Mag., Kannik, 88⁶ 90⁵ 107¹ 111⁷ 121¹; (—), Lave Lavesen, Test. 33; (—), Nils 59².
 Litlæfulden, se Fulden.
 Liuthger 4³.
 Ljungsjø (Lyongsyø) S., Gærds H. 145 146²⁻⁴ 147¹.
 Lockarp (Lokkathorp, Lokæthorp) S., Oxie H. 24⁵ 25⁷ 44² 106³ 107² 117¹.
 Locus Dei, se Løgum.
 Lodder, Bertold, Notar, 201⁸ 203⁵.
 (Lodehat), Johannes (Andersson), Bisp af Roskilde 205² 216¹; (—), Peder, Bisp af Aarhus 155⁴, af Roskilde 168⁴⁻⁶ 170⁴ 171⁵ 183² 185⁵ 186³.
 Lolæ Henriksen, Præst, 214⁴.
 Lomma (Lummæ) S., Bara H. 52².
 Love, se Løve Herred.
 Lucia 38⁷; — 50²; —, Nonne, 26³;
 —, Dværginde, 169⁶; — Johannesdatter 96³; — (Hemmingsdatter) 79²;
 — Hennekesdatter 208⁶.
 Ludolf 74.
 Ludvig Albrechtsen, se Eberstein.
 Luggi, Kristjern, V. 155².
 Lummæ, se Lomma.
 Lummæ, Nils, Præst, 96⁷.
 Lund, Ærkebispens Gaard 143² 187⁷ 191⁵; Kammer 158⁷; Bord 148²⁻³ 185⁵, 6 196³ jfr. 19³, 5 25³, 4. —

Lund.

Kapitel 3⁵, 6 4¹ 18² 19¹, 3 20¹ 21⁴⁻⁵ 22², 4 23² 24⁴, 6, 7 25¹⁻² 27⁴ 28¹ 29⁴, 7 33¹ 40³, 6 44⁵, 6 46²⁻⁵ 47⁸ 50⁵, 7 51⁴ 54⁵ 67², 5 72¹, 3 78⁵ 79¹ 81⁴ 90⁶ 91⁷ 92¹, 6 94¹, 3 99³ 107¹ 111² 113² 120⁵ 128¹ 141⁶ 146³ 147⁵ 148¹, 4, 5 149¹ 157⁴ 173⁴ 176⁵ 186⁶, 7 191³, 5 196³ 204². Provst 23² 50⁵ 78⁶ 94¹ 131⁶ 136⁴ 157⁴ 176⁵ 191⁴. Dekan 5⁴ 19² 22⁴ 23² 24³, 4 25³ 28² 40⁴ 51⁵ 95⁷⁻⁸ 111⁶ 113³ 136⁴ 142²; Dekanat 19⁴. Ærke-
 degn⁷ 5¹, 3 6², 4 18⁶ 40⁴ 79¹ 111⁶ 113⁵ 120⁶ 135³ 136⁴ 142² 176⁵ 191⁴. Kantor 111⁷ 113⁶ 120⁶ 140² 176⁵; Kantoriet 120²⁻⁴. Skoler 25⁴ 54⁴ 122⁷ 125¹ 126¹ 135⁴ 149² 151⁷ 177⁶ 178⁶ 182⁴ (jfr. Skolarer i Sagovers.).
 Monasterium b. Laurentii 4¹, 7 6¹.
 Laurentii Kirke 24⁶ 27⁶ 39⁴ 47¹ 51³ 67⁷ 78³ 91⁶ 94⁵ 105² 127⁶ 139⁷ 141⁴ 145⁴ 148⁵ 158³, 4 166⁸ 173⁴ 181² 185³ 186⁶ 189⁶ 192⁴ 204¹; Kirkens fabrica (Bygningskasse) 19⁵ 21⁴ 24⁵ 28¹ 32¹⁻³ 40² 44² 46⁴, 6 50¹, 4 51⁴ 54³ 67¹ 72³ 82² 85³ 87², 3 92⁷ 95¹ 106⁴ 108⁵ 109², 3 111¹ 113² 116²⁻³, 5 118³⁻⁴, 7 119⁷ 131³ 134³, 6 136² 141⁵ 142¹ 147⁵, 6 148², 6 157² 173⁵ 175², 4, 5 176¹ 177⁴ 190¹, 6 191¹⁻² 196¹ 205⁶. Koret 22³ 25⁷ 32¹ 50³ 54¹, 4 68⁵ 78⁴ 81⁵ 87² 95² 99³ 105³ 106³ 108⁸ 113² 116⁴ 118⁵ 125⁴ 128¹ 129⁵ 130² 131⁴ 134⁶ 136³ 140¹ 141⁵ 144⁴ 146³ 148² 151⁴ 158² 175⁶, 7 176³ 177² 181⁷ 186¹, 7 191², 6. Sakristiet 148⁶; jfr. 158². Krypten 87⁵ 115⁷ 118⁸ 122¹ 130³ 140⁵ 142⁶; Sognekapellet i Krypten 107²; det hellige Kors i Krypten 22⁶. Kapeller 149¹, 7 196¹; Martha 120⁴; Matthiæ og Dionysii 67²; Dionysii 99⁴⁻⁵. Altre 18² 28² 39-40 53⁶ 105⁴ 116⁵ 119-20 130³ 131³ 135¹ 170² 176² 185⁶; Højalteret 39⁶ 53⁶ 91⁷ 94⁸ 166⁵ eller Laurentii 67⁴ 91⁷ 147⁶; beatæ virginis 23⁵ 25²

Lund.

26⁶; Blasii 87⁵⁻⁶; Margrethæ 67³.⁶; Mariæ, Johannis evangelistæ et Katherinæ 81-2; Mariæ et Nicolai 92² 95⁷⁻⁸ 99¹; Mariæ Magdalena et Nicolai in cripta 22¹⁻² 28²; Marthæ in choro borientali 67³; Petri et Andreæ (el. Hippolyti) 90 øv., 96¹; Stephani 39⁶ 44¹⁻⁵ 53⁶; Thomæ Cantuariensis infra chorum 111² 112⁷; Vincentii 23²,³ 24¹⁻⁵ 39⁶ 53⁶; altare s. sepulchri 125²; altare presbiterorum 72⁷; altare (Jacobi?) sub organis 72¹ 113⁴; altare inferior s. Laurentii 152⁶. Tumba b. Andreæ 67⁴. Imago Mariæ virginis in medio pavimenti 187³ 190⁶.

Sognekirker og Sogne: alle 19⁶ 22⁶ 26⁴ 28⁴ 32⁴ 40²⁻³ 47⁵ 50¹ 52¹ 68⁴ 72⁵ 82⁴ 88¹ 97³ 111² 114⁵ 122¹ 128⁴ 133³ 140⁵ 143³ 158³ 187¹⁻⁴ 192¹; Andreæ 49⁶⁻⁷ 52¹ 72⁷ 181⁷ 191⁶; Botulphi 133² 137¹ 173³,⁷ 174⁵ 182³,⁴ 192¹; Clementis 78⁴ 96⁷ 98⁴ 121⁶ 124⁵; Jacobi 78⁴ 181⁷ 204³,⁶; Johannis baptistæ 51⁶ 191⁶; Magni 52¹ 118⁵; Mariæ majoris 96⁷ 97² 98⁴ 128⁵ 133²⁻³ 141⁵ 143² 191⁶; Mariæ minoris 128⁵ 143³ 177⁷ 181²⁻³,⁶; Martini 85⁴ 125⁶ 173⁷ 192¹; Michaelis 83⁴ 92⁵ 97² 98⁷ 107¹ 137³ 177⁶ 181⁷; Nicholai 137³ 177⁷; Olavi 134⁵,⁶ 135² 190¹; Pauli 29³ 46² 47⁵ 51⁶ 72⁴ 78⁴ 99⁵ 111³ 114⁴ 121⁶ 135⁵ 137¹; Petri minoris 52¹ 123¹; Stephani 26⁴ 174¹; Thomæ 29⁴ 105¹,² 121⁶ 191⁶; Trinitatis 51⁵ 181⁶ 191¹ 193³; s. Crucis 135³ 177⁶⁻⁷; ecclesia in lata platea 32⁵. Gejstlige Gilder: sodalium (el. collegium) sacerdotum parochialium 138¹ 176¹,⁴ 181⁵,⁶ 191⁶ 204²; presbiterorum 111²⁻³; s. sepulchri 128-9; s. Laurentii 129¹.

Klostre: alle 190²; Alle Helgens Kloster 26³ 32⁴ 40² 44⁶ 47¹,⁶ 72⁴ 82³ 87⁵ 91² 104⁶ 106⁵ 111³ 121⁴⁻⁵ 128⁵ 132² 137¹ 140⁴ 142⁷ 166⁶ 177⁴ 186¹ 191⁷, Kirke 19⁵ 22³ 28³ 51⁶ 68⁵

Lund.

87⁵ 116⁶ 121⁴; St. Peders Nonnekloster 19³,⁵ 26³ 28³ 32⁵ 40² 47³ 50² 51⁵ 54² 67⁷ 70⁵ 72⁴ 82³ 85⁶ 87⁶ 106⁵⁻⁶ 111³ 114³ 115⁴ 116⁶ 121⁶ 128⁵ 132² 135³ 137² 140⁴⁻⁵,⁶ 142⁷ 143¹ 146² 148³ 151⁴ 158¹ 166⁶ 174¹ 175⁷ 177⁴ 178⁵ 182¹ 186² 187¹ 190² 191⁷, Kirke 22⁵ 50² 52¹ 87⁶; Minor. 19²,⁵,⁶ 22⁶ 26³ 28²,³ 32⁵ 40² 44⁶ 46⁴,⁶ 47-8 50¹ 51⁵ 54² 67⁷ 72⁴ 78⁴ 82²⁻³ 85⁴ 87⁶ 106⁵ 110² 111³ 114⁴ 116⁶ 118⁶ 121⁵ 125⁵ 128⁵ 133³ 135² 137² 140⁶ 142⁷ 144⁴ 146¹ 151⁴ 157-8 166⁵ 174¹ 175⁷ 177⁴,⁵ 186¹ 191⁷; Præd. 19²,⁶ 22⁵ 26² 28¹⁻² 32⁶ 40² 44⁶ 46⁴ 47²,⁵ 50¹ 51⁵ 54² 67⁷ 72⁴ 78⁴ 82² 85⁴ 87⁶ 106⁵ 110² 111³ 114³ 116⁶ 118⁶ 121⁵ 125⁵ 128⁴ 133³ 135² 137¹ 140⁶ 142⁷ 144³ 146¹ 151⁴ 157⁶ 166⁵ 174¹ 175⁷ 177⁴,⁵ 186¹ 191⁷; HHosp. 19²,⁶ 26³⁻⁴ 28⁴ 32⁵ 47⁴ 51⁶ 68¹ 72⁵ 82³ 88¹ 97³ 98¹ 111⁴ 120⁴ 125⁶ 132²⁻³ 135³ 137³ 140⁷ 142⁵ 143¹ 144² 158³ 166⁶ 175³ 177⁵ 193¹; Sped. 19²,⁶ 26³ 28⁴ 51⁶ 68¹ 72⁵ 82³⁻⁴ 85⁴ 88¹ 97³ 111⁴ 116⁶⁻⁷ 118⁶ 121⁶ 125⁵⁻⁶ 129¹ 132³ 135³ 137² 140⁶ 143¹ 146² 158³ 166⁶ 174¹ 177⁵ 186² 193¹; domus s. Johannis 158³⁻⁴; monasteria Katherinæ et Mariæ Magdalena 181⁷.

Byen 4¹⁻² 54¹ 85¹ 95⁷ 124³ 143⁵ 192⁷; Borgere 24⁶ 26⁵ 50⁴,⁶ 86² 97³ 117⁴ 134⁶ 174² 176³,⁴ 193³; convivium (sodalium) portitorum 134¹. Forum 50⁴; lata platea 135⁶; lapis piscium 176¹. Huse og Gaarde 18³ 24¹ 26³,⁷ 27¹ 46² 92⁵ 94⁷ 118⁵ 134⁶ 141⁵,⁶ 173⁶ 181²⁻⁴ 204²,⁶; Boder 50³,⁴ 125³ 135¹ 176²; Badstue (Pelæbatstugæ) 191¹ 193³ jfr. 18⁴. Dat. 20² 27⁴ 29⁷ 33⁴ 40⁶ 44⁷ 50⁷ 55¹ 73⁷ 86⁵ 89⁵ 98⁷ 99⁵ 105⁷ 109⁴ 124⁷ 130⁶ 134⁴ 174⁶ 187⁷ 193³ 196⁶.

Lunde (Lundæ) S., Lundel el. Sunds H. 52⁵.

- Lundby S., Hammer H. 216².
 (Lunge), Jakob Olafson, R. 89¹(?) 101¹;
 (—), Nils (Jakobsøn), Bisp af Ros-
 kilde, 155³⁻⁴.
 Lunkende, se Olofs (St.) Sogn.
 Lunnarp (Lunddorp), Kværesta S.,
 Ingelstad H. 170⁷.
 Lutten, Regnard van 188¹.
 Lübeck 160⁴ 199⁵ 200⁵ 201², 4, 5, 7
 203⁵.
 Lyby S., Frosta H. 113³.
 Lydick, Minorit, 37⁵.
 Lydshøj (Lucæu), Blidstrup S., Holbo
 H. 48⁶.
 Lykke, Iver, R. 160⁵; — (o: Bille),
 Peder, Bisp af Ribe 185⁵, Ærkebisp,
 191³ 207², Test. 195.
 Lyndæ, se Linde.
 Lüneburg 197⁶ 198⁴.
 Lyngby (Lyungby) S., Voldborg H. 57⁷.
 Lyon (Lugdunum), Dat. 22⁷.
 Lyongsyø, se Ljungsjø.
 Lysta, se Listad.
 Lystria, se Lister.
 Lytbert, Minorit, 62².
 Lyungby (? Lyngby S., Bara H.) 145
 146 Anm.
 Lællinge, se Lellinge.
 Længere, Jakob 103⁶.
 Løddekøping (Luddekøpinge) S., Har-
 jager H. 71² 148³.
 Løgum (Locus Dei) Kloster 172², 5
 173¹.
 Lønholt (Løneholt), Brøsarup S., Albo
 H. 170⁷.
 Løserup (Lufxæthorp), Udby S., Tudse
 H. 20⁶.
 Løve (Love) Herred 104³.
 Maarslet (Mordslet) S., Ning H. 127¹.
 Macharius, Mag., Ærkedeg, Test. 138.
 Mac[?]us, Gerlak 139¹, 5.
 Mads (jfr. Matthias), Kannik, 37⁷; —,
 Munk, 38³.
 Maglehems S., Gærds H. 167².
 Maglekøpinge, se Køpinge.
 Magnilde 107⁷; — 135⁵.
 Magnus 9⁵; — 59³; — 117⁵; — 135⁵;
 —, Konge af Sverige, 68⁷; —, Vikar,
 73¹; —, Vikar, 122³; —, Mag.,
 Kannik, 112¹ 114¹ 121² 125⁶ 126⁴
 131⁷ 136⁴; —, Præst, 71²; —, Præst,
 89⁴; —, Præst, 97² 98⁷; —, Præst.
 114⁵; —, Hr. 153³; —, „Minister“.
 156³; —, Prior, 115⁴; —, Famulus,
 107⁷; —, Famulus, 164⁷; —, Kræm-
 mer i Lund, 174²; — Benediktson
 181³ 182²; — Bosøn, Præst, 82⁸ 83⁴;
 — Erikson 96⁶; — Hildebrandson
 207³; — Ingvarsen 9⁵; — Johansen
 85³; — Lavson (189³), se Galt; —
 Magnussen 150⁸; — Nilsson 100⁴;
 — (Nilssen), Ærkebisp, 155³ 191¹;
 — Nilsson, Dekan, 128³ 149³ 150⁶
 152⁴; — Nilsson, Dekan i Oxie H.,
 97⁵; — Nilsson, Kannik, 88⁶ 89⁶;
 — Nilsson, Famulus, 108¹; —, Søn
 af Peder Uth, 36²; — Ryngson 151¹;
 — Thomæson 102⁵.
 Magustorp, se Mogenstrup.
 Magtenbølle (Mactekbøle), Vissenbjærg
 S., Odense H. 42².
 Major, g. m. Joh. Dampæ, 60².
 Maklæhamer, Skaane (? Stora Hammar
 S., Skyts H.) 120³.
 Mald, Nonne, 77⁵.
 Malmø 97¹ 114⁶ 124¹ 128² 141⁶ 169³
 173⁴ 175⁵ 185⁷ 189⁶ 207¹; — Petri
 Kirke 94⁶ 191⁶; — HHosp. 158⁴; —
 Nedre Malmø 94⁷ 95⁴, 6, 8; Kirke
 19⁷ 92⁷ 95⁴ 97⁶; — Øvre Malmø,
 Kirke 19⁷ 96².
 Malmø, Tuko, Hr. 82⁵.
 Malæryth(?), Skaane, 119¹.
 Mambæ S. (? Mammen S., Middelsom
 H.) 53¹.
 Man (Mandsnavn) 81¹.
 Marchia = Mark Brandenburg 101¹.
 Margrete 77⁸; — 126³; — 135⁶; —,
 Dronning (g. m. Kristoffer I) 14¹; —,
 Dronning († 1412), 150 155⁸ 157³
 168⁴, 6 170³⁻⁴ 171⁵ 183¹ 185⁴, 6
 200²; —, Nonne, 26³; —, Nonne,
 38⁶; —, Nonne, 137²; —, Fru, 4⁶;
 —, Fru, 168⁷; —, Pige, 80⁷; —,
 Pige, 162⁴; —, g. m. Anders Nils-

- søn, se Bækman; — Andreæ 81²; — Ebbes 112³; —, g. m. Gerike, 55⁶; —, g. m. Gynter, 97⁴; — Hannæsæ 137⁴; —, g. m. Iver Takisøn, 15⁴; —, g. m. Jakob Basse, Test. 79; — (?Stigsdatter, Hvide), g. m. Johannes Gunnisøn, Test. 12; —, g. m. Jakob Hafræ, 133⁵; —, g. m. Peder Eskilsøn, 117²; —, g. m. Thrugil, 175³; —, g. m. Tuve Åtenmark, 64²; — Tykis, Fru, 80⁷; — Beddemandsdatter 137⁶; — Boilsdatter 38⁵; —, Jakob Blaaføds Datter, Nonne, 61⁴; — Jakobsdatter, Pige, 59⁷; — Jensdatter, g. m. Ago Astradsøn, 163⁷; — Jønissædatter 143⁴; — Klements datter 59⁵; — Laurensdatter 62⁵; — Nilsdatter 59⁵; — Nilsdatter 143⁶; — Nilsdatter, Fru, 128⁶; — Pedersdatter 128⁶; — Stafinsdatter 134¹; — Strangesdatter, Fru, 122⁶; — (Thorkilsdatter) 22¹; — Thruutsdatter 62⁸; — Tuvesdatter 137⁶; — Uffesdatter, Nonne, 89².
- Maribo Kloster 211⁷.
- Marienne Pikstens 164⁵; — Thomasdatter 163¹.
- Marine 71³; — 211⁵; —, g. m. Johannes Uf, 150⁴.
- Markie (Markøyghy) Gaard, Andersløf S., Skyts H. 120⁸.
- Marsilius, Kok, 5⁵.
- Martin, Bisp af Bergen, 4²; —, Munk, 61⁶; —, Famulus, 83²; —, Løber, 169⁷; — Jonæsøn 96³; — Jonæsøn 195⁴; — Pedersøn, Bg. i Malmø, 128²; — Thuronis 186⁷.
- Massow, Konrad 194³, 5.
- Matarask 71⁴, 5.
- Mattheus, Matthias (jfr. Mads) 50⁴; — 56¹; —, Kustos, 191⁵ 204³; —, Præst, 45⁶; —, Hr. 114⁷; —, Abbed, 171⁷; —, Munk, 101² 116⁶; —, Puer, 126⁴; —, Løber, 112²; — Anderssøn 187⁵; — Anderssøn, Kannik, 149⁷; — Benediktsøn, Hr. 177¹; — Jonsøn, Bg. i Lund, 50⁴, 8; — Pedersøn, Kannik, 70¹ 90⁶, Test. 100; — Pedersøn af Gyorthesnæs 123³; — Sivikini, Kantor, 123¹ 149⁴ 152⁴.
- Matthias, se Mattheus.
- Medhelby, se Mælby.
- Megnekin, Suder, 126³.
- Melby (Mæthelby) S., Skovby H. 42², 5.
- Mellan-Grefvie (Myæthlestægrewøayæ) S., Oxie H. 92⁴.
- Melby (Myæthelby) S., Lister, 192².
- Memkes, Gyde 38⁷.
- Meonia, se Møn.
- Meppen, Herman, Munk, 101⁶.
- Merda, Husholderske, 27¹.
- Mereke 7⁴ 8⁴.
- Meretzlav 103³.
- Mette Hennikes 188⁵; — Winters 183⁷; — (Avesdatter Steg) 194³; — Jensdatter 169³.
- Meyr, Topæ, i Ribe 75⁵.
- Mikkel (Michael) 89²; — „lille“ 29¹; —, Kantor, 100⁷; —, Scolasticus, 75¹, 6 76⁵ 77⁸ 78¹; —, Præst, 65⁷; —, Præst, 130³; —, Præst, 162²; —, Hr. 8³; —, Hr. 71⁴; —, Famulus, 143⁷; —, Puer, 133⁷; —, Bryde, 76³; — Ingemarsøn, se Degn; — Tursøn 176⁶.
- Mogenstrup (Magnustorp) S., Hammer H. 37⁴.
- Moltke (Møltekæ), Everd 100⁷; —, Johannes d. yngre 60⁷.
- Monte, Ludekin de, Famulus, 68⁵, 6 71².
- Moppæ, Haquin 117³.
- Mordslet, se Maarslet.
- Most, Johannes, Hr. 176⁷ 177⁶ 178⁷.
- (Mule), Absalon Anderssøn, R. 186⁴; —, Esbern 5⁵; —, Henneke, Test. 207.
- Munk, Magnus, R. 183⁵.
- Munkebjergby S., Alsted H. 52⁴.
- Munkeholm, Aagerup S., Merløse H. 66³.
- Mus, Løber, 86²; —, Jakob, R. 157⁶; —, Marine Tagesdatter 150⁴; — Tage 150⁴.
- Mut (Mandsnavn) 115⁵.
- Myffæl, Nils, R. 39².

(Mylting), Jens Andersson, V. 212⁶.
 Mynst, Puer, 133⁷; —, Nils 147¹.
 Myrk, Nils 165¹.
 Mæly (Medhelby) S., Albo H. 205⁶.
 Mæret 41⁵; —, Underpriorisse, 77⁵;
 —, Husholderske, 43¹.
 Mæthelby, se Melby.
 Mæyæ Wernekes 70⁴.
 Mø, Peder Magnussøn 117³.
 Mølæ, Eiler van der, 188¹.
 Møn (Meonia) 102² 103².

Naffentorp (Natfaratorp), Bunkeflo S.,
 Oxie H. 97⁷.

Nag (Nage), Mikkel, Hr. 112³; —
 Peder 73² 112³.

Nakkaskogh (Mandsnavn) 146⁷.

Naktergal (Mandsnavn) 82⁶.

Nase, Nils 43¹⁻²; —, Thorkil 43².

(Neb), Peder Uffesøn 55¹.

Nebel (Nybel), Vester, S., Skads H. 65¹.

Nejlinge (Nødelinge), Gaard, Helsingø
 S., Holbo H. 211⁷.

Nesby, se Næsbyholm.

Nigellus, Bisp af Stavanger, 4².

Nils (Nicolaus, Nisse; jfr. Klavs) 50⁷;
 — 81¹; — 83³; — 108⁶; — (20²), se
 Galen; — (59²) se Litle; — „lille“ 7⁴;
 —, Ærkedegnens Søn 6⁴⁻⁵; —, Bisp
 af Oslo, 4²; —, Bisp, se Lunge; —
 (kaldet Prior), Official, 65⁷; —,
 Provst, 120⁷; —, Sysselprovst, 209⁶;
 —, Præst, 41¹; — (kaldet Ego), Præst,
 41⁶; —, Præst, 42⁵, 6 43³, 5; —, Præst,
 45³, 5, 7 49³; —, Præst, 58⁷; —, Præst,
 81³; —, Præst, 98⁴; —, Hr. 155⁷;
 —, Degn, 72⁷ 73⁶; —, Degn 115⁴;
 —, „Minister“, 52²; — „Tempelman“
 159⁷; —, Mag., 140³; —, Munk, 84³;
 —, Famulus, 143⁸; —, Famulus, 174³;
 —, Skrædder, 133⁶; —, Staller, 5⁶;
 — Aagesøn 133⁶; — Aagesøn 147¹;
 — Aagesøn, Kannik, 142⁵ 149⁶; —
 Absalonson, Hr. 21³ 34⁵, 6; —
 Alexanderson (11²), se Falster; —
 Andersson (189²), se Skel; — Asæ-
 søn, Bg. i Lund, 141⁵; — Attisøn,
 Præst, Test. 48; — Aughæson, V. 34⁷;

— Benediktsøn 112⁴; — Benedikt-
 søn, Skafter, 82⁷; — Eriksøn, Hr.
 65⁶; — Erlandsøn, se Gere; —
 Frensesøn, Præst, Test. 130; —
 Galmansøn 154⁵; — Gregorsøn,
 Kannik, 29⁵ 32⁸; — Hamundsøn,
 Test. 40; — Hemmingsøn, Mag.
 126¹; — Hemmingsøn, Bg. i Lund,
 176²; — Hennikesøn, Bueskytte, 71¹;
 — Hermansøn, Sakristan, 162²⁻³
 163³; — Hesbørnsøn 45⁶; — Isak-
 søn, Kannik, 191⁴ 196⁵ 204³, 6; —
 Iversøn (185⁷), se Rosenkrans; —
 Jakobsøn 164⁷; — Jakobsøn 184¹;
 — Jakobsøn, Puer, 192⁶; — Jens-
 søn af Knestorp, Test. 173; — Jens-
 søn, Landbo, 168²; — Johansøn
 (Jønæsøn), Ærkebisp, se Bild; —
 Johansøn, Dekan, 100⁶ 104¹; — Jo-
 hansøn, Kantor, 179⁵; — Johansøn,
 Scolasticus, 155⁶ 157¹; — Johansøn,
 Kannik, 164⁴ 165³ 204⁴; — Johan-
 søn (Jønsøn), Famulus, 192⁶; — Jo-
 sefsøn 143⁶; — Klementson 123⁷;
 — Knudsøn 27¹; — Knudsøn 73⁴;
 — Knudsøn 117⁴; — Knudsøn, Mag.,
 Kannik, se Has; — Knudsøn, R.
 38⁵ 39²; — Knudsøn, Foged, 187¹;
 — Knudsøn, Famulus, 107⁶; — Lau-
 nernsøn 72⁸; — Laurensøn, Test.
 195; — Magnussøn, Kannik, 88⁶ 89⁶,
 Test. 99; — Magnussøn, Kannik,
 111⁷ 113⁶; — Magnussøn, se Due; —
 Marsøn 77²; — Martini, Præst,
 162²; — Matthiæ 156⁶; — Nilsson,
 Hr. 102¹; — Nilsson, Hr. 155⁴⁻⁵ 157¹;
 — Offæsøn, Præst, 142⁶; — Olafsøn
 70⁷; — Pedersøn 84⁵; — Pedersøn
 159²; — Pedersøn 207³; — Pedersøn,
 Kannik, 210⁴; — Pedersøn,
 Vikar, 199⁷ 201¹; — Pedersøn,
 Sakristan, 180⁴; — Pedersøn, Hr.
 72⁷; — Pedersøn, Famulus, 117⁵;
 — Pedersøn, Landbo, 119²; —
 Stefansøn, Sakristan, 177² 182⁸, 4
 191⁵; — Svenssøn (alias dictus Joh.
 Skyth) 160⁵; — Tholsøn 179⁶; —
 Thorkilsøn, Hr., se Bille; — Thor-

- søn, Hr. 180⁶; — Thrugotsøn, Mag., 15³; — Thyderici, Munk, 154³; — Tostisøn 163⁶; — Tuvesøn 147¹; — Tuvesøn (Rani?) af Harabiærgh 55¹; — Tuvesøn, Kannik, 158⁵ 159² 174⁴ 176⁷ 178⁷ 191⁴ 193¹; — Tuvesøn, Munk, 82⁵ 106⁶ 114³; — Tygesøn, se Hvide; — Tygesøn, Landbo, 146 Anm.; — Wernerer, Mag., 203⁴; — Werresøn 7³; — Øndæsøn, Hr. 12²; — Øthessøn, Kannik, Test. 39.
- Nim (Nym) Herred 87⁴ 88³.
- Nim (Nym) S., Nim H. 87¹ 88².
- Ning Herred 127¹.
- Nitæ, Peder 70⁶.
- Niærthou, se Næraa.
- Nordmand (Normannus), Hakon 5⁵.
- Norge, Dronning, se Margrete.
- Norr Vidinge (Norhwithingæ) S., Harjager H. 111⁴.
- Nybel, se Nebel.
- Nyborg, Gerard, i Ribe 64⁴.
- (Nyborg, Johan), Bisp af Roskilde, 85⁵.
- Nybyle, se Nøbbeløf.
- Nybøl Sogn; vistnok = Vejlbj S., Vends H., 41⁵; jfr. Wæthælby.
- Nybøle, Jylland (= Nebel?) 89³.
- Nym, se Nim.
- Nynkel(?), Thrugil 8^{5.6}.
- Nyrop (Nythorp), Stenmagle S., Alsted H. 33⁴.
- Nysted, Kloster 80⁴.
- Nytholm (Mandsnavn) 81¹.
- Næfvithshøg (Næweshøg) S., Bara H. 53⁵.
- Næraa (Niærthou) S., Aasum el. Skam H. 52⁴.
- Næs (Sandakernæs), Sandager S., Baag H. 42².
- Næsbyholm (Nesby), Gaard, Giersløf S., Vemmenhøg H. 185⁶.
- Næstved 8⁵ 38¹ 66⁴ 168⁵; — Martini Kirke 37² 166³; — Petri Kirke 37² 166³; — Minor. 9² 16³ 17⁴ 34¹ 37¹ 58¹ 84³ 101⁷ 166³; — Præd. 34¹ 37¹ 84³ 101⁷ 166³; — HHosp. 166³; — Sped. 166³; — Petri Kloster el. Skovkloster 9¹ 34¹ 37² 58¹ 85⁶ 166⁴ 169⁵ 171⁷.
- Næthragarth, Svogerslev S. 196².
- Næze, Anders, Hr. 142⁴.
- Nøbbeløf (Nybøle) S., Torna H. 143⁵.
- Nøbbeløf (Nybyle), fh. Saxtorp, nu Sallerup S., Harjager H. 6³.
- Nøbbeløf (Nøbele) S., Torna el. Ljunits el. Onsjø H. 130³.
- Nøbbeløf (Nybøle) 129⁴.
- Nøddebo (Nøthæbothæ) S., Holbo H. 45^{4.5}.
- Nødelinghe, se Nejlinge.
- Nør Bork (Nørbork) S., Nørre Horne H. 65², 6.
- Nørbyholm, Landskab, 65⁶.
- Nørkloster 164².
- Nørre Rangstrup Herred 172⁴.
- Ødarsløf, Vestre og Østre (Øthersleff, Øthersleff), Odarsløf S., Torna H. 31⁴.
- Odensbek, se Vonsbæk.
- Odense 126²; — Knuds Kirke 34² 42¹ 43²; — Albani Kirke 42¹; — Frue Kirke 42¹ 68^{3.4}; — Michaelis Kirke 42¹; — Minor. 34² 41¹, 8 43², 5 52²; — Præd. 34² 42¹ 52⁵ 68³ 80⁵; — Sped. 34² 42¹; — Skole 52².
- Odiliæ, Johannes, Hr. 55⁵.
- Offenbøl (Offenbula), fh. S., Oldenswort S., Ejdersted, 200¹.
- Offo, se Uffe.
- Offætuun (?), Skaane, 134¹.
- Oksby (Uxbi) S., Vester Horne H. 155².
- Olaf 79³; —; 84⁶; — 135⁶; —, Bisp af Roskilde, 60⁶ 63¹; —, Dekan, 63¹; —, Skolar, 29⁴; —, Minorit, 58⁶; — Hr., af Møn, 102²; — lille, Hr. 70⁷; —, Hr. 101³; —, Skipper, 103⁶; —, Tømmermand, 73⁴; — Adæsøn 117³; — Anderssen, Landbo, 175⁴; — Axelsøn, se Thot; — Bosæsøn, Kannik, 207^{4.5}; — Jenssøn 187³; — Johansøn, Kansler, 215²; — Pedersøn 83²; — Pedersøn 102⁶; — Rani-søn, se Rani; — Svensøn 83¹; — Tithærsøn 73²; — Tuvesøn (186¹), se Ged.
- Olaf, St. (hvor?) 38¹.

- Oldenswort (Aldensward) S., Ejdersted, 200¹.
- Olofs, St. (Lunkende) S., Albo H. 167², ⁶.
- Omer, Bisp af Børglum, 2³; —, Electus til Børglum, 3².
- Ommer (Amor, Amungur) Syssel 34⁴ 164³.
- Oppesundby (Uppesundby) S., Lyngre-Frederiksborg H. 84² 212³.
- Orsefole, Henrik 69⁶.
- Osæ (jfr. Aase) Helmici 62⁵.
- Othenstrø, fh. Gaard, Strø S., Onsjø H. 99³.
- Other, Nils 124¹.
- Otthenkarl, Præst, 43¹.
- Otto, Skrifer, 156⁶; — Adamsøn 114²; — Bondesøn (156³), se Snafs; — Bosøn, Mag., Sysselprovst, 161⁴ 163² 179⁵ 180⁷ 183² 184⁵, Test. 196; — Nilssen, se Rosenkrans.
- Ottorp (Othæthorp) S., Luggude H. 109⁶.
- Owagstorp, se Vaaxtorp.
- Oxie (Ossoghe, Ossyghe) Herred 92⁶ 96² 97⁵ 99³ 117¹ 120² 128¹.
- Oxænsough, fh. By, Stenmagle S., Alsted H. 33⁴.
- Paagh (Mandsnavn) 127³.**
- Paaske (Pascha, Pasce), Jakob, Hr. 112²; —, Johannes, Munk, 57².
- Paraclit, se Æbelholt.
- Paris 114⁷ 123³, ⁵ 138⁷.
- Parow (Parogh) 174².
- Parsberg, Werner 214⁵, ⁶ 215².
- Pave, Nils 8⁶.
- Peder (Petrus) 102³; — af Nim, se Jønæssøn; — af Æliæryth, se Galen; —, Ingvar Hjorts Broder, 38³; —, Ærkebisp, se Johanson, Galen, Lykke; —, Bisp, se Hvide, Lodehat, Lykke; —, Ærkedegn i Lund, 15³; —, Ærkedegn i Lund, 140²; —, Mag., Ærkedegn i Ribe, 76⁴ 77⁷ 78¹; —, Provst, 14², ³ 15²; —, Kantor, 65⁵ 66²; —, Sakristan, 135⁴; —, Kældermester, 69⁶; —, Mag., Skolasticus, 112¹ 115² 122⁷; — af Ystad, Kannik, 69⁷ 82⁸ 83⁴; —, Kannik, 56^{1,3}; —, Mag., 5⁴; —, Mag., se Thorkilsøn; —, Mag. fra Flandern, 123⁶; —, Præst, 26⁶; —, Præst, 29³; —, Præst, 30⁶; —, Præst, 101⁴ 102²; —, Præst, 178¹, ²; —, Præst, 190⁴; —, Hr. 135⁵; —, Lektor, 114⁴; —, Munk, fh. Bisp i Viborg, 37⁵; —, Prædikebr., 45⁴; —, Famulus, 28³; —, Famulus, 178⁶; —, Famulus, 206⁷; —, Puer, 50²; —, fh. Drost, 38⁷; —, Staller, 5⁵; —, Bg. i Lübeck, 159¹; —, Landbo, 27²; — Absalonis, se Thot; — Adser-søn 37⁶; — Anderssen 115¹; — Anderssøn, Famulus, 107⁶; — Askersøn 38⁶; — Askersøn 147¹; — Askersøn, Hr. 178², ⁷; — Avonis, se Steg; — Bosøn 183⁷; — Bosøn, Vikar, 194⁷; — Bosøn, Bryde, 21¹; — Botthulfson, Kannik, 104⁵ 112¹ 114² 121² 124⁵ 131⁷; — Eriksøn af Kogsbøl (173²), se Rosenkrans; — Eskilsøn 117² 133⁵; — Eskilsøn, Præst, 145²; — Eskilsøn, Kok, 133⁶; — Finsøn 69¹ 70³ 82⁵⁻⁶ 89³; — Gervasii, Pavens Nuntius, 70⁶; — Gregorsøn, 129⁴; — Guldbrandson 124¹; — Gythesøn 23⁴; —, Haquin Moppæs Søn, 117³; — Helgesøn, kaldet Kanuti, Kannik, Test. 110; — Henriksøn, Møntmester, 114⁷ 115⁷; — Herlog-søn, Famulus, 35³; — Isaksøn 177¹; — Iversøn 192³; — Iversøn, Famulus, 162³, ⁴; — Jakobsøn 192²; — Johanson (Jonæssøn) 45⁶; — Johanson (Jonsen) 103⁴; — (Johanson), Dekan, siden Ærkebisp, se Galen; — (Johanson), Ærkebisp († 1391), 139⁷, Test. 157; — Johanson, Sakristan, 142⁵ 151³; — Johanson (Jønæssøn) af Nim, Kannik, 79¹, ⁴, ⁵, Test. 87; — Johanson, Kannik i Lund, 128³ 129⁵ 140⁴ 142³ 146⁴ 147² 149⁶; — Johanson, Kannik i Roskilde, 153⁴; — Johanson (Jenssøn), Kannik i Ribe, 161⁶ 163³ 164¹ 165³ 179⁵ 183⁶; — Johanson (Jenssøn), Hr. 164⁵; —

- Johanson, Minorit, 72⁴; — Johanson (Jonæsson), Famulus, 137⁷; — Johanson (Jonæsson), R., se Galen; — Johannis Kæsylvæsen 9⁶; — Keltilson 80⁵; — Knudsen, Kannik, 72⁶ 73⁶ 88⁵ 106⁶ 108³, 2; — Knudsen, Hr. 184¹; — Kristjernsen 123⁵; — Lafrenssen 42⁶; — Laurensen, Provisor, 142⁵ 144²; — Laurensen (150⁴), se Bild; — Magnussøn, Vikar, 140⁶ 141¹; — Magnussøn, Hr. 107⁵; — Magnussøn, se Mø; — Mikkelsen, Hr. 176⁷; — Mortensen 96³; — Moyesøn 71³; — Nilssøn 38⁵; — Nilssøn 69¹; — Nilssøn 115²; — Nilssøn 127³; — Nilssøn 146⁴; — Nilssøn 156³; — Nilssøn 158⁶ 159⁶; — Nilssøn 159²; — Nilssøn 194⁴; — (Nilssøn), R. (55¹), se Galen; — Nilssøn, R. af Hamundahøgh (Due?) 147³; — Nilssøn af Taasinge (60³, 6), se Galen; — Nilssøn, Skolasticus, Test. 125; — Nilssøn, Kannik, 76⁴; — Nilssøn, Kannik, 101² 104¹; — Nilssøn, Kannik, 149⁷; — Nilssøn, Kannik, 196⁵; — Nilssøn, Hr. 155⁶ 156⁵⁻⁶; — Nilssøn, Skolar, 151⁷; — Nilssøn, Famulus, 86¹; — Nilssøn, Puer, 151⁷; — Nilssøn, Køgemester, 151¹; — Olafsøn 83¹; — Olafsøn 146⁷; — Olafsøn af Kalværnis, Test. 8; — Olafsøn, Kustos, 154⁴; — Olafsøn, Famulus, 124²; — Palmisen 16-17; — Pedersen (143⁴), se Gere; — Pedersen 210³, 3; — Pedersen (216⁵), se Jernskæg; — Povlsøn 70⁵; — Povlsøn 129⁴; — Simonsøn 126² 130⁴; — Simonsøn, Kannik, 136⁶ 140⁵ 142⁴ 144³ 146⁴ 147² 149⁶ 152⁴ 159⁵; — Stefansen, 192⁵; — Stigsøn (134³), se Krognos; — Svensøn, Kannik og Kældermester, 88³ 91⁴; — Svensøn, Præst, 180⁴ 184⁴; — Thorkilsøn, Mag., Kannik, 67⁶ 69³, 7 70²; — Thorlaksøn 20¹; — Thorsøn 178⁵, 6; — Thorvastson 101³; — Thrugotsøn, Kannik, 27³ 29⁴, 6 40⁵; — Thrygilsøn, Hr. 176-7; — Tonnesøn 29¹, 6; — Tovesen, Minorit, 58⁶; — Tuchenis, Skolar, 115⁶; — Søn af Tuko Juræson (60⁷), se Hvide; — Tuvesøn, Klerk, 142⁶; — Uffesøn (55¹), se Neb; — Uffesøn 107⁵; — Unkersøn, Bueskytte, 71¹; — Unæsøn 35⁵; — Withadsøn, Test. 30; — Øthensøn 8³. (Pennow), Ingerd (Hermansdatter) 209³, 4.
- Perdix (Mandsnavn) 79³, 4.
Perst, Karl 70⁵.
- Petronilla, g. m. Nils Josefsøn, 143⁶.
Pibestok (Mandsnavn) 103⁶.
- Pil, Bertold 175⁷.
- Pirt (Mandsnavn) 70⁸ 82⁶.
- Plather (Mandsnavn) 77⁶.
- Ploghmann 163¹.
- Podbusk, . . . 214¹; (—), Gisel, Fru, 212⁷.
- Poppo Attesøn, Bg. i Ribe, 161⁶ 163³.
- Pors, Henrik, V. 212⁶; —, Johannes, V. 155².
- Pose (Posæ, jfr. Pusæ), Anders 114⁷; —, Johannes 129⁴; —, Nils, Kannik, 125⁶ 126⁴ 131⁷ 136⁵ 138² 140³ 142², Test. 127.
- Povl (Paulus) 110³; —, Bisp af Aarhus, 127²; —, Hr. 121³; —, Hr. 183¹; —, Vikar, 114³; —, Kapellan, 7³; —, Kapellan, 158⁶; —, Skolar, 79³; —, Puer, 3⁵; — Hæliesøn 82⁶; — Jakobsøn 69³; — Laurensen, Kannik, 104⁵; — Mikkelsen, Famulus, 115⁶; — Pedersen, Klokker, 97⁶.
- Prag 176⁶, 7; — Universitet 161⁵.
- Prior, Peder, Kannik, 76³.
- Pungger, Hennik 41⁷.
- Pusæ (jfr. Pose), Povl 192⁷.
- Pynzdag, Johannes, Præst, 172⁴.
- Pyping, Nils 17³.
- Pæling, Tuve 69².
- (Pæp), Anders Mortensen, Hr. 173⁵ 191⁶, 7.
- Q, se K.
(Quitow), Laurens Achonis, Kannik, 158⁴ 176⁷.

- Raaby, Lille (Raby lithlæ), ved Lund 25⁷.
 Raaby, Store (Raby magle), Torna H. 19⁴ 174².
 Raafn, Ako 109⁵.
 Raas el. Raos, Anders 117⁴ 137⁷.
 Raaset (Rasryth), Espinge S., Frosta H. 31⁵.
 Raby 174²; se Raaby.
 Raflunda S., Albo H. 167⁷.
 Rak, Peder 41⁷.
 Randbøl S., Tørrild H. 163¹.
 Randers 62⁴; — Frue Kirke 164³; — Mariæ Nonnekloster 13⁴ 15⁷ 62²; — Minor. 13⁴ 15⁷ 17⁴ 62² 164³; — Sped. 13⁴.
 Randersleef, se Rænneløf.
 (Rani), Johannes Ranisøn, Hr. 10², ³, ⁵ 11¹; —, Nils, Hr. 36² 59¹ 62⁶, ⁷ 63²; (—?), Nils Tuvesøn af Harabiærgh 55¹; (—), Olaf Ranisøn 10³.
 Rarys, Peder, Puer, 152¹.
 Rask, Skafter, 86².
 Rask, Bo 137⁶.
 Raskarum (Raskerum), St. Olofs S., Albo H. 167⁶.
 Rasryth, se Raaset.
 Rechar, Lektor, 177⁵.
 Redhersløf (Rethersløff, Resløf) S., Onsjø H. 47⁵ 167² 178⁷ 190⁴.
 Regner, Hr. 155⁶.
 Regvald 126³.
 Rejsby (Risby) S., Hviding H. 63⁶ 210³.
 Reng (Rængæ) S., Skyts H. 132⁷ 136².
 Ribe 74¹, ³ 75⁴ 172⁶ 195³ 199⁶ 200³, ⁵ 201³; — Bisp, se Jakob; — Kapitel 40⁷ 47⁷ 64³ 66² 74² 76⁵ 155² 161⁶, ⁷ 163⁵ 179³, ⁴ 180⁸ 182⁶ 183³ 184⁴ 197-203 209³, ⁶ (Ærkedegn 63⁶ 74⁶; Kantor 63⁶ 65³ 74³, ⁶); — Skole 58³ 75⁵ 156⁴ 162⁶ 164² 209⁷ = Pukhus 65⁷ 74¹, ² 76⁶; — Domkirken (Mariæ) 58³ 63⁵ 64⁶ 65², ³ 74⁴ 75⁴ 76¹, ² 155² 160³, ⁵ 161¹, ⁷ 162¹, ³ 163³ 164¹ 172³ 179⁴ 180⁴ 182⁶ 183² 195¹ 196¹ 197-203 209³, ⁴ 210³ 211¹; — alle Sognekirker 65⁴ 74³ 76⁶ 156¹ 160-1 164² 180⁴ 195³ 209⁵; — Clementis Kirke 58⁴ 164²; — Johannes Kirke 58⁴ 63⁴ 64¹ 74⁵ 156¹ 183⁴ 209⁵; — Michaelis Kirke 64¹ 75⁵; — Nicolai Kirke 164² 195²; — Petri Kirke 209⁵; — alle Klostre 180⁴ 183³; majores 58⁴ 65⁴ 76⁶; — Johannes Kloster 164²; — Nonnekloster 65⁴ 74⁵ 156¹ 162⁵ 164² 195³; — Antonii Brødre 195²; — Minor. 58⁴ 65⁴ 74⁶ 76⁵ 156¹ 162⁵ 164⁵ 172⁵ 195²; — Præd. 52⁵ 74⁶ 156¹, ⁷ 162⁵ 164¹ 172⁵ 195²; — HHosp. 58⁴ 65⁴ 74⁶ 76⁶ 180⁵ 210²; — Sped. 65⁴ 74⁶ 76⁶ 210²; — Borgere 41⁷ 163⁴ 195⁵; — Dat. 43⁶ 157¹ 181¹ 184³ 202³.
 Ribo, Præst, 63⁴.
 Richiza (Rykezæ), Fru (Løvenbalk ?, g. m. Peder Stigsons Krognos), 133⁴.
 Riislef, Mathæus, Puer, 86¹.
 Rind Kloster 38⁶ 89².
 Rind S., Middelsom H. 13³, ⁶.
 Rinebek, se Rønnebæk.
 Ringsted Kloster 9¹ 34¹ 38² 57⁶ 66³ 166⁵; — Sped. 9², ³ 35², ³ 37⁴ 58².
 Ringsted Herred 138⁶.
 Rinkaby S., Villands H. 108⁴.
 Ripa, se Ellekiøpinge.
 Risby, Baarse S. o. H. 38⁷.
 Risby, se Rejsby.
 Roager (Rutager) S., Hviding H. 195³.
 Rogen, Skaane ?, 3⁶.
 Roland 70¹.
 Rollerup (Roldorp), fh. Bispegaard, Ottestrup S., Slagelse H. 102⁷.
 Rom 150⁵ 158² 212².
 Romlund (Rumælund) S., Nørlyng H. 13³.
 Romær, Peder 23⁴.
 Rook (Mandsnavn) 115⁵.
 Rook, Matthias, Kannik, 199⁷ 201¹.
 (Rosenkrans), Erik Pedersen, V. 188⁴ 189³; (—), Nils Iversøn, R. 185⁷; (—), Otto Nilsson 215¹; (—), Peder Eriksøn af Kogsbøl 173².
 (Rosensparre), Gothrik Jakobsøn i Malmø 97¹ 98³.
 Roskilde 37⁷ 85² 86² 145³ 157¹ 208¹, ²; — Bisp, se Henrik Gertsøn, Hvide (Peder), Krag (Johan), Nyborg (Jo-

- han); — Kapitel 17² 91¹ 100⁴ 102⁶ 103⁴ 104⁶ 120⁶ 153², 4 192⁴ 205³ 206², 6 216⁴, 6 217² (Ærkedegn 120⁶; Dekan 8³); — Skole 57⁶ 154⁴ 207¹ 208² 216⁶; — Domkirken (Lucii) 7⁷ 32⁷ 33⁵ 35¹ 37⁶ 57⁴ 86⁶ 91¹ 94⁶ 95³ 100³ 138⁶, 6 153¹, 5 188¹ 191³ 193⁵ 196⁴ 205², 7 206 207⁴ 208⁴, 5 211¹ 213², 4 215-7; — alle Sognekirker 205⁵ 208²; — Dionysii Kirke 145²⁻³; — Johannis Kirke 205⁵; — Laurentii Kirke 57⁷; — Martini Kirke 37⁷ 57⁷; — Olavi Kirke 57⁷ 102⁵ 157¹, 2; — alle Klostre 84² 154² 208²; majores 57⁵; — Mariæ Kloster 9¹ 11¹ 33⁶ 36⁶, 7 37¹ 38⁵ 57⁵ 61⁶ 101⁷ 153⁶ 154¹ 194¹ 205⁴; — Agnete Kloster 33⁶ 36⁷ 57⁶ 58-9 61⁶ 101⁷ 166¹ 194¹ 205⁴; — Claræ Kloster 7⁶ 8¹⁻³ 10¹ 11⁴ 13² 14³ 15², 3 16⁴, 6 17², 6 20³, 6 21¹ 33⁶ 36⁷ 52⁴ 57⁶ 61²⁻⁵ 84⁴ 101⁷ 154¹⁻² 166¹ 194² 205⁴ 208³, 6; — Minor. 7⁵ 9² 10² 13⁷ 14² 16³ 17² 33⁶ 35¹ 36⁶ 45⁴ 52⁴ 57⁶ 61⁶ 101⁷ 165⁵ 194² 205⁴; — Præd. 7⁵, 7 9¹ 11¹ 13⁷ 16³ 33⁵ 35¹ 36⁶ 45⁴ 52⁴ 61⁶ 101⁷ 166¹ 194² 205⁴; — Hosp. 9²; det gamle 35³, det ny 13⁷; HHosp. 9² 11⁵ 16³ 33⁶ 37⁴ 57⁶ 62¹ 166¹; — Sped. 13⁷ 45⁴ 57⁶ 62¹ 166¹, in Monte 194² 205⁴; — Fundersbro 205⁴; — Foged 21³; — Borgere 35⁴; — Gilde 206-7; — Gertruds Gilde 84⁵; — Dat. 8⁴ 14² 17³ 63 139⁴ 145³ 154⁷ 194⁶ 217².
- Rosmus (Røzmose) S., Sønder H. Dyrs 1⁴ 2⁶.
- (Rud), Kathrine (Jensdatter), g. m. Eskil Falk, 168⁷.
- Rumpæ, Toke 8⁶.
- Rumælund, se Romlund.
- Rus, Peder 80⁶, 7.
- Rusleef (Mandsnavn) 103³.
- Rutager, se Roager.
- Ryclæ, se Røjle.
- Rykezæ, se Richiza.
- Rykinge S., Skaane (Fejlskrift?), 167².
- Ryning, Johannes, Kantor, 111⁷ 113⁶ 121¹ 131⁶.
- Rythæ (? Rya, Vestre Vram S., Gærds H. 94⁶.
- Ræf, Peder 77⁶.
- Rængæ, se Reng.
- Rænneløf (Randersleef) S., Høgs H. 110¹.
- Ræuæungæ (Mandsnavn) 73⁴.
- Rød (Røth, Røeth), Jakob, i Ribe 63⁵; —, Johannes, Præst, 77⁵.
- Rødinge (Røthinge) S., Færs H. 132⁵.
- Røinge (Røkinghe), Fulltofta S., Frosta H. 120².
- Røjle (Ryclæ), Vejlbjby S., Vend. H. 41⁵.
- Rønnebæk (Rinebek) S., Hammer H. 216³.
- Rørbæk, Snodstrup S., Ølstykke H. 100³.
- Rorum, Søndre (Rytherum syndra), Albo (forh. Jærestad) H. 129³.
- Røzmose, se Rosmus.
- Sachow, Nils, Provst, 200⁷ 203³.
- Sal (Salæ), Ginding H. 155².
- Salby, Højelse S., Ramsø H. 11⁴.
- Sallerup, Østre (Sasultorp in Ruma, Saxeldatorp Ruma) S., Frosta H. 4¹ 107⁴ 129³.
- Salomon, Munk, 7⁵.
- (Saltensee), Johannes Takæson 41¹ 43³, 5.
- Sandaakra (Sandagra), Skurup S., Vemmenhøg H. 185⁷.
- Sandakernæs, se Næs.
- Sandby S., Torna H. 32².
- Sasterup (Sacerthorp), Espinge S., Frosta H. 87².
- Saxo, Klerk, 5⁷; — Pedersen 69¹ 70⁶.
- Saxtorp, Saxalstorp S. = Sallerup. Østre (se ovfr.) eller Sallerup, Vestre. S., Harjager H. 6³ 21⁵ 22³, 7 25⁷ 26² 73¹, 2 83³ 111⁶ 178¹, 6.
- Saxtorp, Jonas, Kannik, 114⁷ 115⁷ 136⁴ 138² 142³ 176² 178⁴, 7; (—), Kirstene 115¹; —, Peder, V. 190³, 4; —, Sven 115¹, Kannik 128³ 129⁵ 136⁵ 140³ 141¹ 142³ 149⁶, Dekan 157⁴ 159⁵, Test. 174.
- Sebber (Syberhu) Kloster 15⁶.

- Segeberg, Henrik, Kannik, 203⁵.
 Sehested (Sesteth), Peder 127².
 Selsø (Syelsø, Sælsø) S., Horns H. 57⁷ 60¹ 103³⁻⁵ 104².
 Sem (Seem, Zeem) S., Ribe H. 164³ 197⁶.
 Serige, Løber, 83³.
 Serkløse, se Særkløse.
 Sersløf S., Oxie H. 67³.
 Sieloue (?) 62¹.
 Sigerslev (Siggærslæwæ) S., Lyng-Frederiksborg H. 9⁶.
 Silanth = Sjælland? 115⁴.
 Simmerbølle (Simundebølæ) S., Lange-land, 80³.
 Simon minor 5⁴; —, Puer, 3⁵; —, Præst, 162⁴.
 Sirekøping (Sirithkepæng) S., Luggude H. 20¹.
 Sivid, Kannik, 174⁴ 176⁷.
 Siwithruth (?Sæfdared, Veinge S., Høgs H.) 19⁴.
 Sjælland 5¹ 11⁴ 33⁷ 62⁶ 84⁴ 102¹ 103⁸ 115⁴(?) 120⁶ 150⁶ 171⁷.
 Sjællandsfar (Syalendensis), Peder, Hr. 112².
 Skaal, Jakob 169².
 Skaane 5¹ 11³ 32⁵, 7 47², 4 58⁵ 68⁷ 110² 187⁵.
 Skaaning 110³; —, Famulus, 146⁵; —, Johannes 67³; —, Johannes, Famulus, 89³; —, Nils 26⁵; —, Peder 133⁶.
 (Skade), Klavs Henriksen 212⁷.
 Skads (Skasteth) S., Skads H. 77³ 161¹ 162⁵.
 Skaft, Peder 112²; —, Ølrik 84¹, 6.
 Skaftarp (?), Skaane, 134¹.
 Skaggi 42⁶.
 Skalbjørg (Skalebyargh), Vissenbjærg S., Odense H., 42².
 Skamstrup (Skamsthøp) S., Tudse H. 35².
 Skaner 103³ 114⁵ 142⁶ 178⁴ 181⁶; — Olavi Kirke 177⁷.
 Skar (Mandsnavn) 84⁶.
 Skarby, fh. Sogn, nu Balkaakra S., Ljunits H. 177⁷ 192³.
 Skegge, Peder, Bg. i Malmø, 128².
 Skel, (Skellæ), Johannes 209⁴; (—), Nils Andersøn 189².
 Skelmer 102⁷; — Akasøn 133⁵.
 Skhorn[!] (Mandsnavn) 71¹.
 Skifarp (Skypathorp) S., Vemmenhøg H. 132⁶.
 Skippersløf (Skypærsløf) S., Gærds H. 132⁵ 167¹⁻³.
 Skive, Petri Kirke 53¹.
 Skjelby (Schielby) S., Tybjerg H. 38⁷.
 Skjelm, Drost, 39¹; — Aagesøn 110³, 4.
 Skjensved (Skyelenstwet) S., Tune H. 100⁴.
 Skjern (Skyern) Aa 77⁶.
 Skjænkelse (Skenckilsø), Hjørlande S., Lyng-Frederiksborg H. 150⁶.
 Skjørpinge (Skyrpingi), Havnelev S., Stævns H. 9⁶ 10⁶.
 Skogthorp, Nørlyng el. Middelsom H.? 13³.
 Skomesløf (Skuthmanslev) S., Høgs H. 110².
 (Skondelev, Johan), Bisp af Slesvig, 149³ 159⁴.
 Skovkloster, se Næstved, Petri Kloster.
 Skram, Kristjern 156²; —, Johannes, V. 156², 5, 6 157¹, R. 183⁷ 184²⁻³.
 Skrave (Skragh) S., Frøs H. 65¹, 2.
 Skrillinge, Kavslunde S., Vends H. 41².
 Skroder, Henrik 189¹.
 Skræffinge (Skræplingæ) S., Onsjø H. 129³.
 Skræffinge, Vestre (Screplinge) S., Oxie H. 120³, 4.
 Skræffinge, Østre (Skræplingæ orientalis), Husie S., Oxie H. 18³.
 Skyrpingi, se Skjørpinge.
 Skyts (Skøz) Herred 92⁴.
 Skytte (Skyttæ), Johannes (el. Nils Svensen) 160³; —, Lasse 189⁶.
 Skønøf (Mandsnavn) 151².
 Slagelse 206⁵; — Hosp. 9³ 37⁴; — Sped. 37⁴ 58².
 Slakkathorp (?Slaagarp S., Skyts H.) 107⁷.
 Slangerup Kloster 9² 33⁷ 37³ 45³ 57⁴ 58⁷ 84² 166².
 Slesvig (Hethæby 58⁵), Kapitel og

- Domkirke 56⁵ 110⁶ 198-99 200⁵ 203²;
— Klostre, majores 58⁵; Nonnekloster
13^{5,6} 58⁶; — Minor. 13⁵; — Skole
58⁵; — Bisp, se Johan Skondelev.
Smedstorp (Smisthorp) S., Ingelstad H.
161¹ 162⁵ 167².
Smidstrup (Smythsthorp) S., Holmans
H. 77³.
Smith (Smid, Smyth), Asmund, Bg. i
Lund, 134⁶; — Hennike, Bg. i Ka-
lundborg, 34⁶; —, G., Landbo, 80²;
—, Markvard 115⁴; —, Matthias, Bg.
i Vejle, 160⁵; —, Wendele, Fru, 103¹.
Smitunge (Mandsnavn) 43¹.
Smørmøllen (Smørmille), Kaagerød S.,
Luggude H. 109⁶.
Smørum (Smørem) S., Smørum H.
56⁶ 57⁴.
(Snafs), Otto Bondesøn 156³.
Snakenborg, Gerhard 169¹ 171⁶; —,
Heine 169¹; —, Johan, R. 167⁴; —,
Sofie Gerhardsdatter 169¹.
Sneum (Snethim) S., Skads H. 155⁷.
Snukerhænke (Mandsnavn) 70⁶.
Snøde (Snøwith) S., Langeland, 80¹.
Snøfugel, Nils Pedersen, Bg. i Roskilde,
154^{5,6}.
Sofie 154²; — Knudsdatter 169⁴.
Somer (Mandsnavn) 124³.
Sommer, Johannes, Kannik, 140⁴ 141¹
142³; —, Peder, Munk, 177⁵.
Sorø Kloster 3^{4,5} 4⁶ 5^{2,6,7} 6^{1,5} 9¹
11¹ 33⁴ 34^{3,4} 37⁷ 39^{2,3} 58¹ 166⁵.
Spaldener, Peder, V. 148³.
(Sparre), Jes Thorbernsøn 211¹.
Sporgh, Peder, Løber, 59⁷.
Springimile, Famulus, 28⁷.
Staangby (Stangby) S., Torna H. 6³
19³ 28⁴ 29¹ 132³ 177⁷ 192³.
Staby (Stabby) S., Hind H. 77¹.
Stade i Tyskland 197⁶.
Stadil (Stathæl) S., Hind H. 77¹.
Staffen (jfr. Stefan) 212⁴.
Stalbugh, Henrik, Munk, 61⁵ 63².
Stamma, Peder 5⁴.
Stangeberg, Henrik 209⁶.
Stannstorp (Staffsthorp), Næfvitshøg
S., Bara H. 53⁴ 54⁵.
Stefan (jfr. Staffen) 7⁴ 8³.
Steg, Peder, Kannik, Test. 193; —,
Peder Avonis 194⁴.
Stegheman, Bg. i Stade, 197⁷.
Sten, Johannes de, Præst, 200^{2,3}; —,
Nils, Famulus, 107⁶; —, Peder 182¹
186⁶.
Stenar, Bisp af Vexiø, 2³.
Stenckel (Mandsnavn) 83³.
Stenkel, Hr. 112².
Stenmagle (Stenløse maclæ) S., Alsted
H. 33⁴.
Stenthorp S. (?Stenstrup, fh. S., Ros-
trup S., Hindsted H.) 52⁶.
Stevn (Styhfno), Vive S., Hornum H. 15².
Stewoghæ, se Stæfvie.
Stiby (Stigby) S., Jærestad H. 167^{1,2}.
Stig (133⁴), se Krognos; —, Broder t.
Ingvar Hjort, 37⁶; —, Kannik, 25⁵.
Stinnæ, Sven 146⁷.
Stixwithby, se Vedby (Ruds-).
Stoense (Stugnes, Stunenes) S., Lange-
land, 80^{2,4}.
Stoor, Famulus, 164⁷.
Storehedinge (Hædingæ maclæ) 9⁶ 10^{5,6}.
Stralsund (Sund) 101⁵ 102⁵ 150⁷; —
Dat. 104⁴.
Stranding, Johannes, Sysselprovst, 183².
Strange Jønæsen 70³ 97⁴.
Strazeborg, Martin 103².
Strø S., Gønge H. 117² 177⁷ 192².
Strøfvelstorp (Stryfælsthorp) S., Sønder
Asbo H. 71².
Strømbyærgh (?), et helligt Kors, 38¹.
Stubbe, Knud 71².
Stubber (Stubthorp) Kloster 16² 156⁴.
Stumpæ, Sven 24¹.
Sture, Peder 173².
(Stygge), Ulrik, Bisp, 214².
Styhfno, se Stevn.
Styrgæ (Mandsnavn) 110⁴.
Stæchelmus (Mandsnavn) 103⁷.
Stæfvie (Stæffwie, Stewoghæ) S., Torna
H. 145⁵ 147¹ 151³ (?).
Stæfvie (Stævighe), Reng S., Skyts H.
136² 151³ (?).
Stævns (Stæthins, Stæthiums) Herred
8⁷ 9³ 10⁵ 35¹.

- Støk(?), Tucho 81².
 Støvring (Styffhring), Buderup S.,
 Hornum H. 15².
 Sund, se Stralsund.
 Suno, Hr. 4³, 5.
 Svarthestathe(?), Skaane, 69⁴, 6.
 Sven 164⁶; —, Bisp af Aarhus, Test. 1;
 (—), Bisp af Aarhus, 76²; —, Sakri-
 stan, 130⁵; —, Præst, 39²; —, Præst,
 70³; —, Præst, 117⁴; —, Hr. 84⁴;
 —, Hr. 111¹; —, Lektor, 66⁴; —,
 Minorit, 35¹; —, Munk, 58⁶; —
 (Harinesøn) 5²; — Jønesøn 71³; —
 Olafsøn 70⁶, Test. 81; — Pedersen,
 Kannik, 69⁷, 8; — Pedersen, Præst,
 83¹, 4; — Pedersen, Hr. 107⁵ 115²
 123¹; — Pedersen, Skolar, 73³; —
 Pedersen, Landbo, 146⁶; — Turesøn,
 Hr. 107⁵ 117⁶; — Tuvesøn, Kannik,
 194⁷ 206⁶ 207⁶.
 Svenborg, Minor. 16² 17⁴ 34³ 42³ 80⁴;
 — Sped. 34³ 80⁵.
 Svenstorp (?Svenstrup, Kavslunde S.,
 Vends H.) 42⁴.
 Svenstrup (Svenstorp)?, Sjælland, 81²;
 Svenstrup (Svenstorp) S., Jylland, 104³.
 Sverige 159⁴ 211⁴.
 Swersliper, Jakob, Raadmand i Stral-
 sund, 150⁷.
 Sweyæ, Peder 207².
 Svogerslev (Swaghersløff) S., Sømme H.
 196².
 Sybørhu, se Sebber.
 Syelsø, Sælse, se Selsø.
 Syundi, Peder 102⁶.
 Syøgaarth, fh. Gaard, Bredsten S., Tør-
 rild H. 160⁵.
 Sæfdared, se Siwithruth?
 Sægot (Segot, Sægut) 18⁶; — 107⁶;
 , Skaffer, 141¹; — Sægotsøn, Fa-
 mulus, 117⁴.
 Sæk, Torbern 62⁶.
 Sæmund Johansen, Kannik, Test. 153.
 Særlose (Serkløse) S., Voldborg H.
 208², 6.
 Særsløff, Skaane (jfr. Særsløf), 69⁴.
 Særsløf (Særlesleph), Veddinge S., Har-
 jager H. 25⁵.
 Sæbo (Syæbo, Zyobo), Nils, Kannik,
 161⁵ 163³ 179⁵ 180⁷ 199⁷ 201¹, 3.
 Sæborg, fh. Købstad, Kirke 84³, 4; —
 Foged 49⁴; — Dat. 84⁷.
 Sæborg (Sioburgh), Johannes, Skræder.
 103⁵.
 Sælvisborg (Sylvisburg) Kirke 192².
 Sømmershavn (Symbershafn) 167³.
 Sønderborg, Hosp. 58⁵.
 Sønder (Sundre) Herred Dyrs 2⁴, 3¹.
 Sønderjylland 58⁴ 60².
 Søndernæs, Brøns S., Hviding H. 209⁴.
 Taagarp (Glemmyngistogorp), Glæm-
 minge S., Ingelsta H. 169⁸.
 Taasinge (Thoslandia) 60³.
 Takæn(?), Vor Frue Kirke 58⁷.
 Talik Thytmarsdatter 164⁵, 6.
 Taphem, se Topphe.
 Tathæthorp (?Tattarp, Øster Sallerup
 S., Frosta H., el. Tottarp S., Bara
 H.) 24⁷.
 Teblæthorp(?Tellerup, Ørslev S., Vends
 H.) 42⁶.
 Telseke, Pige, 84⁵.
 Tengelsaas, se Fængilsaas?
 Testrup (Testhorp) S., Ringsted H.
 138⁶.
 Testrup (Testorp), Johannes Nilsson 85⁶.
 Thetlav, Kannik, 163³ 179⁶.
 Thidericus, Præst, 62¹.
 Thitmar Tidemanni, Borgemester i
 Ribe, 164⁵ 165³.
 Thomas 43¹; — i Nybøle 129⁴; —,
 Sakristan, 153⁵; — Jønsøn, Hr. 127².
 — Pedersen, Sysselprovst, 179⁶ 180⁷
 183⁵ 184².
 Thoordorp, se Torup.
 Thora, Pige, 110³; —, g. m. Magnus
 Eriksøn, 96⁵; — (Pedersdatter)
 105², 4.
 Thorbern 103⁶; —, Skolar, 7⁷; — Lau-
 rensøn, Kannik, 71.
 Thord (Thordo, Thorth) 23⁴; — 65⁷;
 —, Hr. 135⁴; —, Kapellan, 3⁵ 5⁴;
 — Akæsøn (30²), se Thot; — Jøne-
 søn 70³; — Æsesen 26⁷.
 Thordun, Peder 62⁴.

- Thorkil 77⁶; —, Præst, 53²; — Akæ-
søn 41⁷ 42⁷; — Byærnæsøn, Kannik,
88⁵ 90⁴ 98⁴, Test. 106; — Gunnar-
søn 17¹; —, Nilssøn, se Bing.
- Thorkilstrup (Thorkilstorp), Saaby S.,
Voldborg H. 216².
- Thorn, Nils 124³.
- Thorstan, Thorsten 80⁷; —, Hr. 144⁴
174³; —, Prior i Bosø, 143²; —
senior, Prædikebroder, 53¹; —, Fa-
mulus, 146⁵.
- Thorthæthorp, fh. By, Tjærnap S.,
Gønge H. 24⁷.
- Thorvorth Knudsen, V. 34⁷.
- Thoslandia, se Taasinge.
- Thostorp (i Thy?) 17².
- (Thot), Aage Absalonis, Kannik, 114¹;
(—), Ingemar Karlsøn 69³ 133⁵;
(—), Olaf Axelsøn 215¹; (—), Peder
Absalonis, Provst, 196⁴; —, Thord,
Hr. 26² 27², ³, Akæsøn 50².
- Threøhe, se Trææ.
- Thrugil (Trygil, Tyrgil), Kannik i
Lund, 69⁵, ⁶ 70²; —, Kannik i Ribe,
163³; —, Præst, 71²; — Hr. 156⁶;
—, Prior, 114³; —, Munk, 112¹;
— Benediktsøn, Hr. 177³; — Nilssøn,
Hr. 155⁵ 157¹; — Olafsøn, Test. 145;
— Pedersøn 178⁵; — Pedersøn 187¹;
— Tostisøn 163⁶.
- Thrugot (Trygot) 70⁶; —, Bryde, 18²;
—, Staldkarl, 71⁵; — Thruutsøn
133⁵; — Tygesøn, Mag., Provst
(jfr. Hak) 20².
- Thruun, g. m. Nils Pave, 8⁶.
- Thruweth 154⁵.
- Throwen (Mandsnavn) 147¹.
- Thueth = Thy? 75².
- Thure (Thuro), Hr. 30⁶; —, Famulus,
73⁵; — Thuresøn 137⁶.
- Thy (Thyud) 15² 17¹; Thudesysyl 17².
- Thydisk, Henrik, Hr. 180² 183⁷ 209⁷.
- Thyra (Thyry) 183⁴; —, Fru, 58⁴; —,
Amme, 17²; — Albertsdatter, Fru,
122⁶.
- Thythemman Thythemanni af Aas, Præst,
Test. 108.
- Tindelam, Johannes, Diakon, 89¹.
- Tislund (Tyslund) S., Nørre Rangstrup
H. 172⁴.
- Tjærnap (Thyrnæthorp) S., Gønge H.
24⁷.
- Toagær, se Tvaæaaker.
- Toddæ, Magnus 104¹.
- Tofta (Toftæ) S., Rønneberg H. 132⁷.
- Toke (Tocho, Toky), Provst 3⁴; —
Ebbesøn 200¹.
- Tolaanga (Thovælanga) S., Færs H.
107³ 117¹.
- Tommerup (Tumæthorp, Tummorp)
Kloster 5³ 19⁷ 22⁶ 28⁶ 32⁴ 52² 68⁴
132² 166⁷ 186²; — Sped. 28⁷ 132³
167¹ 186².
- Tommerup (Tummætorp) S., Odense H.
70¹.
- Tonne (Kvindenavn) 29².
- Toppem (Taphem), Fulstofta S., Albo
H. 170⁷.
- Tordrup, fh. By, Aagerup S., Merløse
H. 66².
- Torløsa (Thorløse) S., Onsjø H. 28⁵ 167².
- Torna Herred 143².
- Torup (Thoordorp), Hvitaby S., Albo H.
167⁶.
- Torup (Thorthathorp) S., Halmstad
H. 31¹.
- Toste (Tosto) 188⁵; — Thuresøn 117²⁻³.
- Tottarp (Thothathorp) S., Bara H.
19¹ 24⁷(?).
- Tove (Thowæ) 28⁵; — 45⁵; —, Nonne,
26³; —, Deje, 43²; — Jonsdatter
210¹.
- Towethorp (?Torup S., Strø H.) 102⁶.
- Towæbondæ, Joon, Bg. 34⁷.
- Tranegilde (Trangillde), Ishøj S., Smø-
rum H. 196¹.
- Trebjærg (Thrybyærgh), Virring S.,
Nim H. 87⁴.
- Tryggevælde (Thryggiwællæ), Karise
S., Fakse H. 9⁷.
- Trælleborg, Minor. 28⁶⁻⁷ 32⁶ 47³ 68⁵
122³ 133⁴ 166⁶ 186¹.
- Trææ (Threøhe, Treoghe), Nørre Ved-
dinge S., Onsjø H. 25⁴.
- Tucho, Tuko, se Tyge.
- Tudse Herred 21² 216².

- Tule (Tulo), Landbo, 168²; — Addæsen 117³; — Sverkesøn 117⁶.
- Tullstorp (Tulestorp) S., Vemmenhøg H. 185⁷.
- Tummorp, Tumæthorp, se Tommerup.
- Tummæthorp (?) S., Jylland, 88⁴.
- Tunby (Tundby), Smedstorp S., Ingelstad H. 170⁶.
- Tuve (Tuvo), Præst, 18⁴; —, Foged, 8³; — Benediktsøn, Bueskytte, 71¹; — Jakobsøn, Foged, 49³; — Nilssøn 187²; (— Nilssøn), Ærkebisp, 215¹; — Orsøn 70³.
- Tvaaaaker (Toagær) S., Himle H. 111⁵.
- Tved (Thweth) S., Mols H. 127¹.
- Tvilum Kloster 16¹.
- Tybjærg (Thythæbyærgh maclæ og litlæ), Tybjærg S. og H. 38⁷, 8.
- Tybjærg (Thythæberg), Johannes, Kannik, 63¹.
- Tyge (Tucho, Tuko) 140⁷; —, blind, 59⁷; —, Famulus, 124²; — Juræsen (60¹), se Hvide; — Kristjernsøn, Hr. 21⁶ 22¹; — Olafsøn 73⁴; — Olsen 175³; — Pedersøn 103⁵; — Povlsøn 129³; — Sægutsøn 24⁵; — Thomæsen 129⁴; — Thordsøn 42⁶; — Turesøn (kaldet Malmøghe), Kannik, Test. 113.
- Tymbær, Nils, i Kbhvn. 60³.
- Tyrgil, se Thrugil.
- Tyskland (Almania, Theutonia) 8¹ 200⁴⁻⁷.
- Tært, Tyge 77².
- Tønder (Tunder) 163¹; — Minor. 172⁵.
- Tønder Herred 172².
- Tørrild (Thorild) Herred 162².
- Udlejre (Utlërthe), Ølstykke S. og H. 100³.
- Uf, Cæcilie 150⁴; —, Johannes 150¹, 2, 4 152⁴.
- Uffe (Uffo, Offo), Hr. 176⁶; —, Diakon, 112²; —, Kammersvend, 103²; — Guzerthson (Gurethson) 26¹; — Nilssøn 99³ 107⁴ 116⁴; — Nilssøn i Strø 117²; — Olafsøn 146³ 147²; — Pedersøn 67⁵.
- Uge (Ughæ), Peder 173³.
- Ugelstrup (Uglestorp), Lyngby S., Voldborg H. 193⁶.
- Uggerberga (?) S., Sjælland 35².
- Uggløse (? Ugleslø, Skurup S., Vemmenhøg H.) 185⁷.
- Ugler (Ulkehthorp), Hørby S., Tudse H. 20⁶.
- Ugleslø, Skaane, se Ygeløse.
- Ulf 5⁵.
- (Ulfeld), Johannes Fynsøn, Hr. 191⁴; (Ulfstand), Henrik Jerardi, R. 186⁵ 187⁶; (—), Jakob (Gertsøn), Ærkebisp, 176⁴⁻⁵ 181⁵, Test. 184.
- Ullasjø, se Utansio.
- Ulrik, Bisp, se Stygge.
- Ulstorp (Ulfstorp), Bosarp S., Onsjø H. 26¹.
- Una 35⁴; — 87⁶; — 97⁵; —, Enke, 159³; —, Nonne, 70⁵.
- Underup (Unnætorp), Vejby S., Holbo H. 48⁶.
- Underup (Undorp) S., Nim H. 88³.
- Unge, Asker 114⁶; —, Benedikt, Bg. i Malmø, 159¹.
- Unit, Nils 102⁸.
- Uppesundby, se Oppesundby.
- Upsala 214¹.
- Utansio (? Ullasjø, Ensløf S., Tønnersjø H.) 30².
- Uth, Peder, Test. 35.
- Uxbi, se Oksby.
- Vaalsjø (Waløso) S., Færs H. 117 Ann.
- Vaaxtorp (Owagstorp) S., Høgs H. 110¹.
- Wadde, Johannes 62⁴.
- Vadenslø (Wathænsio) S., Rønneberg H. 73¹ 110⁴ 111⁵.
- Vadstena Kloster 169¹ 211⁵ 214¹.
- Wal, Olaf 25⁵.
- Valbert, Abbed, 2³.
- Valborg 123⁷; — Jønesdatter 123⁸.
- Valby S., Holbo H. 45³, 7 49³.
- Valdemar II, Hertug, 2⁶, Konge, 3²; — IV, Konge, 86⁶ 100² 101¹; —, Bisp af Slesvig, 2³.
- Walther, Mag., 5⁷.
- Vandborg (Wandburg) S., Vandfuld H. 182⁶.

- Vandel (Vandal), Randbøl S., Tørrild H. 163¹.
- Vangot Nilssøn, Bg. i Viborg, 182⁶.
- Vanstatorp (Watnstathæthorp), Vanstad S., Færs H. 143⁵.
- Varde (Waret) 155⁷.
- Varde (Warwith, Waret) Syssel 65⁶ 157¹ 160⁴ 161⁴ 163² 183² 197¹, ³ 209⁶.
- Vardenberg, Frederik, R. 212².
- Varpelev (Warppælewæ) S., Stævns H. 9⁷ 10⁷.
- Watermord, Nils, Præst, 203⁵.
- Vathby (?) 3⁵.
- Vedby, Ruds- (Stixwithby) S., Løve H. 57⁷ 60¹.
- Vedsted, Vester (Vesterwesteth) S., Hviding H. 209³.
- Veinge (Withinge) S., Høgs H. 19⁴.
- Vejlby (Wæthelby) S., Elbo H. 161².
- Vejlby S., Vends H., se Wæthælby.
- Vejle (Wæthel) 160⁵; —, Kirke 161² 180³(?).
- Wele, Johannes, Kannik, 206⁶ 207⁵ 208⁵.
- Velling (Weling) S., Hind H. 77¹.
- Wellinge, se Vælinge.
- Welø (?), Kapel, Himmer Syssel, 16².
- Vemmenhøg (Væmundshøg) Herred 185⁷.
- Vemmenhøg, Vestre (Vestrevemunde- høg) S., Vemmenhøg H. 185⁷.
- Vemmerløf (Wæmundelef) S., Jærestad H. 22⁶.
- Wendelbo (Mandsnavn) 164⁶.
- Vends (Wændesclæt) Herred 42⁵.
- Vendsyssel (Wendlia) 155⁵.
- Verner, Præst, 102⁵; —, V. 42⁴; —, Puer, 41⁸.
- Vessige (Væsøghæ) S., Aarstad H., 30⁶.
- Veste (Westo) Akæson 117².
- Westerstathæ, Nils, Kannik, 69⁶.
- Vestervig (Westerwik), Kloster 15⁶ 53¹.
- Westremark, Stoense S., Langeland, 80², ³.
- Viborg 182⁶; — Kapitel 15⁷; — Kirker 52⁶, ⁸ 58³; — Munkekloster 58³; majores 58³; — Nonnekloster (Botulphi) 13⁵ 16¹; — Minor. 13⁵ 16¹ 52⁷ 58³ 62²; — Præd. 13⁵ 16¹ 52⁷; — Sped. 13⁵; — Landsting 13¹.
- Vidaa (Witha), Provsti, Sønderjylland, 180¹ 183⁶ 184³.
- Vidinge, Søndre (Syndra Hvidinge) S., Harjager H. 175³.
- Vierød (Wiwærth), Kaagerød S., Luggude H. 109⁶.
- (Viffert), Lave Nilssøn, V. 162⁴ 165³.
- Vig (Wik) S., Ods H. 32⁷.
- Vigenstorp, se Wygethorp?
- Vilhelm (Willem), Mag., 15³; —, Præst, Test. 74; —, Hr. 153⁴.
- Vilikin, Læge, 59³.
- Villands (Withlanz) Herred 108⁴.
- Vinald, Hr. 191⁵.
- Vind, Nils 69².
- Vinderup, fh. By, Aagerup S., Merløse H. 66³.
- Vinderød S., Strø H. 211³.
- Vinding (Winningæ) S., Vinding H. 52⁴.
- Vinkel (Winklæ) S., Middelsom H. 13³, ⁶.
- Vinsløf (Withingsløf) S., Gønge H. 47⁵.
- Wint, Gunni, Hr. 17⁴.
- Vintrie (Vintroghe), Bunkeflo S., Oxie H. 97⁵.
- Vintærhøhæ ved Lokæthorp 26¹.
- Wipthorp, Wipetohtp (? Viveterpgaard, Rostrup S., Hindsted H.) 16⁴.
- Virkiæ (Wyrkie) S., Harjager H. 144⁴.
- Wisnar 198⁷ 201³.
- Visseltofta (Vislætøftæ) S., Gønge H. 143³.
- Vissing (Wisingæ) Kloster 16² 89².
- Withinge, se Veinge.
- Vive (Wifø) S., Hindsted H. 16⁴.
- Viveterp, se Wipthorp?
- Viviane, Nonne, 154².
- Vogn, Munk, 58⁵.
- Voldborg (Walburgs) Herred 57⁷ 193⁶ 216².
- Voldby (Wolby), Kavslunde S., Vends H. 41⁴.
- Wolfstein, Frederik (Frytres) vamme 214³ 215².
- Vonsbæk (Odensbek) S., Haderslev H. 188¹.
- Vor (Horæ) Herred 88³.
- Vordingborg (Hordthungæburgh) 96¹; — Præd. 9¹.

- Vragerup (Wrahæthorp), Uppaakra S.,
Bara H. 51³.
- Vram, Nørre, S., Søndre Asbo H. 88²
89⁴ 133¹ 182³(?).
- Vram, Søndre (Søndre Vram) S., Lug-
gude H. 196².
- Vram, Vestre, S., Gærds H. 94⁷ 182³(?).
- Vram, Østre, S., Gærds H. 116³ 117².
- Vrejlev Kloster 15⁶.
- Wygethorp (?Vigenstorp, Lomma S.,
Bara H.) 25⁶.
- Wypæ, Aage 26⁵.
- Wæggarp (Wæggæthorp), Yrtofta S.,
Harjager H. 92³.
- Wælinge (Wellinge) S., Luggude H. 6².
- Wærlinge (Wyrtingæ), Stehag S.,
Onsjø H. 25⁴.
- Wæsby S., Luggude H. 192⁴.
- Wæsumb (Wæsum), Gaard, Knæstorp
S., Bara H. 107⁷ 108¹.
- Wæsøghæ, se Vessige.
- Wæthel, se Vejle.
- Wæthelby, se Vejlbj.
- Wæther, Peder, Hr. 60⁴ 63².
- Wæthleby, fh. By, Tudse H. 216¹.
- Wæthælby, Nybøl S.; vistnok = Vejlbj,
nu S., Vends H. 41⁵.
- Yda, se Ida.
- Ygeløse, Skaane, (= ? Uglesjø) 67³ 83¹.
- Ykost, se Ikast.
- Yumber, se Himmer Syssel.
- Yngæ, se Inge.
- Yrtofta (Yrteftæ) S., Harjager H. 92³.
- Ystad 82⁸ 151⁷ 177⁵; — Minor. 28⁷
32⁶ 47⁸ 68⁵ 122³ 133⁴ 166⁶ 186¹; —
HHosp. 166⁷; — Sped. 186².
- Ystad, Johannes 112².
- Zeem, se Sem.
- Zelekong, Sivekin 69².
- Zyobo, se Søbo.
- Zætæn (Mandsnavn) 35⁴.
- Æbelholt (Hæpplæholt, Eblolt, Epplo[ll]t.
Paracit) Kloster 4⁶ 9¹ 11¹ 37³ 45³ 57³
84² 103³ 166⁵ 206⁵ 211².
- Ælizef, se Elisabet.
- Ællækøpinge, se Ellekøpinge.
- Ælsebe, se Elisabet.
- Ærre Tuvesøn, V. 34⁷.
- Æsgærø, se Esrom.
- Æspingæ, se Espinge.
- Æstreth, se Estrid.
- Ætte 97⁵; —, Nonne, 28³.
- Æwerløf, se Efverløf.
- Æwerthe, se Efverød.
- Ø (Hø) Kloster 15⁶.
- Ødder, Præst, 29³.
- Ølby, Bjeverskov H., = Ølby, Højelse
S., Ramse H. 216².
- Ølrik, Slagter, 137⁵.
- Ølsjø, se Insoyo?
- Øm (Cara insula, Høm) Kloster 1—3
16¹ 53¹.
- Ønder 133⁷; — Faderson, Test. 20.
- Ønnarp (Øndæthorp), Flædie S., Torna
H. 18³ 19⁵.
- Ønnarp (Øndethorp) S., Vemmenhøg H.
119² 185⁷.
- Ønnesta (Ønæstad) S., Gønge H. 72⁵.
- Ørby, Vejby S., Holbo H. 45⁶ 47⁷.
- Ørghe S., Rønneberg H. ? 28⁵.
- Ørslev (Ørsleef) S., Sjælland 101⁴ 102².
- Ørtofta (Hertyftæ) S., Harjager H.
25⁶; — Gaard 143⁵; se ogsaa Ertyftæ.
- Ørup (Øgethorp, Agetorp[?]), Rosmus
S., Sønder H. Mors, 1⁴ 2⁸.
- Ørz, Herman, V. 186⁵ 187⁶.
- Øsløf (Øthæløf) S., Onsjø H. 27¹ 132⁶.
- Østbirk (Byørkye) S., Vor H. 88³.
- Østrawram, se Vram, Østre.
- Øthersleff, Vestre, se Odarsløf.
- Øvid (Ewith) Kloster 19⁷ 28⁶ 32³ 68⁴
132² 166⁷ 186².

Sagoversigt,

systematisk ordnet.

Indhold: I. Slægtskabsforhold; II. Livsstillinger; III. Hus, Bohave og Hustøj; IV. Klæder og Smykker; V. Landvæsen og Husdyr; VI. Byvæsen og Skibsfart; VII. Statsliv, Krigsvæsen og Retsforhold; VIII. Kirkevæsen; IX. Skolevæsen og Bøger; X. Mønt og Maal; XI. Forskelligt og tvivlsomt — Som Tillæg meddeles en bogstavordnet Liste over de i Sagoversigten omtalte Betegnelser.

I. Slægtskabsforhold.

Parentela 15¹; secunda consanguinitatis linea 138⁷.

Fader, pater . . . Moder, mater . . . genetrix 193⁵ 194³.

Ægtemand, maritus . . . Hustru 204⁴; Husfrue 208^{3, 4} 211^{3, 5} 212^{1, 5} 214³, consors 146³ (i anden Betydning 168⁷), conthoralis 83⁶ 205⁶, sponsa 150³. Enke, relicta . . . vidua 47¹ 108⁵ 159³ 163⁶ 200³.

Børn, infantes 135⁶ 167³, liberi 29¹. Søn, filius . . . puer 36¹; Datter, filia . . . Broder, frater . . . germanus 17¹ 20² 81¹; Søster, soror . . . germana 61⁶ 62².

Svigerfader, socer 15⁵; Svigersøn, gener 17¹ 56¹ 62⁶ 86² 96^{6, 7} 110^{3, 5} 114⁷ 135⁵ 173² 174² 181³ 182². Svoger, sororius 180⁵ 187² 204⁴, svagerus 194^{3, 5}.

Onkel, avunculus 21⁶ 22¹ 158⁶ 159⁶. Faster, matertera 26⁷ 186⁴. Søskenesøn, fratruelis 27¹ 77⁴ 150⁴, nepos 3⁴ 26⁵ 73⁴ 101³ 107^{4, 5} 152⁴ 174² 192⁵ 207³; Søskenedatter, nepta 151¹, neptis 55⁶ 79² 89² 96^{6, 7} 174⁴, nepos 71³. Dattersøn 37⁵. Søsterdatter 190³ 211⁵; Søstersøn 211⁶.

Stifbroder, frater uterinus 50^{4, 7}, couterinus 150⁵.

Uægte Døtre, filiae non de thoro legitimo natæ 36¹.

Gudfader, compater 201².

II. Livsstillinger.

Stats- og Hofembedsmænd, se Statsliv; gejstlige, se Kirkevæsen.

Læge, medicus 59³ 150⁶.

Bæltslaer 64⁴. Handskemager 8⁶. Murmester, magister murarius 125³, magister laterum 6⁵. Skomager, sutor 126³ 174³. Skræder, sartor 24⁶ 55³ 71⁵ 103⁵ 115⁴ 125³ 133⁶. Slagter, carnifex 137⁵. Stenhugger, lapicida 6⁵. Tømmermand 73⁴ 172⁶. Vognmand, carpentarius 123⁶ 143⁸.

Tyende:

Familia 8⁴ 18⁴ 103⁴ 110⁴, in bonis 80⁶, in curia 59¹ 108¹. Familiars 192⁶; daglige, cotidiani 159^{3.4}. Clientulus 204⁴. Servus 169⁷. Servitor 151² 166⁷ 180⁶ 184¹ (om Væbner) 187⁴ (om Ridder); servitores in nave 103⁷. Servientes in curia 43¹. Tyendeløn, merces laborum 43¹. Socii mei 18⁴.

Mandligt: Svend, famulus 10² 28^{7.8} 35³ 59^{2.7} 68^{6.7} 71² 73^{4.5} 77⁶ 79³ 81¹ 83² 85⁶ 86^{1.2} 89³ 97¹ 107^{6.7} 110³ 115⁶ 117^{4.5} 126^{3.4} 130⁵ 133⁵ 137⁷ 139^{1.5} 143^{7.8} 146^{5.6} 154⁵ 159² 162^{3.4} 164^{6.7} 170² 174³ 178⁶ 192⁶ 206⁷; af Stalden, de stabulo 70^{5.6}; famuli mei, mecum equitare consueti, 26⁶; puer 3⁵ 9⁵ 35⁴ 41⁸ 42⁷ 45⁵ 50² 70⁵ 86¹ 126⁴ 130⁵ 133⁷ 137⁷ 143⁷ 146⁷ 151^{2.7} 152¹ 159^{3.4} 169^{7.8} 192⁶; pueri in curia 7⁷ 26⁷ 107⁷, in coquina 73⁵, laborantes in c. 103⁸.

Smaasvend 214⁴. Dørsvend 82⁷. Kammersvend, camerarius 3⁵ 5⁵ 103^{2.3}, cubicularius 152² 159⁵.

Kok 187⁵, coquus 5⁵ 6^{4.5} 7⁴ 84⁶ 86⁴ 103⁶ 115⁵ 133⁶, magister coquinæ 151¹.

Brygger, braxator 50² 89³ 124³.

Staldmester, stabularius 5^{5.6} 65⁵ 66² 184⁴.

Haarskærer, barbitonsor 71⁴ 82⁷, supertonsor 137⁵.

Skriver 178⁴, scriptor 169⁸.

Løber, Brevdrager 103⁷, cursor 36¹ 59^{3.7} 83³ 86² 103⁷ 112⁵ 169⁷.

Foged, advocatus 187¹. Forvalter, procurator 59⁴ 65⁷. Skaffer, promus 82⁷ 86² 103⁷ 138¹ 180⁶ 182¹ 187¹.

Kvindeligt: Mø 56¹ 212³; dæye 43²; ancilla 15⁶ 59^{4.7} 62⁴ 84⁵ 86³ 107⁷ 110³ 146⁷ 162⁴ 169⁷ 174⁴ 204⁵; puella 45⁵ 80⁷ 107⁷ 169^{5.6}; muliercula serviens mihi 49².

Amme, nutrix 17².

Husholderske, procuratrix 27¹ 43¹.

Vaskerkone, lotrix 59⁶ 73⁵ 112⁵ 124³.

III. Hus, Bohave og Hustøj.

Bygning, ædificium 88². Stenhus 189⁶, domus lapidea 174² 204⁶.
 Raddling (Stuehus), rathelang 15⁵. Stue, stupa 8³, in qua balneare
 consuevi 18⁴. Kammer, camera 70⁷ 158⁷ 204⁴; Skatkammer, fiscus 187² 5.
 Køkken, coquina 7⁷ 73⁵ 103⁸ 151¹. Kælder, cellarium 103⁸.
 Baggers, pistrina 7⁷.
 Badstue, balneum 10⁶ 18⁴ 173⁵ 191¹⁻² (en Badstuegang, givet
 fattige 208²).

Stald (og Hestetøj), Bryggers og Bryggerede, se S. 256.

Bohave 139¹; utensilia 161¹; u. dicta boskaap 117⁵; boskap
 11¹. Bona mobilia, quæ habeo in fundis præposituræ etc. 32⁷.

Bord, mensa 140³. Foldebord, m. plicabilis 74⁶; lukket(?) Bord,
 m. serata 207⁴. Bord(?), tabula 59¹ 113⁷.

Stol: Foldestol, sedile complicabile 125⁶.

Kiste, cista (sista, scista) 24² 38⁵ 59⁴ 61⁵ 79⁴ 117⁴ 124³ 129⁴⁻⁵
 140⁷ 143⁵⁻⁶ 150⁴ 152² 178⁶ 180² 207⁴ 210³, af Jern, ferrea 156²;
 Skibskiste, cista navalis 163¹; Brudekiste(?), c. thoralis 204⁵.

Skrin, scrinium 38⁴ 204³, med Relikvier, cum reliquiis 59¹, af
 Sølv, argenteum 7⁵. Skrin, arca 149⁶ 163². Lille Skrin, latula, med
 Skjorte, cum pellicio 130⁵.

Skab, skaap 135⁵ 149⁷.

Hynde, Pude, culcedra, culcitra 7⁷ 49² 56¹ 62³ 112⁵ 129⁴ 140⁷
 141¹. Hovedpude, culcitra cervicalis 75³; cervical parvum dictum puthæ
 145²; cervical, foret med Silke, serico foderatum 180⁶.

Pude, culter, af Silke, cericia cultra 75⁴.

Pude, cussinus 62⁴ 199⁷, cum manubrio de cypresso 180⁶.

Hynde, Pude, pulvinar 49² 62⁴ 130⁴ 135⁴⁻⁶, toregma 75³.

Tæppe, coopertorium 129⁴, quod dicitur thækene, de pellibus 128⁴,
 af Ræveskind, vulpinum 5⁵. Tæppe, tapetum 70⁷ 77⁶ 112⁴ 115³ 135⁵
 155⁵ 165³, de Irsk 126².

Bordtæppe, mensale 61⁵ 76⁴ 100⁶ 101³ 111¹ 140³ 143²; 1 longum
 mensale cum gausape suo 142¹.

Seng, lectus 26⁴ 38⁷ 50² 75³ 182² 206⁸ (Sygeseng, lectus ægritudinis
 56⁴ 85¹ 165⁴); Helsing 38⁶. Med Tilbehør, cum omnibus pertinentiis
 80⁷, cum suis præparamentis 137² 193¹ 204⁵. Opredt, paratus
 143¹ 163¹ 169⁴⁻⁶ 173⁶ 174¹ 208³, paratus cum melioribus paramentis
 183⁴, paratus cum suis pertinentiis 169³. Med Linklæder (Lagener) og
 Sengetæppe, cum lintheaminibus et køltæ 59⁴⁻⁵; med Sengklæder og Lin-
 klæder, cum lectisternio et lintheaminibus 59⁶⁻⁷.

Sengklæder, lectisternium, -ia 59^{4,5,7} 79³ 180² 195⁴ 210², lectisternia, quæ soleam ferre mecum, 115³⁻⁴; blaa 138⁷; foret med Maarskind, foratum de marturibus 6⁴, vario foratum 6⁵.

Sengetæppe, Kolt (nedertysk: Kolte), kolta 101⁵, colther 62⁴, koltæ 59^{4,5}, kylt 72⁷, af grøn Farve, viridis coloris 70⁵.

Dyne 195⁴.

Lagener, gestælagen el. gestalelaga 112⁴.

Linklæder, lintheamina 49³ 59^{5,7} 62⁴ 70⁷ 126⁴ 129⁴ 145².

Haandklæde, manutergium 76⁴ 100⁶ 101³ 112² 126³ 140³ 179⁵ 180¹.

Badelagen 100⁶ 101³ 112².

Stald, stabulum 70⁶ 71⁵ 103⁶ 151².

Sadel, sella 35⁶ 77⁴ 112^{4,5} (cella) 137⁷ 156⁶ 180¹, cum instrumentis 76⁵. Tøjle, Bidsel, frenum: sella et frenum 79² 83¹ 158⁵ 163⁵ 164⁶ 174³ 179⁴, sella cum freno 117⁵ 129³ 137⁷ 178³. — Sadelfad se S. 257.

Vogn, carpentum 114⁴.

Tælt, tentorium 26² 67⁴.

Bryggers, braxatorium 77. Bryggerede 208¹.

Kedel, caldarium, -ia 112¹ 140⁷, capiens 3 urnas 204²; caldaria dicta bostækæthælæ 182². Bryggerkedel, c. braxatoria 178², med Spande og andet Tilbehør, cum doleis et aliis instrumentis 178⁴; c. ad braxandum de magnitudine 1 lagenæ 162⁵⁻⁶; patella braxatoria 161⁴ (i Sameje mellem to Mænd). Kedel paa 1 Tønde 195⁴.

Spand, doleum 88⁷ 178⁴ 182², med Rende (rennæ) 204². Kobberspand, kobbersyllæ 195⁴.

Gryde 38⁵ 208³. Kogekar, sartago 111³, med Spande, cum doleis 88⁷, kaldet Fyrpande 207².

Potte, olla 90⁴ 111⁷ 114² 126¹ 130⁴ 140^{5,7} 141¹ 142⁴ 143⁸ 163¹ 178² 182² 204³, sort 178⁴, af Kobber, cuprea, de cupro 49³ 74⁶ 76^{4,5}, af Messing(?), ænea 199⁷.

Bækken, pelvis 125⁶ 178⁴ 180⁴ 180⁷ 191⁷ 204³, af Sølv, argentea 185⁶, med Krukke, cum ydria 74⁶ 75¹, med Kande, cum lavacro 210².

Dunk, amphora 76^{4,5} 112¹ 126^{2,4} 140^{5,7} 143⁸ 163¹ 174⁴ 204⁵, af Tin, stannea, de stanno 76^{4,5} 114¹ 135³⁻⁴ 199⁷ 200¹, af Sølv, argentea 68⁷ 100³ 185⁶, slyndythæ 114⁷. 2 amphoræ cum 1 capsula 182³.

Dunk, uter 112¹ 126¹, af Tin, de stanno 90⁴, af sort Læder, de corio nigro 90³⁻⁴.

Sølvkande 208³.

Kande, lavacrum 210², rund, rotundæ formæ 115⁴, firfodet, quadrupedale 114⁵.

Kande, lavatorium 125⁶ 135⁴, med Bækken, cum pelvi 178⁴.
 Flaske, flasco 150¹, af Tin, stanneus 140^{4, 5}, 1 par flaconum 176⁶.
 Sadelfade, sathilfaat, lances 150¹ 162⁷ (l. dictæ s.), af Sølv, argentea 185⁶, af Pragerarbejde, facturæ Pragensis, med 10 smaa Tinbægere, cum 10 parvis scutellis stanneis 176⁶.

Drikkekar 66⁴.

Stenskaal med Laag og Fod af Sølv, vas lapideum cum coopertorio arg. et pede arg. 70².

Sølvskaal 208³ 210⁶ 211¹⁻⁶ 212^{4, 7}; vasa argentea dicta sølvskale 194³; vas argenteum 72³ 75⁴ 140², forgyldt med Fod, cum pede deauratum 65³. Sølvskale, cratheres argentei dicti skale 185⁶; crathera argentea, crater argenteus 120⁵ 176⁵ 186⁶ 187¹, forgyldt indvendig, intus deaurata 122⁸.

Sølvstob 38⁵ 211⁶.

Bæger, bicarium, af Sølv, argenteum 5⁷ 29² 69³ 187², af Guld, de auro 24⁶.

Sølvbæger, Sølvnap, nap argenteum 185⁶ 186⁵ 205², med 7 Sølvkeer 155⁵; forgyldt, nap deauratum 186⁵. Ciphus dictus sølvnap 153². Ciphus argenteus 4³⁻⁷ 6¹ 67⁵ 70²⁻³ 101⁶ 131⁶ 161⁴ 183^{2, 4} 184^{2, 5} 185⁴ 186⁵. Sølvnap med trindt Laag 211²⁻³; cum tectura sua argentea 168⁴⁻⁵; med Fod, cum pede 186⁵. Ciphus arg. de plano opere (i fladt Arbejde?), ponderans c. 10 marcas argenti, 4⁶; af Pariserarbejde, de factura Parisiensi 114⁷; forgyldt, deauratus 157³ 186⁵ 199⁷, med Fod, købt for 20 Mk. lybsk, 200⁷. Cum imagine majestatis 100⁷, cum Veronica 186⁶. Cipi Rujanorum idolorum 4⁶. Ciphus, quem Hildebrandus fecerat, 4⁵; c., de quo pater ejus potiones accipere solebat, 4⁵.

Hanap (= Nap): parvum h. pro vino bibendo de argento 90³.

Bæger, scutella, af Sølv, argentea 4^{3, 7}, af Tin, stannea 176⁶.

Pægl, peel 127⁶.

Horn, cornu 29³ 69⁵ 70⁶ 72^{3, 7} 73² 74⁶ 76⁴ 78⁶ 79¹ 87⁵ 88^{4, 7} 89¹ 90³ 100^{6, 7} 101^{1, 3} 102^{2, 5-7} 107¹ 110² 111^{2, 6, 7} 112¹ 113⁶ 114^{5, 7} 117² 120^{7, 8} 121^{1-3, 7} 126³ 131^{6, 7} 132¹ 133⁵ 135^{4, 6} 136⁴ 138¹ 140^{2-5, 7} 142²⁻⁵ 145⁵ 149⁶ 153² 154⁵ 155^{3, 4} 156³ 157⁵ 176⁵ 178³⁻⁵, operatum cum argento 69⁵⁻⁶, argento ornatum 160³, deargentatum 157⁶ 176⁵ 178³ 186^{4, 6} 191⁶, argentatum deauratum 149³ 150¹, deauratum dictum gripsklo 185⁵, argenteum dictum gripsklo 185⁴; c. bestiale (Dyrehorn?) 161⁵, c. cum flascone 140^{4, 5} 150¹.

Ske, af Sølv 37⁸ 38⁵ 66⁴ 190² 208^{3, 5} 211⁶, coclear argenteum 55⁶ 72⁷ 73¹ 74⁴ 75⁴ 89¹ 101⁶ 107¹ 114^{1, 6} 115¹ 121⁸ 122⁵⁻⁷ 123^{6, 7} 124¹ 126¹ 128³ 130³ 132¹ 135^{3, 4} 136^{4, 5} 142^{2, 3, 6, 7} 146^{5, 7} 151^{5, 6}

153^{2.5} 155⁵ 174^{2.3} 176⁶ 178^{4.5} 180¹ 181⁵ 182^{1.3} 183^{2.3.5} 184¹ 191⁴ 194^{3.4} 199⁷ 201¹ 206^{4.8} 209^{2.6} 210²; til at folde sammen, plicabile 115^{2.3}; dictum foldæskeeth, med Læderskede, cum vagina de coreo 121²; habens signum manus benedicensis 161⁴, signatum cum Veronica 176⁶, med S. Ursulas Billede 212².

Kniv, cultellus 72⁶ 73¹, argento ornatus 180⁵, cum præparamento argenteo 123²; 1 par cultellorum ad mensam aptorum 140³; 1 par cultrorum, af Pragerarbejde, facturæ Pragensis 176⁷. Bordkniv, 1 par borcknive 100⁶ 101².

Kam af Elfenben, pecten de ebure 180^{1.2}.

Røgelsekar, 2 turribula 127⁶.

Saltkar, salserium 185⁶.

Urtekar, yrtekar, af Sølv, de argento 185⁶.

Guldskaal med Moskus, vasculum aureum cum musco 4³.

Bord med Vægte, tabula cum trutinis 113⁷.

Kværn, mola, quæ dicitur krokquærn, 125⁶. Molale 112³. Senneps-kværn(?), molale sinapis 114⁷.

Morter, mortarium 97⁵ 182³, mortariolum 140⁴, med Støder, cum stempel 135⁴, cum pila 178⁴.

Lygte, laterna 115⁴ 126²; Haandlygte, l. manualis 150¹ 177² 208.

Lysestage, candelabrum 178⁴ 179¹, af Kobber, cupreum 126³ 176⁷.

Lysekrone 208⁵; = ? krunære 191⁴.

IV. Klæder og Smykker.

Klæde 213⁶, pannus, 168³. 6 Alen 102² 103⁶ 135⁵; 7 Alen 162^{3.4}; 8 Alen 143⁵ 169⁶; 1 Stykke, pecia 158⁷. Pannus ad tunicam 183⁷ 189¹, pro 1 tunica et 1 mantello 84⁵, pro 1 pare vestium 84⁴.

Blaa 10⁸ 69⁴; 5 Alen 178⁶. Brunt, 8 Alen 143², 10 Alen 86²; 1/2 Stykke, frustum panni 164⁶. Graat, glaucum 69⁴. Hvidt, 6 Alen 151⁶. Sort, 9 Alen 195⁴. Sort (pannus moratus), moræth 59⁵.

Araas (fra Arras) 180². Brabantsk, 7 Alen blaa 114⁷, 8 Alen 115². Bryggist (fra Brügge), 16 Alen 89², 19 Alen (ad 1 par vestimentorum) 103². Gallisk 158⁶. Gentisk (fra Gent), 1 pannus de Gandavo 70^{2.5}, 16 Alen Gentæst 59⁴; Stykke, pecia de Gandavo 70³. Kortrigsk (fra Kortrijk, Courtrai), 1/2 pannus 105¹, 8 Alen grønt 115². Irsk 126², yrist 80⁷. Nøvælst (fra Nivelles), 14 Alen 59⁵.

Cortina flandrens 204². Cortinæ rubæ sive [ante?]pendia lecti mei 206⁸.

Borel 73⁵ 112⁵. Brunert 38³ 62³. Damask 211². Fløj 37⁷ 211¹; sayen, 2 peciæ 69⁴. Gyldenstykke 210⁶ 213³. Purpur 148². Samet

213⁴. Silke, sericum 26⁶ 73¹ 75⁴ 79³ 84² 96⁶ 120⁸ 122⁷ 140⁴ 151⁷ 155⁶ 159³ 180⁶ 211⁶. Skarlagen 38^{4,6} 80⁵ 211³ 212^{1,3}; rød, 18 Alen 61⁵. «Sylfaar» (Du Cange: silfori) 103⁷.

Skind (jfr. ndfr.): 1 tymbria variarum pellium 149⁴ 150³. Foratura de variis pellibus 59⁴ 72⁶. Egerskind, pelles speriolinæ 169⁴. Graaskind 112⁴. Hermelin 158⁶. Lækatskind 6⁴ 38³. Maarskind 5^{3,4} 6⁴ 26⁶ 101⁶ 158⁶ 169⁵ 183⁶ 186⁴ 211⁷. Ræveskind 5⁵ 207³ 212³. Zobel, sabel 61⁵.

Lærred 213⁶.

Linned, pannus lineus 10-11. Pannus dictus langelaken 16 Alen 70^{3,4}. Pannus skønelaken, 8 Alen 96⁶, 1 sconelaken 103². Pannus dictus hethet stykke 67² 100^{2,3}; 1 hethet stykæ 85³ 100³.

Linned, tela, 3 Alen 38¹, 9 Alen 135⁶; linea tela, 8 Alen 97⁴, 12 Alen 79⁴, 16 Alen 79¹, 80 Alen 61⁵; tela serici 96⁶.

Vadmel, vatmall, 8 Alen 38¹.

Foderdug, 12 Alen 135⁶.

Klæder, vestes 7⁴ 35⁴ 201², blaa 72⁵, grønne 137⁶, novæ mixti coloris 137⁵, linæ 73⁵; 1 par vestium 84^{4,5}, brune 178², de serico 84², 1 par linearum vestium 55⁵. Vestes, in quibus consuevi equitate 133⁶ 162⁴.

Vestimenta 180² 184². Natklæder, v. cubicularia 159⁵. 1 par vestimentorum 103² 183^{6,7}; yrist 80⁷; viridis coloris cum sufforatura de variis pellibus 133²; scarlaken cum variis pellibus 80^{4,5}; de panno rubeo Gallicano cum sufforatura de pellibus hermelinis 158^{5,6}; 1 par v., dictorum rithklathæ 124³.

Vestitus 11¹.

Habitus secularis 12¹ 20⁴; sanctæ religionis 12⁵ 14⁵; sororum 13³ 15³ 168^{3,4}.

Klædningsstykker med danske Navne.

Kaabe, blaa 38⁷, rød 190³, af Skarlagen, rød 38⁶ 212¹, af rødt Fløjl 211¹, af gylden Samet 213³, af Gyldenstykke med Foder 210⁶. Kjortel, blaa 38⁷, rød med 1 sort Ærme med Smederi, smithær 190^{2,3}; Skarlagens 211³, af rødt Skarlagen med Foder 212³, af rødt Maarskind med Foder 211-12, af sort Damask med Foder 211²; Ræveskinds 212³.

Gartkors, Warthækors (sml. fransk: Garde-corps): gartkors 79²; wardækors 112¹, blavei coloris 112²; w. cum graskin 112⁴; w. blaveum cum sufforatura de variis pellibus 86³.

Ærmekappe, rød 80⁷.

Skjorte (nedertysk: hemmete), hæmeth 26⁵, hemmethe 97¹.

Hætte, sort 195⁴; rød med Smederi, smithær 190³.

Strige (Hovedklæde for Kvinder), 1 strykæt 80⁷ 81¹.

Glissing (Slør, nedertysk: glissink), 1 strikæt glycing cum 1 par ærmespennelsæ 80⁷.

Trøje 210⁶, grøn 208⁶.

Klædningsstykker med latinske Navne.

Kaabe (?), toga 103⁷ 154⁵; subducta cum marthskin 186⁴; brunei coloris sufforata 142⁷; graa, cum pellibus marskin subducta 169⁵; viridis cum furratura de variis 143⁶, cum sufforatura viridi 140⁷; sort 194³, pellibus speriolinis subducta 169³, cum caputio 146⁶.

Kjortel, tunica 36¹ 59⁶ 84⁵ 103^{6,7} 122⁵ 124³ 129⁴ 137⁷ 154⁵ 183⁷ 188⁵ 189^{1,2}; duplata 177⁶ 178¹; dupla 162⁵; longa 159³ 186⁴ 210¹ 207². Tunica cum foderatura 207^{2,3}, foderata variis 183⁵, subducta cum variis 186⁴, foderata cum mart 183⁶, sufforata pellibus, cum novo caputio 115³, cum sufforatura et caputio de eodem panno. subducto blavio serico 159³. Blaa 55⁶ 62³ 84⁵ 112³ 130⁵ 137^{4,6}; brun, brunetica 50² 86³; graa 169⁶ 207³, sufforata 143³, cum foderatura 194⁴; grøn 112² 115⁴; hvid, de albo panno 129⁴ 138²; rød 126⁴ 178⁶; sort 169⁷ 207^{2,3}, cum pellibus speriolinis subducta 169⁴, cum pellibus vulpinis 207³, de nigro panno moræth 59⁵; vari coloris 146⁶; mixti coloris 135⁵. Tunica de Araas 180²; de sylfaar 103⁷. Tunica ejusdem robæ [= cappæ] 151⁴; de bono panno 101⁶.

Tunica cum capa 71²; cum capa et caputio 115¹; cum caputio 55-6 112³ 129⁴ 135⁵ 137⁴ 138¹ 143³ 146^{5,7} 180² 204⁴ 207³ 210¹; cum caputio de borello 73⁵ 112⁵, cum caputio bruneti coloris cum sufforatura variarum pellium 79², cum caputio mixti coloris cum serico viridi 79³. Tunica et sufforatura de pellibus mardalinis et caputium de eodem panno 158⁶. Tunica, capa et caputium, quos in hyeme portavimus 102⁴, quos fieri fecimus pro æstate 102⁵.

Kaabe, cappa, capa (= roba 151⁴) 56^{1,2} 59⁵ 73³ 75³ 77⁴ 79³ 81² 126³ 129³ 137⁷, daglig, cotidiana 129³, duplicata 124¹; langærmet, manicata 59^{4,5} 62⁴; forata 6⁵, vario forata 5⁴, variis sufforata 150⁴, foret med Maarskind, forata de pellibus marturum 5³. Blaa 59⁶ 124³ 159², og rund 29⁴; brun 79⁴, sufforata cum dorsis variarum pellium 151⁴; graa 50², forata de pellibus griseis 5⁴; grøn 81²; sort 188⁴.

Regnkappe, cappa pluvialis 6⁴ 148⁶. Korkappe 79², cappa choralis 29³ 77⁵ 85⁵ 97⁴ 112³ 128⁶ 153³; jfr. S. 271. Cappa cum caputio, blaa 112³ 124², cum caputio et serico ruffo 79³. Cappa cum coopertorio 196³. Cappa cum wardækors et caputio viridis coloris 112¹.

Kappe, mantellum (—a) 37³ 84⁵ 183⁶; subductum variis 156⁴ 177², cum variis 80⁷, cum variis pellibus 80⁷, cum suffoderatura alba 70⁴.

Mantellum de bruneto, variis pellibus sufforatum 62³, af Brunert med Lækatskind 38³, af Skarlagen med adskillige Skind 38⁴; cum magno caputio, variis sufforata, 150⁴.

Collobium, blaa 62⁴, blaa, cum serico foderatum 26⁶; gul, foret med Skind 38⁶; med Maarskind, cum pellibus marturinis 26⁶.

Juppa (fransk: jupe), de griseo forata 5⁴, vario forata 5⁴.

Tabardum, foratum cum albo panno 29³.

Surcot, sorcotium, surcotium 28⁵, cum pellibus variis 77⁷, bruneum variis sufforatum 151⁴. S. et caputium, subducta variis 75², s. et caputium cum serico 73¹, s. et c. de variis pellibus 102⁴, s. et c. rubei coloris, sufforata variis pellibus 96⁶.

Kappe, diplois, alba 146⁶.

Slag(?) af Skind, pellicium 50³ 56¹ 130⁵; de mardsfeld 101⁶, de variis pellibus 101⁶. Overklædning, superpellicium 29⁵ 77⁵ 97⁴ 129¹ 140² 5 145³ 153⁶ 180² 206², vario foratum 6⁵. S. de tela 85⁵, cum pellicio de marturibus, Maarskind 5⁴; cum almutio 75¹ 77⁴ 79².

Choralia (archiepiscopi), scil. amutia et superpellicium 150¹.

Almucium, amusæ 85⁶ 140³ 4 153³ 179⁵; amucium cum serico 140⁴, a. cum superpellicio 136⁵ 158⁵. Jfr. ovfr.

Hætte, caputium 73⁴ 5 75² 102⁴ 5 103⁶ 7 122⁵ 137⁷ 138² 144¹ 150⁴ 151⁴ 189², caputium cum serico 73¹, de variis pellibus 72⁶. Se ovfr. ved toga, tunica, mantellum og sorcotium.

Filthat, pillens 127³. Hovedklæde(?), peplum 112³.

Bræmme, guldbordhe, beslagen 211⁵; silkebordh, beslagen 211⁶.

Bræmme(?), lath 72⁶, 1 lath de serico blavei coloris 120⁸.

Fodtøj. Sko, 1 par caligarum 115⁶ 7 135⁵ 189² 209⁷; caligæ de albo panno 138², de borello 73⁵.

Sko(?), botæ cum caligis albis 29⁵.

Sko, calceus 73⁵. 100 par calciamentorum 184².

Sko, 10 par sotularium 209⁷.

Bælte, balteus (—um) 73² 112² 155⁵ 182⁶, ornatus argento 61⁴ 5, argenteus 72⁶ 111¹ 3 114⁷ 127² 153³ 160⁴ 162³ 166⁴ 178¹ 183⁶ 7 208³, sort 155⁵, arg. de coreo rubeo 123⁵. Beslaget forgyldt 212¹; b. cum suis appendentibus 56¹; deauratus 206⁴; argenteus deauratus cum bursa sericali 151⁷. B. med Dolk, cum trusorio 162³.

Cingulum 135⁵, cotidianum 129³, af Sølv, argenteum 70² 96⁵ 99⁴ 128¹ 135⁵ 136⁵, c. arg. deauratum 136³. Cinctorium cotidianum 102³. Zona de serica deaurata 155⁶.

Pung, bursa 72³ 4 6 73¹, af Silke, sericalis 151⁷; 1 par bursarum de serico 122⁷.

Smykker.

Ornamenta 67^{1.4} 75⁵, o. et præparamenta, 1 par 101², af Sølv 195⁴; ornamentum mantelli, continens 53 denarios deauratos, 37³. Clenodia 168⁵; clenodium de valore 2 marc. argenti 158⁷.

Sølvknapper fra Kjortel 211³, nodulæ argenteæ 146⁵.

Ærmespennæ, 17 par 86² (de brunea tunica); 1 par ærmespennæ 80⁷.

Halsbaand 214³.

Guldspan 214³. Guldspænde 38^{4.5}, gjort som en Stjerne 37⁵.

Spænde, fibula af Sølv, argentea 114⁶, in forma aquilæ facta 115¹, af Guld, aurea 61⁴ 102⁵ 137² 178⁵ 183⁴, vejede 2 Mk. rent (Sølv) 37², med Stene, cum lapidibus 80¹.

Ring 66⁴, annulus 115⁴ 206⁷, cum lapide bruneo 185⁵, cum saphiro 187³, cum imagine crucifixi 185⁵, in quo imago beatæ virginis 123⁸. Forgyldt, deauratus 123⁷. Guldring 37^{6.8}, 38^{4.5} 211^{1.5} 212⁷, Guldfinger 208³, annulus aureus 4^{3.8} 29² 42⁵ 61⁴ 62³ 70^{3.4} 85³ 87⁵ 89² 100^{2.3} 101¹ 102² 103¹ 110^{2.3} 120^{7.8} 122⁶ 127² 131⁶ 133^{4.5} 136⁶ 143^{4.6} 150⁴ 151^{1.3} 154⁵ 155^{3.5} 156^{2.3} 157⁴ 159² 160² 161⁴ 162⁷ 168^{4.5.7} 169³ 174^{2.3} 182³ 183^{1.2.5.7} 184¹ 186^{3.6} 187³ 189² 194³ 207² 209⁶; med og uden Stene 5-6, cum lapide viridis coloris 136³ 143⁶, cum lapide lubbæ (sml. Du Cange: loppa) 136⁵, cum lapide saphirio 157³ 158¹ 185^{4.5}, cum diamante 186³, cum imagine beatæ virginis 186³, in quo crucifixus 37¹ 186³, in quo de ligno s. crucis reliquiæ sunt repositæ 157⁴.

Kors, crux, med Kæde, cum cathenis 187⁴, af Sølv, argentea 67¹, forgyldt, deaurata cum suo appendiculo 204⁴, af Guld, aurea 7⁶, cum reliquiis s. Laurentii et cum cathenis 207², in qua est lignum Domini 51³.

Paternoster aureum 7^{6.7}.

Perler 213⁴. Perlekrans 211².

Æble, pomum argenteum 7⁷. Nød, nux cum pede et coopertorio 100⁶.

Drage, draco, argenteus 7⁷.

Klo 100⁶ 101³, cum argento 79¹ (jfr. ved Horn, S. 257); ungula argentata 151³, u. griphonis deargentata 200¹.

Circulus aureus 146³ 178³ 182¹. Litera aurea dicta S. 178³.

Monile aureum cum margaritis et aliis gemmis politum 183¹.

V. Landvæsen, Naturprodukter, Husdyr.

By, villa 2⁷ 18³. Landsby, oppidum 167^{6.7}. Torp, villula 1^{3.4} 2¹.

Jord, terra cum domibus 25⁷; fundus cum domibus 23³.

Gods, prædium 1⁴; bona cum structuris 160⁴.

Gaard, curia cum domibus 24^{1.5} 25-6 105²; pro curia 1 marca 7³, 2 mr. denar. 8^{2.3}, 6 mr. denar. 8². Bygget, curia edificata 185⁷; øde, curia desolata 143⁵ 185⁷.

Hovedgaard 211⁷, curia capitalis 167⁷.

Bryde, villicus 18^{2.3} 21¹ 62¹ 76³. Brydegaard, curia villicalis 138⁶.

Fæster, Landbo, colonus 147¹. Fæstegaard, curia colonaria 167⁷ 168^{1.2}, colonia 198⁷, colonatus 77² 92⁴.

Gaardsædegaard, curia inquilinaria 167³, dicta fæste 168¹; mansiones inquilinorum, qui gartte (fejlskrevet for: gartsete?) appellatur, 138⁶.

Hus, domus 11³ 18⁴ 20^{5.6} 21¹ 24¹ 25⁵ 29¹ 30⁵ 48^{3.6} 92⁴ 116³ 119² 195¹; domus et cetera mobilia 21¹; domos, quas possideo in fundo (ecclesie) 28⁴.

Ager 2¹ 3¹ 33⁴ 48^{3.6} 56⁶ 92⁴ 108⁴ 116³ 119² 161² 216³.

Eng, pratium 3¹ 19^{3.4} 26^{1.5} 33⁴ 48^{3.6} 56⁶ 63⁶ 92⁴ 108⁴ 116³ 119² 216³.

Græsgang, pascua 3¹ 33^{4.5} 48^{3.6} 92⁴ 108⁴ 116³ 119² 216³.

Abildgaard, pomerium 24¹ 25⁶ 114⁴.

Skov, nemus 11³ 48⁶; silva 2¹ 3^{1.6} 25³ 33⁴ 41⁴ 48³ 92⁴ 116³ 119³ 167^{6.7} 216³.

So, aqua 3¹. Dam, stagnum 16¹. Fiskedam, piscaria 33⁵, piscatura 116³ 167^{6.7} 216³. Høgeleje, høkælæye 92⁴.

Mølle, molendinum (—a) 3⁶ 11¹ 15² 19³ 33⁵ 102⁶ 109⁶ 143⁷ 161² 185⁷ 200³; locus molendini 23³. Vandmølle, molendinum aquaticum 167⁶ 170⁷; molendinum cum aggere suo dicto dam et cum suo damsbond 167^{5.7}. Vejrmølle, vættermølnæ 10⁶.

Hold, æstimatio 24^{5.7} 25^{2.7} 26^{1.2} 27¹ 29^{1.2} 76³ 79⁵ 92^{3.4} 108⁴ 113^{3.4} 116³ 118⁴ 119²; i Penge 10⁶ 23³ 30⁵; æstimationes dictæ holtzpenninge 171³; i Penge og Korn 120³ 128² 175⁴; i Korn 41^{3.4}; i Kvæg og Korn 80³; i Kvæg 80⁴. Æstimatio, quam canonicis exhibere teneor, 21⁵. Duo pecora, quæ posui in æstimatione, 76^{2.3}. Bona æstimalia 29¹.

Terra et domus cum pecoribus et universo suppellectili 20⁶; terra et domus sine pecoribus et suppellectili 20^{5.6}. Bona, in terris . . . domibus . . . pecoribus ac suppellectili universa 48^{3.4.6}. Curia cum compositione et attinentiis 24⁷. Terra instructa cum 13 marcis denar. 27⁶. Udødelig Ko (Jærnko), vacca, quæ semper vivat, 195³, vacca perpetuo duratura 76-7.

Leje af Gods, locatio 172⁶; i Leje, in conductu 175⁵.

Landgilde 190¹ (her om Købstadhus), census 24⁶ 41³ 108⁵ (om Købstadejendomme 74²); pensio 22³ 92^{5.6} 103⁵ 113^{3.4} 147¹ 150⁶ 151³ 152^{2.3} 153⁵ 168³ 171² 172⁵ 175⁴ 176¹ 185⁷ (om Købstadhuse 46² 50^{4.5} 74³ 125^{3.4} 135¹ 141^{5.6} 150³ 154¹ 175⁵ 176⁴ 181⁶ 191²; om Afgift af Fogedi 102⁷ 103¹ 149⁵). Give Landgilde, pensare 130².

Hoveri, servitia 171².

Bol, mansus 6^{2.3} 18^{2.3} 19⁴ 25⁷; Fjerding, quadrans 18^{3.6} 19^{1.5} 23³ 25⁶.

Skyldsætning, den gamle, antiqua aestimatio 63-4.

Guldvrdering: Mark Guld, marca auri 13^{3.4} 41^{2.4} 65²; Mark Sølv, marca argenti 13⁴ 41^{2.4}.

Skyld, census: Mark, marca 9⁷; Øre, ora 9^{4.7} 10^{6.7} 38² 48^{6.7}; Ørtug, solidus 9^{6.7} 10^{1.5.7} 21¹ 45² 48⁷ 138⁶; Penning, denarius 9⁷ 48⁷.

Øre Jord, ora terrarum 80².

Korn 213⁶, annona 17¹; saaet i een Ager, seminata in uno agro 146⁷. Mark, marca 41^{2.4} 52³ 67⁵ 68¹ 71¹ 76³ 81⁵ 102^{2.6.8} 103^{3.5.7} 127^{1.2} 150⁶ 156³ 172⁶; Læst 212⁴, lesta, lasta 83¹ 101⁷ 102^{1.5.8} 103^{1.3.6} 107⁶ 121⁵ 124²; Øre, ora 27¹ 28^{7.8} 41⁵ 73¹ 76⁶ 77^{1.6} 80^{3.5} 86² 87⁴ 97⁵ 102¹ 103⁷ 105^{1.2} 127¹ 128² 161² 162³ 172^{5.6} 175⁴ 178⁶ 188⁴ 189^{2.4}; Pund 58³ 59⁵ 73⁷ 80^{4.5} 81^{1.2} 97^{5.7} 103^{4.8} 106³ 107⁷ 108¹ 112^{3.4} 113⁴ 123⁷ 124^{1.3} 129⁴ 135⁴ 136⁴ 140⁶ 142⁷ 143^{1.8} 153⁵ 154³ 191^{5.8} 192^{1.6.7} 193¹ 216^{2.3}, talentum 81^{1.2} 194⁴; Ørtug 195² (ørti), solidus 41⁴ 76^{5.6} 77^{3.6} 80⁴ 81⁶ 82⁵ 97-8 127¹ 146⁶ 175⁴; Skæppe, modius 45⁵ 73⁷ 129^{3.6}. Priser: 2 Ørtug el. 6 Turonenses 76⁵, Ørtug lig Skill. Sterling 76⁶.

Byg, ordeum: Mark, marca 28⁵ 62⁷, Læst, lesta 62⁵; Øre, ora 120³; Pund 73^{4.5} 112⁵ 115² 117³ 123⁷ 124¹ 129² 131⁴ 137^{1.7} 178⁵ 211⁶, talentum 125⁵ 126³; Ørtug, solidus 45⁴ 77¹ 81²; Skæppe, modius 131⁴. Tørret, siccum 117³.

Malt, braseum 150². Læst, lesta 29⁵; Pund 111⁶ 122⁶ 123⁷ 124² 137⁵ 152² 154^{2.5} 169^{3.4} 176⁶, pondus 206⁵ 207¹, talentum 126⁴ 205⁴. Tørret, desiccatum 29⁵.

Rug, siligo: Mark, marca 29⁴ 160⁵; Øre, ora 76⁶; Pund 123⁷ 141¹ 154² 211⁶, pondus 207¹; Ørtug, solidus 45⁴ 76^{5.6} 210¹; Skæppe, modius 45⁵ 120³ 146⁷. Rugsæd, seges siligineus 160⁵. Tørret, desiccata 29⁴.

Havre, avena: Skæppe saaet, modius avenæ seminatae 146⁷.

Mel, farina 150^{2.7}. Pund 152² 169^{3.4}, pondus 206⁵; Ørtug 195³; Skæppe, modius 147^{1.2} 154⁵.

Humle, humulus: Tønde, lagena 87⁶.

Hør 213⁶.

Voks, cera: Mark 77³, Pund 87⁵ (jfr. S. 272).

Brædder, 1½ tylt asserum 173⁷.

Sten 214⁷; Lim(sten) 214⁷. Lapis jacens ante ostium australe ecclesiae 161².

Jærn 213⁶; ½ Læst 211³.

Kobber 213⁶.

Brød, panis 195³, et Hundrede 154² 174¹⁻² 194¹⁻² 205⁴ 207¹ 208², to Hundrede 205⁵, tre Hundrede 162⁵. Ørtug Rug i Brød, panes solidi siliginis 210¹, solidus siliginis in panibus 76⁵⁻⁶.

Smør, butirum, buturum: Tønde, lagena 77⁷ 156⁷ 157⁶ 158¹⁻² 162⁴, tunna 169³; Pund 143⁸; Skæppe, modius 142⁷ 143¹ 146⁵.

Flæskeside, perna lardi 142² 143⁸ 146⁵⁻⁷ 147² 152² 169³⁻⁴ 174¹⁻³ 191⁵ 192²⁻⁷ 193¹ 194¹⁻² 205⁴⁻⁵ 207¹; fløkeflæsk 208² 212⁴, jfr. 195³ (hvor »stykke« vist beror paa Fejlæsning).

Drikke, potus 181⁶; tysk Drikke, potus almanicus 150⁷. Tønde Drikke, lagena potus 174¹.

Øl, cervisia: Tønde 208²⁻³, lagena 74⁴ 76⁶ 154²⁻⁴ 162⁵ 194¹⁻² 205⁴⁻⁵ 207¹ 210¹. Traveøl, trafnesia: Tønde, lagena 54² 73³ 76⁴⁻⁵ 85⁴⁻⁵ 87⁵ 121⁶ 138¹ 181⁷.

Heste. Hingst, equus, 5⁵ 35³⁻⁶ 41⁴ 42⁴ 73⁴ 76¹ 77⁶ 85⁶ 97¹ 103³ 112³⁻⁴ 127³ 133⁷ 160² 162⁴ 179⁴ 183⁷; brun 5⁵ 59³ 164⁷ 194⁴; graa 42⁷ 43³ 45³ 59³ 70⁷ 71⁴ 79³ 83²⁻³ 86² 96⁵ 101² 117⁴ 188⁴ 211¹ 212³; rød 37⁶ 69⁶ 70⁶ 110³ 114⁷ 194⁴; rød og blisset 174³; sort 5⁵ 28⁷ 42²⁻⁶⁻⁷ 59³ 70⁵ 71⁵ 83² 89⁴ 112⁵ 115⁶ 188³; mørk, fuscus 42⁶⁻⁷ 112⁵; blakket 5⁶.

Heste med Navne: Blisgaas 96⁵, Grarunesun 42⁷, Grabist 41⁸, Gøeth 151², Holsten 70⁵, Kiker 42⁷, Muremesteren 212³, Ravenvilde 188³, Tolesun 42⁷.

Hest, værdsat til 8 Mk. Sølv 169²⁻⁸, 4 Mk. Sølv 169², 3 Mk. Sølv 101⁴, 2 Mk. Sølv 103³, 1 Mk. Sølv 103³⁻⁷, 12 Mk. Penn. 7³, 10 Mk. Penn. 7⁴ 8⁷, 10 Mk. skaansk 69⁸, 6 Mk. 43², 6 Mk. Penn. 79³, 5 Mk. 43², 12 Sk. Grot 143⁷, 10 Sk. Grot 143⁴⁻⁵⁻⁷, 16 Mk. lybsk 188³.

Stridshest, caballus 126-7, 151² 185⁵; værd 10 Mk. Sølv 159⁴; graa 163⁵; hvid 159³; sort 151¹.

Stridshest, dextrarius 67⁵; værd 20 Mk. Penn. 41⁸.

Stridshest, palefredus, rød 69⁶ 70⁶ 155⁶; sort 164⁶.

Pasganger, ambulator 90² 96⁷ 133⁴; brun 101² 158⁴⁻⁵; graa 83¹ 150⁴ 158⁶; rød 42⁵ 113², subrubeus 72³; sort 29⁴; blakket 83².

Pasganger, gradarius 157³ 187³; brun 158⁶; graa 156⁶ 196³; rød, cum ornamentis 156⁶; sort 168⁶ 186³ 187⁴ 196²; værd 4 Mk. Sølv 168⁶. = (?) gravarius 204⁴.

Lasthest, somarius 26², graa 71⁴.

Stod, equitium 19³ 25⁵ 26^{2, 6, 7} 29² 36¹ 42² 49¹ 59² 97^{1, 5, 7} 98^{1, 3} 138⁵ 151^{1, 2} 152³ 158⁷ 168³ (e., dictum stood) 172⁵ 186⁵ 187² 188⁵; equi indomiti 8². Hors 132¹; stothors cum pullo 132¹.

Jumentum 70⁶ 81¹ 97⁷ 98^{1, 3} 189¹, domitum vel indomitum, valens 3 mr. denar 97². Jumenta 41³ 42^{2, 7} 80⁶ 103⁴; de equitio cum pullis suis 138⁵; jumenta indomita 2¹ 67⁵ 69⁴, dicta stothors 89⁴.

Hoppe, equa 29² 59^{4, 7} 73² 75⁴ 123⁸ 124³, rød 80³; med sit Føl, cum pullo suo 96⁵⁻⁶ 97^{5, 7} 124² 145-6; utæmnet, indomita 72⁷ 162¹, med Føl 155⁵ 191¹, med Plage og Føl, cum polidris et pullis suis 160³.

Plag, Fole 212^{1, 4}, polidrus 8⁶ 35^{2, 4} 37⁶ 38⁵⁻⁶ 43² 59^{2, 4, 7} 65^{5, 7} 70^{5, 7} 72⁷ 73⁴ 81¹ 82⁸ 83³ 89³ 97^{1, 5} 127² 133^{5, 6} 140⁷ 146⁷ 151² 154⁵ 156¹⁻³ 159⁷ 160³ 162^{3, 4} 206^{5, 6} 207²; paa 1 Aar 43¹ 156^{4, 7}, 2 Aar 172⁴, 3 Aar 29¹; graa 35⁶ 37⁵ 67⁵ 69⁵ 146⁶ 156² 183⁷; hvid (?) 115²; rød 70⁶ 83² 86² 127³ 146⁵ 194⁴; sort 43¹ 71⁴ 156⁷ 188⁵; mørk, fuscus coloris 127³; blakket 156⁷, broget 86², skimlet 156², rød-stjernet 43¹. Polidrus caballinus 168⁶; kaldet Gangfole 71². Polidri de equitio provenientes 168³; p. iens cum equitio 188⁵; ambulans 72⁷ 156²⁻³. Værd 20 Mk. Penn. 133⁶, 4 Mk. Penn. 26^{6, 7}, 3 Mk. Penn. 26⁶⁻⁷.

Føl (pullus dictus føl 146¹), se under Hoppe; fyl hoc anno natum 97¹.

Kvæg, pecus 80⁴ 81^{1, 2}, paa 3 Aar 80³; pecora 48^{3, 6, 7} 77⁴, duo meliora p. vel 1 marca argenti 76²; juvenilia 81².

Okse, bos 41³⁻⁵ 59^{4, 7} 71^{3, 4} 73² 76¹ 80³ 83³ 146⁵ 147¹ 150⁷ 156³ 162⁵ 191³ 192⁵ 206^{5, 7} 207¹; ung, juvenis 35⁵; værd 6 Mk. Penn. 60¹.

Ko, vacca 26⁷ 27¹ 35⁶ 38^{6, 7} 41³⁻⁵ 43² 45⁵ 59⁴⁻⁶ 71⁴ 75² 76-7 77⁶ 80⁴ 81^{1, 2} 89² 103⁴ 107⁷ 110⁴ 114⁷ 143² 146⁵⁻⁷ 151¹ 152² 154² 158⁷ 169³⁻⁷ 173^{6, 7} 174⁴ 194⁴ 195³ 206⁵⁻⁸ 207¹; rød 45⁵ 126³; med Kalv, cum vitulo 204⁵. Ko værd 1 Mk. 30⁸.

Ungnød 146⁷; juvencus 35⁶, juvenca 174⁴, juveni 107³.

Stud, staut 43².

Spand Okser, jugum boum 158⁷ 159³, jugum jumentorum 28⁷ (om Heste?).

Svin, sues 112⁵ 141¹ 147¹ 178⁴ 179¹ 206⁵; fedt 211^{6,7}. Porcus 204^{3,4}.

Faar, oves 59⁶ 112³ 126³ 137^{5,7} 146^{2,7} 147¹ 169^{3,7} 174⁴, med Lam 45⁵. 30 Faar lig 2 Mk. Rug 160⁶.

Lam, agni 79^{2,3}. Saltet Lammekrop, corpus agninum salsatum 126⁴.

Gæs, anseres 204⁴.

Bier, apes 142⁶.

Hund, Jagthund, venabulum 162⁴.

VI. Byvæsen, Skibsfart.

Bymand, Borger, civis 24⁶ 26⁵ 41⁷ 50⁶ 86² 97^{3,4} 117⁴ 134⁶ 154⁶ 159¹ 163³ 176² 182⁶ 195⁵ 201¹ 203⁴ (en armiger civis 154⁶); vilanus 34⁷ 42³ 68⁶ 98⁵ 128² 159¹ 160⁵.

Raadmand, consul 150⁷.

Borgemester, proconsul 165³.

Census civitatis, qui dicitur midsommersgielldt, 4^{1,2}.

Bod, taberna 50^{3,4} 55^{3,6} 75⁴ 125³ 135¹ 142⁶ 150² 176^{1,4}; Krambod, taberna institoria 181⁵; tabernæ a curia capitali disjunctæ 145¹.

Torv, forum 50⁴. Vognatorv, forum curruum (i Skanør) 142⁶. Fiskeatorv (?), lapis piscium (i Lund) 176¹. Torv, Gade, communis platea 145¹; lata platea (i Lund) 32⁵ 135⁶.

Gilde, convivium caritatis 29²; s. Gertrudis 84⁵; b. Mariæ virginis 189⁴, b. virginis 145¹; c. vel sodalium portitorum 134¹. Kalentegilde 214², consortium kalendarum 206⁸. Sodalium sacerdotum parochialium 138¹ 181^{5,6} 191⁶ (collegium 176^{1,4}), majus 204²; presbiterorum 111^{2,3}; s. sepulcri 128-9; s. Laurentii 129¹. Capitulum sacerdotum (in Borandaholm) 151⁵.

Liber convivii, dictus skra 145¹.

Havn, porticus 150³.

Skib, navis 9³; navis dicta skuthæ 146³; navis, quæ dicitur praam, 42³. Bordse med alle Redskab 211⁷. Snække cum suis instrumentis 100⁷.

Skibskiste, cista navalis 163¹.

Baadsvend 5⁶, nauta 103⁶. Servientes in navi (archiepiscopi) 103^{6,7}.

Fisker 71⁴, piscator 59⁷. Fiskeri, se S. 263.

Tørrede Fisk (i Landgilde), pisces duri 77¹.

VII. Statsliv, Krigsvæsen og Retsforhold.

Konge 211² 213¹, rex 2² 3² 4³ 68⁷ 86⁶ 100² 101^{1.2} 170⁴ 183¹ 185⁴ 196^{2.3}. Dronning, regina 14¹ 100² 150³ 155³ 157³ 159⁴ 168^{4.6} 171⁵ 183^{1.2} 185^{4.6} 196² 200².

Rigets Fyrster, principes regni 2², jfr. 155³. Junker 82⁶, Frøken, domicella 86³.

Hertug, dux 2² 34³; Hertuginde, ducissa 100³. Greve, comes 7¹.

(Kongens) Raad 214^{4.5}. Drost, dapifer regis 38⁷ 39¹ 62⁵. Marsk, marescalcus regis 51¹ 66⁴ 70². Kansler 214⁷ 215¹, cancellarius regis 3² 4⁴ 66⁴ 73³ 215²; cancellarius archiepiscopi 136⁶ 158⁵. Gælker, præfectus 55¹ 111². Landsdommer, judicarius placiti generalis 171⁷.

Foged, exactor 8³, advocatus 21³ 49⁴ 169². Fogedi, Len, se S. 269.

Ridder 210⁵, miles 10² 39² 55¹ 60⁶ 114⁵ 120⁶ 147⁵ 148³ 150⁵ 157⁶ 160⁵ 167⁴ 169¹ 171^{6.7} 183^{5.7} 184³ 185⁷ 187^{4.6} 189² 196² 207^{2.5}.

Væbner, a wapn 190^{3.4}, armiger 148³ 155² 156⁵ 157¹ 163^{2.5.6} 165^{1.3} 182⁶ 187⁶ 189³ 212⁶; armigeri de castro 34⁷; cuilibet armigero servitorum nostrorum 184¹, armiger meus 42⁴, armigeri nostri 103¹. Jfr. famulus (S. 254).

Bueskytte, sagittarius 70⁷ 71¹.

Borgbesætning, castrenses 187⁴.

Møntmester, monetarius 7³ 114⁷ 115⁷ 126².

Hærtog, reysa 101¹. (Bona) maritima et paganorum incursibus exposita 2¹. Borg, castrum 6⁵ 34⁷ 150² 152⁵ 156^{2.7}, Hus 213⁵. Grav, fossatus 198⁷.

Vaaben, arma (mea) 42⁴ 127¹ 189³; omnia arma dicta tygh 117⁵. 4 Stykker Vaaben, frustra armorum 42^{4.6}.

Panser 83² 112⁵ 145⁵ 154⁵ 212⁴; lorica 4⁵ 5⁵ 112⁴ 127³; l. in vulgo panzeer 117⁵. Harnisk (uudtagen mit Panser) 212⁴.

Hjelm med Hue, galea cum huva 143⁶.

Armlæder 83². Staalhandsker, Par 146⁵.

Benskiner(?), ocreæ 50². 1 Par Rideskiner 146⁶.

Krave 83² 146^{5.6}.

Turneringstøj, Stikketøj (nedertysk: steketuch): 1 par stæketyw 100⁷.

Sværd, gladius 115³ 137⁷ 146⁵; lille, parvus 145³.

Dolk, trusorium 162³.

Armbrøst, balista 100² 101¹ 102^{5.6} 146⁵ 189^{1.2} 207⁴; ny 82⁴ 149⁶; sort 207¹.

Flækker 83². Skøtsel 83².

Skjold, clipeus 127³; malet Vaabenskjold 150^{1,2}.

Stridshest, se S. 265.

Landsdel, terra 51³; juxta terræ consuetudinem 179². In termino (Elnd) 163⁶.

Fogedi (Len), exactio 101¹ 102^{6,8} 103⁵ 104² 149⁵. Len, beneficium 102³. Afgifter af Fogedi, donatio exactionum 5³; pensio, se S. 264. Mangler i Regnskab, defectus compoti 150⁷.

Thing: Landsting, placitum commune 13¹ 55², generale 171¹. Susselthing 15^{1,2}. Herredsting, placitum ... hæret 21³ 162² 163⁷. Retterthing, placitum justitiarium 76² 129¹.

Uret, injuria 8⁶. Exulans propter justitiam 4². Tilbagegivelse af uretfærdig tilegnet Gods 43⁴.

Trældom, servitus 5⁶ 6⁵, Frihed, libertas, tilstaas Træl 5^{6,7} 6⁵. Fængslet, captus et impeditus corpore 33³ jfr. 34⁶. Forsvar (for Landboer) 80⁶.

Fædrearv, patrimonium 1⁴ 3⁵; bona patrimonialia 196¹; terræ patrimoniales 163¹.

Boslod 211⁴. Dimidietas portionis meæ 55³ 56². Portio juris mei 153⁶.

Gave i levende Live, donatio inter vivos 216⁴.

Executor testamenti ...; testamentarius 180^{6,8} 184² 199⁶ 200^{5,6} 201³ 207⁶.

Som Køb, titulo emptionis 1-2 148³ 155^{2,3} 163⁶ 173⁵ 175³ 181³.

Mageskifte, commutatio terræ 24⁴ 25⁷ 33⁴ 46⁶, permutatio 94^{3,4}.

Laan, mutuum 161³.

Gæld, debitum 4⁴ 5³ 8⁵ 9⁵ 14¹ 16^{5,7} 21¹ 29² 60¹ 62⁷ 67² 68⁷ 73⁶ 75^{3,4} 86⁶ 120⁵ 124¹ 150⁷ 151² 152³ 170⁶ 171^{3,6} 210⁵.

Pant, vadia 38⁷. Pantsættelse, inpigneratio 45² 47⁷ 64² 67² 81⁵ 85⁶ 97⁶ 100⁴ 102⁶ 103³ 114⁶ 117^{2,3} 126¹ 127³ 150² 160^{4,4,5} 161^{3,4} 162² 168⁷ 171¹ 175³ 185⁷ 188¹ 205⁶ 212^{2,3}.

Skødning, scotatio 11⁴ 13¹ 21^{1,2,5} 23⁴ 44¹ 65¹ 78⁵ 109² 119¹ 168⁷ 171¹ 175³ 192⁵ 197⁵ 216⁴; coram clericis et laicis 11³, in placito et super altare 15², secundum leges patriæ et consuetudines 53⁵. Scotare in manus alicujus 20⁶ 129².

Kundgøre i Nærværelse af Vidner, feci publicari coram testibus 160².

Juramentum factum super corpus dominicum, inter manus meas positum, 48⁴.

Dokument, littera (—æ) . . , scriptum . . ; cartula 1²; instrumentum 7¹ 68⁶ 201⁷ 202¹ 203⁶, duplicatum 64³; pagina 12³ 49⁴ (jfr. 3⁴). (Testamentum) non abolitum, non cancellatum nec in aliqua parte sui viciatum 40⁷, (articuli) non cancellati nec rasi nec viciati 104⁶. I to Udfærdigelser 1. Deponeret 85² 170³. Papirsbrev, cedula papiri 197¹ 201⁸ 203¹. Codicillus 201^{4,5}.

Henvisning til Dokumenters Nytte 1^{1,2} 20^{3,4} 56⁴, jfr. 20¹ 27⁵.

Segl, sigillum . . ; secretum 83⁵ 159⁷ 180⁸ 187⁷ 196⁵ 202³ 217²; signetum 145³ (Fejllæsning?). Forskel mellem personligt Segl og Embedssegel 21³; en Kvinde bruger sin Ægtefælles Segl 39^{2,3}, en Mand har intet Segl 56³, har paa Grund af Fængsling ikke sit Segl 34⁶, har ikke sit Segl ved Haanden 45⁶.

Notarius publicus 197¹ 201-2 203. Notarius archiepiscopi 90⁶, n. (episcopi) 102², n. curiæ 181².

VIII. Kirkevæsen.

Kirke, ecclesia . . Domkirke 213⁵, ecclesia cathedralis 161¹ 195¹. Bykirke 190², eccl. forensis 161². Landsbykirke, eccl. ruralis 26⁵ 96². Sognekirke 190¹ 208¹ 211³, eccl. parochialis . . , eccl. mea propria 45³.

Krypt, cripta 87⁵ 122¹, se Lund (S. 236, jfr. 237).

Taarn, turris 54⁴ 198^{1,3}. Klokke, campana 6⁴ 30³ 54^{2,4} (Klokker se S. 275 f.).

Ur, horologium 200³; hora 4. horologii 199².

Kirkegaard, cimiterium 46² 173⁶.

Kirkevielse, consecratio ecclesiæ 9¹.

Kirker viede til Jfr. Maria (Vor Frue) i Flensborg, Haderslev, Helsingborg, København, Lund, Odense, Randers, Ribe og Takæn(?), Trinitas i Lund, d. hellige Kors i Lund, Albanus i Odense, Andreas i Lund, Botulphus i Lund, Clemens i Aarhus, København, Lund og Viborg, Dionysius i Roskilde, Jacobus i Lund, Johannes i Lund, Ribe og Roskilde, Knud i Odense, Laurentius i Lund og Roskilde, Lucius i Roskilde, Magnus i Lund, Martinus i Lund, Næstved og Roskilde, Michael i Lund, Odense og Ribe, Nicolaus i Aarhus, Aarhus, København, Lund og Ribe, Olaus paa Bornholm, i Lund, Roskilde og Skanør, Paulus i Lund, Petrus i København, Lund, Malmø, Næstved, Ribe og Skive, Stephanus i Lund, Thomas i Lund.

Kapel, capella 4⁶ 7⁶ 196¹, cap. progenitorum meorum 165⁵; viet til Jfr. Maria 193⁵, Andreas 198¹ 210³, Dionysius 67² 99⁴, Georgius

188⁴, Johannes 199⁵, Margretha 68², Martha 120⁴, Matthias 67², Salomon 151⁵⁻⁶. Capella parrochialis in cripta 107².

Alter, altare 16² 18² 41¹⁻⁵ 42⁵ 53⁶ 76² 85³ 105⁴ 111² 116⁵ 119-20 128³ 130² 131³ 135¹ 170² 176² 185⁶ 206^{2,4}. Højalteret 211¹, summum altare 53⁶ 94⁸ 95⁵ 166⁵ 200⁶; majus altare 63⁵. Altaria inferiora 28². Altaria privata 95^{1-2,3}. Collatio altaris 94¹⁻² 206² 217¹.

Alter viet til Jfr. Maria 23³ 25² 26⁶ 31-2 38² 77³⁻⁴ 92-4 (jfr. 95⁷⁻⁸ 99¹) 145², Andreas 90 øv. 96¹, Bartholomæus 193⁵, Blasius 87⁵⁻⁶, Hippolitus 90 øv., Jacobus apostolus 72¹, Johannes 64¹, Johannes evangelista 31-2 205⁷, Katherina 31-32 207⁴ 208^{4,5}, Ketil 52⁶⁻⁷, Laurentius, se Lund (S. 236-7), Margretha 38² 67^{3,6}, Martha 67³, Maria Magdalena 22¹ 28², Michael 64¹, Nicolaus 22¹ 38² 92-4, Petrus 90 øv. 96¹, Stephanus 39⁶ 44¹⁻⁵ 53⁶, Thiudger 53¹, Thomas Cantuariensis 111¹ 112⁷, Vincentius 23-4 39⁶ 53⁶, 11000 virginum 198¹.

Altare s. crucis 77⁴ 216-7, s. sepulcri 125², altare sub organis 72¹, subtus organa 113⁴, altare presbiterorum 72⁷.

Kirkeprydelser, ornamenta ecclesie 64⁶, ornamenta capellæ 199⁵; præparamenta capellæ 7⁶; ornatus altaris 24⁵ 31⁶ 44⁵ 92⁶; ornamenta altaris 41⁵ 67⁶, et indumenta sacerdotalia 24²; vestimenta altaris 24⁵.

Messerede 211², præparamenta missalia 199⁶, ornamenta unius sacerdotis pro missis celebrandis 84², 1 par missalium sacerdotium 151⁶, 1 par vestium missalium 178¹. Vestes chorales 131⁷ (sml. under Klæder, S. 261). Chorale (archiepscope) novum dictum kølt kølt[] pro ornatu parietum 148⁶. Choralia nostra, amucia scilicet et superpellicium 150¹; chorale (archiepscope) blaveum 152².

Hagel 37⁷ 211¹; casula 4^{7,8}. Scapulare de bono panno 101⁶.

Pallium 180², daglig, quotidianum 5⁵, graa, griseum 5^{4-5,7}, de lækat 6⁴, af Maarskind, marturum 5⁴.

Baldakin, baldekin 42¹ 67^{2,4,6,7} 68^{2,3}; casula de baldekin 10-11.

Altertavle, tabula, in ornamentum summi altaris noviter facta, 166⁵. Alterliste 211².

Kalk 211³, calix 4^{6,7} 24^{2,6} 103⁸ 199⁶; af Sølv, argenteus 84² 120⁴, forgyldt, deauratus 149¹ 152⁶, med Disk, cum patena 38² 183⁴.

Krone, corona 4^{1,7}.

Monstrans 211³.

Ciborium, pixis 77¹; af Sølv, argenteus 6⁵, in quo servatur corpus dominicum 7⁶. Vas pro corpore Christi portando ad infirmos 200⁷.

Plenarium 6¹ (= arca).

Relikvier, reliquiæ 6⁵ 51³ 157⁴ 158² 207², »min Helligdom« 210⁶. Veronica 176⁶ 186⁶; crucifixus 37¹ 186³; imago crucifixi 185⁵. Lignum Domini 51³. Imago b. virginis 123⁸ 186³, in medio pavimenti 187³ 190⁶ jfr. 92² 95⁸. Imago s. Francisci 7¹. S. Ursulas Billede 212². Imago appendens 7⁷.

Gudstjeneste (liturgiske Bøger se S. 281 f.). Cultus divinus (in ecclesia Ripensi augeatur, quia pauper est) 200⁶. Prædicatio dominica coram parochia 30⁴. Evangelium 198³. (Legere) unum psalterium 30⁴.

Vigiliæ . . , præcedentis diei 30³.

Vesperæ 24³, 200⁴; utræque vesperæ 32¹. Matutinæ, missa et utræque vesperæ 18⁶, jfr. 91⁵.

Collecta 93⁴ 119⁵ 148¹. Responsorium 199³. Antiphona 199³ 200⁴.

Messe, missa . . , cotidiana 76² 209³ 216⁸; major missa 197⁶ 198³⁻⁶; Morgenmesser 199². Prima missa (archiepiscopi) 196³. Missa de corpore Christi 119⁴, 216^{5, 8}, de s. spiritu 23⁵ 93² 80¹ 119⁴, de s. trinitate 18⁵ 23⁵ 93¹ 119⁴, de b. virgine 18⁶ 22³ 24¹ 32¹ 44³ 80¹ 93³ 119^{3, 5} 167⁴ 198³, de angelis 18⁵ 119⁴, de apostolis 18⁵ 119⁴, de omnibus sanctis 119⁴, de 11000 virginibus 119⁵, de s. cruce 93³ 80¹ 119⁵, pro anima mea 72², pro animabus 80¹⁻², animarum 41² 91⁷ 142¹, pro defunctis 18⁶ 21-22 24¹ 30²⁻³ 39⁴ 44³ 93² 111⁴ 119⁵ 167⁴, pro peccatis 18⁶ 23⁵ 93³, de quibuscumque presbitero placuerit 32¹.

Messe for enkelte Helgener: Andreas 44³ 93² 198²⁻³, Augustinus 119⁴, Blasius 119⁴, Egidius 119⁴, Eustachius 119^{3, 4}, Franciscus 18⁵, Georgius 147⁶, Jacobus 72², Johannes evangelista 32¹, Katherina 18⁵ 22³ 23⁵ 32¹, Laurentius 18⁵ 23⁵ 44³ 93² 119⁴ 147⁶, Margretha 18⁵ 22³, Maria Magdalena 22³, Michael 22³, Nicolaus 18⁵ 22³ 23⁵ 93², Stephanus 18⁵ 44³, Vincentius 18⁵ 23⁵.

Daab, baptismus 205⁶. Døbe, kristne 211³.

Sacramentum Jesu Christi 215⁵⁻⁶. Viaticum 179⁶, jfr. 200⁷. Vin, Oblater og Fakler, vinum, oblatæ et faculæ 168². Fader vor, pater noster 22².

Skriftfader 66⁴ 190^{2, 4}, confessor 45⁴ 56³ 79¹ 84³. Penitentarius 145³ 164⁴.

Lys 195³, lumina 80^{2, 4}. Illuminatura super altare 64¹. Lampas pro corpore Christi perpetuum ardens 43³ 63⁴. Kærter, cerei 63^{4, 5}; cereus nocturnus 4¹. Vokslys 38², candela cerea 4¹ 77⁴.

Lejersted 37⁷ 66³ 208¹ 210⁶ 213³, sepultura . . Dies sepultura 73³. Grav, sepulcrum 111¹ 139⁷ 148² 176³ 191¹.

Ligkiste, Sarkofag, tumba (b. Andreæ) 67⁴. Ligbaare, ligbør 37⁷

Aartid 189⁷ 213⁵, Begængelse 213^{3, 4}; anniversarium (-ius) . . . Anniversarium, die obitus celebrandum 95⁴ 116⁴ 197⁵ 205^{3, 4} 216⁷, in crastino obitus mei 206¹ jfr. 213⁶. Tenere anniversarium, scilicet in vigiliis, missa et offerenda, 25⁶; tenere anniversarium cum 20 sacerdotibus 172³.

Memoria 30^{4, 5} 32¹ 50⁵ 168⁵ 197⁴ 199⁵. Remedium animæ meæ . . . Refrigerium animæ meæ 115¹.

Exequiæ 53^{5, 6} 54² 76⁵ 115⁶ 117² 130⁴ 152^{2, 3} 153⁶ 165¹ 181⁷ 200⁵, in die obitus 205⁴.

Ofring, sacrificium 19¹ (jfr. 39⁶), oblationes 24⁶ 54¹. Ad offerendam (-dum) 25^{1, 6} 28¹ 32³ 44⁴ 46^{2, 3} 51⁴ 54³, pro offerendo 53³.

Gaver til fattige, elemosinæ pauperum 98²; fattige 38⁶, fattigt Folk 190¹ 208² 212⁴, pauperes . . , mendicantes . . , pauperes mendicantes . . , egeni 60², indigentes 52³. Pauperes publice mendicantes 46⁴ 54^{2, 4}, hostiatim mendicantes 95⁷, inedias patientes et bene viventes 162⁵, in casis degentes 43². Pauperes parochiæ 105¹ 122³ 129², illius hæret 28⁵. Enker, viduæ 35⁶ 52³ 59⁶, og forældreløse, viduæ et orphani 27¹, viduæ, pupilli et orphani penuriose viventes 62⁵.

Kannikernes Gaveuddeling, pitantia canonicorum 19¹ 22⁴ 25¹ 46⁵ 79¹. Pitantia conventus 57¹, fratrum 121⁵, fratrum predicatorum 78⁴. Ad recreationem canonicorum 28¹, fratrum 47¹; pro refectioe fratrum 101⁵; ad collationem (monialium) 47³.

Legatum terræ sanctæ 28⁸. Ad terram sanctam 21⁴ 25³, ad redimendum crucem meam 9³, pro redemptione crucis meæ 7^{2, 3}, ad terram sanctam pro redemptione crucis meæ 28³ 33⁵ 36⁶ 41⁵ 51².

Pilegrimme, peregrini 193¹; udsendes 212⁵. Via peregrinationis 41⁶.

S. crux in Thostorp 17², in Strømbyærgh 38¹, in cripta 22⁶.

Excommunicatio 2^{3, 4} 96⁴ 134² 148² 150⁸. Anathema 10⁴.

Interdictum 46⁶. Pulsatio, cessante interdicto, 47⁶.

Pavestolen, sedes apostolica 68⁶; curia Romana 150⁵. Nuntius papæ 70⁶.

Ærkebispedømmet, archiepiscopatus 19^{3, 5}. Ærkebispens Gaard, Kammer og Bord, se S. 236.

Ærkebisp 215¹, archiepiscopus . . (dei gratia 136⁶ 140² 155³ 157² 185³ 195⁶, divina miseratione 142¹ 147⁴), archipræsul 4². Sveciæ primas 3⁴ 29⁷ 92¹ 105⁷ 120⁵ 125² 136³ 142¹ 145⁵ 147⁴ 157² 185³; Romanæ sedis legatus 2³, apostolicæ sedis legatus 157² 185³. Udvalgt, electus 131⁵.

Bispedømmet, episcopatus 6^{2,3} 9¹ 25^{3,4} (her = archiepiscopatus). Mensa episcopalis 216¹; curia episcopalis 184³. Bispeafgifter, episcopalia 151⁵.

Biskop 211¹ 212⁵, episcopus . . (dei gratia 1^{1,2} 63¹ 202² 215³, miseracione divina 60⁶, divina providentia 100¹ 155¹, dei et apostolica sedis gratia 182⁵). Udvalgt, electus 2³ 3².

Prælat, prælatus 2² 42⁵ 186⁶. Præbende, præbenda 6^{2,3} 105² 153⁵ 170². Beneficia 98⁶. Naadsens Aar, annus gratiæ 98⁶.

Provst, præpositus 3⁴ 6¹ 14^{2,3} 15¹ 23² 31³ 50⁵ 54⁵ 64⁵ 67³ 68³ 69⁵ 78⁶ 85¹ 88⁴ 89⁴ 90³ 92¹ 100⁶ 104¹ 120⁷ 131⁶ 136⁴ 140³ 142¹ 149³ 153² 155⁵ 157⁴ 176⁵ 179^{5,6} 191⁴ 200⁷ 203³; summus præpositus 94¹. Sysselprovst 34³ 65⁶ 155⁴ 157¹ 161^{3,5} 163² 180^{1,7} 183^{2,5,6} 184^{2,3} 186¹ 196⁴ 197^{1,3} 209⁶.

Dekanat, decanatus 19⁴.

Degn 211⁶, decanus 5⁴ 8³ 19^{2,3} 22⁴ 23² 24^{3,5} 25² 27⁵ 28² 30⁶ 31^{1,2} 40⁵ 51⁵ 53² 54⁵ 63¹ 69⁶ 86⁵ 88⁴ 91⁴ 95^{7,8} 100⁶ 101⁵ 102⁷ 104^{1,5} 111⁶ 113⁵ 120⁷ 128³ 131⁶ 134³ 136⁴ 139⁶ 142² 149³ 150⁸ 152⁴ 153² 157⁴ 159⁵ 174⁷ 179¹ 187⁶ 190⁵ 205¹ 206^{2,4,8} 207⁴; i Herred 97⁵.

Ærkedegn, archidiaconus 5^{1,3} 6^{2,4,5} 12² 15² 18^{1,6} 23¹ 40⁴ 63⁶ 65⁵ 66² 74⁶ 76⁴ 77^{4,7} 78¹ 79¹ 82⁴ 86⁷ 88^{4,5} 90³ 92¹ 100⁶ 102⁷ 104¹ 111⁶ 113⁵ 120^{6,8} 127² 131¹ 135³ 136^{4,6} 138⁵ 140² 142² 144² 149³ 152⁴ 153² 155⁴ 156⁴ 157^{1,4} 161³ 163² 176⁵ 179⁴ 184⁴ 191⁴ 196⁴ 202⁴ 206^{4,5} 207⁴ 209⁵.

Kantori, cantoria 120^{2,4}. Ecclesia annexa cantoriæ 120²; capella annexa cantoriæ 120⁴.

Kantor, cantor 63⁶ 65^{3,5} 66² 74^{2,6} 76¹ 86^{5,6} 88⁴ 100⁷ 111⁷ 113⁶ 118¹ 120⁶ 131⁶ 140² 149⁴ 152⁴ 153² 155⁴ 156⁴ 157¹ 160¹ 168⁵ 170³ 176⁵ 179⁵ 196⁴ 204^{3,5} 209⁶.

Sakristi, sacristia 148⁶.

Sakristan, sacrista 86⁷ 102⁴ 123¹ 130⁵ 135⁴ 142⁵ 144³ 151³ 153⁵ 158² 162³ 163³ 177² 180⁴ 182³ 186⁷ 191⁵ 216⁸.

Custos chori 142⁵ 144⁴ 151⁴ 158² 177² 186⁷ 191⁵ 204³.

Kældermester, cellerarius 69⁶ 70^{2,7} 88⁵ 91⁴.

Officialis 182¹, Ærkebispens 149⁶ 152⁴ 158^{1,5} 186⁷, i Syssel 65⁷. Officialis curiæ 191⁵.

Kapitel, capitulum . . ; communitas capituli 155². Kapitelhus, domus capitularis 202⁵. Capitulum = Møde 149². Capitulum sacerdotum (in Borandaholm) 151⁵. — Clastrum canonicorum 15⁷. Mensa canonicorum 3⁶ 19³ 21⁴ 24⁶ 40² 46⁴ 55⁴ 76^{3,4} 88⁷; mensa communis 21⁴. Procurator bonorum mensæ 46⁵, jfr. 54⁵.

Kannik, canonicus . . Canonici residentes 65⁵ 72³ 90⁶, tam residentes quam non residentes 25² 40¹ 44⁴ 46³ 54⁵ 78⁵.

Vikar, vicarius . . Vicarii chori 85^{3,4} 181⁷ 191⁶, in choro 68⁴, chorales 183³ 198⁴ 200⁵ 206^{1,2} (her i Modsætning til: perpetui). Vicarius altaris 67⁴, capellæ 68². Vicarii perpetui 96⁷ 98⁴ 158⁴ 194⁷ 201⁷ 205¹ 206^{1,6} 216⁶, et non perpetui 100⁵. Vicarius sacerdos choralis 180⁵ 183³, non sacerdos 183³. Vicarius presbiter 199¹, vicarii presbiteri servientes choro (continenter viventes, incontinenter viv.) 197^{7,8}. Vicarius non habens beneficium 158². Pensio vicarii 178¹.

Capellanus 3⁵ 5⁴ 7³ 53² 58⁷ 70⁶ 158⁶ 165³ 183⁵ 195² 207³.

Altarista 158⁴.

Klerk, clericus 5⁷ 13⁶ 25⁷ 27² 58⁷ 59¹ 70⁷ 85⁵ 86³ 89³ 123³ 142⁶ 201⁸ 203⁵.

Præst 38³. Sognepræst 208^{1,2} 212¹ 214⁴. (Præstegilder se S. 267.)

Curatus 98⁷ 173^{6,7} 192³. Parrochialis 189³. Persona ecclesiæ 13⁶ 42⁵ 48² 77¹ 114² 129¹ 134⁵, vel vicarius 47⁵ 77¹; persona altaris 72¹ 113⁵ 130².

Plebanus 45⁶ 77⁵ 83⁴ 102⁵ 105¹ 128⁴ 145² 156¹ 162² 163³ 166⁴ 167² 180⁴ 182¹ 195^{2,3} 204³ 205⁵; plebanus non visitans chorum 158³.

Presbiter . . Presbiter parrochialis 181⁶ 187², pr. altaris 92⁵ (= rector 94^{1,5}, = sacerdos 93^{1,7} 95³); presbiteri, missas ad altaria privata celebrantes, 95¹; pr. vicarius 118⁶ 122^{1,2}. Mensa presbiteri 25^{6,7} 30¹.

Rector ecclesiæ 1² 43³ 95^{4,6} 97² 98⁴ 121⁷ 179² 194⁷, altaris 95⁷ 96¹.

Sacerdos . ., parrochialis 19⁶ 26⁷ 40^{2,3} 47⁶ 65⁴, parrochiæ deseruiens 22⁶, curatus 151⁵; altare habens 39-40, altare officians 44² 119^{6,8}; secularis 183³.

Indsættelse af Præst, institutio sacerdotis 18⁶; jus instituendi sacerdotem 24³. Præstebolig, residentia sacerdotis 49^{1,5} 114³ 129¹. Sustentatio sacerdotis 21⁵, victus sacerdotis 18³. Mensa sacerdotis 80^{2,5}.

Degn 38³ 208², diaconus 7³ 9⁴ 25⁷ 26¹ 32⁵ 34² 35⁶ 37² 42³ 45^{2,5} 55^{4,5} 59^{1,7} 68⁴ 70⁷ 72⁷ 73⁵ 74^{5,6} 80^{3,4} 84⁴ 85⁴ 89¹ 104⁶ 105¹ 112² 115⁴ 121^{7,8} 122^{2,5} 197⁶; diaconus missæ majoris 198⁴; subdiaconus 197⁶.

Klokker 190¹ 208², campanarius 97^{2,6,7} 154^{2,3} 158³ 190¹ 205⁵, campanista 96² 112². Pulsantes in turri 44⁵ 73³ 78⁶ 81⁶ 87³ 95^{1,6} 99⁴ 105⁴ 106⁴ 113⁴ 116⁵ 118⁶ 125⁴ 128³ 131⁵ 135² 140² 142¹ 148⁴ 173⁶ 175⁷.

Minister ecclesiae . . ; ministri, qui campanas pulsaverint, 54⁴, m. pro pulsatione 47⁶ 129². M. hos Biskop 156³.

Kirkens Kapital, dos ecclesiae 180³.

Kirkens Bygning 210⁶ 211^{2,7}, fabrica ecclesiae 35⁵ 36⁶ 37¹ 47⁴ 58^{3,7} 68^{3,5} 74⁴ 75⁴ 76^{1,3} 77¹ 82³ 87^{5,6} 95^{5,6} 97^{6,7} 99⁴ 100^{3,4} 114² 121⁵ 122³ 128⁶ 138⁵ 153¹ 155² 160^{3,4} 161¹ 179⁴ 180^{3,4} 197⁴ 201⁴ 205^{2,5}, se desuden Lund (S. 236); structura seu fabrica 119⁷ 148⁶; structura 161¹ 173⁶ 182⁶; ædificatio ecclesiae 80³, reparatio ecclesiae 49².

Kirkeværge, tutor ecclesiae 30⁵ 47⁵ 55³ 80⁶ 127⁶ 154⁴ 181⁵, tutor et [o: =] procurator fabricæ 106^{4,5}. Procurator fabricæ 32¹ 44^{2,5} 109³ 119^{7,8}, = pr. ecclesiae 118⁵; provisor fabricæ 161⁷ 162^{1,3,6}; tutor fabricæ 129² 147⁶ 175⁵ 176¹ 191².

Tiender, decimæ 5¹ 60¹ 67⁶ 68³ 103^{2,5} 152³. Sildetiender, decimæ allecium 149^{4,5} 152^{1,2}. Bispetiender, decimæ episcopales 104² 216³.

Kloster 172⁵ 208² 210⁶ 211^{2,5,7} 213⁶ 214^{1,2}. Nonnekloster 190². Clastrum . . Conventus . . Monasterium . . Mensa conventus 84⁷, fratrum 4¹ 19⁴ 36⁶ 37^{1,2} 55⁶ 59¹ 67⁶ 82³, monialium 50² 65⁴ 82³ 87⁶.

Munk, monachus . . ; pauperes Christi 1. Graa, grisei monachi 1³ 32⁴; sorte, nigri monachi 37². Fratres conventuales 114³ 121⁵.

Nonne, monialis . . , sanctimonialis . . Søstrene i Klostret 208³, sorores . . , sorores inclusæ 14³, reclusæ 13² 15³ 20^{3,6} 21³. Habitus sororum 13³ 15³ 168^{3,4}.

Begina 13⁷.

Abbed 210⁶ 211², abbas 2³ 3^{2,4} 34^{3,4} 39² 45⁶ 47⁸ 48⁵ 49^{1,3} 57¹ 60⁶ 61¹ 85⁶ 87⁵ 121⁴ 140⁴ 142⁷ 157⁵ 166⁴ 171⁷ 173¹ 206⁵; electus in abbatem 104⁵ 157⁵.

Abbedisse, abbatissa 14³ 168⁵.

Prior 88⁸ 114³ 157⁴, monialium 115⁴ 130⁴ 143² 187¹, apud sanctimonialiales 140^{4,5}; jfr. S. 277.

Priorisse, priorissa 37¹ 47³ 89² 137² 156³ 192²; suppriorissa 77⁵.

Præst i Klostret 211^{1,2}. Ung Broder 211^{1,2}, conversus 3⁵ 166⁷. Provisor claustris 10¹.

Indgivelse i Kloster 12¹ 13² 15^{1,2} 16⁵ 48⁵ 49^{1,2}; fraternitate recepta 48³. Plads i Nonnekloster købes 169^{5,6}.

Fratres majores (i Modsætning til Tiggemunke) 57⁵ 58^{1,5} 65⁴ 76⁶.

Ordo s. Benedicti 166^{4,6}; habitus s. Benedicti 12¹. Ordo Cisterciensis 48³ 91³. Ordo Premonstratensium 47². Ordo s. Claræ 15³. Ordo s. Damiani 13².

Ordo fratrum minorum 7³ 10^{2,3} 11⁵ 37⁵ 48¹ 58⁶ 61¹.

Graabrødrekloster 208¹ 214¹; fratres minores . . ; frater sacerdos 146^{1,2}.

Gardianus ordinis fr. minor. 7⁵ 20³ 47-8 121⁶ 125⁵ 140⁶ 146¹ 158¹ 168⁶. Gardiania 21³. Lector minorum 142⁷ 144⁴ 158¹ 177⁵, jfr. 151⁶. Custos minorum 157⁶.

Minoriterklostre i Helsingborg, Horsens, Jønkøping, Kalundborg, København, Lund, Næstved, Odense, Randers, Ribe, Roskilde, Slesvig, Svenborg, Trælleborg, Tønder, Viborg og Ystad.

Ordo fratrum prædicatorum 80⁵ 112¹.

Sortebrødre 190², fratres prædicatores . . ; frater sacerdos 177⁵.

Prior ordinis prædic. 47⁸ 101⁶ 140⁶ 142⁷ 144³ 146¹ 156⁷ 157⁶.

Lector ordinis prædic. 52³ 72⁴ 101⁶ 140⁶ 157⁶ 177⁴⁻⁵; jfr. 151⁶.

Prædikebroderklostre i Aahus, Aarhus, Halmstad, Helsingborg, Lund, Næstved, Odense, Ribe, Roskilde, Viborg og Vordingborg.

Fratres b. Anthonii 195².

Hospitalarii s. Johannis 16³⁻⁴; fratres s. Johannis 164⁴. Domus s. Johannis 158³⁻⁴; domus seu hospitale Andwarscogh 62⁴. Commendator ordinis s. Johannis 164².

Hospital, hospitale 9^{2,3} 11⁵ 13⁷ 15⁶ 35^{2,3} 45⁴ 55⁶ 58⁵ 80⁵ 84⁴ 175³, domus hospitalis 110² 125⁶, hospitale infirmorum 26³.

Helligaandshus, hæliæggesthus 190² 211⁶ 214², hospitale s. spiritus 9² 11¹ 16³ 29⁵ 33⁶ 37³⁻⁴ 47⁴ 62¹, domus s. spiritus 42² 55⁶ 57² 58⁴ 74⁶ 76⁶ 98¹ 158⁴ 166⁷, se ogsaa Lund (S. 237). Infirmi in domo s. spiritus 57^{3,6} 65⁴ 166^{1,3,6} 180⁵, pauperes 210². Fratres hospitalis s. spiritus 120⁴. Prævisor domus s. spir. 142⁵⁻⁶ 144².

Spedalskhus, domus leprosorum 13^{4,5,7} 68^{1,2} 102¹ 151⁶ 186² 194², hospitale leprosorum 28⁷ 32⁵ 33⁶ 34^{2,3} 35^{2,3} 37⁴ 45⁴ 47⁴ 57^{3,6} 58² 62¹ 76⁶ 82¹ 122² 132³ 167¹; se ogsaa Lund (S. 237). Leprosi 38¹ 42^{1,3} 57^{3,6} 65⁴ 74⁶ 116⁷ 166^{2,3,6}, leprosi in hospitali 166¹. Infirmi in domo leprosorum 118⁶ 174¹ 177⁵ 193¹, in hospitali leprosorum 121⁸, in monte leprosorum 205⁴. Pauperes in domo leprosorum 210².

St. Jørgensgaard 211⁶.

IX. Skolevæsen og Bøger.

Universitet, studium (Pragense) 161⁵.

Magister 3⁴ 5^{3,7} 6^{3,4} 15³ 19⁴ 20² 21⁴ 29^{2,4} 47⁶ 65⁵ 67⁶ 69^{3,7} 70^{5,6} 71⁴ 76^{1,4} 77⁷ 86⁷ 91² 100⁶ 103⁶ 106⁶ 107¹ 112¹ 113⁶ 114¹ 115^{2,5} 120⁸ 121^{1,2} 122⁷ 123⁶ 125⁶ 126^{1,4} 131⁶ 132¹ 134³ 136^{4,5} 140³ 142² 144² 161⁴ 163² 172⁶ 180⁷ 183² 184⁵ 194⁷ 197¹ 201⁶ 202^{2,4} 203^{1,4}.

Skole, scola 122⁷ 126¹⁻² 149² 162⁶ 178⁶ 216⁶, i Kloster 169⁵. Pukhus 65⁷ 74^{1,4} 76⁶.

Skolemester, scolasticus 74² 75^{1,6} 77⁸ 78¹ 122⁷ 123⁶ 125¹ 149² 156⁶ 177¹, magister scolarium 135⁴, præpositus scolarium 75^{1,5}, provisor scolarium 74¹, rector scholarum 162⁷. Lector 66⁴ (jfr. S. 277).

Skolar, scholaris 77 29⁴ 71² 73³ 75³ 79³ 113⁴ 115⁵ 123⁶ 144⁵ 151^{6,7} 162⁷ 178² 192⁶ 210³. Gaver til de fattige Peblinge 208², scolares (pauperes) 19² 22⁵ 25^{1,4} 28¹ 32³ 40³ 44⁵ 50⁴ 52⁵ 54² 55⁴ 57^{1,5} 58^{3,5} 65⁷ 74^{1,4} 76⁶ 87^{3,4} 92⁶ 95¹ 99⁴ 106⁴ 108-9 113⁴ 118⁶ 125⁴ 130³ 131⁵ 144¹ 148^{1,4} 149² 151⁷ 154⁴ 156⁴ 162⁷ 164² 175⁷ 176⁴ 177⁴ 182^{1,4} 199⁷ 207¹ 209⁷ 216^{5,6}; scolas et chorum frequentantes 54^{3,4}, visitantes 149², chorum frequentantes 46⁵ 78⁶, missæ inherentes 105⁴. Scolares cum superpelliciis 206², superpellicciati 216⁶. 12 scolares præbendales 73³.

Bog, liber (uden nærmere Bestemmelse) 5⁷ 71³ 73⁴ 79^{1,2,5} 125⁵ 133⁴ 137⁵ 140⁴ 149⁷ 151⁷ 176⁵ 178¹ 180⁵ 182^{3,4} 184² 201³ 204^{3,4}. Liber continens plures tractatus 121². Spissus liber 121⁴. Libellus 79³ 121². Codex bene apparatus 90⁵. Bog med mindre Skrift, de litera minori 69⁶, med større Skrift, de majori litera 69⁷. Bog af Papir, papireus 123^{3,4} 136⁶ 150¹ (grøn) 210¹; volumen papireum 126¹.

Priser: Missale værd 12 Mk. Penn. 27²; Psalterium værd 10 Mk. 37⁶; Summa Hostiensis el. 30 Sk. Grot 120⁶; jfr. ogsaa 177^{3,6}.

Rulle, rotula 123⁵.

Læg, quaterni papirei 113⁷, breviarium, incompletum in quaternis 89¹.

Skrivetavle (diptica, distica), dicticæ meæ cum stilo argenteo 125⁵.

Udslettet, deleta per pennam 90 øv.

Bibliothek, libraria 201². Kapitlets Bøger udlaanes mod Kaution til Skolarerne 162⁷; Bøger deponerede hos Scolasticus 149²; lækede 37⁷ 200².

Indbinding, ligatura 121^{2,3}. Med grønt Bind, cum viridi coopertorio 79¹ 122⁸, med rødt Bind, cum rubeo coopertorio 130³ 140⁴, cum rubea coopertura 149¹, med sort Bind, cum nigro coopertorio 137⁴, nigro coopertus 149⁷. Cum yrisico coopertorio pergameni (yrisiccus = irsk, el. maaske af yrcus = hircus) 123⁵. Med rødt Læderbind, tectus rubeo coreo 113⁶, cum rubeo coreo 136⁶. Indbundet med 2 Træbind, overdækket af grønt eller rødt Læder, ligatus 2 asseribus, supertectus corio viridi vel rubeo 91¹, cum asseribus 120⁷, ligatus 2 asseribus bene longis et latis (sine coopertorio) 90⁴.

Klassikere.

- Cicero 149².
 Hippocrates: Phisionomia 121².
 Macer (o: Lægen Odos Digt: De virtutibus herbarum) 114².
 Ovid: De remedio 75²; metamorphoses 115³; de arte amandi et alii
 3 Ovidiani in uno volumine 114¹⁻²; de vetula 122⁷.
 Precianus (o: Priscianus: Derivationes) 149².
 Seneca: Autoritates (Cenece) 75³; dicta 120⁵.
 Solinus: De mirabilibus mundi 149².
 Historia Alexandri Magni 114²; gesta Alexandri prosaica 125².
 Gesta Apollonii prosaica 125².

Bibelen.

- Biblia 28³ 130⁴ 149⁶ 205³, i to Bind 91³ 148⁷ 191³; parva 183⁶;
 b., quam Parisius emi, 138⁷.
 Extractum bibliæ 177³; abbreviatio bibliæ 123⁵⁻⁶.
 De mirabilibus sacræ scripturæ 149⁷.
 Expositio Genesis 177¹. Psalmerne citeres 185¹.
 Epistolæ cum evangeliis 177³. Evangelia beati Lucæ 191⁶. Epi-
 stolæ Pauli 128³ 191⁶; expositiones epistolarum Pauli 29³; Paulus
 citeres 185².
 Liber de concordantiis 121⁴.

Kirkefædre.

- Origenes: Omelia super cantica (incipit: In primitiva) 123².
 Augustinus: Enchiridion 121⁶, cum expositione genesis 177¹; de
 vera innocentia 177²; omelia de senectute et senis hominis diversis
 incommodis 174-5; A. citeres 175, jfr. 185².
 Gregorius: Pars moralium super Job 121⁷; moralia 200², m. cum
 omeliis suis et dyalogus in uno volumine 148⁷.
 Liber de antiquis statutis sanctorum patrum 121⁴.

Middelalderlige Forfattere.

- Albertanus (13. Aarh.): De doctrina dicendi et tacendi 121⁷.
 (Alexander de Villa Dei, o. 1240): Doctrinale, se S. 284.
 Alexander Neccam († 1227): De utensilibus 122⁷.
 (? Andreas Sunonis, † 1228): Exameron 101³ 151⁷.
 Armachanus episcopus: Dicta 201².
 (Bartholomæus) Pisanus († 1347): Summa 183⁷.
 Bernardus (Clarevallensis, † 1153): De dictis b. Bernardi 140²;
 de verbis delectabilibus b. Bernardi 120⁷.

- Bernardus (Bottonus, o. 1240), se S. 283.
 Brito (o: ?Britonis militis Regulæ amoris) 151⁷.
 (Ebrardus, o. 1212): Grecismus, se S. 284.
 Egidius (?Doctor Bononiensis): Summa 123³.
 Garcias (Hispanus, o. 1290), se S. 283.
 Gaufred (de Grimovilla): Summa 29⁵.
 Guido: Sermones 69⁶.⁶⁷ 123³ 136⁶; de sermonibus G. extractæ 113⁶.
 (Guillelmus de) Mandagoto († 1324): Mandagotus 136⁴ 176⁷; de electione 121¹.
 Guillelmus de Monte Laughduno (o. 1210): Sacramentale 140⁴.
 Henricus Boich (o. 1350), se S. 283.
 Henricus de Gandavo († 1293): Summa 101³.
 Henricus de Segusia, Ostiensis († 1281), se S. 283.
 Hugutio († 1210), se S. 283.
 Innocentius (III, † 1216): De vilitate conditionis humanæ 121⁴.
 Innocentius (IV, † 1254), se S. 283.
 Jacobus de Losanna (Lausanne, o. 1370): Sermones 101².
 Johannes cardinalis, se S. 283.
 Johannes Andreæ († 1348), se S. 283.
 Johannes Beleth (o. 1182): Summa 177³; liber qui vocatur Joh. Beleth (?Rationale divini officii) 136⁴.
 Lambert (af Auxerre?): Summa 114¹.
 Mandagotus, se Guillelmus.
 Martin, se S. 284.
 Monaldus († 1332): Summa 161⁶.
 Ostiensis, se Henricus de Segusia.
 Papias (o. 1053, Elementarium doctrinæ rudimentum) 149².
 (Petrus Comestor, † o. 1190): Scolastica historia 123⁵ 148⁶.
 (Petrus Lombardus, † 1164), se S. 281.
 Petrus de Salinis, se S. 283.
 Pisanus, se Bartholomæus.
 Ricardus (af St. Victor, † 1173): De vilitate conditionis humanæ 121³.
 Raymundus (de Pennaforti, † 1275): Summa Regmundi 29², metrice 123³.
 (Saxo), se S. 284.
 Tancred (af Bologna, † o. 1240): Summa 121¹.
 Theodolus, glosatus 75²; liber alegoricus super Theodolum 121³.
 Thomas Aquinas († 1274): Compendium 161⁴, prima pars 151⁶; liber, quem fecit frater Thomas de Haquino super omnes 4 libros sententiarum, qui vocatur Hanibaldus, 91³⁴.

Theologi.

Compendium theologiæ 176⁶.

4 libri sententiarum (o: Petrus Lombardus) 149¹⁻²; liber sententiarum 91³ 121³; pars libri sententiarum 121³.

Liber de doctrina christiana, qui incipit: »Moyses, cum quo loquebatur Dominus«, 176⁷⁻⁸.

Dyeta salutis 114⁶ 149⁷.

Liber de declamatione passionis Christi 123².

Liber consolationis et consilii et de dilectione Dei et proximi 121⁷.

Liber canonis 131⁶. Canon novus 149¹, canon meus 178³.

Liber de autoritatibus sanctorum 102².

Liber de anima 123¹.

Liber confessorum 69⁷ 91³.

Liber de penitentia 121⁴, de ecclesiasticis institutis et diversis penitentiis [?] 123².

Liber de summa vitiorum 102¹⁻², de vitiis et remediis contra vitia 176⁸.

Suffragium monachorum 151⁶.

Breviloquium pauperis, qui incipit: »Flecto genua« 113⁵.

Scriptum super peram (Pilegrimsrandselen) 114¹.

Sermones 75¹⁻³ 137⁴; liber de sermonibus 91¹ 123³; liber sermonum 130³, per totum annum 151⁵, ad status 96⁷; liber sermonum de adventu Domini 177².

Liber sermonum, qui incipit:

»Abiciamus opera tenebrarum« 88⁶,

»Aspicebam in visione noctis« 177³,

»Contra Faustum« 177²,

»Cum consummasset Jhesus« 140³,

»Dicite filie Syon« 88-9,

»Ecce, rex tuus venit« 114⁴,

»Estote fortes« 75²,

»Exquisitis (Executis?) inspirante Domino« 88⁵ 122⁸,

»In fid« et lenitate« 121⁴⁻⁵,

»Nunc propinquior est nostra salus« 130⁴.

Sermones de beato Johanne et dedicatione ecclesiæ specialiter compilati 74⁵.

Duo libri sermocinales, videl. Peregrinus et alius de sanctis et dominicis 210¹.

Liturgi o. l.

Libri altaris 24⁵. Liber, qui legitur in mensa 67⁴.

Aureum memoriale sacerdotum 121².

Rationale divinatorum officiorum 148⁷ 176⁷.

Liber, qui continet officium de corpore Christi, videl. matutinas et vespervas et totam historiam cum legenda et cum nota cantandi, 91⁵.

Liber de cantu 178⁶. Liber cantus, continens discantus et triplera in bona litera cum literis capitalibus deauratis, 122⁷.

Liber, qui dicitur Tonarius, cum canone et aliis 88⁷.

Ordinariarius: duo ordinarii, quos Borandaholmis scribi fecimus, 149¹.

Benedictionarii 149¹.

Missale 24² 27² 130³ 176⁵ 199⁶ 200⁶; liber missalis 97⁶; missale parvum 101²; missale sollempne per totum annum cum nota 148⁷, in 2 voluminibus 149¹. Speculum missæ 123¹.

Breviarium (-us) 27² 58⁷ 69⁷ 73³ 89¹ 102¹ 107⁴⁻⁶ 114⁵ 122⁸ 129³ 137⁵ 142²⁻⁴ 149³ 151⁷ 153⁶ 158⁵ 161³ 177³ 192⁴ 204⁴ 207³ 210², major 133², minor 133⁶, parvum 136⁶, cum nota 148-9, cum sermonibus 75².

Psalterium (salterium) 7⁶ 37⁶ 52⁶ 57⁶ 71² 146⁴ 149⁷, nobile 149¹, parvum 135⁵, glosatum 91²⁻³ 149⁴, glosatum cum sermonibus 75¹. Glosa super psalterium 176³.

Passionarium 107⁵ 149⁴ 158⁶ 161⁴ 178¹ 191⁶. Passionale sanctorum 184¹.

Antiphonarium cum nota 148⁷.

Liber sacramentorum, metricè compilatus, 121³.

Liber anniversarii capituli 191³; calendarium mortuorum 100⁵⁻⁶; liber canonicorum 136³.

Jura.

Libri de juribus 139¹⁻², in legibus 201². De regulis juris 153⁶; de casibus juris 153³.

Repertorium juris 120⁵ 176⁵ (cum pluribus libris in uno volumine).

Rubricarium in legibus 121⁴.

Liber de jure canonico 142²; l. de j. c., qui incipit: »Super actionibus« 153³.

Decretum 29³ 149⁴, abbreviatum 123⁴ 201², magis abbreviatum 123⁴. Liber decretalis 26¹, liber decretalium 187⁵, decretales 47⁷ 75³ 148⁶ 192⁴ 205³. Textus decretalium 74⁵, d. cum sexto 76², d. et sextus in uno volumine 101³. Tertia pars decreti 126².

Sextus liber decretalium (-orum) 87⁵ 158⁵ 192⁴ 205³. Sextus cum Clementinis 151⁶⁻⁷. Clementinæ 90³⁻⁴ (sine glosa) 123² 192⁴ 205³.

Gloserede:

Decretum magnum cum apparatu ordinario et decretales cum apparatu ordinario, in quibus textus sexti libri decretalium est inclusus, 118⁴.

Liber decretorum cum glosa ordinaria Johannis et cum omnibus additionibus 91⁶.

Decretales cum sexto libro eis incorporato, duplici glosa, scil. Johannis cardinalis et Johannis Andreæ, glosato, et ipsæ decretales apparatus sunt apparatus Bernardi ordinario cum omnibus additionibus, quæ etiam continent in se Innocentianas et Gregorianas cum glosa Garsce et cum quibusdam aliis extravagantibus glosatis, 91⁵⁻⁶.

Liber de extravagantibus Johannis papæ 123¹.

Glosa Garsie 120⁵.

Liber Hugucionis super decretum 91¹, jfr. 113⁶.

Liber Innocentius super decretales 91¹.

Summa Hostiensis (Ostiensis) 120⁶; Ostiensis vel copiosa 90²; copiosa 149⁶; apparatus Ostiensis pro aliquibus partibus decretalium 90⁴⁻⁵; app. decurtatus Ostiensis super omnes libros decretalium, quem composuit magister Sampson, 91², pars lecturæ Hostiensis 120⁷.

Glosa Petri de Salinis super decreto 121².

Pars rosarii super decreto 121¹; pars de rosario archidiaconi 176⁷.

Distinctiones Henrici Boych super I-V libros decretalium 205³.

Johannes Andreæ super Sextum 149⁴.

Margrita decreti (Bog?) 206⁶.

Lectura super decretales 177¹.

Reportata super IV librum decretalium 136⁵. 6 libri papirei, continentes reportatione ssuper jure canonico, omnes projectus, registra et notabilia, quæ Parisius et alibi collegi, 123⁴.

Digestum vetus 91²; digestum novum pro parte glosatum 90⁵. Insortiatus non glosatus 90⁵. Liber institutionum glosatus 121³ (cum aliis 7 summis in uno volumine).

Instituta 149⁴.

Liber continens fragmenta de regulis juris 121¹.

Liber legistarum, qui sic incipit: »Exactis«, 121¹.

Formularium de modis dictaminum cum aliis libris gramaticalibus 178².

Formularium 113⁶ 114⁷ 158⁵.

Forma judicialis 177¹.

Summa dictaminum 91.

Summa de officio tabellionatus 123³.

Summa de officio advocacionis 123⁵.

Summa de actore et reo 123⁴.

Summa causarum, qui sic incipit: »Ut nos minores« 123⁴.

Lovbog, legisterium 182¹, in danico 178⁴, in latino 177¹. Volumen legum 90⁵.

Liber, leges patriæ continens, 27².

Liber legis Scaniæ 88⁷; liber legum terræ Scaniæ cum skraa in danico 121⁷.

Liber de transsumptionibus privilegiorum ecclesiæ Lundensis 120⁷.

Historie.

[Saxo:] Gesta Danorum in 2 voluminibus 153².

Cronica Martini 149⁶.

Liber, qui vocatur de papis et imperatoribus, 142⁵.

Liber continens historias de corpore Christi et de sancta Anna cum notis 122¹, de vita et miraculis beati Martini 88⁷. 2 legendæ 183⁴.

Forskelligt.

Doctrinale 115⁶; 2 doctrinalia cum glosis suis 162⁶.

Grecismus 75⁶ 115⁶ 162⁶, glosatus 126¹, cum sermonibus 75¹.

Liber narrationum 70¹,

Liber versuum 123⁵.

Actores libri et poetæ 151⁷; 2 parva volumina actorum 126².

Flores philosophiæ 204³.

Breviloquium de virtutibus antiquorum philosophorum 123¹.

Quæstiones super logica 153⁴.

Liber ethicorum 123¹. Quæstiones ethicorum 177¹.

Proprietates rerum 113² 148⁷, extractus p. r. 204³.

Imago mundi 115².

Opus astrolabii 142².

Computum cum annexis 75¹⁻². Massa compoti cum aliis declarationibus tabularum 123⁶. Scriptum super computum manualement et algorismum 123⁶.

Liber de medicinis, qui incipit: »Ego« 153⁴; liber de medicina, qui vocatur thesaurus pauperum, 91⁴⁻⁵.

Lucidarius 88⁷ 123⁵.

Manipulus florum 69⁷ 91⁴.

Lapidareum 114²; se ovfr. S. 279, Macer.

Itinerarium in 2 partibus 29⁴.

Mirabilia Indiæ 125².

Liber, qui vocatur Jacob, 136⁶.

Liber, qui vocatur Scala, 183⁶.

Tractatus cum scripto 114¹.

Dicta incomen . . . [?] 201².

Liber, qui incipit:

- »Abstinentia est virtus« 142³⁻⁴,
- »Bonifacius« 153⁴,
- »Circa tractatum« 153⁴,
- »Delectatio« 153⁴,
- »De multiplicitate trinitatis« 142⁶,
- »In primitiva ecclesia« 142³,
- »Juste judicate« 142⁴,
- »Optata[?] detestans« 153²⁻³,
- »Samaritanus« 153³.

X. Mønt og Maal.

Sølv, argentum 4⁸ 5¹⁻² 6^{1,2}, purum argentum 8¹; argentum, quantum conflari poterit ex 700 marcis denariorum, 5².

Mark Sølv, marca argenti, puri argenti, puri 4^{1,2,4} 5^{2,7} 7⁵ 8¹ 25³ 33⁵ 37³ 58⁷ 67^{6,7} 68¹⁻⁷ 69^{1-3,8} 70^{1,4,7} 71¹ 72^{3,7} 75^{4,5} 76^{2,3} 78² 79¹ 81⁴ 82^{2,6,8} 84^{2,3} 85⁵ 86^{1,6,7} 87³ 88² 96¹⁻³ 100⁴ 101³ 102⁸ 103¹⁻³ 104¹ 106⁵ 107^{4,5} 113² 114³ 117⁴ 123⁸ 127^{1,3} 131⁷ 133⁵ 137⁷ 139⁷ 141⁵ 142³ 143⁵⁻⁸ 145^{4,5} 146^{1,3,4} 148⁵⁻⁶ 149^{2,5} 150²⁻⁶ 151^{1,4-7} 152^{1,2} 153² 154³ 156⁶ 157³⁻⁶ 158^{1-3,7} 159¹⁻⁴ 160³ 162² 164¹⁻⁶ 165⁶ 166¹⁻⁷ 167^{1,3} 168⁵⁻⁷ 169¹⁻⁸ 170^{5,6} 172³ 175⁵⁻⁶ 183¹ 185^{4,7} 186²⁻⁶ 187¹⁻⁴ 188¹ 189¹ 191⁵⁻⁸ 192^{2,5-7} 196^{1,4} 204¹ 205^{2,5,6} 206⁷ 207¹ 216⁶, lødig Mark 189^{6,7} 211^{3,7} 212^{1,3,4,7}. Som Vægtmaal 4⁶ 37³; sat lig 5 Skill. Grot = 60 Grot 189-90, lig 52 Grot + 24 Sterlinge 175⁶⁻⁷. Som Led i Guldvurderingen, se S. 264.

Mark og Øre (uden nærmere Bestemmelse) 10⁶⁻⁸ 11¹ 30⁵ 31⁶ 32²⁻⁶ 72² 130^{2,3} 135^{2,3}.

Denarii prompti 73⁷; prompta pecunia 86⁶ 158⁷ 176³.

Penninge, denarii: Mark, marca, og Øre, ora (hora) 7-11 13-17 19-31 33-47 49-62 65 72-3 78 82-3 87-9 92 97-9 104-17 121-5 128-44 156¹ 173⁶ 181⁴ 182¹; Ørtug, solidus 40^{1,3} 50¹ 88¹ 97³ 129²; Penning, denarius 114⁵.

Skaanske Penninge, denarii Schanienses: Mark, marca, og Øre, ora 58⁶⁻⁷ 68¹⁻⁵ 69^{7,8} 70¹ 71¹⁻⁵ 78^{3,6} 85^{3,4} 86^{3,7} 89⁶ 95¹⁻⁶ 96^{2,3} 136² 190² 191², gammel Mønt, veteris monetæ 5²; ny, novi 94⁸ 96⁴ 97² 105³ 106⁴ 118⁵ 119⁷ 120³; Ørtug, solidus 60².

Sjællandske Penninge, denarii Syalendenses: Mark, marca 32⁷ 58⁷.

Jydsk Mønt, Jutensis monetæ: Mark, marca 51².

Brugelig Mønt, moneta usualis 15^{4,6} 23³ 25⁵ 64², denarii usuales 64⁶, Landets brugelige Penninge, denarii terræ usuales 76², denarii illius terræ 51². Hvid, albus usualis monetæ 216⁶.

Turonenses (fra Tours), delt i Pund, libra 28³ 74⁶ 76⁵, Skilling Grot, solidus grossorum, og Grot, grossus 72³ 74⁶ 76⁵ 77⁷ 78³ 79^{1,2} 82^{2,7} 83¹ 84^{2,6} 89² 90⁶ 96^{1,4,7} 97^{3,6} 101⁵ 106^{5,6} 107^{2,5} 113⁶ 114^{1,4} 115^{1,5} 116^{5,7} 117^{1,4} 120⁶ 121⁶ 122^{1,5,6} 123^{1,6,8} 125⁵ 126¹ 127¹ 128² 136⁵ 137⁶ 140⁶ 141⁵ 142^{4,5,7} 143^{1,7} 144^{3,4} 145³ 146^{1,4} 147¹ 148¹ 152⁷ 153⁶ 154^{2,4} 156^{1,2} 157⁶ 158^{1,4} 161^{6,7} 162^{2,3} 164^{2,5} 166^{3,4} 167^{2,3} 169⁷ 170^{5,6} 172^{4,5} 173⁷ 174³ 175^{3,6,7} 177^{4,7} 178^{1,5,6} 180^{4,5} 181⁷ 182^{1,2} 186⁷ 187^{2,4,6} 190^{1,2} 191⁷ 192^{1,7} 195^{2,4} 204^{2,3} 205^{3,5} 206^{1,2} 207¹ 208^{1,2,6} 209^{5,7} 210¹ 211^{1,2} 216⁶; sorte Turonenses, nigri 28³, solidi grossorum usualis monetæ 161⁷.

Sterlingi, sterlingi: Pund, libra 41^{5,7} 42⁶ 75⁵ 148⁴, Skilling, solidus 38¹ 41⁷ 60³ 61⁴ 74^{2,6} 75^{4,5} 76^{1,6} 77^{3,5,6} 82^{4,8} 84⁴ 88^{2,4} 115^{6,7} 137² 161^{1,7} 180^{4,6} 195² 209⁵, Sterling, sterlingus 77² 175⁶ 180⁵ 195³; ny, novi 41^{6,7}, gamle, antiqui 41⁷. Kronede Sterlinger, sterlingi coronati 161².

Lybske Penninge, denarii Lubicensis: Mark, marca 155⁶ 156^{1,4} 161^{3,4} 162^{1,2} 163¹ 164⁷ 172^{3,6} 179⁴ 180^{2,6} 183³ 187¹ 188^{1,3,5} 189¹ 191⁵ 192² 197^{4,7} 198^{2,7} 199^{1,5} 200^{3,7} 205⁵ 206⁷ 209^{5,7} 210⁶ 211² 212⁴; Skilling, solidus 172⁶ 175³ 183³ 184^{1,2} 189¹ 209⁵.

Stralsundske Penninge, denarii Sundensis: Mark, marca 101^{5,7} 150⁷ 188¹; Hvide, albi 188¹.

Guld, Mark 4⁷; som Led i Guldvurderingen se S. 264.

Gylden 208^{5,6}, florenus 72⁷ 73⁷ 164⁵ 179^{5,6} 180⁵ 191^{4,5,8} 192^{1,2}; arnheimsk, Arnensis 206⁶, lybsk, Lubicensis 179⁴ 209^{2,6}, ungarsk, Ungarilis 186⁷ 187^{1,5}, rhinsk, Rhinensis 179⁵ 197⁴ 201¹ 206^{5,8} 209⁶ 213^{2,3,5} 214⁴.

Nobel, nobilus, nobilianus, nobil auri 155^{4,7} 179^{5,6} 180^{4,6} 186⁷ 187^{1,3,5} 191^{1,4} 200¹; engelsk 211^{4,5}.

(Écu), scutum auri 155⁷ 156¹ 161⁵, sc. Francorum 180¹.

Krone, Krunære (en Mønt?) 191⁴.

Priser paa Heste S. 269-70, Ko S. 270, Faar S. 271, Bøger S. 278.

Alen, ulnæ 63^{3,5} 135¹, jfr. S. 258-9.

Libræ argentæ parvæ cum trutinis 178³; tabula cum trutinis 113⁷.

Plaustratum (feni) justa antiquam æstimationem 63⁶.

XI. Forskelligt og tvivlsomt.

Bro over Aa, pons amnis 29³. Ad tenendum ligna ad spængæ in Skyern 77^{5,6}.

Nys afbrændt, (claustrum) noviter combustum 52².

Skakspil, ludus scacorum 120^{7,8} 150³ 179⁶.

Gæstevæn, hospes 35^{4,6} 86² 164⁵ 169³.

Socius 135⁵, socius meus 25⁴ 145³, socii mei 18⁴.

Dværginde 169⁶.

caner (cauer, taner?) 126³,

fagifacetus cum palpanista (Gertz formoder, at Fagi hører til den forud nævnte Jordan, og at facetus er den bekendte Morskabsbog; p. = Kildrerer?) 115³.

salmi 45⁴.

scrofa 125⁶.

søem (løem?) 26².

Tilføj: S. 253 ved germanus: 153⁶, S. 254 efter Handskemager: Kræmmer, institor 174²; ved Familiares 54⁷; ved puer 73⁵; efter Kok: Bager, pistor 76⁵; ved promus 141¹.

Ordliste til Sagoversigten.

Heri er kun medtaget de Ord, latinske og danske, der forekommer i selve Testamenterne, derimod ikke de i Oversigten givne Oversættelser af de latinske Udtryk.

Aartid 273.	alegoricus 280.	angelus 272.
abbas 276.	algorismus 284.	anima 272 f., 281.
abbatissa 276.	altec 276.	anniversarium 273, 282.
abbreviatio 279; abbreviatus 282.	almanicus 265.	annona 264.
abolitus 270.	almutium 261.	annulus 262.
actiones 282.	altare 269, 271 f., 275, 281.	annus gratiæ 274.
actor 283 f.	altarista 275.	anser 267.
advocatio 283.	Alterliste 271.	antependia 258.
advocatus 254, 268.	ambulans 266.	Anthonii (fratres) 277.
ager 263 f.	ambulator 266.	antiphona 272; antiphonarum 282.
agger 263.	amnis 286.	antiquus 284.
agnus 267; agninus 267.	amphora 256.	apis 267.
albus 260 f., 285 f; jfr. hvid.	amucia, amusæ 261, 271.	apostolica (sedes) 273 f.
	anathema 273.	apostolus 272.
	ancilla 254.	

- apparatus 278, 282 f.
 appendens 261, 272.
 appendiculum 262.
 aqua 263; aquaticus 263.
 aquila 262.
 Araas 258.
 arca 255.
 archidiaconus 274.
 archiepiscopus, archiepi-
 scopatus 273 f.
 archipræsul 273.
 argentum 257 f., 264, 285;
 argentatus 262; argen-
 teus 255-58, 261 f., 271,
 278, 286.
 arma 268.
 armiger 267 f.
 Armlæder 268.
 ars amandi 279.
 asser 265, 278.
 astrolabium 284.
 aurum 257, 264; aureus
 258, 262.
 autoritas 279, 281.
 a wapn 268.
 avena 264.
 avunculus 253.
- Baadsvend 267.**
Badelagen 256.
Badstuegang 255.
 baldekin 271.
 balista 268.
 balneum 255.
 balteus 261.
 baptismus 272.
 barbitonsor 254.
 beggina 276.
 Begængelse 273.
 benedictionarius 282.
 beneficium 269, 274 f.
 beslagen 261.
 bestialis 257.
 biblia 279.
 bicarium 257.
 blaa, blaveus 256, 258-
 61, 271.
 blakket 265 f.
- Blisgaas 265.
 blisset 265.
 Bohave 255.
 borekniv 258.
 bordh 261.
 bordse 267.
 borel 258.
 bos 266.
 beskaap 255.
 Boslod 269.
 botæ 261.
 Brabantsk 258.
 braseum 264.
 braxator 254.
 braxatorium 256.
 Brevdrager 254.
 breviarium 282.
 breviliquium 281, 284.
 broget 266.
 brun, bruneus, bruneti-
 cus, brunetus 258-62,
 265 f.
 Brunert 258.
 Bryggerede 256.
 Bryggist 258.
 bursa 261.
 butirum, buturum 265.
 Bykirke 270.
 bæltleslaer 254.
 bœstækæthælæ 256.
- caballus 265; caballinus
 266.
 calceus 261.
 calciamenta 261.
 caldarium 256.
 calendarium 282.
 caligæ 261.
 calix 271.
 camera 255.
 camerarius 254.
 campana 270, 276.
 campanarius, -nista 275.
 cancellarius 268.
 cancellatus 270.
 candela 272.
 candelabrum 258.
 caner(?) 287.
- canon 281 f.
 canonicus 274 f.
 Cantica 279.
 cantor, cantoria 274.
 cantus 282.
 capa 260.
 capella 270.
 capellanus 275.
 capitalis (curia) 263, 267.
 capitulum 267, 274.
 cappa 260.
 capsa 256.
 captus 269.
 caputium 260 f.
 caritas 267.
 carnifex 254.
 carpentarius 254.
 carpentum 256.
 cartula 270.
 casa 273.
 castrum 268; castrensium 268.
 casula 271.
 casus juris 282.
 cathedralis 270.
 cathena 262.
 causæ 283.
 cedula 270.
 cella 256.
 cellarium 255.
 cellerarius 274.
 census 264, 267.
 cera 265; cereus 272.
 cervicalis 255.
 cervisia 265.
 choralis 260 f., 271, 275.
 chorus 275, 278.
 cimiterium 270.
 cinctorium 261.
 cingulum 261.
 ciphus 257.
 circulus 262.
 cista 255, 267.
 civis 267.
 civitas 267.
 claustrum 274.
 Clementinæ 282.
 clenodium 262.
 clericus 275.

- clientulus 254.
 clipeus 269.
 coclear 257.
 codex 278.
 codicillus 270.
 collatio 273.
 collecta 272.
 collegium 267.
 collobium 261.
 colonatus 263.
 colonia 263.
 colonus 263; colonarius 263.
 colther 256.
 combustus 286.
 comes 268.
 commendator 277.
 compater 253.
 compendium 280 f.
 compilatus 282.
 communis 267, 269, 274.
 communitas 274.
 commutatio 269.
 complicabilis 255.
 compositio 263.
 compotus 269, 284.
 concordantia 279.
 conditio (humana) 280.
 conductus 263.
 confessor 271 f.
 consanguinitas 253.
 consecratio 270.
 consolatio 281.
 consors 253.
 consortium 267.
 consuetudo 269.
 consul 267.
 conthoralis 253.
 continenter (vivens) 275.
 conversus 276.
 convivium 267.
 coopertorium 255, 257, 260, 262, 278.
 coopertura 278; cooperatus 278.
 Copiosa 283.
 coquina 255.
 coquus 254.
 coreum, corium 256, 258, 261, 278.
 cornu 257.
 corona 271; coronatus 286.
 corpus 267, 269, 271 f.
 cortina 258.
 cotidianus 254, 260 f., 271 f.
 couterinus 253.
 crather 257.
 cripta 270, 273.
 cronica 284.
 crucifixus 272.
 crux 262, 271-73.
 cubicularius 254, 259.
 culcedra 255.
 culcitra 255.
 cultellus 258.
 culter 255, jfr. 258.
 cultus 272.
 cuprum 256; cupreus 256, 258.
 curatus 275.
 curia 254, 263, 267; c. episcopalis 274; c. Romana 273.
 currus 267.
 cursor 254.
 cussinus 255.
 custos 277; c. chori 274.
 cypressus 255.
 ðam 263.
 Damask 258.
 damsbond 263.
 dapifer 268.
 Dattersøn 253.
 deargentatus 257, 262.
 deauratus 257, 261 f., 271.
 debitum 269.
 decanus, decanatus 274.
 decimæ 276.
 declamatio 281.
 declaratio 284.
 decretales 282; decretum 282 f.
 decurtatus 283.
 dedicatio 281.
 defectus 269.
 defunctus 272.
 dei gratia 273 f.
 deletus 278.
 denarius 262, 264, 285.
 desiccatus 264.
 desolatus 263.
 dextrarius 265.
 diaconus 275.
 diamas 262.
 dicendi (doctrina) 279.
 dicta 279 f., 284.
 dictamen 283.
 dicticæ 278.
 digestum 283.
 dilectio 281.
 diplois 261.
 distinctiones 283.
 divinus 272, 282; divina miseratio 273 f.; d. providentia 274.
 doctrina 279, 281.
 doctrinale 284.
 doleum 256.
 dominicus 269, 271 f.
 domicella 268.
 domitus 266.
 Domkirke 270.
 domus 255, 262 f., 274, 277.
 donatio 269.
 dorsum 260.
 dos 276.
 draco 262.
 Drikkekar 257.
 ducissa 268.
 duplex 283; duplicatus 260, 270; duplus, duplatus 260.
 duraturus 263.
 durus 267.
 dux 268.
 Dværginde 287.
 dyalogus 279.
 dyeta salutis 281.
 Dyne 256.
 dæye 254.
 Dørsvend 254.

- e, jfr. æ.
 ebur 258.
 ecclesia 270.
 egenus 273.
 electus 273 f., 276.
 elemosinæ 273.
 emptio 269.
 Enchiridion 279.
 episcopus, episcopatus 274;
 episcopalis 274, 276.
 epistolæ 279.
 equa 266.
 equitare 254, 259.
 equitium 266.
 equus 265 f.
 ethica 284.
 evangelium 272, 279.
 exactio 269.
 exactor 268.
 Exameron 279.
 excommunicatio 273.
 exequiæ 273.
 expositio 279.
 extractus (-um) 279, 284.
 extravagantes 283.
 exulans 269.
- fabrica 276.
 factura 257 f.
 facula 272.
 Fagifacetum 287.
 familia 254; familiaris
 254, 287.
 famulus 254.
 farina 264.
 fedt (Svin) 267.
 ferreus 255.
 fibula 262.
 fiscus 255.
 Fisker 267.
 Flandrensis 258.
 flasco 257.
 florenus 286.
 flores 284.
 flækker 269.
 Fløj 258.
 fløkeflæsk 265.
 Foder 259.
- foderatura 260; foderatus
 255, 261.
 Foderdug 259.
 foldæskeeth 258.
 Fole 266.
 foratura 259; foratus
 256, 260.
 forensis 270.
 forgyldt 261.
 forma judicialis 283.
 formularium 283.
 forum 267.
 fossatus 268.
 fraternitas 276.
 fratruelis 253.
 frenum 256.
 frustum (frustrum) 258, 268.
 fundus 262 f.
 furratura 260.
 fuscus 265 f.
 fyl 266.
 Fyrpande 256.
 fæste 263.
 føl 266.
- galea 268.
 Gallisk 258.
 Gandavus 258.
 Gangfole 266.
 gardianus, gardiania 277.
 gartkors 259.
 gartte 263.
 gausape 255.
 gemma 262.
 gener 253.
 generalis 269.
 Genesis 279.
 genetrix 253.
 Gentæsk 258.
 germanus 253, 287; ger-
 mana 253.
 gesta 279; g. Danorum
 284.
 gestalelaga el. gestælagen
 256.
 gladius 268.
 glaucus 258.
 glosa, glosatus 280, 282-84.
- glycing 260.
 graa 260, 265 f.; jfr. gri-
 seus, glaucus.
 Graaskind 259.
 Grabist 265.
 gradarius 266.
 gramaticalis 283.
 Grarunesun 265.
 gratia dei 273 f.
 gravarius 266.
 Gregorianæ 283.
 grecismus 284.
 gripho 262.
 gripsklo 257.
 griseus 260 f., 271: jfr.
 graa; grisei monachi 276.
 grossus 286.
 Gryde 256.
 grøn 258-60; jfr. viridis.
 Guld 286; -bordhe 261;
 -finger 262; -ring 262;
 -span, -spænde 262.
 Gylden 286.
 Gyldenstykke 258.
 Gøoth 265.
- habitus 259, 276.
 Hagel 271.
 Halsbaand 262.
 hanap 257.
 Handskemager 254.
 Harnisk 268.
 Helligdom 272.
 Helsing 255.
 hemmethe 259.
 Hermelin 259.
 hethet stykke 259.
 historia 279-82, 284.
 Holsten 265.
 holtzpenninge 263.
 hora 270, 285.
 horologium 270.
 hors 266.
 hospes 287.
 hospitale, hospitalarius 277.
 hostiatim 273.
 humulus 265.
 Hus 268.

- Husfrue, Hustru 253.
 huva 268.
 hvid 258, 265; jfr. albus.
 hyems 260.
 hælæggesthus 277.
 hæmeth 259.
 Hætte 259.
 høkælæye 263.
 Hør 265.
- idolum 257.
 illuminatura 272.
 imago 272; i. majestatis
 257; i. mundi 284.
 impeditus 269.
 imperator 284.
 inclusæ (sorores) 276.
 incommodum 279.
 incontinenter(vivens)275.
 Indgivelse i Kloster 276.
 indigens 273.
 indomitus 266.
 indumenta 271.
 inedia 273.
 infantes 253.
 inferior 271.
 infirmi 271, 277.
 injuria 269.
 innocentia 279.
 inpigneratio 269.
 inquilinus, inquilinarius
 263.
 Insortiatus 283.
 institor 287; institorius
 267.
 instituta 283.
 institutio 275.
 institutiones 283.
 institutum 281.
 instructus 263.
 instrumentum 256, 267,
 270.
 interdictum 273.
 itinerarium 284.
 Irsk 258.
- Johannis (fratres) 277.
 judicarius 268.
- jugum 266.
 jumentum 266.
 Junker 268.
 juppa 261.
 jura 282.
 juramentum 269.
 jus canonicum 282 f.
 justitia 269.
 justitiarius 269.
 juvencus 266.
 juvenis, juvenilis 266.
 Jærn 265.
 Jørgensgaard 277.
- Kaabe 259.
 Kalentegilde 267.
 Kalk 271.
 Kande 256.
 Kansler 268.
 Kedel 256.
 Kiker 265.
 Kjortel 259.
 Klo 262.
 Klokker 275.
 Kloster 276.
 Klæde 258.
 Kobber 256, 265.
 Kok 254.
 kolta 256.
 Korn 264.
 Kortrigsk 258.
 Krave 268.
 kristne 272.
 krokquærn 258.
 krunære 258, 286.
 kylt 256.
 kølt, køltæ 256, 271.
- Laag 257.
 lagna 256, 265.
 laicus 269.
 lampas 272.
 Landgilde 264.
 langelaken 259.
 lanx (lances) 257.
 lapicida 254.
 lapis 262, 265, 267; lapi-
 deus 255, 257.
- lapidareum 284.
 lardum 265.
 asta 264.
 lata (platea) 267.
 laterna 258.
 lath 261.
 latula 255.
 lavacrum 256.
 lavatorium 257.
 lectisternium 256.
 lector 277 f.
 lectura 283.
 lectus 255.
 legatum 273.
 legatus 273.
 legenda 282, 284.
 leges 269, 282-84.
 legista 283.
 legisterium 283.
 Lejersted 272.
 leprosi 277.
 lesta 264.
 libellus 278.
 liber 257, 278.
 liberi 253.
 libertas 269.
 libra 286.
 libraria 278.
 ligatura, ligatus 278.
 ligbør 272.
 lignum 262, 272, 286.
 Lim 265.
 linea 253.
 lineus 259.
 lintheamina 256.
 litera 262, 278, 282.
 locatio 263.
 logica 284.
 longus 260.
 lorica 268.
 lotrix 254.
 lubbæ 262.
 Lucidarius 284.
 ludus scacorum 286.
 lumen 272.
 Lysekrone 258.
 Lækatskind 259.
 lænket 278.

- Lærred 259.
 Læst 264 f.
 lødig (Mark) 285.
 løem 287.
- M**aarskind 259.
 magister 277; m. coquinæ 254; m. laterum 254; m. murarius 254; m. scolarium 278.
 majestas 257.
 majores (fratres) 276.
 manicatus 260.
 manipulus 284.
 mansus 264.
 mantellum 260 f.
 manualis 258, 284.
 manubrium 255.
 manus 269; m. benedictentis 258.
 manutergium 256.
 marca 264 f., 285.
 mardalinus 260.
 mardsfeld 261.
 marescalcus 268.
 margarita, margrita 262, 283.
 maritimus 268.
 marskin, mart, marthskin 260.
 martur 260 f.; marturinus 261.
 massa compoti 284.
 matertera 253.
 matutina 272, 282.
 medicina 284.
 medicus 254.
 memoria 273.
 memoriale 281.
 mendicans 273.
 mensa 255, 274-76, 281.
 mensale 255.
 merces laborum 254.
 Messerede 271.
 metamorphoses. 279.
 metricus 280; metrice 282.
 midsommersgielddt 267.
- miles 268.
 minister (ecclesie) 276.
 minores (fratres) 276 f.
 mirabilia 279, 284.
 miraculum 284.
 missa 271-73, 278.
 missale 282.
 missalis 271.
 mobilia 255, 263.
 modius 264 f.
 mola 258.
 molale 258.
 molendinum 263.
 moles 258.
 monachus 276.
 moneta 285 f.
 monetarius 268.
 monile 262.
 mons leprosorum 277.
 Monstrans 271.
 moralia 279.
 mortarium, mortariolum 258.
 moræth 258.
 muliercula 254.
 mundus 279, 284.
 Muremesteren 265.
 muscus 258.
 mutuum 269.
 Mø 254.
- n**ap 257.
 narratio 284.
 nauta 267.
 navalis 255, 267.
 navis 267.
 nemus 263.
 nepos 253.
 nepta, neptis 253.
 niger 256, 260, 278, 286; jfr. sort; nigri monachi 276.
 nobilis, nobilianus 286.
 nodula 262.
 nota 284; n. cantandi 282.
 notabilia 283.
 notarius 270.
- nuntius 273.
 nutrix 254.
 nux 262.
 Nøvelst 258.
- obitus 273.
 oblata 272.
 oblatio 273.
 ocrea 268.
 offerenda 273.
 officialis 274.
 officium 282 f.
 olla 256.
 omelia 279.
 operatus 257.
 oppidum 262.
 opus 257, 284.
 ora 285; o. annonæ 264; o. terrarum 264.
 ordeum 264.
 ordinarius 282 f.
 ordo 276.
 organum 271.
 ornamentum 262, 266, 271.
 ornatus 271.
 orphanus 273.
 Ostiensis 283.
 ostium 265.
 ovis 267.
- p**aganus 268.
 pagina 270.
 palefredus 265.
 pallium 271.
 palpanista 287.
 panis 265.
 pannus 258-61.
 Panser 268.
 papa 273, 284.
 papirus 270; papireus 278.
 paramenta 255.
 paratus 255.
 parentela 253.
 paries 271.
 parrochia 272 f.; parrochialis 270, 275.
 pascua 263.
 passio Christi 281.

- passionale, passionarium 282.
 patella 256.
 patena 271.
 paternoster 262, 272.
 patres sancti 279.
 patria 269, 284.
 patrimonium 269.
 pauperes 273; p. Christi 276.
 pavementum 272.
 Pebling 278.
 peccatum 272.
 pecia 258 f.
 pecten 258.
 pecunia 285.
 pecus 263, 266.
 peel 257.
 pellicium 261.
 pellis 255, 259-61.
 pelvis 256.
 penitentia 281.
 penitentiarius 272.
 penna 278.
 pensare 264.
 pensio 264, 275.
 penuriose 273.
 peplum 261.
 peregrinus 273, 281.
 pergamenus 278.
 Perle 262; Perlekrans 262.
 permutatio 269.
 perna 265.
 perpetuus (vicarius) 275.
 persona altaris, ecclesiae 275.
 pes 257, 262.
 philosophia 284.
 phisionomia 279.
 pila 258.
 pilleus 261.
 piscator 267.
 piscatura, piscaria 263.
 piscis 267.
 pistor 287.
 pistrina 255.
 pitantia 273.
 pixis 271.
 placitum 268 f.
 plano opere, de 257.
 platea 267.
 plaustratum 286.
 plebanus 275.
 plenarium 271.
 plicabilis 255, 258.
 pluvialis 260.
 poeta 284.
 polidrus 266.
 politus 262.
 pomerium 263.
 pomum 262.
 ponderans 257.
 pondus 264.
 pons 286.
 porcus 267.
 porticus 267.
 portio 267.
 portitor 267.
 potiones 257.
 potus 265.
 praam 267.
 pratium 263.
 presbiter 267, 271, 275.
 primas 273.
 princeps 268.
 prior 276 f.
 priorissa 276.
 Priser 286.
 privatus 271.
 privilegium 284.
 proconsul 267.
 procurator 254, 274; p. fabricae 276.
 procuratrix 254.
 progenitor 270.
 projectus 283.
 promptus 285.
 promus 254, 287.
 proprietates rerum 284.
 provisor claustris 276; p. fabricae 276; p. scolarium 278.
 prosaicus 279.
 præbenda 274; præbendalis 278.
 prædicatio 272.
 prædicatores 277.
 prædium 263.
 præfectus 268.
 prælatus 274.
 præparamentum 255, 258, 262, 271.
 præpositus 274; p. scolarium 278.
 prævisor 277.
 Psalmerne 279.
 psalterium 272, 282.
 publicari 269.
 puella 254.
 puer 253 f., 287.
 Pukhus 278.
 pullus 266.
 pulsantes in turri 275.
 pulsatio 273, 276.
 pulvinar 255.
 Fund 264 f.
 pupillus 273.
 Purpur 258.
 purum (argentum) 285.
 puthæ 255.
 quadrans 264.
 quadrupedalis 256.
 quaternus 278.
 quotidianus, se cotidianus.
 quæstiones 284.
 Raad 268.
 rasmus 270.
 rathelag 255.
 rationale 282.
 Ravenvilde 265.
 reclusæ (sorores) 276.
 recreatio 273.
 rector 275; r. scolaram 278.
 Redskab 267.
 refectio 273.
 refrigerium 273.
 registra 283.
 regina 268.
 regnum 268.
 regulæ juris 282 f.
 religio 259.
 reliquæ 272.

- remedium 279, 281.
 rennæ 256.
 reparatio 276.
 repertorium 282.
 reportata 283.
 residentia, residens 275.
 responsorium 272.
 reus 283.
 rex 268.
 reysa 268.
 Rideskinner 268.
 Ring 262.
 rithklathæ 259.
 roba 260.
 rosarium 283.
 rotula 278.
 rotundus 256.
 rubeus 258 f., 261, 278;
 jfr. rød.
 rubricarium 282.
 ruffus 260.
 ruralis 270.
 Ræveskind 259.
 rød 259 f., 265 f.; jfr. ru-
 beus, ruffus.
 rødstjernet 266.

 sabel 259.
 sacerdos 267, 275, 281.
 sacramentale 280.
 sacramentum 272, 282.
 sacra scriptura 279.
 sacrificium 273.
 sacristanus, sacristia 274.
 sagittarius 268.
 sahm 287.
 salsatus 267.
 salserium 258.
 salterium 282.
 Sameje 256.
 Samet 258 f.
 sanctus 272, 281 f.
 saphirus 262.
 sartago 256.
 sathilfaat 257.
 sartor 254.
 sayen 258.
 scaci 287.

 scapulare 271.
 scista 255.
 scola, scholaris, scolasticus
 278; scolastica historia
 280.
 sconelaken 259.
 scotatio 269.
 scrinium 255.
 scriptor 254.
 scriptum 281, 284.
 serofa 287.
 scutella 257.
 scutum auri 286.
 secretum 270.
 secularis 259, 275.
 sedes 273.
 sedile 255.
 seges 264.
 sella 256.
 seminatus 264.
 senectus 279.
 sententiarum liber 280 f.
 sepulcrum 267, 271 f.
 sepultura 272.
 seratus 255.
 sericum 259; sericalis 261.
 sermocinales libri 281.
 sermones 280-82, 284.
 serviens 254, 267.
 servitium 264.
 servitor 254.
 servitus 269.
 servus 254.
 siccus 264.
 signetum 270.
 siligo, siligineus 264.
 silkebordh 261.
 silva 263.
 sinapi 258.
 sista 255.
 skaap 255.
 skal 257.
 Skarlagen 259.
 Ske 257.
 skimlet 266.
 Skind 261.
 skra, skraa 267, 284.
 Skrivers 254.

 skuthæ 267.
 skønelaken 259.
 skøtsel 269.
 slyndythæ 256.
 Smaasvend 254.
 smithær 258.
 snække 267.
 socer 253.
 socius 287.
 sodalium 267.
 solidus 264, 285 f.
 somarius 266.
 sorcotium 261.
 sororius 253.
 sort 256, 258-61, 265 f.,
 268; jfr. niger.
 sotulares 261.
 spangæ 286.
 speculum missæ 282.
 speriolinus 259.
 spiritus 272; (hospitale)
 277.
 spissus liber 278.
 sponsa 253.
 Staalhandsker 268.
 stabularius 254.
 stabulum 256.
 stagnum 263.
 stannum 256; stanneus
 256 f.
 statutum 279.
 stempel 258.
 Sten 262, 265; -hus 255.
 sterlingus 286.
 stilus 278.
 Stjerne 262.
 stood 266.
 stothors 266.
 striket 260.
 structura 263, 276.
 strykæt 260.
 studium 277.
 stupa 255.
 stuut 266.
 stæketyw 268.
 subdiaconus 275.
 subductus 260.
 subrubeus 266.

- sufforatura 259.
 suffragium 281.
 summa 279-81; s. dictaminum 283.
 summus præpositus 274;
 summum altare 271.
 superpellicium 261, 271,
 278; superpelliciatu
 278.
 supertectus 278.
 supertonsor 254.
 suppellex 263.
 suppriorissa 276.
 surcotium 261.
 sus (sues) 267.
 sustentatio 275.
 sutor 254.
 svagerus 253.
 sylfaar 259.
 syllæ 256.
 Sysselprovst 274.
 søem 287.
 sølnap 257.
 Sølvknap 262; -skaal 257;
 -stob 257.
 Søstersøn. -datter 253.

 tabardum 261.
 tabellio 283.
 taberna 267.
 tabula 255, 271, 284, 286.
 tacendi (doctrina) 279.
 talentum 264.
 tapetum 255.
 tectura 257; tectus 278.
 tela 259, 261.
 tentorium 256.
 terminus 269.
 terra 262 f., 269, 284 f.;
 t. sancta 273.
 testamentarius 269.
 testis 269.
 Textus 282.
 thesaurus 284.
 thoralis 255.
 thorus legitimus 253.

 thækene 255.
 titulus 269.
 toga 260.
 Tolesun 265.
 Tonarius 282.
 toregma 255.
 tractatus 278, 284.
 trafnisia 265.
 transsumptio 284.
 trinitas 272.
 trusorium 268.
 trutina 258, 286.
 Trøje 260.
 tumba 272.
 tunica 260.
 tunna 265.
 Turonenses 286.
 turribulum 258.
 turris 270.
 tutor 276.
 tygh 268.
 tylt 265.
 tymbria 259.
 Tømmermand 254.
 Tønde 256.

 ulna 286.
 ung Broder 276; Ungnød
 266.
 ungula 262.
 urna 256.
 usualis 285 f.
 utensilia 255, 279.
 uter 256.
 uterinus (frater) 253.

 vacca 263, 266.
 vadia 269.
 vagina 258.
 wardækors 259.
 vas 257, 271.
 vasculum 258.
 vatmall 259.
 venabulum 267.
 Veronica 272.
 versus 284.
 vespera 272, 282.

 vestes 259, 271.
 vestimenta 259, 271.
 vestitus 259.
 vetula 279.
 via peregrinationis 273.
 vicarium 272.
 vicarius 275.
 viciatus 270.
 victus 275.
 vidua 253, 273.
 vigilia 270 f.
 vilitas 280.
 villa 262.
 villanus 267.
 villicus 263; villicalis 263.
 villula 262.
 vinum 257, 272.
 virgo 271 f.
 viridis 256, 259 f., 262,
 278; jfr. grøn.
 virtutes 279.
 vitium 281.
 vitulus 266.
 vivus 269.
 Vokslys 272.
 volumen 278 f., 282-84.
 vulpinus 255, 260.
 vættermølnæ 263.

 ydria 256.
 Yrist 258.
 yrsiccus 278.
 yrtekar 258.

 zona 261.

 ædificatio 276.
 ædificium 255; ædificatus
 263.
 ægritudo 255.
 æneus 256.
 Ærme 259; -kappe 259;
 -spennelsæ 260; -spennæ
 262.
 æstas 260.
 æstimatio 263 f.; æstimalis
 263.

Rettelser:

- S. 10⁴ persumpserit, læs presumpserit.
- 56⁴ Sevi maa i Esrombogen være fejlskrevet for: Jone.
- 90⁵ insorciatum, læs Insortiatum.
- 197⁷ contineter, læs continenter.
- Nogle Tilføjelser til Sagoversigten er anførte S. 287.
-

